A MŰGYŰJTŐ

DR. SCHMIDEK TIBOR GYŰJTEMÉNYE

Általánosságban két jellegzetes tipusát szokás a komoly gyűjtőnek megkülönböztetni. Az egyik, aki esztétikai érzékének, művészetszeretetének szélesebb befogadóképességével igyekszik a művészi objektumok komoly értékeit magának megszerezni: aki áthatol korok, stilusok, irányok, egyes nemzetek művészete, zárt egységének korlátján s mindazt magához öleli, ami szépérzékét ki tudja elégíteni; a másik, aki gyűjtési szenvedélyének nemes szomját stilusosan igyekszik oltani — általánosan meghatározva — aki szigorúan maga elé tűzött elvek szerint válogatja össze gyűjteményét.

Így is mondhatnók: aki „csak régi mestereket" gyűjt. Ebben a kategóriában azután van a gyűjtőnek még több, differenciáltabb tipusa. Például: aki „csak modern magyarokat" gyűjt, vagy „csak az impresszionistákat" gyűjti.

Az újabbi időkben mindinkább ez a fajtája alakúl ki a gyűjtőknek, ami érthető is. A gyűjtésnek, ennek a legnemesebb szenvedélyek egyikének, az ilyen tendenciájú kielégítése az objektumok megszerzésének olyan lelki élményeivel, bensőséges izgalmaival fűszerezi magát a gyűjtést, hogy azt csak az igazi gyűjtő ismeri.

Az esztétikai- és kultúradottságnak mennyi kielégülése, a lelkiségnek mennyi intím öröme jár egy-egy „még hiányzó kép" néha igen körülményes megszerzésével, vagy lehangoltságával, ha kisiklik a gyűjtő kezéből!...

A magyar gyűjtők komoly táborának egyik ilyen jelentős tagja dr. *Schmidek* Tibor, aki a magyar impresszionista mestereknek a magyar művészettörténetben immár halhatatlanságot jelentő nevével tette ékessé gyűjteményét. Elvitathatatlan tény s efölött már a viták lezárúlt harca is igazságot tett, hogy a szó általános értelmében vett modern magyar művészet voltaképpen a nagybányai mesterek ma már klasszikusan érett nevéhez fűződik.

Dr. Schmidek, amikor nem is egészen tíz éve a gyűjtés nemes szenvedélyével beállt a magyar műgyűjtők táborába, azzal az öntudatos elhatározással indult el ennek a kulturelhivatottságnak izgalmakkal telt útjain, hogy olyan anyagot állít össze, amelyben a magyar impresszionista mesterek, ha nem is a legreprezentatívebb, de mindenesetre lehető jellegzetes alkotásaikkal kerüljenek együvé. Érezte azonban azt is, hogy e szigorú elhatároltság nagy és monumentális egységét bizonyos szempontokig be kell kapcsolni azoknak a nagy magyar mestereknek az oeuvrejébe is, akik az első akkordokat szolgáltatták az impresszionista mesterek egykor harci indulójához. *Munkácsyra, Paál* Lászlóra és a magyar impresszionista mesterek első nagy fenoménjére: *Szinyeire* gondolunk.

Munkácsy Mihály „Alkonyat"-a nyitja meg a sort. Párisban alkotta mestere, hatalmas lendülettel érezteteve benne a nappali fény drámai ölelkezését az este barna árnytömbjeivel. A gyűjteménynek egyik igazgyöngye *Paál* Lászlónak „Sziklás erdő" című képe, amelyet 1874-ben Párisban festett a magyar tájfestés legnagyobb mestere. A Barbizoniakkal, főként Diaz-zal rokonságot tartó festmény Paál László művészi értékeinek beteljesülése. *Szinyei* művészetét két festmény reprezentálja a gyűjteményben: egy a még korai naturalizmusában készült tájképvázlat (1873) és egy „Tanulmány az őszi színekhez" című, 1904-ben Jernyén készült festmény. Ez utóbbin a befejezés előtti, alkotási hevület az őszi, beérő színek gazdagságát csodás, életteli harmóniákba fogja össze.

A nagybányai mesterek tulajdonképpeni „atyját", *Hollósy* Simont, egy mesteri műve képviseli, a „Domboldal". Ez a ragyogó, zöldbe csillogó táj Hollósy korai nagybányai idejéből való, festői zsenijének lirikussá olvadt, átérzett naturalizmusával.

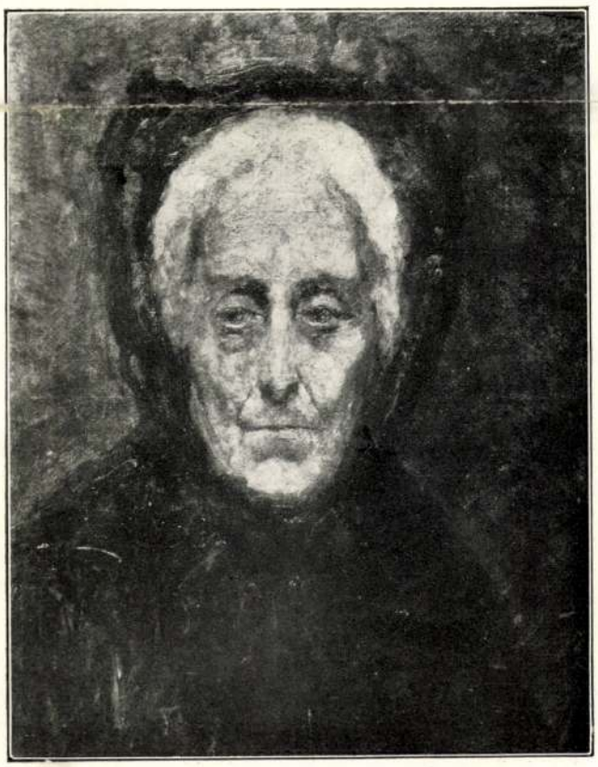

BIHARI SÁNDOR: ÖREGASSZONY.
Dr. Schmidek Tibor úr gyűjteményéből.

PAÁL LÁSZLÓ: SZIKLÁS ERDŐ.
Dr. Schmidek Tibor úr gyűjteményéből.

Azok, akik legtovább magukkal vitték — s részben még ma is érzékeltetik — a nagybányai tradiciókat: *Ferenczy* Károly és *Iványi Grünwald* Béla alkotják gyűjteményének javát. Iványi Grünwald nagybányai korát egy nagyméretű vászon — tipikusan bányai motivum — képviseli, a „Nagybányai idill." Egy terebélyes virágzó almafa alatt játszó kis gyerekek: valóban idill a szó teljes művészi jelentőségében. E kort megelőző idejét, a párisi Bastien-Lepage tiszta naturalizmusát egy „Imádkozó leányka" (Somogy-Tur 1891) reprezentálja tökéletesen. A kecskeméti idő heroikusan felcsapó kibontakozását egyik híres kompoziciója, az aranyérmes s jelenleg a barcelonai kiállításon levő „Tavasz ébredése" nagy vászna reprezentálja, amelyen a kompozició kiegyensúlyozott ritmusát a tüzesen izzó színek gazdagsága telíti (1912). Balatoni (lellei) korának monumentális ereje egy „Delelő" (1921) című képén bontakozik ki.

Külön fejezetet kellene írnunk e gyűjtemény *Ferenczy* anyagáról, amely valóban egyedül álló a maga nemében. Ez a *legnagyobb Ferenczy-gyűjtemény* a Szépművészeti Múzeum Ferenczy-anyaga után!

Tizenhét darab kép képviseli az elhúnyt kiváló mestert, akinek minden kora felvonúl e páratlanúl gazdag kollekcióban. Legkorábbi idejét (Szentendre) egy csodásan üde kis tavaszi kép érzékelteti.

Majd München, Nagybánya és végűl pesti tartózkodási ideje vonul fel sorra előttünk! Egyik-másik darabja a gyűjteménynek valóban a legtökéletesebb reprezentánsa s egyben „leghíresebb képe" ennek a nagy magyar impresszionista mesternek, akinek piktúrája, kifinomult magyar átitatottságával mégis legközvetlenebbül kapcsolódik be a nagy francia mesterek impresszionista művészetébe. A Ferenczy-gyűjtemény néhány darabja vázlat, de mily nagyszerű dokumentumok azok a mester egész oeuvrejének megismeréséhez! Nem tehetünk mást, mint felsoroljuk a gyűjtemény egyes darabjait: „Kézimunkázó leányka" (München 1894), „Olvasó nő", „Esti hangulat" (nő kézimunkával, Nagybánya 1902), „A tékozló fiú hazatérése", Modellek, Vörös fal, Csendélet kacsával (almákkal), Kacsák (csendélet), Fekvő női akt, Anya gyermekkel, Birkózók, Birkózók tréningje, Bazsarózsák (nagy csendélet), Fürdő férfiak, Piéta (rajzvázlat 1913), Nő macskával (gouache-vázlat). E gyűjteménynek talán legkiemelkedőbb két darabja a két kacsa-csendélet (egyik gróf Andrássy Gyula gyűjteményéből származik) a francia impresszionisták művészi valeurjét reprezentálja! A „Vörös fal" és a „Tékozló fiú" viszont Ferenczy egész oeuvrejének legjellegzetesebb alkotásai közül való.

Az elhúnyt nagy magyar impresszionista mester, *Rippl-Rónai* képeinek gyűjtésénél elsősorban a mester csodás lélekábrázoló értéke érdekelte gyűjtőnket.

Képzőművészet
1929 - ~~24.~~ 27 221-23. l.
(Képekkel.

a derék asszony iránt, erszényem tartalmát szétosztottam a gyermekek között, akik aztán erre nagy örömrivalgással, mint egy csicsergő fecskeraj visszasiettek az őrházhoz.

Az egész vadászat nem érdekelt többé, mindig ez az egyszerű asszony foglalkoztatott, aki az ő nagy egyszerűségében annyira boldog, annyira betölti hivatását és annyira kitölti az életkörének teljes láthatárát. Ilyen tökéletes milieu-munkát művész alkotni nem képes, ezt csak az anyaföld csodás ereje képes létrehozni, az ő kiválasztottjával. Ha Zola valaha látta volna ezt az asszonyt, nagy problémáját megvalósítva, életre kelve látta volna maga előtt és nem hiszem, hogy nem érezte volna, hogy annak az asszonynak áldásos méhében megnyilvánult az, amit ő mindenekfölött imádott: az erős, édes anyaföldnek ősereje.

Ifj. Hegedüs Sándor

Ferenczy Károly

Oly szép kritikákat régen olvastunk, mint amilyenek ezen a héten jelentek meg a lapokban Ferenczy Károly művészetéről. Látnivaló, hogy az igazi művész gyújt és magával ragad és hogy a szegény kritikusok mohón kapnak az alkalmon, hogy szívük egész melegével sugározzák be a kézirat-papirost, ha egy kivételes talentumról írhatják gondolataikat. Nobilis magyar urak végre megértették a nobilis magyar urat.

Hajh, nem mindig volt ez így! Előveszem a kis okmánytáram sok ezer csomagja közül azt, amelyre még 1896-ban ezt a pár szót írtam: „Nagybányai művészek". A csomagban együtt van az a sok kritika, amelyeket Ferenczy Károlyról és nagybányai társairól akkor és azóta közzétettek a magyar lapok és folyóiratok. Minő öldöklés és mennyi sommás, szuverén kivégzés! Olvasom e vértől és epétől csöpögő cikkeket, most már nyugodtan és minden elkeseredés nélkül. Ime beteljesedett egy szerény prófécia. Lám, lassankint megtértek az emberek: megnyiladozék szemök és látnak. Talán megnemesbedett a szivük is. Mert a művészethez bizonyos mértékben köze van a szívnek is.

A hét sovány esztendőn át kevés igazi méltányló akadt Ferenczy Károly nak. A tisztelt kormányok, amelyek azóta nyomtalanul elpárologtak e földgömbről, azt a nyomot hagyták hátra a magyar művészet történetében, hogy tudatlanul üldözték a nagybányaiakat és a velük együtt szabadon gondolkozó és szabadon festő művészeket. Ez föl fog jegyeztetni róluk és mindenki igazságosan meg fogja kapni a maga pellengérét szerény művészethistóriánkban. Annál nagyobb gyönyörűséggel tölt el e régi nyomtatványok olvasásánál, hogy akkor is voltak már a hazai írók sorában nemesen csiszolt érzésü és széles tudásu urak, akik fölvették és győzelmesen végigvívták a harcot miniszterek, klikkek és a közönség ellen. Talán elég itt Bródy Sándor, Gerő Ödön, Diner-Dénes József nevére utalnunk. Hajh, be nehéz munka volt az akkor!

Most, hál'isten, hirtelenül megsokasodék e méltányló hangok száma. Ugyanazok, akik hajdan (a „hajdan" alatt csekély öt esztendő értendő) nagyon kellemetlen jegyzeteket írtak Ferenczyről, ma őszintén és szívből lelkesednek érte. Talán megjavult Ferenczy művészete? Talán kiforrt, ő, a tipikus „kiforratlan"? Hát az bizonyos, hogy ez a művész is fejlődött, de mégsem ebben rejlik az ok. Mert ime, véletlenül épp ugyanaz a kép is megkapja most a maga babérait, amelyet ugyanezek a hangok öt évvel ezelőtt csunyán megtépáztak. A mai dicsérők egyike öt évvel ezelőtt ezt írta ugyanerről a képről: „Ennél furcsább kép alig van. Festve jobban van, mint ábrázolva. De hogy is lehet az, hogy az emberek, lovak és az erdő fái mind egy síkban mozognak? És ez a rettenetes sötétség! Miért kellett ezt a képet így festeni?" — Egy másik: „A legnagyobb bizonytalanságban hagyja a nézőt... Láthatatlan csillag ontja a zöldessárga fényt, egy láthatatlan fényforrásból árjad felénk ez az intenzív, soha nem látott szín. Ez az a priori színhatás olyan, mintha a festő zöld pápaszemen át nézné a világot. Az egészséges embert nyugtalanítja s erős igaz hatást nem szülhet. Ebben a színfelületben elvész minden rajz, minden arány..." Egy harmadik: „Ferenczy Károly nagyot akar, de még nincs meg hozzá a kellő ereje. A nagy eszméi agyonnyomják s amíg kivitelre kerülnek, eltorzulnak. A sok tanulmány bizonyítja, hogy Ferenczy szorgalommal látott munkájához, amely mindennek dacára tökéletlen. Tájképei érthetetlenek, bár hangulatot akarnak visszatükrözni." És így tovább.

S a közönség? A közönség nevetett. Nem azokon a megjegyzéseken, hanem Ferenczy képein.

Kedvező jelnek vesszük, hogy aránylag rövid idő alatt alaposan megváltozott a közvélemény. Tehát haladtunk. Tehát lehámlott rólunk egy sor előítélet. Nagy erény, gyümölcsözni fog.

Ferenczy művészete előtt ezúttal szívből örvendezve hajolt meg az egész magyar műkritika, kivétel nélkül. Ezt se hitte volna egyhamar valaki öt évvel ezelőtt.

*

Az a művészet, amelyet a Nemzeti Szalon Ferenczy-kiállítása mutat, határozott jellemü és egyéni. Végső leszűrtségében Nagybánya miliőjét tükrözi egészen közvetlenül, egészen meggyőzően. Legfontosabb eleme a szín, amely rohamosan fejlődik, erősbödik, fokozódik képről-képre. Mérjük meg az utat, amely első művétől, Kallós arcképétől, legújabb temperafestményeiig vezet s rögtön tisztában leszünk vele, hogy az iskolai tanulmány elfogódottsága miképp apad állomásról-állomásra, míg végre szabad, egyéni színérzése egészen uralomra jut. A nagybányai elszigeteltség pompás érett gyümölcsöket termett. Nem hasonlítanak azok más kert terméséhez. Színgazdagságát, amely ritkítja párját, legélvezetesebben tanulmányozhatjuk oly képeken, mint amilyen például a „Leányarckép" (29. sz.) és a „Festőnő" (44. sz.), ahol az árnyék maga is megannyi színben virul s a szines reflexek gazdag skáláját adja. A „Keresztlevétel" és a mellette függő „Madárdal" (28. és 27. sz.) példa arra, hogy minő ritka erővel tud a természetből kihasítani egy nagy színfoltot, s beleállítani a táj változatos zöldjébe. Ez a zöld táj legtöbb képének miliője, ennek keretében, ennek hatásai körében bontakoznak ki élénk színei: egy nagy fehér ruha, amelynek égő fénye mellé kerül az átlátszó kék árnyék vagy egy veres ruha, amely az erdő zöldjébe van beágyalva vagy egy szürke ló körvonala vagy egy tüzes kék alak, mint az idézett „Festőnő" ruhája. Az erdő zöldje, változatos fokozataiban az alap, amelyen ez a sokféle szín vagy a verőfény hevében, vagy a sűrűségben megtört fény reflexei közt él és világít. Minden hirtelenül van odafestve, ugyanazzal a hirtelenséggel, amelylyel a napsugár a lombok közt bevillan az erdőbe, hogy ott gyorsan sugárzásra keltsen egy csomó színt.

Amit multkor Mednyánszkyról mondottunk, azt most megismételhetjük: Ferenczy is a beható, szakadatlan természetszemléletből bányászta ki problémáit s gyorsan és tétovázás nélkül oldja meg azokat. Amit ennek révén ad, azt sokféle szempontból élvezzük. Nemcsak a szín ereje döntő nála, hanem a szuverén rajz is, amelyről egész teremre való próbát adott s amely a festői előadással a legbensőségesebben a saját arcképén forr össze (31. szám). Rendkivül delikát tónusérzésének bizonysága minden egyes képe, e részben alig

Uj Idők 1903. II.

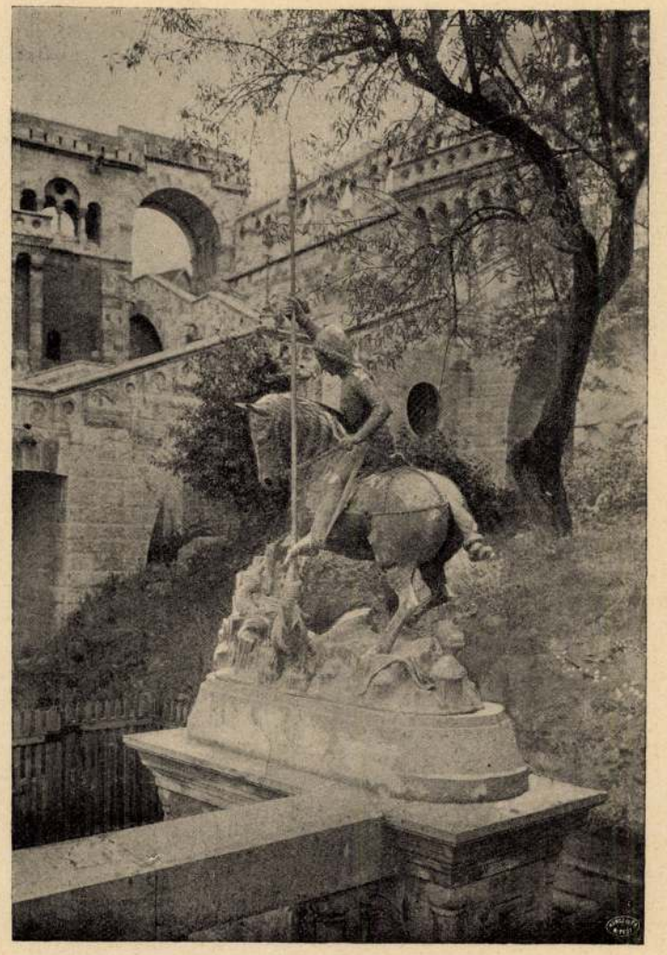

Szent György szobra a budai Halászbástyán

ismerjük párját. Tekintsük csak meg egy kis képét („Lovak", 49. sz.), a sík tó kékje mint csendül egy tónussá a földdel, az éggel, amint villan ki belőle a lovakat itató legény ruhája. Vagy nézzük meg Gömöry Olivér finom, fátyolozott arcképét. A legmeglepőbb szín- és tónusérzése olyan képeknél, ahol néhány alak jár-kel, vagy ágál az erdő belsejében s ahol a színek szinte megfürödnek a lomblevél reflexeiben s mind e nagy színgazdagságot szervesen tartja együtt a bizton mérlegelt tónus. Verőfényes képeit a bámulatos tónus-érzék menti meg a fenyegető nyerseségtől. Végre valóságos mesterművei a tónusérzésnek csendéletei.

Mindez nem meríti ki festői jellemvonásait. Majdnem minden képe új érdekességet mutat, úgy hogy ez a bőséges gyűjtemény egyúttal felette változatos is. Nézzük, mint találja meg sok képén a ritka gesztust, a még föl nem fedezett mozdulatot. Elég ha e részben a „Madárdal"-ra és a „Keresztlevétel"-re utalunk vagy a „Cigányok" és a „Hazatérő favágók"-ra. Az élet egy meglepő, nem átlagos mozdulatát ragadja meg s egész jelentékenységében adja elő. Tájképein szinte rajta van a megfigyelés dátuma: nemcsak a tavasz vagy az ősz általános karaktere, hanem a perc hangulata s ez épp oly biztosan, oly szélesen és oly találón van a vászonra rögzítve, mintha egy arcképről volna szó. Példa a tájképfestés e nemére a 71. sz. („Tájképvázlat") és a 73. sz. („Márciusi est"). Végre lebilincseli figyelmünket a szüverén kézirás, amely teljes biztonsággal írja a maga szín- és rajzbeli mondanivalóját, minden tétovázás nélkül, hogy szinte azt érezzük: ezt nem is lehet másként megfesteni.

Ezekkel a nagy erényekkel Ferenczy Károly a magyar művészet díszes homlokterére jutott. S meg vagyunk győződve róla, hogy ezt az állomást sem tekinti nyugvópontnak. A nagybányai erdők még temérdek új problemát fognak neki kínálni. S ő azokat megint meg fogja oldani, oly hirtelenül, oly biztos kézzel és oly meggyőzőn, mint ennek a gazdag gyűjteménynek összes darabjait. Fejlődésének egyik titka az istenadta nagy talentumon kívül rendíthetetlen makacssága, amelylyel a maga igazához ragaszkodott. Ettől sem mellőzés, sem gúny, sem üldözés nem tántorította el egy pillanatra sem. Anélkül, hogy minderre csak rá is hederített volna, ment kitartón a maga utján. Innen van, hogy minden képe egy-egy nagy és megragadó vallomás az ő egyéni, benső meggyőződéséről. Nagy festővé lett s mindent csak magának köszön.

LYKA KÁROLY

Vakrémület

Hasonlították már az emberi lelket mindenféléhez, még rosszul hangolt zongorához is. Annyi bizonyos, hogy semmiféle hangszerből nem lehet olyan vad, a harmonia minden törvényét kigúnyoló hangokat kicsalni, mint ebből a rejtélyes instrumentumból. Olyanokat, amelyek előtt nemcsak a muzsikus, de a pszihologus is megdöbbenve áll meg.

Vasárnap este, odaát a budai Várszínházban, családi est volt. Az Országos Színitanoda növendékei tettek vizsgát és a föladott téma Shakespearenek „Romeo és Julia" című tragédiája volt. A nézőtéren apák, anyák, testvérek, rokonok és jóbarátok ültek. Közöttük szétszórva a színház benfentesei: színészek és kritikusok. Mindenki a legkedvesebb arcát és a legemberszeretőbb érzését hozta el, mert a művészet fejlődő palántáit ki nem szeretné? Volt azonkívül még az estének egy nagyon kedves atrakciója is, annak a fiatal leánynak személyében, aki Juliát játszotta. A fiatal talentum neve: Paulay Erzsike, néhai Paulay Edének, a Nemzeti Színház felejthetlen igazgatójának a leánya.

Valami kedves, idilli hangulat áradt szerte a színpadról, ahol megjelent a kis Julia. Valóban, ilyen lehetett Verona virága, az a csudaszép tizennégyéves gyermekleány, akinek képére írta meg a legnagyobb költő a szerelem legszebb himnuszát. Ahogy hófehér ruhában ott állott, mindenki a szívébe zárta.

Ebbe a nyugalmas, családi hangulatba hirtelen belevágott a diszonáncia. Nem történt egyéb, mint hogy valaki rosszul lett a nézőtéren és fájdalmas, fuldokló hangon elkiáltotta magát. S a következő pillanatban az egész nézőközönséget hatalmába kerítette a vakrémület.

. . . Csudálatos egy állapot az, amelynek törvényeit eddig még senkisem tudta megszabni és a kiinduló pontján túl sohasem lehet tudni, hová vezet, hol végződik. A lelki diszpoziciótól függ, hogy hova viszi a tömeget: odáig-e, hogy tör, rombol, eszeveszett pusztítást visz végbe? Vagy pedig, hogy tulfeszített idegei megváltó kacagásban könnyítenek magukon?

Az a szikra, amely a vakrémület tüzét ezuttal meggyújtotta, nem fulladt bele a nevetésbe, de szerencsére, a pusztításba sem csapott át. Igaz, hogy csakis egy hajszálnyi vékony határvonal választotta el az utóbbitól. Még egy csekélyke fokozása s ez a nagy város ma csupa gyász volna és rémület.

Ime a kép, amely föltárult volna a megfigyelő előtt, ha akad egy olyan:

A színpadon egy fehér alak. Már nemcsak a ruhája az, de az arca is. A szeme beletéved a kavargó tömegbe, mintha ott keresne egy nyugvó pontot, de nem talál. A hallása eltompult, mert a versek lágy muzsikáját sikoltozó, üvöltöző hangzavar váltotta föl. Mindenki kiereszti a hangját, de senki sem tudja, hogy mit kiált? Vannak

A TÉRKÉP A MODERN HÁBORÚ NÉLKÜLÖZHETETLEN FEGYVERE

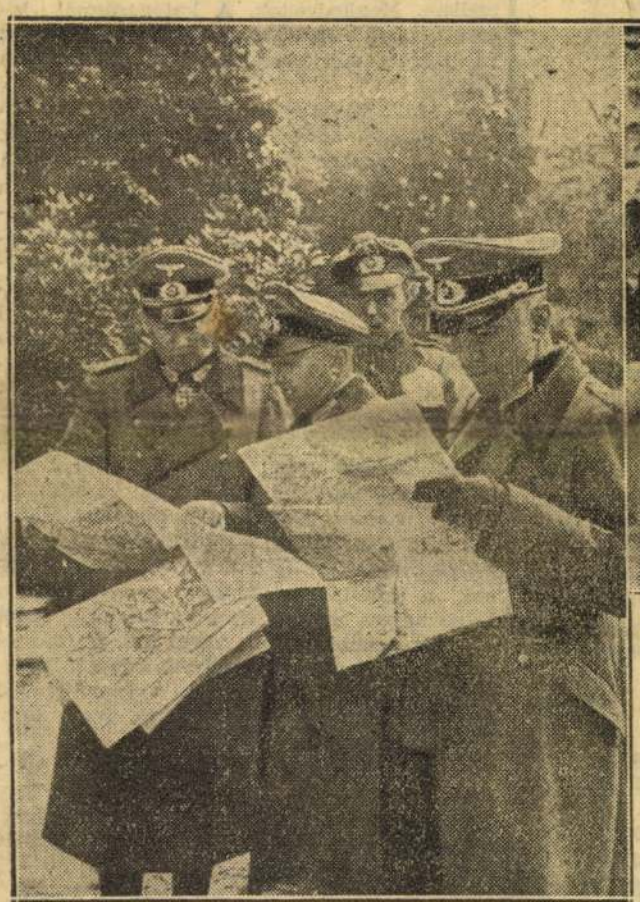

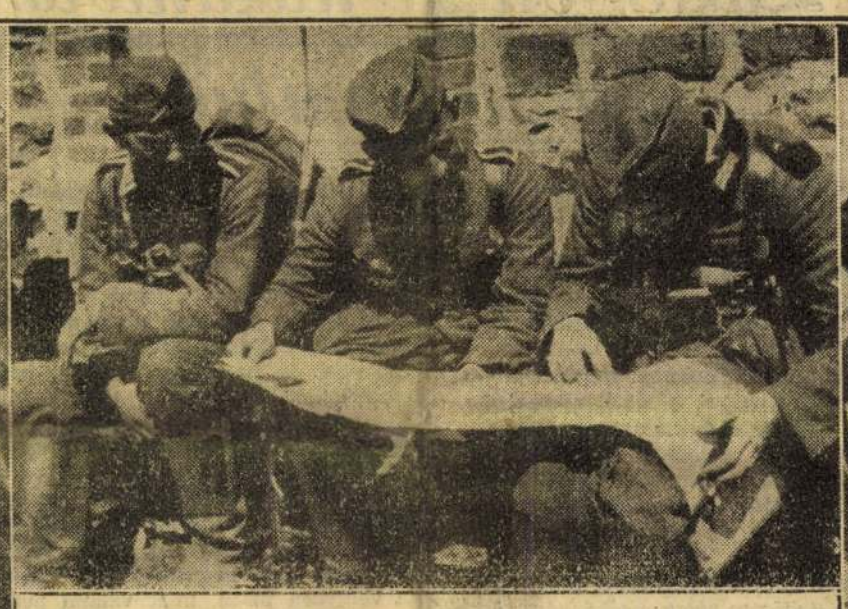

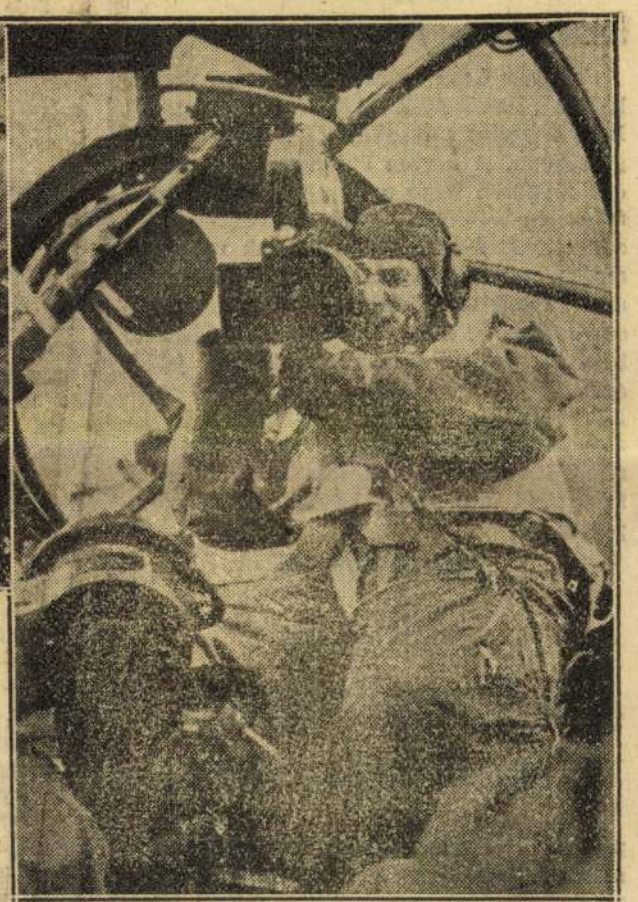

Különleges szerepet játszik a térképolvasás és térképtanulmány Németországban a hadsereg nevelésénél. Máskép nem is lett volna lehetséges, hogy a német csapatok Lengyelországban, Franciaországban, Norvégiában, teljesen ismeretlen terepen, sokszor a vezérkartól nagy távolságra elszakadva, oly gyorsan kiismerjék magukat és oly villámgyors tempóban rohanjanak keresztül a harctereken. Minden egyes katona kiképzéséhez hozzátartozik a térképolvasás alapismereteinek, a mértékegységeknek, magasságvonalaknak, trigonometriai pontoknak pontos ismerete. Az egyes csapatoknál lévő térképanyagnak is állandóan a legjobb állapotban kell lennie és szükség esetén kiegészítendő. Ezzel kapcsolatban ma már a légi fényképezés lépett a földmérők és kartografusok helyébe. Az ellenséges területekről készült légi felvételek pontosan és megbízhatóan adják vissza a terep mindenkori állapotát a látható katonai berendezésekkel együtt.

A térképek ma rendszerint 1:100.000 mértékben készülnek, de vannak kisebb mértékű áttekintő térképek és pontos különtérképek is tüzérségi célokra. Minden tüzérezrednek saját motorizált nyomdász-csapata van, amely önállóan képes térképeket előállítani és sokszorosítani. A megfelelő térképanyaggal való utánpótlás épp olyan fontos, mint a hadianyag- és élelmiszer-utánpótlás. A háború különböző frontjain elért kimagasló német hadisikerek is csak úgy voltak lehetségesek, hogy ez a térképutánpótlás kifogástalanul működött. Ezért nem hihető az, hogy Angliában a városokat és utakat jelző táblák eltávolítása akadályt jelenthet a német csapatok számára, ha ezek majd egyszer ott megjelennek.

Házasságszédelgéssel és egyéb szélhámosságokkal vádolnak egy iparművészt és feleségét

Az ügyészség ma adott ki terjedelmes vádiratot *Nika* Károly iparművész és felesége szül. *Bisiczki* Edit Mária ellen különkülön ötrendbeli csalás bűntette miatt.

A házaspár a vádirat szerint furfangos szélhámosságokat követett el. Igy többek között fondorlattal összejátszva *idegen villát áruba bocsájtottak és arra nagyobb előleget vettek fel,* más esetekben Nika házassági ígéretet tett gazdag földbirtokos özvegyasszonyoknak és tőlük is nagyobb hozományelőleget vett fel. Máskor fővárosi orvostanárként szerepelt vidéken s a betegvizsgálatért busás honoráriumot kért és kapott.

Nika Károly és felesége bűnügyét legközelebb a pestvidéki törvényszék fogja tárgyalni.

Rendelet az Országos Közellátási Hivatal szervezetéről

A Budapesti Közlöny ma reggeli száma több fontos közellátási rendelkezést közöl. A közellátási miniszter rendeletben állapította meg az Országos Közellátási Hivatal szervezetét. A rendelet szerint az Országos Közellátási Hivatalhoz a következő szervek tartoznak: m. kir. Kereskedelmi Hivatal, m. kir. Közélelmezési Hivatal, az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa. A Kereskedelmi Hivatal ügykörébe tartozik minden közszükségleti cikkel való közellátás intézése, kivéve az élelmiszerekkel való ellátást. A Közélelmezési Hivatal az élelmiszerekkel (terményekkel, termékekkel, cikkekkel) való közellátást intézi, az Árkormánybiztosság pedig az áralakulás és az árellenőrzés ügyében intézkedik.

Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa ugyancsak a hivatalos lap mai számában közölt rendeleteivel szabályozza a belföldi ásványvizek fogyasztói árát, a nyers sertésbőr legmagasabb árát, a felszámítható költségek és a kereskedői haszon legmagasabb összegét, megállapítja a külföldről behozott káli műtrágyák legmagasabb fogyasztói árát és egyúttal intézkedett a bab, a lencse és a hántolatlan borsó maximális árának az erdélyi területen való megállapításáról.

„A francia nép lassanként megérti, hogy elvesztette a háborút"

Schmid államminiszter nyilatkozata

Páris, január 10.
(Magyar Távirati Iroda)

A compiegnei fegyverszüneti szerződés értelmében Franciaországnak 340.000 négyzetkilométernyi területét, amelyen mintegy 24 millió ember él, német csapatok szállották meg. Ennek az óriási területnek közigazgatása nagy feladatot ró a német katonai igazgatásra és a megszálló német csapatokra. A franciaországi német katonai parancsnokság közigazgatási törzsének élén *Schmid* dr. württembergi belügy- és gazdasági miniszter áll, aki párisi főhadiszállásán fogadta a Magyar Távirati Iroda munkatársát és *tájékoztatta a franciaországi német katonai igazgatás feladatairól, munkáiról és eddigi eredményeiről.*

— A német katonai igazgatás feladata — kezdte nyilatkozatát Schmid államminiszter a végrehajtó hatalom gyakorlása; *biztosítása és közigazgatása a megszállt Franciaországnak, mint az Anglia elleni hadműveletek támaszpontjának.* Ezen túlmenően arra is törekedünk, hogy az élet a megszállt területeken minél előbb a rendes kerékvágásba terelődjék. A francia lakosság — kivéve Észak-Franciaországnak a háborútól erősen sujtott területeit — *legnagyobbrészt ismét visszatért lakóhelyére, az üzletek kinyitotak, a bankok rendesen dolgoznak, a legtöbb üzemben megindult a munka, megnyiltak az iskolák és egyetemek, működnek a bíróságok, a vendéglők és háztartások a lehetőséghez mérten el vannak látva élelemmel, a közlekedési vonalak nagyrésze ismét üzemben van. Ma már menetrendszerű vonatok közlekednek valamennyi vasútvonalon* és a főbb utak mind járhatók, pedig ez annyit jelent, hogy rövid hónapokon belül sok-sok száz felrobbantott hidat kellett újraépíteni.

— Gazdasági szempontból — folytatta a miniszter — *a katonailag megszállt területeket Norvégia északi csúcsától egészen a spanyol határig egységes gazdasági egésznek tekintjük.* Az a célunk, hogy a birtokunkba jutott területek gazdasági előnyeit megfelelően kihasználjuk és ugyanakkor biztosítsuk a területek gazdasági vérkeringésének folytonosságát. Már az előrenyomuló német csapatok vigyáztak arra, hogy a lehetőséghez mérten ne tegyenek tönkre gazdasági javakat. *A termést a legtöbb helyen a német csapatok segítségével sikerült betakaritani, az őszi szántásnál-vetésnél ugyancsak a német katonák segítettek, a háborús pusztításokat és károkat azonban természetesen nem lehet máról-holnapra helyrehozni.* Ez az egyik oka a mindjobban érezhető élelmiszerhiánynak, *de oka a francia kormányok elhibázott gazdasági politikája is,* amely elhanyagolta a mezőgazdaságot, nem gyüjtött tartalékokat és főleg a tengerentúli és gyarmati behozatalra számított. Ezek a körülmények tették szükségessé Franciaországban is az élelmiszerjegyek bevezetését német mintára. *Megnehezíti az élelmiszerrel való ellátást továbbá a francia nép fegyelmezetlensége is,* amely a rendelkezéseket minden módon igyekszik kijátszani.

— A fontos gyári és ipari üzemek nagyrésze ismét megkezdte már működését. Természetes, elsősorban azok az üzemek, amelyek Németország részére hadi szempontból fontosak. *Ezek az üzemek zsákmányul lefoglalt készletekből kapnak nyersanyagot és német megrendelésre dolgoznak.* Ezen a módon a nagy gépkocsigyárak, szerszámgépgyárak, mozdony- és kocsigyárak legnagyobb része ismét teljes üzemben van. *Sőt a müselyem, juta és müsorst-szövet gyárak német nyersanyag segitségével máris túlszárnyalják a háború előtti termelés eredményeit.*

Schmid államminiszter a továbbiakban hangsulyozta, hogy *a német katonai szervek és a francia közigazgatási szervek között nincsenek surlódások* és a francia hatóságok igyekeznek megfelelő módon segiteni a német katonai igazgatásnak. Mi — mondotta a miniszter — a fegyverszüneti szerződés értelmében lehetőleg önállóan hagyjuk dolgozni a francia hatóságokat. *A német katonai igazgatás csupán olyan kérdésekbe avatkozik be, amelyek német értékeket érintenek.* Ilyenformán a német igazgatás főképpen ellenőrzést gyakorol. *Pétain* tábornagy minisztériumai nagyrészt úgyis Párisban dolgoznak, csupán a miniszterek tartózkodnak Vichyban és külön megbízottaik útján érintkeznek a német katonai szervekkel.

Arra a kérdésre, milyen a francia lakosság hangulata és általában a franciák hogyan viselkednek a megszálló csapatokkal szemben, Schmid miniszter a következőket mondotta:

— *A francia nép lassankint megérti, hogy a háborút elveszitette és viselnie kell ennek a háborúvesztésnek szomorú következményeit. A lakosság minden észrevehető ellenkezés nélkül aláveti magát a rendelkezéseknek, bár a túlzottan individualista francia polgár nehezen tud beleilleszkedni a német fegyelembe.*

MOULIN ROUGE
revüpalota
vidám, új produkciója:
FARSANGI PARÁDÉ
bolondos ötletek, bolondos komédiások bolondos karneválja
Egy farsangi vidám éjszaka 3 részben
ÓRIÁSI SIKER!
Nyitás este 9 órakor, műsorkezdés 10 órakor
A Moulin kis bárjában Berkes Béla muzsikál

SALAMON GEZA tanácsnok harmincéves jubileuma

Salamon Géza tanácsnokot meleg ünneplésben részesítették abból az alkalomból, hogy harminc esztendeje áll a főváros szolgálatában. *A három évtizedből tíz esztendőt Salamon Géza a közegészségi ügyosztály élén töltött el.* Az ő működéséhez fűződik a főváros közkórházainak reorganizálása, a tüdőbeteggondozó hálózat mintaszerű kiépítése, a köztisztasági hivatal korszerűsítése és számos már fontos fővárosi közegészségügyi intézkedés. *Kitűnő felkészültségével, konciliáns egyéniségével egyik kiváló értéke a főváros adminisztrációjának* és jubileuma alkalmából a tisztikar részéről, valamint a közönség legszélesebb rétegeiből számosan üdvözölték és ünnepelték.

Felhívás a Nemzetvédelmi Kereszt igénylésére

Magyarország kormányzója „Nemzetvédelmi Kereszt" elnevezésű kitüntetést alapított azok részére, akik akár a magyarországi kommunizmus súlyos megpróbáltatásainak idejében, akár a hazánktól elszakított és utóbb a Szent Koronához visszatért területeken az idegen megszállás nehéz évei alatt törhetetlen magyar hittel küzdöttek a hazánkat megcsonkító és a magyar nemzet gyengítésére törekvő erőkkel szemben s a magyarság és Magyarország fennmaradása érdekében életük kockáztatásával önfeláldozó magatartást tanusítottak. Az Országos Nemzetvédelmi Bizottság felhívja mindazokat, akik magatartásukkal a „Nemzetvédelmi Kereszt" elnyerésére igényjogosultságot szereztek, forduljanak az alábbi csoportok valamelyikéhez, ahonnan a jelentkezéshez szükséges ürlapot és az esetleg még szükséges felvilágositást megkaphatják.

I. *Fővezérség és szegedi tiszti századok.* Vitéz Isépy Aladár tábornok, vitéz Görgey György tábornok, Karlovits János igazgató. Hivatali helyiség: TESz, V., Alkotmány-utca 10. szám.

II. *Székely hadosztály.* Kratochvil Károly altábornagy, vitéz Görgey Lajos tábornok. Hivatali helyiség: MOVE, VI., Podmaniczky-utca 45.

III. *Szegedi ellenforradalmi alakulatok* (Barnátsky-hadosztály). Vitéz Uzdóczy Zadravec István ny. tábori püspök. Hivatali helyiség: TESz, V., Alkotmány-u. 10.

IV. *Feldbachi tábor és bécsi ellenforradalmi csoport.* Vitéz Bánó Kálmán altábornagy, nemestóti Szabó Béla ny. tábornok. Hivatali helyiség: Országos Vitézi Szék, Királyi palota.

V. *Belső ellenforradalmi szervezetek.* Vitéz Szomor Aurél tábornok, vitéz Héjjas Iván miniszteri osztályfőnök, Herkély Tibor miniszteri tanácsos, Vasváry Lajos országgyülési képviselő, Rapaich Dezső ny. ezredes, Jéger Károly dr. MÁV tanácsos.

1. Budapest. Vitéz Kozma Ferenc altábornagy, Vajtaffy Ottó tábornok.

2. Dunántúl. Vitéz Igmándy-Hegyessy Géza altábornagy, vitéz Kovách Antal tábornok.

3. Tiszántúl. Vitéz Benedicty Imre ezredes, Scheftsik György igazgató.

4. Vasutasok az egész ország területén Jéger Károly dr. MÁV tanácsos. Hivatalos helyiség: Fehérház Bajtársi Egyesület, IV., Vámház-körút 4 és MOVE, VI., Podmaniczky-utca 45.

VI. *Belső irredenta szervezetek.* Vitéz Bartha László tábornok, vitéz Somogyváry Gyula országgyülési képviselő. Hivatali helyiség: Budapest Székesfővárosi Vitézi Szék, Szabadság-tér 11.

VII. *Külső irredenta szervezetek és nemzetvédelmi tevékenység.* Folkusházy Lajos altábornagy, Eötvös-tér 1. I. em. 4. sz.

1. Felvidék és Kárpátalja: Ajkler Domokos szkv. százados, földbirtokos, Nagyszőllős.

2. Keletmagyarország és Erdély: Adorján Imre és Botár Imre országgyülési képviselők. Erdélyi Párt.

Mindazok, akik a fent felsorolt egyik csoporthoz sem tartoznak, forduljanak az Országos Nemzetvédelmi Bizottság elnökéhez, vitéz Magasházy László tábornok, országgyülési képviselőhöz Budapest. VIII., Esterházy-utca 30.

— A „Ferenc József" keserüviz régóta kitünően bevált háziszer megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható természetes hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

Lázár bácsit hazahívta Szilágysomlyó

A Krisztinavárosban szélesen gyürüző hullámzást inditott el a hir: *„Lázár bácsi" hazament...*

Búcsúsorokat kaptunk: *„Hazahív a szülőföldje egy kiüldözött, de most már honát lelt, szabaddá vált magyart. Köszönöm a szívességüket".*

Száz és száz vidámszemü nebuló előtt ezzel vált kézzelfoghatóvá a keleti részek visszatérése, mert *ez a márványutcai papir- és könyvkereskedő,* mindkét nembeli ifjúság előtt, a trianoni határokon túl élő magyarságnak ideszakadt képviselője volt.

●

Mindenki bácsinak szólitotta, még a felnőttek is *a mindössze negyvenhányéves örökké derüs, jóizü magyaros beszédü Lázár Józsefet,* aki — mint általában az „erdőkön túlról" valók, — ismerte a mókák és tréfás ötletek varázsát. *Fortélyosan bohókás modorával belopta magát a diákság és a szülők szivébe.* Szemérmes tartózkodással jótékonykodott az arra szoruló gyerekekkel, nem maradtak irka és tanszer nélkül akkor sem, ha riadtan eladogták: *„De most nincsen pénzem..."*

Évek során *tizezer darab trianoni jelvényt osztogatott szét ingyen a buksifejü kicsinyeknek és március 15-e előtt ötszáz jelvény került boltjából díjtalanul a kis kabátkákra és bluzokra,* hogy: *„ne csak a gazdag, hanem a szegény kis magyarok mellén is viritson a kokárda".* A tevékeny és lelketalakitó irredentizmust müvelte, a kegyetlen kisebbségi sorsnak valóságos hírbörzéje alakult ki üzletében, ahová az egész környékről bejártak az emberek. Vasár- és ünnepnapokon sütötte-főzte a különleges erdélyi ételeket és a meghivott vendégeknek recepteket adott. Izben és hangulatban is szüntelenül kereste az otthont. Csak most hallani, hogy mennyi elismerésben volt része az első kerületi iskolák tantestületei, a törzstiszti tanfolyamok és a csendőrség részéről, ahová szállitott. Nyáron mundérba bujt és amikor néhánynapos szabadságra hazakerült, az izgalomtól sápadtan találgatta: *„Mi lesz? Visszakerül-e a Szilágyság?"*

Szeptemberben két évtized után végre újból otthon járhatott. Nem ment üres kézzel. *Hatvan darab magyar pajzsplakettes, zsinóros Bocskay-sapkát vitt szülővárosa szegény gyerekeinek.* Azóta nem volt nyugalma.

●

— Engem vár Szilágysomlyó, én nem lehetek városi bujdosó, — mondogatta. Üzletét eladta és most azon az úton, amelyen egykor a vagónlakók pőre nyomorúsága tárult elénk, *egy tizenöt tonnás Grn-vagón hazavitte, holmijaival együtt.*

A vagón lépcsőjén beszélgettünk Lázárral:

— Én nem tudtam kimondani Szilágysomlyó helyett, hogy Simleul-Silvanici. Féltem, hogy valami nagy bolondság esik meg velem vagy belehasad a szivem, ha ottmaradok. El kellett jönnöm. Régi család vagyunk mi, Lázárok, *a vérünkbe ivakodott bele a szilágysági sor.* Volt szőlőnk, gyümölcsösünk, kaszálónk, erdőnk, házunk. A mi földünk hol Erdély, hol Partium volt, ahogy a szerencse a fejedelemnek vagy a Habsburgoknak kedvezett. Perzselt ott a török, dúlt a labanc, a völgyek elnéptelenedtek és beszivárgott ide is, oda is az oláh. Tudja, hogy micsodás mélyzöldek, tiszta hajnalok és violás alkonyatok vannak nálunk? A most már kilencezer lakosú Somlyó a völgyben pihen, mint valami puha fészekben. *A Magura alatt húzódik meg, ahol a Kraszna kanyarog, ezüstösen villantva hátát, mint a pisztráng a pikkelyét.* A várossal szemben gyantásillatú fenyőerdő. Hegyek ölelik körül, köztük a *„Jaj-hegy".* Ez úgy hangzik, mint valami sóhajtás, azért, mert itt itták a régiek a hegy roppant savanyú levét és az összehúzta a torkukat. Innen a neve. Aztán ott *a Pokol-tó, a Fehérhegy.* Micsodás hamvas, ízes almák, szilvák teremnek ezeken a lejtőkön. Megy a Várhegy... Idejártunk játszani, mert itt mindig ástak, bujták a nehéz talajt a leletekért. A Magurán 1797-ben igen gazdag római kori aranyleleteket találtak. Az egészet elvitték — Bécsbe. A régi várat még Báthory Zsigmond épittette 1597-ben. Milyen szép a csúcsíves plébániatemplom. Azt is egy Báthory emeltette. Mi, a minorita gimnázium növendékei, a Magura oldalán saját kezüleg barkácsolt szánkóinkon csuszkáltunk. Ecetfából készültek, mert az „borzasztóan" jól csúszik és amellett könnyü a fája. Nyáron a Jaj-hegyen madarásztunk és suttyomban szarkákra lövöldöztünk. Megsütöttük őket. A fiatalja, olyan, mint a csirke. A barátságos vincellér jóvoltából bor is került, szalonna is volt, vidám dolgok estek...

●

— Amikor elszármaztam ide Kis-Magyarországba, nehéz sorom volt. *Mechanikus, képkeretező, asztalos voltam.* Húztam a kiskocsit az utcán, aztán kereskedősegéd, meg Vadkerten gyakornok lettem. Végre kinyitottam az üzletet. Géza bátyámnak, aki tartalékos tiszt, odahaza ugyancsak könyv- és papirkereskedése van, övé a „Szilágysomlyó"-nyomda, meg a hetilap. De sok baj volt vele, mig átvészelték az oláh uralmat. Mint kereskedőnek, nem volt könnyü dolgom. Budapesten ez a szakma különösen túlzsúfolt a zsidókkal. *Mennyi érdek szegődött ellenem a nagykereskedőtől az ügynökig,* mint a szövevényes indák hurkolódtak körém a fojtogató szálak. Mégis mint kezdeményező, *megálltam a helyemet és kiverekedtem a megélhetést kis családomnak is.* Megmutattam, hogy bennünk is van élelmesség és kereskedői szellem. Megkedveltek. A katonaságnál kiderült, hogy feljebbvalóm gyerekei is nálam vásárolnak, volt parancsnokom is hozzám járt.

— Most, hogy otthon jártam, láttam, *bizony nagyon szétszóródtak a szilágysságiak.* Csak kis részben rajzanak vissza. Sokan nem szivesen hagyják itt kialakult életüket. Nem akarják felcserélni a „falusi" élettel a kényelmüket. Pedig szivesen kell tenni, ez kötelesség az ősi röggel szemben! Hogyan tartsuk meg különben? *Nemcsak helyünk, de hivatásunk is van otthon.* Kell, hogy nemzeti ideálok éljenek bennünk. A fajták mérkőzése folyik nálunk, az arányszámok nem tolódhatnak el továbbra is a mi kárunkra. Most népszámlálás lesz. *Én szilyágysomlyói vagyok* és most már az is akarok maradni. Hadót kellene fújni, hogy mindenki hallja meg a hivó szót, amit az otthoni bércek küldenek. *Kétszáznyolcvanezer magyart üldöztek ki a románok az elfoglalt százháromezer négyzetkilométerről, ami a mienk volt.* Ennek a kétszáznyolcvanezer magyarnak a helye üresen maradt és ez a hiány ég most is, mint valami nyitott, véres seb. Semmiféle egyéni érdek nem mérkőzhetik azzal a kötelességgel, hogy a szülőföld visszakövetelő üzenetére minden küldözöttnek most már otthon a helye.

Lassan mormolja: „Várad, Székelyhid, Margitta, Nagyfalu és otthon vagyok..." Ugy fogja meg a kezünket a vagón lépcsőjén, mintha valami titkos kötésre vállalkozott volna, amely haláláig szól.

NYIGRI IMRE

A kolozsvári teológia volt az elszakított Erdély lelki egységének összefogója

Gönczy Lajos dr. tanulságos beszámolót irt a kolozsvári református teológia utolsó húsz esztendejéről. A román uralom alá került főiskola vezetőszerepet vállalt az erdélyi magyarság létküzdelmében és az elszakított magyarság lelki egységének megteremtésében. A főiskola magyar vezetői menzát nyitottak a szegénysorsú egyetemi hallgatók részére, a Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület pedig „Ifjú Erdély" címmel lapot indított, majd Bábonyán megalakitották a főiskolás munkatáborokat. A teológia tanárai a statárium ellenére is bejárták egész Erdélyt és nevelték, lelkesitették a hazátlan magyarokat. Külföldre is ellátogattak a kolozsvári teológusok, hogy rokonszenvet ébresszenek a magyarság iránt. A teológia a jövőben még alaposabban akarja kivenni részét a nemzetnevelő munkából.

KÉPZŐMŰVÉSZET

Nagy mesterek rajzai a Tamás Galériában

A magyar piktura három, ma már történelmi jelentőségü kiválóságának. *Ferenczy* Károlynak, *Rippl-Rónai* Józsefnek, *Kernstock* Károlynak rajzait állitja ki tanulságos módon a *Tamás Galéria.* A nagy lelkiismeretességgel és szakértelemmel egybehordott anyag érdekességével, tartalmi gazdagságával lebilincseli a látogatót. Különösen áll ez *Kernstock* Károly zseniális könnyedséggel odalehelt, hallatlanul finom és szikrázóan szellemes tollrajzaira, tanulmányaira és kompozíció-terveire. *Kernstock* súlyos belső vívódásaiból, tragikus feszültséggel terhes problematizálásából, sokszor túlintellektualizált formaadásából semmi sincs ezekben a rajzokban, amelyek az első ihlet lendületében születtek bravúros könnyedséggel, természetességgel és az elementáris alkotó ösztön megragadó erejével.

Mellette gyönyörködve állunk meg *Rippl-Rónai* sejtelmes árnyalású, bensőségesen lírai és minden franciás hatás ellenére is sokszor pompázó, keleti dekoratívitásba burkolózó tuss- és színes vagy színezetlen ceruzarajzai előtt. A nagy mester minden korszakából találunk itt rendkívüli finomságú és jellemző műveket, amelyek festményei ismerete nélkül tisztán elénk tudják állitani élete munkásságának főbb korszakait. A harmadik mester *Ferenczy* Károly, aki a legmélyebben és legigazabban színekben élte ki magát és ha a kifejezési eszközei közül a színek hiányzanak, akkor valóban tanulmány jellege van rajzkompozícióinak, ellentétben a két másik festővel, akik a rajzzal is tudnak színezni és vonalakkal is ki nem mondott, rejtett színinvációkat asszociálni. A kiállitást érdemes megtekinteni a magyar művészet minden barátjának.

T. D.

RÁDIÓ MŰSOR

AZ ESTI UJSÁG TELJES RADIÓMŰSORA
január 10 déltől, január 11 délig.

Péntek, január 10

12 óra

Budapest I.: 12.00 Harangszó. Himnusz. — Időjárásjelentés. 12.10 Köry Erzsébet hegedül zongorakisérettel. 12.40 Hirek. — 12.56 Zinzné Lenhardt Gizella énekel zongorakisérettel.
Kassa: 12.00—16.15 Budapest I.

13 óra

Budapest I.: 13.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13.20 A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara.

14 óra

Budapest I.: 14.30 Hirek. 14.45 Műsorismertetés.

15 óra

Budapest I.: 15.00 Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.20 Weidinger Ede szalonzenekara. Közben: 15.40 Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.

16 óra

Budapest I.: 16.15 Diákfélóra. Utána ifjúsági közlemények. — 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hirek.
Kassa: 16.15 Hanglemezek. 16.45—18.10 Budapest II.
Toulouse: 16.00 Könnyü szimfónikus zene. — 16.15 Egzotikus zene. 16.30 Látogatás a szülői házban.

17 óra

Budapest I.: 17.00 Hirek szlovák és rutén nyelven. 17.15 Táncleмezek. 17.45 Szószátyár nyelvi járványok. Előadás.
Budapest II.: 17.15 Hódmezővásárhelyi régi népszokások. Előadás. 17.40 A magyarországi Munkásdalegyletek Szövetsége képviseletében az Első Zuglói Dalkör.
Belgrád: 17.25 Ritterhármas.
Bukarest: 17.30 Idegen népdalok lemezeken.
Svájc Romand: 17.00 Tarka zene.
Toulouse: 17.00 Francia vidékek zenéi. 17.15 Operarészletek. 17.30 Keringők. 17.45 Filmrészletek.
Zágráb: 17.15 Dalok. — 17.45 Hangverseny.

18 óra

Budapest I.: 18.10 Kiss Lajos cigányzenekara, közben 18.40 Sportközlemények.
Budapest II.: 18.10 Gyorsirótanfolyam. — 18.40 A rádió szalonzenekara.
Kassa: 18.10 Lóosz József hegedül zongorakisérettel. 18.40—21.00 Budapest I.
Belgrád: 18.00 Népzene. 18.30 Népdalok.
Bukarest: 18.15 Barbilion Stefanescu hegedümüvésznő és Filip zongoraművésznő 18.45 Hirek németül.
Svájc Romand: 18.15 Jazz.
Szófia: 18.00 Népzene.
Toulouse: 18.00 Hillardzenekar. 18.30 Hangszerszóló. 18.45 Hirek.

19 óra

Budapest I.: 19.00 Hirek magyar, német és román nyelven. 19.20 Külügyi negyedóra. 19.35 A Filharmóniai Társaság hangversenyének közvetitése az Operaházból.
Budapest II.: 19.35 Dunai horgásznapok. Előadás.
Bukarest: 19.00 Hirek. 19.20 Szórakoztató lemezek. 19.30 Tannhäuser. Operalemezeken.
Svájc Romand: 20.00 Katonazene. — 20.25 Szoprán dalok.
Szófia: 19.00 Szórakoztató zene. 19.50 A sevillai borbély. Opera.
Toulouse: 19.00 Operettrészletek.

20 óra

Budapest I.: 20.20 Rádió a rádióról.
Budapest II.: 20.00 Hirek. 20.10 Táncleмezek.
Belgrád: 20.25 Lemezek.
Zágráb: 20.00 Rádiózenekar.

21 óra

Budapest I.: 21.40 Hirek, időjárásjelentés.
Budapest II.: 21.10 A röntgensugár és az orvostudomány. Előadás. 21.40 Időjárásjelentés.
Belgrád: 21.00 Közvetités Szarajevóból.
Svájc (Romand): 21.10 Mozart: Német táncok D-dur hegedü és zenekari verseny.
Zágráb: 21.00 Népdalok. 21.30 Kamarazene.

22 óra

Budapest I.: 22.00 Szórakoztató zene.
Bukarest: 22.00 Hirek.
Zágráb: 22.00 Hirek. — Tánczene.

23 óra

Budapest I.: 21.00 Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. 23.20 Közv. a budai Kis Royal-étteremből. Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál. 0.05 Hirek.

Szombat, január 11

Budapest I.: 6.40 Ébresztő. torna. 7.00 Hirek, közlemények. étrend, hanglemezek. — 10.00 Hirek. 10.20 A magyar ujságirás fiatalkorából. Felolvasás. 10.45 Mit nézzünk meg. A brigetiói törvénytáblák a Nemzeti Múzeumban. Felolvasás. 11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat.
Kassa: 10.00—11.00 Budapest I. 11.05 Kövess Károly elbeszélései. — 11.25 Hanglemezek. — 11.40 Hirek magyar és szlovák nyelven.

Egy hasznos gyom. A csalán a szövő-fonó ipar szolgálatában. Az összegyüjtött csalán aprítása

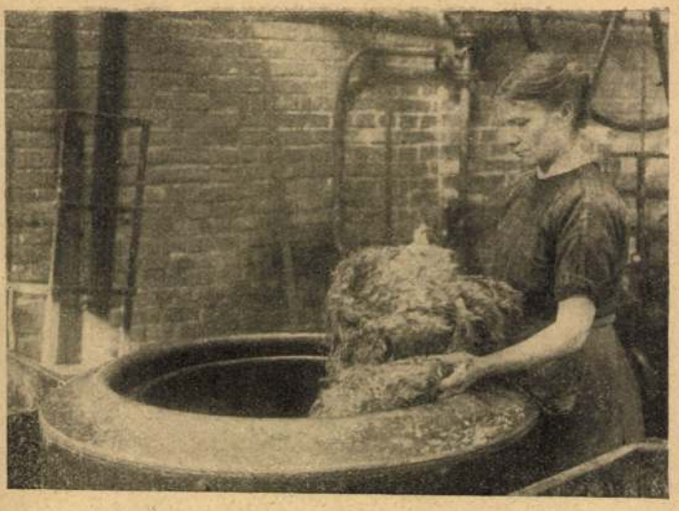

A csalán, miután alapos áztatáson esett át, belekerül a centrifugáló készülékbe

Aranyásó, mint diplomata

Elbeszélés

Irta Ujhelyi Nándor

A diplomatákról beszélgettünk.

— A jó diplomatát, — mondta Aranyásó, — Talleyrand szerint az jellemzi, hogy beszédjével elleplezi gondolatait. A mi kitünő diplomatáink javarészét az jellemzi, hogy beszédjével azt akarja elleplezni, hogy nincsenek gondolatai. A jó diplomatának ravasznak kell lennie, még pedig olyan ravasznak, hogy ne is sejtse róla senki, hogy ravasz. Az a baj, hogy a diplomatákat többnyire derék, előkelő uriemberek közül választják, holott például élelmes zsebtolvajok, sokféle hájjal megkent riporterek alkalmasabbak lennének erre a mesterségre.

Kissé csodálkoztunk Aranyásó szavai fölött és barátunk, János, a rendes, meg is jegyezte, hogy Aranyásó valószínűleg annyit ért a diplomáciához, mint a hajdú a harangöntéshez, vagy hogy még valószínűtlenebbet mondjon: egy színpadi szerző az irodalomhoz.

Aranyásó röviden így szólt:

— Cognac, szivar, havanna!

Megértettük rögtön, miről van szó és megrendeltük a kívánt holmikat. Aranyásó pedig beszélni kezdett:

— Elmondom diplomáciai emlékeim egyik gyöngyét, gyerekek. Nagykövet voltam. Egy délamerikai államban. A neve? (Most ránézett szivarja gyűrűjére Aranyásó.) Costarica. Akkurát ugyanaz a neve, mint a szivarnak, mit szívok. Az élet útjai csodálatosak: mint az egyszeri attaché mondta, mikor az utcán belelépett egykori főnöke hullájába, kit rég nem látott. Tehát Costaricában voltam nagykövet. Melyik államot képviseltem, kérdezitek? Egy derék, közepes államot. Nem is emlékszem pontosan, hogy hívják? Trabuco, Virginia, Portorico, szóval valami szivar neve van, a trafikban árúlták a névrokonait régebben. Most már elfogytak, de a délamerikai államok megmaradtak. Inkábbb megfordítva történt volna, gondoljátok és igazatok is van. Szóval valamelyik szivart, azaz államot képviseltem Costaricában, mint nagykövet. Csak végső szükség tudott rákényszeríteni arra, hogy efféle állást elvállaljak, de nem volt más választásom, csupán egy cirkuszi kikiáltó és a nagyköveti hivatal között és én a két ajánlatot betettem egy kalapba, kihúzattam egy ártatlan tudós kutyával, ő a nagykövetséget húzta, így jutottam el Costaricába.

Az állásom előkelő volt, úgy jutottam hozzá, hogy ama államban, mely kiküldött, az én képesítésem volt a legkitünőbb, ami annyit jelent, hogy nekem volt a legjobb szabású frakkom. Az előzetes vizsgát is kitüntetéssel tettem le. A vizsga egy versenyhazudozás volt a külügyminiszterrel. A végén lefőztem. Ő ugyanis azt állította, hogy kétszer kettő öt, mire én megjegyeztem:

— Excellenciádnak igaza van mindenben.

Erre a szemtelen hazugságra rögtön kinevezett nagykövetté.

Csakhamar kedvence lettem Costarica előkelő társaságának, mit megnyerő modoromnak köszönhettem. No meg annak, hogy erősen udvaroltam a császárnénak, aki viszonozta érzelmeimet. A helyzet a legkitünőbb volt, hosszú béke (két és fél éve tartott már) terjengett az államok között, midőn Prensados állam visszahívta eddigi öreg nagykövetét, mert kiderült róla, hogy gyermekkora óta aggkori elmegyöngeségben szenved.

Az új követ rókaképű, gyanús modorú fickó volt. Rögtön intrikálni kezdett egy Prensados és Costarica közötti szövetség érdekében, mely szövetség az én államom megtámadására köttetett volna meg.

Résen voltam. Tudtam, hogy gazemberek között vagyok. A császárné hűsége is kezdett tántorogni: pompás ajándékokat kapott az új követtől. Nekem ezek az ajándékok szerfölött gyanusak voltak, mert a prensadori nagykövet megjelenésével egyidőben különféle értéktárgyak kezdtek eddigi gazdájuktól eltávozni. A tolvajlások szerzője ismeretlen volt. Én tűzbe mertem volna tenni bárki kezét, hogy a tolvaj az új nagykövet. Leleplezését elhatároztam.

Egy udvari ebéden közfeltünést keltően mutogattam egy jól megtermett aranyórát. (E célra kölcsönöztem egy ékszerésztől.) Derék jószág volt. Prensados nagykövete, — jól láttam, — kánya-tekintetet vetett reá.

Betettem mellényzsebembe és nem mulasztottam el egy alkalmat sem, hogy kollégám mellé férkőzzek. Egy pillanatban örömmel vettem észre, hogy az óra eltünt. Elégedetten mosolyogtam. Vagy egy negyedóra múltán hirtelen órámhoz nyúltam, éppen midőn a császárral beszélgettem, — ott volt mellettünk a kolléga úr is, — és ijedten mondám: — Terringettét, az órámat elvesztettem. Az urak nem látták véletlenül?

Ferenczy Károly, a magyar festőművészet elhalt mesterének önarcképe

Ferenczy Károly

Nemes és leszűrt művészet mesterét vesztettük Ferenczy Károlyban. De ha egyetlen képe sem maradna az utókorra: művészetünk történetében akkor sem homályosúlna el a neve, mert munkálkodása szokatlan mértékben hatott kortársaira és az ifjabb nemzedékre. Az az üdítő mozgalom, amelyet a „nagybányai művészek" fellépése jelentett nálunk, legelső sorban Ferenczy nevéhez fűződik. Ő, a halk szavú és kevés beszédű ember, volt a legerőteljesebb izgató. Új s újabb képeinek megjelenése elég volt arra, hogy művészek és kritikusok pártokba álljanak s termékeny polémiák induljanak meg. Nem Ferenczy művészi értéke felett: azt elismerte mindenki, hanem az irány felett, amelyet félre nem magyarázható módon és tántoríthatatlanul képviselt. Ferenczy képei nemcsak egy képíró-tehetség tiszta vallomásai voltak, hanem iránymutatók is, amelyek meggyőző erővel tolmácsolták a nagybányaiak akaratát. Ez az akarat pedig szabadságot követelt egy oly művészet számára, amely közvetlenül a természetben gyökerezik.

Ferenczy ezt a művészetet művelte. Az egykori gazdász rövid párisi és müncheni epizód után a nagybányai kertek, erdők, mezők lakója lett s amit szívében a természet ott költögetett, azt azon frissen formálta képpé. Nem csak arról van itt szó, hogy ház, erdő vagy munkásember, tehát a motivumok, éppen e keleti magyar város vidékéről valók. Hanem arról a sokkal fontosabb dologról, hogy állandóan e környezetben lakván, lassankint egészen bizalmasává lett ott minden s képessé tette őt arra, hogy a leheletes finomságokat sorra magába olvassza s fantáziája mindezekből kapván táplálékot, így valóban töves-gyökeres nagybányai képek keletkeztek, képek, amelyek épp úgy kínálják sajátos zamatukat, mint ahogy a meszes földön és a trachitos talajon nőtt nemes bornak is megvan a maga külön zamata. E tekintetben Ferenczy bizonyára a leginkább nagybányai festő valamennyi társa közt.

Egészen hozzáillett nobilis, minden hangosat és bombasztikusat kerülő jelleméhez a bányai halk harmóniák élvezése és képpé formálása. Senki sem állíthatja, hogy a valódi művész efféle munkálkodása egyhanguvá teszi képeit. Csak a közepes piktoroknak keilenek állandóan új meg új túrista-ingerek. Ferenczy művészete Nagybányán is gazdaggá és sokoldaluvá fejlődött. Oly művei, mint Ábrahám áldozata, a Hegyi beszéd vagy a Favágók, tónus-finomságokon épültek föl. Cigány-képei, napsütéses motivumai viszont égő színűek. Rajzai, amelyek közül nem is egy éppen az Uj Időkben jelent meg, a vonal mesterét, — plakátjai, amelyekkel mint első tört utat nálunk a művészi plakátnak, — a színfolt mesteri kiaknázóját mutatják. S mily bő természetszeretet árad felénk tájképeiből, természetszeretet, amely egészen lírai jegyű, annyira fegyelmezett pszichológussá vált arcképein.

Művészete így gazdagon hintette maga körül az áldást; a nagybányaiak felléptével egyetemben új korszak kezdődését jelenti művészetünk történetében, tanítói működése pedig egész nemzedéket nevelt képírásunknak.

Akiket barátság fűzött hozzá, megsiratják benne a legnobilisabb lelkek egyikét és szépségekben gazdag élete-műve maradandó emléket biztosít neki.

Lyka Károly

Uj Idők 1917. XXIII. 13. sz.

MŰVÉSZET

A rejtett szépségek mestere: FERENCZY KÁROLY

A művészi és emberi nagyság ellenmond a perspektíva törvényeinek: távolodva nő.
Réti István F. K. emlékbeszédéből.

Abban a kivételes szerencsében részesültem, hogy a nemrégiben megnyílt Ferenczy-kiállításon a mester két legjobb barátja, bajtársa, ismerője és ismertetője kalauzolt. Felejthetetlen élményem ez az áhitatos séta a Ferenczy-képek varázslatos kertjében *Petrovics* Elek és *Réti* István társaságában. ***Egy-egy halk szavukra rejtett szépség gyulladt ki a vásznon.*** Az esztéta forró érzésben fogant szavai holtnak tetsző részeket lobbantottak életre, a művésztárs pedig bonyolult műhelytitkok avatott feltárásával magasztossá szellemítette Ferenczy ecsetvonásait. Látszott rajtuk, érződött minden taglejtésükön, hogy most is, ki tudja már hanyadszor, újból végigtapintják és tapogják minden kép minden porcikáját s kifogyhatatlanok a gyönyörködésben. Nyilván saját ifjúságukat és eszményeiket is átélték nagy barátjuk alkotásaiban, de csak öntudatlanul, mert önzetlen odaadásuk és gyönyörködésük annak a hatalmas művészetnek szólt, amely a kiállítás falairól ismét hódító erővel vont magához mindenkit. Meghatott, ahogy szavuk mindúntalan a nagy *művészről* a nagy *emberre* surrant át. Ferenczyt művészi és emberi egységben élték át.

Nekünk már nem adatott meg, hogy Ferenczy Károly emberi nagyságát közvetlenül érezhessük. A mester aránylag fiatalon halt meg, a világháború meg nagyon sokáig tartott s messzi országba sodort bennünket. Érdekes azonban, hogy Ferenczy emberi nagyságára nem áll az idéztem szép Réti-mondás. Nem volt szüksége távolságra. Mindenki, aki ismerte, kisszámú barátja, sok csodálója s elengedhetetlen ellensége egyaránt, már Ferenczy életében elhalkul, ünnepélyes szavakat keres, amikor Ferenczyről, az emberről beszél. Fölényes tudásáról, zárkózott úriságáról, főképpen pedig művész-erkölcsi példaadó magatartásáról zeng a hagyományozott és írott megemlékezés. *Malonyay Dezső* semmitmondó szóhalmazából is megmarad az az érzésünk, hogy nagyemberi jellemvonásokat szeretett volna érzékeltetni; *Lyka Károly* nemes egyszerűségű méltatása épannyira száll síkra a nagy emberért, mint a kiváló művészért; *Rózsa Miklós* rajongása majdnem vallásos áhítattal néz fel rá; *Réti István* gyönyörűen csiszolt és mégis frissen érzékletes írásművészetéből is feledhetetlenül hat ránk a nagyság-élmény; *Petrovics Elek* szemérmes, tartózkodó fogalmazása tárgyilagossága mellett is villámfényekkel szórja be hőse alakját s *Elek Artúr* gondos mérlegén épígy változatlan a Ferenczyről nyert benyomás.

S most ép csak azokat említettük a régebbiek közül, akiknek Ferenczyről írt tanulmányait, cikkeit legutóbb is olvasgattuk, hogy az ember Ferenczyről a kortársak szemével alkossunk magunknak élő képet. Hiszünk tehát e közvetlen tanuk nyomán abban, hogy Ferenczyben a nagy ember — nagy művész ritka egysége valósult meg. Jól esik ápolnunk ezt a művészeszményt, amelynek bátorító szépsége lelket önthet mindnyájunkba. Az ilyen egyéniségek a nemzet erkölcsi tőkéje, mely nincs a hullámzó napi értékelés szeszélyének kitéve, mert aranynál aranyabb az örök fedezete.

Az ember szeret egyszerűsíteni. A „köztudat" mindig is puszta egyszerűsítés. Ahogy végeredményben Ferenczy emberi nagysága sok körülírás és árnyalat helyett a közérthető „művészi erkölcsösségben" fogalmazódott meg, ma már művészete is tisztábban áll előttünk s nem szorul többé kor-jelszavak magyarázatára. Nem Ferenczy művészete szállt le hozzánk, hanem mi emelkedtünk az ő magasságába. S e nagyszabású művészet láttán mit számítanak a kezdet úgynevezett tapogatózásai; mit a harcias évtizedek, a „fínom naturalizmus", a plein air, az impresszionizmus, dekoratívizmus stb. hovatovább tisztára műtörténeti szakkifejezései, amelyek csak elhatárolnak úgy ahogy, de nem értetnek meg semmit? Akkoriban természetesen magyarázták Ferenczy igazodását, kapcsolatait. Ma minderre nincs szükség. A mult és a jelen zajlásából föltornyosulva látjuk magunk előtt Ferenczy művészetét, amelynek értelmetlenség lenne hiányait és határait keresnünk, mert lezárt egész, csak önmagából érthető és csak önmagáért becsülendő. Tág tüdővel áraszt ma is friss szellőket. Ma is felkavar és megnyugtat, sőt soha inkább. Megtalálsz benne mindent, amit a művészettől elvárhatsz: *az élet szebbik mását.* Ünnepség, levertség, — vágy, lemondás, — titokzatosság és férfias nyíltság, — tavaszi rebbenés nélküli csend, a napsugarak harsogó zengése, — minden felénk szóródik a Ferenczy-képekről, hogy tisztuljunk benne.

Megértettem *Petrovics Eleket,* amikor azt mondotta: az élet nagy adományának tartja, hogy mégegyszer rendezhetett egy ilyen Ferenczy-kiállítást. A mi hálánk és örömünk azonban az ő öröménél is nagyobb. Hisz mi, a későbbi nemzedék, nem láttunk még ilyen Ferenczy-bemutatót. Boldogok vagyunk tehát, hogy Petrovics páratlan Ferenczy-ismeretének tanulságát is közölte velünk s hogy a viszonyok megengedte legnagyobb gazdagságban tárta elénk a nagy mester művészetét. *Minden kiállításrendezés állásfoglalás.* Különösen az, amikor az elhúnyt művész ismételt bemutatásáról van szó. Petrovics álláspontja méltó Ferenczyhez. Nem tompított el benne semmit, nem állított megkülönböztetett fénybe semmit, a *teljes* Ferenczyt adta mélységes megértéssel és szeretettel.

Utoljára sétáljunk mi is végig a kiállítási termeken. Csak ide-oda cikázunk a képek között. Merő véletlen, hogy az első teremben, Ferenczy leginkább bastien-lepage-i festményének (25.) fejein az elbűvölő rajz ragad meg, vagy hogy másutt a *Tékozló fiú*-n (89.) a quattrocento-hangulat ejt meg. A *Márciusi est* (140.) monumentális egyszerűsége, mesteri megfestése; a *Tanulmány* (118.) csupa lélekkel átitatott varázsa, a *Három Királyok* (147.) földöntúli szelleme, melyhez *Bernáth* Aurél írta meg nemrégiben a fiatalabb festőnemzedék meleg vallomását; a *Napos délelőtt* (97.) remek csendéletrészlete, mely kicsattan a kemény háttérből, — mindmind kifogyhatatlan változatosság és szépség!

Istenem, néha egyhangúnak véltük Ferenczyt. Micsoda otromba tévedés és tájékozatlanság volt ez! Elég összevetnünk a 141.-es *Női arckép* fejének szinte tiziani tüzét a 149. sz. képmás hideg eleganciájával, hogy belepillanthassunk a Ferenczy-lélek gazdagságába. Tiszta lírának, örök poézisnek ott a *Madárdal* (46.), a lélekelemzés mesterművének az egyszerű magatartású *Önarckép (55.).* És milyen egyetemes jelentőségűvé tágul az 54. sz. *Hegyi beszéd* tájának utólérhetetlen fínomsága. Friss és izgalmas lendület jellemzi a 66. sz. *Csendéletet,* misztikus erő a 60. sz. *Hazatérő favágókat.*

Nem lehet betelnünk. Álljunk meg még egy percre a legnapfényesebb magyar kép előtt: *Levétel a keresztről.* (151.) A zöldek fugája s a harsogó napfény olyan valami patétikus egység, amihez hasonlót keveset láttunk.

Ünnep ez a kiállítás. Egy magyar művész szólt hozzánk. Figyeljünk a szavára. Örök dolgokat hirdet. **Oltványi Imre.**

AZ ÚJ MAGYARORSZÁG SORSA DŐL el azon, hogy az elkövetkező esztendőkben kik lépnek be az egyetemek kapuin. Hatalmas népi erők halmozódtak fel hiába hosszú évtizedeken keresztül a magyar élet legalsó gyűrűiben, s az anyagi akadályok előtt megtorpanva, örökre elvesztek a magyar élet számára. A tanulásszabadság az egyetlen út a kimüvelt fökben gazdag nemzet felé, s ennek a tanulásszabadságnak kerékkötője elsősorban a magyar parasztság és munkásság fiait az egyetemekről törvény nélkül is kirekesztő anyagi numerus clausus: a magas egyetemi tandíj volt. Magunk láttuk, hányan hullottak el mellőlünk az egyetem négy éve alatt is, érdek és önzés akadályain kívül, *a pénz gátjain.* A szülők vagyoni helyzetéhez és a gyermekek számához igazodó progresszív, helyesebben degresszív tandíjrendszer bevezetését a magyar társadalom múlhatatlanul szükséges átépítéséhez tartozó döntő jelentőségű lépésnek tartottuk mindig, s álláspontunkat a zsidóság kiszorítását célzó negatív törvények után az egyetemi hallgatóság számának és színvonalának nyíltan bevallott csökkenése igazolta. Az Észak-Erdély visszatérésével kapcsolatban benyujtott törvényjavaslatok egyike bejelentette végre, hogy a közeljövőben bevezetik az egyetemeken a degresszív tandíjrendszert, s a hallgatóknak mintegy 70%-a a mainál arányosan és fokozatosan kisebb tandíjat fog fizetni. Ezzel a törvényjavaslattal egy sokat hánytorgatott elvi kérdés jut el végre a döntés kapujához, s ez a lépés az egész magyar társadalom lényeges átalakulásának is kezdete lehet. Ha tényleg megnyílik az út a legalsó rétegek fiai számára is a nap felé, Magyarország arca változik meg bennük és velük.

Ferencz Károly

KÖNYVEK

Ambrózy György: A magyar csatakép. Rendkívül érdekes új művészettörténeti könyvre hívjuk fel a magyar műbarátok és könyvgyüjtők figyelmét. Elsősorban írójának személye ragadja meg figyelmünket. Bár a jó könyvnek személytelenül kell hatnia, függetlenül az író egyéniségétől, ebben az esetben a szerző személyének is különös jelentősége van. *Ambrózy György* nemcsak műtörténész, hanem kiváló katona is, a legnagyobb katonai kitüntetésnek, a Mária Teréziarendnek lovagja. Olyan ember tehát, kinek számára „csata" és „vitézség" nem üres szavak. Könyve szívvel írt munka, nem száraz tudományos fejtegetés.

A könyv tudományos értékét egyébként fémjelzi az a tény, hogy *Gerevich* professzor irányítása szerint írt doktori értekezés. Gazdag tartalmánál és pompás kiállításánál fogva azonban több mint átlagos disszertáció. Tárgya örökké időszerű ezen a földön. Ahogy a szerző előszavában mondja: *„a magyar sors kemény harcok, a magyar mult csataképek sorozata"*. Könyve végigvezet csataképeink hosszú során az első magyar vonatkozású bizánci evangéliárium-képtől a középkor miniaturejein, freskóin, a XVI.—XVII. század nagyszámú metszetein, a barokk csataképeken, gobelineken keresztül egészen a XIX. század virágzó történelmi festészetéig. Bámulatos alapossággal tanulmányozta át a kérdés irodalmát, de nemcsak adatokat halmoz, hanem kutat és értékel. Amit elsősorban keres: *a magyar lelkiség*. Azt, hogy stílusokon, divatokon túl mi adja a kép magyar jellegét, mi teszi a magyar kultúra szerves részévé. Ha végiglapozzuk ezt a könyvet, szinte megdöbbenünk az anyag gazdagságától és megérezzük: valóban mennyi magyar sors van ebben! Mennyivel többet jelent nekünk a csatakép, mint bármely más nemzetnek!

A téma jelentőségét kifejezi gazdag, 70 darabból álló képanyaga is. Nagy körültekintéssel válogatta össze a szerző ezt az értékes illusztráció-sorozatot. Számos képet ő közöl elsőnek szakirodalmunkban. Mint említettük, a könyv külső kiállítása is méltó tartalmához, finom és művészi.

Végül kiemeljük azt a szerencsés gondolatot, hogy a szerző könyvének befejezéséül hosszabb olasznyelvű összefoglalást ad s képeit olasz feliratokkal is ellátta. Így Ambrózy György könyve nemcsak határainkon belül, hanem a baráti Olaszország szakköreiben is meleg fogadtatásra számíthat.

F. Tombor Ilona

Balázs Ferenc: A rög alatt (Mefhosz kiadása). A legérdekesebb és legértékesebb írások egyike, ami az elmult időben a könyvpiacon megjelent. Műfaját nehéz meghatározni. Színes és fordulatos, mint a legjobb regény, de emellett őszinte önéletrajz és önvallomás, egyben komoly tudományos értékű szociográfia.

Balázs Ferenc, a fiatalon meghalt unitárius pap — a *Zöld árvíz* című regény szerzője — írta ezt a könyvet. Megírta benne életének azt az öt esztendejét, amit egy aranyosszéki kis faluban, Mészkőn töltött. Élete igazi tragikus magyar sors. Fényes pálya és nyugodt élet várt volna rá Amerikában, de ő inkább hazajött Erdélybe, hogy mindazt, amit kint látott és tanult, népének javára fordítsa. Itthon még nem kapott parókiát, de már hozzákezdett nagy lendülettel népnevelő munkájához. Nem törődött az öregek bizalmatlanságával, az anyagi nehézségekkel, gyenge egészségével, csak járta, járta vetítőgépével a falvakat, hogy elvigye a néphez a tudást. De mindez csak a kezdet volt. Mikor végre Mészkőre került lelkésznek, ebben a kis faluban akarta megvalósítani nagy terveit. Ötéves működése alatt csodálatos eredményeket ért el. Mintha érezte volna, hogy gyenge szervezete nem fogja sokáig állni a harcot, mindíg sietett, mindíg türelmetlen volt tervei megvalósításában. Így tudta elérni, hogy az öt éve alatt a falu külső és belső képe, szinte teljesen megváltozott. Új templomot, paplakot és iskolát építettek, egyesületeket, szövetkezeteket és népfőiskolát szervezett. Mészkő, ez az elhagyott kis falu, sugárzó gócpontja lett a környék művelődésének. Balázs Ferenc lázas munkája közben megismerte a falut. Öt éven át együtt élt és együtt dolgozott a néppel és így írta meg Mészkő szociográfiáját. Ebből a szempontból könyve *felette áll talán az összes többi szociográfiai munkának, mert azoknak a szerzői így nem ismerhették a falut és a népet.*

A könyvnek legszebb részei azonban az őszinte önvallomások a tervekről és kísérletekről, a sikerekről és bukásokról. De nála bukásról alig lehet beszélni. Ebben a gyenge testben valami csodálatos hit tartotta az erőt minden küzdelemben. Mikor a tüdővész már ágynak döntötte, szinte még örült is a betegségnek, mert akkor látta, hogy mégis mennyien szeretik. Betegágyában is egyre tervezett. A kényszerű pihenés alatt akarta írásba foglalni soksok gondolatát és tervét, amire a mészkői évek alatt nem jutott ideje. Csak ezt az egy könyvét tudta már megírni, mert 1937-ben meghalt. Abban az időben, mikor elment Mészkőre papnak, ezt írta magáról: *„... elvetettem magam egy picinyke helyre, oda bújtam a rög alá, hadd lám: kikelek-e? Lesz-e rajtam virág? Termek-e gyümölcsöt?"* Szegény Balázs Ferenc most már örökre a rög alatt pihen, de úgy érezzük, hogy életének gyümölcse nemcsak az, amit ott Mészkőn elért. Számunkra ebben a könyvben fennmaradt munkájában izzó magyarságának emléke. Magyarsága nem hangzatos szólamokban nyilvánult meg, hanem tettekkel igazolta, mennyit tud *egy ember* is tenni fajtájáért. A magyarság egyik tragikus sorsú apostola volt. Sokan nem értették meg, de akik hittek és hisznek benne, folytatni fogják ezt a munkát, amelyért ő fiatal életét áldozta.

Hanskarl Erzsébet dr.

Séta bölcsőhelyem körül. *(Erdélyi képeskönyv.)* Ebben a könyvben az irodalom nyomán járunk erdélyi képekért — írja bevezetőjében *Kovács László*. — „Az író bölcsőhelyén vagy otthona körül nézünk szét. Látszólag talán csappongó és szeszélyes így ez a kirándulás, hiszen nem visz magával semmi ma szokásos szak-vezérfonalat, vagy politikai indulatot, s legalább is valami világnézeti lencsét, de éppen ezáltal kap közvetlenséget, lírai bensőséget, s talán magasabbrendű realítást is." A könyv: Erdély, úgy ahogyan írói látják és szeretik, képekben és a legjobb erdélyi írók vallomásaiban. Megismerjük kedves íróink szülőföldjét, otthonát, családját, műhelyüket s a műhely egy-egy titkát, s megsejtjük azt is, hogyan ötvöződik műveikben ez az erdélyi táj és otthon a kivételes művészettel — remekké, a szülőföld szeretetének nevében. Ezek a képek, ezek a vallomások, ez az egész, páratlanul művészi kiállítású könyv minden olvasó számára forró meglepetés, valóságos kincs. Fényképanyaga: egészen új, ámulatbaejtően gazdag, izgalmas, érdekes. Az örök, visszatért Erdély szól itt önmagáról: az egész magyarsághoz.

Székely világjárók. Gergely Pálnak, több évi szorgalmas kutatása alapján már a mult évben hallottuk ilyen című rádió-előadásait. Most az egész kötetre nőtt anyagot az *Erdélyi Férfiak Egyesülete Jancsó Benedek Társasága* adta ki, díszes címlappal és gazdag képanyaggal. Nagy felfedezőink, tudósaink és művészeink mellett megemlékezik azokról a névtelenekről, sok százezer magyar s köztük nagyrészben székely véreinkről is, kiket a mult század végének liberalizmusa kivándorlókká tett vagy a világháború alatt a hadifogság tett hontalanná.

Ha csak neveket sorolnánk föl a néhol regényszerűen izgalmas életrajzi adalékokból, akkor is hasábokra nyulnék ismertetésünk, de ki nem kíváncsi egy *Kőrösi-Csoma* Sándor, vagy az első amerikai utazónk: *Bölöni* Farkas Sándor, a nagy nyugateurópai készültségű enciklopédista: *Apácai Cseri* János életére és még annyi sok világlátott székely testvérünkre? Egészen napjainkig foglalja össze e kötet nemcsak a felfedezők, tudósok halhatatlan sorát, de a nagy székely zenészeket, szobrászokat. Ki kell emelnünk a páratlanul gazdag multszázadi festőnévsorból *Székely* Bertalan, *Barabás* Miklós, *Gyárfás* Jenő, *Paál* László nevét. De nem éri be a fiatal szerző a nevek puszta felsorolásával, méltatásával, hanem művének bevezetésében megható igyekezettel kutatja a székelység eredetét is.

Vajthó László: Reviczky Gyula. *(Egyetemi nyomda.)* Vajthó László, az irodalomtörténet öregebb iskolájának érdemes tagja, öt tanulmányban tárja itt föl a mult század népszerű költőjének alkotóműhelyét. Öt tanulmányban nem lehet egységes képet adni Reviczky Gyuláról és ezért Vajthó László költészetének azon részleteivel foglalkozott behatóbban, aminek eddig a bő irodalom nem szentelt elég figyelmet. Legrészletesebben Reviczky humor- és tragikum-elméletéről szól. Ezt az elméletet sem újnak, sem megkapónak nem nevezhetjük, de tisztázása hozzájárul, hogy a költő egyéniségét jobban megismerhessük. Úgyszintén hasznos volt annak a hatásnak a mérlegelése, amit Arany gyakorolt a fiatal Reviczkyre. Ezeket a megállapításokat és az itt összegyüjtött gazdag adatokat örömmel fogja használni a jövőben is minden kutató.

JELENKOR

Társadalmi, politikai és kulturális lap

Megjelenik minden hónap 1-én és 15-én. — Minden cikkért írója felel. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-út 28. III. 23 - Telefon: 114-478. - Postatakarékpénztári csekkszámla 11.870. — Szerkesztőségi és kiadóhivatali órák: minden d. e. 10—2. A szerkesztő fogad: kedden 12—2. — Előfizetési díj: egy évre 4 P, félévre 2 P, jogi személyeknek évi 40 P. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó: KATONA JENŐ.

TEMPS PRÉSENT. Revue sociale, politique et culturelle. Directeur: EUGÉNE KATONA. Rédaction et administration: Andrássy-út 28. Budapest VI.

Készült a könyvnyomtatás 500. esztendejében a Pesti Lloyd-Társulat nyomdájában, Budapest, VI., Eötvös-utca 12. (Igazgató: Dr. Móricz Miklós)

Ferenczy Károly: Női arczkép.

Ferenczy Béni: Női fej.

Ferenczy Károly: Férfi arczkép.

A FERENCZY-CSALÁD KIÁLLÍTÁSA AZ ERNST-MÚZEUMBAN.

Mentől nagyobb és kiválóbb festői egyéniséggel áll szemben az, a kinek a kiállításokról közönségének be kell számolnia, annál nehezebben megoldható feladatot lát maga előtt mert már előre is érzi, hogy a szavak másféle eszközével milyen keveset tud átvinni a papirra abból az egészen másneműérzéki gyönyörködésből, a melyben része volt. Könnyen csak lelkes örömökről tud beszámolni, de már sokkal nehezebb a dolga, ha bonczolgatni kezdi ezek okát, mert azok a széttördelő elvonások, a melyekhez eljut, csak nagyon szintelenül helyettesítik azt a csillogó képet, melynek mását, sőt lényegét a megszokás szürkére koptatott szavaiba szeretné foglalni.

S ha már a legtöbb esetben is ekképen áll a dolog, mennyire így áll Ferenczy Károly művészetével szemben, a mely minden ízében kizárólagosan festői értékeket rejt magában, a melyben annyi az alkotás és oly kevés a téma és közömbös mindaz, a mit a közönség zöme a képekben rendesen keresni szokott.

Ez a kiállítás is, melyen Ferenczy fejlődésének majdnem összes állomásairól vannak jelentékeny emlékek, ismét mély szomorúságra hangol, hogy ezt a nagy művészünket olyan korán kellett elveszítenünk, mert Ferenczy akármilyen feledhetetlen eredményeket ért is el eddig, még mindig továbbfejlődőben volt és most is újra érezhetjük, hogy az utolsó fejlődést, a legnagyobbat, a hová tehetsége vezette volna, még nem érte el. A kiállításnak számos vázlatos képe és sok rajza is van, a melyek mély bepillantást engednek abba a folyamatba, a mely az első lelkes impressziótól a kései alkotáshoz vezette Ferenczyt. De míg a mult század vége felé dolgozó igen sok kortársánál az volt a helyzet, hogy az első benyomás frisseségét, lendületét és festőiségét a készre érlelt munka nem őrizte meg, nála ezt a visszahullást sohasem tapasztalhatjuk. A kivitelt, a befejezést Ferenczynél nem zavarták művészeti teóriák és soha még csak eszébe sem jutott, hogy mások kedvét keresse: megalkuvásról az ő arisztokratikus zárkózottsága mellett még kevésbbé lehetett szó.

Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy Ferenczy nem esett volna át az alkotással, a nagy alkotással együttjáró nagy belső vívódásokon, de ezek a küzdelmek mindig ösztönszerű és szét nem szedhető ujjáteremtéssel végződtek. Épen ezért Ferenczy változásai nem is jelentenek alapjában véve igazi változásokat. A mikor pleinair thémákról áttért a szobai világításokba állított tárgyakhoz, különösen pedig azokhoz az aktokhoz, a melyek utolsó éveiben foglalkoztatták, akkor is ugyanazok a dolgok izgatták képzeletét: a színek, a színekből kimodellálható térviszonyok és az anyagoknak érzéki szépsége, melyet egyaránt meglátott a női test hamvas bársonyán és akármilyen, másoknak talán hitványnak tetsző, olcsó szövetdarabon is.

Itt aztán elérkeztünk oda, hol elfogy a szó és a szemléletnek kell következnie. Mert Ferenczy valóban nagy kolorista volt. Persze nem abban az értelemben, a melyben azt rendesen mondani szokták a pompázó színek vásári hatásokat keltő felrakóiról, hanem azon a módon, a hogy az igazi nagy koloristák voltak azok, az új és meglepő ellentétek és finomságok megalkotói. Ebben az irányban pedig évről-évre erősödő tehetséget mutatott, a régebbi idők színtarkaságából átfejlődött egy sonor csengésű, de nagyon mélyről felcsendülő színskálához, a melylyel — sajnos — már nem sokáig dolgozhatott.

Gyermekeinek kiállítása atyjuk nagysága mellett eléggé veszedelmes vállalkozás volna, ha nem tudnák megállani helyüket, kivált ha az utánzás útjára tévedtek volna. De nem ez az eset. Még leginkább Valér az, a ki atyja nyomdokain próbált járni.

Ferenczy Béni szobrocskái és nagyobb kompozicziója, de különösen rajzai erős plastikus látásról és kiváló kifejező erőről tanuskodnak. Mentesek a ma divatos szobrászati festőiskedéstől, mely ellen fiatalabb szobrászgenerácziónkban végre üdvös ellenhatás kezd támadni.

Ferenczy Noémi gobelintervezetei pedig igaz gyönyörűséget fognak szerezni mindazoknak, a kik szeretik az archaizáló naivitást ebben a gyönyörű iparművészeti ágban, melynek anyaga szinte parancsolólag írja elő a stilizálást.

Ferenczy Valér: Rézkarcz.

Ferenczy Noémi: Menekülés Egyiptomból (Gobelin.)

A FERENCZY-CSALÁD KIÁLLÍTÁSA AZ ERNST-MUZEUMBAN.

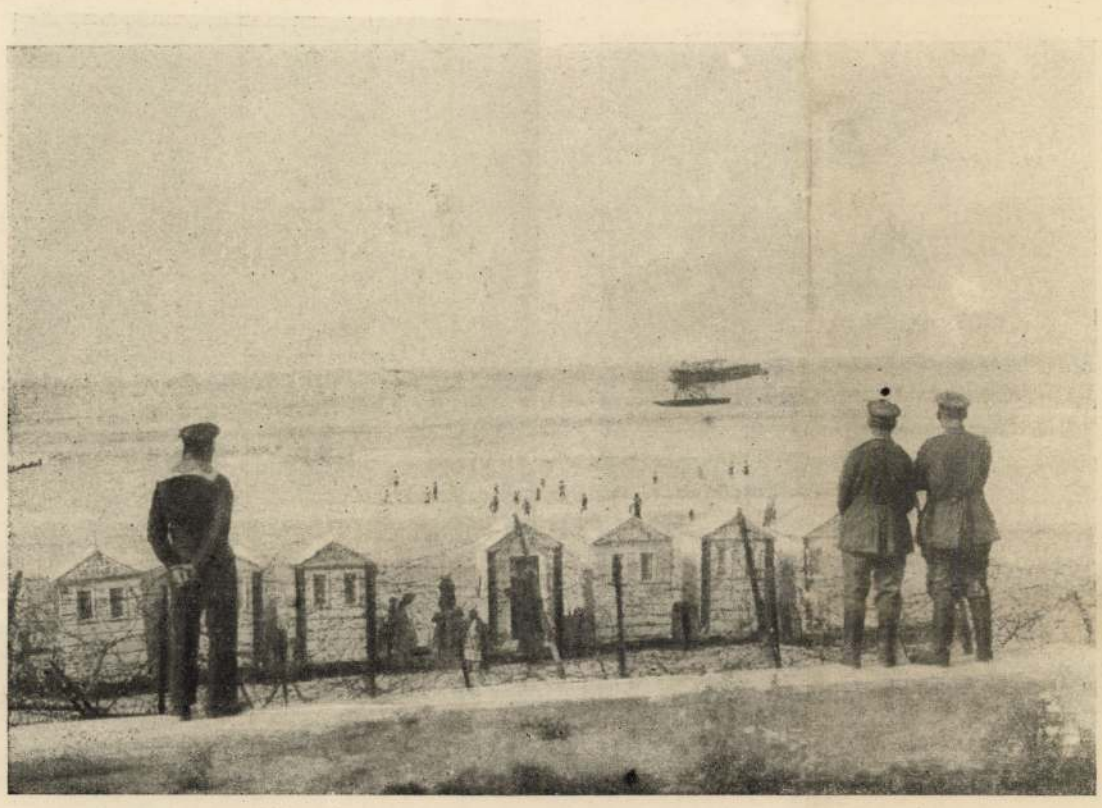

FÜRDŐ-ÉLET A BLANKENBERGHI STRÁNDON. — Német vizi repülőgép átrepüli a strandot.

SZINHÁZ.

— *Szomory Dezső:* «**Matuska.**» A Vigszinházban. —

Szomory Dezső pompás tehetségű iró, csak néha kissé olcsón adja magát. Hiányzik belőle minden respektus a közönség és önmaga iránt, szereti az embereket azzal ugratni, hogy roszszabbnak mutatja magát, mint a milyen és nem egyszer mintha csak azért keverne olcsóságokat az irásaiba, hogy kifejezze velük közönségéről való kedvezőtlen véleményét. Kicsit olyan, mint a tehetséges, de elkényeztetett gyerek a jólnevelt társaságban: szépeket beszél, de egyszerre csak elkezd affektálni, kifacsartan beszél, furcsákat mond és örül a saját rosszalkodásának. Ha észreveszi, hogy mulatnak vagy megbotránkoznak rajta, annál inkább. Mindenkép passzionálni akarja a publikumot, annak örül, ha lelkes hivei és haragos ellenfelei vannak. Mindenesetre izgató és érdekes iró, gyászosan egyenruhát viselő színpadi irodalmunkban külön, feltűnő szín az ő szellemi dandyzmusa. Új darabja is egészen Szomory, kitűnő megérzések, elragadó részletek és elkedvetlenítően disszonáns olcsóságok vegyüléke. Az egyenetlenség, épen legkiválóbb tehetségeink fájdalmasan jellemző vonása, ő benne jobban megvan, mint bárkiben másban.

Van egy alakja, a kit pompás irói beleéléssel fog meg és ábrázol. Gregor Gregorovics ez, a hadifogoly kozáktiszt. A természet embere, csupa érzés, csupa impresszió, semmi cziviliczáczió, semmi morális felelősségérzés, néha érzésével a humanitás legszebb magasságaira jut, néha pedig olyan, mint a valódi természet egy öntudatlan állata. A nőkre ellenállhatatlan hatása van, bolondulnak érte, szenvednek érte s ő kész örömmel fogadja áldozatukat csókban és anyagiakban egyformán, a nélkül, hogy ebből bármi kötelezettséget érezne magára nézve. Fogságának aranykalitkájában, a magyar alföldi kastélyban, a melyet a ház úrnője bélel ki neki puhára és melegre, rettentően szenved a honvágytól, az orosz puszta, az otthoni falu, az orosz emberek, a harangszó, a lomha bivalyok s az otthon minden emléke viharzik át lelkén és ragadja magával a szélső exaltáczióba, a mikor megfeledkezik mindenről a világon. Egész lénye ebben az egy érzésben összpontosu — ő az a fajta ember, a kinek egész lénye mindig egy érzésben összpontosul, — abban, a mely épen megragadta. Züllött lény, de lelki habitusában, egész impresszionizmusában van valami nagy vonás, a mi megragad, mély szimpátiát kelt iránta. Ilyen nagy arányokban konczipiált alakot ritkán látunk szinpadunkon, a mely görcsösen ragaszkodik a köznapi apró emberek apró ügyeihez-bajaihoz és nem mer, talán nem is tud szélesebb emberi perspektivákba terjeszkedni. Különösen az első felvonásban, a mely mindenképen legkészebb és leginkább teli része a darabnak, erős emberi együttérzéssel figyelünk, a mely később is megmarádt, bár feszültségben kissé lankadva, mert lényegében véve a darab többi része Gregort illetőleg már inkább csak ismétli, de igen szépen ismétli, a mit az első felvonásból tudunk. S még erősebb volna veleérzésünk, ha Góth Sándor kissé mélyebbről ragadja meg az alakot s tüneményes színészi rutinján túl egy kis művészi spontaneitást is tudott volna belevinni a szerepbe.

Ezzel körülbelül elintéztük, a mi Szomory darabjában igazán jó. Gregor, a kozáktiszt, az iró intenczióinak ellenére lett a darab főalakja. A szerző szemmelláthatólag Torday bárónőre vetette a legnagyobb súlyt. Csakhogy ez a báróné távolról sem olyan eleven alak, mint a kozák, nagyon sok benne a konvenczió és egy-egy fordulaton némi papirosízét is éreztük. A hervadni kezdő özvegy, a ki tizéves házasságában csak a gazdálkodás iránt érdeklődő és kikapós férje mellett nem sok jót látott s ebben az életben maga is megkeményedett, az utolsó szerelem önző makacsságával ragaszkodik a kozákhoz, a kihez szenvedélyesen vonzzák utóljára felzaklatódott érzékei, a kit nem bír megérteni s a ki, mikor végképp meg akarja tartani magánál, erőszakkal kitör, mint a szabadságra termett vad ketreczéből. Ez a belső tragédia, bár van benne bizonyos klsisészerűség, érdekelne, ha tudnánk az asszony iránt érdeklődni, de nem birjuk lényét, mint valami élőt, három dimenzióban felfogni, túlságosan irodalomnak érezzük. Hogy tudtunk vele igazán rokonszenvezni, azért talán részben a szerep megszemélyesítője, Góthné is felelős, a ki némely vonásában mintha szándékosan antipatikusra játszotta volna az alakot.

Az előadás általában a Vígszínház mértékeihez képest kivételesen egyenetlen. A második felvonás uzsonna-jelenete példája annak, hogy a szinpad lehet tele emberekkel és mégis üresnek hat. A vidéki magyar úri társaságot a színészek egészen hamisan játszszák, mozgásban, beszédben egyaránt. A ki volt valamilyen társaságban, annak ez a játék el tudja venni a kedvét az egész előadástól. Általában a második felvonás a gyöngéje a darabnak, az iró olyan színpadi ügyetlenségeket követ el, a melyek nála egészen szokatlanok. Az uzsonnázó társaság egészen jelentéktelen, nem érdekes és kidagad a darabból s az a mód, a hogy a szerző szinte személyesen kiküldi a társaságot a szobából, hogy a báróné egyedül maradhasson a kozákkal, egészen naiv primitivségű. A harmadik felvonásban megint felragyog Szomory tehetsége, különösen a búcsújelenetben, a mikor a kozák elmegy a kasziros-néval, a kit azért szeret jobban a bárónénál, mert jobb és többet szenvedett. Ez egészen orosz mélységeket nyit fel és megadja a kulcsot a kozák végső megértéséhez. A színészek közül igazi örömünk csak Bánki Juditban volt, a ki a Lembergből jött, alázatos szerelmű kaszirosláynt teljesen híven játszsza külsőben, mozgásban, beszédben s meg tudja teremteni, a mi a legfontosabb: az alak külön levegőjét.

Minden egyenetlenségével Szomory darabjában, mint az iró majd minden művében, van bizonyos lendület, egy idegesen lelkendező, néha szándékosan, néha szándéktalanul izléstelen, de mindig erősen szuggesztiv művészi egyéniség árad ki belőle s ott, a hol a darab tetőpontjára jut, harsogva zeng ki belőle az emberi lélek szava. *Schöpflin Aladár.*

SZONETT, AZ ÉJFÉLI DUNÁN.

Ma csodaszép a május itt,
Mélyebb talán, mint másfelé;
Hajó fut állomás felé,
Kiköt. Most rezzen az acélsík

Fekete, síma tükrén a
Miriád apró lámpafény;
Iszonyut bömböl a szirén,
Mint egy felijjedt siketnéma.

De lenn a némaság honol
És nem felel a szörnyű szóra;
A víz alatt csöndben fut el —

(Nem köt ki többé már sehol,
Nincs állomása, se hajója)
A kit a Duna megölel.

Szegedi István.

NÉMET KATONÁK A BLANKENBERGHI STRANDON.

a megmozdulást is azzal a gúnyoros csipkedéssel fogják-e kísérni nálunk, amilyenben akkor — három évvel ezelőtt — nekünk is részünk volt?

Feljegyzések

JUBILEUMOK. Hármas jubileumot rendezett május 20-ikán, pünkösd vasárnapján a Pesti Könyvnyomda Részvénytársaság személyzete. A jubilánsok: *Gönczi József* szedőosztályi művezető, *Janecka Antal* betűöntődei művezető és *Tüskés Mihály* betűtáros. Mindegyikök legalább is négy évtizedet töltött a vállalatnál, sőt Janecka Antal serdülő fiucska kora óta, teljes ötven esztendeje alkalmazottja a nyomdának. — *Gönczi József* 1861 június 12-ikén született Budapesten, s 1873-ban került a Légrády Testvérekhez tanulónak. 1878-ban a Pesti Könyvnyomdába került, a jóhírű akcidensszedő Bauer I. M. keze alá. Megismerkedett a rövid ideig Budapesten tartózkodott s itt »Graphische Skizzen« címen szakirodalmi vállalkozásba fogott híres német mesterszedővel Kulbe Károllyal is, s kettejük — Bauer és Kulbe — vezetése alatt ő maga is elismert jó mesterszedővé fejlődött. Bauer I. M. halála után hivatalosan is a nyomda mesterszedőjévé tették, az idők folyamán pedig helyettes művezetői címet és hatáskört kapott. — *Janecka Antal* egy nappal idősebb Gönczi Józsefnél: 1861 június 11-ikén született, szintén Budapesten. 1873-ban került betűöntő tanulónak a Pesti Könyvnyomdába s 1877-ben szabadult föl. Tanítómestere a magdeburgi származású Guth Albert volt, aki a nyomda betűöntőosztályának berendezője és első művezetője volt. Janecka Antal — mint említettük — nyomdászkodásának mind az ötven esztendejét a Pesti Könyvnyomda Részvénytársaságnál töltötte el. Mint serdülő gyermek került oda, s mint hatvankétesztendős, deresedő férfi-ember tölti be ott még mindig a hivatását. 1894 óta az osztály művezetője. — *Tüskés Mihály* Győr városának a szülötte. 1859-ben látta meg a napvilágot, s 1873 derekán került szedőtanulónak ifj. Czéh Sándor győri nyomdájába. Fölszabadulása után Magyaróváron dolgozott id. Czéh Sándornál, majd Budapestre jött a Pesti Könyvnyomdába, ahol néhány esztendei szekrény melletti munkálkodás után betűtárossá lett s ma is ezt a munkakört tölti be. — *Karl Herrmann*, a Neue Freie Presse nyomdájának igazgatója május 9-én ünnepelte negyedszázados évfordulóját annak, hogy az üzemet vezeti. Herrmann eleinte művezetője, később igazgatója lett a nyomdának. Herrmannt, akinek híre, neve hazájának határain túl is terjedt, olvasóinknak nem kell külön bemutatnunk. Szakkönyvei, értekezései és kisebb szakcikkei révén mindenütt nagyrabecsülést szerzett munkálkodásának. Egyik legolvasottabb könyve, mely a szedőgépek történetét mondja el, a Segélyző-Egyesület könyvtárában is megvan. Cikkeit a németországi, svájci és magyar szakfolyóiratok is közölték és közlik a külföldön még ma is. Az Österreichischer Faktoren-Verband díszelnöke most. Ezzel kapcsolatosan egy érdekes epizódot tudunk, ami jellemzi Herrmann kollégialitását is. Fuchs Zsigmond kollégánk az ausztriai nyomdai művezetők egyik fizetésjavítási mozgalma alkalmából cikket írt a Faktoren-Zeitungba, ami az osztrák főnököknek sehogy sem tetszett. Felszólították Karl Herrmannt, a lap szerkesztőjét, jelentse ki, hogy a közleménnyel nem azonosítja magát. Ezt a felhívást Herrmann — Fuchs kollégánkkal való szolidaritását dokumentálva — kereken visszautasította. A Grafikus Művezetők Egyesülete rendkívül meleghangú és sok aláírással ellátott levélben üdvözölte Karl Herrmannt, amely üdvözléshez a Magyar Grafika is nagyrabecsülésének és szeretetének jeléül teljes mértékben csatlakozik. — A Nezsideri papírgyártó r. t. főtisztviselője, *Szomjassy Géza* folyó év május 1-én töltötte be 25 éves szolgálati jubileumát, amely alkalomból úgy az igazgatóság, mint a tisztviselők méltó ünneplésben részesítették.

MELLÉKLETEINK ÉS FEDŐLAPUNK. Lapunk ezen félévét záró számát a szokottnál gazdagabb terjedelemben és több melléklettel jelentetjük meg. Kun Mihály *kollégánk cikkét nyolc melléklettel illusztráljuk, melyeknek tizenhat szedéspéldáját részben maga a cikkíró, részben lapunk felelős szerkesztője tervezték s a Globus nyomda akcidensosztályának szedői szedték. Az egyes példáknál külön-külön tüntetjük fel a szedő nevét és az anyagot, amelyből a példa szedetett. A mellékleteket* König Béla *nyomtatta a tőle megszokott ambícióval és hozzáértéssel. — Második mellékletcsoportunkat alkotják* Kner Izidor *gyomai könyvnyomtató műintézetében készült munkák ugyancsak nyolc oldalon. E mellékletek két oldalán bemutatjuk* Kozma Lajos *grafikusművész nyomdai díszítőanyagait és hat oldalon a* Kner *cég világhírnek örvendő pompás könyvkiadványainak néhány fedelét, illetve belső címlapját és néhány szövegoldal párt. Mindezeknek méltatását már februári számunkban közreadtuk, tehát ez alkalommal teljesen felesleges volna a már elmondottakat megismételni. Maguk a munkák beszélnek és hirdetik* Kner Imre *és* Kozma Lajos *közös munkáinak nagyszerűségét, dokumentálják azt a nagy, szélesen megalapozott szaktudást, amelynek kikristályozódása ez az új könyvstílus. Egy sajnálatos véletlen folytán nem ismerjük a Kner-mellékletek előállításában közreműködő szedők és nyomók neveit, pedig mindenképpen érdemesek a dicséretre és a névszerinti felemlítésre. — Egy további mellékletünk a* Budapest Székesfővárosi Házinyomda *melléklete, mely a Szent Gellért fürdő plakát kisebbített mását mutatja be és a hátlapon egy tiszteletjegyet. Az előbbit* Hampel József *és* Schum Rezső *tervezték is. A tiszteletjegyet* Mihalik Gusztáv *szedte és* Felczán Gyula *nyomta. Mindkét munka pompásan jellemzi a Házinyomdától megszokott precizitást és jó ízlést. — Az* Első Magyar Betűöntöde rt. *négyoldalas körlevelét is a mellékletek közé sorolhatjuk. Ízléses és diszkrét kivitele mindenképpen megérdemli a dicséretet, melynek osztályosai a* Papírnyomda, Majsza János *szedő és* Angyal Ferenc *gépmester. — E számunkhoz csatoljuk a* Max Mühsam G. m. b. H., Berlin-Neukölln, *festékgyárnak igen jól sikerült négyszínnyomatát, mely beszédesen igazolja a cég festékgyártmányainak jóságát és szépségét. Ezen cég ujabban hazánk területére is kiterjesztette üzleti működési körét, s hazai és balkáni vezérképviseletét a* Grafika gépkereskedelmi és nyomdaberendezési rt. *(Budapest V, Csáky ucca 49) cégre bízta. Lapunk szerkesztője legutóbbi németországi tanulmányútja alkalmával meglátogatta a* Mühsam *cég nagy gyártelepét és csodálattal szemlélte azt a német alaposságra*

ÁTNYOMÓPAPIROSOK,
száraz és nedves, transzparenspapír, Aufstechkarton és az összes litográfiai cikkek kaphatók a FREUND-BARÁT-féle papírnagykereskedésben és grafikai szaküzletben Budapest V, Akadémia ucca 3. Telefón: 82-35.

vallő tökéletes berendezést, amelynek segélyével ez a gyár a legkülönbözőbb célokra és a legkülönbözőbb konstrukciójú gépekre alkalmas nyomdafestékeket előállítja. — A Magyar Grafika *ezen számát — amint azt más helyen is megemlítettük — külföldi propagandaszámként adjuk ki s legfőbb célja a göteborgi nemzetközi nyomdatulajdonoskongresszus tagjait tájékoztatni a hazai nyomdaipari viszonyokról, művészeti és technikai törekvéseinkről. Ezt a célt szolgálják a Kner-mellékletek és házilag készült szedéspéldáink. Az előbbiek a könyvelőállítási, az utóbbiak pedig az akcidencia terén való törekvéseink újszerűségét vannak hivatva a külföld előtt demonstrálni. E mellékletek magyarázatául külföldi példányainkhoz tizenkét oldalas német és francia nyelvű cikksorozatokat adtunk közre. Eme szövegmellékletünk létrehozásában nagy része van* Kner Imre *kartársunknak és* dr. Haiman Hugó *tanár úrnak, akiknek ezúton is hálás köszönetet mondunk buzgó és fáradságot nem ismerő közremunkálkodásukért. — Fedőlapunk* Kun Mihály *munkája; linómetszet az egész, kivéve a szövegsorokat és egyes tangírozott részleteket. Kun feladata az volt, hogy jelen számunknak a göteborgi nemzetközi nyomdászkongresszussal való kapcsolatát a fedőlapon is érvényre juttassa. Úgy hisszük, ezt a feladatot nagyszerűen oldotta meg s a technikai kivitel is pompásan sikerült. Az öt színben (sárga, piros, kék, szürke és fekete) készült nyomás* Szarvas János *munkája. Az előbb felsorolt alapszíneken kívül fellelhető különböző színárnyalatokat, amelyek ezt a dús színpompát eredményezték, nemcsak az egyes színeknek egymásra nyomása által, hanem irisznyomás által értük el. — A lap szövegét* Szarvas János *és* König Béla *nyomták. A nyomásért egyébként dicséret illeti* Retter Illés *géptermi művezetőt is, aki nagy szeretettel és buzgalommal látja el lapunk nyomásának nehéz feladatát.*

Könyvekről

FERENCZY KÁROLY. *Írta Petrovics Elek. A Pantheon Irodalmi Intézet RT kiadása.* Ferenczy Károly munkássága, törekvései nélkül bajos lenne elképzelni az új magyar festőművészet kialakulását. Markáns, férfias egyénisége, küzdelmekben kiérlelődött művészete korszakos jelentőséget nyert a modern magyar festőknek az akadémizmus ellen folytatott harcában. Éppen húsz esztendővel ezelőtt csaptak a legmagasabbra e háborúság hullámai, azóta sok minden történt, az egykori harcosok jó része elpihent, helyükbe újak léptek újabb jelszavakkal, újabb eszmékkel, elvekkel, a nagybányai művészcsoport, amelynek egyik erőssége Ferenczy volt, szétszóródott, küzdelmük eredményein keresztülrobogott az idő, de Ferenczy alakja élesen válik ki a távolság ködéből, amit végzett, arról megállapíthatjuk, hogy emberül végezte és jelentőségén nem ejtett csorbát a változó ízlés, változó divat malomköve. Ferenczy *idejében* vállalta a misszióját; amikor fellépett, *szükség* volt a fellépésére, hivatást töltött be, amit alkotott, az *időszerű* volt. Friss levegőt vitt a tespedt művészetbe, új lehetőségekkel tágította a művészi kifejezés határait. Amikor elpihent (mindössze 55 évet élt, 1862—1917) már bevégezte hivatását és ami értéket, új szépséget földi vándorlásán át magába fogadott, azt egyéniségének kohójában felolvasztva, a külvilággal közölte, embertársai elé kitárta. Petrovics Elek megkapó tanulmányban ismerteti Ferenczy Károly művészetét. E művészet legmélyebb rétegeibe hatolva elvezeti az olvasót a teremtő erő középpontjába, a művész lelki életének titkos birodalmába. Gyengéd vonásokkal megrajzolja az *ember* képét, az emberét, aki a nemzedékek végtelen sorából kiszakadva reálép az útra, amelyet végzete számára kijelölt. Finom és szabatos elemzést találunk e könyvben Ferenczy művészetéről, e művészet kialakulásáról és megismerjük a kialakulás külső és belső rugóit, irányító tényezőit. A tanulmány mindvégig eleven és színes, — olvasmánynak is érdekes. A Művészeti Pantheon sorozatának harmadik füzete gyanánt jelent meg. *Bálint*

Szakirodalom

GRAFIKAI IPAR címen új szaklap jelent meg Clujban (Kolozsvárott). Az új lap valójában kereskedelmi folyóiratként indul, de most kézhez vett számából úgy látjuk, hogy a technikai kérdéseket is tág terjedelemben tárgyalja s emellett gazdag hírrovattal is bír. A lapot romániai adminisztrátorunk, *Krizsó Kálmán Fuchs Imrével* együttesen szerkeszti olyan példás hozzáértéssel, amely a legszebb reményekre jogosítja fel a magyar szakirodalom fejlődésének minden hívőjét. A magunk részéről szívélyesen üdvözöljük új laptársunkat és annak derék szerkesztőit s vállalkozásukhoz szívből kívánunk teljes sikert. — A havonta kétszer megjelenő folyóirat tartalmát esetről esetre ismertetni fogjuk, ez alkalommal még csak a lap technikai kiviteléről emlékezünk meg. A szövegoldalak és hirdetések szedése nagyjában lapunk nyomdokán halad s különösen figyelemreméltó, hogy tiszta új, modern anyagból állítják elő a Kadima nyomda üzemében. Nyomása is kifogástalan, csak azt sajnáljuk, hogy fedőlapként egész vékony papirost használnak, amelyen »átüt« a nyomás s bizony károsan befolyásolja a szépen szedett hirdetések hatását.

A DEUTSCHER BUCH- UND STEINDRUCKER április havi száma *Schnellpressen-Sonderheft* alcímmel jelent meg. Ez a szám a gyorssajtógyártás mai modern alkotásait ismerteti azzal a részletességgel és alapossággal, amelyet ettől a kitűnő német szakfolyóirattól már régen megszoktunk. Emellett a gyorssajtó történetéről meg feltalálóiról is megemlékszik. — Ezenkívül a rendes és vázlatos technikai ismertetések és tudósítások teszik teljessé a néhány jól sikerült melléklettel pompázó füzetet. A mellékletek közül kiemeljük a Springer & Möller festékgyár nagyhatású, hét színben készült offset színmintalapját és a füzetben részletesen ismerteti a barmeni Peter Luhn műintézetnél készült négyszínnyomatot. A füzet ára körülbelül 1800 korona. A kiadóhivatal címe: Berlin, SW. 61. Teltowerstraße 32.

DE RECLAME. Havi folyóirat a reklám és a reklámművészet számára. *Machiel Wilmink* tanár és grafikus lapja ez a csinosan kiállított folyóirat, amely a hollandusok Das Plakat-ja. Kizárólag a reklámmal foglalkozik s nagy számmal mutatja be az ilyfajta nyomdatermékeket egy vagy több színű reprodukcióban, eredetiben. Különös eredetiségei a Machiel Wilmink által tervezett címkék, melyek kizárólag

Tanzer Miksa grafikai szaküzlet
BUDAPEST VII. AKÁCFA UCCA 50. SZÁM. TELEFÓN JÓZSEF 106-31

Magyar Grafika
1923. 5 sz.

Visszatámaszkodni a régi magához, talajhoz, a honnét nőtt, szálakkal, törvényekkel, a mik kötnek és biztosságot adnak, *hazaüzenni* valahogyan legalább; most, a mikor az életútja térül!... Családiság! Igen, ha úgy lett volna neki is, mint a legtöbb embernek az élet első idején! Nem volt; de vajjon biztosan boldogtalanabb azért másoknál vagy kevesebbet ér?

A «szülői ház»; igen, valami örökké nagyon laza, külsőleg összetartott és véletlenszerű volt náluk ez: néhány ember egyfedél alatt élése. A «család» soha nem eszmény, mindig züllő, komolyan se vett, inkább kicsúfolt állapot. Hogy ő első, ösztönös gyerek-szégyellősségével borzadt már mindentől, a mi érzelgés, szóvaljókodás, kifejezett gyengédség; szegény mama volt az oka ennek, vagy inkább, a hogy véle apa ellentétbe helyezkedett. Mert az apja tetszett neki. A «Csufondáros fiskális», a hogy nevezték, a sok furcsasága, egész hanyag mivolta, mértéktelen gőgje; éles, ferdítő-tükör emberlátása, maró elmésségei; és józan kedvessége is, rejtőzködő, szemérmes jósága, a mire ő büszke volt, hogy kiérzi. Mert hallhatta, hogy áldják és dicsérik néha jártábakeltébe holmi idegen, szegény ördögök, pörös kárvallottak, a kiknek ingyen védte az igazát, gyümölcskofák kézcsókra szaladnak, ha végig megy a sátrak során a piaczon. De hamarosan zavarba jött vele mind, mert őket is kicsúfolta, megbántotta; röstellte a népszerüséget. Éva sem emlékezett, hogy elutazáson kívül valaha is megcsókolták volna egymást; de azért az ő értő és összetartó czinkosbarátságuk emléke minden, a mi kedves az élete első húsz esztendejéből.

Ferenczy Károly festménye.

PETROVICS ELEK, A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM ÚJ IGAZGATÓJA.

Irnia kellene neki ma, most este. Kimerítőn, bizalmasan közölni mindent magáról, a dolgairól, ezt a házasságot is lefesteni Guido Lussinival, a kit apa különben sohase kedvelt. Előkeresni mindjárt egy levélpapirost és felirni: «Kedves jó apám!» ... De milyen régen irtak ők már egymásnak; és akkor is csak rövid, felületes értesítéseket a hogylétükről, a gyerekek születéséről, néhány születésnapi gratulácziót, az anya halálát. «Kedves jó apám!» Soha élőszóval így nem mondta neki és nem is tudná; kezdettől fogva magázták egymást kölcsönösen.

Most felrévlett előtte a régi, családi asztal, az ebédelés ideje, a mikor egy félórára mind együvé kerültek. Anyu ölében összerakott, párnás kezeivel, szorosra húzott ajkaival, begyesen, kövérkén és szenvedőn ült az asztalfőn; mellette Lulu, a felnőtt leánya közönyös, fiatal arczával, jól szabott, finom ruhájával elegáns alakján. Éva lejebb ült, Ferkó mellett, a kinek felkötötte az asztalkendőjét és ránczbaszedte félhalkan, ha disznókodva evett. És látta apát gyűrött kabátban, jó étvágyával és örökös, kötekedő mosolyával, a hogy önti és folytatja apró, csipős élczeit; mamura legkivált, de nem kimélve egyiküket sem, csudálatoskép csak őt, a kisleányt. A szenteket sem kimélte, a nőneműeket különösen, — Évára kacsintott közben egyetértőn, bizalmaskodva — és kevéssé burkolt trivialitásokat mondott a krisztuséhes, csókolhatnám-szűzekre; a házasságban tiszta életet élt szent nők legintimebb szokásait firtatta és kikezdte a «Mutter Gottes»-t is, a kinek a képe kis ezüstmedallionon, az egyesület kék szalagján ott lógott a mamu nyakában lőcsei zárdanövendék kora óta. «Héj, akkor vóna az is asszony a talpán, ha kerítni tudna hamarosan ennek a mi nagylányunknak valami jó pénzeszsák-férjet, hogy ne járná a bálokat hiába. Deisz akkor még én se sajnálnék a vén zsidónéjától nehány rőf selyemviganót az oltárjára. Mit szól rá, Éva, hány pakli miligyertyát igérjünk?» És ő visszamosolygott rá lopva egy félpillanatra, bár látta, hogy Lulut is igazán bántja az apa modora; ő akkor volt tizennyolcz éves és tán elábrándozni szeretett volna inkább, vagy finomabb, előkelőbb érintkezésre vágyott; hisz apát igazán nem akárki tudja bevenni, ezt Éva is elösmerte.

Úgy tizesztendősnek látja magát akkoriban és leginkább csinos, derékhozszabott szürke posztó iskolaruhában, — így emlékszik, — hófehér himzett gallérkával, a mit naponta frissen cserélhetett. Nem ösztönözték ebben, de nem is akadályozták. «Ez se' lesz csinos, ez a második lányod, legfeljebb a szőke haja fog majd érni valamit!» ... Ezt még régebben, egész kicsi korában mondta egyszer mamunak a testvérnénje, Neszti néni, a ki mindig ilyen «őszinte» volt; késő este érkezett hozzájuk egyszer Kassáról és az ágyban vizsgálgatta a gyerekeket. Azt hitték, ő alszik és hangosan beszéltek, pedig csak tette magát és mikor kimentek és vacsoráztak, fojtottan és nagyon keservesen sirt soká és életében sem szenvedhette soha Neszti nénit. — Mert nem is volt igaza! — Nem lett csúnya bizony és egyre kevésbbé, szép nagy, szürke szemével, tiszta arczbőrével, okos szájával; az alakja is egyre igérőbben fejlődött s ő érezte ezt a nagydiákok viselkedésén, a kik ott ólálkodtak a felsőbbleányiskola körül és félénk, ügyetlen kamaszhódolatukkal kitüntették a tánczórákon. És a hogy nőtt, a hogy egyre felsőbb osztályokba járt, évről-évre nyugodtabb önzéssel tudott ezzel — a külsejével, ruházatával törődni, — a sokféle házi zsémbelődés, panasz, egyre komolyodó bajok és jelenetek közepett részvétlenül járni a friss nyakfodrai ügyében; új, elegáns czipőt rendelni és masamódhoz menni idény elején. Észrevette, hogy ha szerénykednék, nyugodtan hagynák Hamupipőkének; így sommásan a többivel mindent kifizet apa mégis és takarékos lenni úgyis hiába próbálna valaki ebben a házban, a milyen gyeplőtelen, szeszélyes, bolond gazdálkodás folyik itt; a milyen élhetetlen pocsékolást tesz mamu alamizsnálkodás czímén például. Tizenhárom esztendős korában már szinte függetlenül járt-kelt itthon; tanult, mert ez legtöbbször mulattatta, — bár senki meg nem dicsérte a kitünő bizonyítványokért, — fogadta, sőt intézte, szította a tánczisколai hevületeket nyugodtan és tudatosan örvendve vagy mulatva rajtok. És egészen maga kezelte, mosta és gondozta a hosszú, gyönyörű haját; maga fésülte a legdivatosabb, nagylányos frizurákba.

Lulu bálozott akkor még mindig, anyu vele foglalkozott; különben is jobban szerette. Nem volt szép leány, de kellemes, jó tánczos, hibátlan növésű. Társaságban elevennek tartották, emberekkel bánni tudónak; mondták, hogy gőgös kicsit és ez előnyére vált. Otthon inkább hallgatag volt és láthatóan rosszul érezte magát; bár nyiltan nem foglalt pártállást egyik szülője ellen sem, hanem kicsit finomkodón szenvedett a pörlekedésüktől, mégis a három gyerek közt ő húzott legjobban anyuhoz; a legtemperamentumosabb is ő volt aránylag. Apa érthetetlen okból sokat csúfolta őt is, s az udvarlóit; egy bizonyos Jeszenszky Kálmán nevű szolgabirót egyidőtájt; ráfogta, hogy kapczát visel a báli lakkczipőben és lótrágya van a körme alatt. Szegény Luluka! Jobb lett volna, ha illendően férjhezmegy az első egy-két farsangján; még akkor lehetett volna, elég kapós lány is volt pedig; de az ilyesmi véletleneken múlik. Válogatott egy kicsit; ő benne még nagyon benne volt, hogy «alsómersei és végrosztokai Rosztoky», meg effélék; vagy az a bizonyos Jeszenszky Kálmán, hogy épen az nem kérte. Bajos dolog is egy elvárosiasodott, kis hozományú fiskáliskisasszonynyal, ha még ilyes igényei is vannak, gentryt akarna mindenáron. Aranyoskút nem volt megyeszékhely, sem vasúti csomópont, sem pénzügyigazgatóság; kevés ilyen helyen a házasulandó. Egyszer egy fiatal bányamérnök merészkedett; no, ontotta apa akkor élczeit a kákabélű németre, a penészes földfúróra, a pápaszemes vaksi vakondokra, a ki az iskolájából hozott «burschenlied»-ekre akarta megtanítani az itteni czigányt. Különben ezt Lulu is épen eléggé lenézte a maga részéről.

Pedig otthon egyre rosszabbodott a levegő a nagylánykodás, férjhezmenés szempontjából is. Ha hozzájuk jött látogatóba fiatalember, éreznie kellett e hidegítő, ellenséges, illuzió-verő fuvalmakat, mik ép tűzhelyrakásra csábítnak legkevésbbé. Kevesen szokták meg az apa választóviz-modorát. A szomszédjáról, atyjafiáról kitalált élczeket mindenki megbocsátotta még a kaczagásért; de aztán megtudta, hogy maga sem kivétel és megbántódott, mert: «Ha még olyan találó volna ez is, mint a többi!» Szegény mamu, ő meg egyébről sem tudott beszélni akkor már, — még a lányok gavallérjaival sem, — mint «Pemeté»-ről s hogy milyen szenvedései, milyen sorsa van e «gyalázatos» miatt. Sötét, vagy fájdalmas czélzásokkal folyton erre utalt — ha szerelemről vagy ilyesmiről volt szó, — és a szeme rögtön teli lett könnyel, mihelyt sajnálni kezdték. A kisebbik leány kamaszos, türelmetlen gőgjében helyette szégyellte magát és néha perczekig tartó, forró gyűlöletroham hullámzott át rajta — mamu ellen; mert akaratlan, mégis csak *vállalta* őt.

Pemetének épen ő, Éva keresztelte el azt a Hankó Linát és néha csúfolta, nevette mamu előtt. Gondolkozás nélkül jutott eszébe a porosszinű, asszú, szürkés, kellemes fűvirág, mikor ezt a kis iparoslányt egyszer jól megnézte magának a vasárnapi misén. Igénytelen, pisze, himlőhelyes jószág volt, de tudja Isten, nem rokonszenvtelen. «Lehet, hogy jószagú!» kaczagtatta volna az anyját hazamenet, de befelé jóindulatúan vállat vont. A tárnafelvigyázó lánya visszanézett volt rá a templomban, kerek, meleg szemeivel; szerény és naiv meghatottsággal, bocsánatkérőn; de valami komoly, egyszerű kis asszonyi biztossággal is, magárabüszkén, hogy így állni merheti a Rosztoky ügyvéd úr leánya tekintetét. És azóta már néhányszor váltottak ezek ilyen pillantást. «Gusztus dolga, Istenem!» mosolygott Éva.

«Tegyen úgy, mintha nem tudná! Ne járasson örökké utánuk! Minek hallgat minden kofára!» mondta meg végre anyunak egyszer; de Lulu ráförmedt és összeszidta.

(Folytatása következik.)

SZINHÁZAK

KNOBLAUCH és COLEBY: Az igazgató úr, a Nemzeti Szinházban. — BRÓDY SÁNDOR: Timár Liza, a Vígszinházban.
MAC HUGH: Az 555-ös rendőr, a Magyar Szinházban.

Most második éve, körülbelül a *Faun* sikere óta, a mi szinpadjainkra tömegesen özönlenek be az angol darabok. Azelőtt csak elvétve kaptunk egy kis izelítőt azokból a szinpadi művekből, melyek London közönségét mulattatják, Amerikából meg nagyritkán ha kaptunk egy-egy látványos vagy szenzációs szindarabfélét, ma meg minden szinpadunkon állandóan szerepel egy-két angol szerző. Olyasforma ez, mint egy-két évvel ezelőtt a magyar irók térfoglalása volt a német szinházakban: egy sikerült darab megnyitotta az utat a többinek, egész csapatnak. S a hasonlóság még tovább is megy: olyasformán nézünk mi is az angol darabokra, mint a német kritika a miéinkre. A közönség mulattatására jók, ügyes szinpadi munkák s az irodalom nem kap tőlük semmit, vagy majdnem semmit. Ez a mi álláspontunk jogosultabb, mint a németeké: mert míg a külföldre került magyar darabok között volt legalább néhány irodalmi szempontból is helytálló munka, az angol darabok közt, melyeket sorra mutatnak be nálunk, — Shaw műveit kivéve, melyek egész más szempont alá tartoznak — nem lehet ezt egyről sem elmondani.

A legjelentéktelenebb, legüresebb és szinpadi hatásra is legalantasabb angol darabot mégis a Nemzeti Szinháznak sikerült előadatni. Nyilván az vonta a szinház figyelmét *Az igazgató úr*-ra, hogy társszerzője ugyanaz a *Knoblauch*, a ki a *Faun*-t irta, de a varázserejűnek tartott név ezúttal hasztalannak bizonyult, a darab sem a közönségnek nem kell, sem a kritikának. Nemcsak üres, mindennemű érdemleges tartalom nélküli, hanem még nem is mulatságos, sőt sok helyütt kellemetlen és szinte kínos benyomást tesz. Fölösleges is volna bővebben foglalkozni vele, hiszen ki tudja, játszszák-e még azután, hogy e sorok megjelennek. Előadása sem ad különös figyelemreméltót: *Gál, Csillag* Teréz, egy epizód-szerepben *Barthos* s a többiek is tőlük telhetőleg küzdenek a szerepükből kiáradó unalom ellen.

Jobban járt új angol, jobban mondva amerikai darabjával a Magyar Szinház. *Az 555-ös rendőr* sem valami magasrendű dolog, egyszerű bohózat, a mely lehetetlen, furcsa, de nevettető helyzetek összebogozásával jó kedvben tud tartani vagy harmadfél órán át. Betörő história, abból a fajtából, melyet a mozgófénykép tett újra divatossá s a moziban kipróbált eszközökkel is dolgozik. Akárhány jelenete van, a melyekben teljesen mellékes a szó, sőt alig is van szó: a mozgás, a mimika, az emberek ide-oda szaladgálása adja a jelenetet, akárcsak a vásznon. Már többször figyelmeztettünk rá, hogy a szinház mindinkább azzal igyekszik kivédeni a mozgófénykép konkurrencziáját, hogy egyes hatásosnak bizonyult fogásait magába olvasztja, a mint hogy épen a szinház az, a mely magába szeret olvasztani mindent, a mi valahol hatásosnak bizonyult; ez a megfigyelésünk seholsem talál tolyan eklatáns bizonyitást, mint *Az 555-ös rendőr*-ben. A darabot afféle rohamos, ellenállhatatlan mozistilusban is játszszák, még pedig igazán jól: *Törzs*, az unatkozó milliomos, a kinek az értékes képeit akarja ellopni az ismeretlen betörő s egyúttal az ő neve alatt akar elszöktetni egy szép fiatal leányt, *Csortos*, a betörő, a ki ügyesen csapja be a rendőröket s jól felhasználja a megugrásra azt, hogy a milliomos szerelmes az elszöktetendő fiatal lányba s mindenáron védeni akarja a nyilvános botránytól, *Z. Molnár*, a milliomos barátja, *Körmendi*, az együgyü rendőr s a többiek is. A közönség jól mulat a sok mókán, örül, hogy végre kap egy mókás bohózatot a franczia bohózatok únt pikantériái nélkül és jó étvágygyal vacsorázik előadás után.

Míg a másik két szinház ily jelentéktelenségekkel bajlódik, a Vigszinház egy szokatlan szinházi és irodalmi siker szinhelye. *Heltai* Jenő után most *Bródy* Sándor találta meg ezen a szerencsés szinpadon élete legnagyobb és legzajosabb sikerét. Új darabja, a *Timár Liza* tagadhatatlanul legérettebb, legteljesebb, s egyéniségét mindenféle sajátságaiban legjobban feltüntető szinműve.

A közönség rendkívüli érdeklődéssel fogadja, különösen a nők lelkesednek érte. Ezt meg lehet érteni. A darab már anyagának természeténél és tömegénél fogva is erősen táplálja a budapesti emberek specziális érdeklődését. Egy milliomos család dolgai szerepelnek benne s mi iránt érdeklődjék a Vigszinház közönsége jobban, mint a saját külön milliomosainak családi ügyei iránt? Ha már nem igen van alkalma beléjük látni a valóságban, hát annál szivesebben látja őket a szinpadon. Két nagyszerű interieurt lát az első két felvonásban, olyat, a milyen pompát csak a budapesti fantázia el tud képzelni s utána kellemes ellentétül egy szegény katonatiszt kopottas hónapos szobáját. Szerfölött érdekes dolgokról hall beszélgetni: roppant üzletekről, egy milliomos leány extravagancziáiról, rejtelmes főherczegről, a ki a gazdag zsidóasszonynak udvarolt, stb. Látja a hősnőt pazar toalettekben, elegáns lovagló ruhában, egyszerű feketében. Lát egy évekig néma, félreértett, de a végén mégis kicsattanó és boldogságra vivő szerelmet, lát egy halálrakészülődést, melyről előre tudni, hogy nem lesz belőle halál, egy jellemzően lipótvárosi családi tanácskozást és még egy sereg érdekes dolgot. Minden jelenet új érdekességet ad s az egyre-másra halmozódó érdekességek igen ügyesen vannak elosztva: nem bántják, hanem emelik egymás hatását. S különösen a budapestiek inyére való a darab egész tónusa: az érzelmesség, mulatságos alakokkal és jelenetekkel enyhítve s egy kis diszkrét aktuális ízzel leöntve. Mindez pedig — s ez a darab tulajdonképeni értéke — ügyesen, helylyel-közzel raffináltan van csinálva, egyáltalán nem konvenczionális, sőt néha merész technikával és bizonyos szinte naiv jóhiszeműséggel. Mindig érezzük, hogy az iró hisz alakjaiban, bizonyos közösséget érez velük, érdekli és izgatja a sorsuk őt magát is, szereti őket. Különösen főalakját, Timár Lizát. Ez megnyer még minket, szkeptikusabbakat is, szivesen megyünk vele oda is, a hova nem tudjuk hittel kisérni.

Mert hivő képességünktől kissé sokat kiván a szerző. Leginkább azért, mert azt a környezetet és azokat az alakokat, a melyeket szinpadra visz, maga is kissé kívülről nézi, inkább elképzelés, mint pozitiv ismeret alapján. A mi épen tipikus bennük, a mi általánosítható, a minek tehát leginkább a valóságban kellene gyökerezni, abban van a legtöbb önkényesség. A parvenü milliomos beszédét, mozgását, gondolkodását, azt az ezer apróságot, a mi egy osztályt egységessé, bizonyos vonásaiban egyénről-egyénre egyformává tesz, s a mit a megfigyelés öntudatlanul rögzít meg s csak a kifejezésben tesz öntudatossá — ezt a szerző vagy ismert sablonok szerint csinálja, vagy pedig merőben képzeletből. Egyes szavai és mozdulatai mégis megvilágító erejűek: itt az intuitió még a megfigyelést is pótolni tudta. A mit például arról mond, hogy az üzletből mértéktelenül felgazdagodottak ivadékait az teszi boldogtalanná, nyugtalanságukban végletessé, hogy nincs merrefelé fejlődniök, a polgári osztályból kiemelkedetteknek érzik magukat, az igazi főurak közé nem tudnak bejutni, — abban meggyőző módon benne van egy bár nem számos, de a társadalmi életben jelentős és főképen nagyon szem előtt lévő osztály helyzetének képe.

Ezt a gondolatot jeleníti meg Bródy darabjának hősnője, Timár Liza. Nemes, nagylelkű, tiszta életre született, eszes és bátor leány, a ki kevésbbé fényes anyagi körülmények közt boldog harmóniában élhetne önmagával és a világgal. De a monarchia leggazdagabb gabonakereskedőjének a leánya, apja hallatlanul elkényeztette, minden kívánsága teljesült, úgy bántak vele, mint egy felsőbb lénynyel. Felsőbb lénynek is érzi magát, valami finomabbnak, előkelőbbnek s szégyenli parvenü származását, fölényesen néz szüleire, a kik bizony sokat megtartottak szegényes fiatalkoruk közönségességéből. Egyetlen kívánsága nem teljesülhet: a kékvérűség, az ősi családfa után való vágy, annál jobban eped tehát az elérhetetlenért. A parvenük gyermekeinek sznobizmusa, előkelőségre, mágnásságra való vágya az elérhetetlenség révén valóságos hóborttá válik benne. Ebben az állapotában hallgatja meg higvelejű anyja ostoba henczegését valami főherczegről, a ki talán az ő igazi apja. Készpénznek veszi ezt a beszédet és eltelik a képzelt királyi vér gőgjével s máris származása jogairól ábrándozik, a melyeket ki akar vívni. Ehhez kell neki egy született kékvérű férj s kezét nyújtja egy züllésnek indult, eladósodott katonatisztnek, a kinek egyedüli érdeme, hogy ősrégi családfájú gróf. Megtagadja, elkeseredésbe dönti — nem a férfiért, hanem képzelt rangjáért — apját, nekiindul a romlásnak. Ez a leány erősen hisztériás, nem tudja, mit csinál s veszedelmesen ellenszenvessé válnék a legkényesebb ponton, ha a szerző nagy ügyességgel meg nem győzne arról, hogy alapjában véve nemeslelkű, finom és büszke teremtés különös eltévelyedéséről van szó. Csak ki kell józanítani és magához tér. Ez a kijózanítás a harmadik felvonás: Timár Liza megtudja, hogy vőlegényének agyon kell magát lőnie, mert sikkasztott az ezred pénzéből s nem tudja a sikkasztott pénzt visszatéríteni, megtudja anyjától, hogy az a mese a főherczegről képtelen, együgyü mese volt. Összedől egész képzelt világa s alája akar temetkezni maga is: együtt akar meghalni vőlegényével. Az utolsó pillanatban jön aztán a derék, okos, hallgatagon szerelmes háziorvos, pénzt ad a katonának s fölébreszti a leányban azt a régi, soha el nem tűnt, csak a hisztérikus rangkórság alá temetett szerelmet, a melyet ő iránta érzett. A szerelem aztán mindent jóra fordít.

Ezekből is kiérezhetni, hogy Timár Líza alakja tele van irói túlzással és egészében önkényesen van kigondolva, organikusan össze nem olvadó részletekből összeróva. Mégis minduntalan megfog és végig hatalmában tart, mert a darabnak ellenállhatatlanul erős lendülete van, a jelenetek mint valami sodró folyam ragadnak magukkal s az iró minden jelenetében talál meggyőző erejű szavakat. Innen van szokatlan szuggesztiv hatása. Bródy a legegyenetlenebb, legtöbb ellenmondásból összerakott iró; kemény realizmus, fellengző romantika, finom elmésség, nyers szatira, könnyfacsaró szentimentalizmus, geniális lobbanások, köznapi olcsóságok váltakoznak benne, akár magában az életben, nyersen, szervetlenül, de mindig érdekesen és izgatóan. Darabjában egészen benne van s ez a legfőbb hatása.

Másik legfőbb hatása a fényes játék, melyet a szinészek produkálnak. Elsősorban *Hegedüs* játéka, a ki talán sohasem mutatta oly teljesen rendkívüli szinészi képességeit. Némely jelenetében, különösen pedig a második felvonás végső jelenetében egyenesen grandiózus: az apai fájdalmat a sziv gyökeréig markoló erővel szólaltatja meg. Egyike ez a legteljesebb sikerű szinészi alakításoknak, a miket valaha láttunk. *Varsányi* Irén is az ő rendkívül intelligens és fölényesen finom lényével fogta össze Timár Liza komplex alakjának minduntalan széjjelfutó szálait. Ezt a két szinészt együtt látni, ebben a darabban, elsőrendű szinházi gyönyörüség. *Fenyvesi* és *Tanay* is kitünően megállják helyüket; amaz szerepének alapjában papiros voltát tudja letompitani, emez a kissé olcsó karrikaturát teszi vonalaiban frissebbé és igazabbá. *Schöpflin Aladár.*

FERENCZY KÁROLY: „HÁROM KIRÁLYOK"

MAGYAR MŰVÉSZET
1935

Az erdőn három lovas megy át. Csendesen vonulnak, mozgásuk alig észlelhető. Kettő közülök nyeregben ül, egy meg kantáron vezeti lovát. Királyi voltukat úgyszólván semmi se jelzi, talán csak egy palást, mely az első lovason hanyagul ömlik alá s amit az alulról feltörő folyondár mintáz. A lovasok az erdő mélyén haladnak sűrű, de határozatlan szövedékű lombozat között, mintha az erdő kettévált tenger lenne, mely utat enged a lovasoknak. Az erdő nem hagy túl mély bepillantást belsejébe, mégis sejteti a mélységet. Az alakok ebbe a sejtelmesen sűrű erdő-szövedékbe vannak szinte beleágyazva. Egyek a környezettel. Zöldje zöldre festi őket, a reflexek vibráló világa tárul rajtuk fel, de alárendelt szerepben, — amennyire a kép intenciója e játékot megengedi. Valami ünnepélyesség ömlik el rajtuk. Önmagukban élnek s ha kifejeznek is valami várakozásfélét, ezt Ferenczy nem a figurák jellemzésével éri el, inkább az egész kép ad sejtelmesen nyugtalanító érzést.

A *Három Királyok* konstruktív impresszionista elgondolás. Tény, hogy az impresszionizmus újra felfedezte a világot, csábító volt tehát az alkalom a teóriát nagy feladatokon kipróbálni. Mit ér? Nem gátol-e a beszédben? Nemcsak kis felületekre jó-e, kis természetkivágások újraköltésére? Ha ez az aggodalom fel is merült volna Ferenczyben, semmiképp sem lett volna alaptalan, hisz az impresszionizmusban nagy kompozíciókra alig tekinthetett vissza. *Manet, Renoir* művei nem „kompozíciók" Ferenczy értelmezésében, akármennyire figura-gazdag is volt egy-egy képük. Nála a komozíció elvonatkoztatás a tartalom monumentalitása érdekében.

Ez alatt azt értem, hogy míg a naturalizmus-imresszionizmus önként (vagy szükségszerűleg) lemondott a művészet azon nagy lehetőségéről, hogy szimbólikus erejű legyen, addig Ferenczyben olyan művészre ismerünk, akinek ez a legaktuálisabb problémája. Bármennyire meghatározza is az impresszionizmus egész munkásságát, mindig átüt a nagyvonalú alakító szellem, aki komponál, azaz alakít, nyilván átfogóbb mondanivalók kifejezésére. Így aztán sohasem a *jelenet* érdekli, hanem mindig a *jelenség*. A *jelenet* visszakerül megérdemelt helyére: eszköznek a kifejezésre. Nem rabja többé, nagyobb függetlenséggel, önállósággal áll vele szemben, kedve szerint teszi az ideához simulékonyabbá, vagy tömöríti a szuggesztivitás érdekében a kívánt fokig.

A kompozíció szigorúsága, áttett fogalmazása mindig út az elvontabb (ha úgy tetszik emelkedettebb) beszédhez. Ez a zártság már magában szellemibbé teszi a képet. Ez az elvonatkoztatottság nem megy a természetesség rovására. A jó kompozíciónak ép az az ismérve, hogy a figurák elhelyezésének legnagyobb kötöttsége dacára, úgy ad teret a szabad elképzelésnek, hogy általa a legnagyobb *természetesség* varázslódik elő.

A másik tényező, ami itt a monumentalitás érdekében történik, az a körülmény, hogy az alakok (a kompozíció) rendjét nem a pszihológiai elem határozza meg (mint pl. Munkácsynál). Ez még elvontabbá teszi a képet, mentesebbé földi vonatkozásoktól s közelebb juttatja az ideához. Ezáltal jobban is kényszerítődik a szem az egész kép egyszeri átfogására, mert optikai megjelenését semmi sem zavarja. Itt nem lélektani (tehát merőben a-pikturális), hanem egy optikai csodának vagyunk tanui.

Mindezekhez a merőben renaissance-eredményekhez Ferenczy előtt már *Cézanne* is eljutott. Az ő, sajnos, befejezetlenül maradt nagy képei *(Fürdőzők)* megható tanuságtételei annak a küzdelemnek, ahogy ő a naturalizmus-impresszionizmus lefokozott igényű világából el akart jutni egy magasabban értelmezett világba. Úgy Cézanne-nak, mint Ferenczynek azonban háta mögött az impresszionizmus által felfedezett és nagyon szépnek talált világ állott, amely mellett egyikük sem mehetett el szótlanul. Az átmentés nemcsak kötelesség, de kényszer is sokszor. Mindketten megvívták harcukat ezzel az új művészi szemlélettel. Cézanne talán keményebben, tisztábban látta a célt, de Ferenczy sem kevésbé becsületesen. Átmentették mindketten az impresszionizmust és színkultúrájával gazdagabbá tették a festészetet.

Ferenczynek tán nem a leghibátlanabb képe a *Három királyok*, de a legemelkedettebb és a legtisztább zengésű. A modern magyar festészet ebben a képben fogalmazta meg először feladatát.

BERNÁTH AURÉL

A Kép repr. a 369. oldalon

hagyatékában még megvan a szkíta alapréteg, de legkiválóbb darabjai, a tarsolylemezek díszei már más körből származnak. Motívumkincsük a késő szasszanida textilművességre utal. A lemezeket először hátlapjukról domborították, majd előlről poncolták és karcolták. Nem préselőmintával sokszorosították, hanem valamennyit külön-külön szabad kézzel dolgozták ki, sablon nélkül. Az egyéni megoldások ötletessége, finoman egyensúlyozott tömegelhelyezése és kiérlelt felület-megoldásai elsőrangú művészetté avatják a tarsolyok díszeit. A síma háttér vagy színben különbözik a kiemelkedő relieftől, vagy bevert poncokkal adnak más felülethatást a háttérnek. Majdnem minden kis részlet eredete kimutathatóan perzsa kultúrakörbe vezet s mégis az egész összhatásában mint jelenség már nem szasszanida, hanem magyar. Ez a kör mintegy próbaköve mindannak, amit a nomád művészet egyéniségéről és az idegen elemek átformálásáról mondottunk.

Ezt a futólagos és már terjedelménél fogva teljességre nem törekvő áttekintést nem fejezhetjük be anélkül, hogy a nomád művészet egy egyetemes vonására rá ne mutassunk. A közölt római fülbevalót egybevetve nomád utánzatával, első pillanatra feltűnik a forma felnagyítása. E mögött a jelenség mögött olyan lélektani tényezők rejlenek, melyek minden feltörő népnél közösek. Nem elégíti ki őket az erő fölénye, bármennyire is tisztában vannak saját értékeikkel, mégis, mintegy állandó zavaró momentum, ott van ezeknek a népeknek tudatában, hogy ők alacsonyabbrendűek a déli kultúrák népeinél. Tanulságos átlapozni a Han-évkönyveket, vagy pl. Attila egyéniségét ilyen szempontból megfigyelni. Az egyenjogúság elismerése volt a hún s általában a nomád uralkodókvágya. Ezt az alacsonyabbrendűségi érzést igyekeztek a formák felnagyításával ellensúlyozni. Meghatóan naív álláspont, de egyúttal közös vonása a reprezentatívabb kultúra közelében élő népeknek. Ammianus Marcellinus pl. arról tudósít, hogy a rómaiaknál a görög lira hintónagyságúra nőtt meg s elvesztette eredeti intimitását. Itt is ugyanaz az eset. Nem azért nagyítják fel tehát a formákat, mert klasszikus mintáik finom technikai fogásait és aprólékos munkamódját nem képesek kicsinyben utánozni, hanem a fenti lélektani okok magyarázzák az egyes típusok állandó növekedését. Ez utóbbi jellegzetesség megvan a nomád művészetben önmagán belül is, mint arról pl. a legutóbbi *szebényi* (Baranya m.) ásatások leletei is bizonyságot tesznek.

Az elmondottakból világos, hogy a nomád művészetnek sajátos belső törvényei vannak. Önálló és magasrendű művészet ez, de kétségtelen, hogy értékeihez nehezebb hozzáférkőzni, mint a mi európaivá vállott gondolat-rendszerünket tükröző európai művészet szépségeihez.

Dr. LÁSZLÓ GYULA

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 JUN 29.
KÉPES ÚJSÁG

Ferenczy Károly

1021

Ferenczy Károly (1862—1917): ELŐHANG (1896)

(A szentendrei Ferenczy Múzeum gyűjteményéből)

HEN PÁLCA

nint a nemrég lezajlott nemzetközi karmesterversenyen
által megcsodált vezénylőeszköz. A nézők kikapcsolták a
az érdeklődés kikap-
a versenyről. A ver-
lkozott a kísérő MÁV
ljesítményén. Munká-
ak négy nap alatt 36,
kellett kiszolgálniuk.
lőször közösen a mű-
lménye adta. Jellem-
orgatócsoport minden
ny volt egy-egy meg-
s.
próbált, aztán az elő-
nagyot akarás gyen-
t a lengyel és a ma-
jutottak az esélyesek
ben köszönte meg a
gközelebb ismét sze-
mester is, aki erre a

k szerint hároméven-
on belül és túl nagy
ő égtájakról érkezett
, lebonyolításának, a
ságát, igazságosságát.
nemzetközi gyakorlat-
ással pontoztak.) Szó
MZ) budapesti tanács-
zakemberek saját sze-
holy zenei törekvései-
llatszottak is sóhajok,
képviselőitől: „Ha ná-

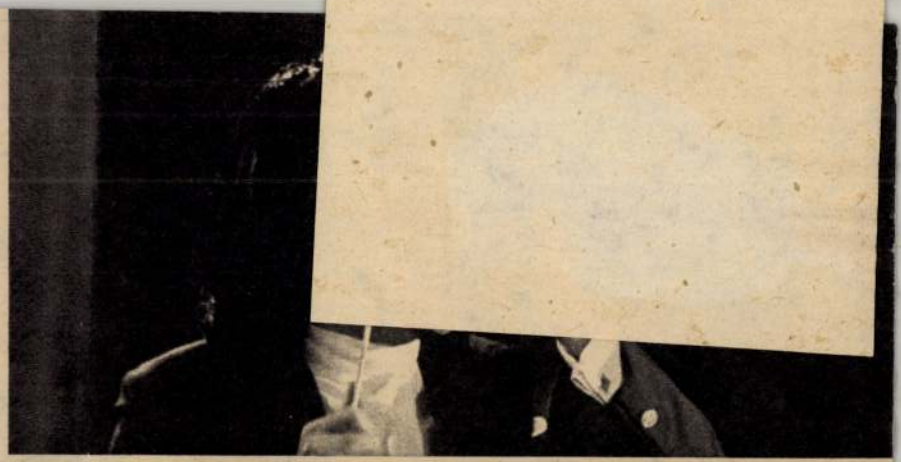

Dinamika, határozottság, erő, átszellemültség, mindezt elárulja Kabajasi Ken-Icsirónak, a nemzetközi karmesterverseny győztesének arca

Minden

A NAGYBÁNYAIAK KÜLDETÉSE.

Midőn a nagybányai művésztelep festői első ízben mutatták be zsengéiket Budapesten a közönségnek, művészetük teljesen idegennek hatott. Ma merőn más a helyzet. Műveiket senki sem tekinti többé messze földről idesodort vándorköveknek, hanem nemzeti képtárunk szerves tartozékainak. Hollósy Simon, Ferenczy Károly, Thorma János, Réti István, Iványi-Grünwald Béla, Csók István, Glatz Oszkár és társaik ma éppen a magyar képírás hangsúlyos képviselői gyanánt élnek a köztudatban. Joggal érdeklődhetünk tehát az iránt, hogy mi volt az oka a művészeti közvélemény e gyökeres megváltozásának s mi lehetett oka annak, hogy akkora ellenszenvvel fogadták első szereplésüket.

Kezdetben főképpen idegenszerűségüket lobbantották szemükre. Oly irány képviselőinek tűntek fel, amely merőn eltér az eddig ismert magyar képírástól s nem illeszkedik a mi művészeti felfogásunkba. Attól tartottak, hogy ez az „irány" lerombolja a szépségről alkotott ideálunkat, kiveti a művészetből a nemzeti vonást, szóval ellenkezik mindazzal, ami művelődésünket szolgálhatná.

Ily minősítéssel vélték megállapítani az ellentéteket, amelyek a nagybányaiakat elválasztották a kilencvenes évek uralkodó budapesti képírásától. Nem csoda, ha ezen az alapon pálcát törtek felettük.

Ha harminc év távlatából bírálat tárgyává tesszük ezeket az akkor közkeletű minősítéseket, egyet közülük mindenesetre el kell fogadnunk, azt t. i. hogy a nagybányaiak művészete valóban másmilyen volt, mint aminő akkor Budapesten uralkodott. Mindenekelőtt ki kell derítenünk az igazi különbségeket, hogy a belőlük folyó többi állítást kritikai mérlegre vethessük.

Elsősorban meg kell állapítanunk, hogy azok közül a mesterek közül, akik a budapesti művészeti közvéleményre befolyással lehettek volna, eleve ki kell kapcsolnunk Munkácsyt és Zichyt. Az ő munkálkodásuk mindvégig külföldön folyt le, műveik egyikmásika ritkaságként került hozzánk, nagyszabású és értékes művészetük tehát sokáig nem volt minálunk eleven ható-erő. Két más nagy művészünk, Szinyei Merse Pál és Madarász Viktor, szintén nem verhetett gyökeret művészeti közvéleményünkben: nem értették meg őket, idegenül hatottak. Székely Bertalan és Lotz Károly munkálkodása ugyan Budapesten folyt le, ámde elszigeteltségük folytán mély hatásuk alig volt. Tisztelettel vették körül a két mestert, de sem a közvélemény, sem a kritika nem jutott el igazi értékelésükig. A közönség megbámulta falfestményeiket, de azok lényege érthetetlen maradt előtte. Hiszen a kritika is nem művészetük, hanem inkább képeik történelmi vagy allegórikus értelmezése körül fáradozott. Zárkózott életmódjuk, nyilvános szereplésük ritkasága is tompította hatásukat. Köztük s a közvélemény közt nem állott fenn benső művészi kapcsolat.

Egészen más, mindenképpen érdekes szerep jutott e mesterek kortársának, Benczúr Gyulának. Csakhamar ünnepelt kedvencévé lett a fővárosnak s hatása jelentékeny. Budapest őt tekintette vezetőmesternek, ő adta meg az alaphangot a reprezentatív arcképek, a történeti jelenetek felfogásához, alakításához, értelmezéséhez. E tekintetben típusokat teremtett, amelyekből kisebb tehetségek is sok okulást merítettek, s akik egy s más vonást átvettek tőle, már ezáltal is népszerűkké váltak. Ő tehát az egyik ható-erő, amely élesztője s irányítója volt a budapesti művészeti közvéleménynek.

De csak az egyik. Mert kívüle még nagyobb hatással volt a közönségre és kritikára ama festők csoportja, akik életképekkel keresték fel kiállításainkat s biztosították számukra a népszerűséget. A festőknek ez a csoportja stílus szempontjából nem állott Benczúr hatása alatt. Mindazonáltal nem hatott mellette idegenszerűnek.

Mert a televény, amelyben művészetük gyökerezett, mind a két esetben München volt. Csak nemrégiben fejtette ki Benczúrnak egyik tanítványa s utóda, Karl v. Marr, hogy Pilotynak leghívebb követője éppen a magyar mester volt. E korszakban sze-

FERENCZY KÁROLY RAJZA: A JÓZSEFET ELADJÁK TESTVÉREIHEZ.

Magyar Művészet
1925. 1. sz.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ferenczy Károly

NÉPSZABADSÁG

1021

1967. március 19, vasárnap

Ferenczy Károly emlékezete

Ötven esztendeje hunyt el a modern magyar festőművészet egyik legjelentősebb alkotója, a nagybányai művészmozgalom szellemi vezére, Ferenczy Károly. Első, a szó húszadik századi értelmében haladó festőink közül is kimagaslott eleven tehetségével, friss korszerűségével; remekművekben gazdag életműve jótékony hatással van e századi egész piktúránkra.

Halálának évfordulóján késői korszakának egyik főművével, az 1906-ban keletkezett Béni arcképe című kompozícióval emlékezünk az 1862-ben született mesterre.

ötéves terv

zívünknek is jóleső találkozni a munká-
tókészségéből megszülető eredmények-
gondjaink, örömeink közepette számot
az idén és a következő esztendőkben is-
gy létesítménnyel gyarapodik, korszerű-
ipar és a mezőgazdaság. Sorra-rendre
kosság életkörülményeinek javításában
város- és községfejlesztési programjaink.
ség kap új kórházat. Hétezer új kórházi
8000 óvodai férőhely, 2500 általános, kö-
itanuló-iskolai tanterem, tudományos in-
ak, művelődési otthonok sora jelzi, mi
hazánk a harmadik ötéves tervben.
n, tervezői modelleken a jelen és a kö-
szetileg is kiemelkedő szocialista alkotá-

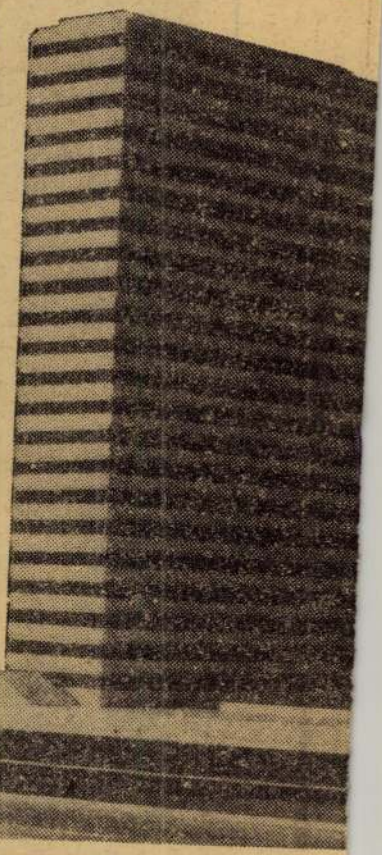

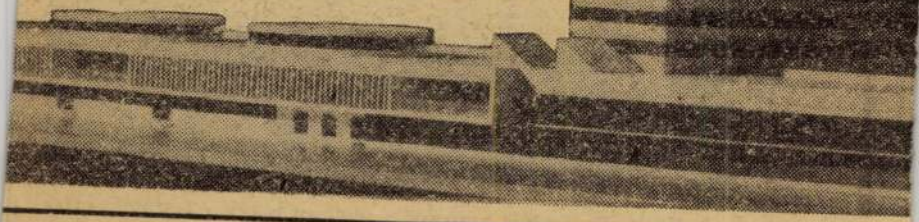

nű (*Balra*): Ilyen lesz a harmadik ötéves terv
legnagyobb energetikai létesítménye, a 600
rőmű. A csaknem 8 milliárd forint költséggel
áz megawattos gépegységét előreláthatólag
be. (*Tervező: Erőmű- és Hálózattervező Vál-*

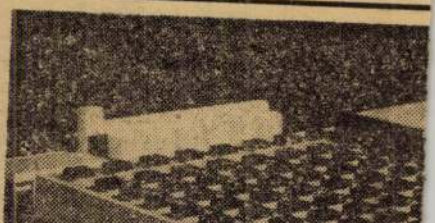

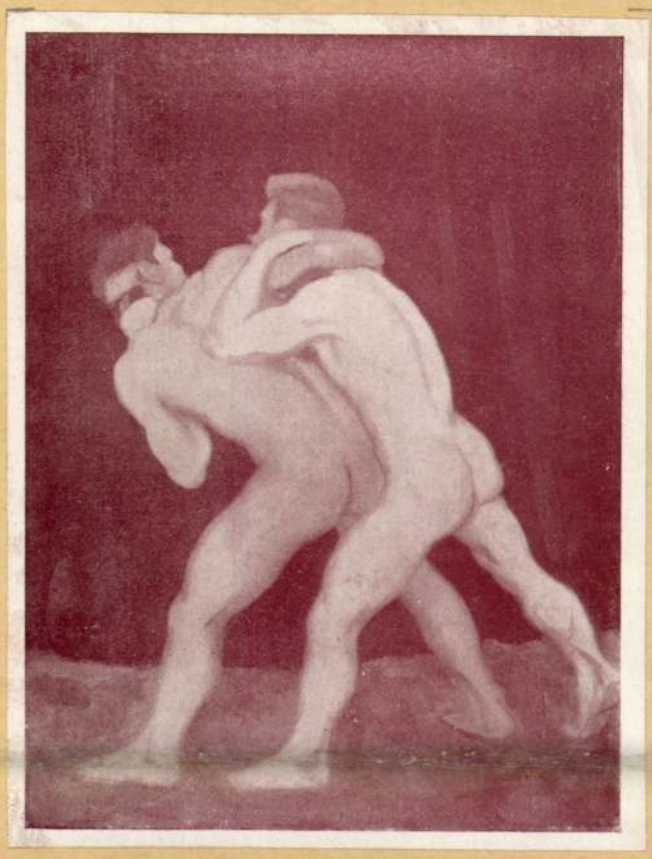

FERENCZY KÁROLY: Birkózók.
64x48. Szignálva fent jobbra, olaj.
A Postatakarékpénztár 1928 februári aukciójáról, 164. sz.

Ferenczy Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ferenczy Károly

TURBÓ

1965 MÁR 1 9.

1021

Ferenczy Károly (1862—1917) neve elválaszthatatlanul egybeforr a kor magyar festőművészetét megújító nagybányai művészteleppel, amely az impresszionizmus sajátosan magyar változatát alakította ki. Neki köszönhető, hogy létrejött egy olyan festőnemzedék, amely helyi és egyúttal aktuális problémák felvetésével és megoldásával együtt haladt a külföldi nagy fejlődéssel. Itt közölt képének címe: Anya gyermekével (1912).

problémákat ... kö
egymást segítve ...

BARÁ

A szocialista gyáregység címért küzdő transzformátorgyártás február 20-án a „Ganz-klub"-ban baráti összejövetelt rendezett, melyen a gyáregység nagy része családtagjaival együtt kellemesen szórakozott.

SPÁNYIK CORNÉL: DEO GRATIAS.
A Műcsarnok Őszi Tárlatáról.

FERENCZY KÁROLY: ESTI HANGULAT.
Dr. Schmidek Tibor úr gyűjteményéből.

pályaudvar téli impressziója, a tárlat legjobb művei közé tartozik. *Klimó* István önarcképe szintén becsületes jó munka. *Náray* Aurél kompozicióí egyre kíváncsibbá tesznek bennünket ennek a nagyvonalú tehetségnek egy kollektív kiállítására. *Pap* Domokos meglepetésszerűen jó kvalitásokat hoz. A fiatalok között egy új portretista tehetség. *Zierlich* Rezső Kígyók c. szobra ennek a tehetséges és a Műcsarnok kiállításairól többször méltányolt szobrászművésznek legérettebb alkotása. Pankotai *Farkas* Béla tehetséges munkáit már ugyancsak a Műcsarnokból ismerjük. *Kovács* Jenő József egy egyéni technikájú erdőrészlettel szerepel. *Záhonyi* Géza önarcképes vászna nagy művészi gonddal készült kitünő kép. *Vitéz* Mátyás templom-interieurje, *Tóth-Bartók* Jenő festői megfigyelésekben gazdag kosztümös figurája, *Szőllősy* János mély természetérzésű tájképei, *Popper* Samu erős impressziójú aktja, E. *Hevesi* Margit a parlamentről festett téli képe, *Kássa* Gábor szélesen festett kitünő akvarellje, *Kézdi-Kovács* Elemér nagy célok felé törekvő kuruc képe mind azt bizonyítják, hogy ennek a tárlatnak művészi nívója van. Külön kell szólni *Szamosi Soós* Vilmos szobrászművész kis gyűjteményéről, mellyel ez a kitűnő szobrászművész a szobrászati anyagnak is megadta ennek a tárlatnak, a festőknél tapasztalt nívóját. Csallóközi *Farkas* Lőrinc Felszálló pára c. olajfestménye is külön elismerést érdemel. Két új tehetséges grafikust is fedez fel a közönség számára a Független Művészek tárlata. Az egyik *Horváth* Endre, akinek rézmetszetei rendkívüli finomságokról, a művészi látásnak nagy erejéről tesznek tanúságot, a másik *Avedik* Félix, akinek különösen aktrajzai excellálnak ízlésben és az előadás könnyedségében. A tárlat kiállítói közül megérdemlik még a regisztrálást *Bauer* Ist-

FERENCZY KÁROLY: KÉT KACSA.
Dr. Schmidek Tibor úr gyűjteményéből.

lóversenyvíziója, *Porter* Paula szuggesztív hatású, színesen előadott fejképe, vitéz *Pataky* Ferenc finom rajzai, *Nagy* Vilmos kedves és hangulatos zsánerképei, *Gulyás* Sándor rajzban igen erős, színben azonban kissé egyhangú, szép vásznai, *Klammer* Mariska interieurje, *Krem* Mátyás egyéni ösvényt vágó tanulmányai, *Bayer* Ágost festői értékekben gazdag tájképei, *Csányi* Lajos kellemes és jól rajzolt figurális képei, N. *Fodor* Olga egy nagyon jól komponált kis aktcsoportja, *Csillag* Józsefnek egy pompás megfigyelésű cigányleány feje, *Gaál* Ferenc izzó színekben tolmácsolt friss impressziója a mezei virágokról, *Gosztonyi* Alice finom mintázású ván, *Borsos* I. József, *Csermely* János, *Faith* István, *Görömbey* Imre, *Hadzsics* Kamilló, *Kayser* Lajos, *Littkey* Antal, *Mészáros* Jenő, *Novinszky* Jenő, *Papp* József, *Radnay* József, *Telegdy* Árpád és *Vass* Victor drámai elgondolású Trianon szobra.

AZ ÁRVERÉSI CSARNOK KIÁLLÍTÁSA. Hat és félszáz műtárgyat állított ki az októberi aukcióra az Árverési Csarnok kiállításának vezetősége. A kiállítás szenzációja a *Krausz Simon*-gyűjtemény. Kétszáz darab műtárgyat foglal magában ez a tekintélyes és magasnívóju gyűjtemény, mely a magyar művészek egyik legbőkezűbb mecénásának tulajdonából került kalapács alá. Képek, szobrok,

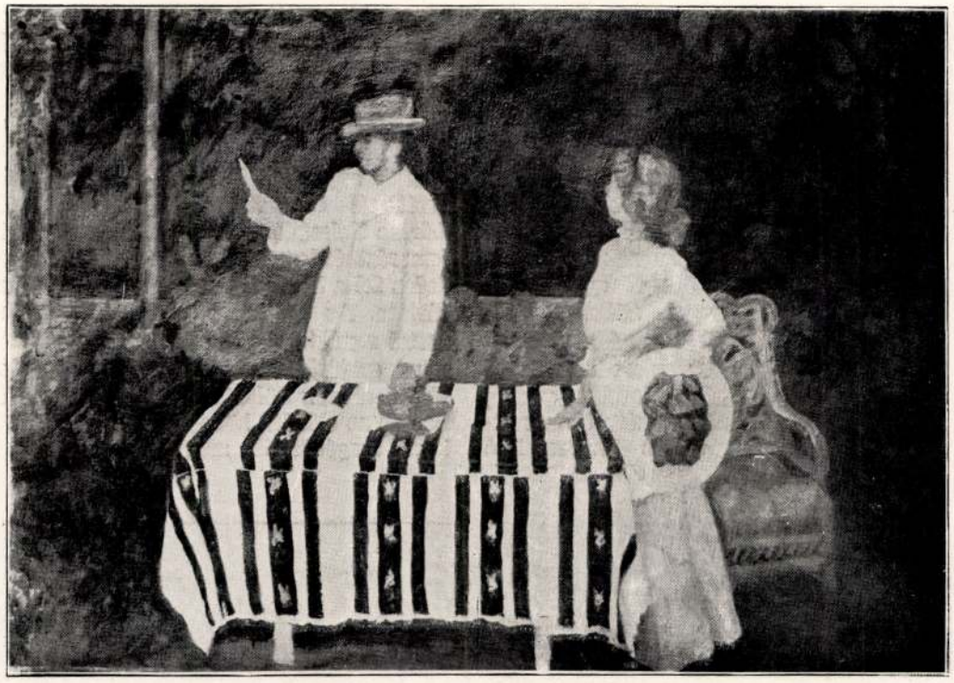

FERENCZY KÁROLY: VÖRÖS FAL.
Dr. Schmidek Tibor úr gyüjteményéből.

gobelinek, bútorok, csillárok és a legkülönbözőbb porcellánok, legnagyobbrészt valamennyi elsőrangú darab, várják az új gazdát. A festmények közöt olyan neveket találunk, mint *Munkácsy* Mihály, aki „Naplemente" és „Zivatar a pusztán" című festményeivel szerepel (26.000 és 10.000 P kikiáltási áron), *Benczúr* Gyula egy aktképe 18.000 P, *Paál* László „Erdőrészlet" című festménye 14.000 P, Hendrik van *Balen* 15.000 P, *Barabás* Miklós 11.000 P, *Szinyei-Merse* Pál 16.000 és 12.000 P, kikiáltási árral szerepelnek, hogy csak a legkiválóbbakat említsük. De itt vannak *Bihari* Sándor, *Borsos* József, *Böhm* Pál, *Csók* István, *Ferenczy* Károly, *Fényes* Adolf, *Hollósy* Simon, *László* Fülöp, *Iványi-Grünwald* Béla, *Lotz* Károly, id. *Markó* Károly, *Molnár* József, *Pállik* Béla, *Rippl-Rónai* József, *Székely* Bertalan, a szobrászok közül *Vastagh* György, *Kallós* Ede és *Margó* Ede, akik mind pompás alkotásokkal szerepelnek. A gobelinek között ott van *Legrand* 4 gyönyörű munkája, az egyik, a legnagyobb 735 cm. széles és 285 cm. magas, ennek kikiáltási ára 45.000 P. A másik 3 fali-gobelin, melyek mind Nagy Sándor történetéből merítik témájukat, egyenként 25.000 P kikiáltási áron kerülnek kalapács alá. A gobelineken kívül még több, mint félszáz szőnyeget tart nyilván a katalógus. Krausz Simon bútorai és porcellánjai között, ha nem is hasonlíthatók egyéb műtárgyai kvalitásaihoz, igen sok értékes és szép darabot találnak majd az új gazdák.

A kiállítás egyébként is szokatlanul szép anyagot mutat be. Hogy csak a legkiemelkedőbb műtárgyakra mutassunk rá: *Lietzenmayer*, *Lotz* Károly, *Magnasco*, *Telepy* Károly és *Zichy* Mihály képeire hívjuk fel a figyelmet. A keletázsiai rész ezúttal is bő alkalmat nyújt az olcsó beszerzésre.

VIDÉKI TÁRLATOK

Gyula. Október 6-án nyilt meg a gyulai művészkolónia kiállítása, melyen *Turmayer* Sándor, *Szabó-Csapó* Márton, *Korpácsy* Lajos *és Baumann* Tivadar festőművészek vettek részt. A kiállítás védnökei dr. *Daimel* Sándor alispán, dr. *Varga* Gyula polgármester és dr. *Márky* Barna voltak. A kiállítást a vármegye intelligens közönségének teljes érdeklődése kísérte.

Székesfehérvár. Kerekes József festőművész hangulatos képeinek nagy sikere volt a Kereskedelmi csarnokban rendezett kiállításon, melyen tanítványának, *Hevesi* Ferencnek, nagy ambícióra valló munkásságát is bemutatta.

Békéscsaba. A gödöllői művésztelep sikerült kiállítást rendezett az *Auróra Kör* égisze alatt. A kiállítást *Dettár* György festőművész rendezte, akinek 45 képből álló kollekciója szerepelt a tárlaton. *Radnay* József, *Remsey* Zoltán, *Uhlik* Frigyes, *Pintér* János és *Sztelek* Dénes vettek még részt az anyagilag is jó eredménnyel zárult kiállításon.

A SZÉKESFEHÉRVÁRI VÖRÖSMARTY KÖR megalakította művészeti szakosztályát, mely december elsején már műtárlatot is rendez.

A MUNKÁCSY-CÉH KIÁLLÍTÁSA

A művész és a műgyűjtő közvetlen kapcsolatának útjait keresi a *Munkácsy*-céh, amely tudvalevőleg egy esztendővel ezelőtt alakult ezzel a nagyon tiszteletreméltó programmal, amelyet két kiállításának bizonysága szerint komoly eredménnyel vált be. A céh műgyűjtő tagjai valóban megkapják azt, amit igértek nékik, hogy szigorú zsűri megválogatásában, de iránykülönbségek nélkül kap válogatásra olyan anyagot, amelynek minden egyes darabja az illető művész legjobb terméséből való. A mostani kiállítás zsűrije valóban elég szigorú volt, ennek ellenére, vagy éppen ezért nagyon gazdag és változatos kollekciót tudott hozni. Majdnem háromszáz műtárgy talált elhelyezést az Ernst-múzeum termeiben, összefoglalásban jó reprezentációja a mai magyar művészetnek. Nincsenek benne azok, akik valóban messze multat jelentenek már és talán hiányoznak, akik kísérleteikben a messzebb jövő útjait jelzik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a tegnap komoly értékei és az új törekvések reprezentánsai ne lennének itt.

A tárlat két kisebb termét javarészt a nagy nevek foglalják el, talán azért így szeparáltan, hogy a konkurrenciában nevük és aranyérmeik presztizse ne hendikeppelje a fiatalabb generációt. Valóban ez a két terem egy aktuális kiállításon túl, múzeumi szoba falait is jelentősen díszíthetné. Elsőnek *Csók*kal találkozunk, aki közvetlen naivitással hoz két nyalakodó parasztfigurát. A barcelonai aranyérem presztizsénél többet jelent *Iványi-Grünwald* erdélyi tájának zengő páthosza és virágcsendéletének gazdag színessége. *Kernstok* Károly Napijegyzetek címen három finom tájképet küldött. *Perlmutter* tavaszi kertjének sárga fénye mellett *Hatvany* rózsalugasa, *Szüle* karakteres cigánya, *Glatz* gyermekkompozíciója és *Herman* „Mocsara" jelentenek külön hangot az ensemble-ban. A szomszéd szoba *Magyar-Mannheimer* tájképeinek lelkes színességével, *Fényes* Adolf romantikus periódusának néhány emlékezetes értékével és *Rudnay* három tiszta és nobilis alkotásával van tele. Nem e két teremben szerepel, de mint a társulat megalapítóját is itt illetné meg a hely *Márk* Lajos előkelő portré-sorozata.

KÉZDI-KOVÁCS LÁSZLÓ: KÉSZÜLŐ VIHAR.
A Független Művészek Tárlatáról.

A többi termek sorában egész sereg nagyon ismert név és velük együtt fiatalok megbecsülendő teljesítményekkel. Az ismert nevek közül *Czencz* János virágos női figurája, Gy. *Sándor* olasz tájképe, *Kosztolányi - Kann* érdekes, őszinte természetlátásai, *Batthyány* Gyula mozgalmas kompozíciója, *Zádor* István nobilis aktja, *Bardócz* dekorativ alföldi képe, *Kemény* Nándor aratása, *Orbán* Dezső rajzukban érdekes tájképei, *Frank* Frigyes virító virág csendélete, *Gyenes* Lajos studiumának komoly színjátéka, *Vass* Elemér derűs arcképtanulmánya, *Szlányi* La-

jos közvetlen tájképei, *Benkhardt* két komoly csendélete, *Podolini* Volkmann három figurás kompozíciója, *Kisfaludy* Mária, *Magyar - Mannheimer* Nelly, *Gaál* Ferenc, *Burghardt, Brenner, Gedő, Udvary* Géza és Pál, *Darvasy, Mikola, Belányi, Bayer* Ágost, *Vasinka,* halasi *Horváth, Porter* Paula, *Török* Jenő, *Hevesi* Margit, *Ferencz* László, *Vidovszky* és *Radnay* Miklós egy-egy képe kapnak külön hangsúlyt.

Az új generáció új törekvései ugyanilyen bőségesen vannak képviselve. *Szőnyi* tiszta dunai képe és *Aba-Novák* értékes felhőstudiuma mellett *Jeges* szentendrei tája, *Bazilidesz* Barna és *Bazilidesz* Sándor egynívójú figurális kompozicióí, *Szene* lelkes tavaszi dala, *Heinz* női studiuma, *Péter* Mária gyengéd leányarcképe, *Cserepes* egyre fejlődő tájlátásai, *Hubay* őszi képe, *Leicht* Lili akttanulmánya, *Antal* Lóránd zürichi tájképe, *Gőbel* virágstudiuma, *Emőd* Aurél tájképe, *Bernát* Aurél vehemens önarcképe, *Pilch* leányfigurája és *Hámor* Ilona kétfigurás studiuma jelzik a legújabb törekvések tehetséges értékeit.

Kisfaludi Strobl és *Lányi* Dezső nagyobb szoborkollekciót hoztak. Az előbbinél egy fából faragott táncosnő és Madonna s egy finom női akt, az utóbbinál két szép portré, egy vidám jelenet és egy aktstudium adják legegyénibb teljesítményeiket. *Pásztor* János érdekes Kleopátrája, *Beck Ő.* Fülöp női arcképe, *Sidló* már ismert tavasza, *Szentgyörgyi* szubtilis fafaragása, *Lux* táncosnői, *Bory* masszív bölénye, *Martinelli* Jenő, *Kalmár* Elza és *Medgyesi* egy-egy kis plasztikai munkája szerepelnek még nemes értékekként.

A grafikában *Zádor* ismert lapjain kívül *Weil* Erzsébet és *Vadász* rézkarcai, *Lukács* Stefi két lapjának derűs ötletessége kívánnak külön megemlítést.

Bálint Lajos.

A FÜGGETLEN MŰVÉSZEK A NEMZETI SZALONBAN. A *Független Művészek Társasága* néhány évvel ezelőtt kezdte meg agilis munkáját a legfiatalabb, de komoly törekvésű művészgeneráció megszervezésével. *Kézdi-Kovács* László elnökké választása után ez a munka még erőteljesebbé vált, míg most a Nemzeti Szalonban rendezett kiállításukon a nyilvánosság elé léptek beszámolójukkal. Ezt a beszámolót a napi sajtó egy része egész indokolatlanul, nagy ellenérzéssel fogadta, nyilván azért, mert a kiállítás nem a szélsőséges törekvések jegyében áll. Megnyugtathatunk mindenkit, hogy ezen a kiállításon legalább annyi érték és komoly törekvés mutatkozott be, mint azokon, melyek a nyugati sablonok epigon utánzásáért mindig számíthatnak ennek a sajtónak obligát dicséreteire.

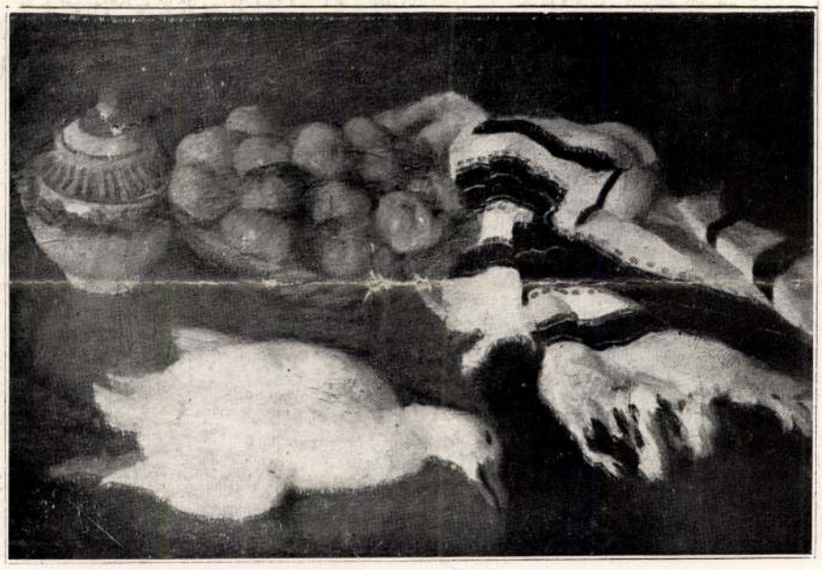

FERENCZY KÁROLY: CSENDÉLET KACSÁVAL.
Dr. Schmidek Tibor úr gyűjteményéből.

Kézdi-Kovács László respektábilis munkásságának legjavát hozta el erre a tárlatra. *Vigh* Bertalan az ő artisztikus ízlésű képein kívül most erős karakterérzéssel megrajzolt tanulmányfejekkel is szerepel. Egyike legérdekesebb művészeinknek. *Endrey* Sándor, az ismert portrétista néhány arcképpel szerepel. Ifj. *Gaár* Vilmos széles ecsetkezelésű, temperamentumos előadású képei ezúttal is hatásosak. Sz. *Gyenes* Lajos, a bravúros csendéletfestő kompoziciós megoldású csendéletei, a foltfelépítésre alapozott előadásukkal monumentális hatást tesznek. *Kiss Farkas* Imre egy tenyérnyi képe, a nyugati

Ferenczy Károly festő

M.D.K

A párizsi Julian akadémia növendéke volt.

Dr. Telepy Katalin: Szár sze született Ferenczy Adolf
Nők Lapja, 1967. okt. 21 - 16 lap

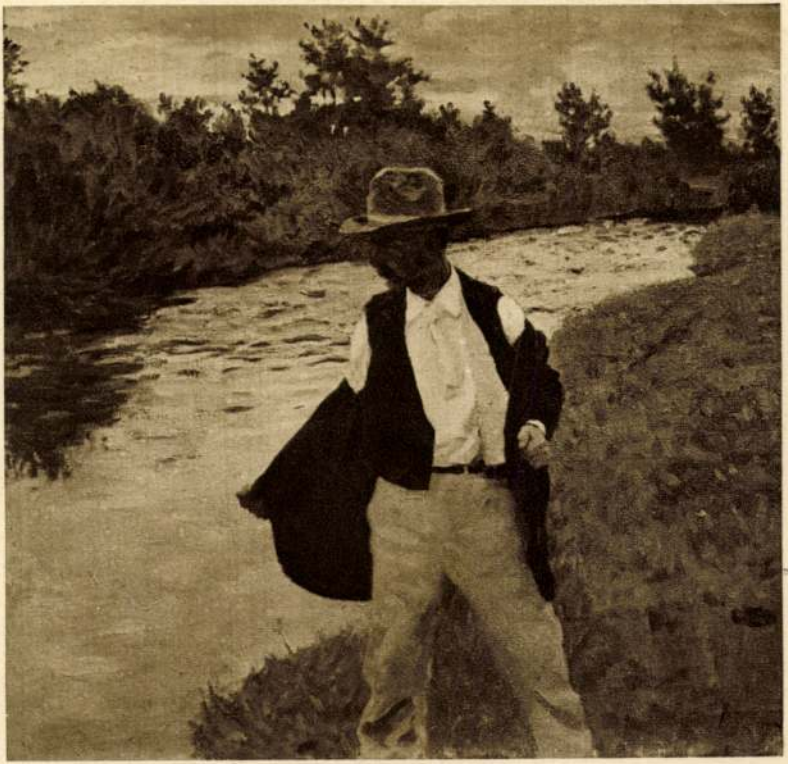

FERENCZY KÁROLY: FÜRDÉS ELŐTT

Pesti Hírlap vasárnapi melléklete
Képes Vasárnap 1940 febr. 4

Ferenczy: Festőnő (Ghiczy Jenőné). —

Ferenczy Károly

Országházi Előcsarnok.

(5)

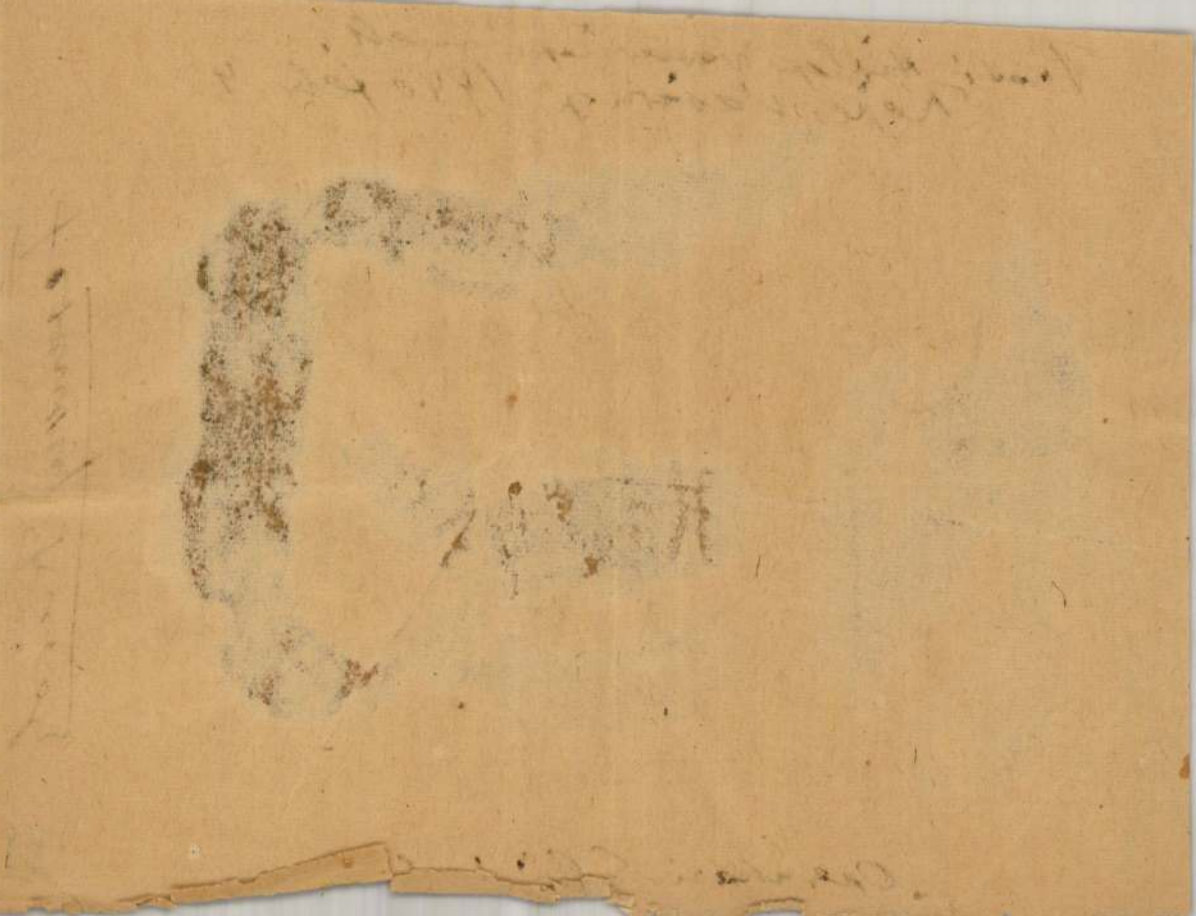

A megújuló arckép főként két mester, *Ferenczy* Károly és *Rippl-Rónai* József kezén válik típikussá. Mindkettőt tökéleteserejű önarcképek repraesentálják a kiállításon: *Ferenczyt* az a bensőséges plein-air képmás (1893), amely a nagybányai tónuspiktúra remekszámba menő terméke s az az önportrait, amely a művészet az alkotómunka hevében ábrázolja s későbbi, nagy összefoglalásokra törekvő, kompozíciós stíluskorszakának nevezetes darabja (tulajdonosa a Szépművészeti Múzeum). *Rippl-Rónai* ismert vörössipkás önarcképe[6] pár évvel a művész halála előtt készült pasztellképmás azzal a megragadó karakterérzékkel, amellyel *Rippl-Rónai* kezdve apjától-anyjától, Piacsek bácsitól, a jó somogyi komáktól a nagyvárosi női szépség annyiféle változatáig, hatalmas galériáját festette az eléje kerülő embereknek. A modell realitását persze többékevésbbé mindig áthangszerelve a maga erős szubjektivitású lírája szerint, a valóságot felruházva a szellemességnek és dekoratív ízlésnek azokkal a vonásaival, amelyek minden művének szembeszökő vonásai.

Csontváry Kosztka Tivadar! Ő is jelen van a csupa akkreditált festő, az ecsetnek műtörténetileg bejegyzett művelői között. Szomszédja a falon *Lotz* Károly és *Kőrösfői Kriesch* Aladár. Állva e művész önarcképe előtt,[7] akit a kommün alatt egy napon az örök elalvás mozdulatlanságában találtak meg budai lakásának sanyarú magányában: önkénytelenül eszünkbe jut egy kérdés. Arra gondolunk, vajjon ki hitte volna, ezt anno dacumal a Japánkávéház művészasztalánál, ahol napnap után *Csontváry* is megjelent kampós juhászbotjával, örökös barna lebernyegében, s valami olyfajta különösséggel a megjelenésben, mintha irdatlan messzeségből, netán a tibeti ős rengetegből érkező vándor lenne?

Abban a szerencsében részesültünk, hogy a „művészasztal fiataljai" között szintén helyet foglalhattunk abban az illusztris társaságban, amelynek tagjai *Lechner* és *Szinyei* nevét fénylő címerpajzsként tartották magasra. Tanuskodhatunk tehát amellett: olyasmit *Csontváryról*, hogy egykor komoly esztetikai elmélkedések élénk témája, előkelő színvonalú kiállítások résztvevője, a művészfiatalságot foglalkoztató mester lesz, bizony nem igen hitt senki. Mi épp úgy nem, mint azok sem, akik most, sok évvel a halála után, az ódaszerkesztés terére lépve, leckéztetik az egykori művészasztalt, sőt az egész kort, amelyben *Csontváry* tényleg úgy tengett-lengett, akárha légüres tér venné körül. Ellenben tagadhatatlan, hogy makacs rendületlenséggel annál inkább hitt ebben, s még különb dolgokban ő maga, *Csontváry* mester, tar koponyája ellenére állandó lobogásban égve s a művészi szuverenitás oly büszke ormáról nézve le mindenre s *Lechner* és *Szinyei* kivételével mindenkire, hogy ehhez csak IV. Fülöp híres spanyol királyi gőgje lehetett hasonló.

Számunkra furcsaságai mellett is vonzó és izgató volt az a szédült egocentrikusság, ami *Csontváry* lényéből áradt, érdeklődésünket foglalkoztatta az a maga emelt piedesztál, amelyen a napimádó, az élet mindenféle gyönyörével szemben prohibiciót gyakorló *Csontváry* a helyéből kimozdíthatatlan ember nyugalmával trónolt. A problematikusság mögé azonban, amellyel alakja nyugtalanított nem tekinthettünk, mert képeit vesztegzár alatt tartotta, az is igaz viszont, hogy a részvétlenségbe és közömbösségbe fult 1910-es iparcsarnoki kiállítás után nem sok oka lehetett őket mutogatni. Tény, hogy amikor egy ízben élénken érdeklődtünk művei és azoknak újabb kiállítása iránt, *Csontváry* azzal intézte el az érdeklődést: majd ha a főváros épít egy külön csarnokot, akkor lesz Csontváry-kiállítás. Alkotásai helyett így be kellett érnünk azzal a füzetben is kiadott „energiatannal" a művészetben, amelyet okulásunkra az ősz mester ki-

[6] Repr. a *Magyar Művészet* I. (1925) évfolyamában az 1. számban, a 42. oldalon.

[7] Repr. a *Magyar Művészet* VI. (1930) évfolyama 8. számában az 559. oldalon. Más képei folyóiratunk V. (1929) évfolyamában, a 197—204. oldalakon.

FERENCZY KÁROLY (1862—1917): CSÓK ISTVÁN ARCKÉPE, 1894
Csók István úr tulajdona
Csók István önarcképe (rajz) repr. a *Magyar Művészet* II. évf. (1926) 61. oldalán, ugyanazon kötetben Kisfaludi Strobl Zsigmondnak Csók Istvánt ábrázoló mellszobra az 556. oldalon

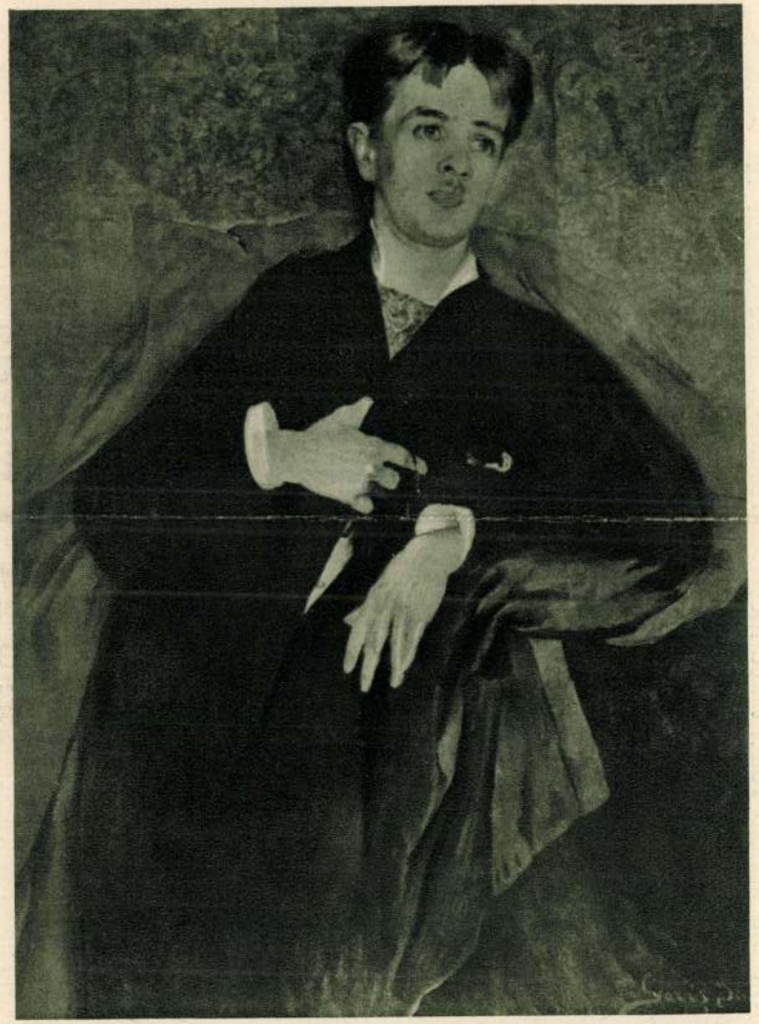

GYÁRFÁS JENŐ (1857—1925): KARLOVSZKY BERTALAN FESTŐMŰVÉSZ KÉPMÁSA, 1880
Az Orsz. M. Szépművészeti Múzeum tulajdona
Gyárfás önarcképe (rajz) repr. a *Magyar Művészet* II. évf. (1926) a 456. oldalon

Ferenczy Károly (Wien 1862 - Bp. 1917)

„Archeológia" o. karton 78 x 46 cm

J. l. j.: Ferenczy K. Védett. Kiállításai: 40000 ft.

BÁV 55. Képaukció Budapest, 1981. szeptember

Ferenczy Károly festő M.D.K.

"Kavicshajigáló fiuk"-/1890/

Pogány Ö. Gábor: Az alföldi festő öröksége 2 .l.
Az alföldi festészet kérdései Hódmezővásrhely , 1960

mdk

Ferenczy Károly (1862-1917)

Nyilazók c. müve

reprodukció

L-y. Muzeumi séták

31. l

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Egyik vezetője a MIÉNK - nek

Pogány Ö. Gábor festő : Az alföldi festők öröksége 26 l.

Az alföldi festészet kérdései Hódmezővásárhely 1960.

mák

Ferenczy Károly

művei a kiállításon V. Galéria

— dr. XX század magyar művészet
Népművelés 1963 8 lt

33.L

Ferenczy Károly festő M.D.K.

A hazai festői látásmód érvényesül festészetében

Bényi László: Az Alföld festészetünkben 47.1.

[illegible] festészet kérdései Hódmezővásárhely 1960

MDK

Ferenczy Károly

Schönherr Gyula és atyja arcképével gyarapodott a Szépműv.Múzm modern képtara 1926-ban. /özv.Mike Sandorné és Hoffmann Arpadné ajandéka/

Cikk: A Szépműv.Múz.gyarapodasa 1926-ban.

Magyar Művészet,1927. 2.sz. 111.1.

Ferenczy Károly, festöm. MDK

Pihenés. Olf.

OMKT-Vándorkiállitások 1910. szept.8.-dec.27. Eger, Miskolc, Kassa, Eperjes, S.a.ujhely, Debrecen, Gyönyös.
Kat.77.1.

Ferenczy Károly, festöm.

1900. Ráth György-féle 600 koronás dij:
Esthangulat lovakkal.

1901. Ipolyi Arnold-féle 2000 koronás történelmi dij:
Ábrahám áldozata.

1902. A lipótvárosi kaszinó 1000 koronás dija:
Márciusi est.

MKT- Vándor kiállitások. 1910. szept. 8. - dec. 27. Eger
Miskolc, Kassa, Eperjes, S.a.ujhely, Debrecen, Gyön-
Kat. 63.l. gyös.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

284.

K.E. szobrász arczképe. Olf.

KMTárs. 1889/90. Téli kiáll. Kat. XXI.old.

MDK

Ferenczy Károly

Szárnyas

Porcellán

Ernst Múzeum kiáll. XIII. Bpest 1913.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

Cigányok. Olf.

Képzöm.Társ., 1901-2. téli kiáll. Kat. 26.1.

MDK

Ferenczy Károly

Abrahám áldozása. Olajfestmény. 1901. Szépművészeti Muzeum. Repr.
Tájkép. (Viraghegy) 1898. Szépművészeti Muzeum. Repr.
Testvérek. 1911. Részletreprodukció. Szépművészeti Muzeum.

Magyar Művészet, 1926. 366, 386, 371.lap

M.D.K.

Ferenczy Károly
festő

Negyvenhat éve halt meg Ferenczy Károly,
a Fővárosi Tanács most állíttatta fel
a szobrát.

Bernáth Aurél: Ferenczy Károly szobránál
Élet és Irodalom, 1963. november 16-9lap.

Ferenczy Károly MDK

Kerti jelenet, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Ferenczy Károly MDK

A tékozló fiu hahatérése. olf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

Ferenczy Károly
festő –

M.D.K

1915 nyarán növendékeivel együtt Szentendrén dolgozott. 1915-16 os tanévben a Főiskolán Schadl János tanára lett.

Szabó Júlia: Schadl János.
Művészet, 1966. március – 26 lap

Ferenczy Károly
festő

M.D.K

Méltatás.

Losonci Miklós: Kocsis Károly
Művészet, 1966. március - 32 kép

MDK.

Ferenczy Károly

Müvei a Völgyessy-gyüjteményben

Élmagyarország 1965 okt.5.

Ferenczy Károly.

Nagybányával indította útjára
az új magyar festőművészetet.

Nemzeti Ujság. 1935. május 18.

Ferenczy Károly, festő MDK

Tárlatvezetésen ismertetik
művészetét.

— : A hét végi kulturális programból 11.

NÉPSZABADSÁG, Bp 1965. okt. 9.

Ferenczy Károly

Vázlata kerül a karáczonyi aukcióra.

Esti Hírlap 1965. okt. 20.

Ferenczy Károly, „Este"

Szienta c. képének kikiáltási ára

15000 ft.

— : Munkácsy, Szinyei Merse, Ferenczy képei az évi utolsó művészeti aukcióján 6.

ESTI HIRLAP 1964. nov. 23.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

még évig, 1889-1892-ig lakott családjával Szentendrén. Genthon 19 képét említi, melyek ott keletkeztek, ezek között a „Kavicsot dobáló fiúk", a „Vakár", a „Kertészek", „Leányok virágokat gondoznak". Szerző a két utóbbiból egy-egy részletet közöl.

Haulisch Lenke: A szentendrei müvésztelep fogalmának tisztázáshoz

Müvészettörténeti Értesitő, 1965. XIV.évf. 3.sz.

214.-215. old.

M.D.K.

Ferenczy Károly ~~nál~~, festő M.D.K.

művészetében „a puszta látvány festészet mellett érezhetően jelentkezik a humanisztikus tartalmú gondolatisag (József Cladjár testvérei) és a táj megtelált nemzeti karaktere iránti tisztelet..."

Perneczky Géza: Tiz esztendő a magyar képzőmüvészeti kritika hőskorából

Művészettörténeti Értesitő, 1965.XIV.évf. 3.sz.

181. old.

Ferenczy Károly

Hazatérő favágók, repr.

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

M.DK

Ferency Károly
festő

Ferency Károly gyermekei
voltak Béni és Noémi, a
két kiváló művész.

Frank János: Ferency Béni
Élet és Irodalom, 1967. június 10. - 6. lap

Ferencsy Károly
festő

M.D.K.

Szirt Oszkárnak volt
a mestere.

Soós Klára: Szirt Oszkárról
Művészet, 1967. május 11 lap

Ferenczy Kásof

. Adalékot a nárad fordulós mozgi-
irodás répr. kapcsolatához u. c.
cikk megemlíti, h. Babilsig
nem jelentkezett olyan formatisz-
telet és az intellektualitás és
lira mérfordása-irodal-
mozban, ami F. K. jelenzi...
... azzal irodalomban olyan eze-
dati tétekséget nem vallás...

Irodalmontörténeti közlemények,
1963, 49 l, 52 l, Németh l. cikke.

M.D.K

Ferenczy Károly
festő

1941-ben a Tanács Galériában
Ferenczy Károly, Rippl Rónai és
Kernstok grafikából volt kiállí-
tás.

Aradi Béla: Kernstok-kiállítás Esztergomban
Művészet, 1967. március - 33 lap

Ferencsy Károly

festő

M.D.

Szirt Oszkár ~~[illegible]~~ legfőbb
mipulzuschat Ferencsy Károly-
tól kapta közvetlenül.

Scós Klára: Szirt Oszkárról
Művészet, 1967. május - 11 lap.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

"Kavicsbobálók"c. képe sok hasonlóságot mutat Ferenczy Béni a "Golyózók"c. alkotásával. Az alapgondolat e képből indult ki. 143.o.

Jelentés a Fejérmegyei Múzeumok 1963-64.évi tevékenységéről. 129.o.

Kiállitások. Kovács Péter: Ex Ferenczy Béni kiállitás. 143.o.

István Király Múz. Közleményei. Alba Regia. István Király Múz. Évkönyve. VI.-VII. 1965-66. Székesfehérvár, 1966

Ferenczy Károly

festőművész

Gróf Klebelsberg Kunó-emlékkiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1933.II.12.

Ferenczy Károly

festőművész

gróf Klebelsberg Kunó-emlékkiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1933.II.12.

Ferenczy Károly

festőművész

Ernst Múzeum LII.aukciója - képével szerepel.

Pesti Napló
1935.VI.17.

MDK

Ferenczy Károly

Csont Ferenc festőm. kiáll. Derkovits

Terem, 1964. ápr.

MDK

Ferenczy Károly

Artista pár, o.

20. sz.i művek bp.i magyűjteményekből, N.Gal.
1963. jul.

MDK

Ferencsy Károly, festő

Ferencsy Károly sírjánál, a Kerepesi temető művészparcellájában helyezik el Ferencsy Béni hamvait.

– :Hír

8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jún. 20.

MDK

Ferenczy Károly

Hazatérő favágók, o.

Festő és modell erdőben, o.

2o.sz.i művek bp.i műgyűjtemények ből.Z.Gal.1963.jul.

MDK

Ferenczy Károly

Lovagló gyerekek, o.

20.sz.-i művek bp.i műgyűjteményekből.B.Gal. 1963. jul.

Ferenczy Károly

MDK

Cigánylány, Fekvő akt, Bp.1915.

Napos fenyves, Izora, Nagyb. 1909.

Borus táj, Patak, Nagyb. 1912.

Alvó cigánylány, Nagyb. 1915.

Mücsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Petőfi Sándor összes költeményei. Bp. I. 15.

Összes költemények. Szerk. Négyesy László. Bp. 1909.

Petőfi Sándor összes költeményei. Bp. 1912.

Petőfi Sándor összes költeményei. Bp. 1915.

Petőfi Sándor összes költeményei. Bp. 1922. Franklin-Társulat.

MDK

Ferenczy Károly

Arcképtanulmány, Nagyb. 191o.

Alvó nő, Bp.1921.

Vázlat Szinyei Merse Pál arcképéhez, Bp.191o.

Anya és gyermek, Nagyb. 1912.

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferencsy Károly, festő

MDk

Száz éve született. A Kerepesi temetőben fel-
állíttatták síremlékét, Ferencsy Béni alkotását.

—: Röviden

9.

NÉPSZABADSÁG 13. 1962. nov. 6

Ferenczy Károly MNK

"Márciusi est"
"Október"
"Hazatérő favágók"

Heitler László: Magyar remekművek másolatainak kiállítása Pápán.

NAPLÓ /Veszprém/ 1962. máj.10.

Ferenczy Károly

MDM

Szarvas-kert, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Női arckép, szénrajz

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Férfiarckép, olf.

Mücsarnok 1895/96. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

Ferenczy Károly

A kertben, olf.

Miksarnok 1894/95. téli kiáll.

Ferenczy Károly

MDK

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Orpheus, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Gyermekarckép, olf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

Ferenczy Károly

MDK

Tyuketetés, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

mdk

Ferenczy Károly, Thorma János, Réti István és Iványi Grünwald Béla

Nagybányán festették „remekműveiket"

Huszella Ödön. A remekmű halála

Kolozsvár 1937. 4 L

melk

Ferenczy Károly

„Karácsonyi üdözlete" nagybányai hátterrel megfestve.

Huszella Bdön. A remekmű halála
Kolozsvár 1937.

54. l

mdk.

Ferenczy Károly és Iványi Grünwald Béla

Nagybányán festettek a Három Királyokat"
Mindketten lóra ültettek a Vapkeleti Bölcseket
„A Műcsarnokban kiállitott képek feltűnést
keltettek és sikert arattak"
Huszella Ödön. A remekmű halála
Kolozsvár 1937

67. l

mdk

Ferenczy Károly

Hegyi beszéd" Sákob" Józsefet el-
"adják a testvérei". „Három királyok e.
kepei a „mütörténetbe kerültek"

Huzella Ödön. A remekmű halála. Kolozsvár 1937
72. l.

MDK

Ferenczy Károly

Gergely I.: Művészfejek. Képzőművészet 1932.
224.l.

MDK

Ferenczy Károly, festőm.
1862-1917

Tengerparton. Olf. -

Árv. Közl. 1936. márc. 76. sz. 2. rk. sz. 34. l.

MDK

Ferenczy Károly

Egy reproductio.

Csánky UngMal

melk

Ferenczy Károly

Nemzeti Szalon c. plakátja

Melléklet

Az O. Sz. K. Grafikai Plakátjai 1914-ig.

Bp 1961

32. l

Ferenczy Károly, festő MDh

A Rajztanítás címlapján Ferenczy Károly Október c. képének reprodukciója van.

Artner Tivadar: Egy kilünő művészeti folyóirat: a Rajztanítás 9. l.

NÉPSZABADSÁG, Dn. 1963. jún. 14.

Nagybánya

Műbarát, 1922. II. 40.–44. o.

Rózsaffy Dezső: Emlékezés Ferenczy Károly
re. és Nagybányára.

MDK

Ferenczy Károly

Művészet 1912. 46.l.

MDK

Ferenczy Károly

Nagybányai művésztelep. Szabad Művészet 1947. 9-10. sz. 189.l.

M. D-K

FERENCZY Károly festő
(1862-1917)

Eredetileg jogot tanult, aránylag
kisön ébredt hivatására

Ösztönzö volt italiai útja, ahova
fiatal bécsi festő művésznő rokonát,
kisöbbi tehetségét Fialka olgát kisérte

Magyar Nemzet 1962. február 8. 4.1.

M.D.K

FERENCZY Károly festő

1884-89- közötti, első korszakában festette Kallós Ede szobrász barátjá nak arckipét Párizsban

További képmások

Malonyai Dezső, 3 gyermeze, Béni

onarckip stb.

Magyar Nemzet 1962. február 8. 4.1.

Ferencsy Károly, festő

MDK

Tárlatvezetőben ismertetik munkásságát.

—: A hét végi kulturális programokról

11.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. jún. 19.

Fenyves Károly

Szerepel a „Nagybányai festészet" c. kiállításon a Nemzeti Galériában

Vigília. 1963. 4 n., 246 old.

Ferenczy Károly, festő

Székesfehérvárott „A századforduló művészete c. kiállításon bemutatásra kerül a nagybányai művészetet jól szemléltető néhány műve.

Rózsa Gyula: Jegyzetek kiállításokról 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. jún. 3.

8

Ferenczy Károly MDK

Pieta I-IV.

Mücsarnok 193o Szent Imre emlékkiállitás

Tetmajer Kazimierz MDK

Plate I-IV.

Milczarnok 1930 Szent Imre emlékkiállítása

Ferenczy Károly, festő MDK

Tanára volt Szőnyinek.

Tóbiás Áron: Gyermekkor és mester-idő
25-27. l.

Család és iskola, bp. 1965. január XVI/1.

Ferenczy Károly MDK

Józsefet eladják testvérei

Miccarnok 1924. febr-márc.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

valamint Szinyei Merse Pál és Ruppl-Rónai József vezetésével alakult meg 1908-ban a HIENK művészegyesület, mely hivatva lett volna a Nagybányai iskolától kezdve egészen az un. „neós" irányzatig, az összes modern festészeti áramlatokat képviselni.

G.Ö.Pogány: L'Héritage des peintres de la Grande Plaine Hongroise. Acta Historiae Artium, Bp.1962. tom.VIII. fasc.1-2. p. 156.

Ferenczy Károly festő

M Dk

„Réti István mondta egyszer Ferenczy Károly gyermekeiről, hogy azért olyan csalhatatlan az ízlésük, mert úgy nőttek fel, hogy nem láttak giccset."

Hubay Miklós: Ülő nő a Horváth-kertben 8.l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. aug. 23.

Ferenczy [Károly], festő MDK

A. Tyihomirov szovjet műtörténész Magyarország művészete a XIX.–XX. században c. művében behatóan ismerteti és elemzi Ferenczy K. művészetét.

–: Kulturális hírek 8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. júl. 5.

Ferenczy [Károly], festő MDK

Lyka Károly mint Hollóssy-növendék barátkozott össze még Münchenben Ferenczy Károllyal.

Lovászi Ferenc: Érezzenek felelősséget a korért, amelyben élnek! 8.1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. júl. 8.

Fernczy Károly festő M.D.K.

A nagybányaiak vezéralakja, művészetét így határozza meg: "Finom naturalizmus szintetikus alapon."

Uelmscher Anna: Fényes 1867-1945 Bp. 1962

17.1.

.J.T.

.17.1

Ferenczy [Károly], festő

Szerepel a bécsi Künstlerhausban rendezett magyar festészeti kiállításon.

– : Ma hallottuk 2. l.

ESTI HIRLAP, bp. 1961. szept. 17.

Fernczy Károly festő M.D.K.

Életműve heroikus küzdelemnek hat,hogy a szét-
szóródásra hajlamos ...formanyelvet tömöritse

Bernáth Aurél: A Huszas körül Bp. 1962. 214,215.l.

.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

„Kódobálók" c. képét (1890) a magyar plein-air festészet kialakulásával kapcsolatban említi a szerző és megjegyzi, hogy az három évvel később keletkezett, mint Bihari Sándor „Román temetés" c. festménye.

G.Ö.Pogány: L'Héritage des peintres de la Grande Plaine Hongroise. Acta Historiae Artium, Bp.1962. tom.VIII. fasc.1-2. pag. 151.

~~MDK~~

Ferenczy Károly, festőm.

a magyar mesterek közül ő is ezeropel.

Aukciókiállítás az Ernst Muzeumban. N.Ujs. 1934 XII.2.

MDK

Ferenczy Károly

Szinyei Merse Pál támogatásával kap Egry a pesti Főiskolán mütermet, ahol Ferenczy Károly és Szinnyei korrágálják másfél évig. "Ui. tovább nem birtuk ki egymást".

(Egry 1924. XI.14.én kelt leveléből.

Németh Lajos:Egry József müvészetéről. (1883-1951)
Müvészettörténeti Tanulmányok.Bp.1961.99-130.l.

MDK

Ferenczy Károly

1896-ban családjával a Veresvíri útról – Nagybányán – áthöltözik a Petőfi u. 13-ba, mely akkor a Nagybányai Jótékony Nőegylet tulajdona. Később Mikola Andrásé lett.

Ferenczy Béni: Irás és kép. 3p. 1961. 7. o.

HDK

Ferenczy Károly

A „Hegyi beszéd" -en a két férfi Jérusból balra: Nussbaum és ~~Von~~ von Voss festők.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 7. o.

MDK

Ferenczy Károly

A kettévápott „Hegyi beszéd"-en (Völgyessy tul.) a Férustól balra, elöl ülő férfi. Tverdják matematikus tanár

Ferenczy Béni: Irás és hép. Bp. 1961. 7. o.

MDK

Ferenczy Károly

A „Józsefet eladják festvérei" képen a sárga és arany kaftános főalak Tverdják matematikus ta nár.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 7. o

MDK

Terenczy Károly

A „Kabálját lenető ember", az „Októberi délelőtt" modellje Mánez János, Terenczy Károly inasa.

Terenczy Béni: Irás és hép. Bp. 1961. 8. o

MDK

Ferenczy Károly

A „Józsefet eladják testvérei" József alakjához Ferenczy Valér állt modellt.

Ferenczy Béni: Írás és kép. Bp. 1961. 8.o.

MDK

Terenczy Károly

A „Józsefet eladják testvérei" képhez sok modellt használ, sa vásznat, állványt, burnuszt, kaftánt egy bérelt vásári fabódéban tartja.

Terenczy Béni: Izás és kép. Bp. 1961. 8.o.

MDK

Terenczy Károly

A „Józsefet eladják testvérei" képet a Zarar parton, a zúrdákon túl festi.

Terenczy Béni: Izai és kép. Bp. 1961. 8. o.

MDK

Ferenczy Károly

A „József eladják testvérei" képet készülés közben megnézi Horthy Béla, Iványi Grünwald Béla, Bay Lajos képviselő.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 8.o

MDK

Ferenczy Károly

Nem kivánta a modelltől, hogy hajszál-
nyira ugyanabba a pózba találjon vissza,
mint amiben a festést abbahagyta. Szabadon
festett, sokat átrajzolt, átdolgozott.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp-1961. 8.o

MDK

Ferenczy Károly

Blitz Irén / később Iványi Grünwaldné / portréja / Ferenczy Béni tulajdonában / tanulmány a „Hegyi beszéd" - her.

Ferenczy Béni: Irás és kép Bp. 1961. 8. o.

MDK

Terenczy Károly

Weil Éliás modellje, aki egyultal műtermet keres, számát vásárol, modellt szerez.

Terenczy Béni: Izás és hép. Bp. 1961. 9.o.

MDK

Ferenczy Károly

A MIÈNK szétesése után Rippl-Kónainal már nem barátkozik, csak Szinyeinel és Pór Bertalannal jár kávéhárba.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 10. o.

MDK

Ferenczy Károly

A „Cigányok" képén a kártyanető Krajczár Eszter cigánylány.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 7. o.

MDK

Ferenczy Károly

1896-ban kerdi festeni az első „Hegyi beszéd"et. A festőhely a Jókai domb feletti Gesztenyés Nagybányán. A modellek: Ferenczy Ferenc színműíró (Krisztus), Ferenczy Valér (Ámos vagy Antonius) és Ferenczy Béni. A vértesnitér egy koltai legény.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 7. o

MDK

Terenczy Károly

Kedvenc nyári kirándulóhelye Nagy-bányán az Iznova.

Terenczy Béni: ~~Terenczy~~ Irás és kép Bp. 1961.
19.o.

MDK

Ferenczy Károly

A „Józsefet eladják testvérei" c. kép megfestése után kezd a „Napsütés" festésével foglalkozni. Emiatt Réti Istvánnal hosszú vitáik voltak.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 9. o.

MDK

Ferenczy Károly

Magát ateistának vallja.

Ferenczy Béni: Szár és hép. Bp. 1961 10. o.

MDK

Ferencry Béni

1912 – ben, a francia gótika hatása alatt visszatér a valláshoz és a katolikus élethez.

Ferencry Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 10-o.

MDK

Ferenczy Károly

Egyetlen igazi barátjának Kéti Istvánt tartja.

Ferenczy Béni: Szám és kép. Bp 1961. 10.o.

MVSK

Ferenczy Károly

A „Hegyi beszéd"-en a baloldali csoport fehete vállkendős nőalakjának modellje Hollósy müncheni barátnője.

Ferenczy Béni: Izás és kép. Bp. 1961. 11. o.

HDK

Terenczy Károly

Mihoz a Mintarajzisholán tanár lett, nagybányai nőrendékeit Kéti Istvánhoz utalta át.

Terenczy Béni: Izai és hép. Bp. 1961. 12. o.

MDK

Ferenczy Béni

Nagybányán Iványi Grünwald Béla és Kéti István felváltva korrigálnak neki.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 12. o.

MDK

Terenczy Károly

„Három királyok" című képét a körönség felháborodik a „zöld lovak" miatt. Terenczy elhedvetlenedik és 50 Ft-ért eladja egy Haráczek nevű műkereskedőnek.

Terenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 13. o.

MDK

Ferenczy Károly és Valér játszanok az első nagybányai futball csapatban.

Ferenczy Béni: Szás és hép. Bp. 1961. 16. o.

MDK

Ferenczy Károly

A „Harateró" favágók" – at két változatban testi meg: naplemente színek ben és bozús világításban.

Ferenczy Béni: Izás és kép. Bp. 1961. 18–19. o.

MDK

Ferenczy Károly

1905-ben, Nagybányán, a Gutin-hegy alatti / tehát nem a rozsályi / Iznorán testi a lonagló gyermekek képszorozatához tartozó első képet. Eren: Noéni világosszürke bő ruhában hátkal fordulva, Béni kék matrózruhában, szalmakalappal, szem befordulva.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 19. o.

MDk

Ferenczy Károly, festő

Kolorista törekvésű volt.

Kovásznai G. György: A művészet élménye 9. l.

ÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 30.

Ferenczy Károly, festő

Szerepel a Kiállításon.

MDK

—: Megnyílt a Moszkvai Magyar Képzőművészeti Kiállítás S.C.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. jún. 16

Ob

MDK

Ferenczy Károly festőm.

~~Varga N.L: Gyárfás Jenő.~~ Szépmüv. 1941, 5.sz. 116-1
~~120 l.~~

MIK

Ferenczy Károly, festö

Tava sz. Sz.M. tul.
Tavaszi táj.
A Jókai domb.

Mücs.-az 1934.évi Magyar Kiállitás. 1934.szept.27.-okt.
Kat. 3.1. 28.

MDK

Ferenczy Károly

Felvinczi Takács Zoltán: Hollósy Simonról.
SzM évk. I.köt. Bp. 1918. 151-177. l.

Ferenczy Károly MDK

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

MDK

Ferenczy Károly

Mária és Magdolna, repr.

A Műcsarnok téli tárlata. Képzőművészet 1929. 16. sz. 19.1.

Ferenczy Károly festőművész

Tavaszi táj

Magyar kiállitás tárgymutatója.Mücsarnok.1934.

Ferenczy Károly festőmüvész

Tavasz

a Jókai domb

Magyar kiállitás tárgymutatója. Mücsarnok 1934.

Ferenczy Károly festőművész

Hazatérő favágók

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948

Ferenczy Károly festőművész

Kacsás csendélet

Józsefet eladják testvérei

Bányavidéki Vándorkiállítások katalógusa 1948

Ferenczy Károly festőművész

Orpheus

Józsefet eladják testvérei

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa 1934.

Ferenczy Károly festőművész

Önarckép

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa 1934.

MDK.

Ferencz y Károly festőművész

A Postatakarékpénztár Aukciójának juniusi kiáll.

Képzőművészet 1929. 21. 144. l.

MDK.

Ferenczy Károly /:1862-1917/
festőművész.

"Vénasszonyok nyara" "Patak"

Képzőművészet, 1930. IV. évf. 31.sz. 134. l.

Ferenczy Károly festő: MDK.

Tanulmány a "Hegyi beszéd"-hez /kép/

Árverési Közlöny, 1939. 4.rk. sz.

Ferenczy Károly festőművész.

MDK.

A Szépművészeti Muzeum "Magyar Művészképmások" c. kiállitásán vett részt.

Magyar Művészet, 1931. 314. l.

MDK.

Ferenczy Károly festő:

" Férfi arckép" /kép/

Képzöm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll.

Ferenczy Károly festőművész

Fürdő fiuk

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

MDK

Ferenczy Károly. festőművész.

M.kir. II. festészeti mesteriskola uj tanára.

Magyar Iparművészet 1906. 254. l.

Ferenczy Károly, festöm. MDK

önálló gyüjteményes kiállitás keretében mutatkozott be 1903.

A Nemz. Szal. 40o-ik jub. és a KMVE XX-ik kiállitása. 1929. febr.

Rerenczy Károly, testöm.

ama képein melyeket a lussinpiccolói tenger-
parton festett,.a veszedelmes nagy kékséget s a
karcos sziklákon végigsikló napsugarat, ahhoz te
mérdek tanulmány kell.

Lyka Károly: Uj képek a Nemz. Szalonban.
Nemz. Szal. tavaszi kiállitás.
Uj Idök. 1904-5. XI. 27. sz.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

A nagybányaiak közé tartozik.

GenthonModfest. 74.1. ? évsz.

MDK

Ferenczy Károly, festőm.

Női akt. Repr.

Magyar Művészet. 1925. 390.l.

MDK

Ferenczy Károly, festőm.

egyénisége árad ki itt látott néhány rajzából, oly frissek ezek ,oly ujak,mint valaha.

Terebánszky J.Jenö: Képzömüv. Figyelö
Az Ernst Muz.XXXIII.kiáll.-a. -Nyugat.1925.okt.16.

— 10 — M. D. K.

FERENCZY Károly festő

„Cigányok" (1901)

„Gesztenyefák"

„Nyári reggel"

„Márciusi est" (1902)

„Október" (1903) repr.

„Festőnő" (1903) ./.

Genthon-Németh-Vétári Zádor: Magyar művészet 1800-1945

Bp. 1962. 295, IX. t.

-11- M. D. K.

FERENCZY Károly festő

„Fürdés előtt" (1904) Napos dél előtt (1905)

„Festő és modellje" (1904)

Malonyai Dezső arcképe

„Gyermekek ponnyon"

„Lovagló gyermekek"

„Hazatérés" (1905) ./.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945 Bp. 1962. 296, 297.

 M. D. K

FERENCZY Károly festő

1906-ban a Képzőművészeti Főiskola tanárává nevezték ki

Béni arcképe (1906.)

„Kellős arcképe" (1908) Béni és Mémi

„Testvérek" (repr.)

„Borus táj" („Izvora fenyvessel") 1909. /.

Cen hon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945 Bp. 1962. 297, 298, 299,

dr. D. K.

FERENCZY Károly festő

. „Vörös fal" (1910)

. „Női akt zöld háttérrel"

. „Női akt" (1912)

. „Ülő nő" (1912)

2 lekale hátteres női akt

„Testvérek" (1911)

Genthon-Németh-Vayrinz ádor: Magyar művészet 1800-1945 B. 1962. 300.

- 14 - M. D. K.

FERENCZY Károly festő

„Anya gyermekével" (1912) 6. változat-
ban.

„Krisztus sirotása"

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945
Bp. 1962. 300-301,

le. D. 4

FERENCZY Károly festő

„Ádám" (1894)

„Archaeologia" (1896)

„A nemzillelsbachi kertben"

„A csavargó ébredése"

„Tyúkelelés"

Csók István arcképe /.

enthen-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
p. 1962. 292, 293.

-6- M.D.K.

FERENCZY Károly festő

„Vidéki bordár"

„Plakátok előtt"

„Válás"

1893-ban München-be költözött

Madárdal (repr.)

Önarckép (repr.) /.

enthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945

p. 1962. 292,

—5— M.D.U

FERENCZY Károly festő

„Leányok virágokat gondoznak"

„id. Ferenczy Károly"

„Kavicsot hajigáló fiúk"

„Kertészek"

balér fiának, és feleségének arc-

képe /.

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945

Bp. 1962. 262.

- 4 - M. D. K.

FERENCZY Károly festő

„Madárdal" (repr)

25 éves korában 1887-ben Párizsba ment tanulni.

„Kollós Ede arcképe"

1889-1892 között Rentendrén telepedett le. /.

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945 Bp. 1962. 281,

 M. D. K.

FERENCZY Károly festő

Münchenbe ment, majd visszatért Olaszországba, Nápolyba, ahol beérot-kozott a festőiskolába.

Négy város jelöli művészetének kor-szakait: Szentendre, München, Nagybánya, Budapest ./.

Genthen-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvé zet 1800-1945 Bp. 1962. 290.

-1-

FERENCZY Károly festő

(1862 – 1917)

de. D. K.

A nagybányai festiszet vezéralakja.

Bécsben született

Arányfag Kisön lépett művészi pályára

1879-80 rözötti ceruzarajzai és viz-

festményei a Nemzeti Galériában

./.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar Művészet 1800-1945

Bp. 1962. 284, 289-301, 305, 308, 309, 314,

393, 410, 434, 436, 437, 444, IX. t.

-2- M. D. A.

FERENCZY Károly festő

Gavosdián, Krassó Szörény megyében készült első igényesebb műve.

1885-ben önarckép (pasztell) ~~rezr~~.

münchenei önarckép (rezr)

Rómába utazott egészsége helyreállítása reduciért, hazatérve elhatározta, hogy a festőpályát választja /.

Genthen-Németh-Végvári-Záder: Magyar művészet 1800-1945 Bp. 1962. 290,

le. D. U.

FERENCZY Károly festő

„A három királyok" (1898)

„Hazatérő" favágók (1899)

„József eladják testvérei" (1900)

„Csendélet két kacsával" (1901)

„Rózsák kék babával" (1901)

„Önarckép" (1903)

Genthon-Németh-Végvári: Magyar művészet 1800-1945 Bp. 1962. 294 - 295.

-8- de. D. U.

FERENCZY Károly festő

„Esthangulat lovakkal" (repr.) 1899

Családostul letelepedett Nagybányán Hollósy távozta után 1902-ben a szabadiskola egyik alapítója.

Illusztrációk Kiss József verseihez.

„A hegyibeszéd"

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar művészet 1800-1945

Bp. 1962. 293-294.

M.D.K.

Ferenczy Károly önarcképe.

Mélynyomás, -- festménye után.

Panoráma. Bécs. 1922.febr.19. 8.sz. 2.p.

M.D.K.

Ferenczy Károly: Pieta.

Mélynyomás, -- festménye után.

Panoráma. Bécs. 1922.febr.19. 8.sz. 1.p.

Ferenczy Kárdy
festő

M.D.K

Méltatás.

Artner Tivadar: Az utolsó nagybányai
Élet és Irodalom, 1962. október 20-6 lap

Ferenczy Károly
pstő

M.D.K.

Méltatás.

Hernády Gyula: Endre Béla
Művészet, 1962. október - 13 lap

Ferenczy Károly festő

M.D.K

Méltatás.

Horváth Béla: Czóbel Béla: Kerntok - arcképe
Művészet, 1962. október - 18 lap

FERENCZY Károly festő

„Rózsákat eladják testvérei" (1900)

„Október" rézk.

„Csendélet két kacsával" (1901)

„Rózsák kék babával" (1901)

Önarckép (1903)

Cigánylegek (1901)

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-194

Ba. 1858. 297. l. IX. t.

-9- a.t.k.

FERENCZY Károly festő

„Gesztenyefák"

„Nyári reggel" (1902)

„Márciusi est" (1902)

„Október" (1903)

„Feshőmo" -

/.

Genthön-Németh-Végvári-Záder: Magyar művészet 1800-1945. Bp. 1958. 297, 298. l

Gerthőn-Németh-Vévári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945.
Bp. 1958.

-10- M. D. K

FERENCZY Károly festő

„Fürdés előtt" (1904.)

„Festő és modellje" (1904)

Malonyai Dersö arcképe (1904.)

„Napos délelőtt (1905)

„Gyermekek ponnyhon" /.

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945.

Bp. 1958. 298, 299,

-11- le.D.K

FERENCZY Károly festő

„Lovasló gyermekek"

„Hasadtéres" (1905)

1905-ben a Képzőművészeti Főiskola tanára lesz

„Beni arcképe" (1906.) /.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945.

Bp. 1958. 299, 300. l.

-12- M. D. K

FERENCZY Károly festő

„Kettős arckép" (1908) Beni-Noémi

„Borus tój" („Izvora fenyvessel" 1909.

„Testvérek" (retr) 1911.

„Vörös fol"

„Női akt zöld háttérrel" /.

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945.

Bp. 1958. 300, 301. 302. l. 303. c.

-13-

le. D. K

FERENCZY Károly festő

„Női akt" (1912)

„Alvó nő" (1912)

2 tekercs hátteres női akt.

„Az anya gyermekével" (1912)

6 változatban

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945.

Bp. 1958. 302. o.

- 14 -

M.D.R.

FERENCZY Károly festő

„Krisztus sirotása" utolsó nagy kompoziciája, ezzel azonban a művész nem volt megelégedve és teldarabolta

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945.

Bp. 1958. § 302, 303,

 M. D. K.

FERENCZY Károly festő

Münchenben készült önarckép

Rómába utazott gyönge egészsége

helyreállítása kedvéért, hazatérve

elhatározza, hogy a festő-pályát

választja, Münchenbe, majd

Nápolyban tanult ./.

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945.
Bp. 1958. 292,

de. D. K

FERENCZY Károly festő

25 éves korában Párizsba ment. (1887)

Kallós Ede arcképe

1889-1892, Szentendre

„Leányok virágokat szedegetnek"

cd. Ferenczy Károly

/.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945. p. 1958. 292, 293,

-4-

M.D.K

FERENCZY Károly festő

„Kavicsat hajigáló fiúk"

„Kertészek"

Valér és feleséje arcképe

„Vidéki kordár"

„Plakátok előtt"

„Válós"

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945.

Bp. 1958. 293. e.

-5- M. D. K

FERENCZY Károly festő

1893-ban münchenre költözött

„Madárdal" (1894) rezs.

„Guarckép" (1893) rezs.

„Ádám" (1894)

„Archaeologia" (1896)

/.

Genthon-Németh-'égvári-Záder :Magyar művészet 1800-1

bp. 1958. 292, 293, 294. l.

-6- M. D. K.

FERENCZY Károly festő

„A neuwittelsbachi kertben"

„A csavargó ébredése"

„Tyúketetés"

Csók István arcképe

Münchenből Nagybányára megy.

Itt később a szabadiskola egyik alapítója. ./.

Genthon-Németh-Végvári-Záder :Magyar müvészet 1800-19

Bh. 1958. 295. l.

-7- M. D. V.

FERENCZY Károly festő

Kiss József versekhez illusztráció

„A hegyi beszéd"

„A három királyok" (1898)

„Esthangulat lovalekal" (1899) rezr.

„Hazatérő tavágók"

./.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor : Magyar müvészet 1800-19

Bp. 1958. 295, 296

cc. D. K.

FERENCZY "Károlyfestő"

(1862 – 1917.)

Bécsben született

Aránylag későn ébredt elhivatottságának tudatára.

Első képeivel műve: Önarckép

(1885)

./.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
Ip. 1958. 286, 291-303, 306, 310, 311, 316, 395, 411, 434, 437, 446. (11 x. t.

MDK

Ferenczy Károly

Férfiarckép.Olajf.Magánt.

KMTárs.1906.tav.kiáll. 29.1.

Peterhof Karoly

Veröffentlicht Okt. Magyar.

Kultura. 1906. tav. Kiall. 29.1.

Ferenczy Károly

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Olvasó leány, olf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.
1862-1917

Szalavszky Gyula arcképe. Olf. -

Tengerparton. " -

Árv. Csarn.1937.okt. 83.sz. /Árv.Közl.rk.sz./ 21.l.

Ferenczy Károly MDK

A királyok hódolása, olf.

Milcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Ferenczy Károly

MDK

Kerti jelenet, repr.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Ferenczy Károly MDK

festő

T.P.Látogatás a szentendrei müvészek paradicsomában. Magyar Szó 1943. jun. 12.

Ferenczy Károly

Birkózók. olf.

Magy. Nemz. Reneszánsz Tára. IV. aukciója. Bp. 192?
9-10.o.

Ferencsy Károly, festő MDk

Megemlíti a cikk.

Gerő László: A XIX. n. végi késő eklektikus építészet jelentősége Budapesten 162-175. l

MŰEMLÉKvédelem

Gy. 1960. 3. n.

mok

Ferenczy Károly
festő 1862–1917.

emlékezete zül. 100 éves évfordulója, művei:
„Márciusi est" „Oktober", „Festő nő" stb.
„ „

Havas Lujza: Ferenczy Károly
Nejostava 90 évf. 32 sz. 1962 febr 8.

MDK

Ferenczy Károly és Hollósy Simon festők

Kiss József költeményeit illusztrálták.
„A képi beszédmódot alakítottak ki".

Artner Tivadar: Az illusztrálás művészetéről

Magyar Grafika 1958. II. évf 5 sz 306 l.

MOK

Ferenczy Károly
festő

illusztrációje „őszinte érzelmektől áttatott". 7. kép. Melléklet

Artner Tivadar: Az illusztrálás művészetéről

Magyar Grafika 1958 II évf. 5 sz. (Melléklet)

M.D.K

Ferenczy Károly
festő

(Október" (negyed)

"

A borítólapon
Művészet, 1962. febr.

M.D.K.

Ferenczy Károly
festő

Születésének 100. évfordulója alkalmából a Magyar Nemzeti Galéria a Műcsarnok termeiben kiállítást rendezett.

Művészet, 1962. február — 12 l.

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

Budapesten 1902-ben Ferenczy
Károly szabadiskolájába jött
Boromisza Tibor.

Kiss Béla: Boromisza Tibor
Művészet, 1962. február. — 22 l.

Ferenczy Károly
festő

MDK

Ferenczy Károly tanítványa volt
Vértes Marcell.

Patay Dénes: Vértes Marcell
Művészet, 1962. február – 48 l.

Ferenczy Károly MDK

Fürdöző fiuk

Mücsarnok 1939.
Derü a müvészetben

Ferenczy Károly

MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Ferenczy Károly

MDK

Férfiarckép, olf.

Miccarnok 1892/93. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Női arckép, olf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

A plakátok előtt, olf.

Műcsarnok 1890/91. téli kiáll.

MDK

Ferenczy Károly, festőm.

Tanulmány a "Pietá"-hoz. Ceruzarajz.

Tanulmány a vörös hátteres nagy akthoz. Ceruzarajz.

Malonyay Dezsö képmása.

Lombtanulmány. Olf.

Testvérek. Olf.

Árv. Közl. 1931. 3.rk.sz. 56.l.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

Anya gyermekével.	Olf.	J.f.b.
Fekvö akt.	Olf.	-
Artista serleggel.	Olf.	
Lovasok az erdöben.	Olf.	
Tengerparton.	Olf.	
Ülö férfi.	Krétarajz.	
Külvárosi hajnal.	Olf.	

Árv. Közl. 1931. 3.rk.sz. 49.l.

MDK

Ferenczy Károly, festőm.
1862-1917.

Külvárosi hajmal. Olf. 45x41.
Karám. Olf. 92x66. J.f.b.
Kertrészlet. Olf. 70x50.
Vázlat. Olf. 62x48.
Tanulmány a vörös háttéres akthoz. Ceruza. 35x25.
Artisták serlegggel. Olf. 85x60.

Árv.Közl. 1930. 4.kk.sz.55.szám. 19.1.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.
1862-1917.

Lovasok az erdöben. Olf. 66/52

Tengerparton. Olf. 88x65.

Árv.Közl. 1930. 4.fr.sz.55.szám. 19.1.

Ferenczy Károly MDK

Ádám, olf.

Mücsarnok 1895/96. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Tyuketetés, repr.

Mücsarnok 1895-96. téli kiáll.

3-

M. D. K

FERENCZY Károly fető

Márciusi est
Napos délelőtt } Nagybánya
Október

A harmadik korszakban már a Főiskola tanára működése megoszlik Nagybánya és Budapest között

Magyar Nemzet 1962. február 8. 4.1.

-4-

M. D. V.

FERENCZY Károly festő

Nagybánya előtt Szentendrén dolgozott. Itt festette Kavicshajigáló gyermekek c. kiprét

Madárdal

Magyar Nemzet 1962. február 8. 4.1.

5.

M.D.K

FERENCZY Károly festő

1910-ben feltalálta a szegtűalojat,

mely lassan szárad

Dutka Mária: A százéves Ferenczy Károly

Magyar Nemzet 1962. február 8. 4.1.

Ferenczy Károly

MDK

"Fürdőző fiuk"

Szabó Béla: A magyar festészet remekművei.
A Műcsarnok másolati kiállitása nagyénkben.
SZABAD NÓGRÁD, Salgótarján. 1956. jan. 4.

M.D.K.

Ferenczy Károly
festő

„Hegyi beszéd" „Három királyok"
„Ábrahám áldozata" „József el-
adása" „Esti hangulat" „Őszi
táj" „Pieta" c. műveiről.

Farkas Zoltán: A költészet és a valóság festője.
Élet és Irodalom, 1962 febr. 10–9l.

.M.D.4

Ferenczy Károly
festő

Méltatási

Művészet, 1962. március — 18 l.

Ferenczy Károly, festő MDK

Síremlékre reliefjét – az idén helyezik el a művész sírján a kerepesi temetőben – elkészítette fia: Ferenczy Béni szobrász-művész.

–: Hír 10.1

NÉPSZABADSÁG, sp. 1962. febr. 22.

Ferencsy Károly: „Jertő"

MDk.

Születésének 100. évfordulója alkalmából A. Tyihomirov szovjet „Jertő" művén és műtörténeti tollából cikk jelent meg Ferencsy Károlyról a Szovjetunió Kultúrában.

– : Kulturális hírek
(Ferencsy Károlyról ...)

9. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. febr. 11.

Ferenczy Károly, festő 3 MDh

Párizsban együtt tanult a Julian Akádémián két másik fiatal festővel: Csók Istvánnal és Iványi Grünwald Bélával. Meleg barátság fűzte őket egymás=hoz. Művészi eszményük a szabadban való festés a=postolának, Bastien=Lepagenak művészete volt. Ferenczyre hasonló módon hatott Puvis de Chavannes monumentalis művészete is.

Murányi=Kovács Endre: Ferenczy Károly 7.!

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. febr. 4.

Ferenczy Károly, festő (4) MDk

Első remekműve a: Ködobáló fiúk c. olajfestménye. (1890.) Repr.

A Szentendrén, Münchenben, majd Nagbányán dolgozó művész később eltávolodott e festményben kifejeződött modorától, de humanitása, demokrata nelleme változatlanul megmaradt. (Hazatérő farágók, Három Királyok stb)

Murányi-Kovács Endre: Ferenczy Károly 7.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. febr. 4.

Ferenczy Károly, festő (2) MDk

Ferenczy Károly Bécsben született. Apja vasutigazgató volt. Ferenczy Károly nem gondolt művészpályára. Előbb jogot tanult Pesten, majd a magyaróvári gazdasági akadémiát végezte el. Miután unokanővérét – fiatal festőművésznőt – feleségül vette s vele Rómába utazott, ébredt rá hivatására. Münchenbe ment tanulni, majd Olaszországba, ismét Münchenbe, végül 1887-ben Párizsba. Itt a Julian Akadémián tanult.

Murányi-Kovács Endre: Ferenczy Károly 7. l.

NÉPSZABADSÁG 1 bp. 1962. febr. 4.

Ferenczy Károly, festő 1 MDh

(1862-1917.)

Száz éve született Ferenczy Károly, a modern magyar festőművészet egyik úttörője.

Az 1896-ban megalakult nagybányai művésztelepnek Ferenczy Károly eredetileg nem volt vezetője. A fejlődés, a „nagybányai iskolává" növekedés hozta, hogy őt tekintették a csoport vezéregéniségének. (Egyébként ő lett később a nagybányai festők társaságának elnöke, s az 1902-től a szabad festőiskola egyik vezetője.)

Murányi-Kovács Endre: Ferenczy Károly 7. [illegible] l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. febr. 4.

MDK

Ferenczy Károly 1862-1917

Festőnő

Józsefet eladják testvérei

Kődobálók

A M. nemzeti festészet ki/alakulása. N.Szal. 1949. febr.

MDK

Ferenczy Károly festőm.

Ferenczy Valér: Nagybányai secessió. Magyarság. 1933. szept. 17.

MDK

Ferenczy Károly

Visszatért egy sir. Nemzeti Ujság, 1940. nov. 24.
11. l.

MDK

Ferenczy Károly

Csók István: Rippl-Rónai és én. Nyugat, 1935. máj.

MDK

Ferenczy Károly

Ferenczy Valér: Nagybányai szecesszió. II. Magyarság. 1933. okt. 22.

MDK

Ferenczy Károly

Lyka Károly: Nagybánya bölcsőjénél. Müvészeti Szalon. Kolozsvár, 1930. V. évf. 3-4.sz.

MDK

Csók István: Garay Ákos. Művészet, 1915.
97-100 l. Rajzok.

MDK

Ferenczy Károly

Csók István: Garay Ákos. Művészet, 1915.
97-loo l. Rajzok.

MDK

Ferenczy Károly

Két kiáll. Magyarság, 1923. dec. 2. 12. 1.

mdk

Ferenczy Károly festőművész

A Miénk tagja 1907

Horváth Loltan: Magyar szaradforduló 1961

4751.

mdk

Ferenczy Károly festőművész

festményéről reprodukciót jelentek meg
Könyves Kálmán műkiadó 1913-ban kiadott
katalogusában.

Horváth Zoltán: Magyar századforduló 1961
474 l.

mdk

Ferenczy Károly festőművész

1901-ben kiállított „Cigányok" c. képét a kritika elismeri megragadó szemét dicséri.

Horváth Zoltán: Magyar századfordító 1961

235,2

mdk

Ferenczy Károly festőművész

kiállított az 1896 évi féli tárlaton.

Horvát Lottán: Magyar századforduló

233. l

mell.

Ferenczy Károly festőművész

a legnagyobbra hivatott fiatal" a nagy-
"bányai iskolához fordított

Horváth Lóránt: Magyar századforduló
231. L

MDK

Ferenczy Károly /1862-1907/

Gesztenyefák, of.

Lótanulmány, of.

Magyar mestermüvek kiáll. N.Szal. 1936. jun.

MDK

Ferenczy Károly /1862-1907/

Lovasok, of.

Hegyibeszéd vázlata, of.

Virágok, of.

Magyar mestermüvek kiáll. N.Szal. 1936. jun.

MDK

Ferenczy, Károly

Elek Artur: Az ujabb magyar művészet a Szépm. muzeumban. Nyugat. 1920. aug. 819 l.

MDK

Ferenczy Károly

Vörösmarty-Album. Müvészet, 1904. 140. l.

MDK

Ferenczy Károly

II. Plakátkiáll. 1956. N.Szal.

6.1.

MDK

Ferenczy Károly

Lovasok

Festészet és társadalom. Főv.Népmüv.Központ
Képzőm.kiáll. 1949. febr.-márc.

MDK

Ferenczy Károly

Lyka: Téjképek és emberképek. Uj Idők 1899, V.
32.sz. 706-7 l.

A Fejér vm.i és Szfv.i Mus. igazg. jel. 1933.évről.

Székesfehérvári Szemle, 1934, 3-4.sz.

Fenyvesy Károly
festő

M.D.K

Ebben az évben töltötte be 100. esztendejét. — Méltatása.

Nagy Károly: Nincs pénze koronára?
Élet és Irodalom, 1962. november 10 - 2 lap

M.D.K.

Ferenczy Károly

Iván Ede: "A nagybányaiak" c. riportjában irja: hogy többek között az elhunyt Ferenczy Károly is egyik őstagja volt a nagybányai müvésztelepnek.

Szinházi Élet. Bp. 1918. okt. 20-27. VII. évf. 42. sz. 25. l.

Ferenczy Károly, Jestő

M Dk

Síremlékét október elején állítják fel a Kerepesi temetőben. A síremléken a relief Ferenczy Béninek az alkotása.

— : Hír

12.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. szept. 16.

Ferenczy Károly

M.N.

Csak nevét említi a XIX. sz. festészete végén a "legkiválóbbak" között.

Mirovi Lyskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.

80.l.

mdk

Ferenczy Károly
1862–1917.

A Hegyi Beszéd. Olaj. vászon
M 133. sz 200·5 cm.
A kompozíció első változata; készült Nyg-
bányán 1896-ban
Vettek Bpesti mtból 1932-ben
Mův. M. Barátainak Egyesülete.
Husz Év Szerzeményei Bpest 1934

mdk

Ferenczy Károly

„érett nagybányai korszakból való"
„Tavaszi Tájá" a kiállitáson

Szij Béla: A M. N. Galeria Kiállitása Nyirbátorban

Alföld 1962. 1sz. 82. l

M.D.K.

Ferenczy Károly: Józsefet eladják testvérei.

Mélynyomás, -- festménye után.

Panoráma. Bécs. 1922.febr.19. 8.sz. 3.p.

M.D.K.

Ferenczy Károly: Tájkép.

Mélynyomás, -- festménye után.

Panoráma. Bécs. 1922.febr.19. 8.sz. 2.p.

MDK

Ferenczy Károly

B.P.L.: Derü a müvészetben. Nemzeti Ujság 1939. márc. 25. 23.l.

MDK

Ferenczy Károly

Numina,non nomina. Müvészi Ipar.Nemzeti Művészet 1906. 71.l.

MDK

Ferenczy Károly

RátStr. 643.1.

Ferenczy Károly, festő

MDh

Táclatvezetésen ismertetik

művészetét.

–: A hét végi kulturális programból

11

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. máj. 29

M.D.K.

Ferenczy Károly

"Festő nő" c. alkotásának élőképe szerepelt
az Operaház "Élő tárlat"án.
Fényképfelvételen bemutatja a lap.

Szinházi Magazin, Bp. 1940. febr. 4. III.
évf. 6. sz. 5. lap

.

MDK

Ferenczy Károly

Dr.v. Nagy Zoltán: Szőnyi István művészete.
Vigilia 1936. II. kötet. 75-80.l.

MDK

Ferenczy Károly

Tanulmány. Szénrajz. Repr.

Művészet 1903. 309.l.

Ferenczy Károly

Szerepel a „Hagyat pedzát
története c. kiállításon a
műcsarnokban

Vigília, 1961, 1 n., 48 old.

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

Molnár Béla gyűjteményében
Ferenczy Károly „Nagybánya Kerekhegy"
című képe szerepel. + Nagybánya Kerek-
hegy" (repro-)

Fejér Béla: Molnár Béla gyűjteménye
Művészet, 1963. április – 20 lap

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

Méltatás.

Farkas Zoltán: Szablya-Frischauf Ferenc.
Művészet, 1963. április — 48 lap

Ferenczy Károly

Péter A.: Fruchter Lajos gyűjteménye
MM. 1931. 61, 62. l.

Ferenczy Károly
festő

MDK

É'desapja volt Ferenczy Noemi
gobelinművésznek.

F. Á: Fonalak poétája
Nők Lapja, 1965. ápr. 3 - 14 lap

MDK

Ferenczy Károly festő

Szentendrei Müvészetelep jub.kiáll.1926-56.
Ferenczy K.Mut. Mücs. kiáll. 4 l.

MDK

Ferenczy Károly

KMTárs. 1928/29. téli kiáll. kat. 4.l.

MDK

Ferenczy Károly, 1862-1917/

Tanulm. a "Hegyi beszéd"-hez, of.

Árverési Közl. 1939. 4. rk.sz. 91. sz.

~~18~~ 18 l.

МДК

MDK

Ferenczy Károly

Rózsa M.: A Nemzeti Szalon uj palotája. Budapesti Napló 1907. 59. sz.

MDK

MDK

Ferenczy Károly

A Nemzeti Szalon uj épülete. Vas. Ujs. 1907. 211.1.

MDK

Ferenczy Károly

Hazatérő favágók

Festő és modellje

Gyermekek ponnykon

Artner T.: Mügyüjtők kincsei a Galériában.
Népszabadság 1963. jul. 31. 8.l.

Ferencz Károly

Készérő favégek

Festő és modellje

Gyermekek portréja

Artner T.: Mérnöktek kincsei a Galériában.
Képzőmüvészet 1965. jul. 31. 8.1.

MDK

Ferenczy Károly

A mücsarnok tavaszi kiállitása. Vas.Ujs. 1895. 16. sz. 259.l.

MDK

Ferenczy Károly

Csendélet. Porcellánmadarak

Csendélet. Porcellánpapageiok, galamb. Of.

Birkózó, of.

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 28.l.

MDK

Ferenczy Károly

Virágok, of.

Birkózók, of.

Csendélet. Szobor. Of.

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 28.l.

MDK

Ferenczy Károly

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. kat. 1932. febr.

Ferencz Károly

Nemzeti Szalon 76. csop. kiáll. okt. 1932.
febr.

MDK

Ferenczy Károly

/g.i./: Szentendre festészete. Magyar Nemzet 1963. okt. 30. 4.l.

Ferenczy Károly

Hazatérő favágók, olf.

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Ferenczy Károly
festő

M.DK

A nagybányai művésztelep
vezetője volt

Fakas Zoltán: Ziffer Sándor
Művészet, 1962. december – 20 lap

MDK

Ferenczy Károly

neve eml.

KE: Párizs, ... A Fészek Klub jelmezes müteremben. Pesti Hirlap, 1938. febr.13. 6.l.

MDK

Ferenczy Károly 1862-1917

Tanulm. a Királyok imádásához, cer.
Kiss József illusztr. Ágota kisasszony
Szinyei arcképe, s zén

Ernst Muz. M.Kisplaszt. és Graf.kiáll. 1954.
szept. 24. l.

Ferenczy Károly MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Lovak, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

mdk.

Ferenczy Károly

mivel a gyűjteményben: vízfestmény és ceruzarajzok

Bertalan V. A Kiscelli Múzeum. Bp 1962

49.l

Ferenczy Károly MDK

Hazatérő favágók, olf.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Ferenczy Károly

Csendélet, olf.

Hazatérő favágók /Esti napsütés/, olf.

Est, olf.

Esti hangulat, tovakkal, olf.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Napsütés, olf.

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Józsefet eladják testvérei, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Ferenczy Károly

Tájkép, olf.

Miccarnok 1900/1901. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Gesztenyefák, olf.

Mücsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Józsefet eladják testvérei, repr.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Hazatérő favágók, repr.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

MDK

Ferenczy Károly

A Műcsarnok háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 451-452.l.

Két modern kiállítás

A *Tamás Galéria* holnap kezdi új szezónját a XX. *század magyar festőművészek* előkelően válogatott gyüjteményének bemutatásával. Ferenczyvel kezdődik a sorozat és 40 képen mutatja az új magyar festészet alakulását, minden stílus- és irányváltozását (fontos esetekben egy-egy nagy művész pályáján belül is), minden jelentős epizódját (Gulácsy, Csontváry) egészen napjainkig.

»*Egy ideális gyüjtő reprezentatív gyüjteményeként*« rendezték a kiállítást — nem legkisebb érdeme, hogy valóban kulturált ízlésű gyüjtők kincseit hozza a nagyközönség elé. Muzeális értékű munkákat, amiket máskép nem láthatnánk. A nívó muzeális, a kiállítás hangja friss, mai valóban szinte tökéletes esszenciája az új festőművészetünknek.

*

A modern kiállításrendező bizottság is hasonló témájú kiállítást rendez. *Magyar Posztimpressziónisták* címen gyüjtötték össze inkább a legfiatalabb generáció műveit. Kevés kritikával válogatták az anyagot és a zsúfolt falakon nem érvényesülhet az a néhány érdekes kép sem, amely fiatal festők sokat ígérő törekvéseit mutatná. (m—i)

Ferenczy Kiáll

MW 1931. X. 4.

Péntek, 1931 október 2

MŰVÉSZET

A XX.-ik század magyar festőművészetének kialakulása

A Tamás galéria évadnyitó kiállítása

Negyven képet gyüjtött össze a Tamás-galéria abból a célból, hogy a XX-ik század magyar pikturájának fejlődéséről valami átfogó képzetet adjon. *Ferenczy*-től — mondjuk — *Kádár* Béláig, vagy *Scheiber* Hugóig kétségen kivül rögös, hullámos, dekadenciát is átölelő utat futott be a magyar képzőmüvészet s mindenképpen igen jelentős kisérlet volt a nagy eredményekre hivatott Tamás-galéria vezetősége részéről a negyedfél évtized művészi eredményeit összefoglalóan bemutatni.

Mütörténet nézőpontjából, de a művészi izlés fejlesztése szemszögéből is a legnagyobb elismerés illeti meg a kiállitás megteremtőit, de külön dicséret az anyag megválogatásának szól. Az a gyüjtemény, amelyet a Tamás-galéria bemutat, valóban alkalmas arra, hogy a képzőművészet forrongásának negyedszázadnál hosszabb idejéből, a magyar piktura fejlődéséről és mai helyzetéről világos képet adjon. A kiállitás vasárnap nyilik meg.

— **A XX. század festészetének kialakulása** Az újjáépített *Tamás Galéria*, mely a mai sulyos időkben különösen örvendetes gazdagodását jelenti a magyar művészeti életnek, vasárnap nyitja meg első idei kiállitását. Ebben a világos, finom, csupa kulturát árasztó kiállitási teremben, a „*XX. század magyar festészetének kialakulása*“ cimén, harminckilenc remekművet gyüjtött össze *Kárpáti Aurél*, a kiállitás választékos izlésü rendezője és ez a harminckilenc festmény valóban a magyar piktura utolsó három évtizedének reprezentáns keresztmetszetét adja. Csupa magángyüjteményből való műalkotás, a közönség itt kerülhet először szembe festőművészetünknek ezekkel a rejtett kincseivel és az öröm érzésén tul, hogy mindez a magyar géniuszból fakadt, késeregni tudna az ember: miért lát mindig csak „hivatalosan“ összeválogatott, siralmas középszerüségü magyar kiállitásokat a külföld és miért nem küldenek egyszer, ehhez hasonlóan, tehát *igazán reprezentáns* izelitőt a világba, arról a magyar pikturáról, amelynek gazdaságához egyedül a franciáké fogható. Fölsorolásnak, kiemelésnek alig van itt helye: minden egyes kiállitott festmény egy-egy festői egyéniségnek, egy-egy iránynak legjavát adja. Csak épp megemlitjük *Ferenczy Károly* remek hármas arcképét, *Rippl-Rónai József* öt chef d'oeuvrejét, — a Majovszky-gyüjtemény piroskendős,

is itt vásárolt a fiatal vevő cseppet sincs meghatva

Ferenczy Károly

N.N. 931. X. 4.

A Tamás-galéria kiállitása

A *Tamás-Galéria* a „XX. század magyar festészetének kialakulása" cimén érdekes gyüjteménnyel nyitja meg megnagyobbitott és átalakitott helyiségét. A gyüjtemény anyaga java részében magántulajdon és *Kárpáty* Aurél kitünő rendezésében azért került együvé, hogy izelitőt adjon a modern, de már kiérett stilusok fejlődéséről, egy-egy jellegzetes képpel jellemezze a különböző irányzatokat és felvonultassa azok legkitünőbb magyar képviselőit. A kiállitást egységessé teszi, hogy azok az expresszionizmuson tuli stilusok, amelyek az elvontság jegyében végkép elrugaszkodtak az ábrázolás talajáról — nincsenek képviselve. Igy azután zökkenés nélkül élvezheti a szemlélő *Ferenczy, Medgyánszky, Rippl-Rónai, Csontváry, Gulácsy* és kitünő impresszionistáink mellett a haladó szellemü müvészet egy-egy kitünő alkotását is. Különösen *Márffy, Szőnyi, Bernáth, Bornemissza* és *Perlott-Csaba* vannak reprezentativen képviselve.

m. v.

Ferenczy Károly

— **Modern képzőművészeti kiállitások a vidék városaiban.** A magyar művészeti kultura szempontjából nagyjelentőségü munkába fog a *Tamás Galéria*. Azzal a céllal, hogy a vidéki városok közönsége is megismerje és megkedvelje a modern magyar képzőművészetet, vándorkiállitással indul Magyarország nagyobb városaiba. Sem az irodalom, sem a zene nem annyira végzetesen központositott nálunk, mint a képzőművészet, amelynek egész élete, fejlődése, közönsége Budapesthez kapcsolódik. Művészeti kulturánk szempontjából ez olyan viszás állapot, amelyen, nemcsak a művészet, hanem a közönség érdekében is segiteni kell. Ennek a gondolatnak jegyében indul el a Tamás Galéria vándorkiállitása a magyar vidékre. Az első kiállitás *Esztergomban* nyilik meg október 7-ikén, az ottani *Balassa Társaság* védősége alatt. A kiállitást dr. *Lepold Antal* prelátuskanonok, a Balassa Társaság elnöke nyitja meg, tárlatvezetést *Kárpáti Aurél* tart, a modern festőművészet irányairól pedig *Einczinger Ferenc* alelnök tart előadást. A kiállitás anyaga *Ferenczy Károlytól, Rippl Rónain, Mednyánszkyn, Csókon, Rudnayn, Iványi-Grünwaldon, Kernstokon* át egészen a legmodernebb fiatalokig a XX. század egész magyar festőművészetének keresztmetszetét adja. Esztergom után Miskolc, Sopron, Szombathely, Nagykanizsa, Kaposvár stb. kerülnek sorra.

Gy. H. 934 X/4

931. X. 4. Est AZ

— **Két kiállítás.** Egyik a *Tamás Galériában* van. Az önkéntelenül toll alá kívánkozó elragadtatott jelzőknél talán többet mond az a megállapítás, hogy *ez a kiállítás nemzeti és kortörténeti jelentőségű!* Legnagyobb dicsérete, hogy valóban tartalmazza, amit sokatmondó címe ígér: *A XX. század magyar festészetének kialakulását.* Olyan anyagot sikerült itt összegyüjteni az elmult 30 esztendő dicsőséges magyar piktúrájából, amit — jóformán kiegészítés nélkül — *egy évszázad mulva is szerepeltetni lehet* retrospektív szemléletben.

Egyetlen nagy terem falain *mindössze 39 kép, — kész művészettörténet.* Elrendezésével megállapítja az iskolákat és a teljesség kedvéért kiegészíti olyan piktorok munkáival, akik egyéniségükkel zsákuccába jutottak. Mindenekelőtt kettő derül ki ebből a kiállításból: *volt és van talajszagú magyar piktúránk, a többi pedig nem szégyenkezhetik a francia festészet nagy alkotásai mellett.*

Mit is lehet kiemelni ebből a szerencsés kézzel összeválogatott anyagból? (Amit mindenkinek meg kell nézni!) *Ferenczy* Károly gyönyörű vászna jelenti az első iskola indulását, körülötte csoportosulnak: *Fényes, Koszta, Rudnay, Mednyánszky* és *Iványi-Grünwald*, ez utóbbi kettő olyan képekkel, amelyek kevésbé felelnek meg az ő sablónjaiknak, de annál inkább fejlődéstörténeti értékűek. Utánuk megtörik a vonal egy higgadt *Csontváryval*, tökéletes *Gulácsyval*, kiugrik színeivel *Vaszary* három jelentékeny műve. Egy felejthetetlen falon *Csók* és *Márffy* társaságában *a kor legnagyobb festője, Rippl-Rónai* tündököl öt képpel. Végül *Bernáth, Czóbel és Szőnyi áhitatosan szép munkái. Egry, Derkovits, Kernstok...* Elfáradunk a felsorolásban.

A kiállítás rendezésével *Kárpáti Aurél* példát mutatott. *Igy lehetne a külföldi kiállítások nagyar anyagát összeszelni, ha nem volna más szempont, mint a tehetség!*

Egy uccával arrébb »*Magyar posztimpresszionisták*« gyüjtőfogalom alatt 71 munkát zsúfoltak össze két rosszvilágitású kis helyiségben. A második teremben jó nevek is szerepelnek, pár jól sikerült festmény és kisméretű szobor, de csak *Szőnyi* erős zöld képe maradt meg emlékezetünkben a zürzavarból. *(s. f.)*

Ferenczy Károly

adómentes, elsőrangú jövedelmezőségű **bérházak rendkívül előnyös áron eladók.** Megbízott Balogh Ferenc úr IV., Bécsi ucca 3. Telefón: Automata 81-0-10. Balogh Ferenc és Tsa cégnél

800 pengő évi bérért
kiadó tágas üzlethelyiség
Budán. Bővbbbet dr. Fábián Ferenc. Andrássy út 52. szám. Délután 3—6

Pomazon új házak kedvező feltételekkel **eladók,** esetleg bérbeadók. Bővebbet Springer fákereskedőnél Pomázon vagy Budapesten tel. 138-72

Szabónő ki szalónokban hosszabb ideig dolgozott, **házakhoz ajánlkozik.** Vállal angol és francia munkát. Cím: **Kráner Irén,** Eötvös u. 8, II/5

Javítást, ath

Eladó Va
108 kat. hol
rényebb lak
dasági épüle
rendűek, miért is
kiválóan üzhető.
ben. Ára 30 000 p
P 15.000, hátralék
sal 5 év alatt fiz
információk besze
irodában, Szomb

Művelt fr
eredmény
„Ravigny", Rökk

15-20 peng
aktuális cikk ela
kereshet
1 ór

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

nevét, az első szovjet kép-kiállítás megnyitásakor, a magyar festészet haladó hagományai között emlitette Révai József.

- Láncz Sándor: A szocialista realizmus müvészetéből 1949-1956.

- Müvészettörténeti Értesitő, 1965.XIV.évf. 2.sz.

110. old.

Ferenczky Károly

Festő

Heitler L.: Műnérnek, művek és mű-
gyűjtők

Jelenkor 965 9n. 8571.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

ton: . . . . . .

. . . . . .

Ferenczy Károly
festő

M.D.K

„Adám" c. képe

Ferency Károly tizennégy levele: Genthon István~~tól~~:
M.M.M. Évkönyve 1952, 193 l.

MDK

Ferenczy Károly

a nagybányaiak közt

Vigilia,1955.dec.XIX.évf.12.sz. 664.l.- Dévényi Iván: Réti István könyve a nagybányai művésztelepről.664-667.l.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

Pihenö. Repr. 68.1.

Kézdi Kovács László: A Mücsarnok kiállitásai.
Évk. KMT. 1928.

Ferenczy Károly

festő

M.D.K.

Méltatás

Galyasi Miklós: Tornyai János: Juss

Művészet, 1964. junius - 15 lap.

MDK

Ferenczy Károly

Archeologia c. munkáját megvásárol-
~~kák~~ta az állam

A kormány vásárlásai a mükiállitásokból. Vas. Ujs. 1898. 3. sz. 47.l.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Nov. 9-én avatták siremlékét.

Napló

Magyar Nemzet 1963. november 1. 4.l.

MDK

Ferenczy Károly

Hazatérő favágók

Festő és modellje

Artner T.: Mügyüjtők kincsei a Galériában. Népszabadság 1963. jul. 31.

MDK

Ferenczy Károly

Gyermekek ponnykon

Artner T.: Mügyüjtők kincsei a Galériában. Népszabadság 1963. jul. 31.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

képei is szerepelnek a kolozsvári volt Redut helyiségeiben megnyiló Városi Népszanács Képzőművészeti Muzeumában.

Utunk Kolozsvár, 1952. augusztus 15.

Ferencsy Kárely, jezsuk

H.D.K.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

Korai műveinek hátását is felfederni véli a szerző Kádár-Koncsni: „Dózsa seregének átkelése a Tiszán" e festményen.

Láncz Sándor: A szocialista realizmus művészetéből 1949-1956

1965.

Művészettörténeti Értesitő, XIV.évf. 2.sz.

120 old.

MÜVTÖRT DOK

FERENCZY KÁROLY
festőm.

Népszabadság 1959
II.5.9.old.

MÜVTÖRT DOK.

FERENCZY KÁROLY
festőművész

Népszabadság
1957.X.17.4.old.

MÜVTÖRT D°K

FERENCZY KÁR°LY
festő

Népszava, 1958
n°v.3°.4.°ld.

Ferenczy Károly festőm

magyarlitás Ferenczy Noémival konzultálva
Archeologia,
Kiss József illusztrációk

Kovács É.: Ferenczy N.

Művészettörténeti Értesítő, 1957, VI évf. 1 sz. 59 l.

Ferenczy Károly festőm

Est.

csak megemlítés

vita Végvány L. Munkácsy M. ifjúsága c. kandidátusi értekezéséről

Genthon J. opponensi véleménye.

Művészettörténeti Értesítő 1957 VI évf. 1 n. 77 l.

Ferencsy Károly festő

Petrovich tanársadója

Ferencsy B: A Szép m. Muzeum grafikai gyűjteményének kiállítása fennállásának 50. évfordulója alkalmából

Művészettörténeti Értesítő, 1957, II évf. 1 sz. 50 l.

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

Breitner Zsigmond arcképe
" " " her két várlat

Genthon István: Ferenczy Károly tizennégy levele
M.M.M. Évkönyve 1952, 194 l.

M.D.K.

Ferenczy Károly
festő

Leányainak Koeninck írt leveleiben a gobelinművészettel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik.

Genthon István: Ferenczy Károly ismeretlen levele
M.M.M. Évkönyve 1952, 194 l.

Ferenczy Károly

Tanulmány az Archeologiához

Alkotás Művészház. III. Modern grafika. Bp. 1923.

3 á 1.

Nógrá

Tartánat

14 Cas

szer

és

kell

Hely

temp

megs

várm

a te

a fá

áll,

sen

szer

bed

Ferenczy Károly
Anya gyermekével

Alkotás Művészház. III. Modern grafika. Bp. 1923.
3 l.

Nógrádsáp /Agghá[illegible]/ 3

Technika XIX-1938, 127-129

Harangtorony. /Alsósápon/

Jellege: Klasszicizáló.sta.

Leirása: Emeletes, négyszög

Harangtorony /Felsősápon/

Jellege: Klasszicizáló.sta

Leirása: Szt. Flórián-kápo
ték a tüzet. Emeletes, nég

Irodalom: A váczi egyházme
151 l.

M.D.K.

Ferenczy Károly
festő

Ferenczy levele leányához Noemihez.

Ferenczy Károly tizennégy levele: Genthon István:
M.M.M. Évkönyve 1952, 198 l.

M.D.K.

Ferenczy Károly
festő

Réti Istvánnak az Ujság művészeti rovat vezetését ajánlja fel.

Ferenczy Károly tizennégy levele: Genthon István:
M.M.M. Évkönyve 1952, 198 l.

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

Ádám
Somssich arckép } festményei

Ferenczy Károly tizennégylevele : Genthon István :
M.M.M. Évkönyve 1952, 1951.

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

Ferkai Jenőnek ir.

Ferenczy Károly tizennégy levele Geuthon István:
M.M.M. Évkönyve 1952, 198 l.

M.D.K.

Ferenczy Károly
festő

Róla Istvánnak írt Porto d'Anzióba.

Ferenczy Károly tizennégy levele Gulácsy Istvánhoz.
M.M.M. Évkönyve 1952, 197 l.

Ferenczy Károly
festő

Réti Istvánnak Bécsbe ír.

Ferenczy Károly tizennégy levele Gerthon István:
M.M.M. Évkönyve 1952, 196 l.

M.D.K.

Ferenczy Károly
festő

Fürdő ember festménye

Ferenczy Károly tizennégylevele: Genthon István:
M.M.M. Évkönyve 1952, 197 l.

M.P.K.

Ferenczy Károly
festő

Somssich József arcképe

Ferenczy Károly két levele: Gerthon István.
M.M.M. Évkönyve 1952, 193 l.

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

Morvay Jenő és felesége arcképét festette meg.

Ferenczy Károly tizemégy levele Genthon István:
M.M.M. Évkönyve 1952, 194 l.

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

"Öreg és fiatal cigány" c. képe

"

Ferenczy Károly tizennégy levele: Genthon István:
M. M. M. Évkönyve 1952, 194 l.

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

Fürdő ember
Fürdés előtt
Nyilazók
} c. képei

Ferenczy Károly tizennégy levele: Genthon István~~tól~~:
M.M.M. Évkönyve 1952, 194 l.

Ferenczy Károly
festő

M.D.K

Herrerek arcképe

Ferenczy Károly tizennégy levele : Genthon István :
M.M.M. Évkönyve 1952, 1961.

Ferenczy Károly MDK

Testvérek

Mücsarnok 1933 Klebelsberg Kuno emlékkiáll.

M.D.K

Ferenczy Károly
festő

Méltatás.

Kassák Lajos: A Nyolcak és Aktivisták kiállítása.
Élet és Irodalom, 1965. okt. 16 – 9 lap.

Tersánszky Károly.

festőművész.

Egry József festőművész tanára volt.

Magyar Nemzet, 1951. jún. 21.

Ferenczy Károly

festőművész.

1889 és 1892 között Szentendrén élt.

Jelenkor, 1965. 6. sz. 536. old.

Ferenczy Károly

M.D.K

Testő-

A „Krumplitesztogatók"nál utalunk Ferenczy Károly (Kertészek, 1891, Vakás, 1892) téma beállítására.

Cifka Péterné: Csók István: Krumplitesztogatók Művészet, 1965. október - 17 lap.

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

Csók István Münchenben hőlött
barátságos a mesterrel.

Polgár Miklós: Csók István centenáriumára
(Művészet, 1965. október - 15 lap

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

A nagybányai művésziskola vezető alakja.

Ferenczy Károly tizennégy levele: Genthon Istvánt;
M.M.M. Évkönyve 1952, 192 l.

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

Réti Istvánhoz meleg barátságfűzte.

...enczy Károly tizennégy levele Gerthon Istvánhoz
...könyve 1952, 193 l.

Ferenczy Károly

vod

Pogány Ö. Gabor =

Képzőművészetünk
ujítói Nagybányától
napjainkig.

Fenyszovó 1945.

I. cz. 9. z.

MDK

Ferenczy Károly

Önarcképe

Vigilia, 1948. márc.XIII.3.sz. 187.l.-Hayts Géza:Önarckép kiállitás. 187-188.l.

MDK

Berenczy Károly

megemlitve

Vigilia,1952.márc.XVII.évf.3.sz. 137.l.-Dezső László:
Az archaikus mosoly. Molnár C.Pál müvészete. 137-144.l.

Ferenczy Károly

Péter): A vázlatkönyv védelmében

Modalmi Nyíjság 1955 II ért. 30 n. júl. 23. 8 l

Ferencsy Károly festő

Máramaros est
Hazatérő favágók,
emlitése Ferencsy Noémivel kapcsolatban

Kovács É.: Ferencsy N.

Művészettörténeti Értesítő, 1957, VI évf. 1 n. 62 l

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Plakátokat készitett

Bauer Jenő: Az elmult 20 év pslkáttermése Magyarországon
Művészet 1965. febr.

Ferenczy Károly

Mestere volt Szőnyinek

Lyka Károly: A zebegényi mester

Élet és Tudomány 1960 dec.

1641. C

K é

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállitásai: . . . . . .

Mely kiállitásokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatá

Ferenczi Károly

Ø

címfesső

Marosvásárhely

l.

Közlezrkiáll

1424 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

megrova

Ferenczy Károly

Napos délelőtt

repr.

Pipics ~~Voltaindr.~~

Igy nézd a nejet!

Bp. é. n. 22. l.

Képpel

Krenner Josef ~~III. 227~~

Ferenczy Károly

ired.

~~Pirchan-Szalai~~

~~71, 72. l. 227,~~
~~228. l. 255. l. Keppel-~~
~~257, 258. l.~~

Pirchan-Szalai:
Művészek mühely-
titkai. Bp. 1945.
71, 72, 227, 228, 255,
257, 258. l.

csonyi segély engedélyezését
tesültem volna arról, hogy a
számvevőségéhez és segédhivat
hoz azonos mértékben már is r
a mostani helyzet, mely külön
szinte elviselhetetlenül nehe
lük reményelt k a r á c s o
is részesüljenek.

Tisztelette
nár, mint népfelkelő közlegén
nevezett alkalmazottai részér
s e g é l y kegyes engedélye
részükre a mult évben is enge

Budapest, 1914. évi de

MDK

Ferenczy Károly

Pilch Dezső: Vaszary János. Az Orsz. M. kir. Képzőművészeti Főisk. Évk. 1937/38-1938/39. 49-59.l.

M.D.K.

Ferenczy Károly
festő

1897-ben festette meg csók
István.

Telepy Katalin: Emlékezés csók István-ra . . . . .
Művészet, 1965. október - 42 kép.

Ferenczy Károly
festő-

M.D.K

Vidovszky Bélának, mint továbbképzős művésznövendéknek volt a mestere.

Sypos Lott án: Műteremlátogatásban Vidovszky Bélánál.
Művészet, 1965. október - 26 lap.

M.D.K

Ferenczy Károly
festő

Csók István, Párizsban a Julian akadémián, 1888-ban, Ferenczy vezetésével festett.

Telepy Katalin: Emlékezés Csók Istvánra . . . .
Művészet, 1965. okt. – 12 kap.

M.D.K

Ferenczy Károly
levél

Csók Istvánnak barátja volt, aki Csók művészetét bírálta udvarias, de szigorú bírálattal.

Frank János: Csók István centenáriuma
Élet és Irodalom, 1965. okt. 23-8 lap.

Ferenczy Károly.

Egry József festőművész tanára volt.

Kis Újság. 1951, jún. 22.

Teplitzer Kärtchen.

Tellmann Károly.

A lukaretti magyar képzőművészeti kiállításon szerepelt.

Szabad Nép, 1952. ápr. 22.

...uczy Károly

Hollósy Simon münchení festő iskolájának tanítványa volt.

Utunk, Kalocsvár, 1957, márc. 9.

Tête

Ferencz Károly

A székesfehérvári múzeum képkiállításán
„Bükkön" c. alkotása szerepel.
(emlitve.)

Fejérmegyei Néplap, Székesfehérvár, 1952. dec. 4.

MDK

Ferenczy Károly
Izvorai tanya, festm.

Rózsa Miklós: Modern magy. képtár. Bp.1911. képpel.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

nevét az erzsébetes kiállítás-
ról írt utolsó cikkeiben még Kelety
Gusztáv is elismerészel említi

Perneczky Géza: Tíz évtendő a magyar
képzőművészeti kritika hőskorából

Művészettörténeti Értesítő, 1965.XIV.évf. 3. sz.

179. old.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

Fényes, Glatz, Grünwald, Vaszary és Kernstok is részt-vettek a Könyves Kálmán cég által rendezett „Modern magyar festők" kiállításon.

Perneczky Géza: Tiz esztendő a magyar képzőművészeti kritika hőskorából

Művészettörténeti Értesitő, 1965.XIV.évf. 3.sz.

180. old.

M.D.K.

Feranczy Károly, festő

nevét említi, mint akire
Szentendre nem fejtette ki
" sajátos hatását..."

Körner Éva: Hozzászólás a "Szentendrei művészet" fogalom kérdéséhez

Művészettörténeti Értesitő, 1965.XIV.évf. 3.sz. old.

227.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

„modern Akadémiájával szemben" Fülep Lajos már 1907-ben Rippl-Rónait állítja, s a nagybányai-akrót, akiket hiemel a tárlatok kép-rengetegéből, mint „megfáradt mozgalomról azt írja: „Nyugodjunk bele, hogy a magyar pikturának egyik nagyon szép fejezete be van fejezve."

Perneczky Géza: Tiz esztendő a magyar képzőmüvészeti kritika hőskorából

Müvészett9rténeti Értesitő, 1965.XIV.évf. 3.sz.

183. old.

M.D.K.

Ferenczy Károly MDK

Önarckép

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Ferenczy Károly MDK.

Orpheus

Józsefet eladják testvérei

Műcsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Perenczy Károly

Orpheus

Tőzsérfet elodján beabvárel

Ferenczy Károly MDK

A hegyi beszéd, olf.

Műcsarnok 1934 Husz év szerzeményei

Ferenczy Károly MDK

A Jókai domb

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Ferenczy Károly MDK

Tavaszi táj

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Ferenczy Károly MDK

Tavasz

Munkahét

Mücsarnok 1934 Nemzeti ~~Képzőművészeti~~ Kiállitás

Ferenczy Károly MDK

Hegyi beszéd, repr.

Műcsarnok, 1934. Husz év szerzeményei

Bernáth Károly MNK

Nagy bernát, tapr.

Miscellanea, 1934. Dias és szerzeményei

MDK

Ferenczy Károly

Magyar Müvészet 1937. xxxxxx 199 l.

Ferenczy Károly.

Postréja szerepelt az Ernst - múzeum
arcképe - kiállításon. (kulítve.)

Kis Újság, 1952, Júl. 13.

Ferenczy Károly.

A magyar tájfestészet mestere.

Kis Ujság, Budapest, 1951. 0 lot. 9.

MDK

Ferenczy Károly

Tar István alkotása, bronz

VIII. M. Képzőmüv. Kiáll. Műcs. 1960. ápr.

MDK.

Fereczy Károly

Kiállitási hiradás, 1966 jan.11.

Hevssmegyei Népujság

Tevecri Károly.

Bukarestben, a Magyar Népköztársaság képzőművészeti kiállításán két képét láthatjuk.
A művész a nagybányai iskola késői növendéke.

Utunk Kolozsvár, 1952. május 15.

Fernczy Károly festő M.D.K.

Életreszóló barátságban Csók Istvánnal

Csók István száz éve született

Gumipari Hirlap 1965. febr. 16.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő (1862-1917)

mint „tájképfestő" szerepel a szerző magyar származású művésznek felsorolásában, megemlítve, hogy „a táj szépségétől elbűvölve, Nagybányán telepedett le."

Schileru, Eugen: Le Musée d'Art de Cluj,

L'Art Bucarest, /1957/, 11.sz. 31-36.old.

Ferencry Károly

vad

Rad 1943

XVIII. tábla

Radisics E.:

M. tölck m.

munka. Bp. 1943.

XVIII. t.

ellét csillag díszíti s katát-
ak gombfyukáb an piros szalag
rendjellel.

242

ugyanott 1886. april 27-én.)

néz ~~[illegible]~~. ~~[illegible]~~ Harómszögletű
lér ~~[illegible]~~; rövid hajaés szemöldöke barna;
retvált. Nyakravalója fekete, kihajtott kettős
nak gallérjaés szegése piros, gombjai sárgák
~~mint. Katátjának gombja lyukában piros~~
~~[illegible] rendcsillag díszíti.~~

miniature, méretei 7 : 5.8 cm. —
~~[illegible]~~ 1876. nober 4. —
andeka
). — ny lelt. sz. 242.

ügyeptéjére vonatkozó adatok a
u:
92. — 1893 : IV. 265. — 1894 : IV. 52. —
: IV. 55. — 1897 : IV. 55. — 1898 : IV. 55. —
IV. 55. — 1903 : IV. 55. — 1904 : IV. 55.

109

Ferenczy Károly

l.

Rabfaladó

200,

Rabinovszky M.:

Haladó hagyományok a m. festészetben. Sz M. 1950.

200.l.

Ferenczy Károly

Lród

Pogfestforr

6, 8, 9 (képpel),
22, 35, 36, 109,
111. l (képekkel)

Pogány Ö. G.: A m. festészet forradalmárai. Ars Mundi. X. Bps. 1947. 6, 8, 9, 22, 35, 36, 109, 111. l. (képekkel.)

Holzschnitte

aus dem Gebiete der

Architektur, Skulptur und Malerei

Sechster Band

Ferenczy Károly

Preux, Jean: F.K.

(Az Ernst Múzeum kiállítása.) A Hét.
1913. febr. 23.

Ferenczy Károly

Preux, Jean: Nagybánya. A Hét. 1912. aug. 4.

Ferenczy Károly

l.

Pogl Wien 1948

19. l.

Pogány Ö. G. Hundert Jahre ung. bildende Kunst. Wien, 1948.

lebt fizetéseket teljesitse

tárca terhére a fent megje

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
215/912 Ér. IV/1

Vallás változó ~~sz~~ könyv 515/896

10.000 K. kifizetve 1912 IX/18

[illegible]

Tikeker korona.

KIFIZETTETETT
MAGY. KIR. ÁLLAMPÉNZT. IX. ker.
Budapest, 1913 év Februar hó 10 n

<Ferenczy Károly>

Réti István: F.K.
A Szép. 1936. 1–3 sz.
(Kepekkel.)

~~c. cikk befejezése~~
~~a 3 ik számban~~
~~amely még nincs~~
~~megrendem.~~

Török Gábor VIII. 11.

Ferenczy Károly

Réti J.: A harmincéves Nagybánya.
MM. 1926. 366, 368, 371, 373, 374, 377–382, 384. l.
(Képekkel.)

306, 307, 316,

Ferenczy Károly

wód
z

Rési Jovani

Tájekoztató.

Nyugat

1928. junius 1.

(1)

Ferenczy Károly

Réti I.: Nagybá-
nyai művészek.
II. F. K. (1862-1917).
Nyugat. 1924. máj.
16. —

Ferenczy Károly

vrsd.

Reinach-Lázár:

A művészet kis tükre. IV. kiadás

Bp. 1933. 291. l.

BUDAPEST
9.19 OKT. 15-8.
LTd
LTd

Ferenczy Károly

ired

Réau, Louis:

Histoire de l'expansion de l'art français. Paris, 1928. 268. l.

(Ism.: Rózsaffy D. MM. 1928. 658.–660. l.

7	
8	
9	
10	

..... oldal. ..... drb utalvány.

Postautalványokat kiállította: Az összege

....

olvasható aláírás. olvasha

566. rakt. szám. Magyar állami nyomd

Ferenczy Károly

Radocsay D.:
A legújabb művészetről? Magyarok. 1948. 283. l.

Ferenczy Károly

u.a.:)

R. Szörédi Elena: La mostra commemoratíva di Carlo Ferenczy. (1862—1917). *Corvina* III. évf. p. 789—794. 2 t.

(1940. l.

4374, Gerrit Lundens,
Megkeresztelték Amste

Tisztálkodás,

Végzője egy

Egy szembefordult
bait keresztbe vetette, kis
vel pedig olyan mozdulatot
götte egy borzas hajú férfi
a melyen egy feldült pohár
rú pipát. Öltözete az asszo
tény, a nyaknál szétálló ba
papucs; a csupasz arczú férf
a kandalló előtt, a melynek
fáján ruhával. Jelzése jobb

Fa, méretei 23.3:16
K.--Gróf Széchenyi Béla ajá
Az adományt elfogadta az 19
912). -- Bejelentetett 1913

Sz.
743
Át.

Lül,

A

Ferenczy Károly

Rózsaffy ~~Didier~~

Charles Ferenczy et l'ecole de Nagybánya en Hongrie. Kny Gazette des Beaux-Arts. 4-r, 10 kép. 16 l. Paris, 1928

~~Gazet (1937)~~

sa

A m.kir.vallás- közoktatásügyi min
keb. számvevőség VII. osztályához
ének másolata:

Felhivom, hogy a
kir. postatakarékpénztárnál
javára a Bizottság 1940. év
vetkező összegeket utalja k

Ferenczy Károly

Rózsaffy D.: Emlékezés Ferenczyre és Nagybányára.
A Mübarát 1922.

40-44. l.

Madonna a gyermek Jézussal

904. Német festő a XVI. sz.-ból

Ferenczy Károly

Fekvő akt repr.

Rózsa M Sz 130. l.

Rózsa M.: Művészet és szépség. Bp. 1943. 130. l. (Képpel.)

Ferenczy Károly

Rózsa M.: A Mű-
vészház palotafel-
avató kiállítá-
sának katalógusa.
Bp. 1913. 13;
14. l.

Ferenczy Károly

wód

Rózsa Miklós =

A nagybányai pitilcem –

Kut 1926. okt. 1

Ferenczy Károly

Lod.

Rosner Károly:

The art of Hungary.

The Studio. 1937. május.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1937. 62. l.

Ferenczy Karoly

wód.

Rippl-Rónai József=

Emlékezési. Bpest,
1911. 84 l. 97. l.

Ferenczy Károly

Szód

Rózsa Miklós: Kalauz a Művészház neuvrethözi impresszionista kiállításához Bpest, 1910. 16. l

~~Angol elbeszélők kora IX 123.~~

Ferencz Károly

Rév. u. XX. 238. l.

115

BUDAPEST 9

Tekintetes

Müemlékek

Buda

...jzok

Ferenczy Károly

Lásd

Réti István:

Szinyei Merse, Ferenczy, Thorma.

MÁGYAR MŰVÉSZET

1938. 65–78. l.

Ferenczy Károly

Modern festészetünknek vezéralakja, a nagybányai iskola reprezentáns egyénisége, *Ferenczy Károly* (1862—1917.), amikor elvont témára volt szüksége a bibliából merített inspirációt: »*Izsák föláldozása, Józsefet eladják testvérei, Levétel a keresztről* enemű munkái. Nagy művészi kvalitásai itt is érvényesülnek, sőt a *Levétel a keresztről*, kompoziciójának eredetiségénél, színbeli szépségeinél, a megfestés erejénél fogva oevrejének egyik legkiválóbb darabja.

Ha tehát egyrészről megállapítjuk azt, hogy egyházi festészet nincs több, másrészről hozzáfűzhetjük ehhez azt az igazságot is, hogy a művész, ha korának kiváló művésze megállja helyét, miként a példa mutatja, egyházi festészetben is.

Rohaffy Dezső
Magyar egyházi festészet a XIX. Nagyban.
A Műgyűjtő
1930, 178 l

COPYRIGHT BY THE HUNGARIAN F

~~Csók István~~

tovább

~~Ferenczy Károly~~

Hollósy Simon

Kernstok Károly

Madarász Viktor

Márffy Ödön

Munkácsy Mihály 161, 182. l.

Paál László

Rippl Rónai József

Zichy Mihály

erőd

Sötér István:

Magyar-francia kapcsolatok. Bpest 1946. 181-183. l.

Napoli

d. 97

1 Rot. 8=

Castelfranco,

Pompeo

Fibule a grandi coste e ad arco semplice

(Estratto dal Bullettino di Paletnologia Italiana N. 3 e 4, Marzo ed Aprile 1878, pag. 58).

Ferenczy Károly

1862-1917

l.

Sör Vezető. 299. l.

Söregi J.

(Söregi J. Vezető Debrecen város Déri Muzeumában. U. o. 1939. 299. l. —

7.

Ferenczy Károly

Sövegy.: Részletek
Beck Ö. Fülöp em-
lékirataiból. M.
Művészettört. Mun-
kaközösség Évkönyv
VII. 1952. Bp. 1953.
219, 226. l.

Ferenczy Károly

Festő atyja

wód
z

Sarkady István –

Hajnal. Archépek-
kel és életrajzokkal
díszített album. Bp.
1873. 161. 162. l
(Archéppel.)

(Ferenczi Freund Ká-
roly az I. erdélyi sa-
szt. főrgazgatójának
életr. és archépe.)

Ferenczy Károly

wód

Schanzer Medinyánszky

~~28, 29. l.~~

Schanzer M.: Medinyánszky. Bp. 1935. 28, 29. l.

SALA

Ferenczy Károly

Rozsaffy D.: Louis Réau a m. művészetről. MM 1930. 300. l.

Ferenczy Károly

Ruttkay-Rothauser, M.: Ein ung. Bathyzon (Nagybánya). Pester Lloyd. 1912 aug. 4.

Ferencry Károly

l.

Szabad Művészet

1947. 157. l.

(F. K.)

ges intézkedéseket haladéktalanul meg kell tenni.

3. §.

rendelet alkalmazása szempontjából az állami, tósági és a községi tisztviselőkön és egyéb alkal- felül az állam, a törvényhatóság vagy a köz- nek közintézményeinek, közműveinek és üzemei- előit és egyéb alkalmazottait is közszolgálati aknak kell tekinteni.

4. §.

endelet nem vonatkozik a politikai tisztségek miniszter, kárpátaljai kormányzói biztos, politi- kár, főispán, főpolgármester), továbbá általá-

de a mai éneklési formát szükség megvált
a ritmikus éneklés lelkesítő ereje meggaz
tiszteletünk belső tartalmát. Szükséges a
a nyelv él. A magyartalanságok kiküszöbölés
tos, de a bibliai ősi patina lekoptatása veszt

Ez esztendőben körzeti konferencia Cse
bökényben, Nagyszőllősön, Királyházán és I
Mindenütt a vendéglátó prezsbitérium gor
vidékről összegyűlt prezsbiterekről, szíves örö
őket szeretetvendégségen. Nem volna teljes
ha nem jegyeznénk fel, hogy az előadásokat
prezsbiter hallgatta meg. Jelen voltak, termész
zethez beosztott gyülekezetek pásztorai és
Mindenütt lelkesen köszönték meg a prezsb
az előadásokat és a további velük törődésre kért
esperes-atyát.

Tiszaújhely. Pá

I R O D A L O

Vasárnapi iskolai vezérfonal. Lelkipásztorol
napi iskolai vezetőknek, csoporttanítóknak ha
ségül szolgál Czeglédy Sándorné módszeres vasá

~~Klebelsberg Kunó gróf~~ VII. 214

Ferenczy Károly

l.

Szepm. Mus. Ecl.

IX. 275. l.

278. l.

32. t.

közigazg. kerület.

A bejelentő (hivatal vállalat, intézet stb.) neve (cége): .....

n szabad bejelenteni!

A felveendő választó					
neve	foglalkozása	lakása		születési éve	mióta lakik Budapesten?
		Budapesten (közig. kerület, utca és házszám)	vidéken (község neve, utca és házszám)		

Ferenczy Karól

l.

Szépm. Muz. Eck

VIII. 174. l

Ferenczy Karóly

Szépen. Muz. Évk

V. 209. C. (Kép.)

Ferenczy Karoly

Szépm. Muz. Eik.

VII. 177, 178,

180, 194, 195 l.

Ferenczy Károly

l. Szépm. Mint Erk.

I. 163, 188. (Kép),

189. l.

Ferenczy Károly

wód

Szauder József:

Ferenczy Károly: Tavaszi táj.

Magyarok

1946. apr.

Ferenczy Károly

festi.

L.

Szendrey - Szentwányi

492.8. (Korábbi bibliogr.)

Ismeretlen festő.
A XIX. századból.

643. Táborozás 1849-ben.

Ei (konyöklő

Az előtérben, ~~[illegible]~~ (tábori tüz
szemlélhető, ~~[illegible]~~
százados, baljával fejét támasztva meg, é
vörös galléros fehér köpenyegét vállra
sakja, és kardja ~~pedig~~ a földön hever. A
jobbról, négy leszerelt ló mellett, egy ragon

Vászon, méretei ~~[illegible]~~ 30: 37
Az 1848/9-iki szabadsághar
Átvétetett az 1896: IV. 8-

204:V.5

643

Ferenczy Károly

l.

Szabad Művészet

1949. ~~2 3.~~ n

122. l.

(Rózsa Miklós Művészpantheonja.)

A

Müemlékek Ország

Ferenczy Károly

1/2 M. 1953. 5. sz.

(Kép a cím-

lapon -

Ferenczy Károly

a Nagybányai Festő Társa-
ságának elnöke

wód

z

Szablya János:

Nagybánya. A Kévé
könyvé. 1912. I. k.

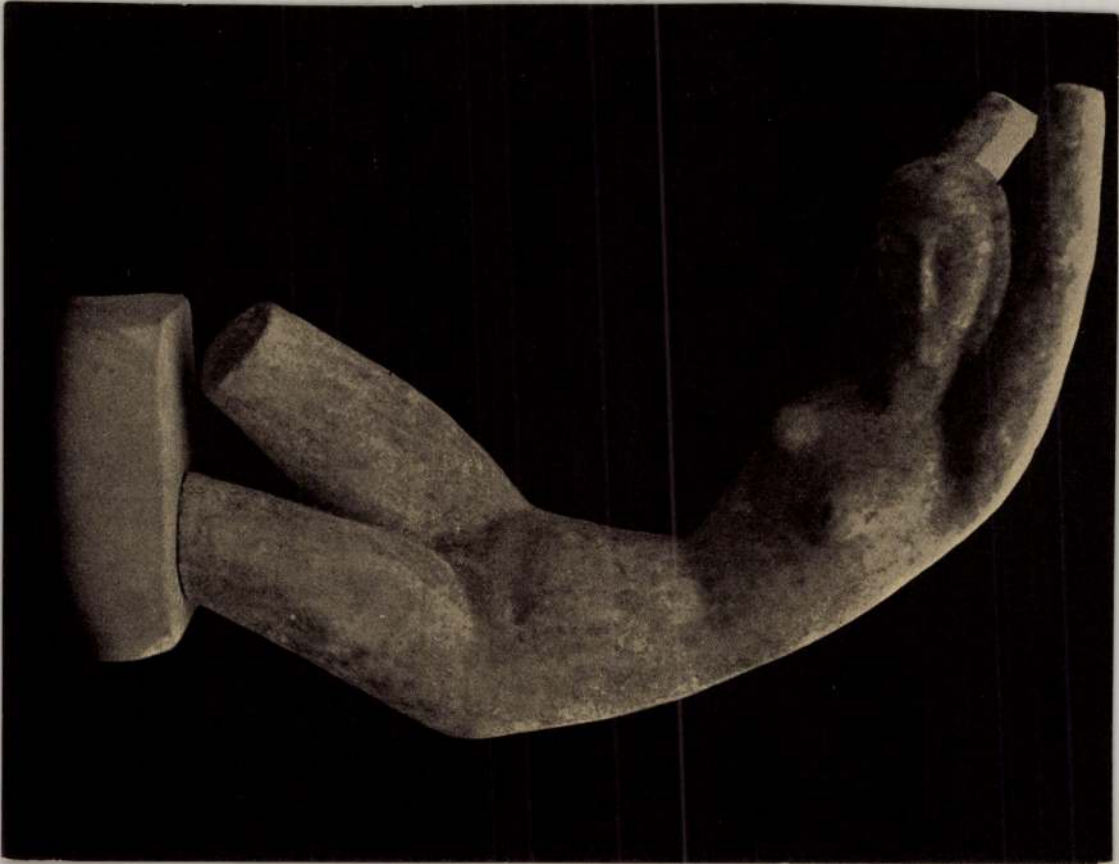

Ferencz Károly

1

Szabad Művészet

1949. 41. l.

(Wiener Kurier)

Ferenczy Károly

cród

Tolnay Lapeint

7. 1. 17. l.

Tolnay Ch.: La peinture hongroise contemporaine. Pannonia-könyvtár 33. Pécs, 1937. 7. 17. l. —

Bercel

17, 35,

XXX

Ferenczy Károly

wód

z

Thieme - Becker

XI - 400. l.

(Lyka)

Ferenczy Károly

cód

Tersánszky J. Jenő:

Az Ernst-Múzeum XXXIII. csoportkiállítása.

Nyugat. 1925. okt. 16.

könyvkiadó, hogy miatta böngész, egy pótolhatatlan műve pusztult el igyekszik, kutat. akkor, mikor gyönyörű ezüstfeje alá-

Nem állt művészi irányok fanatikus hanyatlott.

Bálint Jenő

— kiábrándulás és öngyilkosság vágja ketté a kibogozhatatlan csomót. Ez a második burok már többször feldolgozott történet formáját veszi fel, — kapásból Anatole France Paphnuciusát említem meg (egyébként hazai szerzőinknél is előfordul ez a szembeállítás, magam is írtam effélét). Az amerikai szerző nehány nóvumot igyekszik adni — a nő öntudatos, szenvedélyes lázadása, megtörése előtt, a „büntető egyház", az inkvizició zsarnoki gőgje ellen, nehány megkapó, telivér drámaiságtól izzó mondatot inspirált, amiket magával visz az ember a színházból. De érdekesebb ennél, hogy a két burok — miljő és cselekmény — mögött, úgy látszik, *magva* is van a darab elgondolásának. Az eső unalmában kitáruló szívek, a test és lélek, eszme és élet, vallás és vágy összeütközésén túl és alatt egy harmadik forrás, a legmélyebb. Ebben a harmadik fúratban a „felületes"-nek ismert amerikai szellem Európa vénebb szel-

zőről lévén szó, az is méltánylandó ritkaság, ha ismerte ezt a közlekedési eszközt.

A darabot tűrhetően játszották. *Titkos* Ilona részletekben kitünő, de nem egységes az alakítása: a két figura, a cinikus és hivő nőé, két darabból van összeragasztva, semmi közük egymáshoz, mintha betétek volnának. Aztán, a nagy jeleneteknél az utolsó hangot is kiadja a torkából — ezt nem szabad, a néző érzi és nyugtalankodik. Olvassa el Diderot *paradoxonját a színészetről* még egyszer (a színiiskolákban, úgy tudom, kötelező az elolvasása). Mindent összevéve szép, amit csinál. *Csortos* a másik végletbe esik, túl diszkrét és szordinós — utolsó jelenéseinél, mikor mint férfi ront be a nő szobájába, aki imádkozni hívja — egész bátran adhatott volna valami mozdulatot vagy hangot, akár ártikulálatlant is. Hibátlan *Pécsi* Blanka volt, — a papfeleség figurája pompás, élvezetes munka, megérdemelte a

Ferenczy Károly

Tarács, Zoltán von:

Eine Jubiläumsausstellung der Künstlerkolonie in Nagybánya.

Der Cicerone. 1912.

IV. 707 - 712. ill.

Ferencz Károly

vrod

Tabéry Géza: Nagybánya.

Erdélyi Helikon.

1929. 681. l. 682, 683,

684. l.

r 9917

MAGYARORSZÁG
002
FILLÉR

Gyula urnak,

Budapest.
Budafoki ut 10/c.

Ferencz Károly

l.

Szirmay-Pulszky

123-l. 124-l.

Szirmay-Pulszky H.

Genie und Irrsinn im ung. Geistesleben. München, 1935. 123, 124. l.

Ferenczy Károly

l.

Szépmüvészet

1943. 52. l.

(Harminc éves a
marosvásárhelyi
Közmüvelödési Ház
képtára.)

Ferenczy Károly

l.

Szépmüvészet

1943. 110. l.

(A Szépm. Múzeum
graf. osztályának
Olasz tájak c. ki-
állítása.)

Ferenczy Károly

Szépművészet
1940. 47. l. (A Fő-
városi Képtár új
szerzeményei.)

eladó: Drastóczy Istvánné

akása: Mezőszilas Fejér m.

Petőfi - u. 64.

dr. Szentiványi Gyuláné részére

Budapest.

XI. Ráguámajosi - út 16

Ferencsy Károly

Mărcinsi est c.
kepe rép.

Uj Idők 1918/19.
XXV. 1. 27.

modern villany, vizvezeték,
fürdőszoba és egészségügyi
berendezéseket, bádogos és
csatornázási munkálatokat
tervez és jutányosan készít

bergsmann sándor

bádogos, vizvezeték és villany-
:: szerelő mester ::
budapest, VI., király-utca 1. telefon: 45-3-98.

Ferenczy Károly

A gyöttesek i. fest-
mege repr-

Uj Idők

1945. Sept 8.

~~Badeni kerület V. 98.~~

Ferenczy Károly

~~Józefet eladják~~
~~testvérei c. Elzé~~
repr

Uj Idők
1945. 10 sz
271 l.
(Kép)

~~Fibula bronzból, római VII-194.~~

Ferencsy Károly

Irod

Ujság. 1932. dec. 13.
(F. K. Hegyi beszéd-je
a Múzeumban.)

405. Kálmán László I. II.
Kamocsa Sándor I. II.
Kandó Bertalan I. II.
Kankovszky Tamás I. II.
Kaposi András I. II.
410. Kapus Lóránt I. II.
Kapuváry Jenő I. II.
Karády Pál I. II.
Kardos György I. II.
415. Károlyi László I. II.
Karsai Alfonz I. II.
Karsai Sándor I. II.
Kassai Jenő I.
Kátai Antal I. II.
420. Kathrein Ferenc I. II.
Katona Jenő I. II.
Katona László II.
Kegyes Ferenc II.
Keledi Ferenc I. II.
425. Kelemen György I. II.
Kemenesy Ernő I. II.
Kemény István I. II.
Kemény Sándor I. II.
Kemper Jenő I. II.
430. Kenéz György I. II.
Képes Albert I. II.
Kerekes Lajos I. II.
Kerekes Szilárd I. II.
Kerékgyártó Pál I. II.
435. Kerényi A. Ödön I. II.
Keresztes János I. II.
Koiss István I.
Kolbe Gábor I. II.
Koleszál Vladimir II.
Kollár Lajos II.
470. Kolonics Zoltán II.
Kolostori István I. II.
Kolostori József I. II.
vitéz Koltai Károly I. II.
Komlós János I. II.
475. Komlóssy Károly I.
Kondor István I. II.
Kontra Jenő I. II.
Kontz Ernő I. II.
Kónya Tamás I. II.
480. Kopenetz Károly I. II.
Korbuly József I.II.
Korda Sándor I. II.
Korenchy László I. II.
Kósa Sándor I. II.
485. Kósa Tibor I.
Kossin Kálmán I.
Kotlán Tivadar I. II.
Kovács Béla I.
Kovács Ferenc I. II.
490. Kovács Gyula I. II.
Kovács István (Kolozsvár) I. II.
Kovács István (Nagykanizsa) I. II.
Kovács István Iván (Budapest) I. II.
Kovács József I. II.

Ferenczy Károly

emlékkiállítás

volt

Ujság. 1935. okt. 13

(e. a.: Csoportkiállítás az Ernst-Múzeumban.)

Ferenczy Károly

emlékkiáll. Tamás Galéria-

cród

z Újság. 1941 jan. 8

(e. a.: Három nagy magyar festő rajzai.)

et ábrázol balról magános
ɔrttal és egynyilásu kőhíd-
í fedett talyigán és a legelő
ɔ és pihenőt tartó családdal.
ıádfő háttal ül és hallgatja
ıemezkalapot viselő és botra
íg az asszony ölbevett gyer-
nak: ing és nadrág. A jármű
Az égbolt felhőzött. Jelzése

ASTAN

5 cm. — Lelt. sz. 4331. — Becs-
álffy János hagyománya 1907
Az átvételre és az átvétel jóvá-
lásd a 4330 lelt. számnál. —
án (453–913).
adatok a Szépművészeti Múzeum-
n: Tájkép.
onatkozó egyéb adatok és pedig:

909. pag. 1. Nº 10). *G. Castan*:

685–909. pag. 1. Nº I: 2). *G.*
zott keretben (Előszoba);
(1395–909. pag. 2. Nº 10.) és
–912. Nº II: 2.). *Gustave Cas-*

(2165–912. Nº III: 2). *Gustave*
30·3 cm.

III
931 (4331)
972 (28).
2(1007)

Ferenczy Károly
festő

Fővárosi Lapok 1980. dec. 23., 17. old.
(Vajda Ernő: Téli tárlat)

Vajda Ernő: Téli tárlat. Fővárosi Lapok. 1980. dec. 23.

Kalmár

Ferenczy Károly

Ujvári B.: A táj az újabb m. festészetben
Lyka K. Emlékkönyv.
Bp. 1944. 285. l.

Ferenczy Károly

VV. 1901. 813. l.

(Illüvészi kitüntetések és öszlöndijak.)

Ferenczy Károly

cikk

Hel Ervin: Az Ernst-
Múzeum kiállítása.
Budapesti Hirlap
1935. szept. 22.

Magyar Vallás- és Kö

tekintetes

Ferenczy Károly

rvod

Jbl képzőm

324. l.

332. l.

Jbl E.: A képzőművészetek Magyarországon. Lukács Gy.: Magyarok a kulturáért. Bp. 1929

81/1946

Vezetésem alatt áll
évi rovatos naplószámadását t
Tekintettel a nehéz
és a felhasználási lehetősége
végén mutatkozó pénzmaradvány
kiadásoknak jogcime, amelyekne
szolgál még az 1945.évben gyö
donképen valóságos pénzmaradv

Budapest, 1946 ápril

Ferenczy Károly

vied

Ybl Szemle

1941. 761. sz

276, 277 l.

278. l.

Ybl E.: Képzőművészet. Bpesti Szemle. 1941. 761. sz. 276–78. l.

ási Szabályzat 84.§-a 6. bekezdé-
n értesitem a tek. Elnökséget,
ir. pénzügyigazgatóság 148,146/935.
határozattal Müller György kőmüves-
VII. Aréna-ut 54 sz.a./ a 9760-
4.§-a alapján öt évre 1936 febru-
4-ig a közszállitásokból kizárta.
37. évi julius hó 20-án

Ferenczy Karoly

wód

Ybl Svájá 1944

Ybl E.: Die ung. Malerei und Plastik im 19. u. 20. Jahrhundert. Der kleine Bund. (Bern). 1944. febr. 6.

~~Ferenczy Károly~~

Glatz Oszkár

Hollósy Simon

Mednyánszky László

Munkácsy Mihály

képpel

Paál László

Szinyei Merse Pál

tovább képpel

Ybl, Erwin: Les maîtres de la peinture hongroise au XIXme siècle. Pro Arte (Genève). 1944.

jun. 7.

tal mögötte 210 cm. üres hely
cmtert ellehetne zárni öltö
és még mindig maradna 1 me
alkalmakra, midőn az oltárt
ly esetek a plebanos úr nyilat-
dulnak. —
lsö tatarozásához még nem
többszöri sürgetésemnek, utóbbi
al azt mondotta a vállalkozó, hogy
gy a tatarozásra külön és sakres-
n szállitson fel a várba anya-
munkát egyszerre ohajtja
éri a végleges dönkést a sek-
esetben azonnal hozzá kezd a

en, és ezt én is igaznak tartom, hogy
rást előbb végezni, mert az eset-

Ferenczy Károly

Zádor A.: A m. művészettudomány története a 1945-ig. In: M. Művészettört. Munkaközösség Evkönyve. 1951. Bp. 1952 l. 30-l.

Ferenczy Károly

Zárándy Gy.: A
nagybányaiak.
Világ. 1912. aug. 22.

Ferenczy Károly

Zambra Alajos dr.

A velencei magyar kiállítás és az olasz sajtó. Magyar Iparművészet 1909. 154, 155. l.

Ferenczy Károly

l.

Végvári Szobrok

44, 53, 58, 60. l.

Végvári L.: Szobrok művészet. 1852-1952. Bp. 1952. 44, 53. 58, 60. l.

1949. okt. 18.

I.

Pár perccel a 8 órai csengetés előtt az osztályban.
(Iskolai dolgozat.)

A diák élet egészen más, mint régen volt. Vannak olyan dolgok, amit most nem csinálnak, de régen csinálták. Diáknak az a nagy feladata, hogy tanuljon, de kér ő is

~~Ferencsy Károly~~

Hollósy Simon

Yoányi Grünwald Béla

Kardos Gyula

Kernstok Károly (képpel)

Mikola András

Munkácsy Mihály (képekkel)

Nagy Zsigmond

Révész Imre (képpel)

Thorena János

Vejvári L.: Réti István „Agitátor" c. képéről. Sz M. 1954. 220-226. l

Réti Kulon lapon cédulázvé

Ferenczy Károly

Végvári L.: Nagbánya a m. művészetben.
SzM. 1953. 222-23. l.

Ferenczy Károly

rend

Ybl E.: Szinyei
Merse Pál és a m.
tájképfestészet.
MM. 1926. 13. l.

Ferenczy Károly

Ybl E.: Szőnyi István művészete. MM. 1929. 1, 2. 8. l.

Ferenczy Károly

YbLE.: Az utolsó
félszázad művé-
szete. Bp. 1926.
49. l.

Ferenczy Károly

írva

Végh Gyula

Múzeumbarátok
kiállítása a régi.
Műcsarnokban.
Magyar Művészet
1934. 67 l.

Ferenczy Károly

MAROSVÁSÁRHELY

Kultúrpalota: Ferenczy K.: Szinyei arckép

Ferenczy Valér: Ferenczy Károlyról. Nyugat, XXII — 1929, 1. kötet, 81 l.

Ferenczy Károly

MAROSVÁSÁRHELY

Kulturpalota: Ferenczy: Keresztlevétel

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly alakja és alkotása.
Budapesti Szemle, 233–1934, 173–175 l. 179 l.

Ferenczy Karoly

wód.

Mysk Erno

80. l.

Ferenczy Károly

MAROSVÁSÁRHELY

Múzeum: Ferenczy: Levétel a keresztről

Nemzeti Művészet, I—1934, 157 l.

duplum

Ferenczy Károly

l.

Malonyay Dezső

A fiatatok –

Mitvészeti Könyvtár

Bps. 1906.

FÉNYVÁS
FÉNYVÁS

Ferenczy Károly

Petrovics Elek: Ferenczy Károly

ATHENAEUM kiadás

Olyan ez a mű, mint egy ragyogó képkiállítás, amelyben Ferenczy Károlynak egyre derűsebbé, fényesebbé váló színei, nemes vonalai káprázztatják el a szemlélőt. 24 színes és 80 egyszínű egészoldalas reprodukcióval.
Ára kötve kb. **80.—**

Karácsonyi könyvjegyzék
1943.

Ferenczy Károly

Önarchép.
Fekvő női akt.
Séta

Tanulmány a Harám
királyokhoz.
Gr. Almásy-Teleki művé-
szeti intézet kiállításáról
Repr.

Cét

Művészet 1940. 36. sz.

MŰVÉSZET

FELELŐS SZERKESZTŐ: KENDE BÉLA

TARTALOM

Nagybánya visszatért — — — — — — 95
Tóth Ervin: Magyar grafikus fejek — — — 96
Buday Bálint: Művészeti értékesítés és művészeti erkölcs — — — — — — — — — 98
In memoriam (b. l.) — — — — — — — — 100
Tárlatok (Kende Béla, b. b.) — — — — — 101
Az iparművészet körül — — — — — — 104
Becz Jenő: Ismét egy tervpályázat — — — — 105
Schaffer Sándor: Zenei szemle — — — — — 109
Szinházi szemle — — — — — — a fedéllapon
Könyvszemle — — — — — — a fedéllapon

KÉPEK JEGYZÉKE

K. [illegible] NDŐ.

Igazolom a kiküldetés megkezdése
zésének napját, a kiküldetésben eltöltöt
voltát, a kiküldetésnek az utasítás szer
továbbá, hogy a gyorsvonat használat
igazolt.

Budapest, 1938 ápr.

A MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Ferenczy Karoly †

Ac. 1985

Pesti Hirlap

1917. márc. 20.

(F. meghalt.)

16 P.	72 --	
ány megújitása	8 --	
tétel alatt	11 --	
" "	11 --	
á 16	24 --	
t.a.	11 --	Ind,reggel 8.45
"	11 --	
?.	32 --	
tétel alatt	11 --	Ind.reggel
" "	11 --	
8.	32 --	
tételnél	11 --	
"	11 --	
á 16 B.	40 --	
	~~344~~ --	
	318. -	

IV/a 56. tétel. ifj. Kellner Ernő, Budapest. 85308

Ferenczy Károly +

U. 1986.

Az Est. 1917 márc.

20.

(F. meghalt.).

2. vissza: II.o.gy.v. 1
Győr

3. 2 nap, á ~~11~~ 9.- P

Vég

Mely összeget felvettem.

Bpest, 1938. jún. 28.

Igazolom a kiküldetés megkez
a kiküldetésben eltöltött id
nek utasitás szerinti teljes
gyorsvonatot használni jogos
1938.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTT
KIFIZETENDŐ
elnök

Ferenczy Károly

1.

Intérieur

1913. 2. 24.

19. l.

yházi főnatóság által pótlólag be-
rjesztett adatok alapján, a Thököli
tván által ajándékozott, 150 cm.
rületü 40. cm. magasságu és 200 kgr.
lyú nagyobbikat mentesitem. Kérem
hát a t. parancsnokságot, szivesked-
s intézkedni, hogy a nagyobbik he-
ett a kb. 100 kgr. sulyú kisebbik, ha-
rang vétessék igénybe.

Kelt.

III. IIII.

/: Hátirat az I. és II. mására:/

III.

A szepesi püspök urnak.

F. évi junius hó 17-én 825. és
évi julius hó 13-án 1005. sz. a. kelt
cses előterjesztésére, nagybecsü
domása s az érdekelt egyházközsé-
nek szives sürgős értesitése vé-

Ferenczy Károly

U. 1806

1.

Vasilijs.

1913. 170,

171-l.

Veyes

g. 15

Karabacek,

Dr. Joseph

Ueber muhammedanische
Vicariatsmünzen und Kupferdrachmen
des XII. - XIII. Jahrhunderts

(Mit einer Tafel)

Separatabdruck aus dem I Bde
der Numismatischen Zeitschrift"

〈Ferencz Károly〉

Petrovics Elek: 〈〉
8-r 24 sáj., 40 l.
Bpp [1930]

Genst (1775)

TELEFON 88-53.

[illegible] Országos Bizottságának

Budapesten

[illegible]om biztosítási munkála-
[illegible]atkozással a 174/1913 r.
[illegible]mesém jelenteni hogy
[illegible] kálatokat csak akkor
[illegible]om ha az előírányzott
[illegible] öreg teljes egészében
[illegible] Minthy a Tulai-

Ferenczy Károly

A Műcsarnokból

Bihari Sándor. A tavaszi kiállítás

Azon a napon, amikor a Műcsarnokban a tavaszi kiállítás megnyílt a sajtó képviselői számára, Bihari Sándort ugyanebből a palotából utolsó útjára kisérték a festők. Igazában a régi Műcsarnok volt az a hely, ahol java képeit a közönség elé vitte. S a nyolcvanas évek voltak virágzásának esztendői. 1893-ban kapta meg az állami aranyérmet, de ezt poszthumus kitüntetésnek tekinthetjük. Mert akkor már túl volt legjobb képein. A „Biró előtt", amely őt ereje teljében mutatja, akkor már a reprodukciók minden fajtájában végigjárta az országot.

Kevés kép ért hazánkban akkora népszerűséget, mint ez. A humoros anekdota, amelyet elmesél, megtette hatását oly körökben is, ahol a tisztán festészeti erényeket meg se látták. Bihari e képpel bizonyos mértékben elvált müncheni élményeitől, a divatos modellfestéstől, az illedelmesen bágyadt traktátustól. Szabadabb az, mint bármely más képe. Lehet, hogy ha ezen az úton fejlődik tovább, még kiválóbb eredményeket ér el. Ehelyett kockázatos kísérletre szánta el magát: nem a meglevő előadási módját fejlesztette, hanem egy rá nézve idegen nyelv á-b-c-jét kezdte tanulni. A szabad levegő varázsának ő sem tudott ellentállni: kezdte tehát a plein-airrel; az újonnan fáradságosan megtanult nyelv azonban nem volt néki eléggé enge-

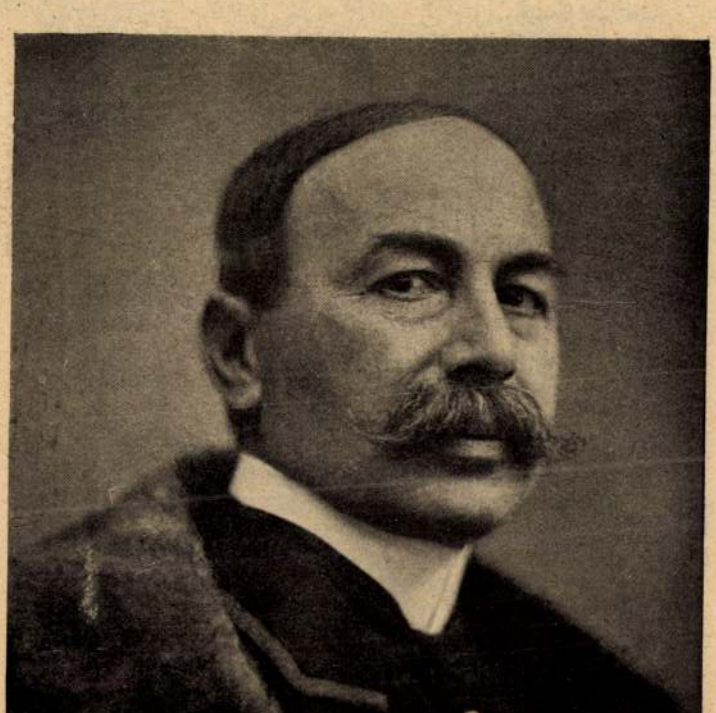

Bihari Sándor

denséget. Igy tud Mednyánszky egy természeti jelenséget megragadni s hatalmassá fokozni.

Ferenczy Károly

Ferenczy Károly, festő; szül. 1862 febr. 8-án Bécsben. A festészettel eleinte csak műkedvelésből foglalkozott s már huszonkét éves elmulott, mikor 1884-ben Rómában komolyabb művészi tanulmányokhoz fogott. 1885-ben Münchenben folytatta azokat, a következő évben azonban visszatért Olaszországba, s a nápolyi művészeti akadémia növendéke lett. 1887—89-ig Párisban a Julien akadémián Bouguereau és Tony Robert-Fleury voltak mesterei. Az utóbbi évben állított ki először a budapesti Műcsarnokban. 1889-ben otthagyta Párist s hazatérve Szent-Endrén telepedett le, hol négy évet töltött szorgalmas munkában.

Az első elismerés itthon 1893-ban érte, a mikor A szarvaskertben cz. képét a király vette meg. Még ugyanez évben Münchenbe ment, s három évig dolgozott a bajor fővárosban. Ez idő alatt a Madárdal (1898-ban került a Szépművészeti Múzeumba), A kertben és Ádám cz. festményeivel keltett feltünést a Képzőművészeti Társulat tárlatain. A franczia naturalizmus hatása alatt készült műveit eleinte idegenkedve fogadták itthon, ez a kedvezőtlen fogadtatás azonban nem befolyásolta a művészt, aki a megválasztott irányban törhetetlen kitartással fejlesztette tovább tehetségét. 1896-ban a Hollósy-iskolával együtt Nagybányára költözött, hol a mellett, hogy a művésziskola egyik vezetője volt, a természet tanulmányozásában elmerülve egymásután festette feltünést keltő képeit. Itt készült a Hegyi beszéd, a művész nagybányai munkásságának első jelentősebb terméke, továbbá hosszú sora azon képeknek, a melyeknek majdnem mindegyikéhez fűződött valami siker. 1899-ben festette Hazatérő favágók és Esti hangulat cz. képeit, melyeket az állam vett meg a Szépművészeti Múzeum számára. 1900-ban Esthangulat lovakkal cz. olajfestményét a Ráth-díjjal tüntették ki, s ugyancsak ebben az évben jutott a Szépművészeti Múzeumba Lovak cz. képe. 1900-ban készült egyik legnagyobb szabású mű-

ve: Józsefet eladják testvérei. 1901-ben Ábrahám áldozatával megnyerte az Ipolyi Arnold-féle 2000 koronás történeti festészeti díjat s ez évben festette a Czigányok-at, mely szintén a Szépművészeti Múzeumba került. Márcziusi est cz. művét 1902-ben a Lipótvárosi Kaszinó 1000 koronás díjával jutalmazták. 1903-ban a Nemzeti Szalon nagysikerű tárlatot rendezett műveiből, mely alkalommal 86 festménye és rajza volt kiállítva. Ez időben vette meg az állam Festőnő (1903), A művész gyermekének arczképe (1903), valamint Festő és modell (1904) cz. képeit.

Budapesti kiállításokon kívül F. részt vett München, Páris, Velencze, Bécs, London, Berlin, Düsseldorf, stb. tárlatain s több kitüntetésben volt része. 1904-ben St. Louisban bronzérmet kapott, 1905-ben Velenczében a nemzetközi kiállításon Műteremben cz. művével aranyérmet nyert és másodosztályú aranyéremmel tüntették ki Münchenben.

1906-ban az orsz. m. kir. mintarajziskola és rajztanárképzőhöz az alakrajz és festés tanárává nevezték ki. Ez idő óta csak a nyári hónapokat tölti Nagybányán, ahol évenként jelentékeny részt vesz a festőtelepen dolgozó művészifjúság tanításában és irányításában. F. 1907-ben tevékenyen közreműködött a Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre megalapításában, melynek 1908. és 1909. évi kiállításait Szinyei-Merse Pállal és Rippl-Rónai Józseffel együtt ő szervezte. A legnagyobb kitüntetésben itthon

FERENCZY Károly: Női arckép.
A bécsi 1909-es kiállításáról

Ferenczy Károly

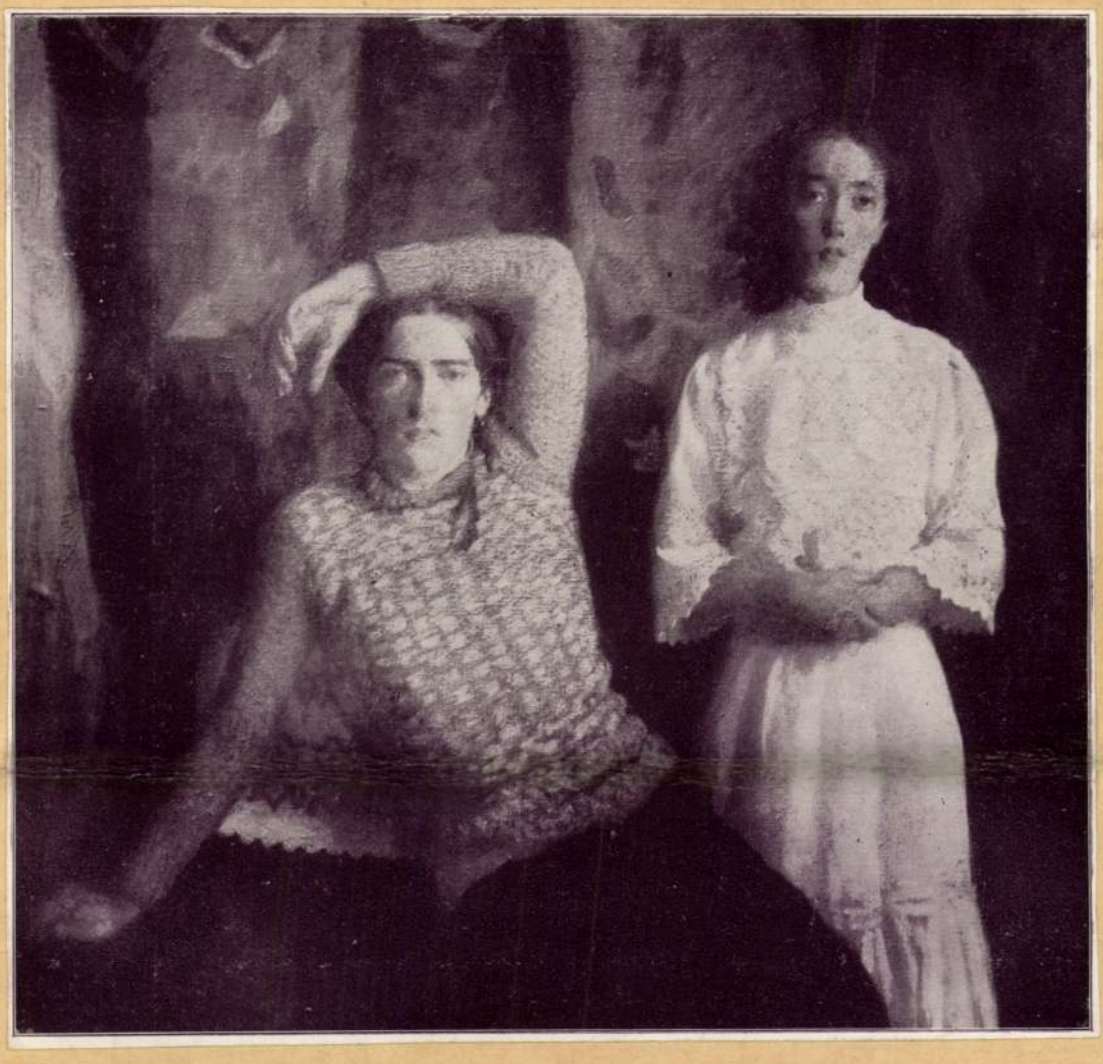

FERENCZY Károly: Kettős arckép.
A Művész 1909-es kiállításáról.

Ferencry Károly

FERENCZY Károly: A vörös fal. Zelzés lent jobbra: F. K. 1910.
Ernst-aukció, XVI. (1921), 339. szám. Vászon, 78 × 111 cm

Ferenczy Károly

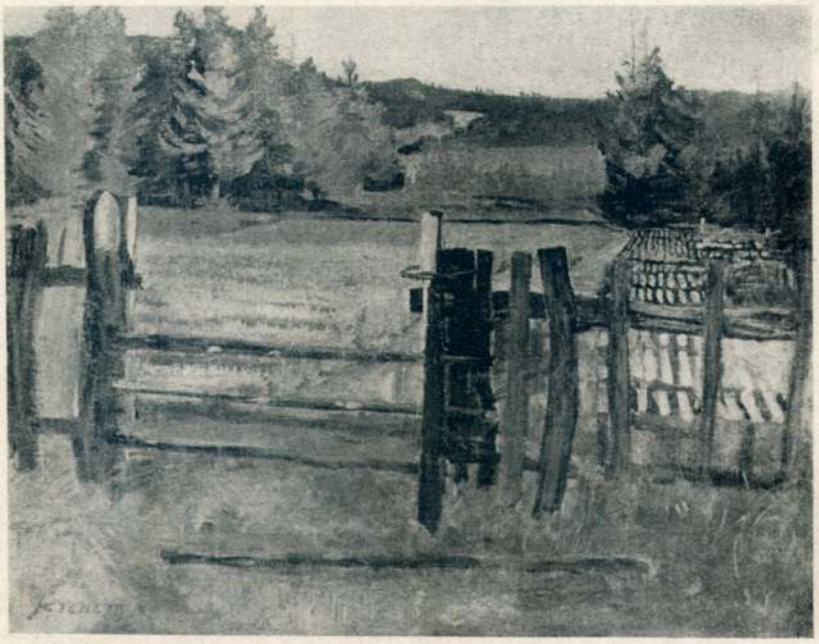

FERENCZY KÁROLY (1862–1917) Nagybányai táj.
85×66 cm, olaj. Jelezve lent balra
A Postatakarékpénztár 1929 októberi aukcióján. 15. szám

Ferencz Károly

FERENCZY Károly: Tájkép
a Vienát 1909-es kiállításáról.

Ferencsy Károly

FERENCZY KÁROLY: Lótalovaglás
140×165,
Bakonyi Károly gyűjteményéből. — Ernst-aukció XXXI — 1926, 231 szám.

Ferencz Károly

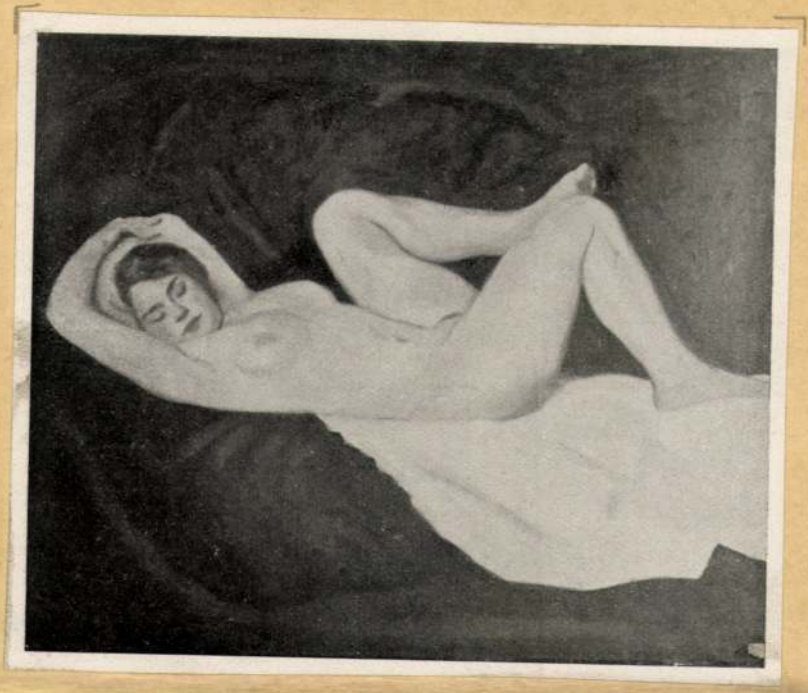

FERENCZY KÁROLY: Vörös hátteres akt.
115 × 140, olaj; szignálva fenn jobbra.
A Postatakarékpénztár 1932 márciusi aukcióján 173. szám.

Ferencry Károly

A Magyar Nemzet galériája

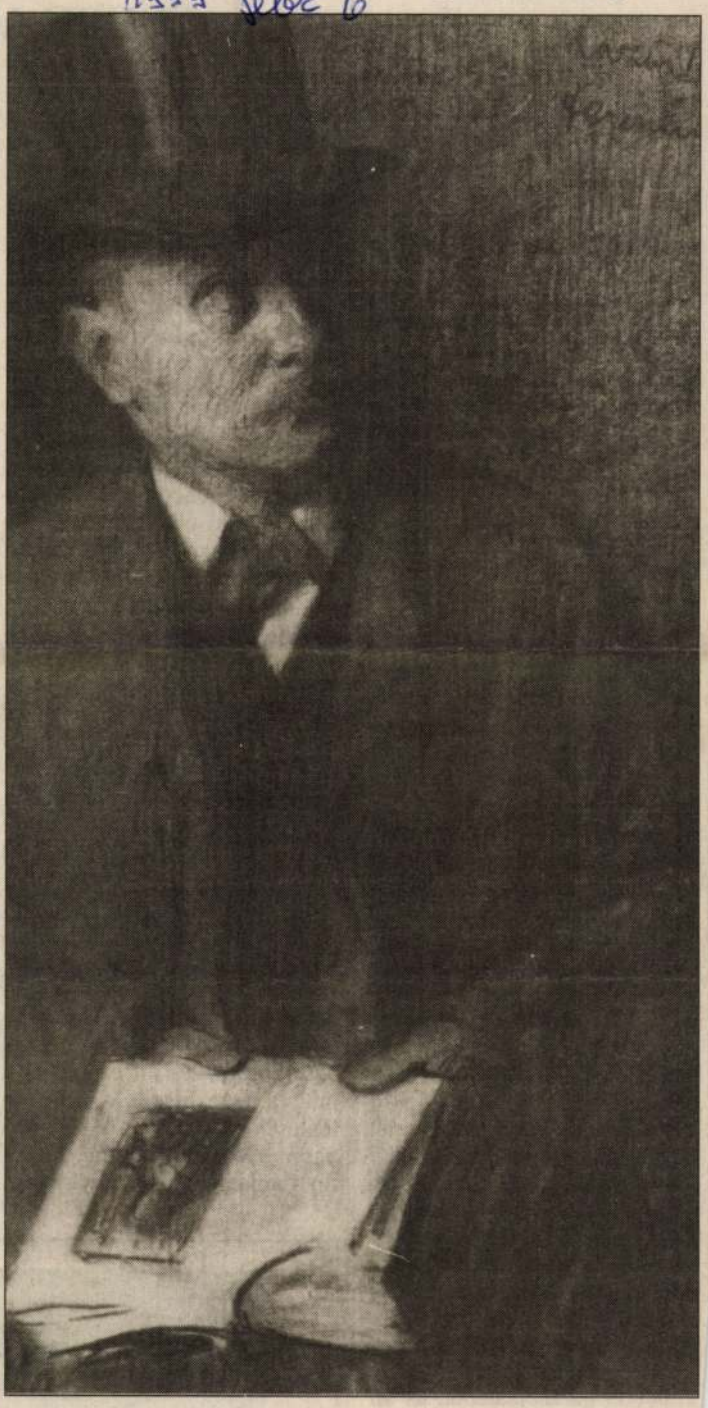

Lázár Béla művészeti író 1869. február 8-án született Nagyváradon. Tanulmányait Münchenben és Párizsban folytatta. A fiatal műtörténész jelentős cselekedete volt Paál László hagyatékának felfedezése és a hazai közönséggel való megismertetése. A kiállítások mellett magyar és francia nyelvű kiadványokban is népszerűsítette festészetét. De Lázárnak köszönhetjük sok jeles művészünk élet- és pályarajzát is, így Szinyei Merse Pálról, Zichy Mihályról, Fadrusz Jánosról, Mányoki Ádámról és Munkácsy Mihályról is összeállított egy-egy kötetet. Párizsban Courbet hatását taglaló kötete franciául, Berlinben az impresszionista festészetről írt tanulmánya németül jelent meg. Sok irányú érdeklődését 1912-ben, Strassburgban kiadott munkája – mely a keresztábrázolások eredetével foglalkozott – is tanúsítja. Életéből másfél évtizedet az Ernst Lajos alapította múzeum aukcióinak szervezésével és lebonyolításával töltött el. A történelmi családoktól vagy jelentős magángyűjtők tulajdonából igen sok fontos műtárgy, történelmi ereklye került múzeumaink birtokába. Hogy milyen őszinte érdeklődéssel kísérte a kortárs művészet egyéni vagy közös eseményeit, a kiállításokat és művésztelepeket, arról a művészekkel folytatott, többnyelvű, széles körű levelezése tanúskodik. Ezt a nyitott szellemet és tekintetet ismerhetjük fel arcképén, Ferenczy Károly 1907-ben készített szénrajzán.

Szigorítják az üzletkötéseket

Tízéves a BÁT

Bár a tavalyi év második fele jócskán megtépázta a hazai határidős pénzpiacok forgalmát, és az elszenvedett veszteségek miatt lecsökkentette a piaci szereplők számát is, az új évben is optimisták a Budapesti Árutőzsde vezetői. *Keresztesi* Szergej, a BÁT elnöke úgy vélte, hogy ugyan a gabona- és hússzekciók forgalmának fellendülése az idén sem várható, tehát a BÁT forgalmának döntő részét a pénzpiac adja, de a fejlesztések és az új termékek biztosítják majd az árutőzsde tízéves születésnapjának méltó megünneplését. A BÁT tagjai is érzik a tőkepiac iránti befektetői bizalomvesztést, amit visza kell szerezniük, és ezt a jelenlegi szabályok segítségével kell megtenniük, azaz a piac intézményeinek egyránt szigorúan kell ellenőrizniük a résztvevőket. Keresztesi Szergej elmondta, hogy érezhetően szigorodott az ÁPTF számonkérése, sűrűsödnek a brókerházak felügyeleti és elszámolóházi ellenőrzései, és természetesen a BÁT is él eszközeivel, de a tőzsde nem vállalhatja át a felügyelettől azt a feladatot, hogy minősítse a brókerházakat, csak az ÁPTF képes a működési engedélyek kiadásával szabályozni a piacra lépést. A tavalyi nagy brókerházi elhullás a BÁT tagjai közül csupán egyet érintett, a Tokió Brókerház élére került felügyeleti biztos, amit az elnök annak tulajdonított, hogy az Árutőzsdén nem jellemző a brókerházak saját számlás üzletelése, így a kockázatuk is jóval mérsékeltebb volt. A BÁT-on automatikus kizárással jár az is, ha egy brókerház az elszámolóházi garanciák közül egyszer is igénybe veszi a kollektív garanciaalapot, és mivel ezt 15 millió forint erejéig a Tokió bróker megtette, ezért a legutóbbi tőzsdetanácsi ülésen kizárták a BÁT tagjai közül, és a felügyelet engedélyével értékesítették a tőzsdetagságát is. Az elsősorban a BÉT tagjait tizedelő nemzetközi tőkepiaci válság okozta veszteségek tapasztalatait azért a BÁT tagjai is levonták, és mielőtt befejezték volna a piacfejlesztésüket, felülvizsgálták a szabályzatukat, sőt elfogadták a Keler által is szorgalmazott szigorításokat. A módosított alapszabályt rendkívüli közgyűlésen márciusig kell a tagoknak jóváhagyniuk, majd a felügyeleti engedélyezés után a mainál jóval nagyobb tőkekövetelményt kell majd teljesíteniük a brókerházaknak ahhoz, hogy a határidős piacon üzletet köthessenek.

A héten fejeződött be a BÁT elektronikus kereskedési rend-[illegible] próbaüzeme, és a

A jövő héte

Gyenge va

A remélthez képest izgalmasnak aligha mondható hetet hagyott maga mögött a BÉT, és az egy héttel korábbi BUX-értékhez képest a pénteki zárás 30 pontos visszaesést mutatott. Már januárban kiderült, hogy a BÉT nem tudja követni a fejlett piacok technológiai hosszát, mivel ez a szektor nem képviseli magát a börzén, így csak azt feltételezhették a piaci szereplők, hogy a február közepéig megjelenő 1998-as vállalati gyorsjelentések előtt megindul a máskor menetrendszerű spekuláció. Aki ellenben erre számított, annak csalódnia kellett, ugyanis oly óvatossá váltak a befektetők és a saját számlára is vásárló brókerházak, hogy csak a „tuti" tippre játszottak. Ez pedig nem volt más, mint a Mol. Az olajipari részvény népszerűsége a forgalma alapján február első hetében látszott csúcsosodni, miután csütörtökön minden idők rekordját döntötte meg a húszmilliárd forintos napi forgalmával, és péntekig öt százalékkal nőtt az árfolyama. A Mol-uralom már januárban kialakult, amikor a hónap utolsó hetében hat százalékkal emelkedett az árfolyama. *Kozma* László, a CA-IB Brókerház üzletkötője szerint egyszerű a magyarázat, hiszen a gyorsjelentések még csak a következő napokban válnak ismertté, és így fundamentális ok hiányában

A Budapesti Értéktőzsde részvé

BUD

	Nyitó ár
Agrimpex Rt. N	–
Aranypók Rt.	–
BÁV Rt.	1 400
BIF Rt.	421
Bonbon Hemingway Rt.	–
BorsodChem Rt.	5 295
BRAU	3 005
CEGF	–
Cofinec Rt.	–
Csopak Rt. N.	1 000
Danubius Rt.	4 920
Domus Rt.	–
Dunabolding Rt.	–

FESTŐK KIÁLLÍTÁSA

Ferenczy Károly

Ferenczy Károly: Nyári reggel

Nok Lapja 1963 Jan 19

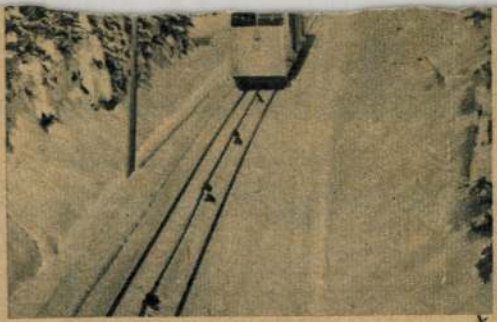

ITT VALAMI TÉVEDÉS VAN?

Nincs! Ez a kép most készült, télen, a nizzai tengerparton, az időjárásnak fittyet hányó vízimádók népes csoportjáról. Követjük őket? Majd, ha fagy . . .

TÉL ZAKOPANÉBAN

Hó borítja a lengyel Tátra fenyőerdeit. A Gubalowkához vezető sikló is csodálkozva húz felfelé, Tél király birodalmában

HÁRMASIKREK

Tehéneknél igen ritkák a hármasikrek — Chazoulière városkában ezért keltett nagy szenzációt az eset; mindhárom újszülött egészséges (nyilvántartott »elődeik« nemigen éltek pár óránál tovább)

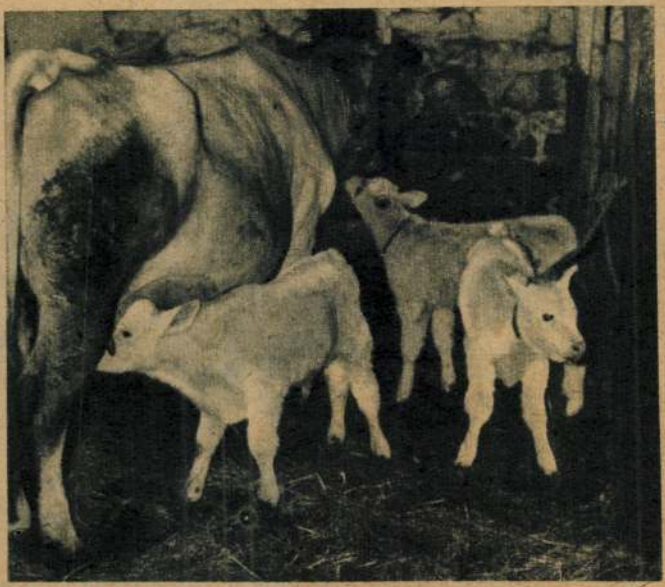

MILYEN RÉGI — S MILYEN MODERN!

Ezerháromszáz esztendős ez a nyaklánc, a Merovingok korának egyik ékessége, melyet most vásárolt meg a hannoveri múzeum. A lelőhelyről Isenbuettel-i nyaklláncnak nevezett ötvösremek még a mai ruhákhoz is jól illene

(MTI — Külf. Képszolgálat)

Ferenczy Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296. 188-307

ORSZÁG/VILÁG

1968 JAN 28

1021

NAGYBÁNYA FESTÉSZETE A NEMZETI GALÉRIÁBAN

A Nemzeti Galériában megnyílt emlékkiállítás — a nagybányai festők műveiből — pompás seregszemléje az 1896-ban Hollósy Simon körül csoportosult fiatalok és későbbi követőik mozgalmának, amely egyben kezdetét jelentette a modern magyar művészet történetének. A nagybányai első generáció alapítóiból, — Hollósy [illegible], Ferenczy Károly, Iványi-[illegible]d Béla, Thorma János, Réti [illegible], Oszkár és Koszta Jó-

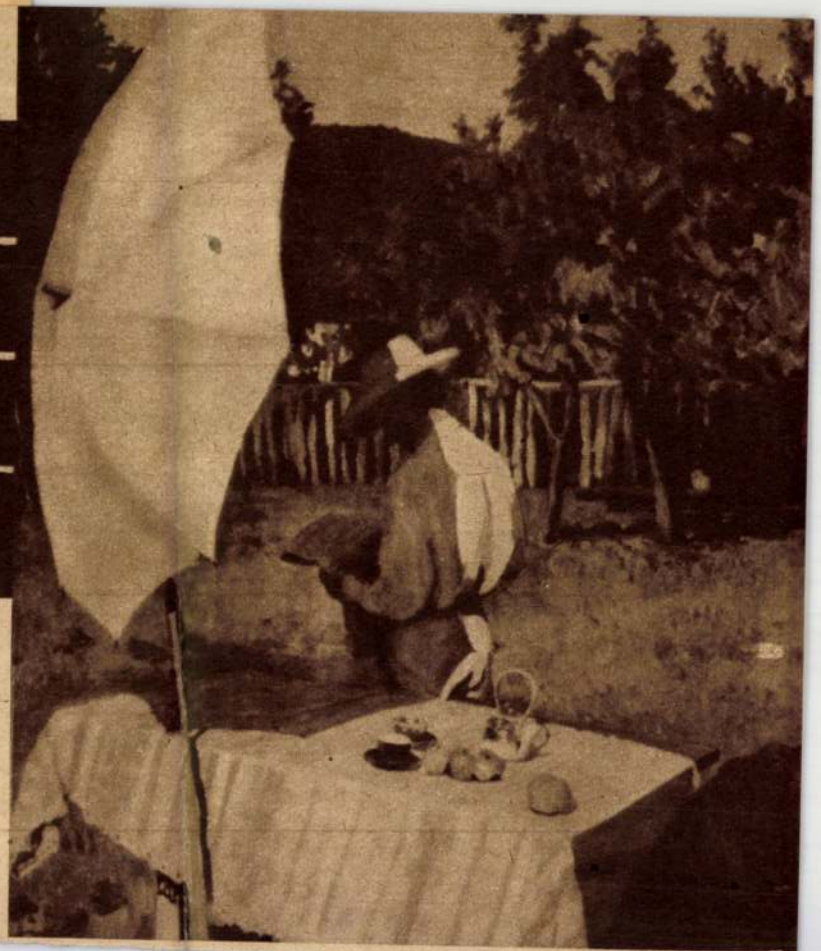

▲ Ferenczy Károly: Október

Régi választások nyomában

»Széles látókörű és tekintélyes hazafiakra« van szüksége a Kisgazda Pártnak, s jelentkeznek az urak, mi itt vagyunk, hajlandók vagyunk ebben a kerületben vagy bárhol másutt képviselőséget vállalni. Nem is jelöltségre, hanem képviselőségre gondolnak, azután, gondolják, lehetnek miniszterek, államtitkárok, főispánok, mert bár egyikükről-másikukról bőg a butaság, ők tudják, hogy széles látókörű hazafiak, okosak, műveltek, úriemberek.

Ha azután a falunkban vagy a választókerület székhelyén népgyűlést rendez a Független Kisgazda Párt, lent van a nép, ezek az urak fent ülnek Eckhardt Tiborral és a többiekkel az emelvényen, egymás között mondogatják, milyen okosan és ügyesen beszél ez a Tibor, kicsit demagóg persze, de hát mit csinálhat, ha kénytelen ellenzékien politizálni. Vagy nem kényszerűségből ellenzéki — az is lehet. Mindenesetre tehetséges úriember. A gyűlés után közebéd lesz, birgepaprikás, mert nagyon szereti Tibor, fene a hasába, miatt

szük.

Egyszer végé

pohárköszöntőne

Téli vasárnap hajnal

ben érkezünk a célu

devecseri gazdák mé

számmal és igen szívesen fogadnak az állomáson. Mondják, hogy délelőtt tíz órára tűzték ki a népgyűlést, ígérik, hogy sokan lesznek, addig is menjünk el a vendéglátásunkra kijelölt házhoz, reggelizzünk.

Devecserben jó bor és jó törkölypálinka van, nem csoda, hiszen szomszédságában magasodik a Somló-hegy. Éhgyomorra pálinkát kapunk, utána kol-

bászt, szalonnát, arra jól

kedik, hogy a képviselő u

most már elalszik, gyorsan felém fordul:

— Megadom a szót Dobi Istvánnak!

Pataky elalszik, nagyokat horkan, de időnként felemeli a fejét, beleordít a beszédembe:

— Úgy van! Úgy van! Jól mondja!

Következő ébredé

A múlt évben jelentette meg a Kossuth Könyvkiadó Dobi Istvánnak, az Elnöki Tanács elnökének »Vallomás és történelem« című nagysikerű önéletrajzát. Ebből közlünk szemelvényeket, melyekben Dobi István régi választásokra, régi képviselőkre emlékezik.

FERENCZY KÁROLY
(1862—1917)

Délutáni napsütés

Hamburg 220.1.

Hazatérés

ERDŐRÉSZLET

Paál László (1846—1879)

Szinyei-Merse Pál (1845—1920)

Ferenczy Károly

Ferenczy Károly: Testvérek.

A BÖKKENŐ.

Elbeszélés. — Irta KAZÁR EMIL.

VII. (Folytatás.)

A következő nap azzal kezdődött, hogy Czibula kora reggel elkezdett furulyázni. Mostanában ritkán jutott hozzá a fogfájása miatt. Epekedve fújta. Egyszerre valaki megzörgette az egyik ablakot, majd hirtelen felrántotta és kiszólt egy szózat.

— Hé barátom, aludni szeretnék még.

Czibula nem hallotta, fujta tovább. A hálóinges Pilisi ismételte: «hé, hé barátom!»

Az öreg úr már fölkelt pitymalatkor, ő sem tudott aludni, ott járkált a virágos udvarban. Pilisi rászólt:

— Sztaricsek, mondja annak az embernek, hogy ne fújja.

— Nem hall az ilyenkor, mint az alföldi molnár aratás után. Jó reggelt kivánok.

— Legelőször is a számadásokat, bevételt, kiadást mutassa meg nekem Sztaricsek, — felelt Pilisi s becsapta az ablakot.

Czibula fújta tovább. Az öreg nem szólt neki.

egyéb hátra, mint néhány szót mondani az örökösnek.

Pilisinél nyitva voltak az ablakok. Az öreg a tornáczról bekiáltott, hogy szabad-e? Pilisi és Érpáli együtt találta.

— Uraim, egy pár órára távozom, — szólt az öreg. — Méltóztassanak rendelkezni. Talán már délre vendégek érkeznek, feljön a zólyomi ügyvéd is. Azt hiszem, mindent elintézhetünk. Alighanem itt lesz Encsy keresztleánya is, a kit Érpáli úr már ismer. Ennek a lánynak a végrendelet nem testál semmit. Tanu lehetek rá, hogy Encsy gondoskodni akart a keresztlányáról.

— Jaj Sztaricsek barátom, ez nem elég, — szólt nyugodtan Pilisi. Tanu maga a végrendelet. Várom is a hiteles másolatát.

— Meglesz! — mondja megihlett lendülettel az öreg.

Pilisi jobban kitárta az ablakok szárnyát.

— Ezek az apró ablakok nem adnak elég levegőt. Úgy érzem, dohosak a falak.

— Encsy Pongrácznak az ablak is, a fal is jó volt és nem betegeskedett, mondta az öreg, mélységből háborgó érzéssel Encsy emléke iránt.

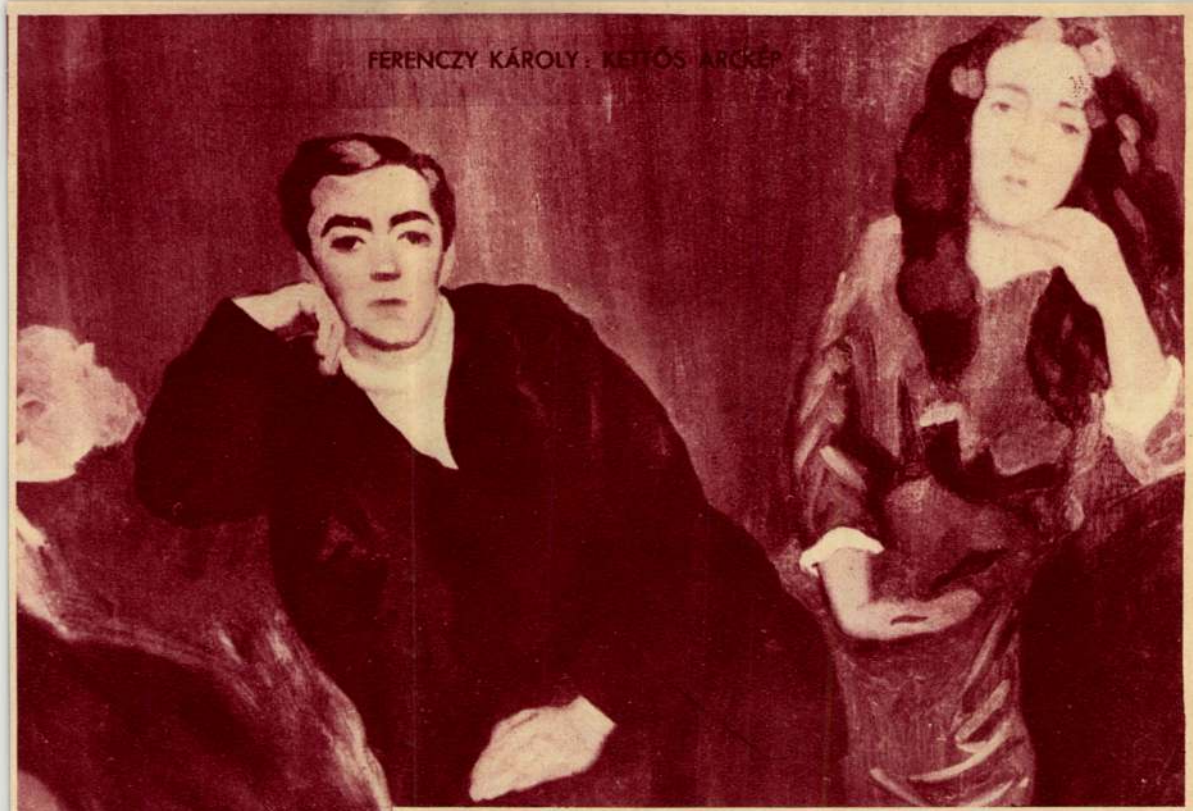

FERENCZY KÁROLY: KETTŐS ARCKÉP

KÉPEK AZ ERNST-MÚZEUM ELSŐ KIÁLLÍTÁSÁRÓL

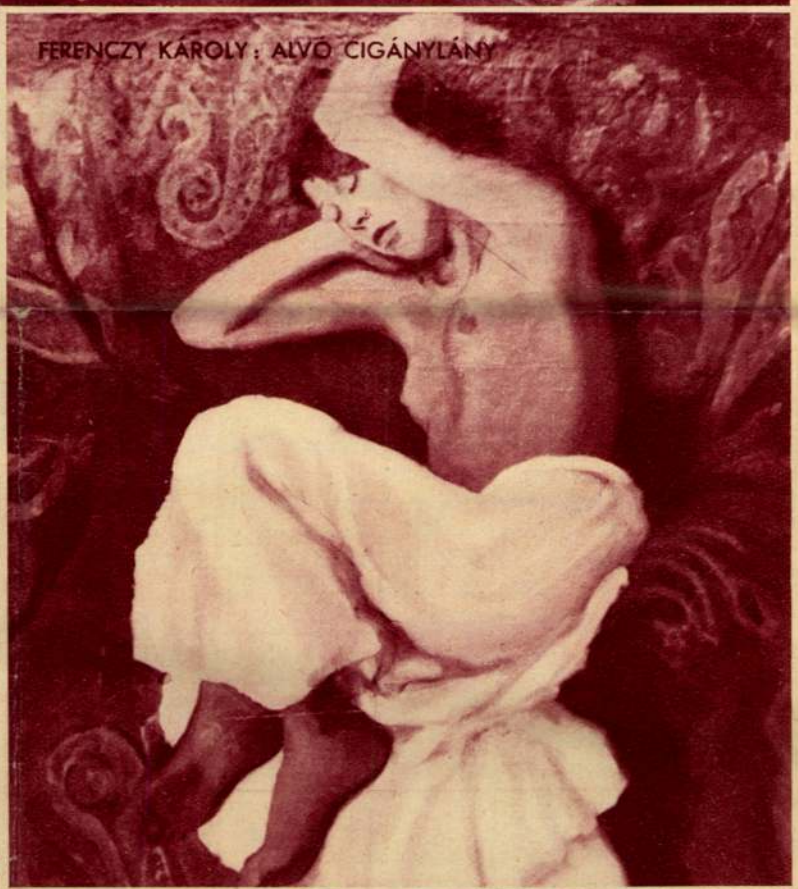

FERENCZY KÁROLY: ALVÓ CIGÁNYLÁNY

JACKIE COOGAN ÉS MENYASSZONYA: TOBY WING

A HAJ ÉS AZ ARCBŐR HELYES »HÁZI« ÁPOLÁSA A SZÉPSÉG ÉS A FIATALSÁG KONZERVÁLÁSÁT JELENTI! ORVOSI HASZNÁLATI UTASÍTÁST, TAPASZTALATOT ÉS ELLENŐRZÉST KAP A

A *Dr. med. László V.*-FÉLE

KOZMETIKAI KÉSZÍTMÉNYEKKEL
KAPHATÓ: KIZÁRÓLAG A FŐLERAKATBAN
MÚZEUM-PATIKA, IV., KOSSUTH LAJOS UCCA 22
(ASTORIÁVAL SZEMBEN)

JULES CAMBON NYILATKOZIK

(AIGNER LÁSZLÓ FOTOINTERJÚJA)

A MINAP ELHÚNYT NAGY FRANCIA DIPLOMATÁNAK UTOLSÓ

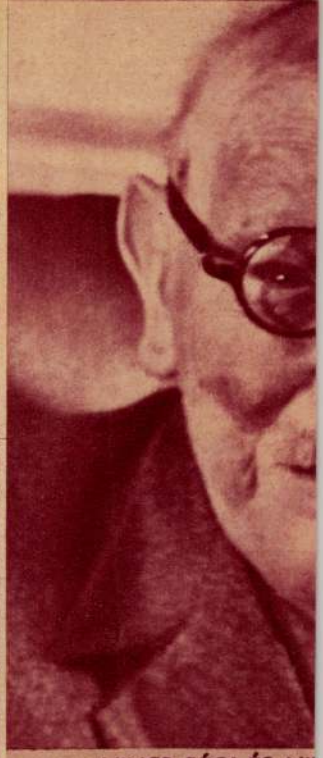

»... NINCS RÉGI ÉS NI
VÁLTOZIK CSAK, DE A L

»... EGY BECSÜLETES EMBER IGAZ SZAVA MARAD MOST ÉS MINDIG A LEGJOBB ESZKÖZ, AMIVEL A KORMÁNYOK DIADALRA VIHETIK AKCIÓIKAT...«

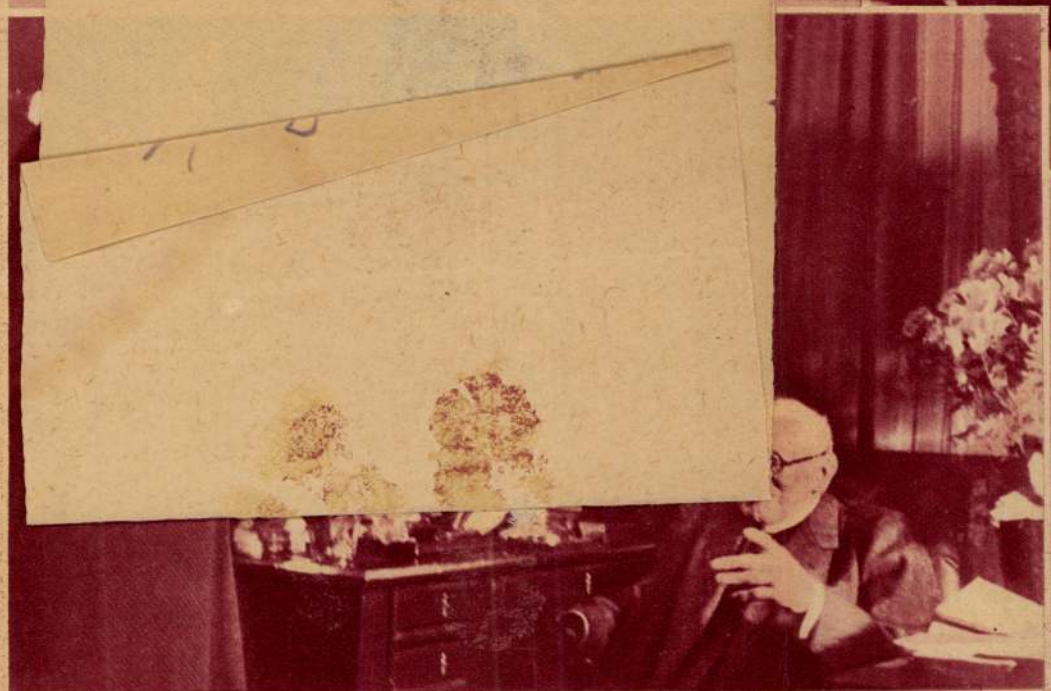

... PEDIG EZ MA NEHEZEBB, MINT VALAHA, MERT A DEMOKRATIKUS KÖZVÉLEMÉNY A MAGA SZENVEDÉLYESSÉGÉVEL KÖNNYEN BELESODORJA AZ ÁLLAMFÉRFIT OLYAN CSELEKEDETBE, AMELY KATASZTRÓFÁHOZ VEZETHET

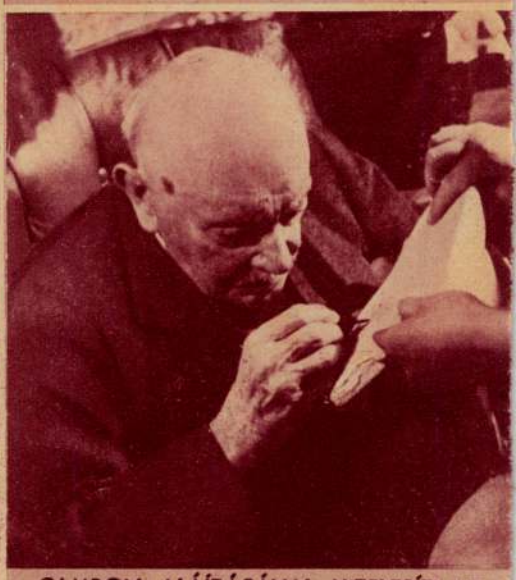

CAMBON ALÁÍRÁSÁVAL HITELESÍTI AZ INTERJÚ SZÖVEGÉT

t jobbra a jelzés: I. W. Köhler 1840.
0.5 cm.

Kriehuber.

Illusztr. XVII. táb.

el) lent jobbra.

ger.

z jelzése: Kupelwieser.

Illusztr. IX. táb.

15 —

Lieder Frigyes (1786—1859).

160. FÉRFI KÉPMÁS. Jelzés lent
Vizfestmény. 22×18 cm.

Lotz Károly (1833—1904).

161. NŐI KÉPMÁS. Jelzés lent jobb
Vászon. 59×39 cm.

Lotz Károly (1833—1904).

162. TÁJ VIZZEL. Jelzés lent jobb
Vizfestmény. 18.5×27.5 cm.

Lotz Károly (1833—1904).

163. TÁJ VADÁSZOKKAL. Jelzés
Vászon. 122×165 cm.
(Dr. Takács Zoltán megállapít

Magnasco Alessandro (Lissandrino)

164. TÉLI TÁJ.
Vászon. 86×110 cm.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (szül.

165. NŐI TANULMÁNYFEJ. Je
Vászon. 31.5×30 cm.

Ferenczy Károly

Vigyázz!

Simándy Pál:
Az elsikkadt Hegyi
Beszéd, Losonc, mikor?

Nem Ferenczy hasonló cinni Éjéről szól!!

Nehogy idézd!

Ferenczy Károly

Cród
z
Lázárirók

19. 8.

Cód

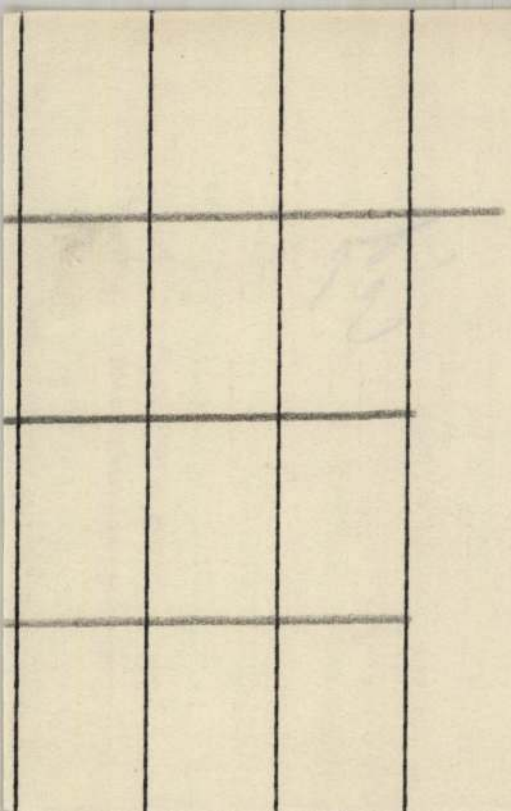

Ferenczy Károly

ind
-z

Lázárirók

152, 153. l.

ied

A képolnában díszes,
ványtábla Ágoston Elek pesti se
A hajó és kápolnák sz
rózsaszín márványburitását l
és Schatzl Lambert /49/, a kóru
Neuhauser Kálmán márványozók
1895-ben két oltárt e
ria Szívének tiszteletére és a
Greiner restaurálta /51/. Ma má
radt meg; a hajó szentélyi rész
díszes fülkében előreugró, gömb
Mária, jelenleg még nem
másunk van. A rendház képolnájáb
a templomban állt; képe Mária e
ben állíttatta Szent-Iványi Józ

47./ Historia D., Protocollum I
48./ 1894.aug.9. költségvetés.Z
49./ 1895.jan.31. sz.cs.
50./ Chronologia Conventus.... s
51./ Protocollum II.1895.§.216.

Ferenczy Karolj

wod
z
Lazarmujovoje
79. l.

cel

T Á S

ezett egyszeri rendki üli segélyről.
ágos Bizottsága/

2	360.-	
1	240.-	
1	240.-	
3	480.-	
-	120.-	
-	120.-	

Ferenczy Károly

festő

kiáll. érem

Közlezrkiáll

1267/-

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Ferenczy Károly

„Bimbi" c. Zorai festménye szerepel a szentendrei Ferenczy Károly Múzeum új szerzeményeinek kiállításán.

Vigilia 1970 március
200. old.

Képzőművészet

Ferenczy Károly,festő

Az 1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár számára megszerzett dr.Tompa Kálmán gyüjt.oly csoportosulásokat és irányzatokat is bemutat,melyek a Képtárban hiányoztak,vagy hiányosan voltak képviselve.Igy Ferenczy műve N Nagybánya Plein-air piktúráját mutatja be. 225-26.old 55.jegyz

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Ferenczy Károly,festő

--- ---

A dr.Tompa Kálmán gyüjt-ből származó képe,a "Tékozló fiú"vázlata,10.sz.kép.a Pécsi Modern Magyar Képtárban, már a táj és ember Nagybányára oly jellemző tematikájához csatlakozik. 225-26.old. 55.jegyz

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Ferenczy Károly,festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekü gyüjteményét.A 19.-20.sz. magy.képzőművészetének keresztmetszete.388 mü,180 müvés Ferenczy három müvel szerepel.10.és 12.sz.kép. 227.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Ujszerzemények I.219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Ferenczy Károly, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményei. Képek jegyzéke:
10. sz. kép: "Tékozló fiú", olaj. 88+117 cm. Ltsz.: 68.75.
Fekete repr. 228. old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények I. 219. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

Vörös fal./II/.	olf.
Arckép.	"
Csendélet. Kacsák.	"
Havasi tanya.	"

LMT.1910/11. teli kiáll. Kat. 38.l.

Ferenczy Karól

Józsefet eladják test-
vérei c. képének vá-
lata és Esztben ol-
vasó férfi c. képei

dr. Basch Lóránd
tulajdonában
Restauráltam und Esztet 1935
februárjában.

Bár kitől munkát vállalunk.

SZINYEI MERSE U. 17.

elsőrendű Box **P 16** —

Ugyanez [illegible] a szinben **P 1 drágább**.

— Varrott talpalás 80 fillérrel drágább —

— Gyermekcipő javitás nagyság szerint —

Szakszerű cipőfestés 80 fillértől feljebb

E hirdetésünk nemcsak reklám, hanem figyelmeztetés, hogy fillérekért garantált minőséget és munkát kap.

Egy kisérlet teljesen meggyőzi Önt áraim olcsóságáról, munkáim kifogástalan voltáról és állandó vevőm marad.

Kizárólag kisipari kézimunka.

Címre ügyelni!

VASUTAS EGYESÜLETEK TAGJAINAK CIPŐKÉSZITŐ, JAVITÓ ÉS TALPALÓ ÜZEM

SZINYEI MERSE-U. 17.

Fel. kiadó: Kálmán G.

Ferenczy Károly MDK

Vörösfal I., repr.

Műcsarnok 1910/11 téli kiállítás

Ferenczy Károly,festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményei:Képek jegyzéke: "
18.sz.kép. "Noémi",olaj. 81+54 cm. Ltsz.:68.76.
Fekete repr. 228.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Ferenczy Károly

Nagybányai templom (repró).

Dévényi Iván: A szinek hatalma; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 10-11. l.

Ferenczy Károly

Hazatérő fanányák c. képe Szilágyi Dezső (Újhely) gyűjteményében.

Kurucz Gy.: Századok kincse ...; Műgyűjtő, 1970. 1. sz. 17. l.

Ferenczy Károly

Képe szerepel a BÁV aukciójón

N. N.: Venki többet?

Esti Hislop 1970 XII 5

Ferenczy Károly

műrészetét „Elefántcsont-torony festészetűnek nevezi Horváth Z.: „Die Jahrhundertwende in Ungarn, Neuwied-Berlin 1966" című könyvében.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800- bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970. 10 l 147 l.

Ferenczy Károly

Fegyverpár és Birkozók c. képe a szerző tulaj-
donában van.

Devecsi I.: Gyűjteményem; Műgyűjtő, 1970. 3. sz. 12. l.

Ferenczy Károly

Önarcképe a magyar önarcképek között különleges helyet foglal el.

László M.: A magyar portré-művészet történetéből; Művészet, 1940. 4 sz. 44. l.

Ferenczy Károly

Templom c. képe Tanyám Jenő gyűjteményében. A szerző idéz Genthon István monográfiájából az 1903-as képpel kapcsolatos részből.

Dévényi T.: A szinek hatalma; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 12. l.

Ferenczy Károly

Kiemelhedő a Kallós Edéről és ~~felesé~~ saját felesé-
géről (A művész meje) készült portréi. Festett bir-
kózókat, artistákat s hármas arcképet gyermekeiről:
Valérról, Noémiről és Béniről.

Lászlé M.: A magyar portrémüvészet történetéből; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 44. l.

Ferenczy Károly

„Gyermekek ponnykon" cimű művét (1905) a kanadai Montrealban találjuk.

Genthon I.: Monumenti Artistici Ungheresi All'Estero. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

20l.

Ferenczy Károly (1862-1917)

„Im Park" c. müve (eml.)

a Déri Muzeumban van

– bozóky –: Die Gemäldegalerie
im Déri Museum Debrecen

Daily News 1969 VI. 27

Ferenczy Károly

Korai nagybányai periódusából származó műve, az 1899-es Hazatérő favágók egyik (legjótétebb tónusú) változata Szilágyi Dezső (Sátoraljaújhely) gyűjteményében.

Theisler György: Szilágyi Dezső gyűjteménye; Műgyűjtő 1972/4. sz. 24. l.

13) Terenczy Károly

óját feldarabolta, nem volt megelégedve vele.

A magyarországi műv. tört. I. 460.
Corvina 1970.

10) Ferenczy Károly
festő"

1905 „Napos délelőtt"
„Gyermekek ponnykon"
„A három királyok"
„Lovagló gyermekek"
„Hazatérés"

1906 - ban a kiprőműv. Főisk. tanárává neve-
A magyarországi műv. tört. I. 458.
Corvina 1970.

11) Ferenczy Károly
festő"

zik ki. Tanítványai Szőnyi István és Bernáth tarál is. –

Budapesti korszaka:

1906 Béni arcképe

1908 „Kettős arckép" /Béni és Noémi/

1909 „Borús táj" /„Izvora fenyvessel"/

A magyarországi műv. tört. I. 458-459.

Corvina 1970.

9) Tersánszky Károly
festő

1903 „Október"
1903 „Festőnő"
1904 „Fürdés előtt"
1904 „Festő és modellje" – aktfestés problémája.
1904 „Malonyai Dezső arcképe"

A magyarországi művészet története I. 457.
Corvina 1970.

8) Terenczy Károly
festő"

1901 „Rózsák két babával"

1903. Önarchép!

1901 „Cigányok" – két változatban

„Gesztenyefák" c. műve-plein air.

1902 „Nyári reggel"

1902 „Márcinsi est"

A magyarországi műv. tört. I. 456.
Corvina 1970.

7) Ferenczy Károly
festő

szakának fő műve.

1899. „Esthangulat lovakkal"

1899 „Hazatérő favágók"

1900 „Józsefet eladják testvérei"

Csendéletei:

1901 „Csendélet két karsával"

A magyarországi műv. tört. I. 455-456.

Corvina 1970

6) Ferenczy ~~István~~ Károly
fes 50"

dése", „Tyúketetés", „Bóh István archépe".
Családostul Nagybányára telepedett.
Kiss József verseinek illusztrálása
„Hegyi beszéd" c. műve két változatban
1898 „A három királyok". – nagybányai kor-

A magyarországi műv. tört. I. 455
Corvina 1970.

5) Ferenczy ~~[illegible]~~ Károly
festő

1893-ban Münchenbe költözik.

Művei: 1894 „Madárdal"
1893 „Önarckép"
1894 „Ádám"
1896 „Archeologia"
„A neuwittelsbachi kertben", „A szavargó étre-

A magyarországi műv. tört. I. 454-455.
Corvina 1970.

4) Ferenczy Károly
festő

Műrei: „Leányok virágokat gondoznak", „id. Ferenczy Károly", „Karinot hajigáló fiúk", „Kertészek", Valér fia és felesége arcképei, „Vidéki hordár", „Plakátok előtt", „Válás"

A magyarországi műv. Tört. I. 454.
Corvina 1970.

3) Ferenczy Károly
festő"

mult.

Korszakait négy város-jelöli: Szentendre,

München, Nagybánya, Budapest.

1887-ben Párizsba ment.

1889 „Kallós Ede" arcképe!

1889-1892 Szentendrére tekpedett.

A magyarországi műv. tört. I. 454.

Corvina 1970.

2) Ferenczy Károly
festő

Rómába utazott egészsége helyreállítása kedvéért s hazatérve elhatározta, hogy festő lesz. Münchenbe ment, majd visszatért Olaszországba, Nápolyba, ahol festőiskolába járta. Majd visszatért Münchenbe. Rendszeresen sokasemtá-

A magyarországi műv. tört. I. 453
Corvina 1970.

1) Ferenczy Károly
festő

1862-1917. Bécsben született 1862 febr. 18.-án.
1879-1880 közt készült néhány vajza és víz-
festménye a MNG-ban. Első igényesebb mű-
ve Gavoschián / Krassó-Szörény megyében / ké-
szült 1885-ben „Önarchép" /pasztell/
A magyarországi műv. tört I. 453.
Corvina 1970.

12) Ferenczy károly
"festő"

1910 „Vörös fal"
1912 „Női akt"
„Alvó nő"
1911 „Testvérek"
1912 „Anya gyermekével"
„Krisztus sirátása" c. utolsó nagy kompozici –
A magyarország műv tört I. 459-460.
Corvina 1970.

Ferenczy Károly

Emlétve

Székelyhidi Ágoston: Ötéves a Hajdusági Művésztelep.

Korfárs, 1969/2. 335. l.

MDK

Perenczy Károly, festő

Megemlítve: Widder Félix kiállításának
kapcsolatban.

Keserű Endre: Két emlékkiállítás 7.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 24.

Ferenczy Károly

Bogenschießen, 1911., neg.

100 Jahre Kunst in Ungarn
Museum am Ostwall Dortmund, 1971.

MDK

Ferenczy károly, festő

Németh Lajos: Modern magyar művészet c. könyvét taglalva foglalkozik a cikk Ferenczy károly jelentőségével.

Miklós Pál: A modern magyar képző művészetről 20-25. old.

KRITIKA, BP. 1969. március VII/3.

Ferenczy Károly

Neve emlitve

Képző művészet

Vigilia 1970 január
61. old.

Ferenczy Károly

Neve emlétve

Vigília 1970 április

274. old.

Kegyőművészet

Ferenczy Károly

„Október" (1903) c. tipe

szerepel a Nemzeti Galéria új szerzemé-
nyeinek kiállításán

Képzőművészet

Vigilia 1970 szeptember
629. old.

Ferenczy Károly

Sanitványa volt

Kmetty János

Képzőművészet

Vigilia 1969 december
852. old

Ferenczy Károly

A kritikus szemére veti a művésznek, hogy a maga fölényes, arisztokratikus exkluzivitásában nem elegyedik a művészeti harcokba. „Pedig ennek a hajlithatatlan, erős, fegyelmezett és csodálatosan finom művészegyéniségnek kellene néha-néha hátra néznie, hogy jő e utána uj nemzedék, mely az ő nemes hagyományait megőrzi és tovább fejleszti ahelyett, hogy áldozatul essék meg nem értett, s ki nem forrott irányoknak." A tárlaton szereplő kettős arcképét , aktját a fehér bluzos alakkal szinben formában mesteri tökéletességünek tartja, „női arcképe a maga diszkrét finomságával szinte kiegészíti a kettős arckép medöbbentő monumetalitását."

A HÉT, Bp. 1909. febr. 21. XX. évf. 8. sz. 138-139. lap.

Ferenczy Károly

Tövis: M.I.É.N.K. cimmel számol be a Nemzeti Szalon kiállitásáról a Müvészet c. rovatban. Hosszan, részletesen beszél a müvész utjáról, aki egész életében "hátra nem tekintve, csak a saját lelkét vizsgálva ment mindig előre, de most végérvényesen megállt. Igaz, gyönyörü magaslaton, a legmagasabb pontján a mai müvészetnek" de ezt a megállást erkölcsi károkat okoz -a kritika szerint- mivel a MIÉNK kebelén belül egyáltalán nincs hátvédje a naturalista ifjuságnak. A kiváló tehetségü ifju müvészek serege „vezér nélkül lézeng a szélsőséges irányok szirtjei között"

A HÉT, Bp. 1909. febr. 21. XX. évf.
8. sz. 138-139. lap.

Ferenczy Károly

Szinyei Merse Pál, Mednyánszky László, Beck Fülöp Rippl-Rónai József, Grünwald Béla művészeket sorolja fel Marco: "A téli tárlat I" c. beszámolójában, megjegyezve róluk: "Ezek azok a művészek, akik idegenül járnak közöttünk, s akik vagy nincsenek ott a tárlaton, vagy a "független zsüri"-től kegyetlenül megtizedelve kerülnek be."

A HÉT, Bp. 1906. nov. 18. XVII. évf.
46. sz. 769-770. lap.

Ferenczy Károly

"Férfiarcképe egy kollektiv kiállitás ~~kiállitás~~ keretében érdekes volna, mint dokumentuma egy hüvösebb, közömbösebb pillanatnak, de itt ebben a környezetben, ahol egyedül reprezentálja a mester müvészetét, erre a feladatra gyöngének bizonyul, s egy ezredrészét sem mutatja annak a sokféle erősségnek, amiből Ferenczy egyénisége össze van rakva."-irja Marco: "A tavaszi tárlat" c. kritikájában.

A HÉT, Bp. 1906. ápr. 8. XVII. évf.
14. sz. 226-227. lap.

Ferenczy Károlyné, Tidalka Olga festő

Ferenczy Károly felesége és fia, Valér,
mindketten festettek.

Simon Gy. Ferenc: A Ferenczy Galád.
Képes Újság, Budapest, 1944. május 18.

Ferenczy Károly

A század első évtizedei magyar művészet egyik főszereplője volt.

Dévényi Iván: A gödöllői művésztelep
Vigilia, Budapest, 1973. nov. 440. old.

Ferenczy Károly festőművész (1862-1917)

a nagybányai művésztelep alapító mestere.
Szentendréről jött Nagybányára. Ide tért vissza, –
a családi szentendrei bázba a 3 éves párizsi tá-
nulmányai után. Itt született két ikergyemeke
1890-ben, Noémi és Béni.
„Dombtetőn" c. tájkép, olaj, részlet (repr.)

Simon Gy. Ferenc: A Ferenczy Család.

Képes Újság, Budapest, 1974. máj. 18.

Ferenczy Károly

A nagybányai művésztelep és szabadiskola mestere volt.

Nagy Tibor: Ferenczy Károly

Élet és Tudomány, Budapest, 1943. dec. 21.

1021 Károly Ferenczy

DER Ausschnitt 1 BERLIN 45, Telex: 1-83538
Aufl. i. Tsd. | lt. Stamm
Richtung: | 1973/74 (+) ; ii
Main Echo
8750 Aschaffenburg (Bay) 26. 8. 75 F

Kunst in Ungarn 1900 bis 1950

Sommerausstellung im Kunstmuseum Luzern

Kunst in Ungarn 1900—1950 heißt die diesjährige Sommerausstellung im Kunstmuseum Luzern, die im Rahmen der Internationalen Festwochen bis zum 7. September dauert. Durch das Entgegenkommen der ungarischen Regierung können fast 200 Werke (Malerei und Graphik) von 36 Künstlern aus den staatlichen Museen in Budapest und Pecs sowie aus ungarischen Privatbesitz gezeigt werden. Sie belegen den mühevollen Weg der modernen Malerei in diesem ehemaligen Teilstaat der Donaumonarchie, wo Kunst und Politik seit dem frühen 19. Jahrhundert auf das engste verknüpft waren.

Aber trotz des immer stärkeren Drängens nach staatlicher Selbständigkeit — auch die Künste galten als »nationale Aufgabe« in der Freiheitsbewegung — entwickelte sich erst spät eine eigene bildkünstlerische Tradition. Noch die ungarische Historienmalerei, nach 1848 als Teil der politischen Romantik entstanden, hing einer ausländischen Schule an, dem sterilen Münchner Akademismus.

Doch auch die Moderne der Jahrhundertwende erhielt ihre Anstöße vornehmlich von außen, wenngleich sie zwei heimische und nicht unbekannte Vorläufer besaß, die realistische Landschaftsmalerei von Mihaly Munkacsy und die Freiluft-Malerei von Szinyei Merse.

Ebenfalls als Künstler des Plein-Air trat dann nach 1900 besonders Karoly Ferenczy hervor, von dem wir sein in kraftvollen Farben strahlendes Bild »Mit Pfeilen schießen« aus dem Jahr 1911 zeigen. Mit dem Ersten Weltkrieg schwand jedoch auch die Bedeutung der ungarischen Postimpressionisten und Jugendstilkünstler, die mit ihren Gesamtkunstwerken (Malerei, Architektur, Kunstgewerbe) eine Ästhetisierung der Umwelt versucht hatten. Von nun an traten radikalere Kräfte auf, zunächst die Antimilitaristen und Aktivisten um die Zeitschrift »A Tett« (Die Tat), die als erstes Organ der künstlerischen und literarischen Avantgarde Ungarns 1915 von Lajos Kassak gegründet wurde. Nach deren Verbot zwischen 1916 und 1925 die international beachtete Zeitschrift »MA« (heute) das Sprachrohr der engagierten Künstler und Literaten.

Durch das Scheitern der Räterepublik 1920 ins Exil gezwungen, repräsentierten sie vor allem in Wien und Berlin das moderne und revolutionäre Ungarn; besonders von den deutschen Zeitungen »Der Sturm« und »Die Aktion« wurden sie häufig gedruckt. Die ungarische Kunst der zwanziger Jahre und ihre bedeutendsten Vertreter (Lajos Kassak, Josef Nemes-Lamperth, Laszlo Moholy-Nagy, Gyula Derkovits) bilden zu Recht den Schwerpunkt der schönen Luzerner Ausstellung.

Die damaligen Höhepunkte: der Konstruktivismus mit seinen gesellschaftlichen Utopien und der »Bildarchitektur«, die Aktivitäten der »Gruppe sozialistischer Künstler« und das zwischen 1928 und 1938 in Budapest bestehende »Kleine Bauhaus«, genannt »Mühely« (Werkstatt), wirken noch heute nach, in Ungarn selbst, wo man dieses Erbe glücklicherweise sorgfältig pflegt und erforscht, aber auch andernorts, ohne daß die — nicht nur biographische — Herkunft der Künstler recht ins Gedächtnis gedrungen ist (Marcel Breuer, Victor Vasarely). Der vorzüglich edierte Ausstellungskatalog, mit vielen Abbildungen mehreren Einführungen und ausführlichen Künstlerbiographien, kostet im Großformat 15 Franken.

Wolfgang Jean Stock

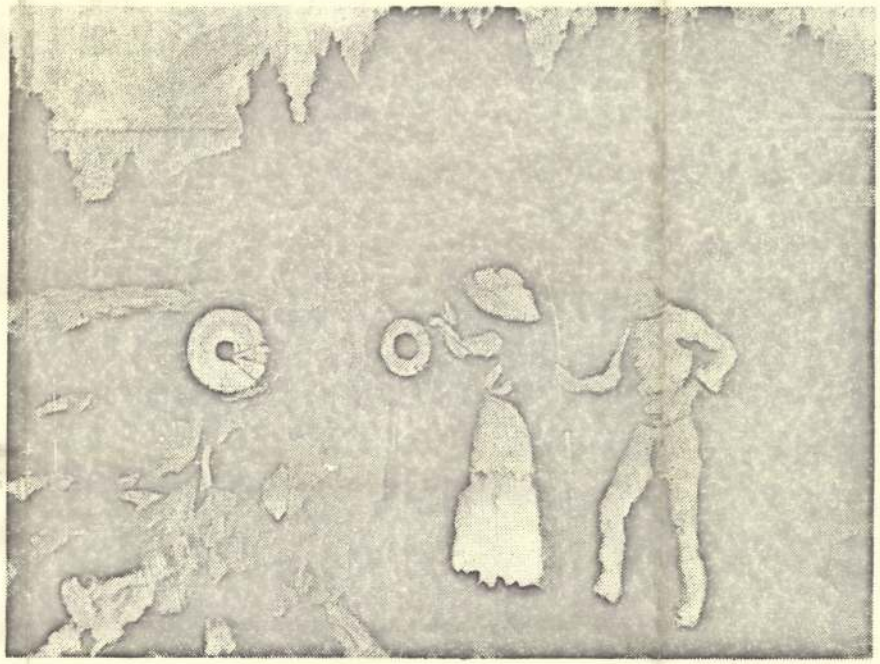

KAROLY FERENCZY (1862 bis 1917): Mit Pfeilen schießen, 1911

Ferencsy Károly

Neve Réti Istvánnal kapcsolatban említve.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 276 p.

Ferenczy Károly

A nagykányai iskolához tartozott.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 273 p.

Ferenczy Károly

1903-as katalógusának előszava említve.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 278 p.

Ferenczy Károly

A kilencvenes évek Levitánja és Ferenczy felfogása között nagy a hasonlóság

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom – Bp. 1974. 267 p.

Ferenczy Károly

A mentendrei művésztelep létrejöttében volt.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 313 p.

Ferenczy Károly

A nagybányai festők első kiállításának plakátterve

Bp. Föv. tört (Corvina 73) 53.t.

Terenczy Károly

Nere emlitve

Juhász Terencze: Vázlat a successsioról

Nagyvilág 69/8 1222. o.

Ferenczy Káboly

nem emlitve, Kmetty mesdere volt.

Devényi Iván: Kmetty János szuletesnapjára

Nagyvilág 74/12 1914-o.

Terenczy Károly

Kerustokkal kapcsolatban említve.

Dévényi Iván ismertetése

Vigilia 74/7 500.0.

Ferenczy Károly
festő

Ferenczy Károly „Tékozló fiú"-ja
a Petro gyűjteményben van.

Végvári Lajos: Magán gyűjtemények...
Művészet, 1975. március - 9 oldal.

Ferenczy Károly
festő

Ferenczy Károly csendélete és
tanulmányvázlatai vannak
a Petro gyűjteményben.

Végvári Lajos: Magán gyűjtemények...
Művészet, 1975. március - 9 oldal.

Ferency Károly
festő

Tanulmány a háromkirá-
"bychhoz" (repro)

Végvári Lajos: Magán gyűjtemények . . .
Művészet, 1975. március – 9 oldal.

Ferenczy Károly, kstő

13 festményének reprodukciójával

kerepel

—: Bem utatták a jövő évi művészeti naptárakat 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. nov. 12.

Ferenczy Károly, festő

Tárlatvezetésen ismertetik műveit.
(Nemzeti Galéria.)

– : A két vége kulturális programból
9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 11.

Ferenczy Károly, Jestő

A genetikusok érdeklődnek
családja iránt.

S.M.: Vérvokonok hávassága

4.

ESTI HIRLAP, Br. 1975. jan. 10.

Ferenczy Károly, festő

Megemlítve.

— bel — : Szontvány tragédiája 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. febr. 27.

Ferenczy Károly
festő

Ferenczy Károlynál tanult Harang-
lábi Nemes József.

Mishán Iván György: A moszkvai futár.
Tükör, 1974. Okt. 8 - 8 lap.

Ferenczy Károly
festő

Méltatás

-----: Kiállitási naptár.
Müvészet, 1974.szeptember - 43.oldal

Ferenczy Károly

Rippl Rónai, Kriesch Aladár, Csók István, Magyar Mannheimer, Katona Nándor, Kosztolányi Kann Gyula, Iványi Grünwald Béla, Telcs Ede, "ők a készek, a férfiak, a kiforrottak, akik sok küzdelmes harc után megtalálták a maguk utját és biztos diadallal haladnak azon egyre magasabb ra,- irja Jean Preux: "A jubiláris tárlat" cimmel, hálát adva a megváltozott müvészetpolitikának, hogy végre megnyiltak a Mücsarnok termei előttük, melyek zárva voltak eddig s most alkotásaikkal „bámulatba ejtik a magyar publikumot."

A HÉT, Bp. 1911. dec. 24. XXII. évf. 52. sz. 851-852. lap.

Ferenczy Károly

"A magyar piktorok egymásután tálalják fel tehetségüknek izes, üde gyümölcseit"- irja Jean Preux:„Ferenczy Károly"cimmel az Ernst Muzeumban rendezett kiállitásról. Régebbi képeit összehasonlitja a jelenlegiekkel, melyeken minden igaz, minden szivből jön, valamennyi a festői munka, keresés, meggyőződés őszinte eredményeit mutatja. Régebbi "ideálja a fokozott szinpiktura volt... mai szinei már csendesek, nyugodtak. A szin már nem öncél nála, hanem csak a festői hahatás eszköze." Pikturája az uj müvészet számára minden lehetőséget megnyitott.

A HÉT, Bp. 1913. febr. 23. XXIV. évf. 8. sz.125-126. lap.

Ferenczy Károly

Jean Preux:"Az Ernst Muzeum kiállitása"
Két mestert együtt emlit a kritika: Szinyei Merse Pált és a müvészt, akik néhányad magukkal a magyar müvészet multját megteremtették. Ők a meghiggadtak, biztos tudás, megállapodott elvek harmoniája jellemzi alkotásaikat. Neveik forradalmi hangzása elcsitult, müvészeti stilusuk véglegessé vált, értékük örökkévaló.
A kezdet első küzdelmeit már távoli emléknek tekintik.

A HÉT, Bp. 1913. dec. 7, XXIV. évf.
49. sz. 794. lap.

Ferenczy Károly

A müvészek védelmében a lap „Toll és Tőr" c. rovatában közölt cikke válaszol Apponyi, volt kultuszminiszter vádjaira, melyekben a müvészek reklámhajhászásáról és a reklám értékesitéséről nyilt levélben ir. A cikk erélyesen cáfolja a vádaskodást, mely a modern müvészek ellen irányul és leszögezi, hogy Ferenczy Károly például egész vagyonát beleölte Nagybányába és ugyanezt tette Thorma János és Kernstock Károly is. A modern magyar festőmüvészek sokkal többet áldoztak a magyar müvészetért, mint Apponyi a miniszter és mint Apponyi a magánember.

A HÉT. Bp. 1914. febr. 8. XXV.évf. 6. sz. 85. lap.

Ferenczy Károly

Rippl Rónai József, Katona Nándor, Vaszary János, Kosztolányi Kann Gyula, Szinyei Merse Pál, /Benczur Gyula, Hollósy Simon / müvészeket sorolja fel L. sign.-val közölt ismertetés a lap Müvészet c. rovatában, Rózsa Miklós: "A magyar impresszionista festészet" c. könyvéről. Külön kiemeli az iró müvészetét, ahogy a müvészek portréját "ragyogó kolorittal festi meg."

A HÉT, Bp. 1914. márc. 1. XXV. évf.
9. sz. 142. lap.

Ferenczy Károly

Csók István, Fényes Adolf, Iványi Grünwald Béla, Perlmutter Izsák, Strobentz Frigyes müvészek képviselik a magyar nemzetet a velencei nagy versenyben.
Jean Preux: "A velencei kiállitás" cimmel ir az ujságok támadásáról, amiért ezt a hat müvészt jelölték ki, s a magyar müvészet-politikát okolják, amelynek nem érdeke, hogy a tehetség érvényesüljön. Ezt a névsort kevésnek tartja Magyarország reprezentálására, de a magyar pavillon területe korlátolt s ezért nem mehettek többen, mint a cikk megállapitja.

A HÉT, Bp. 1914. márc. 8. XXV. évf. 1o. sz.159.lap.

Ferenczy Károly

A Szépmüvészeti Muzeum igazgatójáról, Petrovits Elekről készitett festményét a cimlapon bemutatja a lap. Repr.

J.P.: „Tavaszi kiállitás" cimmel a Mücsarnokban bemutatott alkotásáról mondja: Ferenczy Károly "az első, a nagy. - Egyetlen képével szerepel, de ebben müvészetének egész delikát finomsága benne van. Milyen utat járt és milyen szerencsés volt, hogy ma ilyen higgadt és biztos fölénybe került."

A HÉT, Bp. 1914. ápr. 5. XXV. évf. 14.sz. cimlap és a 214, 223. lapokon.

Ferenczy Károly

"Az olajban festés titkainak és szépségeinek lelkes kutatója, tudatos mámorosa, tudósa és müvésze"-irja elragadtatással Gerő Ödön: "Az ünnepi tárlat" cimmel a Müvészet c. rovatban, a jubiláris kiállitáson szereplő alkotásairól.
A kiállitást a Képzőmüvészeti Társulat félévszázados fennállásának alkalmából rendezték.

A HÉT, Bp. 1911. ápr. 9.
XXII. évf. 15. sz. 239. lap.

Ferenczy Károly

A "Keresztről levétel"c. vásznáról igen nagy elismeréssel ir Tövis: "A MIÉNK kiállitása" cimmel. Nagy lovas képe a puritán naturalizmusnak remeke, Mélységes, archaikus nyugalom árad le róla. A futó pillanatnak olyan grandiózus megrögzitése ez, amiben az egész örökkévalóság benne van. "A tájrészlet fenséges nyugalma egy kis festői mikrokozmoszban összesüriti a nagy természet egész változó permanenciáját". Befejezésül megállapitja, hogy a müvész a legmagasabb csucsról nézhet alá.

A HÉT, Bp. 1910: január 16.
XXI. évf. 3. sz. 47. lap.

Ferenczy Károly

Felső nő, ceruza, 12,5×19, VÉDETT
3000 Ft

30. művészeti képaukció, 1973.

Ferenczy Károly
festő

A Vasvári Pál utcában a volt
Ferenczy Károly és Medgyaszay
István féle műtermet bérelte ki
a „Szocialista művészek csoportja"

Feljegyezte: Székely Zoltán: Korniss Dezső önmagáról.
Művészet, 1974.november 4.oldal

Perenczy Károly, Jestő

Megemlítve. (Tárlatvezetés a Nemzeti Galériában.)

–: Vasárnapra várja a Képek hódolóit

4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. okt. 12.

Ferenczy Károly

A nagybányai művésztelep festői őrök neve említve.

A Hét, 1973. máj. 11. 4. elf. 19m. 15n.

Ferencsey Károly
festőművész

Képes Újság, 1994. dec. 28.

Ferenczy Károly, festő

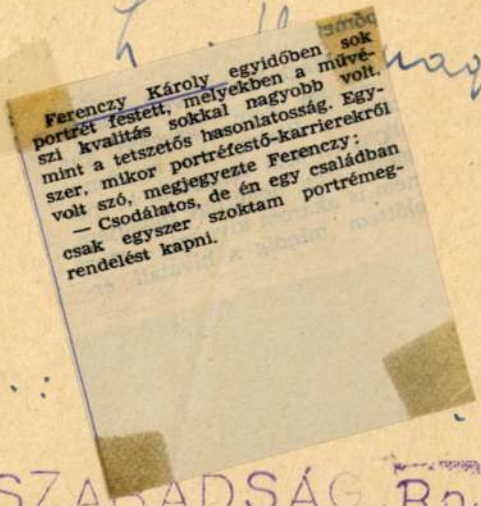

Ferenczy Károly egyidőben sok portrét festett, melyekben a művészi kvalitás sokkal nagyobb volt, mint a tetszetős hasonlatosság. Egyszer, mikor portréfestő-karrierekről volt szó, megjegyezte Ferenczy: — Csodálatos, de én egy családban csak egyszer szoktam portrémegrendelést kapni.

R. Gy.: ...

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. júl. 19.

Ferencsy Károly festő

L.: Szőnyi István.

Ma — 15 éve . . .

12

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. aug. 30.

Ferenczy Károly

Plehanovot, a századforduló egyik legjelentős dob marxista esztétáját nemcsak az irodalom, hanem a művészet is érdekelte. a Leningrádban őrsött dokumentumok igazolják, hogy az 1905 és 1909 évi velencei biennálén magyar művészek műveivel is találkozott, és bírálta azokat. E feljegyzésekben szerepel a művész „Henyélés" c. műve. (említve) „Festő és modell" c. mű (említve)

Sándor László: Plehanov magyar festőkről. Népszabadság, 1974. aug. 25.

Ferenczy Károly, festő

A magyar nyári festők első
kiállításának plakátja:

Rippl

H. P.: „Boldog békeidők" 5. 496–500.

Élet és Tudomány, Bp. 1974. márc. 15. XXIX/11.

Ferenczy Károly, festő

Megemlítve. (Nagybánya,
az impressionizmus ...)

H. P.: „Boldog békeidők" 5.

496-500.

Élet és Tudomány, Bp. 1974. márc. 15.

XXIX
11.

Ferenczy Károly festőművész

Ma kezdődik a Bizományi árubár képaukciója. A művész képét is láthatjuk az aukción.

Reggeli Krónika III.

1974. XII. 17. 7.00 N |11|

Ferenczy Károly

"A csöndes élet festőjévé alakul"-mondja a müvészről Gerő Ödön: "A Téli Tárlat képei" c. kritikájában, mely a Mücsarnokban rendezett kiállitást ismerteti, ahol most ujra együtt mutatják be müveiket, -bizonyos engedményt adva egymásnak- a MIÉNK és a Szövetség tagjai, a korábbi szétválás után.
Sajnálattal beszél a müvészről, aki a "két méretüséggel megelégedett világé" lett, "lemond a háromméretüség zajáról, s háboruságáról."

A HÉT, Bp. 1910. nov. 20.
XXI. évf. 47. sz. 758-759. lap.

Ferenczy Károly

"A felületre vetitő naturalizmusnak, a formát semmibevevő, s a testiséget megvető aszkézisnek a mestere lett Ferenczyből"-mondja a kritika. "A csendes életnek és a csendéleteknek"a müvésze. A kiállitáson szereplő csendéletet ábrázoló képeit igen szépeknek találja. A csendes élet képeinél sokkal szebbek,-fejezi be rezignált hangon a tárlatról szóló ismertetés.

A HÉT, B[illegible]. 191o. nov. 2o.
XXI. évf. 47. sz. 758-759. lap.

Ferenczy Károly

Fényes Adolf, Hollósy Simon, Csók István, Thorma János, Réty István, Iványi Grünwald Béla, Katona Nándor, Kosztolányi Kann Gyula, Magyar-Mannheimer Gusztáv, Mednyánszky László, Kernstock Károly, Stróbentz Frigyes, Vaszary János, Horthy Béla, Márk Lajos, Olgyay Ferenc, Szlányi Lajos, Szinyei Merse Pál, Rippl Rónai József müvészek, "élő nagyjaink" részt vettek a Müvészház nemzetközi, impresszionista kiállitásán. Gulácsy Lajos: "Impresszionisták a Müvészházban" cimmel részletesen beszámol a tárlatról, melyet nagyszerü manifesztációnak tart a modern müvészet mellett s méltónak arra, hogy Páris hasonlóval viszonozza. Felsorol ja a résztvevő, világhirü, külföldi müvészeket is. A HÉT, Bp. 1910. május 1. XXI. évf. 294-295. lap.

Ferenczy Károly

Szinyei Merse Pál és Rippl Rónai József nyertek bronzérmet a londoni kiállitáson. Tövis: "A plágium-affér" cimmel éles hangon birálja Déry Béláék eljárását, a "Szövetség gyilkos klikkuralmát" amellyel irtó hadjáratot indit minden igazi tehetség, a legnagyobb művészegyéniségek ellen. Amikor a legnagyobbak bronzéremmel térnek haza, ugyanakkor a tizedrangu müvésziparosok és dilettáns kisasszonykák aranyérmet és diszoklevelet kapnak, s a Déry-Cottet vásznakért drága állami pénzeket fizetnek ki.

A HÉT, Bp. 1910. ápr. 17. XXI. évf. 16. sz. 263. lap.

Ferenczy Károly

Zemplényi Tivadar, Olgyay Viktor, Radnai Béla és "a mi nagy Szinyeink" bevonult A Képzőművészeti Főiskolává fejlődött Mintarajz iskolába s ezzel friss levegő került a nem rég "még dohos tantermekbe," majd hozzáteszi, mint ha nem is az akadémiáról, hanem valami modern szabad iskoláról lenne szó. Szinyei Merse Pál, a „nagynevü direktor", tanitványai kiállitásának katalógusában a közönség pártfogását kéri "fiai" számára, de anélkül, hogy „akár a maga, akár a mások nevében, különböző müvészeti irányok... bilincseibe fogná a jövendő nemzedéket."
A HÉT, Bp. 191o. márc. 27.
XXI. évf. 13. sz. 21o.-211. lap.

Fornwerg Károly
festő

Méltatás

Feljegyezte Székely Zoltán: Korniss Dezső önmagáról.
Művészet, 1974. november - 4.oldal

Ferenczy Károly

Neve emlitve.

Bauner Zoltán: Mikola András

Igaz Szó 65/4. 613.0

Ferenczy Károly

Feszty Árpád, Réti István, Jacoby Károly, Benczur Gyula, Lotz Károly, Vastagh György és Hegedüs László müvészek szerepelnek a Müvészház kiállitásán, melyről Tövis kritikája számol be: "Biblikus képek" cimmel. Alkotásaikra külön nem tér ki Ferenczy Károly kivételével, akinek a "Hegyi beszéd" c. müvét emliti meg a tárlatról. Azután megállapitja, hogy a bibliai tárgyu remekmüvek megváltása az egyház feladata volna, s ha nem teszi, ugy a templom helyett azokhoz a magánemberekhez vándorolnak majd, akik nem sajnálnak áldozatot hozni azért hogy otthonaikban gyönyörködhessenek bennük.

A HÉT, Bp. 1910. március 20.
XXI. évf. 12. sz. 189. lap.

Ferenczy Károly

Tulajdonképpen csak Ferenczy Károlynak és Rippl Rónainak a hagyatékát ismerjük behatobban.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 254.o.

Ferenczy Károly

Munkácsy, Paál László, Szinyei Merse, Ripp-
Rónai, Ferenczy Károly életművét állitották
az uj fe tőnemzedéknek példaként.

Dési Huber István: Művészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 247.o.

Ferenczy Károly

Egy másik vonal Ferenczy Károlytól
indul el, de mindjárt két ágra bomlik:
az egyik Szőnyin, Berényin a mai Kmetty
Jánosig vezet, s a képelemek dekorativ el-
rendezésének jegyébe áll, a másik kolorizmusának poétikus hajlandóságaira hivatkozik
és Berkáth Aurélhoz ér el, Rippl Rónaitól
Derkovitsig érünk.

Dési Huber István: Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 233.o.

Ferencz Károly

Ferenczy Károly

Ferenczy Károly az első,aki módszeres munkával tullép a hangulati törekvéseken és lerakja az alapjait egy kiegynsulyozottabb festészetnek.Mai pikturánknak ő az óse,mellette Rippl-Rónai a másik ujitó és alaptevő. Mindkettőt közvetlen szálak füzik az impresszionistákhoz, de nem azok.

pési Huber István:Művészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 226.o.

Ferenczy Károly

Ferenczy Károly,Rippl Rónai,Koszta,Vaszary, Nagy István,Txonyai János müveiben megejt az ecsetvonások viharos lendülete,a faktura dus,szinte erőszakos megmüvelése.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 231.o.

Ferenczy Károly festőművésza

A század végén jött először Szentendrére Ferenczy Károly, utána Fényes Adolf, Tornyai, akik úgyszólván pihenésképetu jöttek ide,

Művészeti magazin

1975. VI. 11. 21.30 TV. (11) - Vué -

Ferenczy Károly

Rippl-Rónairól és Ferenczy Károlyról még nem jelent meg monográfia, hogy a legnagyobbakat emlitsem.

~~Dési Huber István~~

Dési Huber István: Művészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975
225.o.

Ferenczy Károly

Ferenczy Károly ötvenöt éves volt, Derkovits alig negyven, mikor távozott.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975

189.o.

Ferencz Károly élvezett ezen volt,Terkovits
alig negyven,sikor távozott.

1897.o.

Ferenczy Károly

Iványi Grünwald,Réti István,Ferenczy Károly a nagybányai festők közé tartoznak, teljes érdeklődésükkel a természet felé fordulnak,s azon voltak,hogy a látott világot minél egységesebben tudják visszaadni,feláldozva képegység minden irodalmi vagy történelmi elemet.

Dési Huber István:Művészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 117.o.

Ferenczy Károly

apja vasuti mérnök, amatör festő. Ferenczy Károly ugyancsak amatör festőként kezdte és mezőgazdasági akadémiát végzett, már gazdálkodó volt, amikor a festészet mellett döntött.

Magyar Hirlap 1975/167/6
Bojár: Egy müvész ikerpár emlékezete

Ferenczy Károly

monográfiát irt Mattyasovszky-Zs lnairól,
Rippl-Rónairól. Most Ferenczy Károlyról
szóló monográfián dolgozik.

Dési Huber István: Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 248.o.

Ferenczy Károly

Mindent bemártani feketébe, a félhomályok sejtelmes igézete, hogy az ellentét erejénél fogva zengőbben csendüljön fel egy-egy világos szín. Paál László, Tornyai János, Koszta, Nagy István, Rudnay, művészetének egy szakaszán Ferenczy Károly is Czóbel Béla festettek így.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 233.o.

Ferenczy Károly

munkássága kezdetén a szorgalmas szárazság jellemzi mindaddig, amig képessénem lesz önmaga fölé kerekedni és a nagybányai iskola egyik legjelentősebb mesterévé nő.

Magyar Hirlap 1935/167 6.o.

Bojár: Egy müvész ikerpár emlékezete

Ferenczy Károly

A tájképfestészet képviselői: Munkácsy, Paál László, Szinyei Merse Pál, Ferenczy Károly, Mednyánszky László, Kernstok Károly, Berény Róbert, Tihanyi Lajos.

Magyar Hirlap 1973/185/6

Ferenczy Károly

tanitványa volt Lesznai Anna.

Magyar Hirlap 1975/284/8

Havas:Kiállitásról...

Ferenczy Károly festőművész

Ferenczy Béni és Naómi 85 éve született ikerpár Ferenczy Károly festőművész gyermekei. A testvérpár örökölte a művészi hajlamot és tehetséget.

Reggeli Kronika III.

1975. VI. 18. Kossuth 7.00 Gné

1021

ARGUS

Internationaler Argus der Presse AG, 8030 Zürich, Postfach, Tel. 01 34 49 37. Argus International de la Presse SA, 1228 Plan-les-Ouates/Genève, Case postale, Tél. 022 71 26 62. Weitere Angaben über untenstehendes Organ/précisions supplémentaires sur la publication mentionnée ci-dessous: Argus-Media-Information Tel. 01 34 49 37

Károly Ferenczy

Tages-Anzeiger
Zürich (CH)
Aufl. t. 239 199

15. Aug. 1975

Aufblühen, Höhepunkte, Welken einer Avantgarde

Zur Ausstellung «Ungarische Kunst 1900–1950» im Kunstmuseum Luzern

Fünf Werke von *Karoly Ferenczy (1862–1917)* geleiten in die Ausstellung: in satten, kraftvollen Farben schildern sie beispielsweise die ländlichen Mussestunden der bürgerlichen oder aristokratischen Gesellschaft – eine Malerei, die die Inhalte der westeuropäischen Salon- und Genremalerei (zu deren erfolgreichstem Vertreter der Ungar *Munkaczy* gehörte) weiterführt, in der sich aber zugleich Stimmungen spiegeln, wie sie der russische Zeitgenosse Tschechow geschildert hat.

Prägende Dialektik der politischen Entwicklung

In noch stärkerem Mass als das geistig-geographische Spannungsverhältnis Ost–West hat die *Dialektik der politischen Entwicklung* die Kunst Ungarns geprägt. Ungarn war wie die Schweiz *stark auf die ausländischen Kunstmetropolen hin orientiert.* Die jungen Maler und Plastiker bekamen in Paris, Berlin, München und Wien die entscheidenden Impulse. Die ungarische Kunst hat sich dennoch stark und spezifisch ausgebildet. Dies dank der Initiationskraft einzelner Künstlerpersönlichkeiten und – vor allem – einer verbindenden und einenden Motivation. Die Künstler fühlten sich einer *nationalen Aufgabe verpflichtet.* Sie sahen sich als Vorkämpfer eines neuen Nationalbewusstseins und die künstlerische Erneuerung als Teil einer gesamtgesellschaftlichen Erneuerung.

Die avantgardistische Bewegung Ungarns gliedert sich in *mehrere Phasen.* Die ersten beiden Hauptphasen umfassen die letzte Dekade der österreich-ungarischen Doppelmonarchie und schliessen mit dem Untergang der viereinhalb Monate dauernden Räterepublik (1909–1920). Die nachfolgende Konterrevolution war die Zeit der künstlerischen Emigration. Der Fluch des Exils wurde in vielen Fällen zum Segen der Kunst, verlieh doch die internationale Avantgarde der ungarischen neue, nachhaltig wirksame Impulse. Um 1925, als sich Politik und Wirtschaft wieder zu stabilisieren begannen, kehrten viele Emigranten in die Heimat zurück. Die dadurch bewirkte Revitalisierung der Kunst dauerte allerdings nur kurz. «Offizielle Unterstützung genoss neben dem traditionellen Kitsch ein sich den italienischen Vorbildern anpassender Neoklassizismus; das Bedürfnis des kunstliebenden Publikums nach Schönem wurde von einer Art idyllischem Nachimpressionismus befriedigt. Alle übrigen künstlerischen Auffassungen befanden sich in einer schwierigen Lage. Die kommenden Jahre brachten eine Reihe tragisch abbrechender Künstlerlaufbahnen» *(Eva Körner).*

Im Zentrum die Zeit bis 1930

Der Schwerpunkt der Luzerner Ausstellung liegt in den ersten drei Jahrzehnten des Jahrhunderts. Alle später entstandenen Werke stammen von Künstlern, die bereits im ersten Jahrhundertdrittel aktiv geworden sind. Der Titel «Ungarische Kunst 1900–1950» könnte somit irreführen. Gezeigt werden vielmehr das Aufblühen, *die Höhepunkte und das Ausklingen* der ungarischen Avantgarde-Bewegung.

Eine Uebersichtsausstellung steht und fällt mit der *Auswahl.* Die hier gezeigte Selektion ist offenbar nicht die einzig mögliche. Im Katalog liegt ein *Nachtragsblatt,* das nicht weniger als *44 Werke aufführt,* die vorgesehen waren, aber durch andere ersetzt werden mussten. Man darf somit annehmen, dass sich bei der Beschaffung des Ausstellungsmaterials *nicht geringe Schwierigkeiten ergeben* haben und dass der Gesamteindruck durch administrative Zwänge beeinträchtigt ist.

Zu den interessantesten Beiträgen innerhalb der Ausstellung gehören neben den erwähnten Arbeiten von Ferenczy jene des im Westen als «Douanier Rousseau von der Donau» bekannten Aussenseiters *Csontvary (1853–1919).* Die Kunst des «letzten Wandermalers» (er hat aus der ägyptischen Wüste «Pleinair erfunden» nach Hause telegrafiert!) entzieht sich jeder Kategorisierung. Er ist weder ein akademischer Maler noch ein naiver; und selbst wenn eine Geisteskrankheit sein Bewusstsein verändert hat, kann diese spontane, erzählerische Malerei nicht der Art Brut zugezählt werden. – Beeindruckend auch die auf Reduktion hin angelegten Werke von *Jenö Barcsay* (* 1900) und *Gyula Derkovits* (1894–1934).

An Bartoks Bemühungen um die Erhaltung und Erneuerung der ungarischen Volksmusik erinnert *Istvan Csoks* (1895–1946) «Truhe mit Tulpen», ein Bild mit der Schlichtheit und Farbintensität unverfälschter Bauernmalerei. Neben dem Bauhaus-Meister *Moholy-Nagy* (1895–1946), mit einer grossartigen, unwirklichen Hügellandschaft in Oel vertreten, ist der Kon struktivist *Lajos Kassak* (1887–196 einer der wenigen, die sich durch Au stellungen in Westeuropa einen Name machten. An die auf ungeleimte un ungrundierte Leinwand ausgeführte Acryl-Bilder von Morris Louis erinner die rund sechzig Jahre vorher entsta denen linearen Landschaftsmalerei von *Janos Mattis-Teutsch* (1884–1960).

Der ganze Seitensaal ist einem Env ronment der 1909 geborenen *Erzseb Schaar* reserviert. Ihre «Strasse» wi aus zwei weissen Styropor-Fassad gebildet, aus deren Tür- und Fenste öffnungen Köpfe und Figuren in mei natürlicher Grösse blicken. Die ame kanische Pop-Kunst hat uns mit ei drücklicheren Environments bekan gemacht; originell und überzeugend aber die Idee, Plastiken verschieden Schaffensphasen in einem Werk vereinen. *(Bis 9. September.)*

Peter Kil

1974. X. hó. 12.45 TV. 1021
Képes krónika

Ferenczy Károly festőművész

- A kortárs magyar művészet egyik legjelentősebb centruma, Szentendre. Következő filmünk itt készült. A kis város jelentőségét, művészeti jelentőségét természetesen művésztelepe, múzeumának gyüjteményei tanusitják. Ezek közül egyet tekintünk meg most, a XX. század kiemelkedő mestereinek alkotását láthatják a Ferenczy Múzeumban.

/ Zene. /

- A nagybányai festőiskola vezető mesterének, Ferenczy Károlynak feleségé, és három gyermeke is művészpályán tevékenykedett. Állandó kiállitásán kisebb gyüjteményt mutat be a Szentendrei Múzeum munkásságukból, köztül elsősorban a korszakos jelentőségü mester, Ferenczy Károly festményeit. Valamennyi alkotói korszakából találhatunk itt képeket. Látható a Szentendrén készült korai életképek, a fényekkel átitatott nagybányai

Ferenczy Károly festőművész

a Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalata egy kiállításon mutatta be az új falinaptárait, melyen a XX. sz. magyar festők művei láthatók. Az egyik asztali naptárt a művész festményei díszítik.

Képes Krónika

1974. XII. 21. TV. 16.30 V.

FERENCZY KÁROLY, festo

1937.szwpt.29.-én irta Martyn Ferenc Török Bajosnak Pécsre.-A magyar történelem alaptengelye és dramaja az,hogy németet etettek vel és azt soha nem birta megemészteni.-Ferenczy, Rippl-Rónai,Csók,akik Párizsban nöttek fel,keveset számitottak életükben és ma mégis egyedül ok maradnak meg abból a korból. 342.old. 22.jegyz

HÁRS ÉVA: Martyn Ferenc és a "Párizsi iskola" /1926.-1940-s/ Részlet az életmü monografikus feldolgozásából 351.old

A Janus Pannonius Múz.évkönyve. XIV.-XV. évf. 1969.-1970. Pécs, 1974

Perenczy Károly „Jestő"

Szerepel.

Rózsa Gyula: Számadás Dési Hubernek

M. 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. ápr. 20.

Ferenczy Károly
festő

Méltatás.

—: Kulturalis tükör (Élethépek a Nemzeti Galeriaban)
Tükör, 1975. május 20 - 12 oldal.

Ferenczy Károly

Fekvő nő, cca. 12,5×19

30. Művészeti Képoszlop
1973.

Ferencz y Károly, festő

Lásd: Izsó Miklós.

Takáts Gyula: A láttatás .... 635-641.

JELENKOR, Pécs, 1975. július XVIII/7.

Ferenczy Károly (1862-1917)

Végigjárta a naturalizmustól a plein air festésen át vezető utat egészen a posztimpresszionizmus dekorativitásáig.

Németh Lajos: A XIX.sz.művészete Corvina 1974

104. old.

Ferenczy Károly, festő

Tanára volt Nemes Jószefnek.

Ráthonyi János: Tárlaton a futár képei 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. jún. 11.

Ferenczy Károly, festő

festőnő c. képe : Repr

L. : Barcsay Jenő

Dr. Maksay L. : Barcsay Jenő 226-229

Élet s Tudomány, Bp. 1975. jan. 31.

XXX
5.4.

Ferencz Károly

Ferenczy Károly volt Major Henrik tanára a Képzőművészeti Főiskolán.

Galambos Ferenc:Major Henrik
Látóhatár 1970/5-6 561.old.

Ferenczy Károly

Ferenczy Károly siremlékét Ferenczy Béni készitette.

R.Gy.: A művészparcellában. - Budapest, 1972.11.sz.
23-25.l.

Ferenczy Károly

Nevét a Nemzeti Szalon első tárlatán /1907.XII.9./
folyamló művészek közt említi

Mészöly Gábor: Ujjászületőben a Nemzeti Szalon
Budapest, 1972. 5.sz. 28-31.l.

Ferenczy Károly

„Fürdőző gyermekek" c. képének németes impresszionizmusú vázlata a kaposvári múzeum gyűjteményében található. Rippl-Rónai Ödön vásárolta.

Szabó Júlia: Rejtett kincsek a kaposvári múzeumban; Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972, 109. l.

Ferenczy Károly

Művei található a kaposvári múzeum gyűjteményében.

Szabó Júlia: Rejtett kincsek a kaposvári múzeumban; Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972, 108. l.

Fecsery Károly

nevét és hatását a nagybányai festőiskola, de különösen Maticska Jenő művészi kibontakozása szempontjából többször említit

Murá din Jenő: Maticska Jenő /1885-1906/
Művtört.Írt.1972.1.sz.41-46.l.

Ferenczy Károly

Ferenczy Béni értékelése Maticska Jenőről: "...egész merészen a Hollósy-féle tájképet Ferenczy legszebb koloritjával tette magáévá." - Idézi:

Murá din Jenő: Maticska Jenő /1865-1906/
Művtört.Ért.1972.1.sz.41-40.1.

41.1.

Ferenczy Károly

6

Napybányán mellette dolgozott

→ Farkas István - emlitve

Dénes Zsófia: Gyvárvány
Gondolat Bp. 1970 304 old.

Ferenczy Károly

Petrovics Elek: "Levétel a keresztről" cimmel részletesen ir a müvész pályájáról, bibliai témáiról, pályája kezdetén elmondja, hogy melyik müvét, mikor festette. Először a Tékozló fiu hazatérése 1892-ben, "Ádám" 1894, a Királyok hódolása, 1895, a "Hegyi beszéd" két változata 1897, a "Három királyok" 1898, Józsefet eladják testvérei 1900, Ábraház áldozata 1901, a "Keresztről való levétel 1903 nyarán Nagybányán. Ezeket mutatták be 1903-ban, a Ferenczy kiállitáson.

A HÉT, Bp. 1921. márc. 20.
XXXII. évf. 8. sz. 121. lap.

Ferenczy Károly

Az 1903-as Ferenczy-kiállitást igen érzelmes hangon mutatja be az ismertetés: "olyan élmény volt, hogy még most is megrezdül a lélek" a remekmüvekre való visszaemlékezés folytán. A "Keresztről levétel"-t egy nagybányai gyüjtő, dr. Jánosi Béla vásárolta meg, akinek tragikus halála után, a kép évekig hányódott, mig Marosvásárhely szerezte meg a muzeum részére. Ma is a muzeum tulajdona A Tékozló fiut három változatban festette meg, 1907-1909-ben.

A HÉT, Bp. 1921. márc. 20. XXXII. évf. 8. sz. 121. lap

Ferenczy Károly

Most nyilt meg az Ernst Muzeumban az Aukció Kiállitás, melyet Kun Imre ismertet. A nemzetközi tárlatona németalföldi, az angol, az osztrák, az olasz és a spanyol festők mellett a régi és az uj magyar művészet is bemutatásra került: Munkácsy, Lotz Károly, Mészöly Géza, Brodszky, Markó András, Telepy Károly, Szemlér Mihály, Kelety Gusztáv, Than Mór, Barabás Miklós, Deák-Ebner, Körösfői Kriesch, Iványi Grünwald, Rippl-Rónai, Ferenczy Károly Csók István művészek szerepeltek a kiállitáson.

A HÉT, Bp. 1921. május 1.
XXXII. évf. 12. sz. 2o6. lap.

Ferenczy Károly

A modern művészek közül sok, szép és figyelemreméltó festménnyel szerepel Zemplényi Tivadar, Ferenczy Károly, Iványi Grünwald Béla, Rippl-Rónai József, Rudnay Gyula, Vaszary János, Mednyánszky László, Katona Nándor, Réti István "A Nemzeti Studió Aukció Kiállitása" cimmel rendezett szezonnyitó tárlaton. A kiállitás anyagáról a lap Művészet c. rovata tájékoztat és a modern művészek mellett felsorolja a régi művészeket is.

A HÉT, Bp. 1921. május 15.
XXXII. évf. 13. sz. 222. lap.

Ferenczy Károly

volt Kmetty János mestere

Magyar Hirlap 1975/3o2/9

Ferency Károly

Méltatás

Szabó Julia: Kaposvár ésa XX.századi.....
Művészet,1975.október - 24.oldal

Ferenczy Károly

Méltatás

S.Nagy Katalin: Tájékoztatás képzőművészeti vizsgálatokról.
Művészet, 1975. augusztus - 34.oldal

Ferenczy Károly

Az országos képzőművészeti vizsgálatok eredményeként a népszerűsítő listáin szerepel Ferenczy Károly.

S.Nagy Katalin: Tájékoztatás képzőművészeti vizsgálatokról. Művészet, 1975.augusztus - 34.oldal

Ferenczy Károly festőművész

a Népköztársaság út 42. sz. alatt lévő papír-írószer üzlet levelezőlap szaküzlet, itt látható reprodukció-gyűjteményében a művész alkotása: „Vodobáló fiúk" (említve)

Nézőpont.

1975. III. 22.

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 4

1974 JUN 23

BERLINER ZEITUNG

1021

Károly Ferenczy

Die Kunst der Ferenczys

Beitrag einer Familie zur Kunst unseres Jahrhunderts

In einer instruktiven Ausstellung werden wir in der Neuen Berliner Galerie über die ungarische Künstlerfamilie Ferenczy informiert, die über Jahrzehnte eine wichtige Rolle in der ungarischen Kunst gespielt hat. Károly Ferenczy gehörte zu jenen Malern, die in den 90er Jahren des vergangenen Jahrhunderts die moderne Orientierung der ungarischen Malerei maßgeblich beeinflußt haben. Er malte vor allem psychologisch differenzierte Bildnisse, einer verfeinerten naturalistischen Tradition verpflichtet, viele Szenen einfachen Lebens der Menschen, Kinder beim Spiel, Landschaften.

Von seinen Kindern wurde Béni Ferenczy Bildhauer. Frühe Arbeiten zeigen eine formberuhigende Tendenz, die Gestalten werden zu großen plastischen Formen zusammengefaßt. Diese Entwicklung führte er bis zu expressiven Formen wie in dem jungen Mann von 1919, Gleichnis des Erwachens, geschaffen in jenem Jahr, als auch Béni Ferenczy zu den künstlerischen Aktivisten der Ungarischen Räterepublik gehörte. Bis in die dreißiger Jahre mußte er dafür im Exil leben. Seine Werke seitdem sind betont daseinsbejahend, der Darstellung von Kindern, daneben Bildnissen und nach der Befreiung Ungarns vom Faschismus auch dem Denkmal zugewandt.

Seine Zwillingsschwester Noémi wandte sich früh der Gobelintechnik zu, auch sie war im Kunstdirektorium der Räterepublik aktiv, lebte in Wien, Berlin und in Moskau in der Emigration. In der Ausstellung werden von ihr nur einige Gobelins gezeigt, mehr erfahren wir durch ihre Aquarelle und Zeichnungen, die vorwiegend Entwurfscharakter tragen.

Dr. Harald Olbrich

Sokan azok közé sorolták, aki Rippl Rónaival együtt uj alapokra fektette a magyar festészetet. Ferenczy Károly müvészete önálló, eredeti megnyilatkozása egy festőnek, időtálló formába fogva. Festészetén néhány kivételtől eltekintve a bécsi és a müncheni iskola uralkodott. Akadémizmus, zsánerfestés, és a Piloty féle látványos történelmi kép.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 183.o.

Ferenczy Károly 1.

1917 március 18-án ha t meg, mint a magyar naturàlizmus főalakját és a nagybányai iskola legjobb mesterét szokás emlegetni. A magyar festészet történetébe határozott fordulatot hozott müvészetével, uj szemléletet, uj látási módot, Min ujitó lépett fel, és t lhaladott irány megszemélyesitője távozott

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975
182.o.

Ferenczy Károly 3

Mindig szintetikus látásra törekedett, a jelenségek tudva vagy tudattalanul átalakultak ecsetje alatt és szigoru rendbe sorakoztak vásznain. Festményei soha se voltak csupasz kivágások a természetből. Képei ideálokra, elvont alakitó törvényekre épültek fel és rendeződtek tiszta harmóniákká. Viszonylag későn lett festő, huszonkét éves korában kezdett el tanulni és harmincegy éves mikor eljutott az első müvekhez.

Dési Huber István: Művészeti írások

Kossuth Könyvkiadó 1975 185.o.

Feren_czy Károly

"Hegyi beszéd" c. alkotásáról Ignotus ir "Nagybánya" cimmel: a kritika nem ismeri el a müvet, de Ignotus Ferenczyben látja azt a festőt, akiben megszólal az uj müvészet és a magyar lélek. "A Hegyi beszéd már az uj evangélium: a természet ölén fakad az Ige, a kimivelt emberiség vágyó figyelemmel hajlik feléje...s a müvész alkotásán nem annyira a beszélő alakjában, mint inkább a nézők figyelmében akarja megtestesiteni Krisztust.."

A HÉT, Bp. 1897. dec. 19. VIII. évf. 51. sz. 806. lap.

Ferenczy Károly

"A kolorisztikus naturalizmus hive, szintetikus alapon." A müvésznek erre a vallomására hivatkozik müvészetének elemzésénél Yartin "Öt müvész" c. cikkében. Nagy müvésznek tartja, aki megérti a természet minden szavát, titkát és helyesen interpretálja alkotásain. "Fanatikus fényimádásá"-nak tudható be, hogy vakitó reggeli napsugárban meri beállitani Krisztus levéltelét a keresztről, "bár komor esete vala, mikor az történt."

A HÉT, Bp. 1903. nov. 22. XIV. évf. 47. sz. 766-767. lap.

Ferenczy Károly

"Ábrahám áldozata" c.festményének érdemeit méltatja. "A cselekvés dekorációja hangulatot kelt, de a kompozició erőtlen. Mai világban senki sem várja a bibliai képektől a biblia szellemét" -irja L.: "A téli tárlat"cimmel. Ábrahám alakját éppen ugy mint Izsákét kifogásolja a kritikus: "Ábrahám, egy visszataszitó ábrázatu vén sakter...Izsák erős, meztelen háta, mintha megérett volna arra, hogy levágják."

A HÉT, Bp. 1901. nov. 24. XII. évf.
47. sz. 782-783. lap.

Eljut a képi elemekben, alakitó eszközökben rejlő lehetőségekkel. Olyan harmoniákhoz jut el, amelyek magából a festészetből erednek és nem külső megindultságból. A Három királyok, Est lovakkal, Hazatérő favágók nevü képein a festői élmény még mint költöi hangulat jelentkezik.

Dési Huber István: Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 385.o.

Ferenczy Károly 4

Első müvei az Önarckép, a Madárdal. Igazi jelentőségét Nagybányán festett dolgai adják meg. Bibliai kompozíciók váltakoznak itt tájképekkel, s a mindennapi élet különböző jeleneteivel. Képmások, aktok, csendéletek követik egymást, demindig festői élmény, csak a festői élményfigyelembevételével. Évről évre nehezebb feladatokat ad fel magának. Tevékenysége egyre jobbam mellőzi a hangulati elemeket.

Dési Huber István: Üvészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 185.o.

Perenczy Károly

A következő évek főbb munkáin:Józsefet eladják testvérei,Ábrahám áldozata,a Cigányok jelentős kedélybeli állapot kifejeződése festészetünkben.De a Márciusi est a maga tiszta formáival változást jelent.Átmenet ez a kép a tiszta fényfestéshez:A Keresztről való levétel-hez,az Október-hez, a Festőnő-höz,a Napos délelőtt-höz.

Dési Huber István:Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 186.o.

Tiszta festészet ez, majdnem racionálisan organizált egység, de rendezettsége nem száraz, hideg. Csupán ökonomia, egyensuly, képzett harmónia, amelyben a kinyomozott festői igazságokat koncentrált szellemi tevékenység emeli ma asabb szintre. A Festő és modell, a Testvérel, majd később, élete utolsó éveiben festett aktos képei további fejlődést jelentenek.

Dési Huber István: Művészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 186.o.

Ferenczy Károly 9.

Dési Huber Istvánra és arra a festőgenerációra Ferenczy konstruktiv hajlamaival, müveinek architektonikus megfogalmazásával hatott.

Dési Huber István: Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 187.o.

Ferenczy Károly

Eezket a festményeket már csak a motivum köti a természet jelenségeihez.Valójában majdnem klasszikusan zárt szerkezetü müvekről beszélhetünk.Az emberi test elveszti kerek formáit,a háttér összeszükül,lezárul,kétdimenziós lesz.Ferenczy festészete halála után tulhaladottnak látszott.Kortársaira a természet jelenségeit tisztázó festői szándéka hatott,a következő generációra-Bernáth,Berény ,Szőnyi-költöi hangulatával,kolorizmusának nemes kvalitásával hatott.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 186.o.

Ferenczy Károly

életének tanulságait az erdélyi festők nem értették meg.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 1o4.o.

Ferenczy Károly

Festő és modell, 1904

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975

Ferenczy Károly

Ferenczynek nagy hagyatéki tárlata volt.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 165.o.

Ferenczy Károly

Igazi örökségünk van, a festői eredmények
láncolata, amelyet itthon teremtettek
idősebb fivéreink Ferenczy Károlytól
Egry Józsefig,

Dési Huber István: Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 153.o.

Ferenczy Károly

Az 1910-es Önarckép 1968-ban került dr. Várkonyi Zoltánnak kínálta megvételre egy volt nyomdász, aki 1948-ban a Pátria Nyomdában találta, ahol szemétlapátnak (!) használták.

Engel Károly: Háborús veszteségek II.; Műgyűjtő, 1972/2. sz. 49.l.

Ferenczy Károly

Önarckép

Műgyűjtő, 1972/2. sz. 49. l.

Ferenczy Károly

neve emlitve

Dénes Zsófia: Szivarvány
Gondolat Bp. 1970

272 old.

Ferenczy Károly 1

a napjainkai kor legegyénibb,
legjellegzetesebb és legnagyobb hatási
festője volt

Nápszava 1972 július 1

Kampis Antal
A magyar képzőművészet története

Ferenczy Károly

2

Münchemi és párizsi tanulóévek
után Zemlt Zaporolatba Hollósyval
és barátaival

Nepszava 1972 julius 1
8. old

Ferencsy Károly

3

Állandóan megtelepedett

Nagybányán, s egész évben tartó rendszeres folyamatos munkába kezdett

Népszava 1972 július 1
8. old.

Ferenczy Károly 4

„Hegyi beszéd"
„Három Zirabjot" c. Zeyer
emlékve

Népszava 1972 július 1
8. old.

Ferenczy Károly 5

„Ábrahám áldozata"

„Máscínsi est" c. képei emlitve

Népszava 1972 julius 1

Szoldi

Ferenczy Károly 7

„Festőnő"

„Festő és modell" a lépei emlitve

Népszava 1972, utáns 1 fold.

Ferenczy Károly 6

„Ugás"
„Oktober" c. lepší emlitve

Nápsava 1972 július 1
f. old.

Ferenczy Károly 8

„Anya gyermekével"
„Pieta"
„Archeológia" c. Zeyer emlékoe

Népszava 1972 július 1
8. old.

Ferenczy Károly

tanítványa volt Szőnyi István
– emlékve

Népszava 1972 július 15
8. old

Ferenczy Károly

Tanítványa volt
Egry József

Népszava 1972 július 15
S-old.

Ferenczy Károly

neve említve a 71. oldalon

Bálint Endre HAzugságok naplójából
Bp.Magvető 1972

Ferenczy Károly

1

Nevéhez fűződik Nagybánya, a naturalizmus hazai elindítója és a „napfény" kultiválója.

Bálint Endre Hazugságok naplójából
Bp. Magvető 1972

26. old.

Ferenczy Károly

2

Kezdeti dolgai napbámyai tájak,
bibliás vonatkozásokkal, később csak tájak,
aztán felfedezi a nap fényének átalakító
hatását.

Bálint Endre Hazugságok naplójából
Bp. Magvető 1972

26. old.

Ferenczy Károly

3

Rajzai találhatóan szerepelnek
a Tanács Galériában - említve

Bálint Endre Hazugságok naplójából
Bp. Magvető 1972

26. old.

Ferenczy Károly

lemondott a Művészház elnökségéről, miror Rippl-Rónai Józsefet beválasztották annak igazgatóságába.

Kassák Lajos: Az izmusok története, Budapest, 1972 3151

1621

Ferenczy Károly

Tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán

Ulitz Béla.

Nagy Zoltán: The Luddite etchings of Béla Ulitz. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1972. 48 p.

1821

Ferenczy Károly

A Leányok virágokat gondoznak c. képe /1889/
a jelzett gyüjteményben.

Szabadi Judit - Ferenczytől Czóbelig, a Hidas-
gyüjtemény; Mügyüjtő, 1972/2. sz. 8. l.

Ferenczy Károly

Női akt korállal c. képe /1914--15/ Dénes Zsófia gyüjteményében.

Horváth Béla - Képek és szobrok között; Mügyüjtő, 1972/2. sz. 5. l.

Ferenczy Károly

A Hegyibeszéd első vázlata /1896/, a Festő és modell az erdőben /19o1/, a Lovagló gyermekek /19o5/, a Tékozló fiu /befejezett kép, 19o8/, a Henyélés /19o8/ és a Borus nap Izvorán /19o8/ c. képei a jelzett gyüjteményben.

Szabadi Judit - Ferenczytől Czóbelig, a Hidas-gyüjtemény; Mügyüjtő, 1972/2. sz. lo. l.

Ferenczy Károly

festő

~ képei vannak a kaposvári múze-

umban.

Képzőművészeti almanach 3 108.

Corvina 1972

Ferenczy Károly
a Képzőművészeti Főiskolán
Nitz Béla a tanítványa volt.

Nitz Béla 1887-1972

Szobrok - Magyarország 1972/23 2 old

Ferenczy Károly

Réti István cigánylány-aktjai az általa oly sokra becsült Ferenczy Károly akt-ábrázolásaival /Női akt vörös háttérrel 1912, Alvó női akt 1912/ tartanak rokonságot.

Dévényi Iván: Réti István
Látóhatár 1970/9-10 941.old.

Ferenczy Károly

A nagybányai művészkoloniát letrehozó öttagu festőcsoport tagja voltak:Hollósy,Ferenczy, Réti,Thorma,Iványi Grünwald.

Dévényi Iván:Réti István
Látóhatár 197o/9-1o 942.old.

Ferenczy Károly

Fürdő előtt je 1934-ben 1000 pengős limitáron került árverésre a Kohner-aukción.

E. K.: Aukció-kritika; Műgyűjtő, 1972/3.sz. 97.l.

Ferenczy Károly

Sétalovaglása 1926-ban a Bakonyi-gyűjtemény árverezésekor 4400 pengőért került eladásra.

E.K.: Aukció-kritika; Műgyűjtő, 1972/3. sz. 57. l.

Ferenczy Károly
festő

A Duna partszakasz festői felderítése a művész nevéhez fűződik.

Losonci Miklós: A Duna mühely.
MÜVÉSZET, 1972.december - 12.oldal

Ferenczy Károly

"Mégyegyszer a szecesszióról" c. közlemény: "Légiesen finom szinárnyalatai, megtalálhatatlanul jellemző vonalai" szépségéről ir Piktor sign.-val /Ignotus/ s felsorol néhány müvészt, akiknek néma ékesszólását, "szülőhazájuk nem akarja megérteni", s igy egy pár esztendő mulva elkedvenetlenedve tünnek majd el a Mücsarnok falairól./Az értetlenül igazságtalan, hivatalos kritika ellen szól igy az iró./

A HÉT, Bp. 1899. ápr. 30. X. évf.
18. sz.281-283. lap.

Ferenczy Károly

Grünwald Béla, Hollósy Simon, Réti István és Thorma János Illusztrálta Kiss József verses kötetének költeményeit.

A HÉT, Bp. 1897. dec. 12. VIII. évf. 50. sz. 803. lap után következő lap.

Ferenczy Károly

Lévai Móriczné arcképe "a léleknek, az idegeknek, a vibráló egyéniségnek, diadalmas megfestése.." Lukovitsné portré-vázlata, ideg-tanulmány,-irja -us sign.-val Ignotus a Müvészet c. rovatban, „Nagybánya" cimmel Ignotus.

A HÉT, Bp. 1897. dec. 25. VIII. évf.
52. sz. 836-837. lap.

Ferenczy Károly:

A magyar kultura megujulásának egyik
irányát jelzi, a másikon ott áll a francia
festészetből ihletett Rippl-Rónai. Ez a Szép
alaphang.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX.-ban [Corvina]
(konyvismertetés)

Magyar Hirlap 1971/65. szám IV. old

Ferenczy Károly

Koszta Mezőn ülő lánya nagybányai hatást mutat, de a rusztikus alak valószerűbb, mint Ferenczy elvont szellemiségű nőalakjai.

Theisler György: Szilágyi Dezső gyűjteménye; Műgyűjtő 1972/4. sz. 24. l.

Ferenczy Károly

Hatása megnyilatkozik Thomma János vázlatán
(Húsvéti jelenet Nagybányán).

Theisler György: Szilágyi Dezső gyűjteménye; Műgyűjtő 1972/4. sz. 24. l.

Ferenczy Károly

1896-ban másokkal együtt (Déti, Thorma, Grünwald, Hollósy) illusztrációkat készített Kiss József köletéhez.

„Te, halvány, szőke asszony"; Műpűjtő, 1971/3. sz. 57. l.

Ferenczy Károly

Plakátjaival a magyar szecesszió képviselője.

A szecesszióról; Műgyűjtő, 1971/3. sz. 23. l.

Ferenczy Károly

Vidovszky Bélára nagyrab hatással volt, mint a mesterei (Révész Imre, Edvi Illés Aladár).

D.J.: Vidovszky Béla; Műgyűjtő, 1971/3. sz. 35. l.

Ferenczy Károly

Grafikái szerepeltek 1940 óta a Tamás Galéria „Három nagy magyar mester rajzai" c. kiállításán.

Apa nagy fia? – Művelődés, 1971/3. sz. 36. l.

Ferenczy Károly

Olajvázlat a Reggelizés (MNG) c. képhez

V. ö. – Képek Várkonyi Zoltán gyűjteményéből; Műgyűjtő, 1972/3. sz. 27. l.

Ferenczy Károly

A szegedi ünnepi hetek keretében a szegedi műgyűjtők klubjának kiállítása megnyílt, ahol Lucs Ferenc védett jellegű gyűjteményéből a művész festményét mutatták be.

Nógrád, 1973. júl. 10.

Ferencz Noémi

A Tanácsköztársaság bukása - 1919 - után a művész elhagyta.

Kontha Sándor: Magyar képzőművészet a két világháború között.
Társadalmi Szemle, 1973. ápr.

Ferenczy Károly

A nagybányai művésztelep egykori festőinek alkotásaiból nyílt kiállítás vasárnap a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeumban. A tárlaton többek között Ferenczy Károly és mások alkotásait mutatják be.

Magyar Hírlap 1971/248 8 old.

Ferenczy Károly

Két festménye Tokióban van

Kishonthy Zsolt – Muraoka Jenő : Nagy Oszkár.
Nagybánya-könyvek 2. Miskolc, 1993, 15.

Ferenczy Károly

Támogatta Nagy Oszkárt, aki tanítványa volt a főiskolán (1913–15)
Hatott N.O. művészetére

Kishonthy Zsolt – Murádin Jenő: Nagy Oszkár (1893 – 1965). Nagybánya Könyvek 2. Missionárt Galéria, Miskolc, 1993, 8, 9–10, 11, 12–13, 39

FERENCZY KÁROLY

NAGY ILDIKÓ: HOLLÓSY, FERENCZY, THORN
BP. KÉPZŐMŰV. ALAP KIADÓJA
("Az én múzeumom")

Németh Lajos:
A naiv festők
Élet és Irodalom, 1967. 22 sz., 25.
69-75. l. képekkel

FERENCZY KÁROLY

FERENCZY Valér

Ferenczy Károly, Bp. é.n. Nyugat kiad.,
191 l. 24 t. 25 cm.

Ferenczy Károly

művei szerepelnek a Prágában, a régi Városháza bemutatótermében rendszett „Szecesszió a magyar grafikában" c. Kiállítá-san.

Magyar Nemzet 1973 szeptember 12

4. old.

Ferenczy Károly, festő

Tárlat keretében ismertetik
műveit. (Nemzeti Galéria.)

—: A hét végi kulturális programból

9.

Népszabadság, Bp. 1974. jan. 12.

Ferenczy Károly, festő

Szerepel Rippl-Rónai Gödön gyűjteményében.

Draveczky Balázs: Műgyűjtő állomásfőnök

M. 11.

Népszabadság, Bp 1973. nov. 4.

Ferenczy Károly, festő

Jelenleg 224 mű (családi alkotás)

↓

– : Kitörvitve várja látogatóit a szentendrei Ferenczy Múzeum 8.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 24.

Ferenczy Károly, festő

Nagy sikere volt a neutendorei Ferenczy-kiállításnak.

–: Kilenc és fél ± millió látogató

9.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 14.

Ferenczy Károly

Az Ernst Muzeum-M.N.G. kiállitásán, melyet Magyar müvészet 1895-1945 c. rendeztek meg szerepelt Hollosy Simon, Ferenczy Károly, Réti István, Thorma János, Csók István, Iványi Grünwald alkotásai.

Magyar Hirlap 1969.2.évf. 264sz.

Ferenczy Károly

Festményei szerepelnek a "Mühely" néven működő művészcsoport kiállitásán, melyet az Uránia helyiségeiben rendeztek.
A Művészet c. rovat közleménye beszámol a tárlatról és képet ad a művészcsoport munkájáról is.

A HÉT, Bp. 1908. márc. 8. XIX. évf.
1o. sz. 160. lap.

Ferenczy Károly

M.I.É.N.K. cimmel /Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre/ Marco ir a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásról, mely a Magyar Impresszionisták első bemutatkozása lesz. A müvész egyik képe "férfias, komoly szinegységek szintéziséből támadt: valahol, valamikor, egy meghatott, megilletődött pillanatban egy egész embercsoport gyönyörüségét érezte meg a müvész és teli tüdővel szivta be a dusnedvü lombok között reszkető, üde levegőt és a dolgok mögött lévő misztikumot érezte meg.. Itt a kritikus azon tünődik, hogy Szinyei Merse és a müvész képei közül melyik impresszionista és melyik naturalista...

A HÉT, Bp. 1908. január 12. XIX. évf.
2. sz. 31. lap

Ferenczy Károly

Grünwald Béla, Hollósy Simon, Thorma János és Réthy István illusztrálta Kiss József költeményeinek albumalaku kötetét, mely Révai kiadásában jelent meg.

A HÉT, Bp. 1905. dec. 1o. XVI. évf.
5o. sz. 844. lap.

Ferenczy Károly

"Mindenek fölött toronymagasra emelkedik ki néhány gyengébb Ferenczy, néhány tengerkép, amelyeknek gyengesége elég volna erőnek igen sok más számára"-közli Müvészet c. rovatában a lap "Nemzeti Szalon" cimmel.

A HÉT, Bp. 1905. ápr. 2. XVI. évf.
14. sz. 226. lap.

Ferenczy Károly

"Az ujjongó, szilaj, szenvedélyes napsütés után, most más festői zsenialitásokról beszélnek müvei. A vakitóan letünő nap, alkonyat felé hajlott. Könnyü felhők között szóródik szét világossága és egy lugas lombos falán át kék tónusokba törve szürődik át. Egy férfi és egy asszony élnek ebben a kék levegőben, mely eltompitja a levelek zöldjét és finom reflexet hullat a ruhák és az arcok egyszerü foltjaira." Egy másik alkotásáról ugyanilyen hangnemben ir Marco: "Téli tárlat" c. kritikájában.
A HÉT, Bp. 1904. nov. 2o. XV. évf.
47.sz. 753-754. lap.

Ferenczy Károly

Kiss József költeményeihez készitett illusztrációi "egyszerüen gondolt és könnyedén kivitt képek"-irja a Nemzeti Szalon tárlatáról szóló kritikus, a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1903. május 1o. XIV. évf.
19. sz. 314. lap.

Ferenczy Károly

Nyolcvanhat képet állitott ki a Nemzeti Szalonban, egy hónapig lesznek láthatók, közöttük "leggyönyörübb" alkotásai: saját képe, a kis Ferenczy Noémi, a hires Komjáthy arckép Cigány csoportozata, lélekbe markoló naturalista felfogással Krisztus levétele, a bibliai nyugalmu József és testvérei, "mely még mi mindig nem disze a Szépmüvészeti Muzeumnak". Pedig ezidő szerint "talán ő a legnagyobb magyar müvész"- irja "Öt müvész c. beszámolójában.
A HÉT, Bp. 1903. nov. 22. XIV. évf.
47. sz. 766-767. lap.

Ferenczy Károly

A lap cimképén bemutatja a művész arcképét. Repr.
Két portréja szerepel a Téli tárlaton. Az egyik festmény kettős arckép, a másik elnéző, humoros kezelése egy ifju egyéniségnek... nyári reggelei a legérdekesebbek s talán az egész tárlatnak legegyénibb alkotásai, -irja X.: A téli tárlat c. kritikájában.

A HÉT, Bp. 1902. dec. 7. XIII. évf.
49. sz. 783-784. lap.

Ferenczy Károly

Igen nagy kvalitásu képnek tartja a kritika a müvésznek azt a képét, melyen Józsefet eladják testvérei. "A szecesszió terméke ez az alakoknak és a tájéknak eredeti és puritán felfogásával." Huba: "A téli tárlat" c. beszámolójában megjósolja, hogy még sok szó esik majd róla.

A HÉT, Bp. 1900. dec. 2. XI.évf.
48. sz. 770-771. lap.

Ferenczy Károly

Fényes Adolfhoz hasonlitja a kritika, mint aki szintén forrongásban van. A "Napsütés" c. képét emliti meg müvei közül a "Téli tárlat"-ról, melyet "Egy tárlatlátogató" aláirással közöl a lap.

A HÉT, Bp. 1899. dec. 31. X. évf.
53. sz. 904-905. lap.

Ferenczy Károly

"Nász" cimmel az Irodalom c. rovat Bródy Sándor: "Az ezüst kecske" c. müvéről ir. A cikk felsorolja az illusztrálókat, -közöttük a művészt is- akik „képet festettek, vagy rajzoltak arról, amit a költő -Bródy- látott s leirt."

A HÉT, Bp. 1898. dec. 11. IX. évf.
5o. sz. 8o3. lap.

Ferenczy Károly

"Két kis tájképe becsesebb, mint sok nagyvászon." Csak éppen annyit akar kifejezni, hogy "élesen üde a levegő, a föld még süppedékes az elvonult tél havától, s a kora tavaszi fuvalomban a természet ébredő energiáját neszeli az ember." "Királyok" c. képét nem érti meg a közönség, "mert a zseniális eredetiség utján nem birja még követni a müvészt.
yj.: "A nagybányaiak" c. beszámoló a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1899. január 1. X. évf.
1.sz. 12-13. lap.

Ferenczy Károly

Yaertin: "A tavaszi Mütárlat" c. kritikája. Két rendkivül finom arcképpel szerepel a tavaszi tárlaton, az egyik, fiatalembert ábrázol, „ez a tárlat igazi gyöngyszeme." Mallarmé-t, vagy Maeterlincket olvashatja, mert csak ezeknek a misztikus gondolatai tükröződhetnek igy vissza az arcon. A képet azért is nagyon jónak tartja, mert sejtelmet kelt az emberben s nem csak a rideg valót tárja a néző elé.

A HÉT, Bp. 1899. ápr. 23. X. évf. 17. sz. 270-271. lap.

Ferenczy Károly MDK

Hazatérő favágók, Nagybánya, 1899

Orfeusz, Mónchen, 1894

Önarckép napsütésben, Nagybánya 19oo

Virághegy, Nagybánya, 1898

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly emlékkiáll.

Ferenczy Károly MDK

Ábrahám áldozata, Nagybánya, 1901

Tavaszi táj, Virághegy, Nagybánya, 1898.

Morvay Jenőné arcképe, Bp.1899

Tavaszi táj, Nagybánya, 1903

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly emlékkiáll.

Ferenczy Károly MDK

Női arckép, Bp.1909

Nyári nap, Nagybánya, 1906.

Festő és modell, 1904.

Napos délelőtt, Nagybánya, 1905

Mücsarnok 1922. Ferenczy Károly kiállitás

Ferenczy Károly MDK

Ifju arcképe, Nagybánya, 1906

Tájkép ökrökkel, Nagybánya, 1906.

Templom, Nagybánya,1903.

Esti fürdés Nagyb. 1906.

Mücsarnok 1922. Ferenczy Károly kiállitás

Ilja arcképe. Nagybánya. 1906

Tájkép ökrökkel. Nagybánya. 1906.

Templom. Nagybánya.1905.

Bati Türdés Nagyb. 1906.

Ferenczy Károly MDK

Őszi táj, Nagyb. 19o1.

Alkony, Nagyb. 1899.

Tenger csolnakkal, Lussingrande 19o4.

Vörös fal, Nagyb. 1911.

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly kiállitás

Őszi út, Nagyb. 1901.

Alkony, Nagyb. 1899.

Tanger csolnakkal, Imasingerunde 1904.

Vörös fal, Nagyb. 1911.

Ferenczy Károly MDK

Nyári est, vázlat, Nagyb. 1904.

Festőnő, Nagybánya, 1903.

Lovagló gyermeke, vázlat, Nagyb. 1905.

Hidon, Férfi és nő, Nagyb. 1914.

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly kiállitás

Ferenczy Károly MDK

Patak, Nagyb. 19o7.

Öreg és fiatal cigány, Nagyb. 19o4.

Csendélet szoborral, Bp.19o4.

Fiu-arckép, Bp.19o9.

Műcsarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Hazatérés, Nagyb. 19o5.

Nyőri est, Nagyb. 19o4.

Tájkép, Nagyb. 191o.

Kettős arckép, Nagyb. 19o8.

Műcsarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Bereneczy Károly MDK

Használás, Nagyb. 1905.

Nyári est, Nagyb. 1904.

Téli kép, Nagyb. 1910.

Kettős arckép, Nagyb. 1908.

Miccarnok 1922 Bereneczy Károly kiállt.

Ferenczy Károly MDK

Fürdés előtt, Nagyb. 1904.

Lukács József arckép, Bp.1905.

Nyilazás, Nagybánya, 1911 /?/

Női arckép, Bp.1912.

Műcsarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Fürdés előtt, Nagyb. 1904.

Leány-arckép, Bp. 1909.

Lovagló gyermekek, Nagyb. 1905.

Női arckép, Bp. 1908.

Műcsarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Virágcsendélet, Georginák, Nagyb. 1911.

Tájkép, Klastomrét, Nagyb. 1908.

Fekvő akt, Bp.1913.

Tájkép nagy fákkal, Nagyb. 1906 /7?/

Kacsacsendélet, Nagyb. 1901.

Mücsarnok 1922. Ferenczy Károly emlékkiáll.

Ferenczy Károly MDK

A tékozló fiú hazatérése, két alakkal, Nagyb. 19o8.

Női arckép, 1912.

Tájkép /Őszi Izvora/ Nagyb. 19o9.

Női arckép, Bp. 1916.

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly emlékkiáll.

Ferenczy Károly MDK

A tékozló fiú hazatérése, két alakkal, Nagyb. 1903.

Női arckép, 1912.

Tájkép /Őszi Izvora/ Nagyb. 1909.

Női arckép, Bp. 1916.

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly emlékkiáll.

Ferenczy Károly MDK

Női arckép, Bp.1907.

Zöldhátteres fekvő akt, Bp.1910.

Önarckép, Nagyb. 1903.

Valér és Béni, Nagyb. 1901

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly emlékkiáll.

Ferenczy Károly MDK

Kettős arckép /Herrerék/, Nagyb. 1904.

Birkozó/akt, háttal/ Bp.1908

Borus táj /kecskékkel/, Nagybánya, 1909.

Henyélés, Bp.1908.

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly emlékkiáll.

Ferenczy Károly MDK

Borus táj /Izvora fenyvessel, Nagyb. 19o9.

Birkózók, Bp.19o8.

Kettős arckép, Nagyb. 19o4.

Kacsacsendélet, Nagyb. 1911.

Mücsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MTA

Boros Gy.: Ifjúsági fényképezés. Nagyv. 1909.

Birkózók, Bp. 1908.

Kettős arckép, Nagyv. 1904.

Kosárcsendélet, Nagyv. 1911.

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Női arckép, Bp.1912.

A tékozló fiu hazatérése, Nagyb. 1908.

Leányarckép, Bp.1906.

Kacsacsendélet, Nagyb. 1909.

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Porcellán-madarak, Bp.1911.

Est. Három fürdő férfi, Nagyb. 1912.

Testvérek, Nagybánya, 1911.

Fürdés, Vázlat, Nagyb. 1906.

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Séta, Nagyb. 1909.

Mária és Magdolna, Nagyb. 1913.

Porcellán-madarak, Bp.1911.

Feketeháttteres női akt, Bp.1914.

Mücsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Gyermekek ponnykon, Nagybánya, 1905.

Hegedüs Sándor arcképe, Bp.1902.

Márciusi Est. Nagybána, 1902

Komjáthy Gyula, Nagybánya, 1902

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly emlékkiáll.

Ferencsy Károly

A művész monográfiáját Genthon István írta.

Dévényi Iván: Új Derkovits-monográfia.
Jelenkor, 1969. márc. 294. old.

Ferenczy Károly

A Müvészet c. rovatban közölt kritika a Szalonban rendezett kiállitásról számol be. Szembe állitja Iványi Grünwald Bélával, aki - mint mondja, sokat tanult Ferenczytől. Ő is, széles, élesen különvaló sikokra bont fel mindent, amit a szeme meglát. De ellentétben Iványi Grünwalddal, Ferenczynél "elevenek ezek a sikok, egységes tónusukban hallatlan biztonsággal értékelt szinek vannak egybefoglalva mély perspektivákba, levegővel telt messzeségekbe nyulnak be ezek a sikok, átizzanak a letüző nap hevétől, s finom fátyolon át látni a csöndes szobák életét..."

A HÉT, Bp. 1906. márc. 4. XVII. évf.
9. sz. 143. lap.

Ferenczy Károly

Rippl-Rónai József, Kernstok Károly, Szinyei Merse Pál müvészeket tiszteletbeli tagokká, Iványi Grünwald Bélát alelnökké választotta az uj müvészi egyesület, a Müvészház, melyet Rózsa Miklós szervezett meg és létrehozásában segitséget nyujtott Mihályi Deák Jenő, az uj müvészhajlék ügyv. igazgatója.
Tövis: "Müvészház" cimmel ir arról, hogy a megalakulás pillanatában már megválasztották a modern müvészet különböző irányainak vezéregyéniségeit.„A cél az, hogy minden müvészegyéniség a maga intuicióinak parancsait kövesse."Nincsenek közkatonák, akik vakon követik a vezéreket.
A HÉT, Bp. 1909. dec. 12. XX. évf. 50. sz. 831-833. lap.

Ferenczy Károly

A "Képzőművészeti Főiskola" cimmel közli a lap: Zemplényi Tivadar, Olgyay Viktor azok a modern művészek, akik az egykori Mintarajziskolából tavaly megalakult Képzőművészeti Főiskola tanszékeire bevonultak és azóta frisebb, szabadabb szellem uralkodik az Andrássy-uti palotában. Ezt bizonyitják az alant felsorolt fiatal művészek, akik már szinte kész művészi alkotásaikkal bármelyik nyilvános tárlaton is megállnák helyüket, most a szünidei munkáikat állitották ki: Sándor Antal, Kövesdy Béla, Lovaghy Dénes, Csuk Jenő és Mikola András, -Ferenczy tanitványok.

A HÉT, Bp. 1909. ápr. 18. XX. évf.
16. sz. 274. lap.

Ferenczy Károly

"Nemzeti Szalon" cimmel F.L. számol be az ott rendezett kiállitásról a Müvészet c. rovatban. A müvész régibb dolgait csak megemliti ugy, mint közimerteket, ujabb portréiról és más alkotásairól, mint irja: "fájna valamit mondania".

A HÉT, Bp. 19o7. márc. 17. XVIII. évf. 11. sz. 176-177. lap.

Ferenczy Károly,

Vaszary János, Iványi Grünwald Béla, Csók István müvészek az Urániában rendezett akt-kiállitáson szerepelnek.
A "Kiállitások" c. kritika a Müvészet c. rovatban megállapitja, hogy egyedül ezeknek a müvészeknek vannak nivós müvei, melyek erősen kiemelkednek a jelentéktelenségek közül.

A HÉT, Bp. 1907. okt. 6. XVIII. évf.
40. sz. 673. lap.

Ferenczy Károly

grafikai stilizáló hatást mutatnak fel.

Szabadi Judit: L'apparition du modern style dans l'art graphique hongrois. Acta Historiae Artium, Budapest 1973 3-4

2901

Ferenczy Károly

Közölt műve:

2. sz. „A varrólány éneke", kreta, 308 x 409 mm.

Nemzeti galéria - Reprodukció.

Szabadi Judit: L'apparition du modern style dans l'art graphique hongrois. Acta Historiae Artium, Budapest, 1973 3-4

2911

Ferenczy Károly

a Képzőművészeti Főiskolán előadott tanítási módszereivel Uitz Béla nem volt megelégedve.

Kontha S.: L'art de Béla Uitz. Acta Historiae Artium, Budapest 1973 3-4

3051

Ferenczy Károly
(1862 - 1917)

Artista pár olaj, vászon
71x66
1912 Védett
Várható ár 25 000 Ft

BÁV 33.Művészeti Képaukció, árverés 1974 május 21-22

Ferenczy Károly

„A jövendő" olaj, vászon 59x67

védett

Kikiáltási ár 8000 ft

BÁV33. Művészeti Szépaukció, árverés 1974 május 21-22

Ferenczy Károly,

Fényes Adolf, Grünwald Béla, Kernstok Károly, Márffy Ödön, Czigány Dezső, Gulácsy Lajos, Zichy Mihály és Juhász Árpád müvészek szerepelnek az Uránia kiállitásán, melyet Tövis: "Az otthon müvészete" cimmel ismertet.
A modern müvészek és iparmüvészek MÜHELY néven alakult Egyesülete rendezte a tárlatot.

A HÉT, Bp. 1908. dec. 2o. XIX. évf.
51. sz. 835. lap.

Ferenczy Károly

Kernstok, Rippl Rónai, Vaszary János, Thorma János, Magyar Mannheimer, Feszty Árpád, Innocent Ferenc, Kriesch Aladár, Mednyánszky l., Ujváry Ignác, Vágó Pál, László Fülöp müvészek alkotásai szerepelnek a Könyves Kálmán müintézet kiadásában megjelent „negyvenöt nemes müvü réznyomaton" minden kép külön, összefüzetlenül. A "Magyar festők gyüjteménye" c. beszámoló, három csoportba osztva sorolja fel a müvészeket: a hetvenes évek nagyjai, majd a népszerü elbeszélők, s végül a "festői" festők, az impresszionisták, a hangulat festők és a többi irányok nevezetes müvelői. Ez utóbbiak közé tartoznak a fent felsoroltak.
A HÉT, Bp. 1908. dec. 27. XIX. évf. 52. sz. 859. lap.

FERENCZY KAROLY, festő

"Anya gyermekével".Olaj,vaszon. 1912.-106+75 cm. Lelezve balra fent:Ferenczy K.Ismeretlen helyen.A Kern stok befolyasnak nem mond ellent,csak bonyolitja,hogy a fehér kendő motivuma mar korabban is előfordul Feren cinél/Előhang-1896/.Repr.:Genthon I.Ferenczy Karoly,Bp. 1963.159.kép.Az"Előhang"32.kép. ---301.old. 51.jegy

HORVÁTH BÉLA: Kezmuvek Karoly "Őszi munka" cimü képéről 283.old

STUDIA COMITATENSIA. Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból, 2.szám. Szentendre, 1973

FERNCZY KÁROLY, festo

----Kernstoknak "Őszi munka" című festményének ösztönző befolyását nagybanyai két művészünknél is érvényesülni látjuk.-Az egyik Fernczynek "Anya gyermekével" című festményének fehér kendős női fej motívuma az"+szi munka-ról. 300.old. 51.jegy

HORVÁTH BÉLA: Kernstok Károly "Őszi munka" című képéről 283.old

STUDIA COMITATENSIA, Tanulmányok Pest Megye múzeumaiból, 2.szám. Szentendre, 1973

1

Ferenczy Károly

„Segyerpár" c. Zépe (90 X 62 cm)
1912

Dévényi Iván gyűjteményében van Esztergomban

Műgyűjtő 1974/2
48. old.

2

Ferenczy Károly

„Segyespás" c. lépe a lét világháboris

között Ferenczy Valér birtokában volt.

Mügyűjtő 1974/2

48. old.

Ferenczy Károly

„Jegyespár" c. képéről ír a 48. oldalon Berényi Zsigmond.
A kép reprója a 49. oldalon

Művészet 1974/2

4

Ferenczy Károly

„Ezt", „Szakállas Béni" (3 változat)

„Női akt vörös háttérrel", „Paraszttanyony gyermekével", „Artistapás" (3 változat), „Bírkozók", „A kidan" és a „Táj Kázakkal és Karámmal" c. képei 1912-ben készültek

Műgyűjtő 1974/2 48. old.

Ferenczy Károly

a Képzőművészeti Főiskola tanára

Bejza László, Bernát György, Erdei Ferencstb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

540 l

Ferenczy Károly

Neve megemlítve.

Láncz Sándor: Egry József – 3p. 1973. 6p.

Ferenczy Károly,

Rippl-Rónai József, Fényes Adolf, Grünwald Béla, Réthi István, Thorma János, Csók István, Kernstok Károly, Nagy Sándor, Olgyay Viktor, Strobentz Frigyes, Vaszary János és Szinyei Merse Pál müvészeket sorolja fel és nevezi "kimart müvészeknek" Tövis: "Nemzetköziek és szövetségiek" c. kritikájában, s kéri a belügyminisztert, oszlassa fel a szövetséget, mint alapszabály nélkül müködő titkos társaságot, mely fennállásával is törvénybe ütközik." ezután felsorolja a visszaéléseket és kéri a közönséget, kerülje el a Mücsarnokot, ahonnan kitiltották a magyar müvészeket.

A HÉT, Bp. 1908. nov. 22. XIX. évf.
47. sz. 761-762. lap.

Ferenczy Károly, festő

Tárlatvezetésen ismertetik
művészetét.

— : A hét végi kulturális programból
9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. máj. 4.

Ferenczy Károly, festő

A Ferenczy Múzeum „ez idén teljes Ferenczy-anyaggal várja" az érdeklődőket.

—: Szentendrei nyár 1974 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. máj. 28.

Ferenczy Károly, festő

A Ferenczy Család kiállítása

Berlinben máj. 22-től.

—: Hír — 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. máj. 23.

Ferenczy Károly

A szegedi Ünnepi Hetek keretében megnyitották a szegedi műgyűjtők klubjának kiállítását. Lucs Ferenc gyűjteményéből mutatták be a művész festményét.

Déli Hírlap, Miskolc, 1973. júl. 9.

Ferenczy Károly

a BÁV a 31. Képankciójának anyagát a MOM művelődési Házban tegnap mutatta be a sajtó képviselőinek. A századfordulót képviseli alkotásaival a művész.

Magyar Hírlap, 1943. szept. 16.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

nevét azzal kapcsolatban emliti a szerző, hogy a Szépművészeti Múzeum egy Monet és egy Pissarro képet vásárolt. Azután a sóhajtása után, hogy merre lendülhetett volna a magyar művészet, ha Szinyei Merset a Majális után nem kedvetlenítik el, megjegyzi, hogy „csak nagy idő után jelenthezner a nagybányai fiatalok... és speciálisan magának Ferenczyner iparkodása is... már az impresszionizmus eredményeiner alkalmazása..."

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 61. old.

/a cikk megj.: „Népszava" 1907. jul. 14./

Ferenczy Károly, festő

A nekrológ írója [Rózsa Gyula] megemlíti, hogy Ferenczy Béni „korai műveiben" jel lehet fedezni „apja, a hatalmas festő", Ferenczy Károly példamutató szellemét."

R. Gy.: Ferenczy Béni 7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jún. 3.

Ferenczy Károly
Istőművész

Csók István a művész egy szép rajzát ajándékozta a Szépművészeti Muzeumnak.–

Nemzeti Múzeum

1934 XI. 6

MDK

Ferenczy Károly, Jertő

Martirosz Szárján kiállítását ismertetve említi meg Ferenczyt a Kritikus.

(f.f.): Háttérben: az Ararát 2.

ESTI HIRLAP Bp, 1967, marc. 30.

MDK

Ferenczy Károly
festő

A Főiskolán Egry József mestere volt.

– di –: Egry József. A Balaton
Dunántúli Napló, 1958. okt. 17. 3. lap.

Ferenczy Károly
festő

M.D.V.
1

Kiváló plakáttervelet is
alkotott.

Bauer Jenő: Bíró Mihály
Művészet, 1967. junius – 8 lap

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

„és társai a nagbányaiak új kutatásokat végeztek a napfény sugarai alatt" — állapítja meg a szerző Kernstok konstruktív iránju forradalmi újításaival szemben.

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 267. old.

/a cikk megj.: „Világ" 1911. nov. 25.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

Keresztlevételét és Lugas c. képét is bemutatták a Művészházban a francia és magyar modern törekvéseket illusztráló kiállításon. [Szerepelt még Szinyei, Grünwald, Hollósy, Rónai, Kernstok – de szerző rámutat kulturánk szegénységére, mert nekünk, modern vonalon, e nékány nevnek nékány képe a mindenünk, a francia pozitív gazdagságával szemben.]

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 135. old.

/a cikk megj.: „Renaissance", 1910. máj. 10./

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

„a plein airnek, a napsütésnek első tudatos festője", azok körül való „akik vizsgálgatták, hogy milyen elváltozások történnek sunerben, formákban, rajzban" a napfény hatása alatt, „de csak éppen vizsgálgatták".
[Mindezt a fiatal magas festők erdélyi kiállításával kapcsolatban.]

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 109. old.
/ a cikk megj.: „Arad és Vidéke", 1909. júl. 4./

MDK

Ferencsy Károly, festő

A kerepesi temetőben Ferencsy Károly
sírjánál helyezik el fia, Ferencsy
Béni hamvait.

—: Bécsi Ferencsy Béniről 7

NÉPSZABADSÁG Bp., 1967. jún. 9.

Ferenczy Károly, Jestő

Síremlékek állítottak.

– Új művészi síremlékek a kerepesi és a Farkasréti temetőben

12

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jún. 18.

MDK

Ferenczy

festőművész

Postatakarékpénztár aukciója - Árverési Csarnokában - képével szerepel.

Esti Kurir
1930.II.8.

Ferenczy Károly

festőművész

Postatakarékpénztár aukció kiállitása - Árverés i Csarnokban - képével szerepel. Kisebb kollekcióra való képét találjuk a termekben, közülük a "Kavicsot dobáló fink" fog meg leginkább festői értékeivel.

Pesti Hirlap
1930.II.8.

Ferenczy Károly, festő

Szept. 20-án TIT előadás lesz

Ferenczy Károlyról.

— : A hét végi kulturális programból 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. szept. 19.

Ferenczy Károly „festő" MDh

Négy nyarat töltött el Szentendrén.

Fenczik Flóra: Napraforgók a mázasköcsögben 6.

ESTI HIRLAP

Sp. 1963. máj: 6.

Ferenczy Károly
festő

M.D.K

A plakátművészetben is
kiváló volt.

Orosz Katalin: Miért jó a magyar plakát?
Nők Lapja, 1964. november 21 – 16 lap

Ferenczy Károly, festő

MDG

Ferenczy Károly Képei címen tárlat-vezetés lesz nov. 8-án a Nemzeti Galériában.

–: A hét végi kulturális programból 8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. nov. 6.

Ferenczy Károly, festő

A miskolci Kiállításon
ferenczy mű is van.

– : Egy műgyűjtő Kiállít.

2.

ESTI HIRLAP

Bn. 1963. júl. 26.

Ferenczy Károly MDK

Atléták

Műcsarnok 1924 február-március

Ferenczy Károly MDK

Józsefet eladják testvérei, olf.

Műcsarnok 1924 február-március

Ferenczy Károly MDK

Izvorai táj napsütésben, Nagybánya, 19o9

Révai Mórné arcképe, Bp.1897.

Gesztenyefák, Nagybánya, 19oo

Cigányok, Nagybánya, 19o1

Mücsarnok 1922. Ferenczy Károly emlékkiáll.

Ferenczy Károly

festő

M.D.K.

A plakátművészetben is kiváló alkotásai voltak.

Nádass József: Több élet plakátba, rektárába, hirdetésbe!
Élet és Irodalom, 1967. pl. 29 - 11 lap

M.D.4.

Ferenczy Károly
festő

Fürdőző fiúk (Nyár) 1902.
(olaj)

Dr. Bodnár Éva: Festőink és a nyár.
Élet és Irodalom 1967. aug. 19. - 16 lap.

M.D.K

Ferenczy Károly
festa

A magyarinyai művésztelep
egyik alapítója volt.

Dr. Telepy Katalin: Iványi – Grünwald Béla
Nőh Lapja, 1967. aug. 5 – 16 lap

M.D.K

Ferenczy Károly festő

Méltatás

Végvári Lajos: Gémánt László kiállítása
Művészet, 1967. július - 32 lap.

Ferenczy Károly
festő

H.D.V.

Méltatás

Telepy Katalin: Szár éve született Szamyi-Grünwald Béla
Művészet, 1967. julius - 28 lap

Ferenczy Károly

Szerepel a magyar kiállításon a bécsi Künstlerhausban

Lipság 1937 III. 6

Ferenczy Károly festő

M.Dk

A magyarországi művésztelep egyik vezérének nyári témája képei a „Fürdőző fiúk" és a „Nyílarók".

Dr. Bodnár Éva: Festőink és a nyár.
Nők Lapja, 1964. aug. 19 - 16 lap

Ferenczy Károly

A Postatakarékpénztár aukcióján szere-
peltek művei.

PH. 1932. XII. 6.

MDK

Ferenczy Károly festő

A Times ismertetése kiemeli
Nagyon reggel c. művét.

—: Magyar festmények Londonban 2

ESTI HÍRLAP Bp., 1967. máj. 17

Ferenczy Károly

festőművész

Barcelonai világkiállitás - képzőművészeti kiállitása - kiállitási palotában - képével szerepel.

Arcképe s nagy adatja.-

Nemzeti Ujság
1929.VII.21.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

Reneszánsz méltóságú olajportrét festett Malonyayról. 1904-ben. 84.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Rippl-Rónai iróportréi. 83.o.

A Petőfi Irod. Múz. Évkönyve. 1960-61. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Ep. 1961

Ferenczy Károly

festőművész

Postatakarékpénztár aukciója - Árverési Csarnokban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.II.8.

MDK

Ferenczy Károly, festő

Az ismeretlen Manet követői
között említi meg.

— : Manet

8

ESTI HIRLAP Bp. 1967. jan. 21.

Ferenczy Károly
1862 - 1917

Márciusi est /repr/

Rajztanitás 1961. VI.sz képmelléklet

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

nevét említi a szerző, Szinyeivel és Hollósyval együtt, akik valamikor ellenségnek számítottak a hücsarnok mostani tavaszi tárlatán 50 éves jubileumát csöndesen ünneplő Orsz. Képzőművészeti Társulat szemében.

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 230. old.
/a cikk megj.: „Világ" 1911. ápr. 1./

Ferenczy Károly

MDK

A nagybányai festők kiállitása, repr.

Mücsarnok 1960. Magyar plakáttörténeti kiáll.

Ferenczy Károly

"Festőnő" /repr/

Rajztanitás 1962. 3.sz. cimlap

Ferenczy Károly MDK

A nagybányai festők kiállitása /eredeti terv/, 1897

Nemzeti Szalon - Ferenczy Károly képe, 1912

Műcsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

H DK

Ferenczy Károly festöm.

Önarckép. Repr.

Magyar ivészképm.

MDK

Ferenczy Károly, festém.

Szinyei Merse Pál arcképe.

Ernst Muzeum kiállitásai.
Szinyei Merse Pál gyüjt.kiáll. -a. Kat. 7.l.
1912.

Ferenczy Károly, festöm.

Csók Istvánról festett arcképet.

Dömötör István: Magyar művészképmások.
Magyar Művészet. 1931. 322.l.

Ferenczy Károly MDK

Női akt, olf.

Testvérek, olf.

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Ferenczy Károly

MDK

Női akt, repr.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Ferenczy Károly festő

Birkózó atléták c. képe Dr. Weiss J. gyűjteményében van.

Rózsa Gyula: Üveg műgyűjtő a műcsarnokban

8. l.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1963. dec. 10.

Ferenczy Károly festő

M Dh

feltigyelt Márffy tehetségére.

M.K.E.: Márffy Ödön emlékezete 7.

Bp. 1963. dec. 1.

NÉPSZABADSÁG

Ferenczy Károly, festő

M Dg

Női arckép c. képe a tárlaton.

-: A Nemzeti Galériában megnyílt az Ausztriából hazaérkezett képek kamarakiállítása

S. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. dec. 1.

Ferenczy Károly (Nagybányai iskolához tartozik)

„Béni" portré (1906)

1916 őszén a Ferenczy család kiállítása az Ernst múzeumban.

Rossz - humusz kiállítás 1917 - ben, amelyen fia Béni is részt vesz.

The New Hungarian Quarterly, Vol. I. No. 1. 1960

(Genthon István)

Ferenczy Károly

Nagybányai iskola alapító tagja.

The Hungarian Quarterly, Vol. I. No. 1. 1936

(François Gachot)

Ferenczy Károly, festöm.

571. Nöi akt. Olf.

572. Testvérek. Olf.

Mücsarnok. 1911/12. téli kiáll. Kat. 68.1.

Ferenczy Károly, Jestő

Válás c. hérét 10500 ft-tal

indítják

–: Munkácsy-Jestmény kikiáltási ára ... 2

ESTI HIRLAP Bk. 1963. máj. 8.

MDK

Ferenczy Károly

Kődobálók, repr.

Rónay K.: A Székesfőv. Képtár 1937/38.évi uj szerzeményei. Képes Krónika 1939. jun. 11.

MDK

Ferenczy Károly

Ybl E.: Szinyei Merse Pál és a magyar tájképfestészet. Magyar Müvészet 1926. 1. sz. 13.1.

MDK

Ferenczy Károly

A velencei magyar kiállitás. Ország-Világ 1909.
237.l.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

"Hegyi beszéd" c müve volt az, mely legjobban tetszett a müvésztelepet meglátogató Szinyei Mesternek. /A mü akkor még készülöben volt, de már formát kapott. "Ez igen-! "/

"F. abban az esztendöben került Nagybányára s halá. láig velünk maradt",- irja Réti I.

Réti István: Szinyei Merse, Ferenczy, Thorma. Magyar Müvészet.1938. 3.sz. 70.l.

Ferenczy Károly MDK

Női akt, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Ferenczy Károly, festő

M D K

Mintegy félszáz alkotása látható a nagybányaiak kiállításán, köztük a Mozdárdal, a Háromkirályok, a bibliai József-kompozíció, a Márciusi este.

— r — r :... a kor lelke mozdult bennük....

2.

ESTI HIRLAP, Bn. 1963. jan. 7.

Ferenczy [Károly], festő MDK

A Hollósy-Ferenczy-Thorma körből
Nagybánya festői forradalma
bontakozik ki.

D. Fehér Zsuzsa: Az Ernst Múzeum sorozatából
52. l.

A Könyv, 1963. december III/12

Ferenczy Károly

Női akt fekete háttéren, repr.

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Ferenczy Károly MDK

Csendélet /Szárnyas/, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Ferenczy Károly MDK

Női akt fekete háttéren, olf.

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

MNK

MDK

Ferenczy Károly (1862-1917)

Csirkéket etető leanyka. Repr.
(Strauber Károly tul.)

Gerő Ödön: A magyar népéletkép.

Magyar Művészet, 1927. 24.1.

MDK

Ferenczy Károly

Ybl Ervin: Szinyei Merse Pál és a magyar tájkép-
festészet.

Magyar Művészet, 1926. 13.lap

MDK

Ferenczy Károly

Ferenczy Károly huszonnégy képpel, amelyek utolsó tiz évi termeléséből voltak valogatva, volt képviselve a berlini Secessió helyiségében rend. kiállitáson. 1910.febr.5.-én nyilt meg.

Petrovics Elek: Hazai krónika.

Művészet, 1910. 218-222.lap

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

1916 nyarán lemondott a Nagybányai Festök Társaságának elnökségéről és a kolonia Thormát választotta helyébe. -
F. sokat olvasott idegen nyelven, a filozofusokat unta, nem irtak neki elég müvészileg. Kevéssavu, zárkozottságben élö ember volt.

Réti István: Szinyei Merse, Ferenczy, THorma.
Magyar müvészet.1938. 3.sz. 65-78.l.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

már festöi multtal rendelkezett, mikor megjelent Nagybányán, hová egy hónappal késöbb családja is megérkezett és a buterai Münchenböl, s ott végleg letelepedett. Ekkor még csak 34 éves volt. Ernst-gyüjteménybeli Onarcképe engedelmes mása . - Hollósy és ö közötte nagy volt az emberi ellentét, s mégis szerették egymást. F.K. megfogalmazta a munka principiumát, Nem csupán a hangulatot várni mig az inspiráció megszületik/Hollósy elve/.

Réti István:Szinyei Merse, Ferenczy, Thorma. Magyar Müvészet.1938. 3.sz. 70.l.

mDK

Ferenczy Károly, festöm.

1903 végén diadalmas gyüjteményes kiállitása.
Két év mulva tanár lett a mintarajz iskolában Xäz
Szinyei határozott kivánságára.

Réti István,:Szinyei Merse, Ferenczy, Thorma.
Magyr Müvészet.1938. 3.sz. 72.l.

Ferenczy Károly „Festő" MDG

Ötven éve rendezte meg a nagybányai festők első kiállítását. Ennek az 1912-es kiállításnak plakátját is Ferenczy Károly tervezte. 1962 egyébként Ferenczy Károly születésének századik évfordulója. Most Bényi László rendezi meg a Nemzeti Galériában a nagybányaik tárlatát (fenczik): Ötven év előtti plakát a pesti utcákon

Bp. 1962. dec. 22.

2

ESTI HIRLAP

Ferenczy Károly, festő MDK

A magyarjaik kiállítására elküldik a marosvásárhelyi múzeum nálunk ismeretlen Ferenczy-, Réti- és Thorma képeit.

(fenczik): Ötven év előtti plakát a pesti utcákon 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. dec. 22.

MDK

Ferenczy Károly, festőm.

nagybányai időszaka elötti értékesucsai:
hires "Önarcképe"
"Csók István arcképe"
"Madárdal".

Réti István:Szinyei Merse, Ferenczy, Thorma.
Magyar Müvészet.1938. 3.sz. 70.l.

Ferenczy Károly, festöm. MDK

Réti emlékei között felmerül F.K. költészettel teli vászna:
" Tavasz az English gartenben" c. kép ,melyre ma talán mársenki sem emlékszik, melyet később ö maga semmisitett meg.

Réti István:Szinyei Merse, Ferenczy, Thorma.
Magyar Művészet.1938. 3.sz. 70.l.

Ferenczy Károly, festöm. MDK

érdekelték még Münchenben a Hollósy -féle kör
Nagybányára tervezett expedició./Ez egy évvel
volt Szinyei müvésztelepi látogatása elött/.
Ferenczy az 1890-91 -i pesti kiállitáson jelent
meg. Bastien Lepage egyik legfinomabb képviselö-
jeként tisztelték öt müvésztársai./Réti I. is/.
Párizs, -Szentendre- München voltak a lépcsöfokok

Réti István: Szinyei Merse, Ferenczy, Thorma.
Magyar Müvészet.1938. 3.sz. 76.l.

MDK

Ferenczy Károly

Márciusi késő délután

Krisztus keresztről levétele

Magángyüjtemények. Modern Művészet I. évf. 1. sz. 33-38.l.

Ferenczy Károly, festő MDh

Az én múzeumom sorozatban
Ferenczy, Hollósy, Thorma-kötet
jelenik meg Nagy Ildikó-tollából.

— : Érdekes monográfiák a Képzőművészeti
Kiadó nyári terveiben 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. júl. 15.

MDK

Ferenczy Károly

Gergely I.: Budapest szfőv. ujabb szerzeményeinek kiáll. Képzőművészet 1932. 52. sz. 152.l.

MDK

Ferenczy Károly

K.: Három kiállitás. Nemzeti Ujság 1927. nov. 13. 13.1.

Ferenczy Karoly
festő

M.D.K.

Az 1906 os vándorki állitáson
bemutatta képet.

Dr. Csadányi Guidó: Szolnoki művészet az 1910 es ...
Jászkunság, 1963. IX. évf. 2 szám, 78 lap

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

Ferenczy Károly szellemét
vette át Czóbel Béla is.

Haits Géza: Czóbel Béla szentendrei műtermében
Művészet, 1964. augusztus – 26 kep.

Ferenczy Károly MDK

Plakátterv, tempera

Műcsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállitása

Ferenczy Károly MDK

Tanulmány a Hegyi beszédhez, olf.

Miesarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállítása

Ferenczy Károly MDK

Hidon, olf.

Vázlat a Madárdal-hoz, olf.

Hegyi beszéd, olf.

Reggeli lugasban, olv.

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett mükincsek kiállitása

Ferenczy Károly MDK

Önarckép, vázlat, olf.

Nagybányai cinterem, olf.

Olvasó férfi, olf.

Tájkép keritéssel, olf.

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett mükincsek kiállitása

Ferenczy Károly MDK

Vázlat a Három királyok-hoz, olf. I-II

Sétalovaglás, olf. I-II.

Fürdő előtt, olf.

Tájkép a Kereszthegyel, olf.

Műcsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállítása

MDK

Ferenczy Károly, festőm.

A Műcsarnok téli tárlatának biráló-bizottságainak döntése:

" Abrahám áldozata" c képével az Ipolyi-féle egyházfestészeti díjat 2000 koronát kapta.

Művészeti kitüntetések és ösztöndijak.
Vas.Ujs. 1901. 48.évf.50.sz. 813.1.

MDK

Ferenczy Károly, festőm.

279. Lovak. Olf.

Műcsarnok. 1900/1. téli kiáll. Kat. 40.l.

MDK

Ferenczy Károly

Képzőművészet 1933. 58. sz. 60.l.

MDK

Ferenczy Károly

A Ferenczy-Család kiállitását rend.az Ernst Muzeum.

Ernst Muzeum kiállitásai, 20.l.

MDK

Ferenczy Károly

Cigányok c. festményét mutatta be az 1901. évi tav.nemzetk.kiallitason.

Lyka Károly: Tavaszi műtarlat.

Uj Idők, 1901. VII. 50, 51.l.

Ferencz Károly

Cikkjegyzék c. Festményei maradtak be ca 1901.
évi tav. nemzetk. kiállításon.

Lyka Károly: Tanulmányai.

U. ö. 1901. VII. 30. 31.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

érdekesen mutatja be a fiatal piktor ,a magyar postimpressszionisták legnagyobbját Bastien-Lepagos élesen finomrajzu képe:
XXXXXXXXX. Ködobálók. Repr. 63.1.

Rónay Kármér

A S-Lékesfv.Képt. XXXXX 1937/38.évi uj szerzeménye
Képes Krónika.1939. 24.sz. 63-64.1.

MDK

Ferenczy Károly (1862-1917)

Cigányok.
Lovasok.
Madárdal. Tanulmány a Szépmüv.Múz.-ban levő képhez. 1893.

Tamás Galéria 116.sz.kiáll. Három magyar mester rajzai.

MDK

Ferenczy Károly

Márciusi est. Olajf.
Nyári reggel. "
Nyár. "

KMTárs. 1902/3. téli kiáll. 27.1.

MDK

Ferenczy Károly

Férfi arckép. Olajf. Mgt.
Kettős arckép. " "
Est. "

KMTárs. 1902/3. téli kiáll. 27.1.

MDK

Ferenczy Károly

"Testvérek" c.festményére aranyérem kitüntetést kapott az 1911/12. téli kiall.-on.

Cikk: A Képzőm.Társ. téli műtárlatának kitüntetései.

Művészet, 1912. 67.l.

MDK

Ferenczy Károly

Ő a nagybányai festői fölfogásnak rendszerezője.

Fülep Lajos: Magyar festészet I.

Nyugat, 1922.márc.1. 353-362.lap

MDK

Ferenczy Károly festöm.

ahhoz a lelkes fiatal festöcsapathoz tartozott kik külföldről hazatértek, azzal a szándékkal, hogy Nagybányán telepednek le.

ö is ráismert Szinyei "Majális"-ában saját müvészi vágyaira, ezek köré tartozott, kik a milleniumi Kiállitáson felfedeztök a forradalmi jelentöségü uj irányt Innen a kapcsolat Szinyei és a nagybányaiak között.

Jeszenszky Sándor: A magyar festömüvészet és közönség

Magyar Müvészet.1937. 193.1.

MDK

Ferenczy Károly

1902-ben a szabadban készitette az"Abraham áldozata" c.festm(Uj Magyar Képtar.)
"Napsütötte délelott", "Október", "Marciusi est", "Józsefet eladják testvérei", " A Háromkirályok", " A sirbatétel" c.művei.

Rózsaffy Dezső : Az impressionizmus és a "Majalis".

Magyar Művészet, 1936. 4.sz. 104.lap

MDK

Ferenczy Károly, festőm.

alkotásai: az 1902 -ből való
" Márciusi est"
és gyermekeinek kék hátterü arczképe. Hatalmas erővel
világitanak ki müvei a többiképü közül.

F.Z.: A Szépm.Muz. uj szerzeményei. Kiáll.
Vas. Ujs. 1918. 65.évf. 4e.sz. 567.l.

MDK

Ferenczy Károly

Tájkép, olajf.
Gesztenyefák, olajf.

KMTárs. 1900/1. téli kiáll.kat. 54.l.

MDK

Ferenczy Károly

Abrahám áldozata, olajf.

Képzőm.Társ. 1901-2. téli kiáll.kat. 28.l.

MDK

Ferenczy Károly, festőm.

173. Vörösbátteres akt. Olf. Repr.

Árverési Közlöny. 1932. I.fé.sz. x.t.

MDX

Ferenczy Károly

Márciusi est c. képe a Szolnok megyei vándor kiállításon.

(említve).

Népművelés, 1964. 6. szám, 35. lap.

MDK

Ferenczy Károly

Jánossy Béla dr.gyüjteményében két képe van
Az első, a Márciusi késő délután, a más-
dik Krisztus keresztről levétele.

Cikk: Jánossy Béla dr. gyüjteménye.

Modern Művészet, 1905.I. 1.sz. 35.1.

MDK

Ferenczy Károly

Képzőművészet 1931. 41. sz. 136.l.

MDK

Ferenczy Károly

Magyar Művészet 1927. 162.l.

Ferenczy Károly MDK

Cigányleány, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Terv szerint a Nemzeti Galéria ép letére kerü
szobra

Gárdonyi Lenő: 45 millió a budavári palota Képzőm
művészeti elhelyezésére
Magyar Nemzet 1964. május 10. 13.l.

Ferenczy Károly

MDK

Cigányleány, repr.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

MDK

Ferenczy Károly

Női akt.c.művének repr.

Interieur, 1912. I.évf. 1.sz. 29.l.

Interiéur, 1916. 1.sval. 1.sv. 29.1.

Můj skl.c.mívenek tobr.

Berounský Matouš

MDK

Ferenczy Károly

A Műcsarnok jubiláris tárlatán "hármas portraitja".

Kónyay Elemér: A képirás modern mesterei.

Interieur, 1912. I.évf. 1.sz. 29.1.

Ferenczy Károly (1862-1917)

Fekvő női akt. Tanulmány a Szépművészeti Múzuemban lévő aktfestményhez.
Fekvő női akt. Tanulmány a "Henyélés" c. képhez 1906.

Tamás Galéria 116.sz.kiáll. Három magyar mester rajzai.

Ferenczy Károly
festő

Méltatás.

Horváth Béla: Kiállitási jegyzetek.
MÜVÉSZET, 1972.október-november - 60.oldal

Ferenczy Károly
festő

Ferenczy Károly 1889-ben telepedett le Szentendrén, ahol munkában négy évet töltött. Itt született szobrász fia Béni és gobelinszőző leánya Noemi.

Horváth Béla: A Ferenczy Muzeum uj épülete és....

MÜVÉSZET, 1972.október-november - 33.oldal

Ferenczy Károly
festő

A Szentendrei Múzeum Ferenczy Károly nevéhez fűződik. Ferenczy Párizsban tanult és családjához akik Szentendrén éltek, nyáron látogatott el.

Horváth Béla: A Ferenczy Muzeum uj épülete és....
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 33.oldal

Ferenczy Károly
festő

Ferenczy Károly grafikái, képei és
Szentendrei Ferenczy Múzeumban
vannak elhelyezve.

Horváth Béla: A Ferenczy Muzeum uj épülete.és...
Művészet, 1972.október-november - 33.oldal

Ferenczy Károly
festő

A Szentendrei Múzeumnak csak
1 Ferenczy képe van, a kiállítás anya-
gának teljes egésze a Magyar Nemzeti
Galéria tulajdona.

Horváth Béla: A Ferenczy Muzeum uj épülete és ....
Művészet, 1972.október-november - 33.oldal

Ferenczy Károly, festő

Szerepel a pécsi Modern Magyar képtárban.

— : A pécsi képzőművészet kistükre (14.)
285-288.

JELENKOR, Pécs, 1972. március XV/3.

Ferenczy Károly, Jertő

Neve a Modern Magyar Képtár (Pécs) plakátján.

– : A pécsi képzőművészet kistükre (14.)
285–288.

JELENKCR, Pécs, 1972. március XV/3.

Ferenczy Károly jegyző

Megemlítve. (Telepy K.: Tájképek ....)

—: Új könyvek 1574.

Élet és Tudomány, Bp. 1993. aug. 17. XXVIII 33.

Ferenczy Károly, festő

Párizsi kiállításon szerepel.

– : Nemzetközi kisplasztikai biennálé
a Művészetben 7.

Népszabadság, Bp. 1973. szept. 12.

Perenczy Károly, Jeslő

6'is Szentendre'n telepedett le.

Szikkai Júlia: Ihlető város a Duna partján 4.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. szept. 28.

Ferenczy Károly, festő

Egy szép vázlata Kerül ú veréssre.

— :Képaukció 12.

ESTI HIRLAP! Bp 1973 szept. 14

Ferenczy Károly, festő

Megemlítve: f.-ban.

Bodri Ferenc: Kiállítási napló
– Bernáth Aurél .... 1104-1107.

XV.

JELENKOR, Pécs, 1972. december 12.

Ferencz Károly, Jenő

Megemlítve.

Dévényi Iván: A „Műgyűjtő" és a műgyűjtés problémái 52–54.

JELE JKCR, Pécs, 1972 január XV. 1.

Ferenczy Károly, festő

Gulácsy Lajos könyveinek illusztrálásáról

↓

Dévényi Iván: Képzőművészeti könyvnemek
692-695.

JELENKOR, Pécs, 1972. jül.-aug. XV 7-8.

Ferenczy Károly, festő

Megemlítve.

T. T.: Képtár Kaposvárot 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973 aug. 27.

Ferenczy Károly
festő

Ferenczy Károly művészete hatott
Koszta József-re

Szelesi Zoltán: Nézzük meg együtt.....
Müvészet,1973.augusztus - 28.oldal

Ferenczy Károly
festő

A Főiskolán Ferenczy Károly
növendéke volt Dinnyés Ferenc.

Szelesi Zoltán: Festészet a Tisza partján.
Művészet, 1973. augusztus - 13. oldal

Ferenczy Károly

Kavicsot hajigáló fiúk. 16 old.
Lányok virágot gondoznak 17 old.

Ország-Világ 1967/37

Ferenczy Károly 5

A kiállítás módot ad arra is, hogy megismerjük, illetőleg ujra láthassuk Ferenczy legkorábbi korszakának néhány finom tanulmányát, grafikáját. Ezek között szerepel a „Kertészek" cimü alkotásának kréta vázlata is.

(barat) A kavicsot hajigáló fiúk

Orszag-Világ 1967/37 16 old.

Ferenczy Károly 2

Ujra meg csodálhatjuk e korai alkotások finom színeit, gyengéd költészetét, s élettelyes, a pontos és aprólékos megfigyeléseket kemény és nagyvonalú egésszé ötvöző realitását. A későbbi, érett mester egyeni, drámaian sűrűlő, magas fokon stilizált, s a lényegeset kiemelő előadásmódját érezteti az „Ádám" című kép. (barát) A kavicsot hajigáló fiúk.

Ország - Világ 1967/37 16 old.

Ferenczy Károly 3

A ruhátlan férfi figurán keresztül a festő a bibliai őst, s egyben a teremteni, alkotni vágyó, s a mindennapi kenyérért küzdő Embert alkotta meg. Nyugalma nem az érden gyümölcséből táplálkozó lényé: Izmai, öklei a harcra és küzdelemre elszánt, s mai a létért való harcot és küzdelmet ismerő férfit muhatják.

(barát) A kavicsot hajigáló fiúk.

Országs-Világ 1967/37 16 old.

Ferenczy Károly 4

Kallos Ede szobrászművész portréja és a művész önarcképe mai ugyancsak a magára találás és a kiérlelt biztonság nagyszerű jeleit viselik. A szentendrei képeknek külön varázst ad a város sajátos hangulatát tagi szépségeit felidező atmoszféra.

(barát) A kavicsot hajigáló fiúk.

Országs-Világ 1967/37 16 old.

Ferenczy Károly 1.

Ötven esztendeje halt meg a magyar kejszömüvészet egyik halhatatlanya, Ferenczy Károly. A szentendrei Ferenczy Múzeum ebből az alkalomból kis kamarakiállítást rendezett a nagy mester fiatalkori alkotásaiból. amelyen az 1889–1892. években Szentendrén festett három legjelentősebb alkotását (Lányok virágot gondoznak, Kavicsot hajigáló fiúk, Kertészek) is bemutatja.

(barát) A kavicsot hajigáló fiúk.

Ország-Világ 1967/37 16 old.

Ferenczy Károly
festőművésznél kezdte leánya Ferenczy Noémi a rajztanulást

Észak-Magyarország 1972/299 7old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 SEP 26

Magyar Hírlap

Ferenczy Károly

Bezárult a BÁV képaukciója

1021

A Bizományi Áruház Vállalat 31. képaukcióját zsúfolt ház mellett kedden este tartották a MOM Csörsz utcai művelődési házában. A legnagyobb sikere *Ferenczy Károly* Lovaskirály című képének volt. A felkínált festmények közül jó néhány két-háromszoros áron kelt el.

program első felében elsősorban az
lagosnál kisebb forgalmú — és ezért az

Ferenczy Károly

A Képzőművészeti Főiskolán tanított, ahol
Egry József a tanítványa volt.

Egry breviárium - Veszprém 1973. 180 p.

Ferenczy Károly

Nyári nap (Majális). 1906. olaj, vászon, 100 X 103,2 cm.
1907 óta a M. Nemzeti Galéria tulajdona.
(nincs repro)

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában.
Bp. 1973. 13 kép.

Ferenczy Károly

Hegytetőn. 1901. olaj, vászon, 110 X 141,5 cm.

1901 óta a M. Nemzeti Galéria Zulajdona.

(műnes repro.)

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában
Bp. 1973.

12. kép.

Ferenczy Károly

Karicsot hajigáló fiúk c. műve említve.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galé-
riában – 3p. 1973.

13p.

Ferenczy Károly

A Márciusi est, Napos délelőtt, Október c.
művei emlitve.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galéria-
ban — Bp. 1973. 14/r.

Ferenczy Károly

1896-ban Hollósyékkal Nagybányán
költözött.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galéria-
ban – Bp. 1973. 15p.

Ferenczy Károly

A Kertészek, a Lányok virágot gondoznak és a Vállas c. képe említve.

~~[illegible]~~

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában – Bp. 1973.

14p.

Ferenczy Károly

A Főiskolán Szőnyi István a tanítványa volt.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában – Bp. 1973.

24 p.

Ferenczy Károly

Neve Egry Józseffel kapcsolatban megemlítve.

Egry breviárium - Versmém 1973. 130p.

Ferenczy Károly

Neve említve.

Keitler László: Vedres Márk Gp.

Ferenczy Károly

Neve megemlítve.

Telepy Katalin: Tájképnek a Magyar Nemzeti Galériában. 13p.
Bp. 1973.

Ferenczy Károly

Neve említve.

Egy breviárium – Veszprém 1973. 128 p.

Ferenczy Károly

Műveinél az aukción az eladási ár megfelelt a tényleges értéknek. A kikiáltási ár több mint háromszorosát érték el.

Engel Károly: Aukciókritika; Műgyűjtő, 1973/4. sz. 56. l.

Ferenczy Károly

Neve Egry József Zamítómesterekért megemlítve.

Egry breviárium – Veszprém 1973. 42p. és 44p.

Ferenczy Károly

A „Három királyok" a Schuler-kollekcióból Kóldi Jenőköz került, majd nyoma veszett. Genthon 1963-as monográfiájában lappangónak tüntetti fel.
A szerző a kép leírását adja. Ferenczy oeuvre-jének jellemzésére Petronics Elek mondatait idézi.

Dévényi Iván: Ferenczy Károly „Lovas királya" az őszi aukción; Műgyűjtő, 1973/4. sz. 43. l.

Ferenczy Károly

„A „Három királyok"-hoz nyolc elajnázlatot csinált, az egyik Ferenczy Bénié, a másik Szőnyié, a harmadik Hatvany Ferencé volt. Az ankerán szereplő valamikor Schuler Gusztáv gyűjteményébe tartozott. Nála volt Ferenczy Tehozlófiúja (befejezett példány), felcsépéről 916-ban a művész portrét festett.

Ferenczy Károly „Lovas királya" az összi ankerán (Devényi Iván); Műgyűjtő, 1973/4. sz. 43. l.

4.

Ferenczy Károly

„A „Három királyok"-at a korabeli közönség értetlenül fogadta („zöld színű lovakat" fest). Ferenczy erre a képet 100 (!) kor.-ért eladta egy nagybányai ügyvédnek. Az ügyvéd özvegye 16.000 kor.-ért adta tovább. Ma a MNG-ban van.

Dévényi Iván: Ferenczy Károly „Lovas királya" az őszi aukción; Műgyűjtő, 1973/4. sz. 43. sz.

Ferenczy Károly

A „Három királyok"-ról idézi a szerző Ráti István („a fosz-foreszkáló látomány") és Bernáth Aurél (a modern magyar festészet itt fogalmazza meg először felavlatát) véleményét.

Dévényi J.: Ferenczy Károly „Lovas királya" az őszi aukción; Műgyűjtő, 1973/4. sz. 43. l.

Ferenczy Károly

A „Három királyok"-at 1898-ban festette Nagybányán. Bibliai ciklusának egyéb darabjai: Királyok hódolása 1895, Hegyi beszéd 1897, József eladják testvérei 1900, Ábrahám áldozata 1901, Keresztelővel 1903, A tékozló fiú 1908, Pietà 1916.

Dévényi I.: Ferenczy Károly „Lovas királya" az őszi aukción; Műgyűjtő, 1973/4. sz. 43. l.

Ferenczy Károly

4.

„Lovas királya" szerepelt a 31. sz. aukción 12.000 Ft kikiáltási árban. Elkelt 50.000 -ért. (A kép „A három királyok" egyik változata.)

Dévényi Iván: Ferenczy Károly „Lovas királya" az őszi aukción; Művészet, 1973/4. 52. l.

Ferenczy Károly

Lovas király (79 x 63 cm, o. v.)

Műgyűjtő, 1973/4. sz. 43. l.

Ferenczy Károly
festő

Nagybányán élt a művész, ami
az otthona is volt, itt alapította
a művésztelepet is.

Csabai Kálmán: A művésztelep története.
Művészet, 1973. december - 6.oldal

Ferenczy Károly
festő

Ferenczy Károly „Fürdő gyerekek"
című festménye nem szerepelt
a tárlaton.

Szabó Julia: Muzeumi séták.
Művészet, 1973. november - 12.oldal

Ferenczy Károly

szentendrei ihletésű képei visszakerültek a Nemzeti Galeriából szentendrére.

Csekc László: Dunakonyar, Budapest, 1973. 391

391

Ferenczy Károly

1889-92 között tartozkodott Szent-endrén.

Csekе László: Dunakanyar, Budapest, 1973. 1391

421

Ferenczy Károly

1021

Tizenöt éves a pécsi képtár

(Tudósítónktól.)

A *pécsi Janus Pannonius Múzeum* leghíresebb gyűjteménye a *Modern Magyar Képtár.* Állandó kiállítása a századfordulótól napjainkig, a nagybányai festőiskola alkotásaitól a ma kísérleteihez vezeti el a látogatót. A képtár a klasszikus modern magyar művészet bőséges és színvonalas bemutatása mellett egyetlen állandó galériája a kortárs festészetnek és szobrászatnak, köztük a pécsi, magyarországi származású külföldi alkotóknak: termeiben *Ferenczy Károly, Csontváry, Rippl-Rónai, Egry, Derkovits* művei után *Bernáth Aurél, Martyn Ferenc, Kiss Nagy András, Victor Vasarely* kompozíciói sorakoznak.

A pécsi Modern Magyar Képtár a kortárs mecénások gyűjtésének és áldozatkészségének köszönheti megszületését. Névadója *Forgács Hann Erzsébet* szobrászművész, akinek hagyatékát a köréhez tartozó festők, szobrászok alkotásaival — *dr. Gegesi Kiss Pál* adományozta 15 éve a múzeumnak. A gyűjteményt az elmúlt másfél évtizedben gazdagították: Baranya megye és Pécs város áldozatkészsége országos jelentőségű, védett magángyűjtemények megszerzésével járult hozzá a képtár folyamatos gazdagításához. Így vált a pécsi múzeum a budapesti Nemzeti Galéria mellett — sok tekintetben azt kiegészítve — a magyar képzőművészet alkotásainak legteljesebb fórumává.

3 684 216 hgu, 3 688 592 éu, 3 703 192 ut, 3 706 918 éu, 3 707 652 hű, 3 708 100 varró, 3 728 793 éu, 3 733 813 éu, 8 738 081 ofu, 3 744 133 ki mitu, 3 757 157 laktex, 3 757 594 mu, 3 763 129 ki mitu, 3 783 152 lakber, 3 789 551 éu, 3 794 255 éu, 3 799 539 éu, 3 802 419 lemj, 3 803 677 ruha, 3 808 083 ut, 3 834 542 ut, 3 837 612 r, 3 841 449 laktex, 3 848 727 ut, 3 854 607 lakber, 3 855 773 tv, 3 856 939 ki mitu, 3 864 140 lakber, 3 865 907 hű, 3 877 052 ruha, 3 880 231 ut, 3 883 161 tv, 3 885 115 laktex, 3 894 620 hű, 3 906 524 tv, 3 928 477 hgu, 3 947 772 éu, 3 968 062 éu, 3 969 211 ut, 3 969 241 éu, 3 973 492 varró, 3 974 445 mu, 3 978 893 író, 3 992 635 tv, 3 995 686 ut.

4 015 835 ut, 4 034 243 ó, 4 037 383 éu, **4 045 778 80 000 forintos lakber. ut.,** 4 063 522 ut, 4 070 832 ut, 4 076 079 ruha, 4 080 827 éu, 4 085 468 r, 4 090 252 lakber, 4 101 931 tv, 4 112 767 varró, 4 115 047 laktex, 4 122 250 ut, 4 133 244 **Budapest I., Hunyadi János út 22. sz. alatt felépülő társasházban a III. em. 12. sz. kettőszobás (egyik kisméretű), loggiás öröklakás, a 21. sz. garázzsal.** 4 133 980 mu, 4 140 170 ofu, 4 140 852 író, 4 147 520 ki mitu, 4 150 782 ruha, 4 168 612 r, 4 171 518 ofu, 4 176 747 író, 4 181 759 lemj, 4 184 363 mos, 4 315 826 éu, 4 317 047 ruha, 4 328 010 hgu, 4 329 625 lakber, 4 330 029 éu, 4 333 288 éu, 4 341 074 éu, 4 341 724 tv, 4 358 142 lakber, 4 358 843 éu, 4 364 553 hű, 4 396 700 magn, 4 411 194 ut, 4 420 773 hű, 4 427 037 ut, 4 427 452 magn, 4 431 535 éu, 4 440 925 ruha, 4 448 256 ki mitu, 4 450 141 író, 4 452 166

magn, 7 318 901 ut, ...
7 32...
7 33...
7 35...
7 37...
7 41...
7 43...
lem...
lak...
ut, ...
hgu...
tv, ...
lakl...
7 574 ...
hű, 7...
ki mit...
tex, ...
hgu, 7...
ut, 7...
7 675 71...
7 719 87...
7 749 81...
író, 7...
7 764 61...
... 986
éu, 7 78... lakber, 7 791 991 hű, 7 793 215 éu, 7 800 826 ut, 7 827 552 éu, 7 828 771 ut, 7 831 785 éu, 7 841 595 r, 7 845 749 tv, 7 854 094 varró, 7 858 007 laktex, 7 883 978 ut, 7 894 037 író, 7 901 073 laktex, 7 906 027 r, 7 908 788 ruha, 7 909 268 lakber, 7 911 106 mos, 7 912 645 ut, 7 929 275 hgu, 7 937 180 ruha, 7 943 401 ut, 7 959 972 tv, 7 971 006 laktex, 7 983 960 mu, 7 983 969 mu, 7 989 516 ofu, 7 991 139 ut, 7 993 684 éu, 7 994 652 hű.

8 006 915 mu, 8 010 924 lemj, 8 017 795 hű, 8 021 557 ut, 8 024 327 ó, 8 026 538 ki mitu, 8 033 081 r, 8 039 974 ut, 8 042 893 éu, 8 067 935 éu, 8 091 532 ki mitu

Népszabadság

1972 OKT 31

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ULLOI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ferenczy Károly
festő

Ferenczy Károly felvégje Fialka Olga
házasságáig Szentendrén festett és
a mester legidősebb fia Valér festő és
restaurátor is Szentendrén élt és dolgozott.

Horváth Béla: A Ferenczy Muzeum uj épülete és ....
Müvészet, 1972.október-november - 33.oldal

Ferenczy Károly

A Szentendrei Múzeum 1951-ben alakult, eredendően Ferenczy Károly emlékét ápolta. Helytörténeti profillal alakult, de a képző-művészeti alkotások jelentős szerepet kaptak már akkor is.

Horváth Béla: A Ferenczy Múzeum új épülete és . . Művészet, 1972. október - november, 33 oldal.

Ferenczy Károly

1907 áprilisában már főiskolai tanár, s levele (1907 április legvégén írt Rétihez) tanúsága szerint látja, hogy a Nagybányán belüli elkülönülések új kiállítási társulásokat eredményeznek. Erre utal a jelzett levélváltás is.

Horváth Béla: Perlroth Csaba Vilmos és Bornemisza Géza ismeretlen levele; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 38-l.

Ferenczy Károly

Weörest zavarja munkáiban a németes keménység. Ez nem áll a Józsefet oladják testvéreinek egyik olajnázlatára (Basch Lóránté volt) és a hiszgyermekeit ábrázolt képeire (Bimbi, Béni nőrös ruhában stb.).

Dévényi Iván: Weöres Sándor otthonában; Mügyüjtő 1972/4-sz. 49. l.

Ferenczy Károly

Munkája szerepelt a kiállításon.

Új szerzemények a szentendrei múzeumban; Magyar Hírlap 1970. jan. 12. 9. l.

Ferenczy Károly

Hagyatéka a szentendrei műszűcs új szárnyában kerül bemutatásra.

Magyar Hírlap, 1970. jan. 20. 8. l.

Ferenczy Károly

Rajzaiért keveset adtak.

Engel Károly: Aukció kritika; Műgyűjtő, 1973/3.sz. 56. l.

Ferenczy Károly

Grafikái szerepelnek a szept.-ben megnyíló és a prágai Régi Városháza galériájában megrendezésre kerülő „Szecesszió a magyar grafikában" c. kiállításon.

Nérony Katalin: Hírek; Mügyüjtő, 1973/3-sz. 61.l.

Ferenczy Károly

neve emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

41, 42, 46-48, 305, 313, 315, 317, 319. old.

Ferenczy Károly festőművész. (1862-1917)

A nagybányai iskola alapító nemzedékéhez tartozott. Az iskola 1897-ben a Műcsarnokban rendezett közös kiállításon mutatkozott be.

Kampis Antal: A Magyar Képzőművészet Története. Képzava, 1972. jún. 24.

Ferenczy Károly

1902-ben a Képzőművészeti Társulat téli kiállításán szerepeltek művei. Az alkotmány című lap beszámolt a tárlatról.

Borghida István: Ferenczy József művészetének idézése. Utunk, 1972. szept. 5.

Ferenczy Károly 2) Fabylatás

Utolsó periódusának munkáiból a „V
hátteres női akt" – „Cigánylány – „Test
rek" – „Szakállas Béni" c. patvé látha
a hiállításon. (említve)

S.M.: Látogatás Szentendrén, az újjáépült Fer
Magyar Nemzet, 1942. szept. 22. múzeumba

Ferenczy Károly

1)

A Ferenczy-család állandó kiállítá-
sával nyitotta kapnit az új múzeum.
A második emeleti helyiség a művész
~~és fia Béni~~ alkotásainak ad teret. Az
1893-ban Münchenben készült „Önarckép" – „Für-
lőző fiúk" – „Patak" – „Hegyi beszéd" – „József-
ladják testvérei" – „Esthangulat lovakkal"
XX. ~~s~~ század festészetünk kiemelkedő alkotásai. (emlékei)

S.M.: Látogatás Szentendrén, az újjáépült Ferenczy-
múzeumban.
Magyar Nemzet, 1972. szept. 22.

reuczy Károly. 1).

nagybányai kör legjellegzetesebb festője.
chemi és párizsi tanulóévek után Hollósyvel
ult kapcsolatba, Állandóan megtelepedett Nagy-
ján, folyamatos munkába kezdett: „Hegyi be-
"-„Három királyok"-„Ábrahám áldozata"
M.N.G. (említve). 1900-tól kezdve a fényfestés jelen-
i kötötték le: „Márciusi est"-„Nyár"-„Október"-
tőnő" (MNG, (említve).

pis Antal: A Magyar Képzőművészet Története.
szava, 1972. jál. 1.

Ferenczy Károly 2) Fabylatás

1904-től műtermi kompozíciók is foglalkoztatták, a szecessziónak stilizáló alakfeldolgozása felé hajlott: „Festő és modell" – „Anya gyermekével" – „Pieta" – „Archaeológia" (stb.) (említve),

Kampis Antal: a Magyar Képzőművészet Története, Népszava, 1972. júl. 1.

Ferenczy Károly

a Kecskeméti Katona József Múzeumban Impresszionizmus Magyarországon címen megrejelt kiállításon alkotásaiból láthatunk.

Delmacher Anna: Az impresszionizmus Magyarországon.
Petőfi Népe, Kecskemét, 1972. okt. 8.

Ferenczy Károly

Nagybányán, a Jókai-domb mögött kezdte meg első kompozíciójának megfestését, a „Hegyiberzéd"-et. (említve.)

Murádin Jenő: Nagybánya bölcsőjénél.

Utunk, 1972. aug. 4.

Ferenczy Károly festőművész

Ferenczy Bénirél szóló cikkben említve.

Kortárs 1970/6 952. old.

Ferenczy Károly

Aradi Nóra Uj művészet - uj társadalom c.
kulturpolitikai cikkében emlitve.

Kortárs 1970/4 579. old.

Ferenczy Károly

A nagybányai festőkör kialakitása elött a Hajdu-
ságban akartak letelepedni.

Kortárs, 1969/2 335. old.

FERENCZY KÁROLY, festő

ESZTERGOMI KIÁLLITÁSOK, -1945-1960.

1947. aug. 15-től. -"Művészetünk Nagybányától napjainkig" A kiállitást a Fővárosi Képtár anyagából Bényi László válogatta össze. -/Városi Tanács diszterme/. -Ferenczy mü is szerepelt azon. 193. old.

ZOLNAY LÁSZLÓ: Esztergomi kiállitások, 1945-1960
193. old

Esztergom évlapjai, -Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

FERENCZY KÁROLY, festő

ESZTERGOMI KIÁLLITÁSOK, 1945-1960

1954.máj.30.-Völgyessy Ferenc főorvos képgyüjteményének bemutatása, az esztergomi Fürdő-szállóban. Rendezte Mucsi András.-Ezen Ferenczy mü is szerepelt. 193.old

ZOLNAY LÁSZLÓ: Esztergomi kiállitások, 1945-1960
193.old

Esztergom Évlapjai,-Annales Stigonienses, 1960
Bp. 1960

Ferenczy Károly

„Daphnis és Chloe" című alkotásán mitho-
logiai alakokat szerepeltet.

Szabadi Judit: The Iconography of
Hungarian Art Nouveau. The New Hun-
garian Quarterly, Budapest, 1973 49 sz.

1981

Ferenczy Károly

fest ményein bizárr symbiosis módon alakul ki impresszionista és dekorativ művészi szemlélete

Szabadi Judit: The Iconography of Hungarian Art Nouveau The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1973. 49 b.

1941

Ferenczy Károly

(1862 - 1917) a nagybányai iskola vezetője a kiállítás hirdetményének képét a pecsszió stílusában alkotta meg.

Szabadi Judit: The Iconography of Hungarian Art Nouveau. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1973. 49 sz.

1928

Ferenczy Károly

a párzad elején festett bibliai műveivel szakit a korábbi festépet stilusával.

Szabadi Judit: The Iconography of Hungarian Art Nouveau. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1973. 49 sz.

Ferenczy Károly
festő

A Képzőművészeti Főiskolán Vidovszky
Béla mestere volt Ferenczy Károly.

Dévényi Iván: In memoriam Vidovszky Béla
Művészet, 1973. március - 43 oldal.

Ferenczy Károly

Megrendülő Krisztus- ábrázolásai

kviesek.

D. Y. Képzőművészet.

Vigilia 1973/5 352 old.

Ferenczy Károly

impresszionista magyar festő /1862~~-1971~~-1917/

Koczogh Ákos: A modern művészet utjai
Népmüvelési Propaganda Irda 1972 33.old.

Ferenczy Károly

Ferenczy Károly, Thorma, Réti István, Csók István, Iványi Grünvald alkotásai szerepeltek a Magyar Remekművek c. kiállitáson a Budapesti Történeti Muzeumban.

Magyar Hirlap 1969.2.évf.255/6

Ferenczy Károly

Kiss József-arcképe védettségét érdemelne.

Engel Károly: Aukció-kritika; „Műgyűjtő", 1972/4.sz. 57.l.

Ferenczy Károly

1907 április legvégén Détihez írt levelében jelzi, hogy a neoimpresszionisták, (zöbel a jelek szerint Nyergesújfalun fognak csoportosulni, kerestok körül. Külön csoporthát említi a „Rippl-Gaingüm-féle" embereket, akiktől úgy szintén elhatárolja magát. (A fogalmazás nagy a nyomdai szöveg pontatlan!)

Horváth Béla: Perlroth Csaba Vilmos és Bornemissa Géza ismeretlen levele; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 38. l.

Ferenczy Károly, festő

Tihanyi néhány művének elemzése során többször megemlítve.

Rózsa Gyula: Klasszikusunk, Tihanyi

M. S.

Népszabadság, Bp 1973. március 25.

Ferenczy Károly, Jestő

Tárlatvezetésen ismertetik művénetét.
(Nemzeti Galéria.)

— : A hét végi kulturális programból

9.

Nérszabadság, Bp 1972. nov. 25.

Ferenczy Károly festő

Példaként megemlítve.

B. Y.: Egy lektor naplója 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. nov. 29.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

VIGILIA

1960 FEB

ve (Kállai Ernő: „Új magyar piktúra", Genthon István: „Az új magyar festőművészet története", Kassák Lajos: „Képzőművészetünk Nagybányától napjainkig", Körner Éva: „Magyar művészet a két világháború között") mellett fogja könyvespolcán elhelyezni.

* * *

sal bo[illegible] szóvele —
ez Bach tolmácsolásának egyik alapkér-
dése. Hol itt, hol ott szólalt meg a téma,
hol ez, hol az a hangszercsoport vette
kezébe az irányítást, és végül az egész
zenekar finom párbeszédéből ritka szép-
[illegible] tárult a hallgatók elé mindkét

Ferencz Károly

nek, mikor kiderül a személyazonossága, gyorsan lekergetik a pincébe. Végül is azonban az ő szavai fejezik be a darabot. A pincéből visszatérve a Genezist idézve („és szólt Isten: legyen világosság") gyújtja meg a lámpát.

Peter Shaffer szövege szellemes, figurái megannyi élő alak. A mindent céltudatosan szervezni akaró ezredes éppúgy, mint Miss Furnival, az egykori baptista lelkész vénkisasszony leánya, aki a „középosztályhoz tartozására" a legbüszkébb. Sajnos azonban a Madách Színház előadása az író szövege iránti teljes tiszteletlenség jegyében született. Már Szász Imre fordítása is sokat torzított az eredetin, amikor a művészileg teljesen indokolatlan trivialitás irányába tolta el az eredeti szöveget. Az előadás pedig mozgásban és hanghordozásban még inkább eltúlozza azt a vaskosságot, amiről az angol eredetiben szó sincs. De túl ezen, Vámos László rendezése azt a látszatot kelti, mintha nem lenne egyébről szó, mint a darab alapötletéből származó helyzetkomikumról. Ezt aknázza ki a végsőkig, szélsőséges és gyakran már-már gyerekekre apelláló eszközökkel; mint amilyen az ismétlődő belegabalyodás a telefon vagy a lámpazsinórba, a falnak menések, székbe botlások.

Mindez persze nem lenne kifogásolható, ha szerényen a szöveget szolgálná és nem helyettesíteni akarná azt. Peter Shaffer szövege megállja a helyét, nincs szükségе az ilyen vásári eszközök segítségére. A színpadon néha olyan artikulátlan orditozás folyik, hogy hosszú szövegrészeket nem lehet megérteni. A rendezőnek inkább azon kellett volna törnie a fejét, hogy az első, a darab szerint világos, valójában azonban koromsötét tízperces jelenet alatt hogyan lehetne csöndet teremteni, hiszen itt történik meg a darab expozíciója. A közönség azonban a sötétség miatti idegességében a pisszegések ellenére végigfecsegi ezt a jelenetet, azután amikor kigyulladnak a lámpák, alig érti, hogy miről van szó.

A Madách Színház java gárdáját vonultatta föl a darabban. Márkus László, Vass Éva, Psota Irén, Kiss Manyi, Ujlaky László, Lőte Attila, Körmendi János a tőlük megszokott rutinnal és könnyedséggel szolgálják a rendezői intenciókat. És miután ebben az intencióban döntő szerep jutott a vaskos bemondásoknak és a már nem is kétértelmű, hanem nagyon is egyértelmű mozdulatoknak, nem marad el a várt zajos siker sem. De hát sajnos olcsó siker ez, és kérdéses, hogy méltó-e egy irodalmi igényű színházhoz. Az ügyben ártatlan íróról nem is beszélve, aki ha nem is alkotott valami sohasem látottan nagyot, azért jobb sorsot érdemelt volna, mint ami a Madách Színházban osztályrészéül jutott.

Köpeczi Bócz István díszletei és Mialkovszky Erzsébet jelmezei szellemesek és ízlésesek.

DOROMBY KÁROLY

1021

KÉPZŐMŰVÉSZET

Új művészeti könyvek. Németh Lajos könyve, a „Modern magyar művészet" (Corvina-kiadás, 1963, sok színes és még több fekete-fehér reprodukcióval) hosszú idő óta az első olyan munka, amely átfogó képet ad a magyar festészetnek, szobrászatnak és grafikának arról az időszakáról, amely a nagybányai művészcsoport fellépésével (1890-es évek) kezdődik, és napjainkig tart.

A könyv bevezetésében Németh megjelöli azt a két alapelvet, amely őt műve írásakor vezérelte. Egyrészt „az európai művészet vetületében igyekezett vizsgálni a modern magyar művészet történetét", figyelembe véve „a művészi irányok belső logikájú önfejlődését", — másrészt viszont nagy fontosságot tulajdonít a művészetünk arculatát nagymértékben formáló „társadalmi determinációnak", hiszen aligha vitatható, hogy a magyar művészet „telítve van társadalmi problémákkal; művészetünk érzékeny szeizmográfként reagált a társadalom rezdüléseire, a társadalmi létből fakadó emberi, erkölcsi problémákra". E két — a mű gondolatmenetének fundamentumául szolgáló — szempontot következetesen és meggyőzően érvényesíti a könyv, amelynek — a bevezetésre mintegy rímelő — befejező része joggal állapítja meg, hogy bár „a modern magyar művészet ezernyi szálon át kötődik a nyugateurópai fejlődéshez", mégis helytelen szemlélet volna művészetünk jelenségeit kizárólagosan úgy mérlegelni, hogy „szinkronban voltunk-e, vagyunk-e a legújabb nyugateurópai irányokkal vagy sem"; a modern magyar művészet „önálló struktúra", amelynek fejlődését, alakulását „végső fokon belső erő határozza meg".

A könyv nagy erénye a tárgyalt művészekre és életműveknek a *valódi alkotói érdemek* szerinti minősítése és elemzése; Némethnek — úgy véljük — sikerült *helyes értékrangsort* kialakítania. Mun-

kája — aligha kétséges — szuggesztív és érvényes jellemzését nyújtja XX. századi művészetünk kiemelkedő egyéniségeinek (Ferenczy Károly, Rippl-Rónai, Csontváry, Nemes Lampérth, Ferenczy Noémi, Derkovits, Egry, Barcsay Jenő stb.) és a korszak fontos művészeti iskoláinak, csoportosulásainak („Nyolcak", aktivisták, alföldi festők, római iskola, Gresham-asztaltársaság, szentendreiek stb.). A név szerint már említett mestereken kívül Gulácsy, Nagy Balogh, Medgyessy, Nagy István, Czóbel, Szőnyi, az 1930 körüli Bernáth Aurél, Vajda Lajos és Kondor Béla azok az alkotók, akikben újabb művészetünk reprezentánsait látja a szerző.

Németh kedveli a szűkszavú, frappáns jellemzéseket; így igen találóan állapítja meg Ferenczy Károlyról, hogy a nagybányai festők e legkiválóbbja volt „a magyar művészet első parnasszistája". De szép és igaz az a Csontváryról tett megjegyzése is, hogy a cédrusos képek mestere „az Isten léte ontológiai bizonyítékának szánta művészetét" vagy, hogy Vajda Lajos számos munkája „az időn és téren túli örökkévalóság tiszta nyugalmát idézi."

A „Modern magyar művészet" írója azok közé a — sajnos, nem túl nagyszámú — magyar művészettörténészek közé tartozik, akik a művészeten kívüli szempontok, az erőltetett belemagyarázások mellőzésével, árnyaltan képesek analizálni egy-egy jeles műalkotást, egy-egy időtálló művészi oeuvre-t. Igen emlékezetesek a könyvnek azok a részletei, amelyek Nemes Lampérth Józsefnek, ennek „az ördögeivel küzdő Dosztojevszkij-figurának" Ravatal című festményével, Mednyánszkynak „a mindenhonnan való kiűzöttséget, a sehova-nem-tartozás, a sorstól való tiportság fájdalmát megszólaltató" csavargó-képeivel, Kmetty János munkásságának „állhatatosságával, önismeretével, formatisztaságával, mértékismeretével" vagy Egry „Roualt-i erejű Krisztus-portréival" foglalkoznak.

Napjaink művészetének tárgyalása is szerencsésen, tárgyilagosan megoldott részlete a könyvnek, pedig a feladat — igen érthetően — korántsem mondható hálásnak. Németh munkájának rendkívül sikerült passzusa a Medgyessy-Ferenczy Béni-Bokros Birman triász utáni szobrásznemzedék két legkiválóbbjának: Borsos Miklósnak és Vilt Tibornak bemutatása, a két mester merőben ellentétes alkatának, művészi magatartásának, formanyelvének körvonalazása. De hűséges, művészi súlyukkal arányban álló, finom portrékat nyújt Németh Lajos mai festészetünk prominens mestereiről is (Korniss Dezső, Bálint Endre, Csernus Tibor, Ország Lili), sőt már az utánuk következő generáció legtehetségesebbjeire (Berki Viola, Szabó Ákos, Karátson Gábor, Maurer Dóra, Major János) is felhívja az olvasó figyelmét.

A könyv pozitívumai mellett a hiányosságok elenyészők. A kelleténél gyakrabban bukkan fel a „perdöntő", de főleg a „rangos" jelző, néha kicsit rikító egy-egy megfogalmazás (pl. Ady: „varázséneket vijjogó sámán"), olykor akad ellentmondás is (pl. a 94.oldalon a szerző egyetértéssel idézi Rabinovszky Máriusz szavait Egry „kozmikus, transzcendens szemléletéről", a 152. oldalon viszont azt állapítja meg, hogy Egry piktúrája „nem transzcendentális"). Előfordul egy-egy lektori figyelmetlenség is (a 34. oldalon Komjáthy *Jenő* századvégi költő keresztneve *Györgyre* ferdült; a 161. oldalon tévesen szerepel a Perlrott Csaba Vilmosról szóló kötet írójának neve). — egy-két értékelést sem tudunk fenntartás nélkül elfogadni (pl. a Ferenczy Károly kései munkáit lekicsinylő sorokra gondolunk*). Jól tudjuk, egy ilyen jellegű könyvvel szemben nem támasztható a lexikális teljesség igénye, mégis úgy véljük, hogy a már elhúnyt művészek közül Mattyasovszy-Zsolnay László, Hrabéczy Ernő, Hatvany Ferenc és Martinszky János, az élő alkotók közül pedig Földes Lenke és Baksa Soós György szobrászok — munkáik kvalitásai alapján — feltétlenül említést érdemeltek volna.

Végeredményében azonban nem néhány vitatható mondat és nem a szórványos feledékenységek a jellemzői Németh Lajos könyvének. *Művészeti irodalmunk számottevő, becses alkotása ez a munka;* hivatott és megbízható kalauz mindazok számára, akik be kívánnak hatolni a közelmúlt és a jelen magyar képzőművészetének sokszínű, gazdag világába. Németh könyvét az olvasó a jelenkori magyar művészetet tárgyaló legkülönb mű-

* Körner Éva felfogása Ferenczy kései munkáiról egészen más, mint Némethé: „Ferenczy Károly utolsó, klasszicizáló korszakában ... egy sor szimbolikus tartalom és forma megfogalmazásában — vagy legalábbis felfedezésében — megelőzte az avantgarde-ot, amely tudatosan (vagy öntudatlanul) kapcsolódik hozzá." (Körner: Derkovits Gyula, Corvina, 1968). A magunk részéről Ferenczy 10-es évekbeli munkáinak megítélésében az idézett sorokban kifejezésre jutó véleményt osztjuk.

Ferenczy Károly festőművész

a „Nagybányán megtelepedt festők a művész irányításával a Szinyei által megkezdett, a francia festészetben uralkodóvá váló plein air útját választották és Ferenczy Károly munkájával sikerült pótolnink a félszázados elmaradást. (Németh Lajos „Modern magyar művészet" c. művéből).

Simon Zoltán: A modern képzőművészetről.

Hajdú-Bihar megyei Népújság, 1969. febr. 16.

Ferenczy Károly

viz impresszionista festészet elindítója hazánkban.

Csekc Károly: Dunakonyar, Budapest, 1973. 139 l

231

Ferenczy Károly
a szentendrei Művészhelep egyik alapítója.

Felavattak az új szentendrei Művészhelepet.

Magyar Hírlap 1972/187 6 old.

Ferenczy Károly

Hegyibeszéd, 1896

A főtéma az embercsoport és a táj környezet festői-hangulati egybekapcsolása. A konkrét témaválasztásnak, akárcsak a festő más egykoru vallási tárgyu kompozicióinak, nem vallási meggondolás az alapja, hanem az emlitett festői cél, amelynek megoldására alkalmat ad a szabad térben szervezett csoport ábrázolása.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet jelképei

Kossuth Könyvkiadó/Corvina Kiadó 1974 193.o.

Ferenczy Károly, festő

Nem tetszett. Elitéli. („Henyélés")

↓ megemlíve a festő és modell c. kép.

Sándor László: Plehanov magyar festőkről M.7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 aug. 25.

Ferenczy Károly: „Jestő"

Megemlítve.

E. Fehér Pál: Fülep Lajos Kornerűsége

M. 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jún. 9.

Ferenczy Károly jestő

Megemlítve.

Nagy Tibor: Keoustok Károly 2423-2428.

Élet és Tudomány, br. 1973. dec. 21. XXVIII / 51.

Perenczy Károly, Pécs

Megemlítve.

Dévényi Iván: Képzőművészeti könyvemlé-
- Telepy Katalin: Tájképek a.... 858-862

XVI
9.

JELENKOR, Pécs, 1973. sept.

Ferenczy Károly, festő

Megemlítve.

Dévényi Iván: Kortársak levelei
Csontváry sól 967-969.

XVI

JELENKOR, Pécs, 1973. nov. 11.

Ferenczy Károly

"Orfeusz"-a "a legérdekesebb, s a legkevésbbé tucat dolog"-irja Bojtorján: "Mütárlat" cimmel a Nemzeti Szalonban rendezett téli kiállitásról szóló kritikájában a Krónika c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1894. dec. 2.
V. évf. 48. sz. 758-760. lap.

Ferenczy Károly

"Ádám" c. festményét humorosnak tartja a Masque sign.-val közölt, "A tárlat" c. kritika: "Ez a kép a felsőbb leányiskola naivabb növendékeiben kissé téves fogalmakat fog kelteni a férfi alkotása felől... Ha egy kétlelkü egyházi iró, aki titokban egy kissé darwinista, igy képzeli Ádámot, hagyján; de egy festő?!" Egy másik portréját viszont igen magasra értékeli.

A Hét, Bp. 1895. dec. 15.
VI. évf. 5o. sz. 798-8oo. lap.

Ferenczy Károly

Két arcképe közül, Somssich József portréját emeli ki Bojtorján: "Tavaszi kiállitás" c. kritikájában, a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1895. ápr. 21.
VI. évf. 16. sz. 257-258. lap.

Ferenczy Károly

"A királyok hódolása" c. képéről Masque: "Az ezredik év Szalonja" cimmel ir, az ott szereplő más müvek ismertetése mellett. "A Szüz szépségének teljességében látható, de ezen a véleményen lehet a szerecsen király is, aki kezeit dörzsölgeti örömében.." -mondja,profán idézettel befejezve kritikáját.

A HÉT, Bp. 1896. juni. 7.
VII. évf. 23. sz. 384-385. lap.

Ferenczy Károly, Jestő

A szentendrei múzeumban „a Ferenczy család öt tagjának alkotásai adnak... élményt."

— : Szobor kert Szentendrén 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. máj!! 25.

Ferenczy Károly, „Jestő"

Megem litve.

Nagy Zoltán: Novotny Emil Róbert a Czók Galériában 7.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 21.

Ferenczy Károly festő

Tárlatvezetésen ismertetik
műveit. (V. Galéria.)

—: A hét végi kulturális programból

9.

Népszabadság, Bp. 1973. május 19.

FERENCZY KÁROLY, festő

1910-ben ujabb vándorkiállitás Miskolcon. Teljes sikert hozott.-Ferenczy Károly is kiállitott. V. 290.old.

ZSADÁNYI GUIDO: Balogh Bertalan emlékezete/1870-1922 281.old.

A Herman Ottó Muz.Évkönyve, XI. Miskolc, 1872

Ferenczy Károly festő -

Méltatás

Szelesi Zoltán: A szegedi műgyűjtők kiállitása.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 44.oldal

Ferenczy Károly
festő

Szuhanek Oszkár mestere volt a budapesti Képzőművészeti Akadémián Ferenczy Károly.

Dunajecz László: Szuhanek Oszkár.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 12.oldal

MDK

Ferenczy Károly, 1862-1917

A nagybányai festők kiállitása

Nemzeti Szalon - Ferenczy Károly képei

1885-1960. M. plakát-tört. kiáll. Műcs. 1960.

Ferenczy Károly 1862-1917

Cigányok

Férfi-arckép

A M. nemzeti festészet ki/alakulása. N.Szal.
1949. febr.

Ferenczy Károly

maga számára fezvezett, de kivitelre nem került könyvjegy-vázlata alapján Ferenczy Valér kivitette a könyv cimlapját.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935)

Nyugat k. 191 l., 24 t. 3. l.

Ferenczy Károly

barátja volt Bródy Sándor.

Valérnak kifejtette, hogy saját arca általában kevéssé izgatja festőileg.

A testedzés híve volt (gyalogolt, vívott, lovagolt fiatal éveiben) Párizsban, mint tanulmányait végző fiatal festő, a boxolással is próbálkozott.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. 191. l. 24 t. 8-11. l.

Ferenczy Károly

kérőbbi éveiben a tenisz, hozzalyózás és gyaloglás volt a sportja. (Nagybányán több órás sétákra ment a hegyekbe.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t.

12. l.

Ferenczy Károly

nagybányai kirándulásain Valér többnyire elkísérte, ő modellt állt neki a legkülönbözőbb képekhez. Így jött létre pl. az Ábrahám áldozata (Modern Magyar Képtár), – ahol ő a feláldozást váró Izsák, a egy gimnáziumi osztálytársa, Kunhó Dezső az Ábrahám kezét megragadó angyal. Ábrahám alakjához kivételesen modellt, egy ősz cigányt fogadott.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. 12.l. (1935) Nyugat k. 191 é., 24 t.

Ferenczy Károly

valamennyi levegős képét az első ~~[illegible]~~ ecsetvonástól az utolsóig a helyszínen, e szabadban festette, még a legnagyobbat, „Józsefet eladják a testvérei"t is. (Budapest székesfőváros képtárában). Egyik nagyméretű tájképét a Plestyoron festette, mely más egésznapi kirándulást igényelt („Borus" táj / Plestor /" címmel kiállítva az Emlékkiállításon. A Manno-család tulajdona)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t. 12.- B.l.

Ferenczy Károly

ucládját Nagybányára telepítette, de a város és lakói nem érdekelték.

Rövidlátó volt meglehetősen – ez előmozdította váhe a festői leegyszerűsítést

A nyári hónapokat töltötte Nagybányán.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. 191. l. 24 t. 14-15. l.

Ferenczy Károly

baráti körébe, ~~[illegible]~~ a bestőakadémia alapítói vagy állandóbb tagjai ~~[illegible]~~ hőzé tartoztak: Horthy Béla, Hollósy Simon, Grünwald Béla, Herrer Cézár, Réti István, Kubinyi Sándor, akik egy, Ferenczy Valér biztokában lévő fényképen nevezetnek, csak Thorma János hiányzik

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t.

15. l.

Ferenczy Károly

ifjúkori biztokát elvesztette.

Feleségének kere fontos szerepet játszik egy róla készített szénszajz-arcképen (Modern Magyar Képtár).

Szük, bizalmas közébe tartozott a Manno – Dumba-ház. A társaság egyik férfitagjáról festett arcképe Dr. Morvay Jenő nyug. államtitkár tulajdona.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t. 17 – 18. l.

Ferenczy Károly

ezen a portrén a kezekel nem az ábrázoltról festette, hanem külön kézmodellt alkalmazott, bár Ferenczy Valér nem egészen biztos ebben.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t.

18. l.

Ferenczy Károly

10.

családjával rendszeresen levelezett, de hosszabb levél alig maradt fenn utána. Ifjúkorában írt egy rövid novellát, de nem tudni, fennmaradt-e.

Liberalizmusát többszös hangsúlyozta. Szociális, aktuális és világpolitikai kérdések nem foglalkoztatták.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t., 20-21. l.

Ferenczy Károly

családja apai ágon bánáti, Freund. Ifjúkorában ifjabb Freund Károlynak hívták. Nem régi család, állítólag a felvidékről származik: szlovákiai nem jobbágy. Később vették fel a német nevet.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t., 21–22.

Ferenczy Károly

Házy Mariskával, a kéröbbi Radossevich bárónéval (nincsen bárnáti) körülbelül jegyben is járt.

Nagyapja németül írt darabokat; apja Bécsben jelentéhenny szerepet játszott az 1848-as eseményekben, kéröbb hivatalnok az Első Erdélyi Vasúttársaságnál (vezérigazgató lett).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t., 22. l.

Ferenczy Károly

apja vette a birtokot Gavosdián (Krassó megyében), mely Ferenczy Károly ifjú éveiben nagy szerepet játszott.

Joanovits Györgyről, apja féltestvéréről arcképet festett (a Manno-család tulajdona, kiállítva az 1922-i emlékkiállításon.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t. 22-23. l.

Ferenczy Károly

anyja révén Gräzenstein (osztrák nemesi család).

Müncheni önarcképe Ernst Lajos tulajdona. Kiállítva legutóbb a Szépművészeti Múzeumban a magyar művészek önarcképeiből rendezett gyűjteményben.

Anyja korán meghalt sorvadásban.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t. 24. l.

Ferenczy Károly

anyja ~~[illegible]~~ biedermeieres rajzai szüvéni tehetséget mutatnak.

Ferenczy Károly ifjúhorában sokat volt beteg. Később érdekelték az orvosi kérdések, foglalkozott élettannal, a bonctant pedig alaposan ismerte. Ide orvosi, kórtani, s a legújabb elméleti kutatónok terén is tájékozott volt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t. 24-26. l.

Ferenczy Károly

16.

fiatal éveiben 1 sokáig volt Párizsban és a Julianban dolgozott.

Körét meglepte, mikor festő lett.
55 éves korában, 1917 március 18-án halt meg. Egy évvel halála előtt, betegen fejezte be egyik hatalmas alkotását (mestelen, fekvő „Cigánylány"; háttérben egy másik nőalakkal

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t., 26 - 29. l.

Ferenczy Károly

életének első nekama 22-23 éves koráig tart: a földbirtokos ifi fiú élete, majd rövid jogászkodás Pesten, aztán gazdasági tanulmányok Magyaróvárott. Praktizálás egy nagybirtokon, Komjathon, aztán gazdálkodás az apai birtokon, Garosdián

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t., 29. l.

Ferenczy Károly

Mint fiatal gazdálkodó, találkozik és kerül kapcsolatba távoli rokonával, Fialka Olgával. Ő indítja el a művészpályán. E kapcsolat és egy római utazás a döntő. Fialka Olga – nemsokára neje – útmutatása mellett kezdi munkásságát.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t.; p. 29. l.

Ferenczy Károly

Róma után Nápolyba megy, ahol az akadémia növendéke, de még felesége hatása alatt áll. Ezután egy rövidebb müncheni tanulmányút, aztán több hónap párizsi tartózkodás következik

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t., 29-30. l.

Ferenczy Károly

Párizsban Bastien-Lepage hat rá, ez Szentendrén (első önálló munkában eltöltött évek) hérült művein érződik.
3 müncheni év – a müncheni szecesszió hat rá.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t., 30.

Ferenczy Károly

nentendrei lakásuk verandáján festette Virágokat öntöző lányokról hérült képét. (Vörösváry Andor tulajdona.) Münchenben festette a Madárdal-t (Modern Magyar Képtár) és az Ádám-ot (Szépművészeti Múz. tulajdona, nincs kiállítva, csak az 1922-es emlékkiállításon szerepelt)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t., 30. l.

Ferenczy Károly

1903-ban volt első gyűjteményes kiállítása.

A 3 éves müncheni korszak után jön Nagybánya és Budapest felváltva. (a teleket Pesten tölti). Maga csak a müncheni és nagybányai korszak műveit vette eredménynámba, korábbi műveit nem.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t., 31. l.

Ferenczy Károly

Egyes müncheni képein jól érezhető a párizs-szentendrei időszakból való átmenet („Orpheus / Budapest Széhesfőváros képtára /, „Szarvasetetés" / annak idején Ferenc József számára vásárolták meg, később Károly király a zágrábi tiszti kaszinónak ajándékozta/).

Ferenczy Valéz: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t. 31-32. l.

Ferenczy Károly

nem egyszer potom pénzért adta oda képeit, ha kérték, vagy elajándékozta /így került magánkézbe az Orpheus, amit később a főváros megszerzett/. Ha kiztelen új várnak kellett valami új tervhez, régi képeit átfestette

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t., 32. l.

Ferenczy Károly

Ferenczy Valér öccséről (Béni) festett arcképét évekig festette, megszakításokkal (az 1922-i emlékkiállításon „Ifjú arcképe" címmel kiállítva, Ferenczy Béni tulajdona), Előnös még kisfiús, kék matrózruhában állította be, hőnetherő nyáron drapp bársonyhabátot adott rá, a képen csak a festtartás maradt változatlan

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t., 32. l.

Ferenczy Károly

élete utolsó szakaszában régebbi módszerétől eltért annyiban, hogy mindig tinta vázsonza festett. Nem festette át a képeket, hanem rajzokat csinált, melyeken a zötét hátteret tintával festette be. Ezenkívül magát a képet is többszörös megfestette, nem is vázlatosan.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t., 33. l.

Ferenczy Károly

új módszere, a „más vásznon való elökészítés", 1912-től kezdődik és mindvégig megmarad (1912-16.). Gyermekeiről festett Hármas arcképét (végleges példánya a Modern Magyar Képtárban) négy előző vázlatban festette meg előtanulmányként. Ezzel a módszerrel festette: Anya és gyermeke c. képét és utolsó mesztelen női képeit.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t., 33-34. l.

Ferenczy Károly

28.

gyermekeiről kérített Hármas arcképének előhérítő változatai körül egy évek óta magánkezekben van és gazdát cserélt (Dr. Schück Hermann tulajdona volt Nagybányán), jelenlegi holléte ismeretlen. Egy másik műhereskedői kezekben van (tempera); a harmadik a család tulajdona.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t., 34. l.

Ferenczy Károly

29.

is használt korai korszakában fényhé-
perőgépet (szentendrei korszak).
Szentendrei témái: arckép nejéről,
atyjáról, virágokat gondozó lányok,
Dunaparton kavicsot bajigáló fiúk, –
bibliai tárgy a tékozló fiú haratérése, –
öreg hordár vidéki pályaudvaron, ap-
rólékos részletességgel; cipészinas. Később
talán el is égetett egy ilyen képet.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t. 35–36. l.

Ferenczy Károly

1903-ban, a Nemzeti Szalonban rendezett gyűjteményes kiállításan nem állított ki egy képet sem szentendrei korszakából. A kiállításhoz írt rövid beveretőjét, melyet „A kiállításra vonatkozó adatok" címmel tett közzé, egyik ~~t~~ pesti lap „Önarckép" címmel közölte. Nehertelt, nemcsak mert engedélye nélkül adtuk más ismet írásának, hanem a hatásvadászat miatt is.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) 191 l., 24 t. (Nyugat k.) 36. l.

Ferenczy Károly

barátai körében volt Dr. Zólyomi Juliánnal, aki akkoriban Nagybányán tanárkodott

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. ((1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. 37. l.

Ferenczy Károly

érdekelte Spencer, filozófiájának angolnyelvű kivonata megtalálható volt könyvei közt, melyeket Nagybányára magával vitt nyári tartózkodásra. Filozófiai könyveket olvasott, Schwegler Geschichte der Philosophie c. könyve is a kedvelfebbek közé tartozott.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t. 38. l.

Ferenczy Károly

máz 27 éves volt, mikor Párizsban, julianista korszaka végén, első képét, Kallós Ede portréját megfestette (nemrég ment át az ábrázolttól a Szépmüvészeti Múzeum tulajdonába). Szentendréről Münchenbe családjával ~~[illegible]~~ ment.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t. 39. l.

Ferenczy Károly

Tudott románul is,

Kezdetben, mint mühedrelő, folytatott művéni tanulmányokat, feleségе mellett rajzolgat, vízfest. A nápolyi akadémián ókori szobrok gipszöntvényeit rajzolja. Párizsban az Academie Julianban hónapokig, félévekig folytatja a hötelerő, meztelen modell utáni tanulmányfestést.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t. 42. l.

Ferenczy Károly

cigányokat sokszor alkalmazott modell-
ként Nagybányán.
Adolph Menzel német művészt vezette
és sokra becsülte.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t. 44-45. l.

Ferenczy Károly

sikere magával hozta, hogy szerepet kellett vállalnia a művészi közéletben, kiállítások rendezésében, bíráló-bizottságokban. Ez sok népszerűtlenség forrása lett, mert tetszését-nemtetszését őszintén kimyilvánította. Később vissza is vonult ilyen szerepektől.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 46. l.

Ferenczy Károly

és családja münchení otthona egy neuwittelsbachi kerti villa.

Ferenczy a münchení Szecesszió tagja volt, és rendszeresen kiállított.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. (1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t., 49. l.

Ferenczy Károly

müncheni műtermében festette Ferenczy Béni-
ről készült képét, piros gyermekruhában.
(Dr. Veuvirth Alfréd tulajdona)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t. 49 l.

Ferenczy Károly

tanár volt a Képzőművészeti Főiskolán.

Kedvelt írója volt Thomas Mann.

Fiú éveiben (mikor még nem lépett a művészpályára) is szeretett rajzolgatni, festegetni.

Apja akkor halt meg, mikor ő még csak pályája kezdetén volt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 53–55. l.

Ferenczy Károly

apja meghívta Gavosdiára rokonát, Fialka Olgát, aki azzoribon már sikerrel működött Bécsben, mint festő. Fialka Olga egyszer már korábban is járt Magyarországon, ekkor festett Ferenczy Károlyról és Ferenczről 2 kisfiú-portrét, ami meg is maradt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t. 56-57. l.

Ferenczy Károly

művészi alakulása Rómában ment végbe, folytatódott Nápolyban, ahonnan feleségével és kislányával ment.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly, Bp. é.n. (1935) Nyugat k. – 191 l., 24 t. 57-58. l.

Ferenczy Károly

naládját otthonhagyva megy Párizsba, ott rögtön belekerül a Julian- és Bastien-Lepage-féle irányzatba. Ekkor nőnik meg felesége művészi hatása. (Később nem vezette Fialka Olga sérvleterő illusztrációit.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n.

(1935.) Nyugat k. – 191 l., 2 m t. 57 – 58. l.

Ferenczy Károly

nápolyi korszakából maradtak várlat-könyvek a család tulajdonában. Ezen kívül számos tanulmány a festő-akadémiáról s néhány vízfestmény (tájkép.). Sok gyenge, de nép munkák is vannak körtük (maradtak: gipsz utáni rajzok, pár jelmezes alaktanulmány (rajz és vízfestmény) – ezek hezdetleges, iskolai jellegűek.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ér.

(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 59. l.

Ferenczy Károly

nápolyi nobozzajzai körül egy rendkívül nép Vénusz-fej maradt. Később, nagybányai idejében is felmerül a Vénusz-nobor és Vénusz-fej motívuma. (Egyszer egy plakátterven alkalmazza (2 kéz koronát tart a Vénusz-fej fölé). Ez valami plakát-pályázatra készült, amit nem ő nyert meg.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 59-60. l.

Ferenczy Károly

címlap - fedélrajzát, melyet Nagybányán készített a Művészet c. folyóirat számára, nem fogadták el. (Egy Vénusz-nőbor középen, körülötte mai alakok - az emberek magatartását jelképezte a művészi szépséggel szemben.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 60. l.

Ferenczy Károly

Gendéletei közt egy különösen szép van Vénusz-szobozról. Nagybányán festette a Capitolinmi Vénusz gipszöntvényéről, mely nagybányai otthonának szalonját díszítette. A szobor mellett tálban elterülő rózsák voltak. Később a képet kettévágta (nem találta zártnak), ~~[illegible]~~ s külön ki is állította őket (rózsák; Vénusz)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 60. l.

Ferenczy Károly

Kettérágott Vénusz képének rózsás rénét eladta (nem tudni sok rózsa-csendélete közül melyik), a Vénusz saját tulajdonában maradt (Ferenczy Noémi tulajdona).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 60. l.

Ferenczy Károly

nápolyi időszakában sokszor feleségével, Fialka Olgával egy vázlatkönyvet használt – sokszor nehéz eldönteni, melyikük munkája. (csak az aláírás – nem név, csak hely, helet – alapján lehet elkülöníteni.) Pl. az Arró gyermek c. rajzról nem tudni, melyikük csinálta. (Ferenczy Valért ábrázolja.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. écr. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 61. l.

Ferenczy Károly

feleségével mindig németül beszélt.

Nemcsak lélektani vagy filozófiai, hanem művészi kérdésekkel kapcsolatban sem bocsátkozott korszakt elméleti fejtegetésekbe.

Hangsúlyozta: a művész ne igyekezzék felfogását, törekvéseit elméletileg indokolni

Felfogása: az esztétikai benyomások nem tudatosíthatók.

Ferenczy ~~Kár~~ Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t., 64-69.

Ferenczy Károly

nemcsak az élvezet a fokmérője minden esztétikai értéknek (művészi hedonizmus). Fiával, Valérral vitatott művészetről beszélni.
Tisztában volt azzal, hogy csak egy nemzeti elitnek alkot.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n.
(1935.) Nyugat k. – 181 l., 24 t., 70–74. l.

Ferenczy Károly

egy kirdőivre, a kerentlevételhez majdnem azt írta be (Nagybányán): „hasonló dolgot láttam a természetben" — mert hagdolna zöld selyemzuhája volt neki a fontos különösen az esti napsütésben

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 74. l.

Ferenczy Károly

festőérdeklődését megragadta a Lóverseny – ki is ment Alagra, hogy több lovastrépet fessen (gr. Batthyány-tól, a zsokéklub elnökétől kellett engedélyt kérnie.)
Egész pályálya alatt érdekelték bibliai tárgyak.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 1911., 24t., 74-75.

Ferenczy Károly

legszebb alagi képe a Carusco nevű vezsenyló (néhai Andrássy Gyula gyűjteménye – kastélyait 1919-ben feldúlták – de ez a kép megmaradt.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ln. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 75. l.

Ferenczy Károly

A Hegyi Beszéden két első nagybá-
nyai évében dolgozott – ezért még
közel áll münchéni időnakához.
(előbb dr. Ágai Béláné, most a szép-
művészeti Múzeum tulajdona)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Op. én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 75. l.

Ferenczy Károly

bibliai képei: Három királyok (szép mű-vészeti múzeum tulajdona), József et eladják a testvérei, Ábrahám áldozata, Keresztlevétel (Marosvásárhely, Kultúrpalota), Téhozló fiú hazatérése (ezt a kompozíciót többszös megfestette – az alakok nagybányai hertjében vannak elhelyezve).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 75 – 76. l.

Ferenczy Károly

münchenni Ádámja nem szigorúan vett
biblicai kép. Szintén a münchenni kor-
szakból származik a „Királyok hódolása"
(özv. dentai Gomperz Miksáné tulaj-
dona). Ferenczy Valér azt a képét
tartja leghevésbé egyéni alkotásnak

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp.-én.
(1935.) Nyugat b. – 191 l., 24 t., 76–77. l.

Ferenczy Károly

Megyi beszédén különböző korok és társadalmi osztályok alakjait festette meg. Hasonló felfogásban Uhde és társai festettek ekkoriban újszövetségi tárgyú képeket. / korabeli szakásban/ Ferenczy ezt bővítette; hosztól, országtól, elvonathosztatott.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t., 77-78. l.

Ferenczy Károly

A báró Kohner-gyűjteményből egy tájképe került az Ernst Múzeumba. Ennek hátoldalán gyönyörű fanulmány van a Hagyiberzédhez (piros- és fehérruhás nőalak.) (A pirosbbizos Ferenczy Károlyné, a fehérruhás Hollósy Simon első felesége, aki akkor még vele volt Nagybányán)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t., 78. l.

Ferenczy Károly

Vágsbányán festett: tájképeket, lovasképeket (Est lovakkal), nobeci, műtermi, alakos képeket, arcképeket, cigányképeket, alagi versenylovakat. Családtagjairól festett arcképeket. Témája: a Lussingrande-i tengerpart, - artistát, díjbirkóról. Jelentősek élet-művében csendéletei, végül mestelen nő-képeinek sorozata.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 79.

Ferenczy Károly

Három királyok-ért sok támadás érte. 50 forintést adtra el (Rosa kanqulatában mondta ezt az árat, mikor a kép a pesti kiállításról visszakerült – végül áltra navét). Később egy műhereshedő 16.000 koronáért vette meg.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 80. l.

Ferenczy Károly

Pietáját – miatóm már kiállitotta – nétvágta, mert nem volt vele megelégedve. Különálló töredékekben maradt meg a kép 2-3 darabja.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 81. l.

Ferenczy Károly

utolsó éveiben a nyaraf – mikor a Képzőművészeti Főiskolán szünet volt – valamely fürdőhelyen töltötte. Ebben az időben minden télen festett egy nagyszabású ~~...~~ képet. Mindegyiben hónapokig dolgozott. 1915–16 telén festette a kétalakos cigánylányt. (Szándékosan festette ~~...~~ kétszer ugyanazt a nőt.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 81–82. l.

Ferenczy Károly

utolsó éveiben izülti reumában szenvedett. 1916 nyarán különböző gyógyhelyeken volt: Schweiz, Leysin (rokonai, a Manno-Dumba körzel együtt). Mintán kazajött, felügyelt az Ernst-Mizenmi gyűjteményes kiállítás rendezésére. (Itt saját képein kívül Valér festményei, Béni rokonai és Noémi falirrönyegei is bemutatásra kerültek.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., - 82. l.

Ferenczy Károly

egy rövid fátrai tartózkodás után a Baross-utcai (Bálint Rezső vezetése alatt álló) belgyógyászati klinikán halt meg

Andreevits Melanie évről évre fontosabb szerepet töltött be életében (a Hanno-~~da~~ Dumba-kös tagja) – ~~[illegible]~~ – ~~[illegible]~~.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 82.

Ferenczy Károly

rengeteget olvasott, de nem azért, hogy tájékozódjék. Helytelenítette az irodalmias elem beleherezését a művészetbe.
Élete végén fokról fokra herülte a társaságot.
Pesten kávéházban járt, elsőnte ott is reggelizett

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 88 – 89.

Ferenczy Károly

bánáti sokoni közében (Központjai: Andreevits Melanie és néhai Joanovits Görgyné (Manno Zsófi) - művészelét is értékelték, de megfordult olyan gentry vagy lipótvárosi házakban is, ahol a világfit méltányolták benne.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.)
Nyugat k. – 191 l., 24 t., 89. l.

Ferenczy Károly

Egy pesti lapban egy társzasági nő
egy intérte el Ferenczyt: „Én neretem
Ferenczyt, mert borotválja bajuszát;
csak kár, hogy fest".

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.,

89. l.

Ferenczy Károly

1911-ben a berlini Szecesszióban rendezett magyar kiállításon megjelent. Ekkor megismerkedett Slevogttal, akinek festészetét csak ~~[illegible]~~ fenntartással ismerte el, de emberileg rokonszenves volt neki.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 90-91. l.

Ferenczy Károly

Berlinben – (egy névszerint nem említett magyar festő közvetítésével) Meier-Graefe kedvezőtlenül vyjlathozott sóba (csak élőszóval, de levélben azt széles körben terjesztették).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 93. l.

Ferenczy Károly

Készítette a plakátot az első és második Budapesten rendezett Nagybányai kiállításhoz. Főleg a második gúny céltáblája lett a sajtó egy részénél.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 94 l.

Ferenczy Károly

vallotta, hogy a bíváló alkotásoknak éppoly mértékben kell meglepőnek, mint meggyőzőnek lenni

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.)
Nyugat k. – 191 l., 24 t., 94. l.

Ferenczy Károly

Noémi és Béni törekvéseit megértéssel szemlélte.

Nagybányán kertes házat bérelt (soha nem jutott addig, hogy megvegye).

Kiröbli években a festőbolónián belüli egyenetlenség elvette kedvét Nagybányától.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) – Nyugat k. – 191 l., 24 t., 96 – 97. l.

Ferenczy Károly

a világkáboni idején hurdódött
bétegsége; feleségre is ezzel betege-
dett meg — ez lehetetlenné tett
minden utazást — így maradtak
meg ~~...~~ Nagybányán

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.,
97. l.

Ferenczy Károly

Pesten elég rideg környezetben élt, ~~[illegible]~~ a Podmaniczky utcában, később a Rottenbiller utcában. Lakott. Első műterme a Vasvéni Pál utcában volt, az utolsó a Lendvay utcában. Csak itt volt rendszeres háztartása.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 97 – 98. l.

Ferenczy Károly

napilapot csak ritkán olvasott.

Naphárnyára évekig járatta a Black and White c. angol hetilapot. Szerette az illusztrált sportlapokat és az amerikai Police Gazette-t (bulvár-lap).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t., 98. l.

Ferenczy Károly

ismerőse volt Gömöry Olivér, Medunyánszky.
Gömöryről barátságból festett egy kép-
mást, mely e hozzáknak kimagasló
műve (özv. Gömöry Olivérné tulajdona).
Hasonló stílusban festett egy portrét Nagy-
bányán Valérról – de nem fejezte be
és elkallódott (életnagyságban).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.,

98. l.

Ferenczy Károly

sötét tónusú intezieur-stilusát özzi Morvay Jenőné sz. Manno Kata képmaja és egy „Fésülés" melyen sokáig dolgozott pesti műtermében, 2 vánnon festve meg a kétalakos kompoziciót (egyik változat családi tulajdonban, a másik, még sötétebb báró Hatvany Ferenc tulajdona).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é. n. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 99. l.

Ferenczy Károly

az említett képekben áll közel három-alakos cigányképe (Modern Magyar képtár).
Gömöry Olivérről festett portréját egy angol műbírálat (talán a Studióban) így ismertette: Portrait of an interesting man. — képei valamelyk külföldi szereplése alkalmából.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 1911., 24t.,

99. l.

Ferenczy Károly

Mednyánszkyban démoni jellegét látott; ez érvényesül róla rajzolt karikatúráján – mely Mednyánszky szerint a róla hérült karikatúrák körül a legjobb. Karikatúráit, szint azt is, emlékezetből rajzolta. Nagybányán egy füzetbe zagasztották ezeket, – ez meg is hérült, – de a Mednyánszky-karikatúrának nyomai vezett.

Ferenczy Valéz: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.

100. l.

Ferenczy Károly

Hedvigáuszkyról hérített festményén
bülönc lényét ragadja meg.
(életnagyságú kép).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t.,
100. l.

Ferenczy Károly

rajzolt a Jugend-nek, egy rajza meg is jelent benne, egy másik, melyet már Nagybányán kézített, mint Jugend-címlapot, nem került közlésre

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.-1911., 24 t.,

101. l.

Ferenczy Károly

A müncheni szecesszió-időkben mutatkozik ~~[illegible]~~ festészetében az emberi szépség klasszikus értelemben (mint pl. Stuck-nál is, akit Ferenczy hagyva becsült.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.,

101. l.

Ferenczy Károly

A náradvégi pessimizmus nálva nem talált visszhangra.
Érzaki írótól alig akadt könyv nálva — Ibsen, Jacobsen alig, Strindberg egyáltalán nem, bár ismerte őket. Orosz könyve sok volt Nagybányán (Tolstoj, Gonczarov). Nietzsche egyetlen műve sem volt birtokában. Dostojevskij sem.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 102 = 104. l.

Ferenczy Károly

ifjúkorában nem, de művészpályája idején voltak anyagi gondjai, de családjának nyugodt életet biztosított > barátainak, tanítványainak többször volt segítségére anyagiakban.

Ady ~~Endrét~~ műveit nem szerette

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.,

106-108. l.

Ferenczy Károly

nem volt szocialista, sem demokrata

Modelljei Nagybányán évekem át cigányok, szavargófélék voltak vegyesen az úri osztályból vett modellekkel, főleg családtagjaival. Sokáig kószinolgának cigányt fogadott.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.

109. l.

86.

Ferenczy Károly

Kerentlevételénél Magdolna alakjához egy bányászasszony, Ilon állt modellt, ugyanő volt a Festőnőhép és a Vasalónő-rajz modellje.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. év. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.,

109. l.

Ferenczy Károly

középiskolai éveiben nem volt jó tanuló.
Szerette a latin nyelvet, híve volt a klasszikus nevelésnek.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 114 l.

Ferenczy Károly

idősebb korában sok kultúrtörténeti monográfiát olvasott, főleg Casimir Chledowski műveit (Siena, Rom, Das Rokoko in Italien).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bgs. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 116. l.

Ferenczy Károly

neve csak az 1910-es évek után
kezdett harájám tál is ismertté válni.
Rént vett sok külföldi nemzetközi és
külföldi magyar kiállitáson (pl. 1911-i
berlini szecesszióban). Kétszer arany-
érmet is nyert (Valencében és
Münchenben).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t., 123. l.

Ferenczy Károly

műrei az első világháború után (halála után) is szerepeltek külföldön rendezett magyar kiállitásokon

Emlékkiállitása 1922-ben volt.
(Petrovics Elek érdeme)

Ferenczy ~~Ka~~ Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., - 123-126. l.

Ferenczy Károly

Emlékkiállításán a Műcsarnok 7 termében 222 mű volt kiállítva / 31 az állam tulajdonából, 1 a fővárosából, 64 a való-ából és 162 más magánosokéból /. 163 festmény volt 6 teremben, egyben pedig rajzok, egy temperában festett plakáttervek (az T. nagykiállításán)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Ugyanaz k. – 191 l., 24 t., 126. l.

Ferenczy Károly

rajzai mellett volt még kiállítva emlékkiállításan két egyszínű olajfestmény (mindkettő Kiss József archépe — Kiss József költeményeinek elszkiadásához készült, melyhez Ferenczy Károly és a többi nagybányai készített illusztrációkat — végül nem kerültek a portrék a könyvbe — helyette fénykép — mert nem találtak előnyösnek.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. éa. (1935.) Nyugat k. — 191 l., 24 t., 127. l.

Ferenczy Károly

emlékkiállításán rajzai mellett szerepelt
néhány hozzá vízfestmény a nápolyi
tanulmányi időkből, végül a „Márcinsi
est" litografált változata, Ferenczy Ká-
roly egyetlen eredeti hőrajza. A többi
darab a rajzterenben túlnyomórészt
szénrajz volt (öszesen 59 darab.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t.,

127. l.

Ferenczy Károly

94.

A nén kedveltebb erkőre volt, mint a cezusa. Rajzai általában nagyméretűek és főleg nagybányai középidejében festői balásúak, tónusosak. Az emlékkiállítás rajzaiból 42 volt a család, 12 az állam, 5 pedig magántulajdon.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 127. l.

Ferenczy Károly

95.

emlékkiállitására kölcsönadott művek tulajdonosai közt sok volt, aki személyes kapcsolat révén ajándékba kapta tőle a képet (olyhoz nem is ugyet.)

Báró Grödel Hermann, akiról Ferenczy 1908-ban festett egy monumentális portrét, – ezt nem adta kölcsön a kiállitásra (csak családi tulajdonban levő vénrajz-tanulmány került így kiállitásra..)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 128. l.

Ferenczy Károly

első gyűjtője Dr. Jánosi Béla volt. Halála után a birtokában volt Ferenczy-képet közül az állam vette meg a Márciusi est-et és a Kettős arcképet (Naémiről és Béniről), és a Napos délelőt c. képet. A Jánosi hárospárról is festett Ferenczy egy kettős arcképet-de eltűnt (Valérnak írt levelében lerajzolta).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 129. l.

Ferenczy Károly

Kérőbbi borszakában szinyei hezse pálról festett archépet. Maros-vásárhely városa vette meg a Kultúrpalotába, ahol már ott volt Ferenczy Kerenblevétele.

Emlékbiállítására a képet nem lehetett megszerezni – de ott volt a borzá hérült előtanulmány-festmény (akkor Weiser Kálmán tulajdona.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ín. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 129-130

Ferenczy Károly

műveinek gyűjtője volt báró Kohner Adolf / az Ernst Múzeumban elhelyezett gyűjteményét / és negyedi Lukács József / családja révén gyűjteménye nagy része Pozsonyba került /. Bakonyi Károly gyűjteményében is sok Ferenczy-kép volt / azóta megsemmisült /

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 130. l.

Ferenczy Károly

műveiből jelentős gyűjtemény Petrovics Eleké. Műveit Nemes Marcell és gr. Andrássy Gyula is gyűjtötte. A Schuler-gyűjtemény utolsó hozzáadásban s halála után is gyűjtötte műveit /megzúnt/. Legjelentősebb darabja: Három királyok. /egy ideig letétben a Szépművészeti Múzeumban/.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 19 l. l., 24 t., 130–131. l.

Ferenczy Károly

Schuler Gusztávnéről portrét festett.
Petrovics Elekről, akivel Meller Simon révén ismerhedett meg, ismeretségük elején festett portrét.
A Lukács-családnak két portrét festett:— előrös Lukács Józsefről (ezről halála után a család megbízására Valér másolatot hérített) és lányáról, Lessner Richárdnéről.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t., 131. l.

101.

Ferenczy Károly

Műszeiből új és tekintélyes gyűjtemé-
nye van dr. Schmidek Tibornak.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.,

130. l.

Ferenczy Károly

Lukácsék körében került kapcsolatba a Nyolcakkal. Kernstock Károlyt kedvelte, ~~[illegible]~~ munkáit, a Nyolcak kiállításán feltűnt üveqteskmény-terveit dicsérte.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.,

131. l.

Ferenczy Károly

életnagyságú mezteleu-nő képe
(román szőttes lepedőn fekvő nő,
tompazöld háttér-draperiával)
Nemes Marcell birtokában volt,
majd Miklós Andorhoz került.
(Hasonló kép van Bosnyák Izsó tu-
lajdonában, csak a lepedő fehér.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.,

132. l.

Ferenczy Károly

emlitett mertelen nő képeinek modelljét szokában is megtestette, szobalányszerű kötényben (Bosnyák Izsó tulajdona.)

Két emlitett mertelen-nő képével indult erekhek sorozata. Legnagyobb sikere az ehő vörösbátteres nővel volt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 132. l.

Ferenczy Károly

ehő vörös-hátteres fekvő nőjét egy tájkép-megrendelés helyett festette, mert ekkor jöbb hedvet érzett.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 133. l.

Ferenczy Károly

egy csendélete Nemes Marcell gyűjteményében volt, és egy kis müncheni kerti kép is, mely sokáig a Szépművészeti Múzeumban, majd a Modern Magyar Képtárban letéthént szerepett, végül a Nemes féle képek árverésén az Ernst Múzeumban belt el /helytelenül „Lugosban" címzéssel/. Neuwittelsbachi hertjében festette.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 133. l.

Ferenczy Károly

neuwittelsbachi keretében festette müncheni önarcképét • art a gyermekarcképet, melyet 1918-ban vett meg Kohner • nemrég ment ét műkereskedői tulajdonba. A Kohner gyűjteményben volt Október c. képe a magyarországi közvéleményből. (Az árverésen Donáth Sándor vette meg; Chorin Ferenc tulajdona.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t., 134. l.

Ferenczy Károly

Modern Magyar Képtárban levő Domb-tetőn c. művét Valérzal „Komjáthy a Virág-hegyen" megjelöléssel emlegettér. Ugyanúgy az Októbert újságot olvasó Sir Johnnak. Hetesük, János állt ehhez modellt. Komjáthy Gyula bugosi törvényszéki bíró a nagybányai járásbíróságon állt a Domb-tetőn-tűz modellt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 134–135. l.

Ferenczy Károly

Komjáthy Gyulával egy élethnagyságú portrét is festett barátságból a Dombtetőn c. képpel egyidőben. A képen tönt „Italica" stílusú, dült, régies betűkkel felirat, ami a kompozícióban is szerepet kap: „Julius de Komjáth, judex, aetatis suae XXXIII".

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 135–136.

Ferenczy Károly

Komjáthy Jenővel és Komoróczy Tivadarral barátságban volt.

Kiss József költeményeihez készített egyik illusztrációja: Az erdő parancsol (idézet a versből) – jellegzetes magyarországi erdőhangulatot tükrözött meg.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 136. l.

111.

Ferenczy Károly

mihor Komjathyt festette a Virághegyen, Valér mindig elkísérte (Domlitetőn), – velük tartott Komoróczy Iván is, aki mint műhedvelő festegetett

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.,

136 – 137. l.

Ferenczy Károly

Egy hamisított ~~...~~ Ferenczy-kép ugyanazt a részletét ábrázolja a Virág-hegyek, mint a Domb-tetőn, csak nőalakkal, és sokkal gyengébb minőségű. Hosszú ideig az ő neve alatt szerepelt. /neve rá volt hamisítva,-de kérjegyétől különbözött.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t., 137-138. l.

Ferenczy Károly

egy szépművészeti Múzeumban levő „képéről" Ferenczy Valér megállapította, hogy jellemző kérjegyét valószínűleg fotográfia útján kérült patronnal vitték át a képre; egy másiknál a vakkereten volt valódi kérjegye, de ezze idegen festményt feszítettek.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 138. l.

114.

Ferenczy Károly

kamisitvány az a kis kép is a tiep-
lőüvészeti Múzeumban, melynek hátá-
ra ragasztott papírlapon e követ-
kező felirat áll: Ezt a képet Ferenczy
Károly adta nekem egy elvesett
tenisztartbiért" „Horthy Béke"

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t.,

138. l.

Ferenczy Károly 115.

Garmischban festett képe (mely „Anya gyermekével" címmel szerepelt az Ernst Múzeumban) a Kohner-gyűjteményben volt. A müncheni évekből származik, tulajdonképp tanulmány egy képhez, melynek csak terve készült el: a Galád. Öm-kompozíciójáról egy kisebb ceruzarajz tanúskodik (családi tulajdonban).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t., 138-139. l.

Ferenczy Károly

szerzett Galád c. képének férfialakjá-
hoz külön tanulmány készült, mely
mint lezárt kép. szerepelt a körtudat-
ban. (Egy ideig, mint lehét. volt lát-
ható Ferenczy Károly többi, állami tu-
lajdonban lévő képei ~~k~~ kört a szép-
művészeti Múzeumban, a Modern Ma-
gyar Képtár létrejötte előtti időben./
/„fatörzsön ülő férfi"/.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 139. l.

Ferenczy Károly

Halód c. képéhez készített férfiakt-
tanulmánya akkor a halód tulaj-
dona volt, később Manthner
Zoltán vette meg /Dr. Basch
Lóránt tulajdona/. Modellje az
olasz Federigo, azit Münchenben
fogadott meg és vitt magával a
garmischi nyaralásra. A hert-
ahol laktak.
Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 139. l.

118.

Ferenczy Károly

olaszt modelljéről, Federigoról egy nagyszerű szemszöget és egy élet-nagyságú archépszerű tanulmányt is hézített. / Ferenczy Valér egy józsefvárosi bérlakásban bukhant rá./

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 139–140. l.

Ferenczy Károly

a nagybányai nyári félévekben 10-12 festményt festett, a téli évadban, Pesten, rendszeresen kevesebbet.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t.,

140. l.

Ferenczy Károly

egyik szendéletét a későbbi érekből, a porcellán-modorokat (a papagályokat vagy a baszkákat, Valér nem emlékszik) hétszer festette meg; — az ekön napolúg dolgozott és nem volt megelégedve — a másikat új vásznon 1-2 óra alatt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 140-141. l.

121.

Ferenczy Károly

munkássága 27 évre terjed (Kallós 1889-ben ~~[illegible]~~ Párizsban hérült archépétől az 1915-16.-i hétalakos mertelen Cigánylányig).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t.,

141. l.

Ferenczy Károly

a nentendrei és münchenei években 5-6 képet, a nagybányai időszakban kb. 18 képet festett évenként.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. év. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 141. l.

Ferenczy Károly

Ádámjákor hírült szénrajza a szép-
művészeti Múzeum grafikai gyüj-
teményében kockákra van osztva —
mátani módszerrel vitte át vásznra.
Nagy bányán már nem alkal-
mazta ezt a módszert. (nem bi-
nálta meg előre a végleges kompo-
ziciót, váltostatott képein).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ér.
(1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 142. l.

Ferenczy Károly

utolsó éveiben keresebb művet korott
létre, – egyszért betegsége gátolta,
másszért nagyszabású feladatokba
kezdett. (Pietà, több mesteleni nő,
az utolsó Cigánylány) 1916-ban
a Cigánylány mellett egy kis tájképet
(„Parkszérlet") festett még Lipikfürdőben.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. év.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.,
143. l.

Ferenczy Károly

életműváltás képest hevés rajza van.
Lechner Ödönnel jó viszonyban volt.
Ritkán esett meg, hogy képének vala-
mely részletét ve természet után
fesse. A látási emlékezőtehetség
gyakorlását nem tartotta fontosnak.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. év.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 144 – 145. l.

Ferenczy Károly

festményei, kivéve néhány plakáttervét és a müncheni, falfestményszerű Archeológiát (a Szépművészeti Múzeum tulajdona; előtanulmányként olajban festette meg, ez a vázlat Schmidek Tiboré), mind olajfestmények.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 146. l.

Ferenczy Károly

egy ideig használta a Wurm-féle temperát - ez azonban kezelésében és hatásában olyan közel áll az olajhoz, hogy nem is lehet minden képről megállapítani, melyikkel festette.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 146. l.

Ferenczy Károly

rajzai közt a ~~[illegible]~~ szénrajz van túlsúlyban, kérői éveiben pedig a ceruza-körvonal tintával befestett sötét háttérrel. Tollrajzainak száma elenyérő (főleg a müncheni időből) (egy szépet hérnitett feleségéről, azzal az arckifejezéssel, mely a Modern Magyar Képtár szénrajzán látható). (utóbbinál befejezettségre törekedett.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 146. l.

Ferenczy Károly

hérített egy nagyméretű, nála szokatlan erőkörzel, tussal és ecsettel felvázolt mertelen nőalak-várhatót.

Obejképeit vastag sörteecsettel festette (mint ezen a várhatón a körvonalakat is), – nem is volt más ecsetje. (Legkisebb ecsetje nagyobb volt, mint sok más festőnél a legnagyobb.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 147. l

Ferenczy Károly

fiát, Valért rá akarta beszélni, hogy
mint ő, vastag ecsettel festen.
Ez e módnere régi, korai, apró-
lékosan kidolgozott képeit is
vastag ecsettel festette. Párisban,
e Julianban, mikor még kis ecse-
tekkel kanvászolt, tanácsa, Tony
Robert-Fleury óvta ettől.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ún.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 147. l.

Ferenczy Károly

hannólta a pasztellt is (havas úton álló szekér nagybányai otthonc előtt pl.). Vizfestményt, i/jú tanulóéveitől eltekintve soha nem készített, kivéve egy kisméretű plakát,- vagy címlaptervet egy kiállítási pályázathoz (magyarszukás hajdu zászlóval).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (~~Bp~~ 1935.) Nyugat k.-191 l., 24t., 147 - 148. l.

Ferenczy Károly

egyetlen körajza: Márcinsi e.t. (A Könyves Kálmán elg több festőt felkert körajzok hézítésére, szabadon váhasztott tárgyról.) Ekkor kifejtette, hogy a szintelen rajz hevezése a váhelyezett színekkel értelmetlen, művészietlen. Ő kizárólag színekkel oldotta meg a feladatot.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. 191 e., 24 t., - 148. l.

Ferenczy Károly

Márciusi est c. könyvomatával nem volt megelégedve (a nyomdászok nem értették meg, mit akar), – még tiszteletdíját sem vette el. De elfelejtette a könyvet lecsiszoltatni sígs a cég kinyomatta és árusította. (Fia, Valér is vett belőle később)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t., 148. l.

Ferenczy Károly

a Szépművészeti Múzeum grafikai gyűjteményében nemes külföldi körajzolók hapjait tanulmányozta a Máriensi est elkészítése előtt.

(mint a műfaj nemes mesterét kulitette Lunois-t/. „Legszebb a nincs részhaz" – mondta.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 149. l.

Ferenczy Károly

fia, Valér fekete - fehér részkarcokat bizonyított Nagybányám (jól berendezhedett korzó, nyomógépet kozatott). - de Ferenczy Károlyt nem tudta rávenni, hogy ő is foglalkozzék ezzel.

Ferenczy Valér. Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., 149. l.

Ferenczy Károly

1925-ben volt egy kiállítás rajzaiból az Ernst-Múzeumban, de egy csoportkiállítás keretén belül mutatták be őket. (3 élő, különböző irányú festővel.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t., 15 l.

Ferenczy Károly

Kerentlevételéért a Jánosi-hagyaték örököseinek Marosvásárhely városa a háromszorosát fizette, mint amennyit ő hagyott ~~annak~~ néhány évvel előbb Jánositól.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., - 153. l.

Ferenczy Károly

Malonyay Dezső: „A fiatalok" c. 1906-ban megjelent műveben „monografikusan" is róla. Több reprodukció. 1922. évi emlékkiállítása után jelent meg Petrovics Elek „Ferenczy Károly"-a. Ferenczy Valér franciára fordította.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., – 154. l.

Ferenczy Károly

Francia tanulmányt írt róla dr. Rózsaffy Dezső, a munkája Párisban jelent meg.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., - 154. l.

Ferenczy Károly

Delacroix naplóját szerette.
1903-ban volt első különkiállítása,
~~ut~~ mely ismertté tette szélesebb kös-
ben. 3 évvel utána jelent meg
Malonyay Fiatalok c. könyve, de
ez inkább szontott, mint kannált
szerének.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., – 155-157. l.

Ferenczy Károly

Malonyay: Fiatalok c. hőtetében a róla szóló fanulmány sok hamis adatot tartalmaz (képek címe, keletkezésük ideje és a fulajdonosokat illetően), – bár a hézirat on Ferenczy bemondása alapján szóról változtatott Malonyay, mintán a hézirat Ferenczynek szegmutatta.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., – 157. l.

142.

Ferenczy Károly

halálán után barátja, Heller
Simon nekrológot írt róla
a Budapesti Hírlapban.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n.
(1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., - 157-158. l.

Ferenczy Károly

Fia, Ferenczy Valér első tanulmánya róla: „Ferenczy Károlyról" (Nyugat, 1926. febr. 16.) (előzőleg az Akadémián olvasta fel.). Majd „Ferenczy Károly műnészetéről" címmel út tanulmányt (Napkelet, 1929. szept. 15.), „Ferenczy Károly karikatúrái" c. tanulmánya közlésre vár.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Rp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l. 2¼ t. – 158 l.

Ferenczy Károly

Ferenczy Valér írt néhány cikket a régi nagybányai festőholóniáról, ezeken belül apjáról is.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t.; – 158. l.

Ferenczy Károly

műveinek legnagyobb részét eladta, vagy elajándékozta. Kevés volt, ami elhunyttakor családjára maradt.

Közölve Ágai Bélához írt levele (1916. febr. l.), – melyben egy másik Ferenczyről ír, akinek műveit neki tulajdonítják.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 165–166. l.

Ferenczy Károly

Lehetnek képei Erdélyben, amit Ferenczy Valér nem tulált meg-bár nem sok, mert Ferenczy Károly alig adott el képet Nagybányán. A báboru után is kevés képet szerestek itt műveiből, s ezek körül is több Budapestre került.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 166. l.

Ferenczy Károly

Nagybányáról - került Pestre = Kohner féle gazmischi képe (nő gyerekkel). Erről azt beszélik, hogy egy * nem Ferenczy Károly kép alatt bukkantak rá, mikor a vakkeretről lefenítették. Egy baráljának adott egyszer egy tinta vánnat, amit egy kép festményre fenített - így lehetséges.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., - 166. l.

148.

Ferenczy Károly

zoháza volt, ha nem volt hézhél vakkeret, egy meglévő festményre festett tiszta vánnot, hogy addig is festeni tudjon, míg az új vakkeretet megcsináltatja és átfeszítheti az új képet.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat K. – 191 l., 24 t., – 166. l.

149.

Ferenczy Károly

műveiből az elmaradt országrészekben kevés van, máshol pedig sok egy (Zürichben egy merőben nő-kép)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. ((935.) Nyugat k.--191 l., 24 t., - 166. l

Ferenczy Károly

képeinek mézetei majdnem ötlet-szerűek. Ez onnan ered, hogy sokszor festés közben is változtatott a kompozíció szempontjából (néha csak pár centimétert.) (1911-től, ha változtatni akont, mindig új vásznon kezdte.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t.; - 167.

Ferenczy Károly

képeinek méretéinél gyakori a négyzetalak – (tájképeinél helytelenítette a hosszúkás formát). Elitélte, hogy a tájkép látképszerű és többet ölel fel, mint amit egy szempillantással fel lehet fogni.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) ~~[illegible]~~ Nyugat k., 191 l., 24 t., – 167. l.

Ferenczy Károly

kiállítási tárgymutatókban soha nem adott képeinek hangzatosabb címet.

Soha nem keresi a címekbe családi vonatkozásokat. Arcképeinél soha nem írt ki nevekyt. (Három önarckép: Béni, Noémi, Valér — nem Testvérek, ahogy az Új Magyar Képtár tárgymutatójában szerepel).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., — 168. l.

Ferenczy Károly

ciklusai a művészettörténeti kutatásban problémákat okozhatnak („Arckép"-ek, „Tájkép"-ek) – ezt Ferenczy Valér bizonyos fokig igyekszik feloldani.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k.-n. 191 l., 24 t. — 168 l.

Ferenczy Károly

közfulajdonban lévő festményei

a) a magyar állam tulajdonában:
(erek címe és holléte a Szépművészeti Múzeum közlése szerint)

1. Archeologia (Raktár.)
2. Tájkép. Raktár.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ún. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., – 169. l.

Ferenczy Károly

közfulajdonban lévő képei.

a) a magyar állam tulajdonában:

3. Madárdal. Új Magyar Képtár.
105 x 77,5 cm. München.

4. Esti hangulat. Új Magyar Képtár.
81 x 100 cm. Nagybánya. Eredeti
címe: Est lovakkal.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1938.) Nyugat k.--191 l., 24 t.,— 169. l.

156.

Ferenczy Károly

kosztulajdonban lévő festményei

a) ~~álla~~ a magyar állam tulajdonában.

5. Hazatérő favágók. Új Magyar Képtár. 60 x 95 cm. Nagybánya.

6. Lovak. (Raktár.)

7. Cigányok. Új Magyar Képtár. 122 x 121,5 cm. Nagybánya.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., – 169. l.

Ferenczy Károly

közfulajdonban lévő festményei

a) a magyar állam tulajdonában

8. Tájkép. Ill. Magyar Képtár. 110 x 121,5 cm. (E könyvben „Domb-tetők" címmel említve.

9. Fenyők. (Raktár.)

10. Férfiarckép. (Önarckép.) Művészképmások kiállítása. 106,3 x 116,7 cm. Nagybánya.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k.-- 191 l.; 24 t., — 169 l.

Ferenczy Károly

közbirtokosságban lévő festményei:

a) a magyar állam tulajdonában.

11. Festő és modell. Új magyar képtár. 155 x 166 cm. Budapest, Podmaniczky utcai műterem (akkori egy földszinti üzlethelyiség volt, amit Ferenczy egy téli évadra műterem és lakás céljára bérelt)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k-- 191 l., 24 t., — 169. l.

Ferenczy Károly

~~[illegible]~~ köztulajdonban lévő festményei:

a) a magyar állam tulajdonában

12. Nyári ~~k~~ nap. Új Magyar Képtár. 100 x 103,2 cm. Nagybánya. Wurm-féle tempera. Eredeti címe: Majális. Nagybányai műterméneк ablakából festette. Háttérben a Kerenthegy — a tój-más világításban és alakokkal — azonos a Kerenthegy cíművel.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1835.) Nyugat k= 191 l., 24 t., — 169. l.

160.

Ferenczy Károly

„Kerenthegy" című festménye az emlékkiállításon Schuler-tulaj-donként szerepelt, most dr. Kolnai Béláé. Ezt a nagybányai műterem ablakából festette.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1938.) Nyugat k.-191 l., 24 t., – 169-170. l.

Ferenczy Károly

köztulajdonban lévő festményei:

a) a magyar állam tulajdonában

13. Patak. Letéthent a debreceni városi múzeumban. Nagybánya. Nagyméretű tájkép a Plicza-patak partjából, ahol több fürdő-képét festette. Ezen nincs alak. Kisebb méretű változata Miklós Gyulánál.

Ferenczy Valér. Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., – 170. l.

Ferenczy Károly

közkulajdonban lévő festményei

a) a magyar állam tulajdonában:

14. Ádám. Raktár.
15. Ábrahám áldozata. Új magyar képtár. 143,5 x 167,4 cm. Vaalbánya.
16. Alvó nő. Új magyar képtár. 117 x 142,7 cm. Budapest.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., - 170. l.

Ferenczy Károly

köztulajdonban lévő festményei

a) a magyar állam tulajdonában

17. „Kincses Lázár hánya". Laktár. Kiss József költeményének illusztrációja. Egyszínű olajfestmény.

18. Malonyay Dezső képmása. Új Magyar Képtár. 101 x 80 cm. Budapest.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 181 l., 24 t., – 170. l.

Ferenczy Károly

közfeladatában lévő festményei

a) a magyar állam tulajdonában

19. Márciusi est. Új Magyar Képtár
116,5 x 141,5 cm. Nagybánya. (Rajta a régi gör. kat. templom, mely helyére modernek épültek.)

20. Kettős arckép. Raktár

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugatk. – 191 l., 24 t., – 170. l.

Ferenczy Károly

Köztulajdonban lévő festményei.

a) a magyar állam tulajdonában.

21. Napos délelőtt. Új Magyar Képtár. 91,5 x 92,3 cm. Nagyhárnya (kertjében festette, antal mellett olvasó fiatalember és egy szürke selyemruhás nő.)

22. Ló. Tanulmány a Három királyokhoz. Raktár.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., - 170. l.

Ferenczy Károly

~~[illegible]~~ köztulajdonban lévő festményei

a) a magyar állam tulajdonában

23. Dr. Schönherr Gyula és atyja, Schönherr Antal arcképe. Új Magyar képtár. Néhai Schönherr Gyula növérzeinek ajándéka. 95,5 x 115 cm. Nagybánya.

24. Fürdő fiúk. Raktár.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., -

170. l.

Ferenczy Károly

Közfeladatokban lévő festmények.

a) a magyar állam tulajdona

25. Testvérek. Új Magyar Képtár. 81 x 104 cm. Vászonra. Eredeti címe: Három arckép.

26. Vázlat a Nyári uzsonna c. képhez. Raktár. Előzőleg Schuller Gusztáv gyűjteményében.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. = 191 l., 24 t., -

170. l.

168.

Ferenczy Károly

Nyári uzsonna c. képének végleges változata özv. Engelmann Zsigmondnéé. (Reprodukálva Malonyay könyvében.) Nagyhányai kertjében kérítette.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., – 170-171. l.

Ferenczy Károly

~~[illegible]~~ köztulajdonban lévő festményei

a) a magyar állam tulajdonában.

27. A Hegyi Lenéd. Új szerzemények kiállítása.

28. Csók István képmára. Új szerzemények kiállítása.

29. Kallós Ede képmára. Új szerzemények kiállítása.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., – 171. l.

Ferenczy Károly 170.

Budapest Székesfőváros Képtárában lévő festményei

30. Józsefet eladják testvérei. Ferenczy legnagyobb méretű műve 9. ill. 14 életnagyságú alakkal (csak 9 látszik teljesen) Nagybánya, 1900.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat b. – 191 l., 24 t., –

171. l.

Ferenczy Károly

Budapest fővárosi képtárában levő festményei:

31. Orfeusz. München. Fél-alakos, valamivel életnagyságon felüli.

32. Önarckép. Budapest, 1910 vagy előtt. Életnagyságú mellkép.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t., - 17 Ft. l.

Ferenczy Károly

172.

köztulajdonban lévő (felsorolt) művei, kivéve a Schönherr hettiscarchépet, emlékkiállításán szerepeltek.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., – 171. l.

Ferenczy Károly

Galádjának tulajdonában lévő festményei:

33. Cigánylány. Emlékkiállitásán szerepelt. Budapest, 1915-16. 95 x 140 cm. Reprodukálva: e könyvben, az emlékkiállitás tárgymutatójában, a münaszoki „Akt-kiállitás" emlékkönyvében.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Br. én. (1935.) Nyugat k. -191 l., 24 t., - 171 l.

Ferenczy Károly

családjának tulajdonában levő festmérnyei:

34. Alvó cigánylány. Életnagyságú, kb. 110 x 120 cm. Nagybányai hézöi, negfüolajos (1912 utáni) időznak.

35. Artisták. Budapest, 1912. 89 x 58 cm. Emlékbiállitásán nerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., –

171. l.

Ferenczy Károly

175.

Galádi tulajdonban maradt festmények.

36. Kettős arckép (Valér és Béni).

Nagybánya, középidőszak.

117,5 x 117,5 cm. Fenti címmel az emlékkiállítás III. termében kiállítva.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l; 24 t; - 171 - 172. l.

Ferenczy Károly

szaládi tulajdonban maradt festmé-
nyei:

37. Béni bársonyhabátban. („Ifjú arc-
képe".) Élet nagyságú. Nagybánya,
közép-időszak. Emlékkiállitásán
szerepelt.

38. Noémi kibontott hajjal. Nagybánya,
közép-időszak. 104 x 67 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ér.
(1935.) Nyugat k. - 191 l. - 24 t. - 172. l.

Ferenczy Károly

naládi tulajdonban maradt festmé-
nyei:

39. Cipőgombakés (Emlékkiállításán Öltöztetés címmel kiállítva) Karai nagybányai mű. 62 x 77,5 cm.

40. Ifj. Hegedüs Sándor arcképe. Budapest, közép-idő. Gaz nem élet-nagyságú. Az ifj. Hegedüs Sándor tulajdonában lévő kép előtanulmánya.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly, Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 172. l.

Ferenczy Károly

Galáci tulajdonban maradt festmé-
nyei

41. Tésülés. Budapest, közép-idő. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ 138 x 107 cm. Ennek
sötét változata báró Hatvany
Ferenchél.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., – 172. l.

Ferenczy Károly

szaládi tulajdonban maradt festményei:

42. Anya és gyermeke. Kisöi nagybányai mű. (A végleges hép élet-nagyságú vázlata. Egy másik, hasonló dr. Moskovits Miklós tulajdona.) 110 x 75 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugatk.-191 l., 24 t.- 172. l.

Ferenczy Károly

családi tulajdonban maradt festményei:

43. Hármas arckép. A 2 Új Magyar Képtárban lévő Hármas arckép (Testvérek) befejezetlen változata / Béni arca és alakja befejezetlen /. Nagykánya, 88 x 147 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 172. l.

Ferenczy Károly

Galádi tulajdonban maradt festményei:

44. A tékozló fiú hazatérése. Nagybánya. 140×185 cm. Nagyméretű vázlat a Schuler Gusztávné tulajdonában lévő képhez. Mindkettő szebb, mint a báró Hatvany Ferenc tulajdonában lévő kétalakos vázlat, vagy a dr. Schmidek Tibornál lévő hisebb vázlat.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 172. l.

182.

Ferenczy Károly

Családi tulajdonomban maradt festményei:

hS. Álló meztelen nő, zöld háttérrel. Vázlatos. Budapest, 1911 körül. 91 x 62 cm.

46. Fernezelyi völgy. 74 x 85 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ón. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 172. l.

Ferenczy Károly

családi tulajdonban maradt festményei:

47. Pieta. Nagybánya, 1913. Kompozíció-vázlat, az eredeti képnél nincsebb. 86 x 116 cm.

48. Idősb. Ferenczy (Freund) Károly képmása. Szentendre, egészen korai, a szentendrei verandán készült. 60 x 63 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. 191 l., 24 t. — 172. l.

Ferenczy Károly

vallási tulajdonban maradt festményei:

49. Ferenczy Ferenc képmása. Szentendre. Életnagyságú mellkép. 56×45 cm.

50. Ismeretlen képe (Valér). Szentendre. Életnagyságú térdkép.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.)
Nyugat k.- 191 l., 24 t. — 173. l.

Ferenczy Károly

naládi fulajdonban maradt festmények:

51. Kövér bizhózó. (1908?). Budapest. Egyidejű Jámbor Lajos bizhózóival. 47x47. Emlékkiállitásán szerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t. — 173 l.

Ferenczy Károly

Családi tulajdonban maradt festmé-
nyei:

52. Vénusz - csendélet. Nagybánya. Az
emlékkiállítás tárgymutatójá-
ban tévesen 1908- as évnám —
helyesen 1903. 57 x 34 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ér.
[1935] - Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 173. l.

Ferenczy Károly

családi tulajdonban maradt festmé-
nyei:

53. Az első nagybányai kiállítás
plakátja. Nagybánya. 86×119 cm.
Kicsinyített nincs reprodukciója a
kiállítás tárgymutatójában. Tem-
pera: Egy másik nagybányai pla-
kátterv Schuleré volt.

Ferenczy, Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t – 173. l.

Ferenczy Károly

családi tulajdonban maradt festmények:

55. Kiss József képmása. Budapest, 1896. 31 x 24 cm. Egyszínű olajfestmény, vöröses barna, sienai és kremsi fehér. Emlékkiállításán szerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ér. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 173. l.

189.

Ferenczy Károly

- családi tulajdonban maradt festményei:

56. Herrer Cézár és neje. A kétszer megfestett kép egyik példánya (a másik Herrernéé). Élet-nagyságú. Nagybánya.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 173. l.

Ferenczy Károly

családi tulajdonban maradt festményei:

57. Vasárnap délután. 89 x 90,5 cm. Várlatos. Nagybánya. (Bányárember patak partján.)

58. Béni, szakállos. Emlékkiállításán Archéptanulmány címmel. Nagybánya. 73 x 67 cm. Replikája báró Hatvany Ferencnél.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t. - 173. l.

Ferenczy Károly

családi tulajdonban maradt festményei:

59. Béni, nakálla II. (ill. III.) A_2 előző változata festés közben. Életnagyság.

60. Alagi versenyló. 21 x 23,5 cm. Pasztell. Változat.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 173. l

Ferenczy Károly

Galádi tulajdonban maradt festményei:

61. Dám szarvas. Tanulmány a Szarvasetetéshez. München. 31 x 37 cm.

62. Krisztus fekvő alakja (a nétvágott nagy Pietából). Egy másik ~~ré~~ részt (Mária és Magdolna) Ujlaki Müller Pál vett meg; a harmadik szent János alakja...?

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 173. l.

Ferenczy Károly

naládi tulajdonban maradt festményei:

63. Jegyespár. Budapest, hérői hornak. 90 x, 62 cm. Befejezetlen – egyetlen vázlata egy kivitelre nem került képnek. (Fél életnagyságú ülő alakok.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 174. l.

Ferenczy Károly

családi tulajdonban maradt festmények:

64. Fej-, és kéztanulmányok (a Három királyokhoz) kis vánnon (kb. 30×50 cm) öme nem függő rézlettanulmányok.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 174. l.

Ferenczy Károly

családi tulajdonban maradt festményei:

65–71. Arckép-előfanulmányok:

Breitner Zsigmond T. és II., Schuler Gusztávné, Szalavszky Gyula, Csathó Kálmán kúriai elnök, Weidinger Miksa, Weidinger Miksáné. Életnagyságúak, kb. a bér bép méretében. Befejezettség szempontjából eltérőek.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k. – 181 l., 24 t. – 174. l.

Ferenczy Károly

szaládi tehajdonban maradt festmé-
nyei:

72. Hármas arcképvázlat. Lényegesen
korábbi az ismert Hármas arcképnél, vázlatos, nem nagyméretű.
Noémi és Valér, mint gyermekek,
Jokko vevő kutyájukkal.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 174. l.

Ferenczy Károly

szalódi tulajdonban maradt festményei:

73. Virágot öntöző fiatal nő, kazján gyermekkel. Befejezetlen tanulmány: az alak, sebtvénnel felrajzolva, egy réze megfestve. Szentendre. Kb. fél életnagyság.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 174. l.

Ferenczy Károly

családi tulajdonban maradt festményei:

74. Költő lanttal tájban. Egyszínű barna illusztráció-vázlat, valószínűleg Bródy Sándor valamely művéhez. (Bródynak több illusztrációt csinált a „Fehér könyv"-hez és talán az „Ezüst kecskéhez" is. Ezek eredetijei ismeretlen helyen.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 174. l.

Ferenczy Károly

naládi tulajdonban maradt festmérnyei:

75-79. Rendkívül vázlatos munkák: a Keresztlevételnek a néglegestől eltérő kompozíciója; Éva, - töredék egy Ádám és Éva kompozícióvázlatból; a nagybányai volt Réti-ház; az Unió-klubban levő ökrös hép vázlata; egy elkerdett virághegyi táj.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly - Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 174. l.

Ferenczy Károly

Vörösváry Andor. tulaj donában lévő festményei:

80. A Hegyi beszéd várlatai. Teljes kompozíció-várlat. Kb. 90x110 cm. Farkas Richárdé volt.

81. Virágokat öntöző leányok. Emlékkiállításán „Lányok virágokat gondoznak" címmel. Szentendre. Nagy lép. életnagyságú alakokkal. Kosztolányi Gyuláé volt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 174. l.

Ferenczy Károly

Vörösvárv Andor tulajdonában lévő festményei

82. Arcképtanulmány kalapos nőről. Kissé vázlatos, nyilván hivatalos modellről, 1900 körül. Fél életnagyság, álló térdkép, ill. fél-alak.

83. Virágcsendélet. Nagybánya, kérő: időnak. Nem nagy kép.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 174–175 l.

Ferenczy Károly

Vörösváry Andor tulajdonában lévő festményei:

84. Fürdő férfiatok. (Emlékkiállitásán szerepelt.) Nagybánya, 1912. Előbb Schuler Gusztáv, 90x110 cm. Farkas Richárdé volt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 175. l.

Ferenczy Károly

Dr. Vörösváry Miklós tulajdonában lévő festményei:

85. Vörös fal. Nagybánya, 1910. Igen valószínű.

86. Virágcsendélet, Nagybánya, hasonló Vörösváry Andorához.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 175. l.

Ferenczy Károly

Dr. Vörösváry Miklós tulajdonában lévő festményei:

87. Fürdő-hép. Vázlatos: A héröbbi, 1912-iki fürdőhép-időnakból, – egy mesteleu férfialakkal.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 175. l.

Ferenczy Károly

Spar Ber Bernát tulajdonában ~~[illegible]~~ lévő festménye:

88. Izvorai ökörcsorda (az izvorai legelőn, Naspárnya közelében). 1911., kl. 65 x 70 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t.-

175. l.

Ferenczy Károly

Sparber Henzik tulajdonában lévő festményei:

89. Izvozai öhörcsorda II. Hasonló Sparber Bernátéhoz, méret is hasonló, kb. 65 x 70 cm.

90. Két festő kertben, napnyugta után (nagybányai szertjében) csaknem életnagyságú alakok. Aki fest: Münich Ödön, a másik Ferenczy Valér.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l. + 24 t. - 175. l.

Ferenczy Károly

Fernbach Károly tulajdonában lévő festményei:

91. Festő és modell. Nagybánya, 1901 vagy 1902. Nagy kép, élet nagyságú alakokkal. Kapcsolatban a múzeumi Festő és modell c. képével és a három királyokkal (a modell a nagybányai Ember cigánylány, a cigányok kép kártyavető nője).

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 17 Ft. l.

Ferenczy Károly

Fernbach Károly tulajdonában lévő festményei:

92. Cigányok II.. Az ismert múzeumi, ill. modern képtári három alakos Cigányok változata. Előtanulmány-ként készült akkor. – Az alakok lent levágva, lábak nélkül. Kb. fél-életnagyság.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. –

176. l.

Ferenczy Károly

Wertheimer Adolf tulajdonában lévő festményei:

93. Borús táj kecskékkel. Emlékkiállításán: Fernecsely, Nagybánya mellett. 80×88 cm.

94. Bertalan-kert, borús. 90×105 cm. Közép-időszak.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) – Nyugat k., 191 l., 24 t. – 176. l.

Ferenczy Károly

Kohn Imre tulajdonában lévő festménye:

95. Bertalan-kert napos. (Wertheimer Adolf tulajdonában lévő ~~képe~~ borús képének változata erős napsütésben.) Méret kb. aronos (90×105 cm.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 176. l.

Ferenczy Károly

Márk Lajos tulajdonában levő festmények:

96. Müncheni park. Kb. 50×60 cm. – korai müncheni Bizonyára a Neuwittelsbach közelében levő Hirschgarten.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é. n. (1935.) Nyugat 6.– 191 l., 24 t — 176 l.

Ferenczy Károly

Bloch Leónál lévő festménye:

97. Szőke zutén parantlány. Élet-nagyságú fél-alak. Nagybánya, 1899. Eredetileg nagy kétalakos kép volt: parantlány és legény. A képet szakszem befejezte. Valér nem emlékszik, mikor vágta ketté. A legény alakját megsemmisíthette, mert nem került elő. Kb. 45 x 60 cm. Nagybányai hertjében készült.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 176. l.

Ferenczy Károly

Schuler Gusztávné tulajdonában lévő festményei:

98. A tékozló fiú hazatérése. Végleges, befejezett mű. Emlékkiállításán szerepett. Nagy, nem egészen életnagyságú alakok (kisebb, mint a 44. szám alatt felsorolt vázlata) Nagybánya, 1908.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 176. l.

Ferenczy Károly

Schuler Gusztávné tulajdonában
lévő festményei:

99. Schuler Gusztávné képmása.
Budapest, 1916. Élet magyarázó
térdkép. Emlékkiállításán sze-
repelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 176. l.

Ferenczy Károly

Bosnyák Izsó ~~nal~~ tulajdonában lévő festményei.

100. Fekvő meztelen nő (zöld drapériával és fehér lepedővel leterített pamlagon. Nagy, életnagyságú. Budapest, középidőszok.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 176. l.

Ferenczy Károly

Bosnyák Szeró tulajdonában lévő festményei:

101. Szobalány. (ugyanaz a nő ruhában; karosszékben ülve, miret az előző Fekvő mertelen nő c. képen). Életnagyság. E könyvben reprodukálva.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 241. – 177. l.

Ferenczy Károly

Bosnyák Izsó tulajdonában lévő festményei.

102. Két mezteleu nő (egy nőbe és egy barna diváron fekve). Budapest, 1915 vége vagy 1916 eleje. Nem nagy, kb. fél életnagyság. (A barna nő a nagy, fehér gyöngysoros mezteleutrép modellje.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 177 l.

Ferenczy Károly

Lakos Miklós tulajdonában lévő festmények:

103. Artista-pár. Budapest, 1912. E könyvben reprodukálva. Előnöv Kellner Adolfé volt. Kiállítva San Franciscoban, 1915-ben. Emlékkiállításán nem szerepelt

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t.- 177. l.

Ferenczy Károly

Dr. Oppler Emil tulajdonában lévő festményei:

104. Birkózók. Budapest. (a 103. sz. alatti Artista-párral egy időszakból.) 67 x 67 cm.

105. Grandelet: Nyúl és kakas. Nagybánya, 1910, vagy korábbi. 52 x 78 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t.- 177. l.

Ferenczy Károly

Dr. Csáki László tulajdonában lévő festménye:

105. Fürdő legények. (3 meztelen akt a nagybányai Plisza patakmál, ahol valamennyi fürdőhép készült.) 90 x 105 cm. Előbb Nemes Marcelé majd Färber Simoné volt. Emlékkiállitásán szerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 177. l.

Ferenczy Károly

Dr. Schmidek Tibor tulajdonában lévő festményei:

107. Birkózók. Vázlat. Budapest, 1908 körül. (Egy merlin és egy piros birkózódresszes férfi birkózik, egy zöldruhás néző.) 50×63 cm. Előbb Fónagy Aladárné volt.

108. Birkózók. (A dr. Oppler Emil tulajdonában lévő (104. sz.) kép ~~vázlata~~ vázlata.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k.: - 191 l., 24 t. - 177. l.

Ferenczy Károly

Dr. Schmidek Tibor tulajdonában
lévő festmények:

109. Archeológia. A Néprajzi Múzeum tulajdonában lévő tempera-kép bíróval, befejezetlen olajvázlata. Méretek: 46 x 77 cm. E könyvben reprodukálva.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. - 1911., 24 t. - 177 l.

Ferenczy Károly

Dr. Schmidek Tibor tulajdonában lévő festményei:

110. Nő macskával. Gouache- vagy tempera-vázlat. 11x20 cm. München.

111. Cimlapterv: Olvasó nő erdőben. Nagybánya, korai. A Jugend számára készült. Vázlatos. 36x27 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 1911, 241. – 177. l.

Ferenczy Károly

Dr. Schmidek Tibor tulajdonában lévő festmények:

112. Kékruhás kézimunkáró nő, vázlat. A garmischi Galádkép tervéhez. 45 x 30 cm.

113. Anya gyermekkel, vázlat. Nagybánya. Igen vázlatos. 46 x 36 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 178. l.

Ferenczy Károly

dr. Schmidek Tibor tulajdonában lévő festményei:

114. A tékozló fiú haratérése, várlat. A végleges képnél kisebb, kb. 85 x 110 cm.

115. Fekvő mezteln nő, várlat. A „Hemyélés" c. képhez, meglehetősen bidolgozott. Kb. 45 x 67 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 178. l.

Ferenczy Károly

Dr. Schmidek Tibor tulajdonában lévő festményei

116. Vörös fal. Kevésbé vázlatszerű, mint a Vörösvárv-féle. Kb. 76 x 100 cm.

117. Kézimunkázó nő kertben. Nagybánya, 1904 körül. (a nő ruhája sárga.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 178. l.

Ferenczy Károly

Dr. Schmidek Tibor tulajdonában lévő festményei:

118. Lótanulmány a Mázon királyokhoz. 47 x 56 cm. Emlékkiállításán szerepelt.

119. Fürdő férfiak. Vázlatos. Nagybánya, 1912. 115 x 80 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 178. l.

Ferenczy Károly

Dr. Schmidek Tibor tulajdonában lévő festményei:

120. Két költ kacsa. 53 x 95 cm.
(e könyvben reprodukálva)
Emlékkiállításán nerepelt?

121. Egy költ kacsa. (almákkal és vázával bátul. Emlékkiállításán nerepelt

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 178. l.

Ferenczy Károly

Kacsacsendéletesből Emlékkiállításán 3 volt (1 Wertheimer Adolf, 1 Borbás Andor és 1 ismeretlen tulajdonostól) Volt még kacsacsendélete egy. Andrássy Gyulának és Gáthy ~~Fül~~ Fülöpnek is. De Ferenczy nem festett ennyit. Az itt emlitett (Schmidek + Tiboré) henült Andrássyn, Wertheimeren, Frenkel Esnön herentül Schmidekhez. (121. n. alatt.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 178. l.

Ferenczy Károly

dr. Schmidek Tibor tulajdonában lévő festményei:

122. Wedgewood-hérlet és kalác. Nagybánya, 1911 vagy azután. 58 x 80 cm.

123. Bazsarózsa. Egész vázlatos, hérői. 72 x 100 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 178 l.

Ferenczy Károly

dr. Schmidek Tibor tulajdonában lévő festményei:

124. Virágzó fa. Szentendre, tanulmány-nerü. 33×24 cm.

125. Pieta. Vízfestmény (ceruzakorvonalak, vízfestményei több minnel nincsenek, mint a kép.) 18×21 cm. Emlékkiállításán nerepelt

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.– 191 l., 24 t.– 178. l.

Ferenczy Károly

dr. Schmidek Tibor tulajdonában lévő festmények.

126. Két mezteleu nő, dobogón állva. Budapest, 1904 körül (a „Festő és modell idejéből).
95 x 100 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 178. l.

Ferenczy Károly

Sándor Fülöp tulajdonában lévő festménye:

127. Két meztelen nő, elöbogón állva. Budapest, 1904 körül. Rom restaurálás helyenként elrontotta. (2 akt modellt áll.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. – 171 l., 24 t. – 178–179. l.

234.

Ferenczy Károly

Ifj. dr. Salgó Sándor tulajdonában levő festmények.

128 Ház fák közt (Nagybányai otthona, műtermének ablakával.) Kozai időszak. Kb.: 80 x 100 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ín. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t.- 179. l.

Ferenczy Károly

Dr. Molnár Béla tulajdonában lévő festménye:

129. A nagybányai Kerenthegy esti napban. Nagybánya, 1900. 80 x 88 cm. Schuler Gusztáné volt. Emlékkiállitásán szerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 179. l.

Ferenczy Károly

Dr. Neuwirth Alfréd tulajdonában lévő festmények:

130 Béni mint kisfiú vörös ruhában. Az utolsó münchens évből. (E könyvben reprodukálva) Kell Jenőé volt. Emlékkiállitásán szerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 179. l.

Ferenczy Károly

Dr. Neuwirth Alfréd tulajdonában lévő festményei:

131. Őszi tái (Plisza), ülő nőszkezuhás férfialakkal. Nagybánya, 1912 vagy 1913. Kb. 85 x 95 cm. (E könyvben reprodukálva.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 179. l.

Ferenczy Károly

dr. Nádor Henrik tulajdonában lévő festmény:

132. Béni és Noemi az Izvorán
Kézi időnak, kb. 80 x 90 cm.
(változata Andreevits Melanie tulajdonában) Emlékkiállitásán szerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 179 l.

Ferenczy Károly

Káldi Jenő tulajdonában lévő festmény

133. Tanulmány a Három királyokhoz. (Keleti viseletű férfialak tarka lovon) 81 x 62 cm. Schulevé volt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 2 kt. -

179. l.

Ferenczy Károly

dr. Basch Lóránt tulajdonában lévő festményei

134. Józsefet eladják testvérei, kompozíció-vázlat. A nagy kép egyetlen festett vázlat. Ferenczy Valér szerint. Kb 80 x 90 cm. Nagybánya, 1900. Sváb János volt Emlékkiállításán szerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 179. l.

241.

Ferenczy Károly

dr. Basch Lóránt tulajdonában lévő festményei:

135 Fatorzsön ülő férfi. Garmisch. – tanulmány a szerbe vett. Galádhoz. Mauthner Zoltáné volt. Kb. 80x90. Emlékbi-állításán szerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 241. – 179. l.

Ferenczy Károly

dr. Basch Lóránt tulajdonában lévő festményei:

136 Lovak vízben, félmertelen férfi-lovassal. Várlat a szépművészeti múzeum tulajdonában lévő, hozzá nagybányai „Lovak" képhez. Kis kép, kb. 30 x 40 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 241. - 179 - 180. l.

Ferenczy Károly

Beczkói Biró Henrik tulajdonában lévő festmény:

137. „Henyélés". Budapest, 1908. (Két életnagyságú alak.) Kb. 170×140 cm. Emlékkiállitásán szerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 241. – 180. l.

Ferenczy Károly

Urbán Erzsébet tulajdonában lévő festmények:

138. Porcellán - papagájok. Budapest, 1910 vagy 1911. 41,5 x 58 cm. Nemes Marcelé volt

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 247. - 180. l.

Ferenczy Károly

Dr. Meller Simon tulajdonában lévő festménye:

139. Bazsarózsák 54×65 cm. Nagybánya, 1911. (E könyvben reprodukálva) Emlékkiállításán szerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 180. l.

Ferenczy Károly

Iványi-Grünwald Béláné tulaj-
donában levő festménye

140. Tanulmány a tlegyi beszéd-
lies. (Fehetezuhás fiatal nő-
Bilcz Irén, a hérőbbi Grünwald-
né) 70 x 33 cm. Emlékkiállí-
tásán szerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ém.
(1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t.- 180. l.

Ferenczy Károly

Herman Lipót tulajdonában lévő festménye:

141. Cigányok felén gyermektől. Nagybánya, 1901 vagy 1902. (Idegen kéztől elmázolva.) Ferenczy Károly egyik kedvenc szép-ideája a cigány-hozmakból (lopott szőke lányokat vennek körül a cigányok, Enter nevű cigány-modellje édesgetőn nyúl a gyermek felé.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. [1935.] Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 180. l.

Ferenczy Károly

özv. dr. Dalnoky Béláné sz. Kohner
Alice tulajdonában lévő festményei:

142. Fehér georginák, kínai vázában. Nagybánya, korai kb. 1904-6 közt. 64x49,5 cm.

143. Napos fenyők e nagybányai ligetben. kb. 1906-7 közt 64x71 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 180. l.

Ferenczy Károly

özv. Holitscher Béláné tulajdonában lévő festményei:

144. Nagybányai klastromrét délutáni napban, sövénnyel. Középidő, kb. 1906-7. 90 x 104 cm. Emlékkiállitáran szerepelt

145. Őszi fáj két kunyhóval. Ferneczely, Nagybánya mellett, 1908 k. 77 x 93 cm

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 180-181. l.

250.

Ferenczy Károly

özv Herrer Cézárné sz. Drumár Alexandrin fulajdonában lévő festményei:

146. A Herrer – házaspár képmása. Nagybánya, 1904. 98 x 91 cm., lent szürkére festett csíkkal – így a kép maga 91 x 87. Emlékkiállításán bemutatva.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – – 181. l.

Ferenczy Károly

özv. Herrer Cézárné sz. Drumár Alexandrin tulajdonában lévő festmenyei:

147. Herrer Cézár képmása. Nagybánya, 1898 körül. Életnagyságú mellkép, 55 x 37 cm. Fent a sötét háttérben Ferenczy Károly ajánlása Drumér Xandrinnak olasz nyelven. „Alla Signorina Xandrina" és helyt. Emlékkiállításán bemutatva.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 181. l.

Ferenczy Károly

özv. gr. Andrássy Gyuláné tulajdonában lévő festménye:

148. Carasco, versenyló. Alag, 1906?
Kb. 50 x 70 cm

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 181. l.

Ferenczy Károly

báró Hatvany Ferencz tulajdonában lívő festményei:

149. Fésülés. Budapest, közép-idő (1903 vagy 1904.) 128 x 112 cm. Igen sötét.

150. Szakállas fiatal férfi képmása. (Ferenczy Béni.) Nagybánya, késő időnak. 76 x 65 cm. (E könyvben reprodukálva.) Hasonló, csaknem aronos kép a család tulajdonában.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 181. l.

Ferenczy Károly

báró Hatvany Ferenc tulajdonában lévő festményei:

151. A Három királyok vázlata. Nagybánya, 1898. (Mind a három alakkal, de a nagy képtől eltérően magas képformátum, keresebb erdőháttér.) 68 x 55 cm. Igen vázlatos. Emlékkiállításán bemutatva.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 181 l., 24 t. – 181. l.

Ferenczy Károly

~~Báró~~ egy kis képe (33 x 37 cm) van még báró Hatvany Ferencznél, az Ingalmas Szamaritánus. Egyéniségéner nincs nyoma, de elképzelhető, hogy párizsi tanulóéveiben készítette (a Julianban hasonlóhat pályázatszerűen festettek a növendékek – Ferenczy Valér ugyan nem emlékszik, hogy apja részt vett-e ezeken.

Ferenczy Valér. Ferenczy Károly. Bp-én. (1935) Nyugat k. – 191 l., 247 – 181–182 l.

Ferenczy Károly

dr. Majovszky Pál tulajdonában lévő festményei.

152. Lovasok a krácsfalusi Izvorán. (Emlékkiállitásán Hazatérés cimmel.) (Ferenczy Károly 2 Izvora nevű tanyán festett, de ez más a szomszéd Mármaros megyében van.) Kb 60×70 cm. magasolajban.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ég. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 241. – 182. l.

Ferenczy Károly

Unió-klubban lévő festménye:

153. Tájkép ökrökkel. Nagybánya, 1906. Ferenczy Károlytól báró Hatvany Deutsch Sándor vette meg és ajándékozta az Unió-klubnak. 98 x 115 cm. Emlékkiállitásán bemutatva.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t.- 182. l.

Ferenczy Károly

Bedő Rudolf tulajdonában lévő festménye:

154. A cigánylány vázlata. Budapest, 1915. A hétalakos mertelen cigánylányhoz; csak a fekvő alak; igen vázlatos. 30 x 51 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 182. l.

Ferenczy Károly

dr. Moskovits Miklós tulajdonában lévő festményei:

155. Anya gyermekével. Nagybánya, 1912. A végleges képtől eltérő előtanulmány. 112 x 80 cm.

156. Alvó nő. 12 Új Magyar Képtárban lévő Alvó nő előtanulmánya. 120 x 145 cm.

Ferenczy Valéria: Ferenczy Károly. Bp. ón. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 182. l.

Ferenczy Károly

dr. Moskovits Miklós tulajdonában lévő festményei:

157. Bazsarózsa, rokokó vázában. Kéziratok. Három a felismerhetetlenségig vázlatos.

158. A nemzetközi kertben. München. 48×51 cm. A Nemes-gyűjteményből. (E könyvben reprodukálva. Emlékkiállításán bemutatva.

Ferenczy Valéria: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 182. l.

Ferenczy Károly

Neubauer Hermin tulajdonában lévő festményei:

159 Anya gyermekével. Nagybánya, 1912.
(Ferenczy ezzel a képpel hosszasan foglalkozott. Valamennyinél befejezettebb. életnagyságú vázlat ill. előtanulmány a végleges Anyához, - beállításában eltér attól és a dr. Moskovits Miklós és a család tulajdonában lévő 2 egymáshoz hasonló vázlattól is.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 182-183. l.

Ferenczy Károly

Neubauer Hermin tulajdonában lévő festmények.

160. Capri. A nápolyi festőművész időnaklól. Kb. 24×30 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 183 l.

Ferenczy Károly

özv. dr. Vadász Lajosné tulajdonában lévő festményei:

161. Dáliák. Nagybánya, kéjöi időnek 70 x 57 cm. (Nyulánkabb vokos, mint más csendéletein.) Valószínűleg az az a csendélet, amit Kellner Adolf vett meg.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., zut. – 183. l.

Ferenczy Károly

özv. dr. Vadán Lajosné tulajdonában lévő festményei:

162. Porcellán – papagájok. Hasonló a 138. n. alattihoz, de magas alak. 71 x 55 cm. Kiállítva Velencében, 1914. Ez készült másodnozzal, sokkal gyorsabban. Egyöntetűbbnek tartotta Ferenczy. Tőle dr. Lázár Béla vette meg.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 183. l.

Ferenczy Károly

dr. Miklós Gyulánál lévő festménye:

163. Plisza: Patak kalappal és lepedővel. Kisebb változata a Szépművészeti Múzeum letétjeként a debreceni városi múzeumba kiadott nagy képnek. (13. sz. alatt.) Kb. 80 x 90 cm. Befejezett, eltérően Ferenczy kisebb változatoktól. Emlékkiállításán bemutatva.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp.-én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 1831.

Ferenczy Károly

özv. dr. Fialka Gusztávné tulajdonában lévő festménye

164. Fürdő ifjak. 76 x 90 cm kb. (magas alak). Korábbi, mint a Vörösváry vagy dr. Láki tulajdonában lévők, viszont hiróbbi, mint a dr. Miklós Gyulától a Szépművészeti Museum számára megvásárolt, vagy az özv. Grünwald Mórné tulajdonában lévő (utóbbi eulékkiállításán bemutatva.)

Ferenczy ~~Ka~~ Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 183. l.

Ferenczy Károly

Gyöngy József tulajdonában lévő festményei:

165. Federigo. Életnagyságú mellkép keretben. Garnisch vasy közvetlenül előtte München. Feltehetően ez az a kép, mely az első nagybányai kiállításon ~~[illegible]~~ (a tárgymutatóban) „Munkás arckép" címmel szerepelt. (Más művére ez a cím nem illik.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 244. - 183-184. l.

Ferenczy Károly

meg nem nevezett magántulajdonos biztosában lévő képei

166. Napos tój a nagybányai festő-iskola mellett. 1906 körül. 91 x 105 cm. Ferenczy tól Gallwig vette meg (a Japán-kávéházi tőzsdetársaság tagja) – jelenlegi tulajdonosa az Ernst-ankción.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 184. l.

Ferenczy Károly

meg nem nevezett magántulajdonos biztokában levő képei:

167. A Jókai-domb. 108 x 109 cm.
1906. Nagybánya.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 184. l.

Ferenczy Károly

meg nem nevezett magántulajdonos birtokában lévő képei:

168. Vörös fal. (Karosszékben ülő, olvasó férfialakkal.) 91 x 91 cm. Emlékkiállításán bemutatva, mint Kellner Adolf tulajdona.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t. - 184. l.

Ferenczy Károly

eddig felsorolt képein kívül még 103 szerepelt emlékkiállításán. Ezen kívül képeinek kis hányada műhereshedői tulajdonban található meg, ~~a~~ ~~amelyről~~ Egy másik csoportról csak levelekből van tudomása Ferenczy Valér-nak – ezek adatait nem közli (kivéve, néhány előbb ismertetett művel)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k.-- 1911., 24 t.-- 185. l.

Ferenczy Károly

Öreg és fiatal cigány című képe eredetileg Grünwald Mór, majd Bettelheim Mór tulajdona volt. Emlékkiállításán szerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t.- 185 l.

Ferenczy Károly

13 képéről tud Ferenczy Valér, mely műkereskedelmi forgalomban van, 2 nak 2 művet ismer levélből atyjától.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t.- 185.

Ferenczy Károly

nyolc képe van a Manno-Morvay család birtokában (kettő közülük itt reprodukálva), hat Petrovics Elek gyűjteményében, három Ernst Lajosában (egy itt reprodukálva), az archépek pedig állandóbb tulajdonosoknál. Ezek a képek az emlékkiállítás katalógusában szerepeltek, itt felszolásunk kimarad.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 1918., 247. – 185-186. l.

Ferenczy Károly

olyan művei következnek, melyek emlékkiállításán nem szerepeltek, Ferenczy Valér másutt sem látta visszont őket, de tudomása van róluk. (Régi emlékeire, régi feljegyzéseire támaszkodva.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t.- 185 l.

Ferenczy Károly

ismert hollétű képei:

287. Bukovinszky Arthurné sz. Juhos Irén képmása. Budapest. A szent-endrei időszakból. Az átírás volt tulajdona.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1936.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 18 6. l.

Ferenczy Károly

ismert bollétii festményei:

288 Szarvasetelés München. /Nagy kép, sok alakkal/ /Tollvázlata Ferenczy Valér tulajdona/ Zágráb Tisztikasszinó.

289. Gömöry Olivér képmása. Élet nagyságú térdkép. Özv. Gömöry Olivérné n. Maróthy Margit. tulajdona, felvidéken

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t.- 186 l.

Ferenczy Károly

ismert kollétii festményei:

290 Ökonchép napsütésben. 1900 körül. Nagybányán, kánik mellett hertjében festette (tányérsapkában, cvikkerrel). Ernst Lajos gyűjteményében. (Ekkor, ugyanitt festett egy fiatal parantpárt. Ebből vár a Bloch Leo tulajdonában lévő lány maradt meg.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 1861.

Ferenczy Károly

ismert bollétü festményei:

291. Kerentlevétel. Előbb Jánosi Béla vette meg, az ő hagyatékából Marosvásárhely városa (Târgu Mures). Kultúrpalota.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp.-én. (1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t.- 186. l.

Ferenczy Károly

ismert kollétu festményei:

292. Szinyei Merse Pál képmása ~~Ét~~
Életnagyságú férdkép. (Dr. Lázár Béla „Paul Merse von Szinyei" c. monográfiájában szines reprodukciója.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly Bp-én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 241 –

186. l.

Ferenczy Károly

281.

Lenő: idő nakában hérített archépei:

293. Csatkó tábla elmök. Térdkép.
Országos Kaszinó.

294. Szalavszky Gyula elmma-
gyarban. Térdkép Nyitrameg.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. – 181 l., 24 t. – 186 l.

Ferenczy Károly

hérői idő nahában hérőstett archépei.

295. Fialka Károly díszmagyarban.
Térdhép. Krassó-Szörény-
megye.

296. Báró Grödel Hermann. Ülő
térdhép.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. en.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 186. l.

Ferenczy Károly

héró: időszakában készített enchépei:

297. Grünwald Wilmos. Álló térdhép. özv. Grünwald Wilmosné tulajdona.

298. Weidinger Miksa. Ülő, naknem térdhép. Özv. Weidinger Miksáné tulajdona.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 181 l., 24 t. – 186-187. l.

284.

Ferenczy Károly

Kérői időszakában készített archépei:

299 Weidinger Miksáné Azonos méretű Weidinger Miksa archépével. Az ábrázolt tulajdona.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-Ch. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t.- 187. l.

Ferenczy Károly

kérői művei:

300. Hazatérő favágók borús világításban. Az Új Magyar Képtárban lévő napos kép változata. Mérete kicsit nagyobb az utóbbinál mely 60 x 95 cm. Dr. Grósz Emil tulajdona.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t.- 187. l.

Ferenczy Károly

Kérői művei:

301. „Rét-utca", Nagybánya. 1909 körül. Nem nagy kép, reggeli világításban. Valószínűleg báró Haupt-Strummerné, aki Ferenczy Károlytól vette meg

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 187. l.

Ferenczy Károly

hérői művei:

302. Vak katona. Budapest, 1915 vagy 1916. Kb. 40 x 50 cm. / tábori egyenzubában ülve, térdhép/. Németh Béla középiskolai tanár tulajdona.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t.- 187 l.

Ferenczy Károly

kérő: műnei:

303 Parkrénlet Lipik fürdőn. Kis hép. 1916. Özv. dr. Bálint Rezsőné tulajdona.

304. Lovas nekér bóban. Pantell. Nagybánya (a műterem ablakból.) Nem nagy hép. 1901. Özv. Wolfner Józsefné tulajdona.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t.- 187. l.

Ferenczy Károly

ismeretlen helyen lévő művei

305 Noémi kisgyermekkori arcképe. München. Éktvagyságú ülő térdkép, szürke ruhában. Ferenczy 1913-ban, gyűjteményes kiállításán az Ernst-múzeumban eladta. Az eladási könyvben csak „Weisz" név szerepelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ér. (1935.) Nyugat k.-191 l., 241-- 187. l.

Ferenczy Károly

ismeretlen helyen levő művei:

306. Mrs. Johnson archépe. Nagybánya, 1896. / Hollósy amerikai tanítványának, Johnsonnak édesanyja / / Első nagybányai lakásának (a Robelly-háznak) hertjében festette a képet.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 187. l.

Ferenczy Károly

ismeretlen helyen lévő festményei:

307. Jánosi Béla és neje. Kettős arcnép, életnagyságú ülő alakok, térdig.

308. Festő és nérője szabadban. Nagybánya, 1905 körül. (Malonyay könyvében reprodukálva.) Gróf Andrássy Gyuláé volt. Nem nagy nép.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 247.-

188. l.

Ferenczy Károly

292.

ismeretlen helyen lévő festményei:

309. Lovas szekér kapu aljában. Nagybánya, 1900 körül. (A régi, bécsett nagybányai nálloda kapuja, a fa-varos falán „Sir John". / Borús világítás. Kb. 40 x 50 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. ér. (1935) Nyugat k. – 191 l., 24 t. – 188. l.

2.93.

Ferenczy Károly

ismeretlen helyen lévő festményei:

310. Az alagi trenirpálya. Tájkép lovak nélkül, valóminőleg tanulmány egy tervezett lovas képhez. Kb. 50 x 60 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935-) Nyugat k.- 191 l., 24 t.- 188 l.

Ferenczy Károly

ismeretlen helyen lévő festményei:

311. Virágbegyi domboldal apró gyümölcsfákkal. Nagybánya. Kb. 100 x 100 cm. Jellemző felhők a hozai nagybányai időszakából. (utánozták). E könyvben egy régi fénykép után reprodukálva. A Könyves Kálmán cég vette meg egykor Ferenczy más képeivel együtt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t.- 188. l.

Ferenczy Károly

ismeretlen helyen lévő festménye:

312. Virágcsokor domboldal apró gyümölcsfákkal. II. A 311. sz. kép változata.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp.-én. (1935.) Nyugat k.-1911., 24t. – 188. l.

Ferenczy Károly

ismeretlen helyen lévő festményei:

313. Dombokkal erdőirtással. (A nagybányai Virághegy). 1910 körül. Kiállítva az 1913. évi gyűjteményes kiállításán az Ernst-múzeumban. Kb. 70 x 80 cm.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t.- 188. l

Ferenczy Károly

ismeretlen helyen lévő festményei:

314. Lussini tengerpart. (Emlékbiállításán 2 lussingrandei tengerparti képe szerepelt, egyik Lukács József, a másik ösv. Engelmann Zsigmondné tulajdonából. De Engelmann Zsigmond 3 Ferenczy képe közül 2 volt lussini, egyik tempera, másik olaj.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 188. l.

Ferenczy Károly

ismeretlen helyen lévő festmények:

315. Ananász-csendélet II. Egy-
időben készült a dr. Mosvay
Jenő tulajdonában lévővel.
Budapest, 1910 körül.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. –
188. l.

Ferenczy Károly

ismeretlen helyen lévő festmények:

316. Kuglóf-csendélet. Names Marcelé volt.

317. Izvorai ház I. ~~1910~~. 1909.

318. Izvorai ház II. 1910.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. -

188. l

Ferenczy Károly

ismeretlen helyen lévő festményei:

319. A Házmas arcképharmadik előtanulmánya. (Egyik a család, másik a műhereshedelem tulajdonában. A 3. Nagybányán a 20-as években dr. Schück Ármin tulajdona volt, de hiróbb megvétb tőle. / Alkora, mint a végleges, vagy valamivel nagyobb.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 241. – 188–189. l.

Ferenczy Károly

ismeretlen helyen lévő festményei:

320. Alagi vezsenyló. Kis hép,
321. Szentendrei uzsonna. Kis hép, hozai, nem egészen befejezett. (Szentendrei otthonuk szobájában). A 20-as évek elején Fränkel Mór tulajdona volt Kolozsvarott.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Br.-én. (1935.) Nyugat k. - 191 l., 24 t. - 189 l.

Ferenczy Károly

302.

ismeretlen helyen lévő festményei:

322. Kezlész. Szentendre.

323. Kavicsot hajigáló fiúk. Szentendre, nagy tép, háttérben a Dunával.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t.- 189. l.

Ferenczy Károly

- Önarckép. Szénrajz. Nagybánya. Özv. Herrer Cézárné tulajdona (repr.)
- Ferenczy Károly Szentendrén (fénykép)
- Ferenczy Károly és Béni (Nagybánya) (Fénykép.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-én (1935.) Nyugat k.-1916., 24 t.- I-III. kép.

Ferenczy Károly

- Ferenczy Károly Lendvai-utcai műtermében (az Alvó nő képpel) (fényk.)
- Müncheni önarckép. Ernst Lajos tulajdona. (repr.)
- Archeológia T. (Olaj.) München. Dr. Schmidek Tibor tulajdona. (repr.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. é.n. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 244. – IV – VI. kép.

305.

Ferenczy Károly

- Béni piros zukábam. München.
  Dr. Neuwirth Alfréd tulajdona
  (repr.)
- Vadgesztenye fák a nagybányai
  ligetben. Dr. Morvay Jenő
  tulajdona. (repr.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp-Cn.
(1935.) Nyugatk.-1912, 24t.- VII - VIII. kép.

Ferenczy Károly

- Nagybányai domboldal apró gyümölcsfákkal. Hollite eddig nem derült ki. (repr.)
- Ferenczy Károlyné. Tollrajz, München. (Repr.)
- Artista-pár. (Budapest.) Lakos Miklós tulajdona. (repr.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.-191 l., 24 t. - IX., XII-XIII. kép.

Ferenczy Károly

- Cigánylány. Budapest, 1916. (repr.)
- Béni szakállas arcképe. Nagybánya. Báró Hatvany Ferenc tulajdona. (repr.)
- Valér szamovárzat. Nagybánya. (repr.)

Ferenczy Valér. Ferenczy Károly. Br. ém. (1935.) Nyugat k. – 1911., 24 t. – XIV – XVI kép.

Ferenczy Károly

- „Szobalány". Budapest. Bosnyák Izsó fulajdona. (repr.)
- Október. Nagybánya. Chorin Ferenc fulajdona. (repr.)
- A neuwittelsbachi herben. Dr. Moskovits Miklós fulajdona. (repr.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.)
Nyugat k. - 1911., 24 t. - XVII - XIX. hép.

Ferenczy Károly

- Fekvő mesztelen nő. Tusrajz. Budapest. (repr.)
- Két leölt kacsa. Nagybánya. Dr. Schmidek Tibor tulajdona. (repr.)
- Georgiják. Dr. Meller Simon tulajdona. (repr.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.)
Nyugat k. - 191 l., 24 t. - $\overline{XX}$ - $\overline{XXII}$. hép.

Ferenczy Károly

- Anonain - csendélet. Budapest. Dr. Horvay Jenő tulajdona. (repr.)
- Borzin ön a Pliszánál. Dr. Neuvirth Alfréd tulajdona.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. - 1912, 24 t. - XXIII - XXIV. kép.

Ferenczy Károly MDK

Csirkéket etető leány, repr.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Ferenczy Károly MDK

Dombvidék, olf.

Milosarnok 1927 táj- és életképkiállítás

M.D.K.

Ferenczy Károly
jestő-

Ferenczy híres modellje
Kallos Ede volt.

Frank János: A szárados úti műventelep
Élet és Irodalom, 1965. febr. 6 - 7 lap.

Ferenczy Károly

Festmenyeivel nekgelt a „Recessió" c. kiállításon az ipakmüvészeti múzeumban

Vigilia, 1959, V. n., 306 old.

Ferenczy Károly MDK

A festő, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Ferenczy Károly MDK

Nagybányai templom,

Csirkeetető leányka

Műcsarnok 1927. Táj- és életképkiállitás

Ferenczy Károly
festő

M.D.K.

A művész érdeklődött a plakát
művészet iránt.

Bauer Jenő: Az elmult 20 év plakattermése Magyarországon
Művészet, 1965. febr. – 36 lap

M.D.K.

Ferenczy Károly
festő-

1898-ban Ferenczy Károly
magániskolájában járt
Szinyei Ottilia.

Bakó Miklós: Szinyei Ottilia
Művészet, 1965. febr. - 27 lap

MDK

Ferenczy Károly

Gerő Ödön: Az akt kiállitás.

Magy. Művészet, 1925. 376.l.

Ferenczy Károly, festő

A glosszaíró megemlíti Genthon István Ferenczy Károly ról írt monográfiáját.

-old-: Szerény, de hasznos 2.

Esti Hírlap. Bp. 1963. nov. 1.

3/. mDK

Ferenczy Károly,festőm.

519a Malonyai Dezső. Olf.

Illusztrálva a XI.táblán.

Árverési Közlöny. 1926.ápr. 3.vh.sz. 27.1.

2/. Ferenczy Károly, festöm. MDK

518. Artisták a serleggel. Olf.
Illusztrálva a XI. táblán.

518a. Lombtanulmány. Olf.

519. Lovas az erdöben. Olf.

Árverési Közlöny. 1929. apr. 3. rk. sz. 27.1.

1/.

MDK

Ferenczy Károly, festőm.
1862-1917

517. Tanulmány a pietához. Ceruzarajz.

517a. Tengerparton. Olf.
Illusztrálva a XIII. táblán.

Árverési Közlöny. 1929. ápr. 3. rk. sz. 27.1.

1/. Ferenczy Károly, festöm. MDK

a magyar pleinairisták Ferenczy Károly és Hollósy Simon nagyszámu és nagyszerüen összeválogatott képeken tanulmányozhatók.

"131.kat.sz:"Október"

132.kat.sz.: " Fürdés előtt" a müvész két fömüve, melyet a gyüjtemény 3 évtizeden át örzött.

Pogány Kálmán: Kohner Adolf báró gyüjteményének aukciója.- Kalmzt 3-6.l.

1/.

2/. Ferenczy Károly,festöm. MDK

a magyar pleinairisták Ferenczy Károly és Hollósy Simon nagyszámu és nagyszerüen összeválogatott képeken tanulmányozhatók.

Az elöbb emlitett képek a század elején virágzó Ferenczy müvei. A kezdö müncheni periódus szépen vanképviselve: Anya gyermekével" és Bimbi" 125 és 124.sz.

Pogány Kálmán: Kohner Adolf báró gyüjteményének ismertetője.- Kalauz 3-6.l.

S/. Ferencz Károly, festő.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

nevét Lyka Károlynak cs. megállapításával kapcsolatban említi a cikkező, miszerint „nagy szerencse a magyar művészetre, hogy Hollósy összekerült Nagybánya legjobbjaival".

Lengyel Géza: A fiatal Lyka Károly

Művészettörténeti Értesítő, Bp. 1964. XIII.évf.

2.sz. 73-74. old.

MDK

Ferenczy Károly

Felvinczi Takács Z.: Szüle Péter. Bpest. 1923.

MDK

Ferenczy Károly

Oltványi-Ártinger Imre: Szőnyi István. Válasz
1935. II. évf. 2. sz. 130-136.l.

Ferenczy Károly

Olthyai-Irsinger Imre: Rézmyi Istvan. Vallasos
1939. II. évf. 2. sz. 135-136.l.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Műve a kiállitáson

M.Á.: Muzeumi jegyzetek

Képzőművészeti kiállitás nyilt a Déri Muzeumban

Hajdu-Biharmegyei Népujság 1965, jan 29.

.

MDK.

Ferenczy Károly

A Nemzeti Galériában kiállitott müveiről

Északmagyarország 1965.márc.28.lap-

MDK.

Ferenczy Károly

Székesfehérváron kiállitott müveiről

Magyar Nemzet 1965 május 21.lap-

M.D.Y.

Ferenczy Károly
festő

Az Ny Nemzeti Galeriában tölt
müve lesz kiállítva

Lohnay László: A magyar művészettörténet épülő fellegvár
Művészet, 1963. április – 16 lap

MDK.

Ferenczy Károly

Debreceni utalások a müvészre

Alföld 1965. 4. 131 lap.

MDK

Ferenczy Károly

Ferenczy Károly, Vidovszky Béla mestere

Vidovszky Béla. Müvészet XII. évf. 1913.
194 l.

Ferenczy Károly, festő MDG

Szerepel képe.

–: Értékes művek a 12. képaukción 14.

NÉPSZABADSÁG, bp 1965. máj. 8.

Ferenczy Károly, festő MDK

A fiatal könyvi Ferenczy Károly osztályába került a főiskolán.

László Miklós: Vázlat – könyvről 2

ESTI HIRLAP, bp. 1963. dec. 23.

MDK.

Ferenczy Károly

Nagy Ferenc festőművészt tanitotta.

Napló /Veszprém/ 1965 ápr.11. lap -

MDK.

Ferenczy Károly

A müvészt F.Noémivel kapcsolatban emlitik.

Fejér Megyei Hirlap é965.ápr.lo. lap -

Ferenczy Károly

Ő fedeste fel Szentendre népségét, fiatal korában néhány évig itt dolgozott

Vigilia, 1959, VIII. s., 500 sed.

Ferenczy Károly, festő

A főiskolán Ferenczy volt Szőnyi István mestere.

Artner Tivadar: Szőnyi István képei elött

2.

ESTI HIRLAP Bp. 1963. dec. 21.

M.D.K.

Ferenczy Károly, festő

és Vaszary János nevét azzal kapcsolatban, említi Rippl-Rónai egy 1899-ben, öccsének írt levelében, hogy, egyszerre modern plakátot csinálni annak, aki ellensége az ilyen irány-nak – lehetetlen, Ferenczyn, Vaszaryn és szerény magamon kívül erre való magyar művészt nem ismerek el czidőszerint."

Ivánfyné Balogh Sára: Rippl-Rónai József iparművészeti elvei és tevékenysége kiadatlan leveki nyomán Műv.tört.Ért.,Bp.1964.XIII.évf. 4.sz. 269. old.

R. Sz.

Ferenczy Károly MDK

Cigányok, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Ferenczy Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 MÁR 23

MAGYAR NEMZET

1021

A tavasz első napján benépesültek a kirándulóhelyek

A hivatalos tavasz első napjának délelőttjén napfényben fürdött Budapest, s megkezdődött a kirándulószezon. A Fővárosi Autóbuszüzem tájékoztatása szerint vasárnap a kora délelőtti órákban tízezrek igyekeztek a budai hegyekbe, a kirándulóhelyekre. A Széchenyi-fürdőben mintegy *kétezren strandoltak.* S bár a Vidám Parknak még csak egy kis részlege nyitotta meg kapuit, szinte zsongott a látogatók zajától.

A Balatonon vasárnap elindult idei *első útjára* Szántód és Tihany között *a nagy komphajó.* Szerte a Balaton vidéken élénk volt az élet, különösen *Tihanyban, Badacsonyban* és *Balatonfüreden.*

A világhírű szarvasi arborétumban, ahol 1500-nál többfajta dísznövény, cserje és örökzöld él, a tavasz első hivatalos napján különösen nagy élmény volt a séta. Erre a napra mintegy *húszféle egzotikus virág bontotta ki szirmait.*

A Mecsek vidékén a tavaszt nyitó vasárnapon helyenként 18—20 fokra melegedett fel a levegő. Benépesültek a szőlőhegyek. Feltűntek *az első gólyák* a Mecsektől délre fekvő Ormánságban. Bicskei tudósítónk szerint vasárnap ott is megjelentek a gólyák és a molnárfecskék. A Pécs feletti dombokon *kinyíltak a mandulafák.*

Benépesedtek a Duna-kanyar kirándulóhelyei, a leányfalui és tahitótfalui víkendházak kertjei is. Szentendrén sokan csodálták meg a szerb egyháztörténeti múzeum értékes kincseit és gyönyörködtek a Ferenczy Károly Múzeum kiállításában, valamint a szentendrei festőknek a Művészpresszóban kiállított alkotásaiban.

richtungen
Klaus Wev
dományos n
dégek a M
szek Szöve
székházába
házépítés
néhány időszerű
tartottak vetített képekkel illusztrált előadást.

Az előadások témája a magyar építészek számára azért volt mindenekfelett érdekes és aktuális, mert *csatlakozott a budapesti új Nemzeti Színház tervezésének problémáihoz.* Hemmerling professzor és Wever dr. ismertette az utóbbi években épült és jelenleg tervezés alatt álló újabb németországi színházak tervezési és építési módszereit, magas színvonalú műszaki berendezéseit. Elmondották élőszóval és bemutatták vetített képeken, milyen szempontokra kell tekintettel lenni egy új színház tervezésénél, építésénél. A mai színháznak ugyanis egészen más követelményei vannak, mint régen, hiszen a színházi rendezés is új szempontokat követ. A mai modern színházak sok tekintetben támaszkodnak az antik görög, a régi indiai, ja-

sai, a meghosszabbított, kiszélesített színpadok, a tolószínpadok is.

A budapesti új Nemzeti Színház tervezéséhez a pályázó építészek sok hasznos gondolatot szereztek az érdekes előadásokból. **G. J.**

Kiss Sándor szobrászművész másfélszeres életnagyságú »Kútfigura« kompozícióját Győrben helyezik el.

Leonard Bernstein amerikai zeneszerző és karmester, a világhírűvé vált West Side Story komponistája nyerte el Koppenhágában az 50 ezer dán koronás zenei díjat.

SZÍNHÁZAK MAI MŰSORA

Állami Operaház: Háry János (ifjúsági előadás) (fél 6) — **Erkel Színház:** Okos lány, Telefon, Mario és a varázsló (Oláh-bérlet 7. és Kis Erkel VIII. bérlet 4.) (7) — **Nemzeti Színház:** Oreszteia (7) — **Katona József Színház:** Lé-

Ferenczy Károly

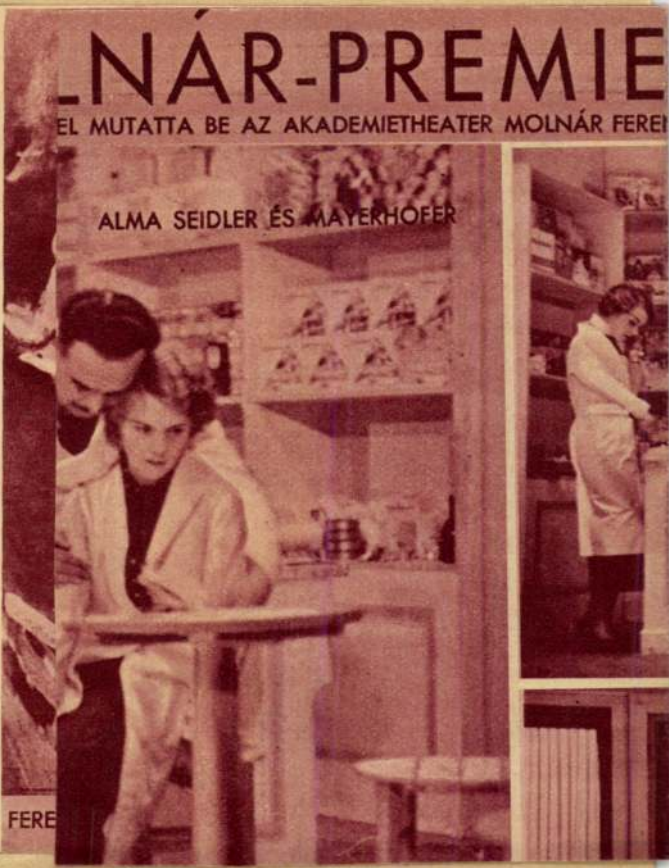

Pesti Napló Rejes
mell. 1935. jan. 6.

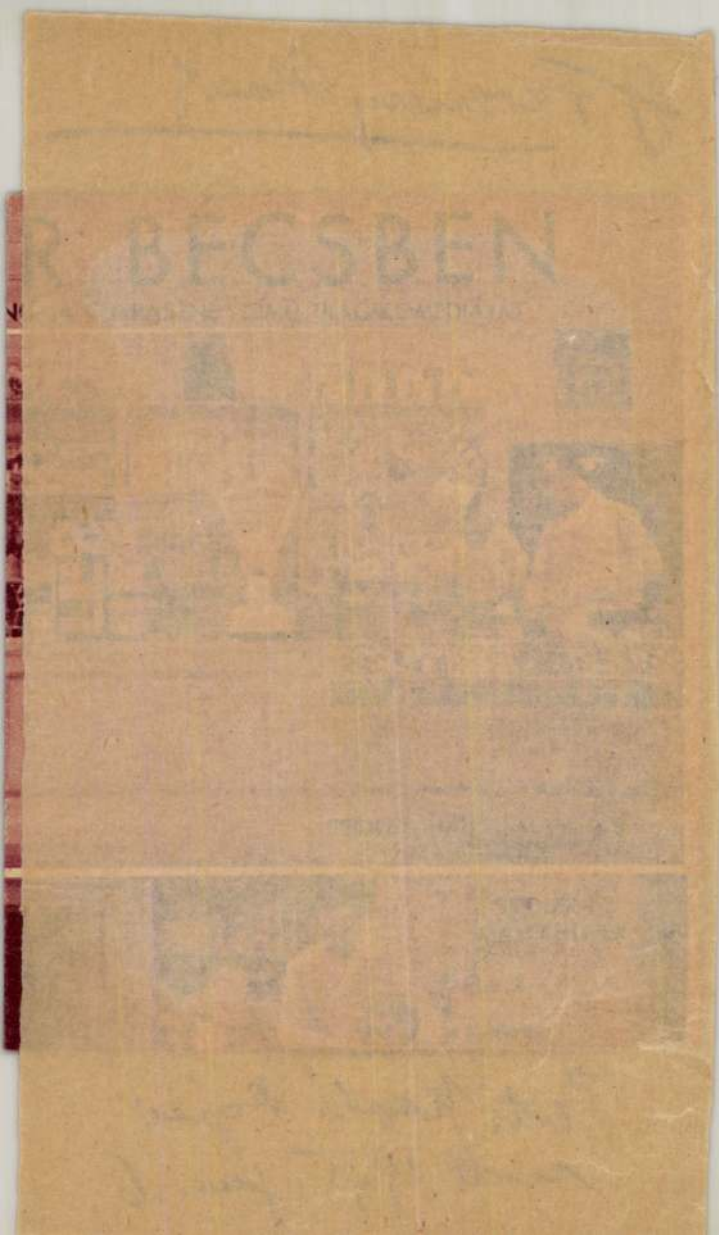

Ferenczy Károly (1862-1917)
festőművész

szlovák fordítása is az 1860-as évhez kapcsolódik: Michal Máčay, a **Priateľ Ľudu** szerkesztője tolmácsolta a verset **Ohlas** címen.

Az 1861-ben újra teljes erővel dühöngő abszolutizmus betiltotta a **Szózat**ot, a nemzeti ellenállásnak ezt a hatalmas énekét. Arany János a **Koszorú** című lapban négy évvel később az új évről szólva és az elmúlt két esztendő nemzeti szenvedéseire célozva írja: **„Nem zengte senki, de mindenki szívében ott rezgett a lélekemelő dallam: «megfogyva bár...»**

Dévényi Iván

1021

Gömöry Olivér, Ferenczi Károly barátja és modellje

A rimaszombati (Rimavská Sobota-i) múzeum képtárának egyik büszkesége a magyar festészet új korszakot nyitó nagybányai művészcsoport vezéregyéniségének, Ferenczy Károlynak (1862—1917) Gömöry Olivérről festett, 86×58 cm-es méretű, 1898-ból való, sötétzöld hátterű mellképe — a Ferenczy-portrék egyik legemlékezetesebb darabja. A képet a művészettörténeti irodalom eddig is számon tartotta és nagyra becsülte (reprodukciója is megtalálható Petrovics Elek és Genthon István Ferenczy Károly-monográfiáiban), a festmény modelljéről azonban a legutóbbi időkig igen keveset tudtunk.

Ferenczy Valér atyjáról írott könyve szerint Gömöry a közismerten zárkózott természetű Ferenczy Károly kevésszámú bizalmas barátainak egyike volt. Ferenczy Valér mint „irodalmi hajlamú, dekadens századvégi esztétáról" emlékezik meg Gömöryről, a festményről pedig azt írja, hogy a modell **„jellemzése igen megkapó"**; a mester **„misztikus, mondhatnám: Svengali-szerű beállításban" en face** ábrázolta az ülő, sötét szakállú, elegáns öltözetű Gömöryt, akinek tekintetében a képen **„valami rejtélyes, magnetikus, démoni jelleg van"**.

Genthon István még lakonikusabban foglalkozik könyvében Gömöryvel és az őt megjelenítő portréval: **„Az átható tekintetű, összekulcsolt karokkal ábrázolt modell Ferenczy baráti köréhez tartozott. A kép pszichologizáló törekvése mintegy éreztetni kívánja azt, hogy Gömöry sokat foglalkozott a hipnotizmus és az okkultizmus kérdéseivel."**

Csók István **Emlékezéseim** című memoárkötetében (1945) is szó esik Gömöryről, az exkluzív, századeleji Akvárium elnevezésű művész- és író-asztaltársaság (Mednyánszky László, Ferenczy Károly, Csók, a karikatúrarajzoló Faragó József stb.) törzstagjairól.

Arról a személyről, akiről a magyar piktúra egyik legszuggesztívebb arcmása készült, sokáig csupán ennyit tudtunk. A budapesti Petőfi Irodalmi Múzeum **Emlékezések** című — Vezér Erzsébet által sajtó alá rendezett — kötetében (1967) közölt **Beszélgetés Lesznai Annával** című interjú azonban lényegesen megnövelte Gömöry Olivérrel kapcsolatos ismereteinket.

Lesznai Anna (a **Nyugat** köréhez tartozó lírikus és prózaíró, aki egyben finom tehetségű képző- és iparművész is volt) elmondja e kötet oldalain, hogy a reá igen nagy hatást gyakorló Francis Jammes egyik verseskötetét **„egy nagyon érdekes embertől"** kapta ajándékba a század elején. **„Apám barátja volt, valamelyik minisztériumban dolgozott elég magas beosztásban. Gömöry megyei dzsentri úr volt. Sok jó regényt írt. Engem megtisztelt bizalmával, nekem felolvasta őket, bár sokkal fiatalabb voltam nála. Nagyon szerettük egymást, nagyon jó barátok lettünk... A neve nem maradt fent, mert minden sort elpusztított halála előtt, amit írt."**

Lesznai Anna ezután megemlékezik barátja **„Egy köpőláda története"** című társadalombíráló regényéről, amelyben sok szó esett azokról a protekciókról és panamákról, amelyek a ferencjózsefi Magyarországon oly általánosak voltak. A szerző azért semmisítette meg minden irodalmi munkáját (így az **Egy köpőláda története**t is), mert — mint elhatározását Lesznainak megindokolta — **„nem akart rosszat mondani a saját fajtájáról"**, azaz: rétegéről, osztályáról. **„Tulajdonképpen a magyar irodalomnak meg kellene emlékeznie róla,** — folytatja Lesznai —, **habár sohasem jelent meg egyetlen műve sem nyomtatásban. Gömöry Olivérnek hívták."**

E különös egyéniség, a tegnapok Krúdy tollár
tehát a modellje Ferenczy Károly — a rimasz
d'oeuvre-jének. Lesznai Anna szavai teljesebbé tett
ky) közvetlen környezetéről alkotott képünket, f
szellemi élet egy rejtélyes alakjának, irodalmunk egyik elvetélt tehetségének tragikus arcélét.

Szántó György

hiányzó fejezet

Unokabátyámmal szülővároskánkban találkoztunk néha, hánytvetett életünk folyamán. Egy ilyen találkozón közölte velem, hogy érdekes regénytémája lenne számomra.

— Ha érdekes, miért nem írod meg te? Én úgyis tématrombózisban szenvedek, századrészét sem írhatom meg a felkínálkozó témáknak.

— De ha ezt meghallod, félreteszed a többit. Vétek lenne kihagyni, viszont én a szerkesztőségi taposómalomban nem is gondolhatok megírására.

— Mondd el hát, ha annyira kikívánkozik belőled, Palikám.

Leveleket és fényképeket vett elő tárcájából.

— Ezek a fényképek Löwen belga város híres gótikus városházát ábrázolják, amelyet a német gránátok félig elpusztítottak a világháborúban. A városi könyvtár igazgatója küldte be nekem, és most hallgasd meg, mit ír hozzájuk magyarázatul.

Felolvasta a könyvtárigazgató leveleit. A furcsa regénytéma szinte sorról sorra bontakozott ki belőlük. És egy legendáshírű kalandor, Marco Polo alakja, aki 630 évvel ezelőtt tért meg apja és nagybátyja kincsekkel megrakott gályáin Velencébe nevezetes ázsiai felfedezőútjáról. Messer Millioninak nevezték el honfitársai legendáshírű kincseiről, melyeket művészi ízléssel rendezett el a Polo család palotájában. De nem sokáig örülhetett nekik. Velence ugyanis háborúba keveredett Pisával, és a nagy tengeri csatában Marco Polo a pisaiak fogságába jutott. Kincsei őt tették a legértékesebb zsákmánnyá, és a pisaiak évekig alkudoztak a Polo-családdal a váltságdíjról. Marco ekkor mondotta tollba egy Rustighielo nevű szerzetesnek ázsiai utazása történetét, hogy elűzze a fogság unalmát. A pap aztán provençal nyelvre ültette át a velencei idiómát, és 5 másolatot készített az eredetiről. Évszázadok múltán derült ki, hogy egy titkzatos fejezet kimaradt a másolatokból, valószínűleg Polo akaratából. Az eredeti példány ugyanis eltűnt a Polo-család archívumában, és hosszas kalandok után bukkant fel ismét egy aukción, amikor is a lőweni városi könyvtár szerezte meg.

A könyvtárigazgató szerint ez a hiányzó fejezet egy titokzatos indiai szektáról szólt, amelynek jógijai Madura őserdeinek rejtett templomaiban vissza tudták varázsolni a hatalmukba került embereket előbbi reinkarnációikba. Többnyire hatalmas, ismeretlen fajú fehérmajmokká változtatták át őket, de fenevadakká, sőt ősállatokká is. Marco Polo a varázslat módozatait is leírta ebben a fejezetben, a jógik szigorú tilalma ellenére. A lőweni könyvtárból aztán titokzatos körülmények között tűnt el ez az egyetlen teljes kézirat. Ugyanis, amikor az angolok benyomultak a városba, a németek nyomában, egy bengáliai sikh ezred szállotta meg a várost. A városházára kirendelt őrség egyik hadnagya nyomtalanul eltűnt és a hinduval együtt ez a kézirat is a pince vasszekrényéből. Minden nyomozás eredménytelen maradt.

— Íme, mondta unokabátyám, itt a regény. Polotól a hindu hadnagyig és annak titokzatos útjáig.

— Ezt neked kell megírnod. Világsiker, mondtam, és ő hosszas rábeszélésemnek engedve, meg is írta. Megnyerte vele egy londoni kiadócég regénypályázatának német verzióját, a pályázat ugyanis 12 országra terjedt ki, a magyar díjat Földes Jolán kapta. Unokabátyám halomszámra kapta a gratulálóleveleket a földkerekség minden tájáról. Olvasatlanul adta oda őket egyik szerkesztőségbeli kollégájának, aki bélyeggyűjtő volt. Ez kérte meg, hogy az egyik üdvözlőlevél írójától szerezze meg egy afrikai gyarmat egész bélyegsorozatát. Így került levelezésbe, később szoros kapcsolatba egy táncos-

Ferenczy Károly
Vas. Ujs. 1898. 40. l.

Ferenczy Károly: *Hegyi beszéd.*

Kossuth Lajos Damjanics tábornok ebédjén, Török-Szent-Miklóson, a szolnoki csata előtt.

Damjanics tábornok

pattól hoz hirt, az Almásy-kastélyban sokad magával épen ebédnél ülő kormányzó engedelmével bebocsátották, úgy, a mint volt, porosan,

Fred Turner néhány pillanatig látta a járdán összetorlódó tömeget. Aztán az expressz kiszáguldott vele az állomás kormos üvegteteje alól a külső pályatest csattogó vágányrengetegére.

Váltókon csattogott át, szemafórok mellett rohant el a vonat, egyre szédítőbb sebességgel, hogy a szél csaknem lesodorta a zsiványt a lépcsőről.

Már Newyork állam szabad területén haladt az expressz, amikor Fred Turner óvatosan kinyította a vaggon ajtaját és föllépett a perronra. A perron üres volt. Turner mély megkönnyebbüléssel sóhajtott. Újra szabad volt. Bár igaz, hogy ez az állapot még mindig cudar veszedelmet jelentett. Nem volt sem jegye, sem pénze, tudta, hogy a legközelebbi állomást kétségtelenül alarmirozta már a rendőrség sürgönye. Azonkívül pedig a bal csuklóján még mindig rajta volt az áruló bilincs. Akárhogy feszegette, nem tudta magáról leverni.

Nekitámaszkodott a rohanásában reszkető vaggon falának, hogy megpihentesse izmait a görcsös kapaszkodás erőfeszítése után. Nem tervezgetett. Csak figyelt, éberen, élesen. Várt a szerencsére, hogy megfoghassa; vagy a bajra, hogy idejében elháríthassa.

Néhány feszült perc múlása után, már jelentkezett is az első veszedelem. A peron végén feltűnt a kalauz alakja. A „Californian Pacific" szolgálatkész alkalmazottja gyanutlanul közeledett Fred Turner felé. Nem emlékezett erre az utasra. El akarta kérni a jegyét.

A haramia végigkutatta minden zsebét:

— Az ördög tudja, hova tettem azt a jegyet. Talán elejtettem valahol?! — és lehajolt a földre, mintha ott akarná keresni.

A kalauz udvarias ember volt. Azonkívül a borravalóra gondolt. Együtt bosszankodott hát utasával, együtt keresgélt vele a földön, még utána is nyúlt egy darabka sárga papirosnak, talán az ott?!...

Ha a kerékcsattogás nem lett volna olyan erős, talán fölfigyelt volna valaki a kupéban, az utasok közül arra a kurta, de halálosan rémült ordításra, amely a perronon

Ferenczy Károly: Csirkéket etető kislány

Párizsban 1930 jun. 1.

Ferencz Károly

A társaság minden tagja engedelmesen magasra emelte a két kezét.

A hölgyek ájuldoztak, a fiatal amerikai rákpiros lett a dühtől, a vattahajú víziló szárazon kérdezte:

— Csak a pénzünk és az ékszereink kellenek, vagy egészen le akar vetkőztetni bennünket?

A zsivány vigyorgott:

— Maga okos ember, öreg úr. Ne féljenek. Nem kell a nadrágjuk. De ami pénz és ékszer van maguknál, azt rakják ki, ide, erre a fotelre!

A parancsokat teljesíteni kellett. Fred Turner veszedelmes, sárga fénnyel villogó szemébe félelmesen belé volt írva, hogy nem tréfálna, ha tettre kerülne a sor.

Idegesítő volt az a körbesétáló revolvercső. Mind a négy utas lázas igyekezettel rakta le ékszereit, pénztárcáját az üres fotel bőrrel szegett, piros plüss ülésére.

A zsivány gondosan összeszedte és zsebrerakta a sok holmit. Aztán szelíden, szinte csevegő modorban figyelmeztette a kifosztott embereket:

— Hát most, hölgyeim és uraim, én meg fogom húzni a vészféket és leszállok. Hogy mondta fiam? Hét golyó van ebben a fegyverben? Nem ajánlom, hogy üldözzenek, nagyon nekibúsult ember vagyok én!

Amikor a haramia eltűnt a perronon, a fiatalember pulykaméreggel pattant föl a helyéről. De a vén víziló súlyos, nyugalmas mozdulattal visszanyomta a fotelbe:

— Mit fészkelődik? Maradjon nyugton. Nem volt elég az első bolondság? Még agyon is akarja lövetni magát?!

A kupé ablakán látni lehetett, hogy ugrik le a rabló a nagy zökkenések között lassító vonatról. Látszott, hogy csúszik le a töltésen, hogy veti belé magát a sínek mellett húzódó rozsvetésbe, amelynek örvénylő sárga táblái csakhamar elnyelték egész alakját.

A vonat megállt. A személyzet és az utasok összesereglettek a kupéban és a vagon perronján. Két párt keletkezett. Az egyik üldözni akarta a zsiványt. A másik párt hevesen követelte, hogy az expressz azonnal induljon tovább. „Az idő pénz! Minden perc drága! Üzletemberek vagyunk!" — mondta egy utas, nyilván maga is üzletember.

A vitát végül is a fehérhajú, vén víziló döntötte el:

— Menjünk! Majd léprekerül az a csirkefogó nálunk nélkül is. Bilincs volt a balkezén. Azt hiszik, Amerika földjén sokáig sétálhat valaki megbilincselt csuklóval?!

A fiatalember pattogott:

— És a pénzem? Háromszáz dollárt rabolt el tőlem az a betyár!

A víziló csöndesen mondta:

Az én tárcámban húszezer dollár volt, mégsem ugrálok! Gyerünk!

Végül is a víziló tábora győzött. A góliát lokomotív éleset füttyentett és a vonat tovaszáguldott Nyugatamerika földjének nyári pompájában, a telegráfpóznák végtelen sora mellett.

Fred Turner öklérőI egy eldugott kis farm kovácsa középszerűen szemtelen zsarolás után, lereszelte a bilincset. Ugyanez a kovács szállította vissza a rablót rozoga Fordján Newyorkba.

Turner a kínai negyedben szállt le a kovács autójáról.

A kovács fölállt a volan mellett.

— Vajjon mi a fenét csinálhatott?! — kérdezte magától. És utasa után nézett, akit néhány pillanat alatt elnyelt az óriási város nyüzsgő utcájának forgalma.

Két óra múlva az édes testvére sem ismert volna rá a rablóra. Bajusza nőtt. Megváltozott a haja színe, az arca formája, az alakja, a nemzetisége, a neve, a modora, a mozgása. Még a szándékai is megváltoztak. Az a kis tőke,

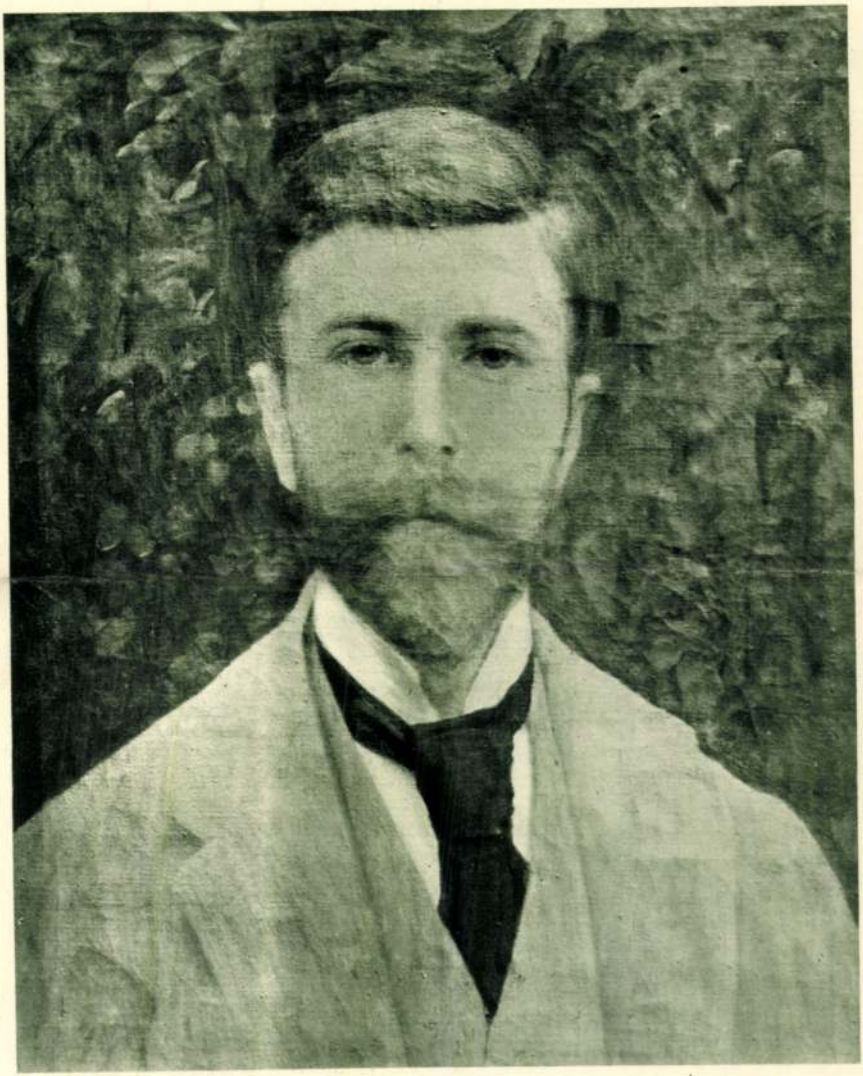

Ferenczy Károly: Ferenczy Ferenc arcképe MFI. Petrás felv.

MAGYAR MŰVÉSZET
1937. 19. c. (Kós)

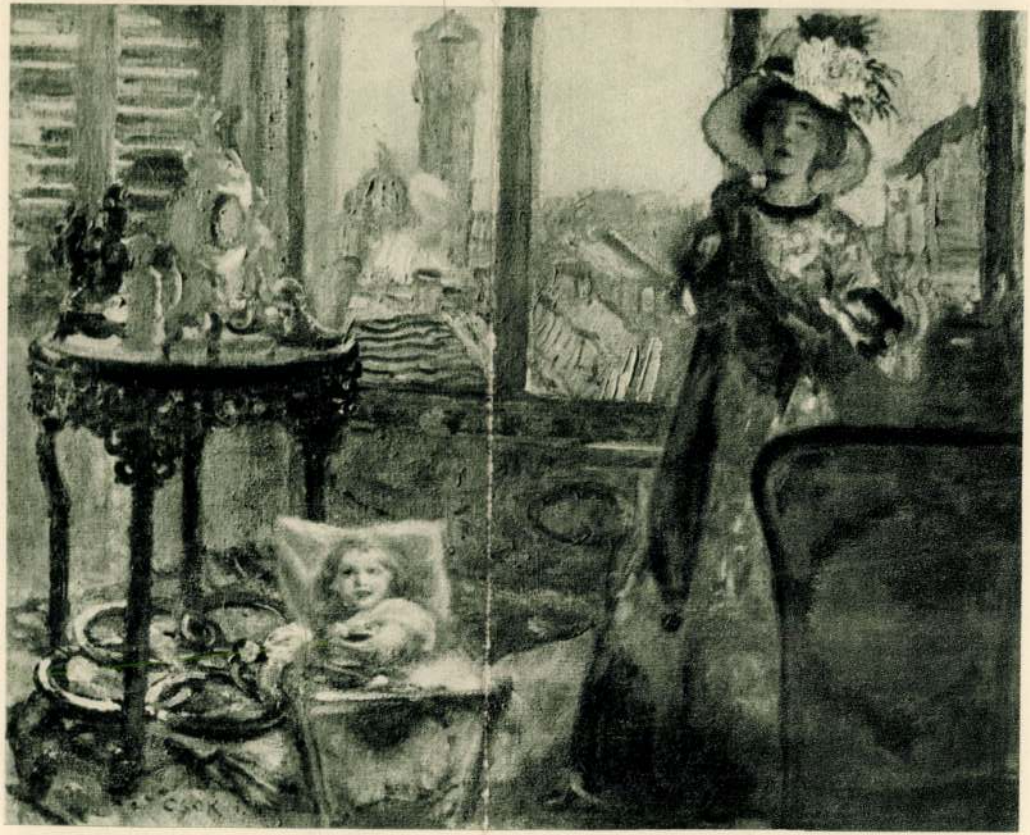

Csók István: Züzü a gyerekkocsiban MFI. Petrás felv.

Ferenczy Károly

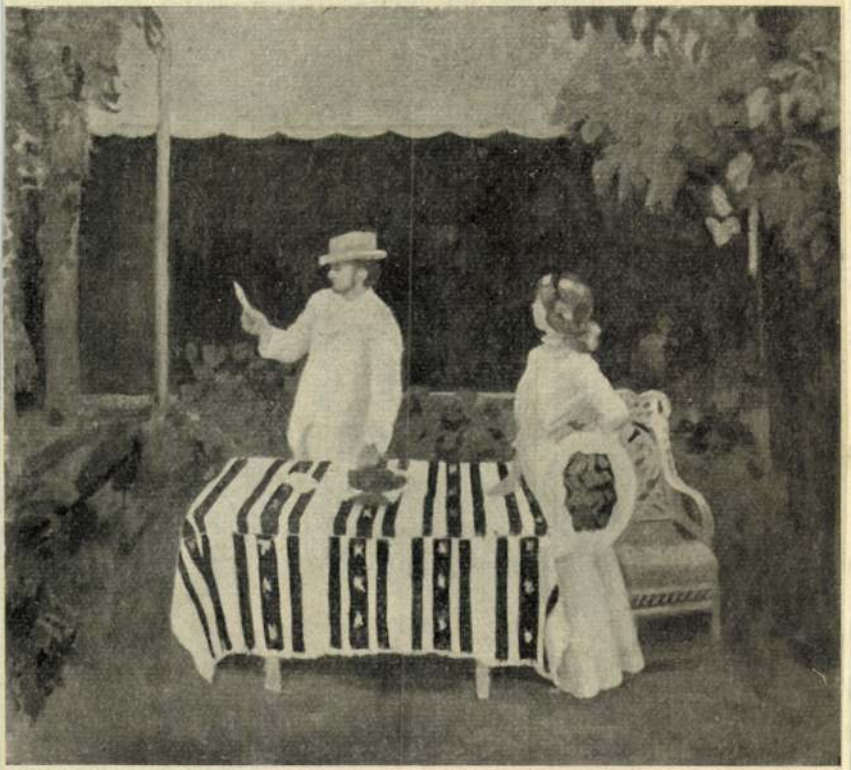

Ferenczy Károly: Vörös fal. (I.)

Vas. Lyc. 1910. 974 l.

fangú repülőiparra és igen megbízható műszaki szolgálatra vall.

KERESKEDELMI és közgazdasági szempontból Olaszország mint tengerövezte ország számára, rendkívüli jelentőséggel bír úgy kereskedelmi, mint hatalompolitikai vonatkozásban a nagy tranzóceán légiforgalmi vonalhálózatba való bekapcsolódás és egyes vonalak birtoklása. Olaszországban felismerték a kezdeményezés jelentőségét és ezért a Földközi-tengeren át és a délamerikai latin államokba vezető utakon kívül, a régóta tervezett Európa—amerikai légiforgalom lehetőségeinek vizsgálatára és kipróbálására is vállalkoztak. A tömegvállalkozás sikere a nagy tervet bizonyára nagy lépéssel vitte előre a megvalósulás felé.

Természetesen ezek a sikerek az olasz repülőgépiparnak is hatalmas propagandát jelentenek. Eredménye eddig az, hogy míg 1930-ban a világ repülőipar export piacát 90%-ig a franciák és részben az angolok tartották kezükben, addig Olaszország most váratlanul és hirtelen előretört és délamerikai, kínai, balkáni szállításaival piacot tudott teremteni a belföldön magas színvonalon fenntartani kívánatos hazai repülőipar számára. Ez viszont a repülőipar jó foglalkoztatásán és a munkanélküliség csökkentésén kívül megint hozzájárul a légierők előnyös anyagfelszerelési továbbfejlődéséhez.

KATONAI szempontból említést érdemel, hogy a vállalkozás résztvevői természetesen katonák és a gépanyag is katonai volt. Ez a tény különösen Franciaországban és Jugoszláviában — érthető okokból —

FERENCZY KÁROLY (1862—1917): NAPOS DÉLELŐTT. 1905

Az Orsz. M. Szépművészeti Múzeum Új Magyar Képtára
(Előbb néhai dr. Jánosi Béla gyüjteményében)

A „Magyar Művészet" melléklete

Az Athenaeum r.-t. nyomása

1928. 8. szám.

Magyar Művészet

1928. 8. 11.

Sz. Leipzig.

Ferenczy Károly

Ferenczy Károly

Képes Krónika

1940. 44 sz.

Ferenczy Károly emlékkiállítás: Levétel a keresztről

Ferenczy
Festő

Séta a három kiállítás

WOLAUSCHÉK GYÖRGY
aranyozó és képkeret készítő
BUDAPEST,
VI. ker. Podmaniczky-u. 69.

Nagys.

Dr. Szentiványi Gyula urnak

Budapest

XI. Lágymányosi ut
16.

LIGETI MIKLÓS
SZINYEI MERSE PÁL MELLSZOBRA

Ferenczy Károly

Ferenczy Károly: Női arczkép.

ÍTÁSA A NEMZETI SZALONBAN.

Vas. Ujs. 1909. 174. l.

AZ ÚJPESTI FŐTELEP PADLÁSA A SZÉNSZÁLLÍTÓ AUTOMATÁVAL.

problémát sokkal kevésbbé oldotta még meg, semhogy azzal a nyilvánosság elé lépnie szabad lett volna. A közönséget csak az elért eredmények érdeklik, a művészi vajudások visszariasztják.

A törzstagok között osztatlan nagy sikere van még *Fényes* Adolfnak, *Kosztolányi* Gyulának, *Glatz* Oszkárnak, *Vaszary*-nak és *Magyar-Mannheimer*-nek, míg a vendégekként meghivott fiatalok közül *Ferenczy* Valér, *Boromissza* Tibor, *Galimberti*, *Czigány* és *Wolemann* nyujtanak reményt arra, hogy a Miénk modern törekvéseit az új nemzedék méltóan fogja majd képviselni, ha elérkezik az ő ideje.

MISS RANDOLPH UTAZÁSA.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta **C. N.** és **A. M. Williamson.**

«De ha mondom, hogy én saját szememmel láttam», — vágott közbe Monsieur Talleyrand,

«Dehogy! — szóltam, más választ nem találva erre az állitásra és hamar újból Brownhoz intéztem szavaimat. — Csak *egy* bántott, hogy ön zsebredugott kézzel állt ott; ez önhöz nem volt méltó.»

«Meg kell magyaráznom a dolgot, — szólt Brown. — Épen midőn kinyitottam a kaput, hogy az a kocsi, melyet magammal hoztam,

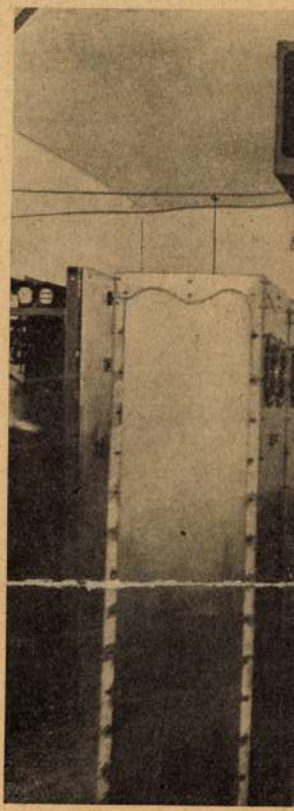

A 70,000 VO

A BUDAPESTI

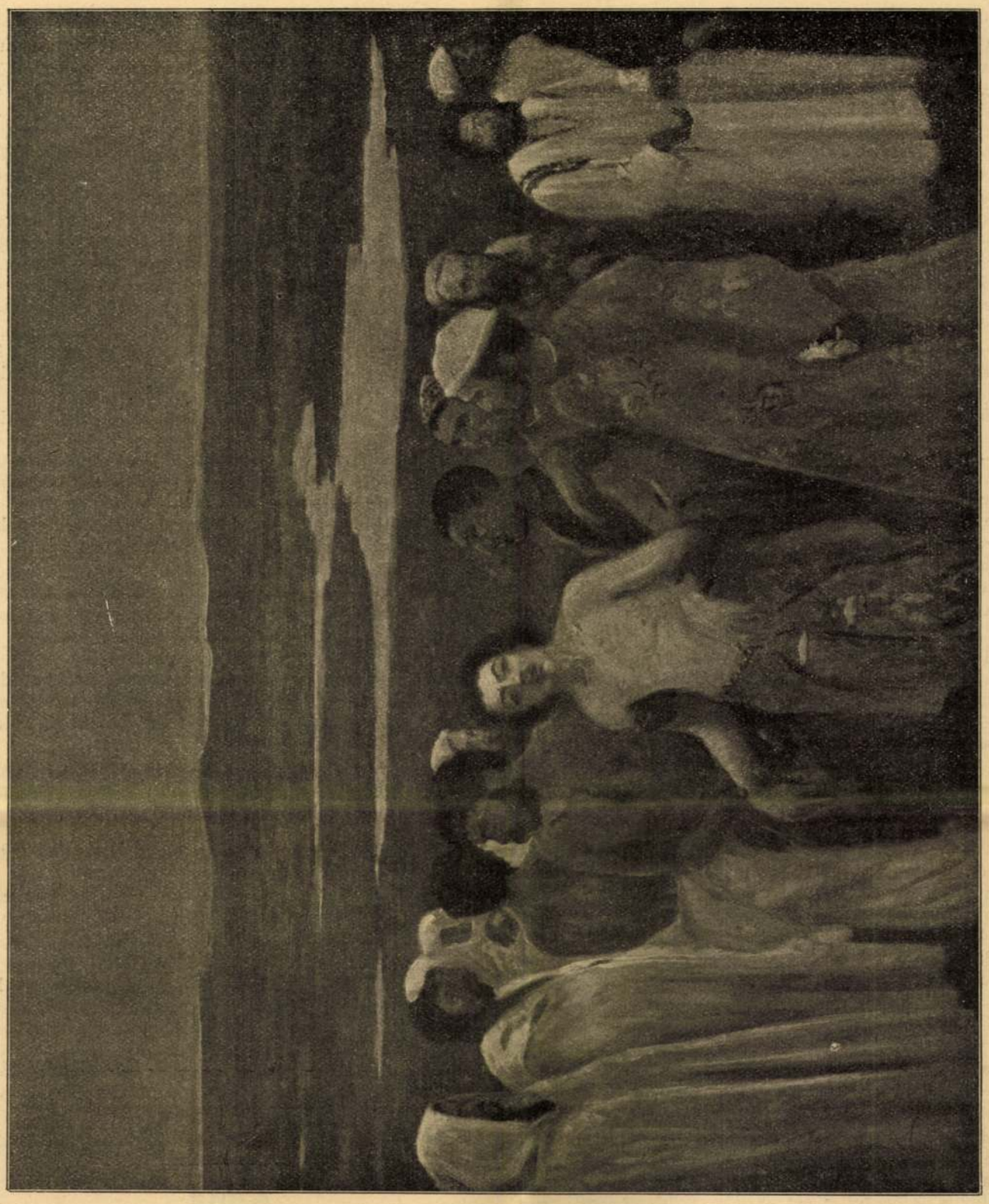

Budapest kiállítása a Műcsarnokban. Ferenczy Károly: Józsefet eladják testvérei

jobb és hogy nekik van igazuk. De sokat nem látnak ők meg, amit mi meglátunk, és sok mindenben nem tudnak gyönyörködni, amiben mi gyönyörködni tudunk. Ezért ők talán nem irigyelnek bennünket — és talán nekik jobb — a frissebb és ízesebb falatokat az élet asztaláról bizonyosan ők szedik le — az egészségesek és erősek — de mi, mi, Veron, behúnyjuk a szemünket és látunk olyan szépségeket, amiknek a látása nekik nem adatott meg és az összecsukott tenyerünk között tartjuk az életnek azokat a javait, amikhez ők sohasem nyulhatnak — a szép vágyakat, a szép szomoruságot — az életen túl is valami életet, amit nem vehet el tőlünk senki. Mi, hozzájuk képest, istenek vagyunk. Nem hiszi, Veron? Vagy talán nem is értette meg, mit mondtam?

— De igen, — mondta Veron és izgalmasan lélegzett és szemei megnőttek, — de igen, megértettem.

— És elhiszi, hogy ez így van? — kérdezte Iván, — elhiszi?

— Elhiszem — mondta Veron és homlokára tette kezét, mintha ott hirtelen föltámadt zavarokat akarna elcsittitni.

— Mi vagyunk a különb emberek, mi csunyák, betegek és nyomorékok, — mondta Iván, — miénk a különb élet. Menjen el a Zelenkay-házból, Veron. Menjen el, amíg nem késő.

— Amíg nem késő, — gondolta Veron, — de hiszen már késő. Hiszen a szive már fogva van. A szíve már azoknál van, akiket Iván alsóbbrendü embereknek és parasztoknak hiv. Ha elmenne tőlük, a szíve ott maradna náluk és a vágya és az álmai, amit azok nem értenek. Mert már szeret és már szeretik, és az egészséges, erős, nagy csókok bélyege bele van a vérébe sütve. Elmenni most már, elmenni. Késő,

késő! És hova is menne most már az élet ízével az ajkán, ami ezeknek az élete s amiről úgy érzi, inkább neki való, mint az a másik: a Hajnóczyé és a Hodola Iváné. Ő azokhoz tartozik inkább és bizonyára csalódnak benne mind a ketten: Géza is, Iván is. Ő szeret. Ez az első szerelme és egy percig sem tünődne, ha az életét kérnék érte. Hát van-e ennél szebb, ennél nagyobb. Szeretni Miklóst és a karjai közt lenni. A csókjai alatt égni, az erős mellén pihentetni a fejét. És egyszer majd az övé lenni, egészen, mint ahogy ő mondta. A felesége lenni. Az ő büszke és boldog asszonya. A Miklós felesége...

Hodola Iván nézte őt és látta arcán az eltűnő érzéseket és mély, bársony szemében a gondok, vágyak és tünődések árnyát.

— Elmenni a Zelenkay-házból. Elmenni, Veron, — mondta neki megint. — Majd visszajöhet később menyecskének. Elég jókor lesz akkor. Látja azt a nagy pálmát a sarokban?

— Látom — mondta Veron.

— Az anyám ápolja, ugye, milyen szép, friss, erős, gyönyörü? Mikor tavaly télen Svájcban voltam az anyámmal: az Erzsi hugom ápolta. Mikor visszajöttünk beteg volt és csenevész. Alig tudtuk életre kelteni. Ahhoz más kéz kell, más érzék, más gond és más szem: egy nemes délszaki növényt ápolni. Az Erzsi nem ért hozzá. Ő is azok közé tartozik. Hiszi, hogy el merném küldeni a pálmámat a Zelenkay-házba? Ugye nem? Hát maga is menjen el onnan.

Többet nem beszélt. Lassan szívta a cigarettáját és tekintete elszállt valahova, ahova Veron nem tudta követni.

— De nagy csöndben vagytok! — szólalt meg hirtelen mögöttük a Miklós hangja, — hát így udvarolsz te, Iván, a szép lányoknak?

— Én így udvarolok, igen, — mondta Hodola Iván mosolyogva és Veronra nézett, — tőlem nem is lehet egyebet kívánni, ugye, Veron?

Veron elfogultan állt föl. Örült, hogy Miklós elvitte őt onnan és vége szakadt a szomoru beszédnek. Aztán már nem is találkoztak, csak úgy hajnal felé, mikor hazakészültek és bucsuztak egymástól.

— Aztán amit mondtam, Veron, el ne felejtse — mondta Iván.

Miklós fölkapta a fejét.

— Mit mondtál neki? — kérdezte Iványtól.

— A pálmák ápolásáról beszélgettünk — mondta Iván mosolyogva és botjára támaszkodva, nehezen vánszorgó lépteivel az ajtóig kísérte őket.

— Ne felejtse el! — mondta ott még egyszer.

Visszafelé, a hideg hajnalban egyikük sem szólt egy szót sem. Gyuri bácsi a sok jó italtól nem igen érezte a hideget. Miklós égő szemei Veron arcán tapadtak, aki összegubbaszkodva ült és néha lehúnyta szemét, hogy ne árulja el azt az édes zsibbadtságot, amit Miklós tekintete támasztott benne. Végig a hosszu úton, a szörnyü hidegben, amint egymással szemben ültek a közös takaró alatt, fiatal térdük összeért s ez olyan volt, mintha körülöttük a hó muzsikált volna s a zuzmarás didergő fákon virágok nyiltak volna, s mintha a szürke, ködös hajnal, maga a színes paradicsomkert volna, tele éneklő madarakkal.

Szinte egészen zsibbadt volt, mikorra hazaértek és Miklós leemelte a szánról s egy percre karját a dereka körül érezte s forró lehellete az arcába csapódott.

— Szeretlek! — súgta oda neki Miklós.

Ujjongó, dobogó szívvel ment be a szobájába és hangtalanul ismételte a szót: Szeretlek. Egyetlen szó és friss gazdagságával, fényével elsöpörte Veron szívéből mind a nyomasztó gondokat keltő, szomoru szavakat, amiket Iván mondott neki ez estén. Szeretlek! Ezzel az egy szóval volt tele számára az egész mindenség. Ki ölheti meg az ilyen hatalmas szavakat egy fiatal leányszívben, ha egyszer már oda gyökereket vertek. Szeretlek, és ez minden! Iván egy szegény beteg ember, aki a maga módja szerint itéli meg a dolgokat és talán irigykedik is egy kicsit. De Veron boldog volt és sugárzó arccal térdelt le az ágya elé, mely fölött egy kis régi szentkép függött és imára kulcsolta a kezét.

— Istenem, ne engedd, hogy igaza legyen! Nagyon boldog vagyok és engedd, hogy az maradjak tovább is!

Aztán kibontotta szép fekete haját és lefeküdt, hogy aludjon.

A nagy ház elcsöndesedett a kora hajnalban s a hó alatt megkezdődtek a hosszú, tompa álmok, a mély, téli álmok, a nagy pelyhes takarók alatt.

Veron hirtelen összerezzent. Az ajtó nyilását hallotta és utána nyomban egy suttogó hangot:

— Én vagyok, Veron, ne ijedj meg!

Az álom kábulatában még ki sem nyitotta szemét, mikor Miklós két karját maga körül érezte és ajkán, szemén, vállán, a nagy, teljes, forró csókjait...

— Szeretlek!

Kábulatában egy szót sem szólt, csak feküdt a csókok tűzesőjében, mint egy tehetetlen virág, nem gondolkodva, nem félve, nem aggályoskodva, boldog alázattal és megadással...

Hirtelen a Miklós lázas keze valami sima és bolyhos holmiba ütközött, ami ott feküdt Veron párnája mellett. Megfogta és kilódította az ágyból.

Katica volt, aki repült a sötétben és odaütötte kis porcellán fejét a kályha szögletéhez. A feje betört és Katica ott maradt holtan.

De Veron ezt sem vette észre. Csak késő reggel, mikor magára maradva fölébredt az első kábult álmából, jutott eszébe, hogy akkor mintha valami halk csörrenést hallott volna a kályha felől. Fölkelt és megtalálta Katicát szétzúzott fejjel a padlón. A kék szemei akkor is a helyükön voltak még és bámulva meredtek Veron arcába és mintha valami nagy ijedtség lett volna bennük.

Veron nem emelte föl a bábut. Ahogy ott térdelt mellette, hirtelen eszébe jutott minden, lehajtotta hozzá a fejét és kifakadtak forró könnyei.

Hosszú, édes, zavaros sírás volt ez.

Folytatjuk

Azóta

Azóta szeretem a temetőket,
Mióta tudom, te is ott lakol.
És messze, messze-esve tőled,
Egy síron érted sírok valahol.

Azóta csókolom meg a keresztet,
Mióta tudom, sírodon az áll
S mióta tudom, téged megdermesztett,
Azóta ellenfelem a halál. *Andersen György*

Az esztétikus szabályokat készít a műalkotásból, a dilettáns műalkotást igyekszik készíteni a szabályokból. Nincs nagyobb veszedelem a művészetre nézve, mint az, amikor esztétikus és dilettáns egy személyben egyesül.

Bakonyi László

Izléses női és gyermekruhák készülnek
DIVATTERMEMBEN
IV. kerület, Veres Pálné ucca 4—6. I. 1.

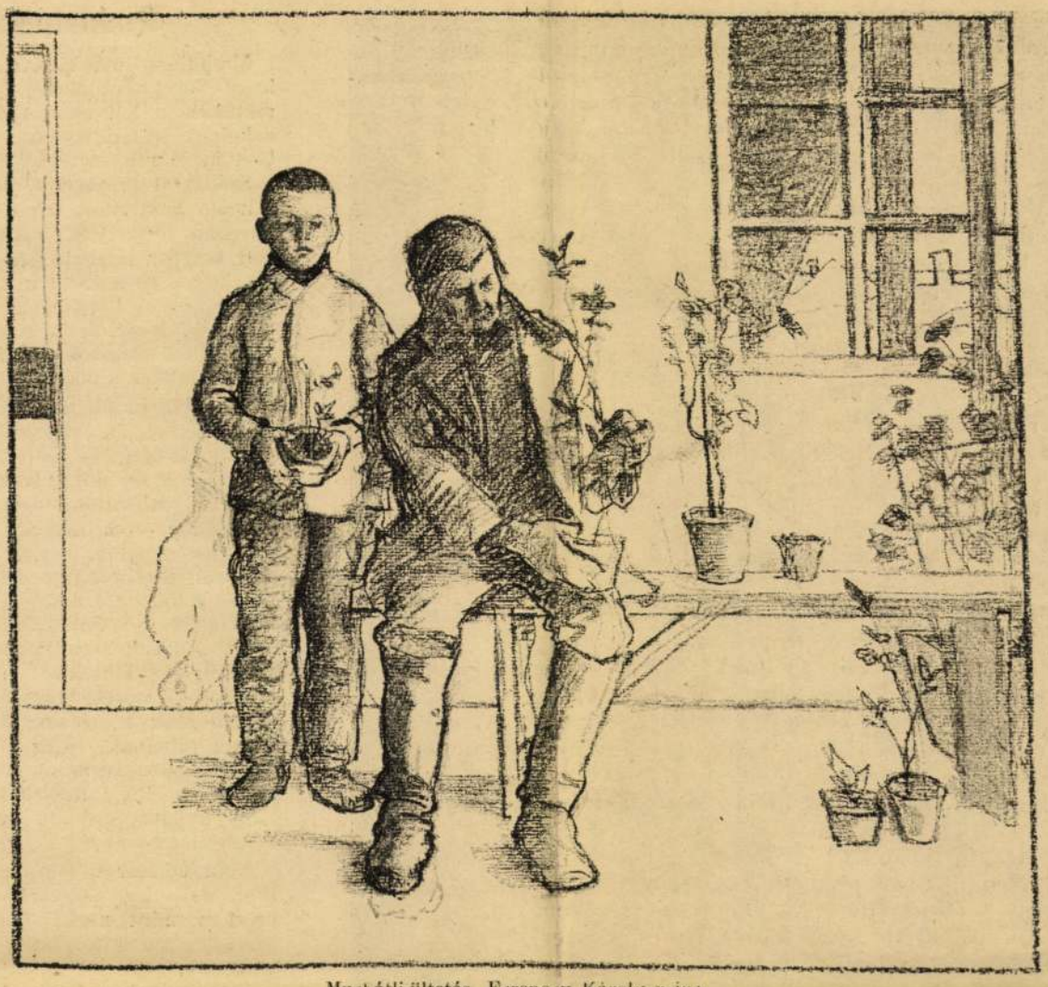

Muskátli-ültetés. Ferenczy Károly rajza

Divat

Férfiak tavaszi divatja

Ilyenkor a megujulásnak, felfrissülésnek különös, izgatott ritmusa idején szeretem nézni ennek a városnak sétáló népét. A nők itt valami kellemes tévedéssel tulságosan megmutatják elegánciájukat az utcának s ki bánja ezt, bár tudjuk, hogy az igazi nő, az egyetlen, csak otthonában a legelegánsabb és — igazán egyetlen. A férfi más, rajta kevesebbet ront az utca és mert sokat jár és alig van otthon, talán fontosabb is, hogy délelőtt, vagy sétára mit vesz föl, mert nála a „túlöltözöttség" nagyobb baj, rosszabb a rossz ruhánál.

Kellemes társaságban beszélgettem a minap a férfiak divatkérdéseiről. Mitterdorfer Ottó barátommal találkoztam a Dunaparton és amit megfigyeltünk és megbeszéltünk, azt most szivesen bocsátom az Uj Idők közönség elé:

A népek öltözködése mindig valami szépségideál szerint változik, amely azonban nem a klasszikus tökéletesség, hanem valami különös „divatszépség". Erre nézve elég egy példa: a mai női divat ruháihoz a milói Vénusz határozottan: „nem jó alaku hölgy". S mivel most a férfiakról van szó, megállapíthatjuk, hogy itt nagyjában két szépségtipus küzd az elismerésért: az európai és amerikai. Ezek közül mi inkább Apolló karcsu, hosszukás, könnyed idomait hirdetjük, míg Amerika Herakles hatalmas és vaskos termetére esküszik. Igy azután London magas, nem túlzottan széles vállu, derékban keskenyedő divatképeket küld, míg az amerikai szabók „mindenki boxbajnok" kiáltással, nem kimélik a vattát a vállaktól és az ott szabott férfiú kissé messzebbről veszedelmesen hasonlít a megfordított csonkakúphoz. Hogy melyik szebb? Ezen talán ne vitatkozzunk, úgyis kiderül nemsokára a strandfürdőben.

A férfi utcai ruhája a zakó, mely minél egyszerűbb legyen. Nem szabad semmi „sportos" kilengés, öv, ráncolt hát és más „kitalálás". Elegáns ember megjelenései között nincsenek nagy különbségek és ezért inkább öltözzünk mindig egyformán egyszerűen jól, mint egyszer nagyon jól máskor egészen rosszul. A már emlitett „kiöltözés", amikor a tetszeni akarás észrevehető, szigoruan tilos. Ez mindjárt lesír az önhitt gavallérról és másoknak kell szégyenkezniük miatta, míg ő megfeszített szájszélekkel boldogan lebeg végig gummitalpu cipőjében és burberry esőkabátban a felhőtlen ég alatt.

Pedig a legegyszerűbb elegáncia az, hogy mindig öltözzünk az időhöz képest. Utcára inkább világosabb ruhát válasszunk, egészen világosat csak nagyon szép időben. Ha felöltő kell, az most bőre szabott, minden öv nélküli. Tavasszal kizárólag puha kalap viselhető, szalmakalapot csak napos időben és felöltő nélkül vegyünk fel.

Nem lehet elég gyakran hangsulyozni, hogy a jól öltözést nem lehet máskép megtanulni, mint gyakorlattal s akinek nincs kiforrott ízlése, legjobban teszi, ha rábizza magát valamelyik kiválóbb cég tanácsaira. Elegáncia? Evvel születni kell, mert ez nem a ruha kérdése, hanem az, hogy hogyan viselkedünk a korrekt ruhában.

A szinekre nagyon vigyázzunk. Sima, egyszinű ruhához vehetünk erősebben mintázott inget vagy nyakkendőt, de feltünőbb ruhához mindkettőből a legegyszerűbb áll jól. A harisnya szine a ruhához való szín legyen, de sohasem sötétebb, mint a ruha.

A keztyü nemcsak divatossága miatt kell, de higienikus célja is nélkülözhetetlenné teszi. Tavasszal legjobb a mosó szarvasbőrkeztyü.

Akarattal kerüljük a törvényszerű megállapításokat. De egyet fennen lehet hirdetni: puha gallér semmiképen és soha nem való a korzóra.

Mindezek megvitatása után elbúcsúztam barátomtól, aki meghivott, hogy nézzem meg üzletét.

Rády Dénes

Uj Idők. 1923. XXIX. 21. sz.

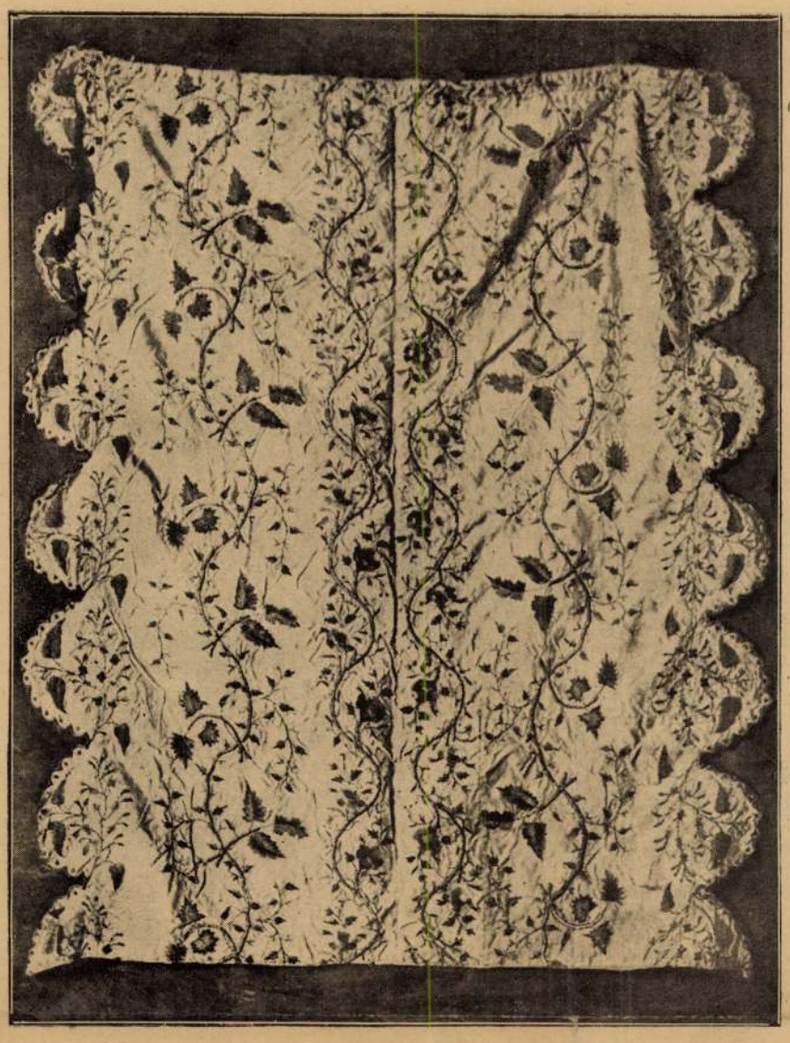

Rákóczi rodostói oltárteritője, amelyet Ligárt János ny. honvéd-alezredes, ludovikai volt tanár most hazahozott

Egy művésztársaság kiállitása

Paál László nevét viseli egy nemrégiben megalakult művész-társaság. Nyolc festő-tagja most nyitotta meg kiállitását a Nemzeti Szalonban s megállapithatjuk, hogy valóban komoly művészi törekvések vezérlik valamennyiüket. Uj ember nincs köztük, kiállítottak már évek óta itt is, ott is, mégis mennyivel jobban hatnak most képeik ebben az intim együttesben, mint széjjelszórva valamely nagy kiállitás képtömegében. Megint bebizonyosodott, hogy efféle kisebbméretü művész-csoportosulásnak megvan a maga jogosultsága s hogy ehhez nem kell az illetőknek éppen rokon-stílusúaknak lenniök. Itt is igen nagyok a különbségek, például Vesztróczy Manó könnyed és tiszta szinü képei és Szigeti Jenő mély, szonórus színei közt. Biró József finom természet-interpretálása és Révész-Ferryman átstilizált tájképei közt. A többi is messze esik egymástól felfogás és előadás dolgában. Mind egyezik azonban abban, hogy semmi tekintettel sincs a vásár ízlésére, megy a lelkiismerete szerint és valóban komolyan állítja sorompóba a tehetségét. Ez rokonszenves vonás, amit láthatón rokonszenvvel viszonzott a közönség is. Ugyis elég baj, hogy az országot elárasztják értéktelen tucatmunkákkal s a kontármunkák oly tömegével, amelyről az avatatlannak fogalma sem lehet s amelyet csodálatos módon még mindig meglehetősen vásárol a nagy tömeg. Képgyártókra valóban nincs szükség. Éppen ezért szívesen kell fogadnunk minden oly művészeti alakulást, amely nem a vásárt akarja szolgálni, hanem egyedül a művészetet. A Paál László Társaság ezt a tiszteletreméltó elvet kivánja szolgálni, amiben a művészet minden barátja egyet fog érteni a Társasággal.

Fehérnemükelengye, vászon, asztal-nemü szükséglet-nél forduljon bizalommal FENDRICH IMRE céghez, IV., Deák-tér 3. sz. (Modern és Breitner-palota.)

Rodostóból

Ma-holnap másfél évtizede annak, hogy Törökországban, török testvéreinkkel, a két nemzet gazdasági érdekeinek szálait lassan, de biztos sikert igérő reménységgel fonogatjuk.

Széttépett országunk, önmagát marcangoló nemzetünk, az évek óta tartó harcban tönkretett, legtöbbet szenvedett magyar intellektuális tábor közös érdeke, — de a Keleten küszöbön levő konszolidáció kétségtelen jelei is ösztönöztek, hogy az erőszakos események által megszakított fonalat török testvéreinkkel ujólag felvegyük.

Ily céllal indult útnak ez év február havának elején egy bizottság Konstantinápolyba, — melytől el kellett szakadnom és utam irányát megváltoztatva Rodostóba — töröknéven *Tekfurdag* — a magyar lélek pihentető, megnyugtató szent helye felé mentem. Sietve vittek feléje a Muradli-i állomásról a tráciai erősen halmos-hegyes, fanélküli mezőségen (mint a török mondja: tarlalár=tarló =mezőség) keresztül a hevesvérű, csupa jóakarattól duzzadó kurd- és arabkeverék kis lovak. Mintha a lelkembe látnának, — az arabadsi (kocsis) minden biztatása nélkül is rohannak előre, hogy Rodostót, a magyar lélek nyugvó, erőtadó városát, mielőbb elérhessük.

Nem először tettem meg ezt az utat, de soha nagyobb vágyat nem éreztem, mint most, hogy a városba jutván, a szent forrásból mielőbb meríthessek.

Este 7 órakor értük el a hegyoldalon és tengerparton meghúzódó csendes várost. Siettem a „Monaszterli-szállónak" nevezett ingó faház egyik szobájába, hogy az út fáradalmait kipihenve, mielőbb láthassam Rákóczi Ferenc szobáit, hol lábai jártak, hol lélegzetét szívta, az általa esztergályozott oltárikelyheket,* a kápolnát, hol nemzetéért imádkozott, hol szenvedései enyhültek.

Ihszan bej muteszarrifnál (nálunk főispán) tisztelegtem, kinek a részére Drinápolyból — a váli — kormányzó titkárától, Énis Behidj bej budapesti volt alkonzultól, hozott levelet átadtam, azután fölkerestem a Rákóczi-házat, melyben III. Achmed török szultán vendégszeretetéből 1720-tól 1735-ig — haláláig lakott.

Itt Atzeni Ferenc atya, az apostoli misszió lelkésze fogadott, ki végtelen kedvességgel enyhítette a történelmi visszaemlékezés által szorongatott szív háborgását, kesergését és fájdalmát.

Ottartózkodásom emlékét megaranyozta azzal, hogy a legnagyobb magyar martir házikápolnájában levő egyik oltárfüggönnyel megajándékozott.

Fogadja érette ezuton is hálás köszönetem.

Ezt az ereklyét képben is bemuta-

* Atzeni atya szavai szerint Koburg Ferdinánd volt bulgár király két ilyen esztergályozott kelyhet a balkáni háboru alkalmával ott járván — elvitt.

A hegyi beszéd. Ferenczy Károly festménye. Ezt a mütörténeti szempontból is nagyjelentőségű festményt a Múzeumbarátok Egyesülete ajándékozta a Szépművészeti Múzeumnak

Kis Tárca

Egyesülünk

Ferencz Károly

harsány kiáltást hallatott, hogy még az óriás Méder ajkán is megállt a pohár.

— Héri hopp!

Mélységes csönd lett.

— Uraim! — folytatta Beck apó és magasra emelte italát, ürítsünk egy pohárkával e bájos úrhölgy és szeretve tisztelt vezérünk, Bocskay főmérnök úr egészségére. Éljen a békesség!

Zivataros éljen zuhant végig a termen. A „poharkák" kiürültek. A zene „tusst" játszott. A „tuss" nem volt más, mint egy pattogó csárdás.

„Hideg szél fúj édesanyám,
Adja ki a kendőm!"

És akármilyen különös látvány volt is, a vállas, szilajizom emberek táncra kaptak.

A merénylő, aki kegyetlenül megkritizálta Icafy ódáját, egyenesen a költő felé tartott.

— Nézd te vén bolond, én nem téged akartalak megbántani, csak a versedet.

— A vers én vagyok!

— Hát akkor bocsánatot kérek a versedtől is, tőled is, gyere egy csárdásra. Hiszen én tudom, hogy te jó költő vagy. Petőfi is lekezelne veled.

Icafy keskeny képe szétlapult és boldogan ugrott fel.

— Táncolok én szívvel véled, úgy is gonosz ez az élet! — rögtönzött a költő s a következő percben már úgy bokázott, mintha piroscsizmás menyecske lenne.

A zenekar kissé „naturalista" alapon játszott, de a nagydob ütemes zuhogása helyrehozta a taktust. Még a bőrruhás óriás is bele-bele rúgott a padlóba és el-elkurjantotta magát.

„Még az éjjel felkeresem
A régi szeretőm."

A leány arcát fáidalmas mosoly lepte be, amint Sörös Banka ismerte fel legelőbb. Éppen márcot töltött, de a szeme megállt Bocskayn.

— Te őrült, — ripakodott rá a szeplős, — korsó az én cipőm?

A márc a földre zuhogott.

Beck bácsi egyszerre megállt és meghajolt a leány előtt. Aztán még vadabb hangon, mint előbb, szinte felsikoltott:

— Hérihopp!

A „hérihopp" nyomán a zene megszűnt. A tánc megállt. Csönd lett.

A leány hátrafordult. Szembe állottak. A tekintetük egymáséba ölelkezett. A leányt görcsös zokogás fogta el. Erőtlenül hanyatlott Bocskay karjába.

— Hérihopp!

Új zene. Éljenzés. A leány homlokát pezsgővel dörzsölték. És amikor a zene ott tartott, hogy

„...Még az éjjel felkeresem
A régi szeretőm." —

Bocskay, ha eleinte lassan is, de járni kezdte. Jobb volt ez így. Szólni, beszélni, az keserves. Így érezte a lány is. Csak a szemük beszélt. Hogy mit beszélt? Azt csak ők tudják.

Méder, az óriás, Beck háta mögött állott. Beck bácsi nevetett és kimondhatatlan elérzékenyüléssel nézte az első párt, amely, amióta a „fakaszinó" felépült — végre nőből és férfiből állott.

— Hát velem ki táncol? — kérdezte és küzködött a könnyeivel. Mert az apaszív dobogott most benne.

— Engedelmével — hajlongott a megkoppasztott Méder és szorított egyet a derekövén.

— No gyere, apróság!

Olyanok voltak, mint amikor a dalos szél rázza a jegenvét és az aljába nőtt galagonyabokrot.

A Szépművészeti Múzeum új szerzeményei. Giergl (Györgyi) Alajos: Nő a szabadban

A hegyek közt

Irta Bársony István

Szeptember utólsó harmada . . .

Ősz van. De a hervadásnak még kevés nyoma látszik idefent, a hegyek között. Csak egy-egy vadkörtefa kezd pirosodni a déli fekvésü oldalakon; de a kecskerágó levelei még zöldek. Pedig azok piroslanak legszebben a zöld szin tarkasága között, ha már elkövetkezett az általános nagy szivárványosodás ideje. Olyan akkor a kecskerágóbokor, mint megannyi óriási rózsa.

Magamban vagyok, fent a gerincen, ahova legkésőbb jut el az este barnasága.

Alkonyodik s a völgyek már árnyékba borultak. A hegyhátak hajlatai gyönyörü simasággal folynak egymásba. Néhol kisötétlik a nagy lomberdőből egy-egy magas fenyőfolt; gyászfeketezöldjök a legsürübb sürüséget sejteti; pedig éppen az alatt a komor zöld boltozat alatt legsimább, legtisztább az erdő; olyan, mintha parkettes bálterem volna, ahogy a puha fenyőtü megfekszi. Ezt a templomi csöndességgel áhitatos környéket szereti a szarvas, amely után most járok.

Szarvasbőgés évadja van. Az csalogatott a hegyek közé. A szarvas nem a tavasztól mámorosodik, hanem az ősztől. Amikor kezdődnek a hüvös őszi napok, nagy harmatokkal este és kivált hajnalban, mikor az enyhe szél is pörgeti már a fonnyadt leveleket, amikor a levegő éjszakánkint csipőssé válik a magasfekvésü erdőkben: akkor támad fel a szarvasban a szerelem vágya, amelynek hangos vallomásokban ad kifejezést.

De ezek a hangok hijjával vannak a szerelmi epedés olvadékonyságának. Vad és erőszakos, követelő hangok ezek, amelyekből sokkal jobban kiérzik a féltés dühe és az ingerlődésre való hajlandóság, mint az esdeklés, mint a tetszeni vágyás szelid könyörgése. Az ereje teljességében levő szarvasbika nem alkuszik. Keresi az asszonyait, amelyekből háremet tart együtt, és azoknak is parancsol, azoktól is követel. Amelyik nem engedelmeskedik, az iránt nyers és kiméletlen; amelyikbe különösen szerelmes, arra borzasztóan féltékeny. Ha vetélytárs kerül az útjába, azzal rögtön kész véres leszámolásra. Hangja ilyenkor szinte ordítássá válik; harsogva hívják egymást a matadorok, amelyek erejének körülbelől egyformának kell lenni, különben nincs igazi párbaj; vagy nagyon rövid ideig tart, a gyöngébbnek csúfos futásával, menekülésével.

A kölyökbikák meg sem kisérlik az ilyen párbajt; ők csak keserves diskant dudálgatással kisérik a háremet, tisztes távolságból. Ha a Nagyúr megérzi őket, rájok röffen egypárszor s ez elég, hogy a tolakodókat távol tartsa. De a szerelemre bolondul éhes fiatalság néha még a legnagyobb veszedelem árán is próbálkozik. Settenkedő óvatossággal lopódzik közelebb-közelebb: hátha valahol elmaradt a háremből valamelyik dámácska a bokrok közt, amelynek azután hirtelen-hevenyében egy kicsit, egy csipetnyit, udvarolni lehet. Az ilyen elmaradozók rendesen tiszteskorú mámik, akikkel az öreg úr kevesebbet törődik. A mámik azután néha hajlanak is a titkos ostromra és megizleltetik a vállalkozó merész fiatalsággal, hogy mi a szerelem . . .

*

Már lement a nap; . . . az ég még világos, tiszta; de az erdő fölött végigterül az este enyhén szürke leple. Ilyenkor kezdődik a java-kántálás a szarvashangverseny rendezői között. A túlsó hegyoldalon erős morgás rezzenti meg bennem a vadászt. Ott van valaki, akiért idejöttem . . . Figyelek, hallgatódzom. Csend. Hosszú ideig tartó csendnek tetszik, pedig csak másodpercek telhettek még az első jeladás óta . . . Most! . . . újra! De a morgásból egyszerre vad harsogás válik. Bőg már! Most igazán bőg! Ez már kezdi; alaposan kezdi.

Mély basszussal kondul a hangja onnan, ideát. Leugrom sziklaszékemről, amelyen a bőgést lestem-vártam eddig . . . Az ott az „Öreg", — megösmerem.

Mögötte valahol dudálni kezd a házibarátja is. Olyan a két hang közt a különbség, mintha erős darázszúgásba légyzümmögés keverednék.

Indulok! . . . Szárnyat szeretnék, hogy pillanatok alatt átröppenjek a völgyön. Irigylem azt a lomha ölyvet, amely épp arra tart a magasban, egyenest. Az mindent láthat-tudhat, ami alatta történik. Nekem pedig először is haditervet kell csinálnom sürgősen.

Honnan fúj a szél?! Vajjon nem fordul-e meg, mire odaérek?! . . . Mert a szél parancsol ilyenkor . . . Szél ellen kell a szarvas felé igyekeznem, különben hiába minden ügyességem. Ha úgy tudnék mozogni, olyan nesztelenül, mint az egér, akkor is megérezné, ha felőlem lengene a szél s az áruló szimatot hozzá sodrítaná a levegőn keresztül. A szarvasnak jobb szimatja van, mint az elsőrendű angol vizslának.

A távoleső ormok egyikén egy másik vén bika kezd bőgni. Jobbról tőlem egy katlanban a harmadik kapott rá kedvet, hogy beleszóljon a hangversenybe. Felváltva üzengetnek egymásnak: „Aúdh! . . . Eőő! . . . öh-öh-öh-öh! őőő!!" hangzik a refrain visszhangosan.

Az én bikám, — amelyiknek a hangja elárulja a vénet s amelyikhez aránylag legközelebb is vagyok. —

A Szépművészeti Múzeum új szerzeményei. Ferenczy Károly: Márciusi este

gyerekekkel, akik mostanság — más fiatalember hijján, adják a nagyot, az udvarlót. El lehet gondolni, miféle tónus uralkodik ezek közt a gyerekek között abból, hogy miféle táncokat táncolnak esténként. Egyszer bementem vacsora után a táncterembe, mert szeretek gyönyörködni a fiatalság mulatságában s ha szépen táncoló párokat látok, úgy érzem, mintha magam is megfiatalodnám. Na, megjártam vele csúnyán! Valami divatos angol táncot jártak, (— nem tudom hogy írják, úgy mondják: van sztepp —) ami olyan volt, hogy én bizony öreg asszony létemre elpirultam, mikor megláttam. Mert olyan ez a tánc, hogy a mi időnkben, sőt még a ti időtökben is, minden tisztességes úri háztól kidobták volna az olyan úrfiakat, akik így mertek volna táncolni, de még azt sem hiszem, hogy fiatal leányokat elvittek volna olyan színdarabba, amiben ilyen illetlen tánc előfordul.

Nem is álltam meg, hogy szóvá ne tegyem a dolgot és meg ne mondjam a véleményemet. Igazat is adott mindenki mindenben, amit mondtam, helyeselték és bólintgattak, hogy úgy van, de azért nem akadt se egy apa, se egy mama, aki a leányának meg merte volna tiltani a van szteppezést, a gyerekek pedig csak azt táncolták és semmi mást a világon. Próbáltam nekik ajánlani pedig, hogy csárdást táncoljanak meg valcert, de erre úgy néztek rám, mintha azt ajánlottam volna nekik, hogy villany helyett faggyúgyertyával világítsanak vagy vasút helyett postakocsin utazzanak haza Budapestre.

Hát lehet is, hogy én már elmaradt, ósdi felfogású öreg asszony vagyok, de hidd el fiam, hogy már nem is igen bánom, hogy a vége felé járok az életemnek és nem látom meg mivé fajul a világ. Mert az én véges eszemmel nem birom felfogni, mi jó van abban, hogy a tisztességes leányoknak a modora manapság olyan, amilyen a mi időnkben azoké lehetett, akiknek a létezéséről is csak homályos sejtelmünk ha volt akkoriban. Pedig mi is voltunk fiatalok, jó kedvünk is volt, még kacérkodott is egy kicsit némely részünk és ha visszagondolok rá, nem is voltunk olyan unalmasan ártatlanok. De velünk nem komáztak úgy a fiatalemberek még sem, mint a mai leányokkal és bizony mi tiszteletet tudtunk gerjeszteni magunk iránt, amiben a mai leányoknak kevés része lehet, pedig ezek latinul is tanulnak.

Hát csak azt mondom én neked, kedves húgom, vigyázz azzal a gimnáziummal, és ne neveld úgy Katicát, mintha fiú volna, csak hagyd te meg leánynak, óvd meg a lelkét a maga nenyuljhozzám érintetlenségében és cigaretta helyett adj kézimunkát a kezébe. Ez ugyan nem divatos ma, én legalább egyetlen egy leánynak a kezében sem láttam se varrást, se hímzést, de hidd el nekem, a férfiakat nem azzal lehet igazán meghódítani, ha rosszul megtanuljuk, amit ők tudnak, hanem, ha jól tudunk valami olyasmit, amihez ők nem értenek.

De talán már sokat is fecsegtem, pedig már későre jár az idő és most még a világítás is drága. Sokszor csókollak Katicával együtt, az uradat szívből üdvözlöm és vagyok szerető öreg néned *Amália.*

miatt s a tehver orosz Bobrikovot küldötték el utódjául, azzal a megbizással, hogy diktátora legyen Finnországnak és készitse elő, minden törvény és jog ellenére, Finnország beolvasztását az orosz birodalomba. És a czár, két év elmúltával, épen tizenkét évvel ezelőtt, a következő ukázt küldötte Bobrikovnak: «Ön gondoskodni fog arról, hogy Finnország lakóinak szivében gyökeret verjen az a tudat, hogy Finnország a legszorosabban egyesitendő többi hű alattvalóim közös hazájával.» Bobrikov hű szolgája volt urának. Alig hogy megérkezett Helsingforsba, máris kijelentette, hogy Oroszország csak annyiban fogja tiszteletben tartani Finnország önkormányzatát és külön jogait, a mennyiben nem ellenkeznek a birodalom tekintélyével és érdekeivel.

Ez világos beszéd volt s a tettek, melyek követték: az ujult erővel megindított oroszosítás (Bobrikov még a finn szenátus hivatalos nyelvéül is az oroszt akarta megtenni), az alkotmányba ütköző katonai reformjavaslatok, a finn törvényhozás jogainak az egész vonalon való megtámadása, — még világosabban beszéltek. A finnek, kétségbeesésükben, Finnország jogaira hivatkozó panaszos deputációt küldtek Pétervárra, de a czár nem is fogadta e küldöttséget, hanem kiüzente: nagyon megbántották őt azzal a feltevéssel, hogy megszeghetné szavát.

A finnek számára most ismét a néma ellenállás kora következett, melyben a czár rendeletben mondta ki a finn ezredeknek az orosz seregbe való bekebelezését és még nagyobb kártalanitást követelt a finn kormánytól az orosz állampénztár számára azért, hogy felosztalták a finn hadsereget. Mert a czárnak, ha már nem tehette oroszszá a finn ezredeket, nem kellett a finn katonáskodás. A többi

Az egyik ez volt, hogy a párisi nép a köztársaság hivatott őrének és védelmezőjének tartotta magát, ezt pedig e pillanatban a nemzetgyülés részéről veszedelem fenyegette.

A munkások tömegében ezenkívül sokan úgy

A MOST ÉPÜLT FŐVÁROSI MUNKÁSHÁZAK A GRÓF HALLER-UTCZÁBAN.

SZEGÉNY FINNORSZÁG!

Az egész világ részvéttel nézi a finn nemzet küzdelmét az orosz önkényuralom ellen. Egy maroknyi nép védi jogát, alkotmányát és szabadságát egy százharmincz millió lélek nevében uralkodó hatalom ellen, mely elérkezettnek látja az időt, hogy megrabolja jogos önkormányzatától, s a törvényhozás, a közigazgatás és a gazdasági élet terén eloroszosítsa ezt a szinte egységesen finn nemzetet. A művelt népek részvéte ép oly egyértelemmel nyilatkozik meg a finnek iránt, ha nem is oly hatalmas kitörésekben, mint hat évtizeddel ezelőtt, midőn a magyar nemzet vivta élet-halál harczát az önkényuralom ellen. Erőssége lesz mindig Finnországnak, mint volt Magyarországnak is, hogy jogát, ha megfosztották is tőle, soha fel nem adta és változatlan kitartással védte az autokráczia újabb meg újabb támadásaival szemben.

Nekünk magyaroknak kétszeresen szivünkhöz van nőve a finnek sorsa. Nemcsak azért, mert küzdelmük sok tekintetben hasonlít a mi multunk küzdelmeihez, hanem azért is, mert nyelvünk és vérünk rokonsága fűz ez éjszakföldi nemzethez. A magyar nemzet ősei a történelem előtti időkben együtt kóboroltak és vadászgattak s együtt őrizték nyájaikat az ázsiai pusztákon a finnek eleivel. Rokon a finn és a magyar a nemzeti öntudat szivósságában is, de e rokonságban, államfentartó erejével, a magyart illeti meg a felsőbbség.

Ferenczy Károly: Lovaglás.

A M. I. É. N. K. KIÁLLÍTÁSA A NEMZETI SZALONBAN.

Vas. Ujs 1910. 67. l.

Ferenczy Károly

lőfizetőnk — hogy meg-
nep«-nek, nagyon kedvelt
yire szeretem tartalmát,
ellemiségét s milyen ma-
kultúrszomjamat és szép-
n Szabó Dezső »leveleit«
ttel, hiszen én is, mint
, rajongója vagyok Sze-
»Magyar Ünnep«-et és sok
l áldásos, utat törő mun-

sorok érkeztek még kö-
és állandó példányvásár-
Ernő (Keszthely, Liget-
a (Bpest, Liptó-utca 9/a),
kosliget, Kossuth-u. 10.).
Tavaszmező-utca 28.), Rei-
, Jókai-tér 10. II.) és má-
köszöntjük a szerencsét
rokat, amelyben munkánk
nk.

A szerkesztő üzeni

V. J. (Kléh István-u.) Korábbi kéziratküldeménye nem érkezhetett meg, mert a beküldött kéziratjegyzékben, amit pontosan vezetünk, nem szerepel neve. Most érkezett négy költeménye témában, ha hites és lelkes is, de kezdetleges, kidolgozásban pedig sablonizű és közhelyekkel teli. Fájdalmasan sok a magyartalanság is a rímes sorokban. Csiszolja gondosabban verseit és a témát bányássza legbelülről, százszázalékos őszinteséggel, akkor rövidesen közölhetőt is fog írni. — N. K. O. Az öt vers jelez bizonyos íráskészséget, de a vérbeli költeménytől még messze jár. Egyelőre csak rímbe szedett sorok, erőltetett, programizű, közhelygondolatokkal. A kis költőnő jelzi kísérőlevelében, hogy 17 éves, ezzel mindjárt megadta a feleletet is: Csodagyereknek, torz, koránérett lélleknek kellene lennie, ha ebben a korban mást és jobbat írna. Meg kell várni a tökéletesen szelektáló fejlődést. Addig gyakorolja a rímtechnikát és ritmusjátékot, ami szebb és nemesebb szórakozás a keresztrejtvényfejtésnél. — Ki. ö. (Sopron) Kedves kis beszámolója elkésett: legutóbbi számunkban foglalkoztunk a soproni színházzal, abban a szellemben, ami megfelel cikkének. — Z. K. (Liga-u.) Szemrehányó sorai méltatlanul értek minket, mert a kézirat, mint többször jeleztük, már rovatunkban, valamelyik lektorunknál maradhatott, aki katonai szolgálatot teljesít. Ha most a négy novellára, külön-külön, nem volt feljegyezve a név, úgy meg sem tudjuk íróját állapítani. Az is lehetséges, hogy a hirtelen bevonulás izgalmai között elkallódott. Ezt annyival kevésbbé közölhettük, mert az elkallódás nem programszerű. Beküldött kéziratokról vezetett nyilvántartásunk akkor még nem volt, azt csak hetekkel később vezettük be. Mindez teljességgel független attól, hogy kezdő író vagy élvonalbeli művész kéziratáról van szó s így az »írói lelkiismeret« emlegetése sem időszerű. — K. F. (Nürnberg-u.) Az öt vers fájdalmasan kezdetleges, egyedül a »körtánc«-ban csillan meg némi eredetiség, de az utolsó két sor zavarossága itt is lerontja a hatást. Éppen a versek különbözősége nyomán azonban biztosra vesszük a fejlődést.

Tábori posta

„Százszázalékosok"

— Tizennyolcéves, evangélikus leány vagyok — muzsikálják NÉMETH ÉVA (Cím: Budapest, IV., Molnár-u. 19.) karakteres, széles betűi —, szeretnék megismerkedni egy fiatal, művészetet és természetet szerető, karpaszományos »százszázalékos«-sal. Ugy érzem, széppé és boldoggá tudnám tenni az életét. Aki érzi, hogy ez neki szól, az írjon címemre...

— Huszonkétéves magántisztviselőnő vagyok, aránylag jól dotált állásban, némi megtakarított pénzzel és berendezett lakással rendelkezek — írja »Százszázalékos magány« jelige alá rejtőző előfizetőnőnk. — Van annyi önkritikám, hogy csinosnak tartsam magamat, számos jel eláruja ezt egy nőnek. Hogy enyyire egyedül vagyok, annak egyetlen oka, hogy még nem találkoztam olyan férfival, akit a rokonszenven tul becsülni, tisztelni és »uram«-nak elismerni tudtam volna. Viszont ha lelkivilága magába mélyedő és értékes, feltétlen kiválja belőlem a tiszteletet és becsülést s uramnak is szívesen elismerném. A többi aztán a levelezésünktől függ, amelyhez a kezdő lépést a szerkesztőség címére kérem...

— Húszéves, egyszerű lány, menekült, egyedülálló református — közli az »Árvácska« jeligéjű levél —, szívesen megismerkedne levél útján rokkant hőssel, akinek hűséges és ragaszkodó életpárja lenne. Szépnek mondanak és tizennégyéves korom óta a magam lábán állok,

HALHATAT

Mit, mikor szólani és tenni: ez a bölcsesség titka.

Kölcsey Ferenc

*

Augustus azt szokta volt mondani. hogy azok, akik a nagy veszteség kockáztatásával csekély előnyöket hajhásznak, hasonlók az olyan emberekhez, akik arany horoggal halásznak. Ha elszakad a zsinór és vízbevész a drága horog: lehet-e zsákmány, amely pótolhatja?

Suetonius

*

Mit szeretek, mikor Téged szeretlek, Uram? Sem testi szépséget, sem múló bájt, nem is a szem számára kedves fények ragyogását, nem sokféle ének édes dallamait, virágok, kenetek, illatok gyönyörét, se mannát se mézet, sem ölelésre táruló karokat. Nem ezeket szeretem, midőn Istenemet szeretem. De mégis valaminő fényt, hangot, illatot, valamely eledelt és valami ölelést szeretek, midőn Istent szeretem, mert Ő bensőmnek fénye, hangja, illata, tápláléka s ölelése. Fény ragyog lelkemben, de azt semminő hely be nem fogadhatja, — dallam zeng, de nem ragadja tova az idő — illat árad, de nem hinti szét a szellő, — íz van ott, ám ezt meg nem rontja falánkság, — van ragaszkodás is, s ezt szét nem szakítja a csömör. Ez az, amit szeretek, midőn Istent szeretem.

De micsoda is ez? Megkérdeztem a földet, azt felelte: nem én vagyok! Megkérdeztem a földön mindent s ugyanezt vallották. Megkérdeztem a tengert, mélységeit s élőlényeit; az válaszolták: — Nem vagyunk Istened — keresd felettünk!

Szent Ágoston

*

... A mindenség még nem tökéletes, tehát szüntelenül változik. Bár volt kezdete, de vége sohasem lesz...

Kant

Magyar Ünnep 1944. 20. 4.

Mint borongós mon
értünk és talányai
ket lekötik, úgy cs
egész magyar harca
rűen, és komor mon
zelgő vége is.

*

Magyarország nagyo
nagyon gazdag aranyb

*

Valaha ré
Egy drága
Lovag nag
Ment, me
Száz útra
Kereste E

Azóta agg
A szép lo
Szívében
Bármerre
Se fönt, s
Nem lelte

És végtire
Lankadt s
Egy árny
Szólt: »Álc
Bús árny-a
Mutasd m

»Ott mess
A Hold ki
Az Árnyak
Vágtass, e
— Az árny
»S eléred

*

Hogy felvidítsam
tem Magyarországra
hoz. Ott jó hajlékot
tes lelkű barátokat é

Egy középk

*

A magyar nemzet
a világ már majd e
Hogy azonban ez
sies nép az *őseredet*
erejét hordozza kebe
belátás. államférfiúi
tében a Nyugat legn
vel egyenlő magas
Petőfi és *Eötvös*
valóvá.

*

Meglepő, hogy a mag
rokon a franciával.
nem idegenszerűek. Ha
abból a világból valók,
leginkább szeretnek és
hozzá vannak szokva.

*

A magyar költészet és
állnak a franciák szívéhe
a magyar géniusz rokon
a két nemzet bátor és
nagylelkű és önfeláldozó
hősi és dithirambikus, sz
mas nagy hősök, nagy t
relmek megéneklésére.

D

Ferenczy Károly

Fiúképmás

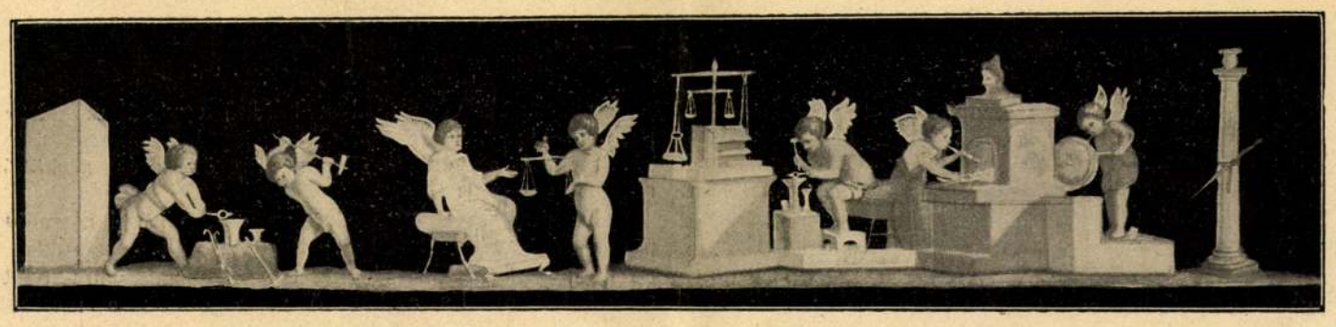

Faun

I

Nyomorék testü, pupos kis fiu volt Péter. Mialatt társai az alsó-bástyán métáztak, ő a templomba ment, hogy ministrálna főtisztelendő Novák káplán urnak a szent misén.

Mivelhogy ő így igen sokat ministrált, jámbor ifjunak mondották a népek, szólván:

— Ezen gyermek templomba megyen, ahelyett hogy lapdázna a réten, avagy kővel dobálná társait. Derék fiucska. Papi pályára való.

Így vélekedtek tehát az emberek, így nagyságos Fekete Imre királyi tanácsos úr is, a Péter gyámja és Pétert tizennégyesztendős korában fölvették az esztergom egyházmegyei kispapok közé.

Mulván azonban néhány esztendők, Péter rácáfolt arra nézetre, hogy a pupos és kicsiny korukban ministrálgató gyermekek okvetlenül papi pályára valók.

Néhány héttel a fölszentelése előtt kicsiny mű jelent meg tőle „Tavaszfuvalmak“ címen. Ez a művecske valóban tavaszos fuvalom volt a katolikus egyházirodalomban, amennyiben igen sajátságos dolgok említtetének lapjain: szerelmes vágyakozások némely csinos ifju nők édes csókjai, forró ölelései után és más hasonló balgaságok.

A méltóságos püspök maga elé citálta a messzetévedt ifju pásztort:

— Hogyan, tisztelendő úr, ön világi költészetet űzvén, megszentségteleníti kiváló rendünket. Ön irtózatos verselményeiben szerelmes éjszakákat, bűbájos nőket énekel, holott tudhatná, hogy az Alkotó csupán kisebb-nagyobb világító állatokat helyezett az égnek kiterjesztésére, hogy csupán határ lenne a munka és a nyugalom között és teremté a nőt, hogy az első embernek segítene minden barmoknak, égi madaraknak és mezei vadaknak elnevezésében. Tisztelendő úr, a világi költészet mindenképpen rút foglalkozás és ön nem átallotta papi talárját beszennyezni ilyes műveletekkel.

Ilyen modorban beszélt a püspök és Péter levonván a konzekvenciákat, más foglalkozás után nézett. Ekkor már huszonháromesztendős vala.

II.

A híres, szép bárónő titkárt keresett. Amolyan magántitkár-félét, akinek segítségével a gyászév letelte után ismét megnyitja termeit a társaság előtt.— Ennek a titkárnak mindenhez kell értenie, — mint írta egyik ismerősének, — adminisztrációhoz, bálrendezéshez, föl-olvasáshoz, vendégek fogadásához, mindenhez szóval, csupán titkokhoz nem lészen köze.

— Férfiu kell a házhoz, — édes Marie, — férfi csupán, azonban nem egyéb, mivel egyebet illetőleg még ah, még nem gondolok semmire.

És egy szép napon valamelyik ismerős ismerősének ismerőse ajánlata folytán Péter jött a házhozhoz, Péter, a pupos, kicsapott pap, aki azóta tanári diplomát szerzett a klasszikai filologiából.

Azonban katedrára nem mehete, mivel . . .
Nevelőnek sem mehete, mivel . . .
Sehová sem mehete ő, mivel . . .

Éppen ez a *mivel* okozott mindeneket. Nem mondották ugyan szemébe, ő azonban érezte, tudta, bátor nem tehetett róla. Ama testi hibát értem a hátán, a púpot. És ím a humánus felebaráti szeretet a becstelenséget is előbb megbocsátja, mint a testi hibát.

Péter — mondom — tudta ezt és a bárónőtől csupán a bálrendezés elengedését kérte, amit megkapott.

A bárónő, ez a kényes izlésü, fiatal asszony, nem ilyen titkárt gondolt, azonban igen jószívü volt és némileg excentrikus.

Abban a pillanatban is, mikor elhatározta, hogy a némileg visszataszító külsejü ajánlkozót házába fogadja: igen bizarr ötlet jutott eszébe. Ama képre gondolt ugyanis, amelyen a mohó Faun vágyakozással tekint a szende nimfára. — Én már csak ilyen vagyok, — mentegette magát valamelyik levélben.

III.

Májusnapon történt, hogy Péter a titkár nagy könyvet mutatott a bárónőnek.

— Ez a lap itt, ez, igen gyűrött . . . miért bárónő? Miért éppen ez és a többi nem? A kép Faunt és Nimfát ábrázolta.

A bárónő hosszasan nézett a képre, — valami ócska mitologiai könyvben volt, — majd a titkárjára nézett és így szólott:

— Megmondom önnek őszintén, titkár úr. Kicsiny lányka voltam, mikor sokat forgattam ezt a könyvet és ezt a képet mindig irtózattal néztem. Ezt a vad, érzékies tekintetü rút Faunt meggyűlöltem, azt hittem mindig, valami gyilkos ez, aki meglepi ezt a szelid leányt a lombos fa alatt, avagy el akarja rabolni őt, hogy barlangjába vivén, ott kínozza őt halálra. Gyűlöletem ez iránt a festett Faun iránt olyan nagy lett, hogy álmaimban is láttam őt és rettegtem tekintetétől. Ki is akartam tépni a könyvből, de nem mertem, féltem, hogy rájönnek és akkor kinevetnek gyávaságomért. Legalább úgy töltöttem a bosszúmat, hogy megtépdestem a lapot, a hol az ő festett alakját sejtettem. Mert a képre már rá sem tudtam később nézni.

A bárónő titkárja megköszönte a magyarázatot, bocsánatot kért alkalmatlankodásáért és visszavitte a könyvet a könyvtárba, ahol találta.

A Faun-képet azonban kitépte a könyvből, zsebébe tette, majd hirtelen ijedten körültekintett az üres szobában. Bűbájos édes bús dal ütemei hallatszott be a bárónő szobájából.

A kis púpos Péter szemei érthetetlen okból csodálatosan megtényesedtek.

IV

Péter hat évig szenvedvén tüdővészben, valamelyik közkórházban maghalt. Irodalmi dolgozatait valamelyik barátjára hagyta, aki azután egy-két év mulva pénzzavarba jutott és hatásos bevezetéssel ellátva kiadta az elhunyt költő műveit. Így két dolgot ért el, csinos jövedelemre tett szert egyfelől, másfelől pedig Pétert kilenc esztendővel halála után fölfedezték.

A hirlapok tárcákat szenteltek méltatására, unatkozó esztétikusok pedig könyvet írtak életéről és műveiről. Az életrajzi adatok után való búvárkodás bizonyos Réfalvi

bárónőhöz vezettek, aki nagy visszavonultságban élt réfalvi kastélyában. Ugyanis a hátrahagyott művek közül több százra menő vers volt a bárónőhöz intézve.

A bárónő azután igen sok adatot szolgáltatott a halott költő élet- és jellemrajzához, többek között bizonyos intimus részleteket a Faun című verses-regény genezisét illetőleg. A Faunt ugyanis az Akadémia készült kiadni, mint a jelenkor legdicsőbb költői alkotását.

Az ünnepségek végeztével a bárónő egyedül maradt a park fái között.

Szemei az emlékoszlopon függöttek és a költő reliefjén megpihentek.

Ez májusi alkony vala, az oszlop körül rózsatők pompáztak, az emlékoszlop pedig tele volt koszorúkkal.

Gyöngyvirág illata ölelkezett a rózsáéval, szellő támadt amonnét felől. És a bárónő visszagondolt a messzi-

A Műcsarnok tavaszi tárlata — FERENCZY KÁROLY: Cigányok — Megvette a magyar állam

A bárónő valóságos lelkesedéssel karolta föl az immár országossá váló mozgalmat. Az ő indítványára azután emlékjellel jelölték meg parkja egyik helyét, ahol a költő fiatalsága legszebb napjait töltötte.

Szép ünnepély folyt le az emlékoszlop előtt. A neves irodalmi társaságok képviselői, a kormány kiküldötte, a megye és város notabilitásai mind összejöttek ott, hogy kegyeletük adóját lerójják a — sajnos — későn fölismert, de mégis hatalmas műveket hátrahagyó költő emlékének.

multba. És ím vágyakozással elegyes fájdalommal nézi a költő márványarcát.

És mintha a szobrok életre kelnének: a bárónőnek úgy rémlik, az arc ama oszlopból mozgásba jönne.

Szerelem támad ím az alvó asszony szívében és látja a költőt, mint jönne édes ölelésre, szenvedélyes csókra, de — a bárónő hirtelen eltitkolja magát, meglátja a pupot. A Faun kép van ím ismét szemei előtt. Fölébredt.

PÉCSI JENŐ

Ujdonk 1901. VII.

Ferenczy Károly

l.

[illegible] Szépmű-

Museum

Közlemények

1947. 32. l.

65

Munkatery 5

VII.

Bartholomaeus Spranger: Engedjétek hozzám a kisdedeket.
(Antwerpen, Muzeum.)

XV. századi osztrák festő: Jézus bevonulása Jeruzsálembe.
(Budapest, Szépművészeti Muzeum.)

Michael Pacher: Jézus kiüzi a templomból a kufárokat.
(St. Wolfgang.)

Francesco Morone: Jézus megmossa Szent Péter lábát.
(Verona, Pinacoteca Comunale.)

Rubens: Jézus Simon farizeus házában. (München, Alte Pinakothek.)

Ferenczy Károly: A hegyibeszéd. (Budapest, Szépművészeti Muzeum.)

Tintoretto: Jézus és a házasságszegő nő. (Róma, Galleria d'Arte Antica.)

Az Ujság
Karácsonyi
melléklete
1934. dec. 25.

— **Hitler helyettesének látogatása Gömbös miniszterelnöknél.** *München*ből jelentik: *Hess* Rudolf, *Hitler* birodalmi kancellár állandó helyettese, szombaton felkereste a szanatóriumban *Gömbös* Gyula miniszterelnököt és Hitler üdvözletét és jókívánságait tolmácsolta és egy pompás rózsacsokrot adott át a magyar miniszterelnöknek.

— **Új plébános.** Gróf *Zichy* Gyula kalocsai érsek *Szabó* Sándort bátyai plébánossá nevezte ki.

— **Az Est-lapok könyvosztálya** a tankönyvidényre való tekintettel szeptember 12-én, szombaton este 7 óráig tartja nyitva üzletét.

— **Csik Ferenc Kaposváron.** *Csik* Ferenc, a híres magyar olimpikon mégis csak szülővárosában, Kaposvárott ülteti el az olimpiai cserjét, mégpedig a *Virágos Ünnepi Napok* idején. A program szerint Csik Ferenc szeptember 8-án déli 12 óra 30 perckor a Hősök ligetében ülteti el a cserjét, ünnepély keretében. Délután úszóversenyen vesz részt.

— **A nézők közé rohant egy angol autóversenyző kocsija — 8 halott.** *Londonból* jelentik: Az északirországi nemzetközi autóversenyen *Chambres* angol versenyző kocsija megcsúszott és több mint 140 kilométeres óránkénti sebességgel a nézők tömegébe rohant. *Nyolc néző szörnyethalt, huszan megsebesültek.*

— **Modern építészkongresszus la Sarrazban.** A világ modern építészei ezévi összejövetelüket szeptember 9—12. között tartják a Lausanne melletti *la Sarrazban.* Madame H. *de Mandrot* romantikus várkastélyában folytatja majd idei tanácskozásait a *CIRPAC* vezetősége, azon a helyen, ahol a korszerű lakásépítés és a modern városrendezés ma már közismert alapelveit elsőízben fektették le. A magyar csoportot *Molnár* Farkas, *Fischer* József budapesti és *Forbát* Alfréd pécsi építész képviseli.

— **Emberölésért elítélték egy gép feltalálóját.** Mult év július 4-én a *Regel. Bányai-rendszerű olajregeneráló k. f. t.* soroksáriúti gyártelepén egy olajregeneráló centrifugagép szétrobbant és a fémszilánkok *Locsova* István műszaki tisztviselőt halálra sebezték. Az ügyészség *Bányai* János, a centrifuga feltalálója és gyártója, valamint *Budaházi* István üzemtulajdonos ellen *gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt vádat emelt.* A büntetőtörvényszék egyízben tárgyalta már az ügyet, amikor *Bányai* János és *Budaházi* István *tagadták bűnösségüket* és azzal védekeztek, hogy a gép megfelelő ellentállóképességű anyagból készült. A hétfői tárgyaláson kiderült, hogy a gépet *iparhatósági felülvizsgálat és üzembehelyezési engedély nélkül* állították fel, *Bárány* Ervin törvényszéki szakértő pedig kijelentette, hogy *a gép anyaga gyengébb minőségű volt a kelleténél. Lengyel* János törvényszéki tanácselnök végül a következő ítéletet hirdette ki: *Bányai* Jánost *2000 pengő pénzbüntetésre, Budaházi* Istvánt pedig *egyhónapi fogházbüntetésre* ítélte, az utóbbi ítélet végrehajtását azonban próbaidőre felfüggesztette. Az ítélet nem jogerős.

— **Egy helyett négy plébániája lesz Pestszenterzsébetnek.** Pestszenterzsébeten eddig egy római katolikus plébánia működött, amely akkor alakult, amikor a mai város még Erzsébetfalva község volt. Az utóbbi két évtized alatt megtöbbszöröződött a rohamosan fejlődő város lakossága, úgyhogy a nagy területen híveinek lelki gondozását nem tudta kellőképpen ellátni az egy plébánia. Most, hogy *Petter* Géza plébános nyugalomba vonult, a váci püspök *négyre emelte fel a plébániák számát* és már ki is nevezte az új plébánosokat. Az eddigi belvárosi Szent Erzsébet plébánia mellett a Pacsirtatelep, Kossuthfalva és Szabótelep nevű városrészekben most rendezkednek be az új plébániák, amelyek felállítási költségéhez 50.000 pengő segélyt kért az egyházközség a várostól. *Chikán* Béla polgármester elnöklésével hétfőn ülést tartott a város közös bizottsága, amely elhatározta, hogy a csütörtöki közgyűlésnek a segély megszavazását javasolja.

— **Kugler József fémnagykereskedő medinálmérgezése.** Vasárnap reggel Pipa ucca 6. szám alatti lakásán medinállal megmérgezte magát dr. *Kugler* József fémnagykereskedő. A mentők a Rókus-kórházba szállították. Dr. Kugler *ügyvéd* volt, néhány évvel ezelőtt feladta irodáját és a Vésző uccában egy féntelepet vett. Az utóbbi időben *súlyos anyagi gondokkal küzdött*, nem tudta lakbérét sem megfizetni, ezért mérgezte meg magát. Családja viszont azt mondja, hogy *nem történt öngyilkossági kísérlet*, a nagykereskedő mindössze *nagyobb adag altatót* vett be, ez okozta a mérgezést.

— **Feloszlatták a lengyel szabadgondolkozók szervezetét.** *Varsóból* jelentik: A lengyel belügyminiszter feloszlatta a lengyel szabadgondolkozók szervezetét. A szervezet ellen súlyos bizonyítékok jutottak a hatóság birtokába. A szabadgondolkozók összeköttetésben voltak a lengyel és külföldi kommunista szervezetekkel.

— **A törvényszék elrendelte egy ügyvéd letartóztatását.** Dr. *Sebők* Zoltán büntetőtörvényszéki egyesbíró hétfőre tüzött ki tárgyalást dr. *Szabó* Emil ügyvéd bűnügyében, aki az ügyészség vádja szerin évekkel ezelőtt *Jankovics* Jánosnétól 2400 pengőt átvett, de a pénzből csak 1100 pengőt fizetett ki a megjelölt célra, *a többit visszatartotta és ezzel sikkasztás bűntettét követte el.* Az ügyvéd több idézésre sem jelent meg és ezért a hétfői tárgyaláson dr. *Parády* László ügyészségi alelnök indítványára a *törvényszék elrendelte dr. Szabó Emil előzetes letartóztatását.*

— **Három súlyos autószerencsétlenség történt vasárnap.** Szeptember első vasárnapján Magyarországon *három rendkívül súlyos országúti autószerencsétlenség* történt.

Vasárnap reggel kilenckor az érdi csendőrörs értesítette a budafoki mentőket, hogy a balatoni műúton Érd és Martonvásár között *egy autó a*

Illés Ilona, a balatoni műúton történt vasárnapi halálos autókarambol egyik áldozata
(Szondy felvétele)

töltésről az árokba zuhant és utasait maga alá temette. A roncsok alól *hat vérző embert*, három nőt és három férfit emeltek ki. *Máchka Erzsébet 16 esztendős párizsi lány meghalt.* A három férfi *Róth* József, *Krammer* Lajos és az autót vezető *Illés* József szerszámgyáros sebesülése nem volt súlyos, *Illés* Lajosnét és *Illés* Ilonát *súlyos sebesülésekkel* vitték az új Szent János kórházba. Az autó és egy összetört motorkerékpár mellett feküdt *Biederhardt* György tűzoltó. Kiderült, hogy az autó és motorkerékpár összeütközése okozta a szerencsétlenséget. Illés Ilona az új Szent János kórházban a műtőasztalon *meghalt*, még meg sem operálhatták. Koponyarepedés ölte meg. Illés Lajosné állapota *életveszélyes.*

Gödöllő határában történt a másik szerencsétlenség. *Prónay* Géza földbirtokos feleségének autóját *egy vonat mozdonya elkapta és felborította.* Az autó négy utasa, *Monori* Jenő asszódi királyi közjegyző, felesége és 13 éves Andrea nevű kislánya és *Koruhely* János sofőr kizuhantak az autóból és eszméletlenül terültek el az úttesten. A négy súlyos sebesültet a vármegyei mentők a Rókus-kórházba vitték.

Miskolcon az Arany János uccában levő hídon egy taxi, amelynek kormányánál *Bereczky* József

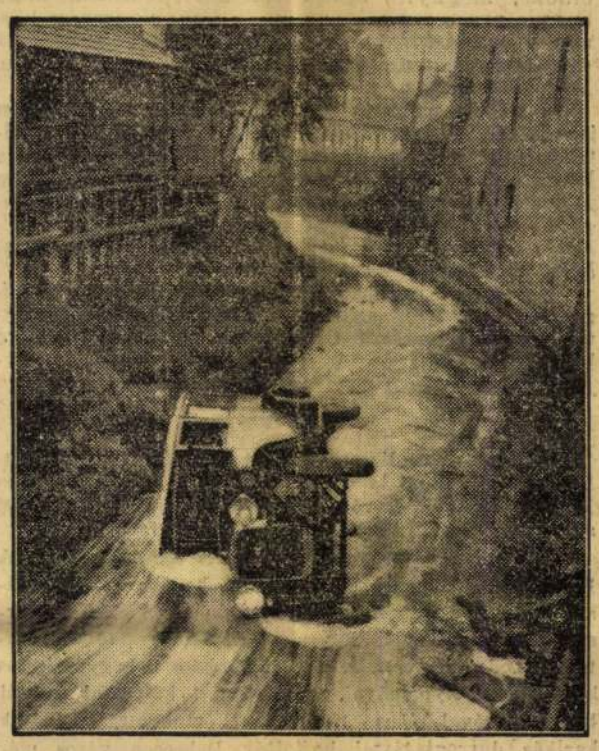

A margithídi autókatasztrófához hasonló baleset történt vasárnap Miskolcon: egy autótaxi áttörte a Szinva-patak hídjának korlátját és belezuhant nyolc méter magasból a patakba A képen: a lezuhant taxi a Szinva-patakban

sofőr ült, ki akart kerülni egy teherkocsit. A sofőr közben elvesztette uralmát a kocsi felett és az autó áttörte a híd korlátját, nyolc métert zuhant a Szinva patak vizébe. Bereczky kiugrott az autóból. Súlyos állapotban szállították kórházba.

Szép asszony! Szebb lesz
a lakása, ha függönyét nálam vásárolja!
LŐWY ARTHUR
CSAK VII., KIRÁLY UCCA 15. SZ.
Csipkeszövet függöny, 150/250 cm 8.50
Csipkeszövet dupla ágyterítő 14.50

— **Bornemisza miniszter meglátogatta a pécsi ipari kiállítást.** *Pécsről* jelentik: *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter felesége, kislánya, valamint *Igmándy-Hegyessy* László somogyvármegyei főispán és felesége, továbbá *Igmándy-Hegyessy* Iván földbirtokos, *Bánó* Iván országgyülési képviselő és *Kruchina* Károly társaságában ma délben gépkocsin Kaposvárról *Pécsre* érkezett. A miniszter ebéd után megnézte az ipari kiállítást és vásárt, ahol dr. Nendtvich Andor polgármester és a vásár vezetősége fogadta. A vendégek azután megnézték a Zsolnay-gyárat, a székesegyházat és a város egyéb nevezetességeit, majd Kaposvárra utaztak vissza.

— **Angol katonai küldöttség az orosz hadgyakorlatokon.** *Moszkvából* jelentik: Moszkvába *angol katonai küldöttség* érkezett, hogy résztvegyen a vöröshadsereg hadgyakorlatain. A *háború óta elsőízben* vesz részt angol katonai küldöttség szovjetorosz hadgyakorlaton.

— **Washingtonban megnyilt a nemzetközi energiaértekezlet.** *Washingtonból* jelentik: Hétfőn este a nagy Alkotmánycsarnokban ünnepélyesen megnyitották a nemzetközi *energiaértekezletet*, amelyre több mint ötven állam küldte el képviselőit. *Dorpmüller* elnök nyitotta meg az értekezletet néhány bevezető szóval, majd *Durand* társelnök, a Stanford-egyetem tanára üdvözölte a megjelenteket. Hull külügyminiszter tartotta az ünnepi beszédet és ebben a következőket mondotta:

— Sajnos, a Föld erőforrásait egyre jobban inkább a rombolás, mint a békés újjáépítés céljaira használják fel. Pedig éppen most mutatkozik a legjobb alkalom arra, hogy *a népek megkezdjék a békére irányuló kölcsönös együttműködést.*

— **Felesége után halt a leghíresebb angol sebésztanár.** *Londonból* jelentik: Lord *Moinyhan*, a leghíresebb angol sebésztanár 70 éves korában meghalt. *Halálát három nappal ezelőtt elhúnyt felesége utáni bánkódásának tulajdonítják.*

— **Angyán Béla beszámolója.** *Angyán* Béla ny. államtitkár Békésen beszámoló gyülést tartott. Vázolta a Gömbös-kormány gazdasági és külpolitikai eredményeit. Állást foglalt a fiatalemberek kötelező munkaszolgálatának bevezetése mellett.

— **A gyilkos bajai halászok a bíróság előtt.** *Bajai* tudósítónk jelenti: Ez év június 2-án, mint a *Pesti Napló* megírta, a Baja közelében levő Bangó szigeten megyilkolták *Maros* István 63 éves halászmestert. A nyomozás eredménye alapján letartóztatták *Kubatov* Antal, *Gál* József *Mersitz* József és *Fazekas* József halászokat, mert a vizsgálat adatai szerint ők verték agyon a halászmestert, állítólag azért, mert *Maros* meglopta volna az ő halállományukat. A bajai törvényszék hétfőn vonta felelősségre a négy halászt, akik közül *Gál Józsefet* ötévi fegyházra, *Fazekas* Józsefet háromévi fegyházra, *Mersitz* Józsefet egyévi börtönre ítélte, *Kubatov* Antalt pedig bizonyítékok hiánya miatt felmentette.

— **Megalakult a Magyar Angoratenyésztők Országos Szövetsége.** Díszelnök gróf *Károlyi* Józsefné, ügyvezető elnök gróf *Semsey* Andorné, ügyvezető igazgató *Kelemen* Aurél. Az új szövetség központja Budapest, V. ker., Báthory ucca 24. I. 4. szám alatt van.

— **A legtapintatosabb olvasás sem mentette meg a sziámi ikrek felének házi békéjét.** *Londonból* jelentik: Violet *Hilton*, az amerikai »*Sziámi ikrek*« egyikének, *Moore* jazzenésszel kötött házassága felbontásának oka az, hogy *a házastársak állandóan civódtak.* Daisy, a másik nővér rendszerint olvasmányába merülve őrizte meg szigorú semlegességét a családi háborúban. *Moore* már kiköltözött a közös lakásból és kijelentette, hogy családi boldogsága a túlságos közfigyelmen és érdeklődésen szenvedett hajótörést.

— **Szénné égett a kohóban, ahová aludni tért.** *Londonból* jelentik: Hubert Wright, egy chattanoogai (Tennessee állam) vasöntöde 18 éves munkása a rekkenő hőségben egy nem használt kohó üstjében töltötte déli pihenőjét, hol *mély álomba merült* és nem vette észre, hogy időközben ismét felgyujtották a kohó tüzét. Szénné égett.

— **Gyilkosság?** *Bajai* tudósítónk jelenti: Hétfőn reggel Dávod község határában az egyik szérüben holtan találták *Gyarmati* János ottani birtokost. Minthogy gyilkosság körülményei látszanak fennforogni, a hatóságok széleskörü nyomozást indítottak.

5-szobás modern ucca saroklakás P **1900.-**
V., Kresz Géza ucca 24. Berlini térnél.

Nedves fal szomba padló legszigeteléssel **azonnal száraz lesz**
Többéves garancia. Ambrus mérnök, Izabella u. 77. T. 1-208-64

AZ IDEÁLIS ÜDÜLŐHELY
DR. HORVATH
SZANATÓRIUM ÉS PENZIO
ABBAZIA
Meleg tengeri gyógyfürdők, orvosi diéták, árnyas park, saját strandfürdő, iutánvos utószezónárak. — Felvilágosítás: BRITANNIA SZÁLLODA, délelott 11—5-ig. Tel.: 1-206-46

— **A miniszterelnökhelyettes vidéki útja.** *Darányi* Kálmán helyettes miniszterelnök vasárnap *Kelemen* Kornél kíséretében látogatást tett Kunszentmiklóson és Tass községben.

— **Marschall Ferenc kerületében.** *Marschall* Ferenc földmüvelésügyi államtitkár szombaton és vasárnap kerületében, Jánoshalmán tartózkodott, résztvett a tiszteletére rendezett ünnepségeken.

— **Befejezték a brüsszeli nemzetközi békeértekezletet.** *Brüsszelből* jelentik: A brüsszeli nemzetközi békeértekezlet vasárnap végetért. Elhatározták, hogy minden országban *parlamenti csoportokat alakítanak a békeértekezlet részéről hirdetett elvek alapján* és hogy »békefillérek« elnevezéssel világszerte gyüjtést indítanak nemzetközi békeköltségvetés megvalósítása érdekében. További határozat szerint az év valamelyik napján *a világbéke mellett tüntetnének az egész földkerekségen.* Ennek megvalósítására bizottságot létesítenek. A »világbékeértekezlet« befejezésekor a jelenlevők *felemelt ököllel éltették a szovjetet és az Internacionálét énekelték.* A sajtó megállapítja, hogy a »világbékeértekezlet« rendezői *kommunista érzelmükről tettek tanuságot.* Az értekezlet nem a békét szolgálta, hanem *a háború előkészítését.*

— **A magyar Barbizon halála.** A trianoni békekötés óta állandó válsággal küzd Nagybánya híres festőiskolája, a »magyar Barbizon« korszakos jelentőségű művésztelepe. Egyideig ugyan a román állam juttatott a lassanként elnéptelenedő iskolának valamelyes segélyt, ez az összeg azonban évről-évre kevesebb lett, végül teljesen elmaradt, a városi segéllyel együtt. Az állam ekkor kisajátította *Ferenczy* Károlyék hajdani iskoláját, amelynek élete ettől kezdve már csak tengődés volt. Most aztán arról érkezik hír, hogy a tönkrement festőiskolát egyszerűen becsukják s a művésztelep tagjait kilakoltatják. A magyar Barbizon halálát jelenti ez a rideg, szükkeblű intézkedés. Végleges lezárását a híres nagybányai iskola művészetirányító és művésznevelő működésének. Ahol egykor a legkiválóbb magyar mesterek: *Hollósy, Ferenczy, Réti, Iványi-Grünwald, Thorma* dolgoztak s megteremtették a magyar *plein-air* festészetet, — amely korszakot nyitott az újabbkori magyar piktúra történetében — ezután kietlen csend és némaság lesz. Az erdők üde zöldje, a hegyek friss kékje, a napsütés meleg aranya továbbra is ott ragyog majd Nagybánya körül. Csak éppen művészet nem lesz, amely Nagybánya tájának színét és formáit képekbe írja. Mert magyar tehetség, a magyar géniusz ereje kellett ahhoz, hogy Nagybányából egy második, keleti Barbizon legyen. Most, amikor a magyar mesterek utolsóját is kitessékelik a nevezetes művésztelepről, egyszerre megszűnik maga a *művészet* is a román uralom alá került Nagybányán, amely immár csak hajdani nagyságának emlékével büszkélkedhet ezentúl — a magyar képzőművészet félmult történetében. Fájó szívvel gondolunk erre. De egyben reménykedve bízunk abban is, hogy a nagybányai művészet rövidesen *új életre* ébred. Korszerű, *mai folytatásra* új 'otthont talál — Szentendrén. Ez mindenképp kívánatos lenne.

— **A II. nemzetközi orvoshetet** most tartották meg Luzernben 200-nál több tudós részvételével. Az üléseken Henry *Carrière*, a svájci közegészségügyi hivatal igazgatója, *Rathery* párizsi, *Wolf* utrechti és *Grósz* Emil budapesti egyetemi tanárok elnököltek. Az előadók között magyar részről *Szentgyörgyi* Albert egyetemi tanár és *Schwarcz*, az isztanbuli egyetem kórbonctani tanára tartott nagysikerű előadást.

— **A pusztaszeri emlékünnep.** *Szegedről* jelentik: Pusztaszeren vasárnap emlékünnepet tartottak, melyen nagy tömegek vettek részt. *Lepey* Emil sándorfalvi plébános mondott szentmisét, majd dr. *Tóth* Imre köszönte meg gróf *Pallavicini* Alfonz Károlynak a 30 hold földet, melyet az emlékmű körül létesítendő Árpád-liget céljaira ajándékozott a pusztaszeri Árpád Egyesületnek. Vitéz *Várady* László képviselő után *Hunyadi Vass* Gergely képviselő beszélt. Ezután koszorút helyeztek az emlékműre *Csergő* Károly alispán, dr. *Szabó* Géza és *Várkonyi* Hildebrand. Utána a vezéri sátorban lakoma volt, melyen vitéz dr. *Shvoy* Kálmán nyugalmazott altábornagy, országgyülési képviselő azt hangoztatta, hogy Pusztaszert nemzeti zarándokhellyé kell fejleszteni.

— **A férfihaj ritkulását meg lehet előzni,** ha a fésülködés nem vízzel, hanem a dr. med. László V.-féle hajápolószerrel történik. Külön készül zsíros, száraz és normális haj részére. Kapható kizárólag a főlerakatban: Múzeum-patika, IV., Kossuth Lajos ucca 22. (Astoriával szemben.)

— **Ellopták Bornemisza Gáborné autóját.** *Bornemisza* Gáborné, *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter fivérének felesége bejelentette a főkapitányságon, hogy hétfőn délután öt órakor a Keleti pályaudvar indulási oldala elől sötétkék, négyüléses Fiat-kocsiját, amelynek a rendszáma BE 040, *ellopták*. A nyomozás megindult.

— **Férfiholttestet fogtak ki a Dunából.** A Műegyetem előtt a Dunából hétfőn délután egy 24—25 év körüli férfi holttestét fogták ki. Barna ruha, fekete cipő van rajta. Sérülés nincs a testén. Zsebében törvényszéki idézést találtak *Bohu* József, névre. Nem tudják, hogy a halott *Bohu* József-e. A nyomozás megindult.

Művészi fedőlapos síremlékek
BOROS és KOHN cégtulajdonos BOROS JÓZSEF VII., Károly körút 17 (Orczy-ház)

Gellérthegy

Irta: Sérlő Kálmán

Ma bejártam a szélben merev zászlós
Gellérthegy utját, pázsitját, kövét,
Hol csillagsugárként bontja a csipkebokor
Szikrázva feslő rózsalevelét.
Villákból hattyúfehérre fürösztött macskák
Ugranak gyöpre, kerítésen át,
S méhekkel dorombolnak virágok közt,
Önön maguknak szundító danát.

Az ég felé egy nagy lány sárkányt ereszt,
Ugy hetvenkilós diáklány lehet,
A széles hátát egyszemmel fundálva
Bánat böködi rokkant lelkemet.
A sok nő annyi illatot sugároz,
Nem bírja hátán elvinni a szél,
Össze vegyül a tiszta levegővel,
Szivemre korbácsütéssel zenél.

Bozótok között munkáscsalád eszik,
Elfeledtek a hegyre hozni sót,
Az asszony boltba indúl, akasztófán —
Kiván az urának nyakra valót.
A bokrok közül raccsos röhej harsan,
Ez itt a hegyi szegényebb negyed,
Kimosott inget a gyöpön szárítnak,
Kártyázva trónolják a vén hegyet.

Itt minden szép, a fű, a fák, virágok,
Füst és zaj helyett kérdő csend honol,
Mindenkit kérdez: hisz-e az Istenben?
Harcot gyógyít és szivet leporol.
Néha csókot is lehet itt szerezni,
Nagy a csönd, illat, sok szív szomorú,
Tiszta ég alá, klinikába küldte
Embereket a pesti háború.

Szegények idegszanatóriuma,
Állj csak erősen, rózsás tiszta hegy,
Rajtad heverve olyankor jó sírni,
Mikor nem látják, mikor nap lemegy.
Mikor a szép lányok is lementek már,
Halkan feljövő csillagok előtt,
Még van olyan, ki virágot ölelve,
Szagolva-sírva húzza az időt...

A spanyol helyzet s az angol népfront problémája az angol szakszervezeti kongresszus előtt

London, szeptember 7.

Az angol szakszervezeti kongresszus ma délelőtt nyilt meg Plymouthban 600 szakszervezeti kiküldött jelenlétében. A szakszervezeti kongresszus napirendjén többek között *a spanyol helyzet és az angol népfront* megalakításának kérdése szerepel.

A. H. *Findlam*, a szakszervezeti kongresszus elnöke, megnyitó beszédében azt javasolta, hogy Szovjetoroszország, Anglia és Franciaország kössön *támadástkizáró és kölcsönös segélynyujtási egyezményt*, amelyhez valamennyi más nemzet hozzájárulhatna.

Findlam rámutatott arra, hogy célszerűtlen igyekezet volna politikai szempontból annyira eltérő elemeket, mint amilyen a munkáspárt, a kommunista párt és a szabadelvű párt egyetlen fasisztaellenes népfrontba tömöríteni. *A munkáspárt kész a közös fellépésre a fasiszták ellen, anélkül azonban, hogy hajlandó volna módosítani belső szervezetét és politikáját.*

Az angol szakszervezetek kongresszusa *határozati javaslatot szavazott meg*, amelyben testvéri rokonszenvéről biztosítja Largo *Caballero* kormányát és ígéretet tesz arra, hogy *teljes erejéből támogatja a madridi kormányt.*

— **Forró paradicsomba esett egy kisfiú.** Pestszentlőrincen az állami lakótelep 181. számú házban *Kiss* Dezső kétéves fiú forró paradicsomba esett. Súlyos égési sebekkel a Madarász uccai gyermekkórházba vitték.

— **Vasárnap tartották meg a Hortobágyi Napot.** A Hortobágy 2000 vendégnek mutatta be szépségeit. Zeneszó fogadta a városi vendégeket, húzta a cigány, harsogott a rezesbanda. A versenytér felé vezető út mentén »lakodalom« volt. A vőfély, kezében a hagyományos koszorús vőfélypálcával, óriási fonott kaláccsal és teli boroskancsóval, ékes rigmusokat mondott. Csikósok karikás durrogtatással hajtották Debrecen város ménesét. A számadó juhászok a terelő pulik félelmetes művészetét mutatták be. Volt csikósverseny is. Bemutatták a kendertilolást, a »fonóban« a lányok nótáztak, táncverseny, nótaverseny és főzőverseny egészítette ki a programot, amelyet a pásztortűz lobogása fejezett be.

— **Vadászfegyverrel megölte magát egy gimnazista.** *Miskolci* tudósítónk jelenti: *Kálnay* Bertalan fái tanító 18 éves gimnazista fia édesapja vadászfegyverével hétfőn este a szájába lőtt. *Nyomban meghalt.* A fiatalember tragédiájának oka ismeretlen.

Magyar-Angol-Német iskola és internátus
Beiratás Damjanich u. 30. Szóbeli érdeklődés 1-368-33 telefonon. Angol anyanyelvű gyermekek tandíjmentesek!

— **Elveszett kézirat.** *Lakatos* László ma délután a Dorottya uccától a Rudolf tér 1-ig elvesztette egy készülő darabja harmadik felvonásának kéziratát (egy kézírásos és négy gépelt példányt) barna papírba csomagolva. A megtalálót kéri, hogy adja le a ránézve értéktelen kéziratot a *Pesti Napló* szerkesztőségében: Rákóczi út 54, — illő jutalom ellenében.

— **Zimmer Ferenc ünneplése.** *Zimmer* Ferencet, az ismert halnagykereskedőt 70. születésnapja alkalmából meleg ünneplésben részesítette a kereskedővilág. *Magyar* Bertalan, az OMKE ügyvivő társelnöke vacsorát adott Zimmer Ferenc tiszteletére és meleg beszédet intézett az ünnepelthez, aki meghatottan válaszolt. Zimmer Ferencet a közélet reprezentánsai közül számosan keresték fel gratulációjukkal, közöttük *Weiss* Fülöp, a Kereskedelmi Bank elnöke, *Sesztina-Nagybákay* Jenő, az OMKE elnöke, *Székács* Antal kamarai alelnök, *Stein* Emil, a Kereskedelmi Bank vezérigazgatója, *Ferenczy* Károly, a Miskolci Kereskedelmi Kamara elnöke stb.

— **A szófiai pátriárka jugoszláviai látogatása.** *Belgrádból* jelentik: Szeptember 4-e óta Jugoszláviában tartózkodik *Stefan* szófiai pátriárka, a bolgár görögkeleti egyház több magasrangú személyiségének kíséretében. A tegnapi nap folyamán a bolgár vendégek meglátogatták Oplenácban Sándor király sírját és koszorút helyeztek el rajta. Ebből az alkalomból a bolgár pátriárka nagyobb beszédet mondott, amelyben méltatta Sándor király nagy érdemeit s főleg arra mutatott rá, hogy *ő volt az, aki megindította a Bulgária és Jugoszlávia közötti közeledést.* A két nemzet legszentebb kötelessége, — mondotta Stefan pátriárka — hogy *a baráti kapcsolatok elmélyítését a jövőben is folytassa.* A szófiai pátriárka látogatásának legérdekesebb része az az öt nap lesz, amikor *meglátogatja Macedóniának azt a részét, amely azelőtt bolgár fenhatóság alá tartozott.* A jugoszláv sajtó a bolgár pátriárka belgrádi látogatása alkalmából hangsúlyozza a jugoszláv-bolgár közeledés szükségességét.

— **Elharapódzik a délfranciaországi erdőtűz.** *Párizsból* jelentik: Mint Draguignanból jelentik, az erős misztrálszelek következtében *a délfranciaországi erdőtüzek néhány nap óta meglehetősen elharapództak.* Le Luc, Vidauban és Le Thoronet községek területén mintegy *nyolcezer hektáron pusztította el a tűz az erdőket.*

— **Hóman Bálint kultuszminiszter látogatása Szentesen.** *Szentesről* jelentik: *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter rokoni látogatásra a városba érkezett, ahol mint *Strammer* Béla nyugalmazott árvaszéki elnök vendége három napig tartózkodik. A miniszter meglátogatta vitéz *Várady* László országgyülési képviselőt és *Civatricisz* Lajos felsőházi tagot.

— **Kétly professzor temetése.** Hétfőn délelőtt féltizenkettőkor a Kerepesi temető halottasházában beszentelték báró *Kétly* László egyetemi tanár holttestét. A beszentelésre nagyszámú és előkelő közönség jelent meg, egyetemi tanárok és tanítványok egész sora vett részt a gyászünnepségen. Megjelent a debreceni egyetem küldöttsége is. A beszentelést *Pataky* Arnold egyetemi rektor végezte, a koporsónál *Darányi* Gyula dékán, *Gerlóczy* az OTBA igazgató-főorvosa és a MONE részéről *Orsós* Ferenc mondtak gyászbeszédet. Beszentelés után Kétly professzor holttestét autón az abonyi családi sírbolthoz szállították. Erre az útra elkísérték a klinika orvosai, valamint az egyetemi ifjúság küldöttsége is. A családi sírbolt előtt ismét beszentelték, majd a klinika orvosi személyzete nevében *Schaffler* József adjunktus, az ifjúsá, nevében pedig *Mayer* György, az orvostanhallgatók segítőegyesületének elnöke mondott búcsúbeszédet.

— **A Községi Felsőmezőgazdasági Iskola** igazgatósága közli, hogy Budapest székesfőváros polgármestere a Felsőmezőgazdasági Iskolában (XIV., Kövér Lajos ucca 5.) *párhuzamos első osztály* nyitását engedélyezte.

— **Két biciklista miatt árokba borult egy autó: hét sebesült!** *Miskolci* tudósítónk jelenti: Hétfő este Vatta község határában az országúton súlyos kimenetelű autókaramból történt, amelynek *hét sebesültje* van. A borsodmegyei Geszt községből vásári kereskedőkkel megrakott autó tartott hazafelé Miskolcra. Vatta község előtt az autó szembetalálkozott két kerékpárossal. A két kerékpáros különböző irányban akart kitérni. Az autó vezetője szabályszerűen akart előzni, de az egyik kerékpárost, aki eléje szaladt, elütötte. Erre az út másik oldalára fordult, közben autója nekirohant egy fának, felfordult és az árokba zuhant. *Utasai közül hárman súlyosan, négyen könnyebben megsérültek.* A három súlyosan sérültet a mentők a miskolci Erzsébet-kórházba szállították.

— **Huszonegy öltönyt lopott a kifutófiú.** *Weisz* József, a Szövetség ucca 13. szám alatti konfekcióüzlet tulajdonosa bejelentette a rendőrségen, hogy az elmúlt hónapokban körülbelül 700 pengő értékű ruha eltűnt az üzletéből. A lopással kifutóját gyanúsította. *Löwy* Béla 20 éves kifutófiú a detektívek előtt *21 öltöny* ellopását beismerte. A lopott ruhákat a Teleki téren adta el.

= **Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseinél,** reggel felkeléskor egy pohár valódi »Ferenc József« keserűvíz kortyonként elfogyasztva remek természetalkotta hashajtó! Orvosok ajánlják.

Dr. Schein Józsefné KÖNYVÚJDONSÁG KÖLCSÖNZŐJE
a KATZ-könyvesboltban. V., Dorottya ucca 10. Telefon 1-820-02

Ferenczy Károly

Vas. ujs 1912.
37. l.

Modern magyar képtár. A Művészház művészeti egyesület *Rózsa* Miklós szerkesztésében szép kiállítású műlap-gyüjteményt adott ki. Húsz szines linoleum-metszet van benne az új magyar festőművészet kiválóbb mestereitől, mint pl. *Szinnyei* Merse Pál, *Ferenczy* Károly, *Kernstock* Károly *Rippl-Rónai* József stb. A képekben való szöveg az egyes művészeket méltatja, a dekorativ czimlapot *Jaschik* Álmos rajzolta. A sorozatot a Művészház tagjai tagsági díj fejében kapják, nemtagok számára ára 40 korona.

SZINHÁZAK

KNOBLAUCH és COLEBY: Az igazgató úr, a Nemzeti Szinházban. — BRÓDY SÁNDOR: Timár Liza, a Vígszinházban.
MAC HUGH: Az 555-ös rendőr, a Magyar Szinházban.

Most második éve, körülbelül a *Faun* sikere óta, a mi szinpadjainkra tömegesen özönlenek be az angol darabok. Azelőtt csak elvétve kaptunk egy kis izelítőt azokból a szinpadi művekből, melyek London közönségét mulattatják, Amerikából meg nagyritkán ha kaptunk egy-egy látványos vagy szenzációs szindarabfélét, ma meg minden szinpadunkon állandóan szerepel egy-két angol szerző. Olyasforma ez, mint egy-két évvel ezelőtt a magyar irók térfoglalása volt a német szinházakban: egy sikerült darab megnyitotta az utat a többinek, egész csapatnak. S a hasonlóság még tovább is megy: olyasformán nézünk mi is az angol darabokra, mint a német kritika a miéinkre. A közönség mulattatására jók, ügyes szinpadi munkák s az irodalom nem kap tőlük semmit, vagy majdnem semmit. Ez a mi álláspontunk jogosultabb, mint a németeké: mert míg a külföldre került magyar darabok között volt legalább néhány irodalmi szempontból is helytálló munka, az angol darabok közt, melyeket sorra mutatnak be nálunk, — Shaw műveit kivéve, melyek egész más szempont alá tartoznak — nem lehet ezt egyről sem elmondani.

A legjelentéktelenebb, legüresebb és szinpadi hatásra is legalantasabb angol darabot mégis a Nemzeti Szinháznak sikerült előadatni. Nyilván az vonta a szinház figyelmét *Az igazgató úr*-ra, hogy társszerzője ugyanaz a *Knoblauch*, a ki a *Faun*-t irta, de a varázserejűnek tartott név ezúttal hasztalannak bizonyult, a darab sem a közönségnek nem kell, sem a kritikának. Nemcsak üres, mindennemű érdemleges tartalom nélküli, hanem még nem is mulatságos, sőt sok helyütt kellemetlen és szinte kínos benyomást tesz. Fölösleges is volna bővebben foglalkozni vele, hiszen ki tudja, játszszák-e még azután, hogy e sorok megjelennek. Előadása sem ad különös figyelemreméltót: *Gál, Csillag* Teréz, egy epizód-szerepben *Barthos* s a többiek is tőlük telhetőleg küzdenek a szerepükből kiáradó unalom ellen.

Jobban járt új angol, jobban mondva amerikai darabjával a Magyar Szinház. *Az 555-ös rendőr* sem valami magasrendű dolog, egyszerű bohózat, a mely lehetetlen, furcsa, de nevettető helyzetek összebogozásával jó kedvben tud tartani vagy harmadfél órán át. Betörő história, abból a fajtából, melyet a mozgófénykép tett újra divatossá s a moziban kipróbált eszközökkel is dolgozik. Akárhány jelenete van, a melyekben teljesen mellékes a szó, sőt alig is van szó: a mozgás, a mimika, az emberek ide-oda szaladgálása adja a jelenetet, akárcsak a vásznon. Már többször figyelmeztettünk rá, hogy a szinház mindinkább azzal igyekszik kivédeni a mozgófénykép konkurrencziáját, hogy egyes hatásosnak bizonyult fogásait magába olvasztja, a mint hogy épen a szinház az, a mely magába szeret olvasztani mindent, a mi valahol hatásosnak bizonyult; ez a megfigyelésünk seholsem talál tolyan eklatáns bizonyitást, mint *Az 555-ös rendőr*-ben. A darabot afféle rohamos, ellenállhatatlan mozistilusban is játszszák, még pedig igazán jól: *Törzs*, az unatkozó milliomos, a kinek az értékes képeit akarja ellopni az ismeretlen betörő s egyúttal az ő neve alatt akar elszöktetni egy szép fiatal leányt, *Csortos*, a betörő, a ki ügyesen csapja be a rendőröket s jól felhasználja a megugrásra azt, hogy a milliomos szerelmes az elszöktetendő fiatal lányba s mindenáron védeni akarja a nyilvános botránytól, *Z. Molnár*, a milliomos barátja, *Körmendi*, az együgyü rendőr s a többiek is. A közönség jól mulat a sok mókán, örül, hogy végre kap egy mókás bohózatot a franczia bohózatok únt pikantériái nélkül és jó étvágygyal vacsorázik előadás után.

Míg a másik két szinház ily jelentéktelenségekkel bajlódik, a Vigszinház egy szokatlan szinházi és irodalmi siker szinhelye. *Heltai* Jenő után most *Bródy* Sándor találta meg ezen a szerencsés szinpadon élete legnagyobb és legzajosabb sikerét. Új darabja, a *Timár Liza* tagadhatatlanul legérettebb, legteljesebb, s egyéniségét mindenféle sajátságaiban legjobban feltüntető szinműve.

A közönség rendkívüli érdeklődéssel fogadja, különösen a nők lelkesednek érte. Ezt meg lehet érteni. A darab már anyagának természeténél és tömegénél fogva is erősen táplálja a budapesti emberek speciális érdeklődését. Egy milliomos család dolgai szerepelnek benne s mi iránt érdeklődjék a Vigszinház közönsége jobban, mint a saját külön milliomosainak családi ügyei iránt? Ha már nem igen van alkalma belejük látni a valóságban, hát annál szivesebben látja őket a szinpadon. Két nagyszerű interieurt lát az első két felvonásban, olyat, a milyen pompát csak a budapesti fantázia el tud képzelni s utána kellemes ellentétül egy szegény katonatiszt kopottas hónapos szobáját. Szerfölött érdekes dolgokról hall beszélgetni: roppant üzletekről, egy milliomos leány extravagancziáiról, rejtelmes főherczegről, a ki a gazdag zsidóasszonynak udvarolt, stb. Látja a hősnőt pazar toalettekben, elegáns lovagló ruhában, egyszerű feketében. Lát egy évekig néma, félreértett, de a végén mégis kicsattanó és boldogságra vivő szerelmet, lát egy halálrakészülődést, melyről előre tudni, hogy nem lesz belőle halál, egy jellemzően lipótvárosi családi tanácskozást és még egy sereg érdekes dolgot. Minden jelenet új érdekességet ad s az egyre-másra halmozódó érdekességek igen ügyesen vannak elosztva: nem bántják, hanem emelik egymás hatását. S különösen a budapestiek inyére való a darab egész tónusa: az érzelmesség, mulatságos alakokkal és jelenetekkel enyhítve s egy kis diszkrét aktuális ízzel leöntve. Mindez pedig — s ez a darab tulajdonképeni értéke — ügyesen, helylyel-közzel raffináltan van csinálva, egyáltalán nem konvenczionális, sőt néha merész technikával és bizonyos szinte naiv jóhiszeműséggel. Mindig érezzük, hogy az iró hisz alakjaiban, bizonyos közösséget érez velük, érdekli és izgatja a sorsuk őt magát is, szereti őket. Különösen főalakját, Timár Lizát. Ez megnyer még minket, szkeptikusabbakat is, szivesen megyünk vele oda is, a hova nem tudjuk hittel kisérni.

Mert hivő képességünktől kissé sokat kiván a szerző. Leginkább azért, mert azt a környezetet és azokat az alakokat, a melyeket szinpadra visz, maga is kissé kívülről nézi, inkább elképzelés, mint pozitiv ismeret alapján. A mi épen tipikus bennük, a mi általánositható, a minek tehát leginkább a valóságban kellene gyökerezni, abban van a legtöbb önkényesség. A parvenü milliomos beszédét, mozgását, gondolkodását, azt az ezer apróságot, a mi egy osztályt egységessé, bizonyos vonásaiban egyénről-egyénre egyformává tesz, s a mit a megfigyelés öntudatlanul rögzit meg s csak a kifejezésben tesz öntudatossá — ezt a szerző vagy ismert sablonok szerint csinálja, vagy pedig merőben képzeletből. Egyes szavai és mozdulatai mégis megvilágító erejűek: itt az intuitió még a megfigyelést is pótolni tudta. A mit például arról mond, hogy az üzletből mértéktelenül felgazdagodottak ivadékait az teszi boldogtalanná, nyugtalanságukban végletessé, hogy nincs merrefelé fejlődniök, a polgári osztályból kiemelkedetteknek érzik magukat, az igazi főurak közé nem tudnak bejutni, — abban meggyőző módon benne van egy bár nem számos, de a társadalmi életben jelentős és főképen nagyon szem előtt lévő osztály helyzetének képe.

Ezt a gondolatot jeleníti meg Bródy darabjának hősnője, Timár Liza. Nemes, nagylelkű, tiszta életre született, eszes és bátor leány, a ki kevésbbé fényes anyagi körülmények közt boldog harmóniában élhetne önmagával és a világgal. De a monarchia leggazdagabb gabonakereskedőjének a leánya, apja hallatlanul elkényeztette, minden kivánsága teljesült, úgy bántak vele, mint egy felsőbb lénynyel. Felsőbb lénynek is érzi magát, valami finomabbnak, előkelőbbnek s szégyenli parvenü származását, fölényesen néz szüleire, a kik bizony sokat megtartottak szegényes fiatalkoruk közönségességéből. Egyetlen kivánsága nem teljesülhet: a kékvérűség, az ősi családfa után való vágy, annál jobban eped tehát az elérhetetlenért. A parvenük gyermekeinek sznobizmusa, előkelőségre, mágnásságra való vágya az elérhetetlenség révén valóságos hóborttá válik benne. Ebben az állapotában hallgatja meg higvelejű anyja ostoba henczegését valami főherczegről, a ki talán az ő igazi apja. Készpénznek veszi ezt a beszédet és eltelik a képzelt királyi vér gőgjével s máris származása jogairól ábrándozik, a melyeket ki akar vívni. Ehhez kell neki egy született kékvérű férj s kezét nyújtja egy züllésnek indult, eladósodott katonatisztnek, a kinek egyedüli érdeme, hogy ősrégi családfájú gróf. Megtagadja, elkeseredésbe dönti — nem a férfiért, hanem képzelt rangjáért — apját, nekiindul a romlásnak. Ez a leány erősen hisztériás, nem tudja, mit csinál s veszedelmesen ellenszenvessé válnék a legkényesebb ponton, ha a szerző nagy ügyességgel meg nem győzne arról, hogy alapjában véve nemeslelkű, finom és büszke teremtés különös eltévelyedéséről van szó. Csak ki kell józanítani és magához tér. Ez a kijózanítás a harmadik felvonás: Timár Liza megtudja, hogy vőlegényének agyon kell magát lőnie, mert sikkasztott az ezred pénzéből s nem tudja a sikkasztott pénzt visszatéríteni, megtudja anyjától, hogy az a mese a főherczegről képtelen, együgyü mese volt. Összedől egész képzelt világa s alája akar temetkezni maga is: együtt akar meghalni vőlegényével. Az utolsó pillanatban jön aztán a derék, okos, hallgatagon szerelmes háziorvos, pénzt ad a katonának s fölébreszti a leányban azt a régi, soha el nem tűnt, csak a hisztérikus rangkórság alá temetett szerelmet, a melyet ő iránta érzett. A szerelem aztán mindent jóra fordít.

Ezekből is kiérezhetni, hogy Timár Liza alakja tele van irói túlzással és egészében önkényesen van kigondolva, organikusan össze nem olvadó részletekből összeróva. Mégis minduntalan megfog és végig hatalmában tart, mert a darabnak ellenállhatatlanul erős lendülete van, a jelenetek mint valami sodró folyam ragadnak magukkal s az iró minden jelenetében talál meggyőző erejű szavakat. Innen van szokatlan szuggesztiv hatása. Bródy a legegyenetlenebb, legtöbb ellenmondásból összerakott iró; kemény realizmus, fellengző romantika, finom elmésség, nyers szatira, könnyfacsaró szentimentalizmus, geniális lobbanások, köznapi olcsóságok váltakoznak benne, akár magában az életben, nyersen, szervetlenül, de mindig érdekesen és izgatóan. Darabjában egészen benne van s ez a legfőbb hatása.

Másik legfőbb hatása a fényes játék, melyet a szinészek produkálnak. Elsősorban *Hegedüs* játéka, a ki talán sohasem mutatta oly teljesen rendkívüli szinészi képességeit. Némely jelenetében, különösen pedig a második felvonás végső jelenetében egyenesen grandiózus: az apai fájdalmat a sziv gyökeréig markoló erővel szólaltatja meg. Egyike ez a legteljesebb sikerű szinészi alakításoknak, a miket valaha láttunk. *Varsányi* Irén is az ő rendkívül intelligens és fölényesen finom lényével fogta össze Timár Liza komplex alakjának minduntalan széjjelfutó szálait. Ezt a két szinészt együtt látni, ebben a darabban, elsőrendű szinházi gyönyörűség. *Fenyvesi* és *Tanay* is kitünően megállják helyüket; amaz szerepének alapjában papiros voltát tudja letompitani, emez a kissé olcsó karrikaturát teszi vonalaiban frissebbé és igazabbá. *Schöpflin Aladár.*

Visszatámaszkodni a régi magához, talajhoz, a honnét nőtt, szálakkal, törvényekkel, a mik kötnek és biztosságot adnak, *hazaüzenni* valahogyan legalább; most, a mikor az életútja térül!... Családiság! Igen, ha úgy lett volna neki is, mint a legtöbb embernek az élet első idején! Nem volt; de vajjon biztosan boldogtalanabb azért másoknál vagy kevesebbet ér?

A «szülői ház»; igen, valami örökké nagyon laza, külsőleg összetartott és véletlenszerű volt náluk ez: néhány ember egyfedél alatt élése. A «család» soha nem eszmény, mindig züllő, komolyan se vett, inkább kicsúfolt állapot. Hogy ő első, ösztönös gyerek-szégyellősségével borzadt már mindentől, a mi érzelgés, szóvaljókodás, kifejezett gyengédség; szegény mama volt az oka ennek, vagy inkább, a hogy véle apa ellentétbe helyezkedett. Mert az apja tetszett neki. A «Csufondáros fiskális», a hogy nevezték, a sok furcsasága, egész hanyag mivolta, mértéktelen gőgje; éles, ferdítő-tükör emberlátása, maró elmésségei; és józan kedvessége is, rejtőzködő, szemérmes jósága, a mire ő büszke volt, hogy kiérzi. Mert hallhatta, hogy áldják és dicsérik néha jártábakeltébe holmi idegen, szegény ördögök, pörös kárvallottak, a kiknek ingyen védte az igazát, gyümölcskofák kézcsókra szaladnak, ha végig megy a sátrak során a piaczon. De hamarosan zavarba jött vele mind, mert őket is kicsúfolta, megbántotta; röstellte a népszerűséget. Éva sem emlékezett, hogy elutazáson kívül valaha is megcsókolták volna egymást; de azért az ő értő és összetartó czinkosbarátságuk emléke minden, a mi kedves az élete első húsz esztendejéből.

Irnia kellene neki ma, most este. Kimerítőn, bizalmasan közölni mindent magáról, a dolgairól, ezt a házasságot is lefesteni Guido Lussinival, a kit apa különben sohase kedvelt. Előkeresni mindjárt egy levélpapirost és felirni: «Kedves jó apám!» ... De milyen régen irtak ők már egymásnak; és akkor is csak rövid, felületes értesítéseket a hogylétükről, a gyerekek születéséről, néhány születésnapi gratulációt, az anya halálát. «Kedves jó apám!» Soha élőszóval így nem mondta neki és nem is tudná; kezdettől fogva magázták egymást kölcsönösen.

Most felrévlett előtte a régi, családi asztal, az ebédelés ideje, a mikor egy félórára mind együvé kerültek. Anyu ölében összerakott, párnás kezeivel, szorosra húzott ajkaival, begyesen, kövérkén és szenvedőn ült az asztalfőn; mellette Lulu, a felnőtt leánya közönyös, fiatal arczával, jól szabott, finom ruhájával elegáns alakján. Éva lejebb ült, Ferkó mellett, a kinek felkötötte az asztalkendőjét és ránczbaszedte félhalkan, ha disznókodva evett. És látta apát gyűrött kabátban, jó étvágyával és örökös, kötekedő mosolyával, a hogy önti és folytatja apró, csipős élczeit; mamura legkivált, de nem kímélve egyiküket sem, csudálatoskép csak őt, a kisleányt. A szenteket sem kímélte, a nőneműeket különösen, — Évára kacsintott közben egyetértőn, bizalmaskodva — és kevésséburkolt trivialitásokat mondott a krisztusséhes, csókolhatnám-szűzekre; a házasságban tiszta életet élt szent nők legintimebb szokásait firtatta és kikezdte a «Mutter Gottes»-t is, a kinek a képe kis ezüstmedallionon, az egyesület kék szalagján ott lógott a mamu nyakában lőcsei zárdanövendék kora óta. «Héj, akkor vóna az is asszony a talpán, ha keritni tudna hamarosan ennek a mi nagylányunknak valami jó pénzeszsák-férjet, hogy ne járná a bálokat hiába. Deisz akkor még én se sajnálnék a vén zsidónéjától nehány rőf selyemviganót az oltárjára. Mit szól rá, Éva, hány pakli miligyertyát igérjünk?» És ő visszamosolygott rá lopva egy félpillanatra, bár látta, hogy Lulut is igazán bántja az apa modora; ő akkor volt tizennyolcz éves és tán elábrándozni szeretett volna inkább,

Ferenczy Károly festménye.

PETROVICS ELEK, A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM ÚJ IGAZGATÓJA.

vagy finomabb, előkelőbb érintkezésre vágyott; hisz apát igazán nem akárki tudja bevenni, ezt Éva is elösmerte.

Úgy tizesztendősnek látja magát akkoriban és leginkább csinos, derékhozszabott szürke posztó iskolaruhában, — így emlékszik, — hófehér himzett gallérkával, a mit naponta frissen cserélhetett. Nem ösztönözték ebben, de nem is akadályozták. «Ez se' lesz csinos, ez a második lányod, legfeljebb a szőke haja fog majd érni valamit!» ... Ezt még régebben, egész kicsi korában mondta egyszer mamunak a testvérnénje, Neszti néni, a ki mindig ilyen «őszinte» volt; késő este érkezett hozzájuk egyszer Kassáról és az ágyban vizsgálgatta a gyerekeket. Azt hitték, ő alszik és hangosan beszéltek, pedig csak tette magát és mikor kimentek és vacsoráztak, fojtottan és nagyon keservesen sirt soká és életében sem szenvedhette soha Neszti nénit. — Mert nem is volt igaza! — Nem lett csúnya bizony és egyre kevésbbé, szép nagy, szürke szemével, tiszta arczbőrével, okos szájával; az alakja is egyre igérőbben fejlődött s ő érezte ezt a nagydiákok viselkedésén, a kik ott ólálkodtak a felsőbbleányiskola körül és félénk, ügyetlen kamaszhódolatukkal kitüntették a tánczórákon. És a hogy nőtt, a hogy egyre felsőbb osztályokba járt, évről-évre nyugodtabb önzéssel tudott ezzel — a külsejével, ruházatával törődni, — a sokféle házi zsémbelődés, panasz, egyre komolyodó bajok és jelenetek közepett részvétlenül járni a friss nyakfodrai ügyében; új, elegáns czipőt rendelni és masamódhoz menni idény elején. Észrevette, hogy ha szerénykednék, nyugodtan hagynák Hamupipőkének; így sommásan a többivel mindent kifizet apa mégis és takarékos lenni úgyis hiába próbálna valaki ebben a házban, a milyen gyeplőtelen, szeszélyes, bolond gazdálkodás folyik itt; a milyen élhetetlen pocsékolást tesz mamu alamizsnálkodás czímén például. Tizenhárom esztendős korában már szinte függetlenül járt-kelt itthon; tanult, mert ez legtöbbször mulattatta, — bár senki meg nem dicsérte a kitünő bizonyítványokért, — fogadta, sőt intézte, szította a tánczisколai hevüléseket nyugodtan és tudatosan örvendve vagy mulatva rajtok. És egészen maga kezelte, mosta és gondozta a hosszú, gyönyörű haját; maga fésülte a legdivatosabb, nagylányos frizurákba.

Lulu bálozott akkor még mindig, anyu vele foglalkozott; különben is jobban szerette. Nem volt szép leány, de kellemes, jó tánczos, hibátlan növésű. Társaságban elevennek tartották, emberekkel bánni tudónak; mondták, hogy gőgös kicsit és ez előnyére vált. Otthon inkább hallgatag volt és láthatóan rosszul érezte magát; bár nyiltan nem foglalt pártállást egyik szülője ellen sem, hanem kicsit finomkodón szenvedett a pörlekedésüktől, mégis a három gyerek közt ő húzott legjobban anyuhoz; a legtemperamentumosabb is ő volt aránylag. Apa érthetetlen okból sokat csúfolta őt is, s az udvarlóit; egy bizonyos Jeszenszky Kálmán nevű szolgabirót egyidőtájt; ráfogta, hogy kapczát visel a báli lakkczipőben és lótrágya van a körme alatt. Szegény Luluka! Jobb lett volna, ha illendően férjhezmegy az első egy-két farsangján; még akkor lehetett volna, elég kapós lány is volt pedig; de az ilyesmi véletleneken múlik. Válogatott egy kicsit; ő benne még nagyon benne volt, hogy «alsómersei és végrosztokai Rosztoky», meg effélék; vagy az a bizonyos Jeszenszky Kálmán, hogy épen az nem kérte. Bajos dolog is egy elvárosiasodott, kis hozományú fiskáliskisasszonynyal, ha még ilyes igényei is vannak, gentryt akarna mindenáron. Aranyoskút nem volt megyeszékhely, sem vasúti csomópont, sem pénzügyigazgatóság; kevés ilyen helyen a házasulandó. Egyszer egy fiatal bányamérnök merészkedett; no, ontotta apa akkor élczeit a kákabélű németre, a penészes földfúróra, a pápaszemes vaksi vakondokra, a ki az iskolájából hozott «burschenlied»-ekre akarta megtanítani az itteni czigányt. Különben ezt Lulu is épen eléggé lenézte a maga részéről.

Pedig otthon egyre rosszabbodott a levegő a nagylánykodás, férjhezmenés szempontjából is. Ha hozzájuk jött látogatóba fiatalember, éreznie kellett e hidegítő, ellenséges, illuzió-verő fuvalmakat, mik ép tűzhelyrakásra csábítnak legkevésbbé. Kevesen szokták meg az apa választóviz-modorát. A szomszédjáról, atyjafiáról kitalált élczeket mindenki megbocsátotta még a kaczagásért; de aztán megtudta, hogy maga sem kivétel és megbántódott, mert: «Ha még olyan találó volna ez is, mint a többi!» Szegény mamu, ő meg egyébről sem tudott beszélni akkor már, — még a lányok gavallérjaival sem, — mint «Pemeté»-ről s hogy milyen szenvedései, milyen sorsa van e «gyalázatos» miatt. Sötét, vagy fájdalmas czélzásokkal folyton erre utalt — ha szerelemről vagy ilyesmiről volt szó, — és a szeme rögtön teli lett könnyel, mihelyt sajnálni kezdték. A kisebbik leány kamaszos, türelmetlen gőgjében helyette szégyellte magát és néha perczekig tartó, forró gyűlöletroham hullámzott át rajta — mamu ellen; mert akaratlan, mégis csak *vállalta* őt.

Pemetének épen ő, Éva keresztelte el azt a Hankó Linát és néha csúfolta, nevette mamu előtt. Gondolkozás nélkül jutott eszébe a porosszinű, asszú, szürkés, kellemes fűvirág, mikor ezt a kis iparoslányt egyszer jól megnézte magának a vasárnapi misén. Igénytelen, pisze, himlőhelyes jószág volt, de tudja Isten, nem rokonszenvtelen. «Lehet, hogy jószagú!» kaczagtatta volna az anyját hazamenet, de befelé jóindulatúan vállat vont. A tárnafelvigyázó lánya visszanézett volt rá a templomban, kerek, meleg szemeivel; szerény és naiv meghatottsággal, bocsánatkérőn; de valami komoly, egyszerű kis asszonyi biztossággal is, magárabüszkén, hogy így állni merheti a Rosztoky ügyvéd úr leánya tekintetét. És azóta már néhányszor váltottak ezek ilyen pillantást. «Gusztus dolga, Istenem!» mosolygott Éva.

«Tegyen úgy, mintha nem tudná! Ne járasson örökké utánuk! Minek hallgat minden kofára!» mondta meg végre anyunak egyszer; de Lulu ráförmedt és összeszidta.

(Folytatása következik.)

Erdélyi fényképe

SALAMON ÖDÖN

Emlékszem, mindnyájan egyetértettünk abban, hogy Páris kitünő iskola lesz Salamon Ödönnek. Ott fogja kicsiszolni finom, előkelő tehetségét.

Hát Páris jót is tett neki, nem is. Kiformálta benne azt, ami tehetség volt, de ki is kezdte, ami egészség volt a nyulánk testében és a nem éppen túlságosan erős szervezetében.

Ne gondoljon senki emésztő kalandokra és sorvasztó izgalmakra. Valószínü, hogy azokban is volt része Salamon Ödönnek, de mégsem ők hibásak abban, hogy amikor visszajött Párisból, már magával hozta a későbbi betegségének csiráját. Mert ahogy minden egyébben, ebben is életművész volt ő: élvezte ugyan, de nem habzsolta a kínálkozó életörömeket. Ami megőrölte őt, az a csendes, senkinek soha föl nem panaszolt, mindig büszke hallgatással elviselt nehéz küzdelem volt az élettel. Annál nehezebb, mivelhogy az anyagi gond okozta szenvedést ő mindig csodálatos erővel palástolta és leplezgette, ha nélkülözött. Restelte volna: nem is azt, hogy beszéljen róla, de még azt is, hogy észrevegyék rajta.

Amikor visszajött, mondom, még nyúlánkabb volt az alakja, még keskenyebb az arca: úgy festett, mint Feuilletnek valamely regénybeli hőse, azok az előkelő ifjak, akik büszkén viselik a szegénységet . . .

Itthon megint munkához látott. Voltak is csakhamar írói sikerei, amelyek ösmertté tették a nevét és az egyéniségének előkelőségével egyetemben megnyitották neki a felsőbb köröket. Más az ő helyén kiaknázta volna ezt a szerencsés poziciót és valami jövedelmező állásba befészkelte volna magát, ahol utól nem érik az életnek sulyos gondjai. Ő oda is elvitte magával veleszületett önzetlenségét és nem kamatoztatta az összeköttetések tőkéjét.

Nem volt abban semmi élhetetlenség, inkább a lelkének nobilitása akadályozta meg abban, hogy a legkönnyebb oldaláról vegye az életet. Mert noha a párisi iskolában azt is megtanulhatta volna, hogy az írói külső sikernek egy részét a reklám adja, ő irtózott a reklámtól és beérte az igazi elismeréssel. S mikor egyizben figyelmeztették, hogy a szerénység szép tulajdonság ugyan, de békóba veri a sikert, ő csak annyit mondott:

— Nem is nemes fajta szivar, amelyet erőszakolni kell, hogy füstölögjön. Beérem munkáimnál, ha azoknak tetszenek, akik megérzik bennük a specialitást.

Nem szerette, ha korrekt embernek mondották, pedig az volt minden ízében: kifogástalan és lovagias, akár csak a gáncs és félelem nélkül való Bayard. A korrektséget szerinte rossz hirbe keverték azok, akik csak a kifogástalan frakkban keresték azt. Kifogástalan volt az ő frakkja is, de csak külső takarója egy kifogástalan léleknek.

. . . Két nappal a halála előtt mégegyszer megjelent az „Otthon"-ban barátai között. Nyájas szót váltott intimusaival, udvariasan elköszönt a távolabb álló ismerősöktől, aztán elment — meghalni. Mint igazi világfi, megtette búcsulátogatásait, mielőtt elindult volna arra a hosszu utra, amelyről nincs visszatérés.

T. R.

—«◈»—

A Műcsarnok téli tárlata. Mire e sorok elhagyják a sajtót, a közönség már megtette első sétáját a Műcsarnok téli tárlatában. Hatszáznál több mű diszíti a tizenötre fölszaporodott termeket. Ezek közül e számunkban reprodukáljuk Innocent Ferenc, Bihari Sándor és Thorma János egy-egy festményét. Innocent Madrigalja két bájos leányt mutat, amint a lantjukról kedvenc madrigaljukat éneklik. Bihari Sándor a falusi élet egy szines jelenetét vette tárgyul, a bucsúsokat, amint zászlósan, hosszú menetben indulnak a templom felé. Thorma János október elsejét mutatja be: az ujoncokat fölszállítják a vasúti vonatra; három hosszú esztendőre elhagyják szüleiket, kedveseiket. A kép ezzel a címmel éppen nem aktuális most, amidőn a kaszárnyákban még mindig az „öreg bakák" ődöngnek, várva a fölszabadító karácsonyt.

Lapunk legközelebbi számaiban bemutatunk egy sor más képet is a Műcsarnoknak ebből a kiválóan változatos tárlatából.

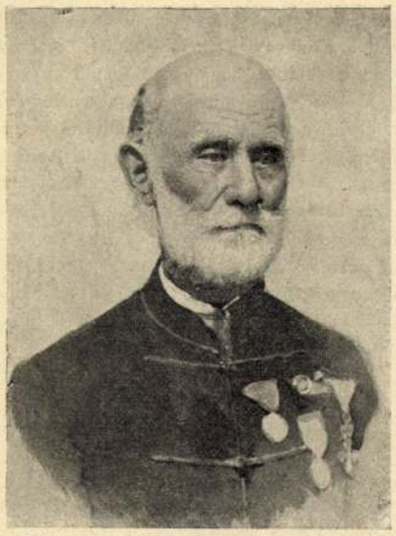

Krivácsy József, negyvennyolcas honvédezredes
Meghalt október 31-én

—«◈»—

Magyar művészek Lipcsében. Művészetünknek egyik baja, hogy csekély számu közönség érdeklődik iránta: Budapest és néhány derék magyar város. Az ország többi része és a nagyvilág nem is jut abba a helyzetbe, hogy képirásunk, szobrászatunk fejlődésével megismerkedjék. A magyar vidéket lassankint belevonják a mecénás nemes kötelességeinek körébe, de igazán nem történik semmi sem, ami művészetünknek a külföldön való terjesztését elősegítené. Innen van, hogy a magyar művészekre nézve zárt piac a külföld. Annál nagyobb baj ez, minél kellemetlenebbül érzi művészetünk a mostani

Gróf Bethlen Gergely negyvennyolcas huszárezredes és olasz tábornok síremlékének fölavatása Kolozsvárt, október 25-én

gazdasági pangást. Szép és okos vállalkozás volt a Könyves Kálmán irodalmi és művészeti társulattól, hogy egy finoman megválogatott, sokoldalu művészeti gyűjteményt vitt ki elsősorban Lipcsébe, ahol azt Del Vecchio műkereskedő termeiben kiállították. Az egész lipcsei sajtó egyhangúan dícsérte és üdvözölte úgy az ötletet, mint a kiállított képeket és szobrokat. A gyűjtemény, amelyben legjobb művészeink vannak képviselve, több német városban kerül kiállításra. A lipcsei kiállítást e számunkban mutatjuk be fényképfölvétel nyomán.

Ujabb veszedelem

Maurice Donnay társadalmi színműve

A francia színműirodalom szilárd alapja tudvalevőleg a házasságtörés. Házasságtörés nélkül francia társadalmi szomorujátékot éppen oly kevéssé lehet elképzelni, mint vígjátékot vagy bohózatot. De el kell ismernünk, hogy az utolsó harminc esztendő fejlődése lényegesen előbbrevitte a francia írók föltogását. Azelőtt mégis bizonyos kényelmetlenséggel kezelték ezt a témát. Az író tudta, hogy hősnője nem egészen korrekt asszony. A hősnő is tudta ezt, sőt néha mentegette is magát. A közönség pedig tisztában volt azzal, hogy az, ami történik, nagyon mulatságos és tanulságos, de még sem egészen helyes.

Ma már, hála a haladásnak, mindezen túl vagyunk. A házasságtörés a színpadon a lehető legtermészetesebb dolog lett. Nem szorul semmiféle mentségre vagy magyarázatra. Megtörténik, mert ez a világ természetes rendje. Az író nem is fekteti a darab eme részére a fősúlyt. Házasságtörésnek kell a darabban lenni — ez magától értetődik. De az író tudja, hogy így magában nem vonz, mert hiszen már mindenféle formájában ki van merítve. A leleményes írónak tehát valami újat kell kitalálnia. Valamit, ami a közönség inyét még csiklandozni tudja. Elő kell venni a lelki tortura műszereit. Bele kell hoznia a maga alakjait egy olyan lehetetlen helyzetbe, hogy végül már se a szereplők, se a közönség ne tudja, hogy tulajdonképpen hogyan lehetséges a kibontakozás. És azután huszárosan ketté kell vágni a csomót egy lehetetlen megoldással. Ilyenformán még lehet tapsokat, koszorúkat és telt házakat szerezni.

Donnay úr szemei előtt ez a recept lebeghetett, amikor az „Ujabb veszedelmet" megírta. A tárgy régi, csak a megoldás új. Egy szép, nagyvilági hölgynek van egy kis leánya és egy csinos barátja. A kisleányból idővel nagyleány lesz, amit nemcsak ő, hanem a csinos barát is észrevesz. Ugy-e, ilyenformát már hallottunk? Tessék csak az „Egér"-re visszaemlékezni. Vagy a „Fehér nász"-ra. A különbség csak az, hogy amott mindenütt a kisleány nem leánya a nagyvilági hölgynek, hanem unokahuga, Donnay az unokahugból leányt csinált. És ez adja meg a darab érdekességét. A leány tehát beleszeret édesanyja szeretőjébe. Helyes. A fiatal úr viszonozza az érzelmeket. Most jön a katasztrófa. A leányka egy bálon meghallja, hogy édesanyja és ideálja között milyen viszony van. Ájulás, szívgörcsök, étvágytalanság és álmatlanság. A szülők kétségbe vannak esve. Nem tudják, hogy a kisleánynak mi baja lehet. A fiatal hölgy makacsul hallgat, de hála Istennek, van naplója. A naplót az édesmama ellopja és természetesen minden világos lesz. Az ellopott napló ismét régi, kedves ismerősünk. De mindegy. Anya és leánya között most nagy jelenet fejlődik ki. Az anya meg akarja győzni a leányt, hogy őt csak rágalmazták. A szerető gyermek esküt követel. És az anya megesküszik leánya boldogságára, hogy rágalmazták. A szerző és a szereplők egy ilyen esküt természetesnek találnak. Most jön a közös barát. Néhány izgalmas jelenet után végre is elveszi a leányt, mert — és ez a darab tanulsága — az életben a hasonló helyzetek nem tragédiával, hanem házassággal végződnek. Csak a regényekben van máskép.

Hagyjuk békében az erkölcsöt. Ne háborodjunk föl a darab tanításán. A morálnak semmi köze az „Ujabb veszedelem"-hez. És kár volna Donnay úr tételét komolyan cáfolgatnunk. Mert Donnay úr talán maga sem hisz abban, amit mond. Ő egy érdekes, izgató problémát akart a közönség elé állítani és ezt a problémát aztán váratlanul és szokatlanul megoldani. Három felvonást csinált azért, hogy a negyedikben a hamis eskü jelenetével zaklassa föl majd a közönség idegeit. A baj csak az, hogy mindez nagyon unalmas. Az első három felvonás alig viszi előre a cselekmény, a negyedik pedig gyenge. A dialógok talán szellemesek, de ezek a finomságok négy óra alatt nagyrészben elvesznek. Az igazat megvallva, unatkoztunk.

Hegyesi Mari nagyon szépen játszott és nagyon szép volt. Mihályfi végre megtalálta a neki megfelelő szerephőst. Egy kellemetlen, unalmas embert játszott még pedig oly természetesen, hogy szívből kivántuk, vajha a lirai szerelmes helyett minél gyakrabban ilyen alakításokkal mulattatna. Gál egy epizód szerepben remekelt. Török Irma a nagy kitörésekben kissé túlzott, különben finom és művészi játéka volt. Gyenes, Dezső, Lánczy Ilka és Paulayné kis szerepeiket szokott művészetükkel töltötték be.

P.

Király-Színház

Déryné naplóját lapozgattam ezen a héten, a legkedvesebb memoárokat, amelyek valaha megjelentek magyar nyelven. S beleéltem magamat abba a szomoru korszakba, amikor a magyar színészet csak megtűrt, a német múzsának adófizető vendége volt a magyar fővárosban. A Budán tengődő magyar színtársulat ugyanis csak nagynehezen tudta elérni azt, hogy hetenkint háromszor játszhatott a jobbparti városrészben, egy elhagyatott régi épületben a hatalmas folyó partján, ahol a patkányokkal kellett megosztania az uralmat s ezért a kegyért a jövedelmének felét átengedte a német színház direktorának. Mert ha át nem engedi, egyáltalában szóhoz sem jut Pesten . . .

Leírja a többi között Déryné, hogy télvíz idején, hogyan jöttek át Budáról Pestre egy csónakon, a jégzajlásban s hogy mennyi szenvedés nehezült rája és társaira, amíg eljutottak annak a háznak a küszöbéig, ahol a magyar színészetet szegényes köntösben képviselhették. Egyetlen egy állandó magyar színház sem volt akkor a fővárosban, német ellenben kettő is!

Ma nincs német színház, a magyar színművészetet ellenben képviseli: a Nemzeti Színház, az Opera, a Vígszínház, a Népszínház, a Magyar Színház, a Városszínház, a Kisfaludy-Színház Óbudán, nyáron a Városligeti Színkör és a Fővárosi Színkör. Van továbbá egy tudományos színházunk: az Uránia és a héten nyilt meg a Király-Színház.

Nem hiszem, hogy annak a nagy művésznőnek, akinek könyve megfesti a hetven év előtti szomoru állapotokat, még csak álmában is megjelent volna valaha az a kép, amelyet magyar színházi viszonyok dolgában nyújt a mai székesfőváros, s ha meg is jelent, fölébredésekor ő maga mosolygott volna rajta, egy kicsit gúnyosan, de nagyon szomoruan.

Mi pedig, akik hetven esztendővel élünk ő utána, úgy vesszük a dolgot, mint akiket egyáltalában nem lep meg. A fejlődés lázában elfelejti az óriás, hogy milyen törpe és gyönge volt egykor . . .

Az új színház, amelyet pénteken, november hatodikán nyitottak meg, a fővárosnak ezidőszerint legfiatalabb szinháza és akik létrehozták, a jóizlésnek is tettek szolgálatot. Mert azelőtt orfeum volt a helyisége, ami tudvalevőleg a jóizlésnek rendszerint ellentétét jelenti. Csunya egy épület volt, méltó a célhoz, amelynek szolgált! Az új intézőknek: Beőthy László igazgatónak és Márkus Géza műépítésznek, első dolguk az volt, hogy eltüntessenek mindent, ami az orfeumkorszakra emlékeztetett.

A föladat nem mondható könnyünek, de ahogy megoldotta Márkus Géza, nemcsak a föntemlített célt valósította meg, de arhitekturai szempontból is kiválóan érdemes munkát végezett.

Az új színház a lehető legnagyobb kényelmet biztosítja a közönségnek. Kilenc méter széles bejáró vezet a nézőtérre, ahol minden fölösleges cifraság és pompa mellőzésével, a főszempont a közönség kényelme.

A hatalmas nézőtér, amelyen ezerötszáz nézőnek jut hely, nem a magasságban helyezi el a közönség nagy zömét, hanem a földszinten. Itt nem sorakoznak egymásfölé három-négy rétegben az emeletek, amelyek mindenike a helyek százait foglalja magán; itt a közönség nagy tömegét fölszörpöli a földszint és a magas földszint, amely ezerszáz embernek ad széket és a mindössze egyetlen emelet van négyszáz nézőre. De az emeletet sem látszik annak, mert a nézőtér három egymás mögött emelkedő lejtő benyomását teszi, csak éppen, hogy az emeletre lépcső visz. A két lépcső, amely erre az emeletre visz, mindössze hat méter magas, széles és egyenes. Ennél magasabb lépcső nincs. A földszintnek még egy külön előcsarnoka van,

Az új kormány

A múlt számban közölt életrajz-vázlatok kiegészítéséül közöljük a következőket:

Nyiry Sándor. Kolossváry után, aki megriadva és megcsömörölve menekül a honvédelmi miniszteri székből vissza a sor élére, mindenki kíváncsi volt, melyik tábornok lesz az, aki a fegyverben való nyugalmas életét hajlandó lesz fölváltani szalonkabátban való harcias élettel? Nyiry Sándor tábornok került elő a Tisza-kormányt szülő ködből. Alacsony, kerekfejű, kurtanyaku, zömök ember, nyájas, elömlő arcvonásokkal; csak a vastag bajusz ad arcának szigoru, katonás jelleget. Szeme barátságos, vonzó. A hallgatag, zárkózott Kolossváry után ez a generális valóságos napsugár. Barátságos, közlékeny, otthonos, jól érzi magát a klubban, az ülésteremben és a folyosón. Úgylátszik, született politikus. Mondják, hogy kitünő szónok is. Mikor a Ludovika Akadémia zászlaját szentelték, mindenkit elragadott Nyirynek, aki akkor első katonai iskolánk parancsnoka volt, a tüzes, hazafias, érdekes és gyönyörüen előadott avató beszéde. Úgy ömlött szájáról a szó, mint a megdagadt hullám, amely azonban tele van gyöngygyel, kincscsel. Talán ez a szónoki adomány az, amely őt egyszerre otthonossá tette a képviselőházban, a hivatásos szónokok közt. Reméljük, hogy a Tisza-kormányra várakozó harcok nem törlik le túlságosan gyorsan azt az idealizmust, amelylyel ez a katona a parlamentárizmus és a törvényhozók iránt viseltetik. Életrajzi adatai ezek: Nyiry Sándor 1854 november 7-én született Székely községben, Szabolcsban. Tanult a marburgi hadapródiskolában és a bécsujhelyi katonai akadémiában, 1874-ben hadnagy s e minőségében vett részt a boszniai hadjáratban. 1880-ban elvégezte a bécsi hadi iskolát, azután vezérkari százados, 1891-ben a 24. gyaloghadosztály vezérkari főnöke, majd mint őrnagy a hadügyminiszter hadsegéde, 1894-ben a honvédséghez került mint a debreceni 3. gyalogezred parancsnoka, 1899-ben a Ludovika Akadémia parancsnoka és azután vezérőrnagy.

Tallián Béla. A képviselőház egyik legszeretetreméltóbb embere. Előkelő, elmés, szimpatikus, választékos modoru és e kedves tulajdonságai mellett van még egy tulajdonsága, amely mostanában ritka a Házban: energia. Talliánról mindenki elismerte, hogy erélyes elnök (mert Apponyi alatt az első alelnöki tisztet bírta) és még sem haragudott rája senki. Ő vezette a híres éjjeli ülést, amelyben a többség a nyáron az obstrukció fölött való egyetlen győzelmét aratta és még ezt is megbocsájtották neki. Vármegyei ember, de európai látkörrel. Ezért is bizták meg őt az alföldi szocializmus kitörése idején kormánybiztossággal. A korábbi kormányoknak nagy volt hozzá a bizodalmuk és egyik vármegyéből a másikba küldték rendet csinálni, néha két vármegyét is kormányzott, mint főispán. A paraszt-szocializmusnak és agrármunkáskérdésnek jó ismerője, a Házban többször foglalkozott a kérdéssel és most, mint földmívelési miniszternek bő alkalma nyilik eszméi megvalósítására. Kiváló gazdának ismerik. Született 1851-ben, Szabáson, Somogymegyében. Jogi pályát végzett, majd a megye szolgálatába lépett. 1880-ban torontáli alispán, 1886-ban Somogy, 1892-ben Békés- és Csongrádmegye főispánja, ugyanakkor Békésben az agrárszocializmus bajai orvoslására kormánybiztos. 1896 óta a török-kanizsai kerület országgyülési képviselője.

Koronaértékben

Hiába, forintoknál nevelkedtünk. A korona még nem ment át vérünkbe, ábrándvilágunkba. Ábrándjaink még makacsul a forinton csüggnek. Ha egy milliót kivánunk magunknak, nem gondolunk két millió koronára, csak egy millió forintra. Ilyen a megszokás ereje. Sőt a korona kissé konfundál. Ha a főpincér azt jelenti, hogy a vacsora három korona hetvenhat fillér, szorongva nyújtjuk neki az ötforintost. Vajjon mit ad vissza?

De a legnagyobb konfuzió Malatinszky Frigyes ügyvéd házassága körül támadt koronaértékben. — Malatinszky úgynevezett fogas ügyvéd, aki egy időben — valószinüleg tévedésből — egy halálesetet is megapellált. Mondanunk sem kell, hogy ezt a fölebbezést elutasították, de Malatinszky fölszámította a félnek a fölebbezés költségeit, s így a halállal szemben — ami ritkaság — győztes maradt.

Húsz évig készült a nősülésre. Óvatos, rezervált volt e kényes kérdésben. Hüvösen mérlegelte a „környülállás"-t. Többször mondotta:

— Ösmerem a házasság tartalmát járulékaival együtt. Több, mint hatvan válópört bonyolítottam le.

Végre, már félig deres fővel, jelentette barátainak:

— A kocka el van vetve! Nősülök . . .

— Ah!

— Választottam. Húszéves, ötvenezer forintja van, nagyszerüen zongorázik . . .

— Bravó!

Hetekig fogadta a gratulációkat, aztán nyomtalanul eltünt. A kartársak az irodavezetőjétől tudták meg, hogy nászutazik. Ezzel az ügyet a maguk részéről befejezettnek tekintették.

Malatinszky záros határidőn belül visszaérkezett. A tárgyalásokon sokat beszélt, nem a feleségéről, hanem a tárgyi tényállásról. Az elkésett gratulációkat egykedvüen fogadta.

— Barátom, már el is felejtettem. Régen volt . . .

A minap az Operaházban volt. Wagnert adtak s Malatinszky a fölvonások között kiment cigarettázni. A Wagner-zene tudvalevőleg fokozza a nikotinélvezetet.

A szfinkszek egyike előtt megszólítja egyik kortársa:

— Hogy van kolléga?

— Pompásan. Az a Wagner . . .

— Nagyon mély.

— De milyen!

Elmélyedtek a Wagner-zene elméleti taglalásába. Annyira, hogy elfelejtettek bemenni Wagner-zenét hallgatni.

— Jó lenne bemenni, figyelmeztette — a kollega Malatinszkyt.

— Minek? Wagnernál a zene mellékes. A fő, hogy milyen gondolatokat ébreszt.

— Lehet, de mondja csak, kolléga úr, ki az a hölgy, aki ön mellett ül.

— Hölgy? Ah, igen. Nem tudja?

— Nincs szerencsém ösmerni.

— A feleségem.

— Az, akiről annyit beszélt?

— Igen.

— Húszéves?

Malatinszky zavartan mosolygott.

— Húszéves? Igen . . . koronaértékben.

— Koronaértékben? Nem értem.

— Pedig egyszerü számmívelet. A végösszeget kettővel kell szorozni.

— Vagyis?

— Negyvenéves.

A kollega mosolygott.

— No, nem baj. Végre is volt ötvenezer forintja

— Igen, koronaértékben.

— Nem értem.

— Pedig egyszerü számmívelet. A forintot kettővel kell elosztani.

— Vagyis?

— Huszonötezer koronája volt.

— Nem rossz. De hallom, nagyszerüen zongorázik.

Malatinszky lesütötte szemeit.

— Koronaértékben, — hebegte halkan.

— Hogy érti ezt? — kérdezte a kolléga.

— Cimbalmozik . . .

Lucián

III. Elisa próféta

Senkisem próféta a saját hazájában, — gondolhatta magában John Alexander Dowie, amikor Illionis államból, ahol szép birtoka van, útrakelt New-York felé. Mert otthon ismerik gyermekkora óta, látták a vagyonszerzés munkájánál és nem akarják elhinni, hogy ő volna hivatva újból fölépíteni Sion várát és az emberek szivébe csöpögtetni a hit

MAGYAR MŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA LIPCSÉBEN

malasztját. Tán New-Yorkban majd könnyebben boldogul és ahogy Mohamednak sikerült Mekkából meghódítani Medinát, ő is majd kerülő uton foglalja el Illionoist . . .

New-Yorkban csakugyan nagy sikere van III. Elisa prófétának: ezt a nevet vette föl Dowie. Az emberek eleinte mulattak rajta, aztán meghallgatták és végül akadt egy nagy hivősereg, amely zászlója alá esküdött. Ami nem csoda Amerikában, mert ott mindenkinek akad híve, aki győzi kitartással, tüdővel és pénzzel.

A Square Garden egyik nagy termében tartja hetek óta vallási előadásait és sohasem szűkölködik hallgatóságban. Rendesen egy zsoltárral kezdi, amelyet szép tenorhangon énekel el. Hiu, mint a legtöbb énekesművész és megköveteli, hogy csendben meghallgassák. Néha így szólítja meg a zajongó közönségben a leglármásabb elemeket:

— Miért jött olyan későn? Száz dollár bírságot szabok magára, de el fogom engedni, ha ezentul jól viseli magát.

A békétlenkedő meghökken, mert nem lehet tudni, — ő úgy véli, — ha vajjon a próféta csakugyan nem követeli-e rajta a kiszabott bírságot? De III. Elisa mégis csak telivér amerikai, mert a következő pillanatban megszólít egy másik nyugtalankodót:

— Maga kicsoda? Szőnyegelárusító? Akkor csak folytassa . . . A vallás nem zárja ki az üzletet.

Így korrigálja III. Elisa a Megváltót, aki a kufárokat kikergette a templomból. S ez nagyon tetszik az amerikaiaknak, mert az üzlet mégis csak az első!

III. Elisa előveszi a bibliát és kikeres magának egy témát a prédikálásra. Rákezdi:

— Ti elégedetlen szívüek, akik . . .

— Bocsánat! — szakítja félbe egy gúnyos hang, — mi mindannyian meg vagyunk elégedve.

— Akkor hát — folytatja a próféta — ti elégedett szívüek, akik boldogok vagytok abban a hítben, hogy eljött a nap, amikor az Urnak profétáját láthatjátok és hallhatjátok üdvözítő szavát: legyetek máskor pontosabbak.

Ez a talpraesett rögtönzés tetszik a tömegnek és III. Elisa nyugodtan folytathatja előadását. Van már eddig is tízezer tagu hitközsége, de sokkal nagyobb még a kíváncsiak száma, akik eljönnek őt megcsodálni. Ingyen látványosságnak mindenütt akad közönsége, még New-Yorkban is.

Az utolsó előadását már húszezer ember hallgatta végig és ő így aposztrofálta őket:

— Nem azért jöttem ide, hogy látványosság legyek nektek, hanem hogy a szívetek kapuján kopogtassak. Küzdjetek a köd ellen, amely elmétekre és szívetekre borul s meg fogtok engem érteni. Meg akarom hódítani New-Yorkot, meg akarom hódítani az Egyesült-Államokat és aztán az egész világot. Nem félek a haláltól sem, hát a gúny és a meg nem ismerés sem rettent el. Annyiba veszem az életet, mint ezt a cigarettát.

S III. Elisa kivesz a zsebéből egy cigarettát, rágyujt, egyet szippant belőle, aztán eldobja. Ez a szemléleti oktatása. S látván, hogy egy rikancs ráveti magát az eldobott cigarettára, folytatja:

— Ahogy ez az ifju mohón fölszedi, amit én elejtek, úgy fogjátok ti egykor mohón keresgélni tanításomat, de már én nem leszek és ti sírni fogtok.

Nem sírnak ugyan, sőt inkább nevetnek. Hanem III. Elisát nem hozza ki ez sodrából. Mert mindig megakad egypár halacska a kivetett hálóban.

Október 15-én elhagyta New-Yorkot és a saját hajóján térítő körútra indult felesége és fia társaságában. Egy külön tudósítót is vitt magával, aki a nagy amerikai lapokat értesíti. Ha a riporter igazat beszél, III. Elisa prófétának óriási sikerei vannak. Mindenütt megújrázzák a saját maga komponálta himnuszokat és a híveinek száma is szaporodott néhány ezerrel. *I—c*

Salamon Ödön

Abban a kis írói és hirlapírói körben, amely tizennyolc évvel ezelőtt minden este össze szokott jönni a Schöja-kávéházban, — hol van már az is! — nagy érdeklődést keltett a hír, hogy Salamon Ödön Párisba megy, hogy ott igazi, modern írónak kiképezze magát.

(Az írói modernség netovábbja abban az időben még ifjabb Dumas volt. Ma már ő is „elavult".)

Uj Idők 1903. II.

FERENCZY KÁROLY: NŐI AKT.
Bäcker Béla úr tulajdona.

Gerő Ödön - A akt kiállítás -
Magyar Művészek 1925
390. l

Ferenczy Károly

tik Glattert a szépség szentimentális értékelésében. *Brüll Aladár* is „Emese álmát" festette meg. Nagy csendéletet, amelyben a csendet csak a szépen megfestett turulmadár zavarja meg. A szép akt legjava húsfestés és a kezek megint méltók Brüll híres kezeihez. *Kövér Gyula* szép elbeszéléseket fest elegáns aktokról. Festői ügyességekkel kedveskedik és érdekes ügyességi feladatokat tűz maga elé, hogy megoldja őket.

Éder Gyula a drámai aktcsoportosításnak régi mestere. Ezúttal is nagy színpadi jeleneteket tár elénk, sok-sok aktot, amelyek mindegyike valamiféle nagy pózba helyezkedett el. *Kövesdy Géza* az édesen szép embert festi. Nem is a nőt, hanem rózsásan egy hússzínű fiút, akinek a testén a plein-air és a műteremvilágítás hancúrozik. *Szüle Péter* a fényárnyék pátoszát szólaltatja meg aktjában. Rembrandt a szavajárása, sajátos a formaadása. Beletéved aránytalanságokba, deformáltságokba, de pompásan eluralkodtatja rajtuk az aranyos fény misztikumát. *Herman Lipót* irizáló színek kábító

a két méretben fölismertesse a harmadikat. Itt közvetetlenül jelenik meg a test és közvetetlenül szólal meg a testről való tudás. A szoborban nincs megoldatlanság, az aktszobornak egyetlen része sem úszhat bele a semmit sem ábrázolásba. Még az impresszionista szobrászat is, amely nem az objektív észlelhetőt, hanem a szubjektive meglátottat ábrázolja, csak a formamegoldással dolgozik. Hanem azért az új aktszoborban is sűrűn jut szóhoz a formák konvenciója. A saját tapasztalat és a saját elképzelés mellett a betanult, az átöröklött forma. A szobrászat legtovább és legragaszkodóbban őrizte a sémát. Mert csak későn eszmélt rá az elevenségnek a plasztikában, a mozgás elevenségének a merev pózzal szemben való jogára. Az akt-kiállításban a magyar szobrászat impozáns tanuságot tesz erről a ráeszmélésről. *Pásztor János* nagyszerű beszédességgel tanuskodik róla. Márvány-aktjainak eleven, lágy a húsa és a formái csupa élettel teljes megindultság. Szabatosan helytállók, valószerűek, az anatómiai igazságnak is megfelelők ezek a

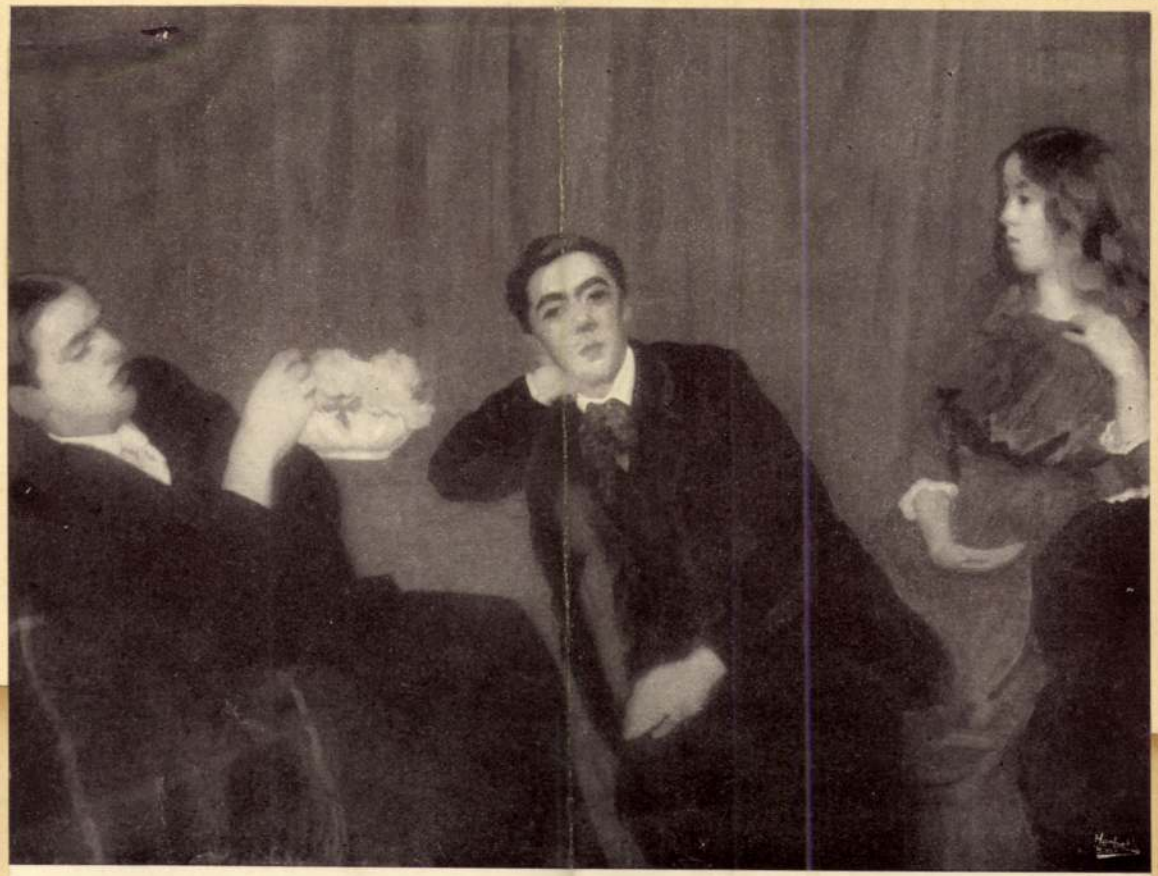

…lacíot a priori kizáró: egyéni és tiszta művészetet.
(1913. február 27.)

SZABLYA JÁNOS.

A Kéve könyve. Bpest 1913. III.

Kéve könyve. 1913. <7

Ferenczy Károly

dalomnak elég ügyes kivonatolása és ennélfogva éppen azoknak a köröknek a magyar képzőművészeti irodalomról való felfogása fog változatlan maradni, amely körök felfogásváltozása a mi szempontunkból a legnagyobb jelentőséggel birna. Ezen a körülményen nem változtat az sem, hogy Szinnyei Merse Pál és Rippl Rónai József helyét is meghatározza a szerző az impresszionisták között. A hatást rontja továbbá az is, hogy az illusztrációs anyag és a szöveg között nincsen meg az egymást kiegészitès harmoniája. Mindezek daczára azok, akik az impresszszionizmus fejlődése tanulmányozásának hosszabb időt nem szentelhetnek, elég teljes képet alkothatnak maguknak az impresszionizmus történetéről. (1913 február 18.) SZABLYA JÁNOS.

FERENCZY KÁROLY KIÁLLITÁSA. (A művész „Hármas arckép" cimü olajfestményének a reprodukciójával.) Az Ernszt-muzeum vezetősége nagyon derék és elismerésreméltó munkát végez nevesebb művészeink csoportositott munkáinak a bemutatásával. Az eddigelé bemutatásra került művészek sorába a muzeum vezetősége most Ferenczy Károlyt iktatta be és jóleső érzésekkel állapitjuk meg e helyen, hogy Ferenczy Károly művészetével tisztelőinek és megértőinek ismét nagy örömöket szerzett. Ferenczy mint festő annyira elismert, a magyar kulturhistóriában elfoglalt poziciója annyira szilárd és megingathatatlan, hogy igazán bajos erről a végtelenül rokonszenves művészről ujat mondani. Mindazt a dicséretet, ami munkájáért neki állandóan és változatlanul kijár, a multban már annyiszor elmondották, hogy csak unalmas ismétlések eredménye volna az is, ha a képzőművészeti kritika rendelkezésére álló szuperlativusokat alkalmazná az ő esetében műveinek a figyelője. Azonban ugy találom, hogy az ő törekvéseinek, működése eredményeinek a hangsulyozása talán sohasem volt olyan időszerü, mint most, amidőn a művészetben a sziv munkáját kezdik kikapcsolni és sokan az agy tisztára spekulativ működésével igyekeznek „minden áron" érvényesülni. Ezt a két szót „minden áron" annál inkább kell aláhuznunk, mert sok művész tisztán az érvényesülés kedvéért ma már feláldozza a legnagyobb értéket: a tiszta művészetet. Nem elég, ha a festő egy pillanatra megállitja a nézőt és akár pozitiv, akár pedig negativ irányban efemer természetü hatásokat ér el. A meggyőződéses és tiszta művészi munkában sokkal többet kell találnunk, mint: rakétahatásokat. Ferenczy Károly oeuvre-je előttünk éppen azért tünik annyira nemesnek és fenköltnek, mert munkáiban a régi és uj festői közhelyeket teljesen mellőzi s mondanivalói szinben, rajzban és felfogásban egyaránt benső élményeiről és lelki életének erőteljes strukturájáról adnak meggyőző beszámolót. Olyan művész ő, aki mesterségének őszinte szeretetéből fakadólag sokat szenve-

Ferenczy Károly

ivod

Kampfőisk 14 l.
16. l.

HEAD OFFICE: LAURENCE PO

SLAZ

CABLE ADDRESS
OF HEAD OFFICE
SLAZENGER, LONDON
CODES: BENTLEYS, A B C 6TH
AND PRIVATE

Reply Please Quote

Ferenczy Károly

MDK

A szarvas kertben, olf.

Micsarnok 1893/94. téli kiáll.

Ferenczy Károly

cród

~~Műcs. kiáll, tól~~

Pipics 33. l.

MDK

Ferenczy Károly, festőm.

Porcellánmadarak.	Ol.
Tájkép. Dombtetőn.	"
Vörös fa l./I/.	"
Havasi legelő.	"
Virág korsóban.	"
Fürdő fiuk.	"

KNT.1910/11. téli kiáll. 38.1. Kat.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

1862-1917.

Lombtanulmány. Olf. 51x32.
Szinyei-Merse Pál képmása. Ceruza.
40x28.
Kavicsot dobáló fiu. Olf. 15ox12o. J.l.j.
Birkozók. Olf. 6ox5o. J.f.b.
Tanulmány a "Hegyi beszéd"-hez. Olf.
44x28.

Árv.Közl. 1930. 4.rr.sz.55.szám. 19.1.

Ferenczy Károly

Kavicsot hajigáló fiuk a Duna partján, olf.

Műcsarnok 1890. téli kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Archaeológia, temp. München, 1896.

Tanulmány az Archaeologia-hoz, szénr. München, 1896

Öreg férfi, szénr. München, 1896.

Tanulmány a Csavargó ébredésé-hez, szénr. München 1894

Mücsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Tanjlmány az Archaeologiához, tus,München 1896.

Arcképtanulmány, tollrajz,München,1894.

Tanulmány az Ádám-hoz. Szénr.München,1894.

Férfi akttanulmány, Nápoly,1887 /?/

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

Csendélet. Olf.

Cigánynők. "

KMT -1981 tav. nemzetk.kiáll. Kat. 31.1.

MDK

Ferenczy Károly

"Bükkös" és Béni fiának arcképe a Képtár kiall.

Cikk: Kiállitások

Magyar Kulturszemle 1941. 7.sz. 168.l.

MDK

Ferenczy Károly

Képeinek kiallitása az Almássy-Teleki Éva műv.intézm. termeiben: Madárdal, Önarckép, Józsefet eladjak testvérei, Marciusi est, Napos Délelőtt, Lovagló gyermekek, Esti hangulat, képeit összegyüjtötte Petrovics Elek.

-yz- :Ferenczy Károly képeinek kiallitása.

Szépművészet 1940. 47-48.l.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Hármas arckép. 1911. repr.

Fernezelyi házak és karám. 1912. repr.

Nyilazók. 1911. repr.

A hidon. 1912 . repr.

Vörösházteres női akt. 1912. repr.

Alvó nő. 1912. repr.

Ananász-csendélet. 1 11. repr.

Genthon István:Ferenczy Károly Bp. 1963.

146-152.kép ./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Est. 1912. repr.

Virágok zöld vázában. 1912. repr.

Csathó Ferencó 1912 . repr.

Szakállas Béni. 1912. repr.

Birkozók. 1912. repr.

Szakállas Béni. 1912. repr.

Anya gyermekével. 1912. repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963.

153-159.kép /

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Vidéki színésznő. 1913. repr.

Artistapár. /Vázlat/. 1912. repr.

Női arckép. 1912. repr.

Kalapos nő. 1913. repr.

Fernezelyi Völgy. 1913. repr.

Kecskék. 1913. repr.

Bérus táj fürdő férfival. 1913. repr.

Genthon István Ferenczy Károly Bp. 1963.

159-166.kép. /

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Női akt korállal. /Vázlat/. 1914. repr.

Artisták. 1913. repr.

Atléták. 1915. repr.

Weidinger Miksáné /Vázlat/. 1915. repr.

Schuler Gusztávné. 1916. repr.

Alvó cigánylány. 1915. repr.

Vak katona. 1916. repr.

Genthon István Ferenczy Károly Bp. 1963.

167-173. l.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Ernst Sándorné. 1916. repr.

Cigánylány. 1916. repr.

Genthon István Ferenczy Károly Bp. 1963. ./.
174-175.kép

M.D.K.

Ferenczy Károly festőművész

A nagybányai művészcsoport tagja 1917-ben halt meg.
A nagybányaiak egyik legjellegzetesebb alakja 18 képével szerepelt az Uj Képtarban.

Somogyi V.: Képek utazása a régi Műcsarnoktól a Szépművészeti Múzeumig.

Esti Kurir 1942 okt.10. 7.1.

M.D.K.

Ferencza Aároly festőművész

A hegyi beszéd c.kompozíciójának első valtozata a Művészeti Múzeumok barátai egyesületének kiállitásan.

Husz év szerzeményei 1934. 11.o.

MDK

Ferenczy Károly

Tengeri tájképei a Nemzeti Szalon tav.kiáll.-án.

Cikk: A Nemzeti Szalon tav.kiáll.-a.

Vasárnapi Ujság 1905. 52.évf. 14.sz. 215.o.

MDK

Ferenczy Károly

"Festőnő"-t ábrázoló festménye a Szépművészet 1940-es számában.

-yz-:Őszi tárlat a Műcsarnokban.

Szépművészet 1940. 47.1.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Levak vizban /1896/ repr.

A hegyi brszéd /1896/ repr.

A hegyi beszéd második változatának jobb oldala/1897/ repr.

Levak /1899/ repr.

A három királyok. 1898/ repr.

Gömöry Olivér /1898/ repr.

Izvorai faiskola /1900/ repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963.
43-49.kép /.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Tazatérő favágók. /1899/ repr.

Mervay Jenőné /1899/ repr.

Esthangulat lovakkal. /1899/ repr.

Herrer Cézár /1899/ repr.

A nagybányai Kereszthegy /1900/ repr.

Önarckép /1900/ repr.

Festő és modell erdőb n /1901/ repr.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. ./.
56-56.kép

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Józsefet eladják testvérei. /1900/ repr.

Ábrahám áldozata /Vázlat/ 1901. repr.

Ábrahám áldozata. /1901/ repr.

Cigányok /kisebb/ 1901. repr.

Cigányok. 1901. repr.

Valér és Béni. 1901. repr.

./.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 57-62.kép

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Haláláig fenntartotta nagybányai lakását.

Második nagybányai korszaka /1902-1905/ arcképekkel és illusztratív jellegü müvekkel kezdődött.

A téli hónapokban Budapesten megfestette ifj. Hegedüs Sándort / 1902/

A kész képpel egyenlő nagyságu vázlat is ismeretes.

Költő lanttal /1902/ melyet Vörösmarty: A magyar költő c. verséhez készitett.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 85-86.l.

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Illusztráció Vörösmarty:Merengőhöz c. költeményéhez, soha kiállitáson nem szerepelt, csak szines képe jelent meg Lánder Taivadar Vörösmarty-albumában.

Márciusi est /1902-repr. ezt kőrajzba is áttette /1903/ repr.

Nyári reggel /1902/ repr.

Nyár /Fürdő fiuk; 1902-repr.

Schönherr Antal és Gyula /1902/ kettős arckép

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 86-87.l.

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Hedvenc /1902/ rajz

Valér szamovárr l /1902/ repr.

Komjáthy Gyula arcképe /1902/

Márciusi est. /1902/ repr.

Tél /1902/ pasztell

A Márciusi est c. képe a Lipótvárosi Casino nagydijat kapta meg.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 87.88.1.

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Noémi kibontott hajjal /1903/ repr.

Önarckép /1903/ repr.

Festőnő /1903/ repr.

Nyári est /vázlat/ 1904. repr.

Templom /1903/ repr.

Keresztlevétel /1903/ repr.

" rajztanulmány, olajvázlat

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 8-90.1.

Ferenczy Károly festő

Két festő /1903/

Október /1903/ repr.

Vénusz csendélet /1903/

Fésülés /1903/ két példányban

1903 decemberében kollektiv kiállitása a Nemzeti Szalonban , 86 müvét mutatta be.

./.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 90-91.1.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Nyár ~~fürdőzők fiuk~~ /Fürdő fiuk- Vázlat/ 1902-repr.

A erer Cézár és neje /1904/ 2 változatban

Nyári est /1904/ repr.

" " vázlata

Festő és nézője /1904/ csak Malonyay Dezső :A fiatalok c. könyvének reprodukciójából ismerjük

/.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 92.l.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Öreg és fiatal cigány /1904-repr.

Valér szamovárral. 1902. repr.

Kézimunkázó nő /1904/

1904 nyarát családjával az Adriai-tenger mellett Lussingrandéban töltette., itt 3 képet festett: Tenger . Tenger csónakkal. Lussini tengerpart.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 92-93.l.

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Fürdés előtt /1904-repr./ 2 példány

mund a kettő lappang.

Verrochio szobor és alabástromtál /1904/

Fehér georginák kinai vázában /1904/

Fésülé.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp . 1963. 94.1.

. /.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Keresztlevétel. /1903/ repr.

Andreevits Melanie. /1906/ repr.

Két női akt /1904/ repr.

" " " Vá zlata

Két női akt /1904/ lappang

Malonyay Dezső /1904/ repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 95.1.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Lukács József arcképe /1905/ az 1922-es emlékkiállitás óta lappang.

Tavaszi táj /1906/

Napos délelőtt /1905/

Gyermekek pennyken /1905/ repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 96-97.1.

./.

Ferenczy Károly festő M.D .K.

Lovagló gyermekek /1905/
" " Vázlat /1905/ repr.

"azatérés /1905/

Andreevits Melanie /1905/ repr.

A velencei Biennalén a két aranyérem közül az egyiket ő nyerte el. /1905/

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 97.1.

./.

Ferenczy Károyl festő M.D.K.

Ifj. Vegedüs Sándor. 1902. repr.

Nyári reggel. 1902. repr.

Nyár /Fürdő fiuk/ .1902. repr.

Tél. 1902. repr.

Templom. 1903. repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963.

69-73. kép

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Festőnő. 1903. repr.

Márciusi est. 1902. repr.

Két festő . 1903. repr.

Önarckép. 1903. repr.

Keresztlevétel. 1903. repr.

Október. 1903. repr.

Genthon istván: Ferenczy Károly Bp. 1963.

74-79. kép

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Noémi kibontott hajjal. 1903. repr.

N yári est. 1904. repr.

"errer Cézár és neje. 1904. repr.

Öreg és fiatal cigány 1904. repr.

Fürdés előtt 1904. repr.

Malonyay Dezső. 1904. repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963.

80-85. kép ·/·

Ferenczy Károyl festő M.D.K.

"apos délelőtt. 1905. repr.

Két női akt. 1904. repr.

Lovagló gyerekek. 1905. repr.

Gyerekek pennyken . 1905 repr.

Jánosi Béla és neje. 1906. repr.

Genthon István: Ferenczy Károly· Bp. 1963.

86-90.kép ·/.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

1906-ban nevezték ki a Mintarajziskola /később Képzőművészeti Főiskola/ tanárává. Ez arra kényszeritette, hogy az év nagyobbik felében , legalább októbe től április végéig Budapesten tartózkodjék.

Főképp müteremben dolgozott.
Előbb a Vasvári Pál u. 9. sz., majd

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 119.

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

A Podmaniczky utca egy földszinti üzlethelyiségében dolgozott

1905-ben a Rottenbiller utca 40. számu házba ment át s. 5 évig itt volt müterme.

Nem gyakran utazott, még leginkább Bécsbe ment.

1906-ban megjárta Párizst, sőt Londonba is ellátogatott.

Genthon István: Ferenczy Károly Gy. 1963. 119.l

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Andreevits Melanie /1906/ második arcképe. repr.

Rózsák tálban . 1906. lapang.

Majális /Nyári nap/ 1906. repr.

Esti fürdés /1906. Vázlat

Tájkép hiddal. 1906.

" " " változat.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963.

119-120.l. /

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Jókai-domb .1906

" " " változat /maga a kiáltó /

Lovasok az erdőben .,1906. Vázlat.

Cigányok lopott gyerekkel. 1906. /utoljára 1940-e
emlékkiállitásán szerepelt.

Tájkép ökrökkel .1906.

Genthon István: Ferenczy Károyl Bp. 1963. 120.1
/ .

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Béni .1906. repr.

Lelkes lóbarát volt. 1906-ban többször meglátogatta az alagi ügetőpályát.

Itt festette Carasco c. képét egy versenylóról.

Alagi versenyló /1906/ lappang.

Alagi versenyló lovassal .1906. pasztell.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 120-121.l. */

Ferenczy Károly festő M.D.K.

xTöbbxlóxxlxxx

Ferenczy Károly festő M.D.K.

A nagybányai cinterem. 1907.

Fernezelyi völgy /1907

Bertalan-kert.1907.

Berus táj kecskékkel. 1907

Patak. 1907. -repr.

" " változat

Weiner Adolfné . 1907. repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 122.1.

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Lázár Béla . 1907. szénrajz. repr.

Grünwald-házaspár arcképe_ Grünwald vilmos /1908/

Grünwald Vilmosné /1908/ repr.

Báró Groedel Hermann /1908 csak nagyméretü szénrajzban maradt meg.

Fialka Károlay /1908/ eltünt.

Bertalan-kert . 1908. repr.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 123.1.

./ .

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Virághegyi domboldal. 1908. két példány

Parkrészlet padokkal . 1908.

Nagybányai Klastromrét. 1908.

A tékozló fiu .1908 Változat. / 4 példányban festette meg.

Lázár Béla. 1907. repr.

Br. Groedel Hermann. 1908- repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963.

M 124-125.l.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Guttini erdészlak. 1908-mrepr.

Bükkös / Őszi napsütés- 1908.

Fernezelyi táj kunyhóval. 1908-repr.

Kettős arckép. 1908. /Éni és Noémi /

Birkozók /1908/ budapesti mütermi kép.

Kövér birkozó /1908./ lappang.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 125-126.1

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Bukovinszky Péter arckép . /1908-repr. /

Henyélés . 1908. -repr.

" 3 vázlat.

A tékozló fiu. 1908. repr.

Fernezelyi táj kunyhóval. 1908. repr.

Szalavszky Gyula . 1908.

/diszmagyaros portré, Zsolna város megrendelése 1945-ben elégett.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963.

126-127.l. · /·

Ferenczy Károly festő M.D.K.

repr.

Rippl-Rónai József feéről tanulmányrajz. /1908

Petrovics Elek. 1909. repr.

Henyélés. 1908. repr.

Rét utca. /1909/ lappang.

Vasárnap délután /1909/ lappang.

Séta /1909-repr.

" Vázlat, kallódik.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 128-129

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Borus táj /Izvora fenyvessel. 1909- repr.

Tájkép /Őszi Izvora / 1909. repr.

" " " változat.

" " " "

Izvorai ház /1909/ eltünt.

Csendélet kacsával. /1909/

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963.
129-130.l. /.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Bálint Zoltánné arcképe mely Lobmayer Gézáné cimen is szerepel /1909/

Léderer Rudolf lánya /1909-repr.

Birkozók /1909/ Vázlat.

Bohóc /1910/

1910-ben a Lendvai utca 3. számu házba költözött.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 130.

. /.

Ferenczy Károly f estő M.D.K.

Virághegyi táj /1910/ 1945-ben elégett.

Izverai -ház /19Le/ eltünt.

Domboldal erdőirtással /19Le/ az 1913-as gyüjteményes kiállitás óta lappang.

Porcelán papagályok. 1910. repr.

Hármas arckép /1910/ Valér,Noémi és Béni

A vörös fal /19Le/. négy változatban

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963.
130-131.l. ./ .

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Önarckép /1910-repr.

Kacsacsendélet. /1910/

Nyul és kakas . /1910/

Bazsarózsa /1910/

Dáliák /1910/ lappang.

Piros rózsák szines vázában /1910/

Borus ősz a Pliszánál /1910-repr.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963.
181-132.1. / .

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Porcelán papagályok /1910- repr. 3 változatban

Porcelán bankák /1910/

Ferenczy Ferenc arckéhez tanulmány /1910-repr.
Szinyei-Merse Pál /1910/

/.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 132.1.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Béni. 1906. repr. Patak. 1907. repr.

Majális /Nyári nap/. 1906. repr.

Weiner Adolfné. 1907. repr.

Grünwald Miklósné. 1907. repr.

Andreevits Melanie. 1906. repr.

A tékozló fiu. 1908. repr.

" " " " változat.

99-107.kép

Genthon István :Ferenczy Károly 4p. 1963. /. .

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Bukovinszky Péter. 1908. repr.

Bertalan- kert. 1908. repr.

Borus táj /Izvora fenyvessel/ 1909. repr.

Petrovits Elek. 1909. repr.

Guttini erdészlak. 1908. repr.

Séta. 1909. repr.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963.

107-112.kép /6

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Tájkép /őszi Izvora/ 1909. repr.

" " " " " változat.

A vörös fal. 1909 repr.

" " " " változat.

Henyélés. 1908. repr.

Léderer Rudolf leány. 1909. repr.

Porcelán papagályok. 1910. repr.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963.

113-119.kép ,/ .

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Önarckép. 1910. repr.

Szinyei Merse Pál. Virá zlat/ 1910. repr.

Barus ősz a Pliászánál. 1910. repr.

Ferenczy Ferenc. 1910. repr.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963.
P 12423.kép ./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Bakos Mártonné . 1911. 2xpéldány

Fejbalány /1911/

Női akt zöld háttérrel /1911/ két példány

Álló akt zöld háttérrel /1911/

Halács és kék porcelán /1911-repr.

Csendélet kuglóffal /1911-repr.

Bazsarózsák /1911-repr. /

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 157.1.
/ .

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Rózsaszin és fehér rózsák tálon /1911/

Virágok parasztkorsóban /1911-repr.

Nyilazók /1911-repr.

Nagybányai részlet /1911/

Izvorai ökörcserda /1911-repr. két változat

Réti-ház /1911/ Réti István otthona / 1945-ben elégett.

Hármas arckép /Vázlat/ 1911. repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963.

157-158.l. /.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Lelátás a Virághegyről. repr.

Hármas arckép /1911/ Valér,Noémi, Béni. Vázlat.

Noémi és Valér /1911-repr.

Est. /Vázlat. /1912. repr.

Ananász-csendélet /1911-repr.

Ananász /1911-repr.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 159-160

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Breitner Zsigmond /1911/ hozzá két előtanulmány

mżnd a három elégett 1945-ben

Csathó Ferenc /1912-repr/ arcképe a Örsz. Kaszinó

megrendelésére. 1945-ben elégett.

Anya gyermekével. 1912. repr.

Fernezelyi házak és ka rám /1912-repr.

elátás a Virághegyről. /1912-repr.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 160-161.

/ .

Ferenczy Károly festő M.D.K.

"egyespár /1912/ 'ázlat.

Est /1912/Változatokban.

Táj hiddal. /1912/

A hiden /1912-repr. /

Női akt. 1912. repr.

'irágok zöld vázában /1912-repr. /

Genthon "stván :Ferenczy Károly Bp. 1963.

161-162 l.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Virágok üvegvázában. /1912/ az 1940-es emlékkiállitás óta nem került elő.

Anya gyermekével/3 változat/ 1912.

1912. -ben a Nagybányán rendezett retrospektiv kiállitáson 18 képpel vett részt.

Szakállas Béni /1912 c. képének 3 változata még Nagybányán készült.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 162-163

·/ ·

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Alvó nő. 1912. repr.

Vörösháttteres női akt /1912-repr . /

Pietá. 1914. repr.

Fekvő Krisztus. 1914. repr.

Alvó nő. /1912-repr. / két példányban.

A rtistapár. /1912-repr. három változatban.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963.164-165.1

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Birkózók. /1912-repr.

Női arckép. /1912-repr.

Önarckép /1913. febr. 4./

Vidéki színésznő /1913-repr.

Talapos nő. /1913-repr.

Szent János evangelista. 1914. repr.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963.

165-166.l. / .

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Berus táj fürdő férfival. /1913-repr.

Kecskék /1913-repr.

Fernezelyi Völgy. /1913-repr. Vázlat.

Artisták /1913-repr. két példány.

Mária és magdolna. 1914. repr .

Pietá. 1914.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 166-169.1

. /

Ferenczy Károly festő M.D.K.

A hidon. /1914/

Női akt. 1915. repr.

Atléták. 1915. repr.

Női akt korállal. 6 1914/

" " " Vázlat /1914/ repr.

1913. müncheni nagy aranyéremmel kitüntetve

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 169-170.l.

./.

Ferenczy Károly festő

1915. a Képzőművészeti Társulat nagydija.
Weidinger Mikas és felesége /1915-repr. két példányban ,megrendelésre.
Alvó cigánylány /1915-repr. / utolsó Nagybányai
nyán készült képe.
Atléták. 1915. repr.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 170.l.

/.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Atléták. két változat.

Női akt Gyöngysorral /1915/

Cigánylány /1915-repr.

" Vázlat.

Két női akt /1916/ Piéta-vázlat /1916-repr.

~~Pitáxx/1916/x~~ Pietá /1916/

Utolsó képe: Parkrészlet Lipikfürdőn /1916/ repr.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963.

171-17211. /.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Vak katona /1916-repr. /

Schuler Gusztávné /1916-repr.

" " Vázlata.

rnst Sándorné /1916-repr.

1916 nyarán általános gyengesége gyógyitására

Lipikfürdőn kurázott.
Ősszel betegsége elhatalmasodott, vészes vérszegénxség eltotta ki életét 1917 .márc. 18-án.
Genthon István:Ferenczy Károly Bp. 1963. 172-173.l

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Virágok parasztkersóba. 1911. repr.

Bazsarózsák. /Georgiák/1 1911.

Ananász. 1911. repr.

Csendélet kuglóffal. 1911. repr.

Kalács és kék porcelán. 1911. repr.

Ozverai ökörcserda. 1911. repr.

Noémi és Valér /A Hármas arckép" változata/. 1911 repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963.

139-145.kép /.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Gavosdián készült önarckép.

Müncheni önarckép

Az első világháboru előtti módosabb polgár életét élte ,egy ideig az apai örökség jóvoltából.

1862. február 8-án született Bécsben

A család bánáti németekből eredt neve Freund volt

A müvész apja ,id. Ferenczy Károly, ki nevét magyarosittatta Bécsben telepedett le. */

Genthon István:Ferenczy Károly Bp. 1963 7-8.1.

Ferenczy Károly festő

Apja a szabadságharc leverése után Bécsben telepedett le, sőt 1849 után -ben a bécsi magyar minisztériumban dolgozott, amit méltán rossz néven vettek tőle.

Később a tiszai vasut bécsi igazgatóságának titkáraként dolgozott az osztrák császárvárosban.

Feleségül vette az osztrák Ida Gränzensteint, ki egy évvel a müvész születése után meghalt

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963 8.1. */.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Apja Krassó megyében Gavosdia nevü községben birtokot vett, a fiatal Károly pályájának kezdetét ez a birtokszerzés determinálta, jogásznak készült, gazdasági gyakornokként folytatta, majd elvégezte Magyaróvárott a gazdasági akadémiát. Le is telepedett Gavosdián, hogy ott fog gazdálkodni. Unalmában akvarelleket festett, főkép állatokról

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963 8.1. · /

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Első ismert képe 16 éves korából :Lépő ló ./1878/ repr.

Barna ló /1880/

Születésnapi gratulálók c. ceruzarajz /1881/

1884-ben osztrák unokatestvére Fialka Olga látógatóba érkezett Gavosdiára. Fialka Olga festeni tanult.

Ferenczy látva unokatestvére munkálkodását ujból munkába állt. 1885-ből ismerjük egy pasztellkrétával készült önarcképét.

Genthon István:Ferenczy Károly Bp. 1963 8.9.1. ./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Hónapokig együtt volta Csavosdián Fialka Olgával, s ez-alatt a müvészet iránti érdeklődés hatalmas erővel bontakozott ki benne. Együtt Rómába utaztak és szenvedélyesen kezdett rajzolni. Hazatérve feleségül vette Fialka Olgát.

Apja hozzájárult, hogy a müvészi pályát válassza. Feleségével Münchenbe utazott, majd Olaszországba, Rómába és Nápolyba

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963 81. 1/6.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Npolyban 1887-ben készitette.:

Lovag, Tengerész, Olasz fiu /repr. / c. képeit.

Ceruzarajz: pompéji romok.

Kocsi ,/vázlat/ 1887.

Nápolyi lány /1887/ és Csók Istvánt

Ismét Münchenbe megy, ekkor ismeri meg Hollósy Simont

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 9.l. ./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

1887. feleségét és Valér fiát Szentendrére költözteti ő maga Párizsba megy , ott is marad 1889-ig, csak nyaranta látogatja meg családját.

Párizsban a Julian -akadémián tanul. Viszontlátta Csók Istvánt és megismerkedik Grünwald Bélával.

Olasz fiu. 1887. repr.

Genthon István :Ferenczy Károly Ep. 1963. 9-10.l.

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Párizsi éveiből való : Valér ágyban c. képe /1888/repr

és az Irgalmas szamaritánus c. kép /1889/mely 1945-ben

valószinüleg megsemmisült.

1889. Kallós Ede arcképe / a szobrász ucs. a Julian

akadémiát látogatta/ repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 10.1.

/.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

3 évi párizsi tanulmány után családjához költözött Szentendrére, s itt dolgozott 1892-ig.

Itt született két ikergyermeke , Noémi és Béni itt festette azt a 19 képet, mely első korszakának betö zéést jelenti

Kocsi. 1887. repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 11. 1.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Leányok virágokat gondoznak /1889/ repr. a Kallós portréval együtt szerepelt a Mücsarnok 1889-es téli tárlatán.

id. Ferenczy Károly arcképe /1889/ repr.

Kavicsot hajtogáló fiuk /1890/ sokáig ugy szerepelt, mint xxxx két és 3 alakos változatban 2 példány

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. / 11. 12. ./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Életkép -izüek is vannak e korból, -. Valér feltételezés szerint ezeket maga a müvész megsemmisitette:

Vidéki hordár /1890/

Plakátok előtt /1891/

Ezeknek fényképe sem maradt

-értészek /1891/ repr.

-értészfiu /1891/ repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 12.1.

·/ .

Ferenczy Károly festő M.D.K.

virágot öntöző kertész /1891/

Valér / ülő portre/ 1892. /1945-ben elpusztult /

Válas /1892/ repr.

A tékozló fiu nazatérése /1892/ , melynek csak kis-méretu vázlatát ismerjük, de egy nagyobb, igényesebb példány is volt, a Mücsarnok 1893-94-es téli kiálli-

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 12.1.

./

Ferenczy Károly festő M.D.K.

A tékozló fiu hazatérése a Mücsarnok 1893/94-es téli kiállitásán 2000 forintos árral szerepelt.

4 ismeretlen szentendrei képe:

Virágokat öntöző nő /vázlat/

Szentendrei úrzsonna.

Lukovinszky Arturné /térdkép/

Virágzó fa

Valér ágyban. 1888/ repr. */

Genthon István: Ferenczy Károly Lp. 1963. 12. 13.14.1.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Ferenczy Ferenc arcképe /1892/ a müvész bátyja

A müvész neje /1892/ repr.

allós Ede . 1889. repr.

id. erenczy Károly. 1889. repr.

Leányok virágokat gondoznak. 1889. repr.

kertészek. 1891. repr.

ertészfiu. 1891. repr.

Genthon István :Ferenczy Károly . p. .1963.

14.15.16.17. 18.19.1. ./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Favicsot hajigáló fiuk. 1890. repr.

A tékozló fiu hazatérése /Vázlat/ 1892. repr.

Válás. 1892. repr.

A müvész neje. 1892. repr.

Genthon István :Ferenczy Károly . Bp. .1963. ./ .

10-23.kép

Ferenczy Károly festő M.D.K.

1893-ban családjával együtt münchenbe költözött. A neuwittelsbachi nyaralórészben telepedett le és a belvárosban mütermet bérelt..

Csókkal és Grünwalddal együtt járt a Café Luitpoldba

1895-ben néhány hónapra Garmischba költözött, itt főkép tájképeket festett.

Kertrészlet /1893/

Genthon István :Ferenczy Károly . Bp. .1963. 24.1.

. /.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Madárdal /1893/ repr. 5 évvel később egy Ferenczy Ferenchez intézett levelében " vörös ruhás felnéző lányomnakevezte ezt a képet. Két rajz és egy olaj-vázlatot készitett hozzá.

Önarckép /1893/ repr.

Madárdal. 1893. vazlat. repr.

Noémi . 1893. repr. / Noémi kislánykorában /

Münchenben 34 képet festett.

Genthon István: Ferenczy Károly -p. 1963. 24. 25. 26.1

Ferenczy Károly festő M.D.K.

A neuwittelsbachi kertben /1893/ repr.

~zarvaskert /1893/ még reprodukcióban sem ismerjük.

A kép a Mücsarnok 1893/94. évi téli kiállitásán szerepelt, ott megvásárolták Ferenc József számára.

Egy dámszarvast ábrázoló tanulmány még 1935-ben a család birtokában volt. azóta lappang.

~éni Vörös ruhában / 1894/

. /.

Genthon ~stván: Ferenczy Károly Bp. 1963. 26. 27.1.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

A Béni vörös ruhában c. képhez a modellről készitett fényképet is ismerjük.

A müvész neje. 1894. repr. /szénrajz /

Bimbi /azaz Valér/ 1894. repr.

Nő macskával /vázlat/ ismeretlen.

Csavargó ébredése /1894/

Tavasz az Englischer Gartenben

7.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 27.28.1.

xFerenczyxKárolyxfestőx Ferenczy Károly festő

Orfeusz /1894/

2 változat

Ádám /1894/

Anya gyermekével /1894/

Kékruhás nő c. tanulmány / az előbbi képhez/

Csók István arcképe /1894/

Somssich József " " / még reprodukcióban sem ismeretes.

Genthon István: Ferenczy Károly p. 1963. 28. 29. 30 1.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

1895-ben ismerkedett meg Hollósy Simonnal és Réti Istvánnal.

Garmischi kert /1895/

Fatörzsön ülő férfi /1895/ /egy nagyobb Család c. kép vázlatat

Fedrigo /1895/

/

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 30.1.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

1895-ben kapja első hivatalos portrémegbizást., mi-t ta többizben Budapest e utazott.

Az ábrázolt Herzl Mór /1895/ a későbbi Hatvany-Deutsch Sándorné első férje volt.

Garmischban festette Tyuketetésc. képét /1895/ repr.

Tyukok /tanulmány a fentihez/ ./.

Müncheni park /1895/ repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 30. 31.1.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Valér Amerikába vándorolt portréja 1895-ben készült.

Királyok hódolása /1895 /repr.

Mária alakjáról szép rajztanulmány Csók Istebánnak ajánl
va.

Archeológia /1896/ utolsó müncheni képe. . /.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 31.32.1.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Madárdal. /1893/ repr.

Bibmbi. 1894. repr.

Bémi vörös ruhában. 1894. repr.

Adám. 1894. repr.

Kékruhás nő. /vázlat/ 1895. repr.

Müncheni park. 1895. repr.

A neuwitfelsbachi kertben. 1893. repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963.

./.

19-25.kép

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Valér. 1895. repr.

Tyuketetés. 1895. repr.

Archeológia. /Vázl t/ 1896. repr.

Archeológia. 1896. repr.

Királyok hódolása. 1895. repr.

./.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 26-30. kép

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Daphnis és Chloe. 1896. repr.

Lóhang. 1896 repr.

Királyok hódolás, Tyuketeés, Madárdal, a Csók arc-
kép és a Neuwittelsbachi kertben c. képe szerepelt
az ezredéves kiállitáson.

Első Nagybányán készült vázlata a Ló /1896/
nyilvánvaló első nagybányai képének Lovak a vizben
/1896/ vzlata

Genthon István: Ferenczy Károly p. 1963. ./.

47.48. 49.1.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Borus táj /Plestyer- 1896/
Éva /1896/
Kiss József verseihez illusztráció: Ágota kisasszony, Daphnis és Chloe, Ephitafium, Kincses Lázár lánya, Előhang, A varrólány dala, Gyilkos harang, Szép Batóné, Nápolyi emlékek /1896/ repr.

Kiss József arcképe
Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963.50.51.1.

/.

A hegyi beszéd /1896/ repr. / a Nagybányára látogató ~zinyeinek a nagybányaiak egészterméséből ez a kép tetszett lgjobban /

Vázlatok a Hegyi beszéd-hez.

A következő évben ismét megfestette a Hegyi beszéd-et csak töredékben maradt meg.

A hegyi beszéd /vázlat / 1896. repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 52.53.1.

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Mrs. Johnson /1897/ életnagyságu portréja./Amerikában lappang.

Olvasó nő /1897/ olajkép a müncheni Jugend c. folyóirat megrendelésére cimlapte vnek készült.

Cimlapte v Mervay Győző:"Magyarázó tanulmány Az ember tragédiájához" c. művéhez.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 53.l./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Az 1897. dec. 15-én megnyilt nagybányai bemutatkozó kiállitás plakátja.

A kiállitáson 31 művével szerepelt.

Ház fák között /1897/ nagybányai házát ábrázolta

Gipőgombolás /1897/ feleségét

Télen Budapeste festette meg Révai Mór Jánosnak

Genthon István: Ferenczy Károly p. 1963. 53. 54.l.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

A három királyok /Tanulmány/ 1898. repr.

A három királyok " " "

Tavaszi táj a Virágheggyel /1898/

A három királyok /1899-repr.

A jövendő /1898/ , illusztráció Bródy Sándor Ezüst kecske c. müvéhez

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 56. 47.1.

/.

Ferenczy Károly festő . M.D.K.

Gömöry Olivér képmása / 1898- repr.

Levak. 1899-repr.

Herrer Cézar arcképe /1899/

Budapesten készült 3 arckép a Manno-család tagjairól:

Jeannevits György /1899/

Morvay Jenő /1899/

Morvay Jenőné ,Manno Katalin /1899/ repr.
Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 57.1.

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Lovak /1899/ repr.

Esthangulat lovakkal /1899/ repr. a Mücsrnokban a Ráth-dijjal tüntették ki.

"azatérő favágók /1899/ repr.

Parasztfiu /1899/ egy később feldarabolt kép részlet

Grünwald béla. 1898. repr.

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 58. 59.l.

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Kohn-Fowler. /1900/ repr.

Józsefet eladják testvére /1900/ repr.

Mednyánszky. /1900/ repr.

Önarckép napsütésben /19006

Gesztenyefák /19006

A nagybányai Kereszthegy /1900/ repr.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 61. 62.1.

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K .

Önarckép /1900/ repr.

Izverai faiskola /1900/ repr.

Lovasszekér kapualjaban /1900/

Nagybányai kert /1900/

Wachsmann teniszekzik /1898/

Grünwald Béla /levon /

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 62.1.

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Schönherr Gyula /1900/

Kohn-Fowler /1900/

Önarckép napsütésben /1900/

Horthy Béláról két rajz

Mednyánszky

Béni /1900/ ceruzarajz

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 63.1.

./.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Lány őzikével /1900/

Utszéli cigányok. 1901- repr.

Ábrahám áldozata /1901/ repr.

Tájkép /Tömbtetőn/ 1901.

Az alagi ügetőpálya c. pasztelljét /1901 / nem ismerjük.

Csendélet két kacsával 1901/

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 63.64.1.

/.

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Cigányok. 1901. repr.

" változat. /1901

Őtszéli cigányok /1901 /repr.

Festő és modell erdőben 1901. repr.

Valér és Béni /1901. repr.

Rózsák kék babával. 1901.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 63.l.

. / .

Ferenczy Károly
festő

M.D.K

Szazatérő favágói és Lovagló gyerekek
cimű műve szerepel a kiállitáson.

Marosi Ernő: Magángyüjtők kiállitása a Magyar Nemzeti
galeriában.

Művészet, 1963. november – 39 lap

Ferenczy Károly festő M.D.K.

Festménye az aukción
Akt kikáltási ára 20 ezer Ft

Ma nyilik a 8. művészeti képaukció kiállitása

Magyar Nemzet 19[illegible]. szeptember 21. 4.l.

Ferenczy Károly, festöm.

nA hetvenéves Szinyei. Rajz.Repr.
195.1.

Müvészet.1915. 195.1.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

Iványi-Grünwald Béláné arcképe. 1877.
amit a müvész"Hegyi beszéd" egyik alakjához
használt.

Árverési Közlöny, 1939. 4.rk.sz. 8.l.

MDK

Ferenczy Károly

Végszóm

GerLonModFest 91.1.

Ferenczy Károly.

A Petrás-gyűjteményben lévő képei a Herman Ottó Múzeumban.
(Tékozló fiú vázlata; Orpheus; Georginák; Levéltel a kereszttől vázlata.)

emlitve

Napjainkban, 1963 8. szám, 4. lap.

Ferenczy Károly
"Tékozló fiu","Orpheus", "Georginák", és a
"levétel a keresztről" vázlata

szerepelt a Petro-gyüjteményből rendezett kiállitáson.

-i -ó: Magyar remekmüvek. Kiállitás a Herman Ottó Muzeumban.
NAPJAINK 1963 aug. 1.

MDK

Ferenczy Károly

Décsei G.: Szüle Péter. Élet 1924. XV. 23.sz. nov. 30.
457.l.

MDK

Ferenczy Károly

Arckép, of.

KMTárs. 1900/1. téli kiáll. kat. 43.1.

MDK

Ferenczy Károly

Képzőművészet 1932. 55. sz. 224.l.

Ferenczy Károly MDK

Fürdő fiuk, Nagyb. 1910.

Ananász-csendélet, Bp.1911.

Fekvő aktvázlat a Cigánylány-hoz, Bp.1915.

Fehér gyöngysoros női akt, Bp.1915

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly

MDK

Szent János, Nagyb. 1913.

Ananász-csendélet, Bp.1911.

Artisták, Bp.1913.

Férfiarckép, szénr. Bp.1907

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Virágöntözés, szénr.Szentendre,189o

Vázlat a Madárdal-hoz, ceruza, München, 1893.

Két vázlat a Madárdal-hoz ceruzar. München, 1893.

Kertészek, szénr. Szentendre, 189o

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Terenczy Károly MTK

Ferenczy Károly MDK

Két ülő férfi, Tanulm.a Csavargó ébredéséhez, szénr. München,1894

Olasz leány, aqu.Nápoly,1887.

Tájképv.aqu.1886.

Tájrész Capriból, szinezett tollr.Nápoly,1887

Mücsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Két ülő férfi, Tanulm.a Csavargó ébredéséhez, szénr.
München,1894

Olasz leány, aqu.Nápoly,1887.

Tájkép.aqu.1886.

Tájrész Csprinól, szinezett tollr.Nápoly,1887

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Tanulmány az Alvó nő c.képhez, szénr.Bp.1913.

Krisztus megkorbácsoltatása, vázlat,ceruza-szén,Bp. 1911.

Álló önarckép, szénr. Nagyb. 1902.

Négy kompozició-vázlat a tervezett ujabb Pietéház ceruza,tus és tinta, Nagyb.1913.

Mücsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Két női aktvázlat vörös és fehér kréta,189o előtt

Kecskék,Tájrészlet Pompeiből, ceruzar.Nápoly,1887.

Nápolyi öreg halász, Nápoly,1886,v.1887.

Tanulmány a II.feketehátteres női akthoz,téntar.Bp. 1915.

Önarckép,szénr.Bp.1912.

Mücsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Pieta Kompozició-vázlat aqu.Nagyb. 1913.

Tanulmány az Alvó nő c.képhez ceruza,Bp.1913.

Fekvő női akt, szén és téntar. Bp.1915.

Fésülködő leány, szénr. Bp.1904 /?/

Anya és gyermek, szénr. Nagyb. 1913.

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Tél, pasztell Nagyb. 1902.

Fiu lóháton, szénr. Nagyb. 1905.

Az első nagybányai kiállitás plakátterve, tempr Nagyb.1897.

Márciusi est, eredeti kőrajz,Bp.1903.

Mücsarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Birkózók, szénr.Bp.19o8.

Öreg és fiatal cigány, szénr. Nagyb.19o4.

Fiu lóháton, szénr. Nagybánya,19o5.

Lovak, szénr. Nagyb. 19o5.

Mücsarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Terenczy Károly

MTK

Ferenczy Károly MDK

Lovak, Nagyb. 1899.

Csendélet, Nagyb. 1912

Lótanulmány a Három királyokhoz, Nagyb. 1898

A tékozló fiu hazatérése, Sztendre, 1892

Műcsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Illusztráció Kiss József költeményéhez: Előhang, Ágota kisasszony, Nagyb.1896.

Rózsacsendélet Nagyb.1911.

A hidon, Nagyb.1912.

Műcsarnok 1922.Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Illusztráció Kiss József költeményéhez: Nápolyi emlék,
Arany szobránál, 1896.Daphnis és Chloä,monchrom olf.
Női arckép, szénr.Nagyb.1896.
A müvész nejének arcképe, szénr.München 1894.

Mücsarnok 1922.Ferenczy Károly kiáll.

Petőfi Károly

MDK

Feroncz Károly MDK

Kiss József arckép,olf.Bp.1896.

Tanulmány a Józsefet eladják testvérei c.képhez,sénr. Nagyb.1900.

Illusztrációk Kiss József költeményhez: Kincses Lázár lánye, Daphnis és Chloë, Varróleány dala,1896.

Micsarnok 1922 Feroncz Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Tanulmány férfiarcképhez, szénr.Bp.1906

Alvó fiu, ceruza,Nagyb.1903.

Interieur,szénr.Nagybánya,1903.

Könyvdiszités,Morvay Győző az Ember tragédiájáról krt munkájának cimlapja, szénr.Nagyb.1897.

Mücsarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Tanulmány a Három királyok-hoz Nagyb. 1898. I-II.

Tanulmány A hegyi beszéd c.kép második változatához Nagyb. 1897.

Lótanulmány a Három királyok-hoz, olf.1898

Férfiarckép,Bp.1909.

Mücsarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Tanulmány a Lovak a vizben c.képhez I-III.Nagyb.1896.

Tanulmány az Ábrahám áldozata c.képhez,Nagyb.1901.

Faiskola, Nagyb.1897.

Vázlat az Orfeusz-hoz,München.1894.

Domboldal,Nagyb. 1896.

Mücsarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Tanulmány a Lovak c. képhez Nagyb.1899.

Önarckép, Nagyb. 1900

Rózsacsendélet, Nagyb. 1906

Önarckép, Bp.1910 /?/

Műcsarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Csók istván arcképe, München,1894

Fiuarckép, München 1895.

Királyok hódolása, München 1895

Önarckép, München, 1893

Mücsarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Veronezy Károly

Osók lovám arcsöpe. Münchon,1894

Imaroleép, Münchon 1895.

Kiréjyok hodoláse, Münchon 1895

Omaroleép, Münchon, 1895

Miscsarnok 1922 Veronezy Károly Kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Rózsacsendélet, Nagyb. 1906.

Tanulmány a Három királyokhéz,Nagyb.1898.

A Hegyi beszéd részlete I.II.1897.

Tanulmány a Hegyi beszédhez /Három alak/Nagyb.1896.

Miccarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

A Hegyi Beszéd, első változat. Nagyb. 1896.

A Hegyi beszéd második változatának kompozició-vázlata. Nagyb. 1897. I-II.

Tanulmány a Hegyi beszédhez.Nagyb.1897.

A müvész nejének arcképe, Szentendre 1892

Mücsarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Gyermekarckép, repr.

Csók István arcképe, repr.

Lovak a vizben, repr.

A hegyi beszéd, repr.

Műcsarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly

Józsefet testvérei eladják, repr.

Márciusi est, repr.

Önarckép, repr.

Noémi, repr.

Miesarnok 1922 Ferenczy Károly kiáll.

Ferenczy Károly MDK

Festőnő, repr.

Levétel a keresztről, repr.

Fürdés előtt, repr.

Szárnyas-csendélet, repr.

Mücsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

MDK

Ferenczy Károly MDK

Pieta, repr.

Női akt fekete háttérben, rɐpr.

Mücsarnok 1922. Ferenczy Károly kiáll.

MDK

Ferenczy Károly

Nyári reggel /Fürdő fiuk/, Nagybánya,1902

Malonyay Dezső arcképe, Bp.1904.

Tenger, Lussingrande,1904.

Józsefet eladják testvérei, Nagybánya, 1900.

Műcsarnok 1922.Ferenczy Károly emlékkiáll.

MDK

Ferenczy Károly

Nyár, /Fürdő fiuk/ Nagybánya, 1902

Józsefet eladják testvérei, vázlat, Nagybánya 1900

Női arckép Andreevits Melanie, Bp.1905

Borus táj, Nagybánya,1896

Műcsarnok 1922.Ferenczy Károly emlékkiáll.

MDK

Ferenczy Károly

Kereszthegy, Nagybánya, 1900

Lussini táj, Lussingrande, 1904.

Október Nagybánya 1903.

Est lovakkal, Nagybánya, 1899

Mücsarnok 1922.Ferenczy Károly emlékkiáll.

Ferenczy Károly

MDK

Olvasó férfi fatörzsön, garmisch 1895

Joanovics György arcképe, Bp.1899.

Három királyok, Nagybánya, 1898

Herrer Cézár arcképe, Nagybánya,1899.

Mücsarnok 1922.Ferenczy Károly emlékkiáll.

MDK

Ferencz Károly

Olvasó férfi fabőrsaén, garmiaon 1895

Jeanovics György arcképe, Bp.1899.

Hátom Királyok, Nagybánya, 1898

Herrer Ödön arcképe, Nagybánya,1899.

Miccsurok 1922.Ferencz Károly emlékkiáll.

MDK

Ferenczy Károly, festöm.

összesen 29 festmény van kiállitva a teremben közöttük fenti müvész müve is szerepel.

Különfélék. ? - kiállitás/ cim a kompl.pl.-ban.
Magyar Iparmüvészet,1905. 223.1.

MDK

Ferenczy Károly

Hazatérő favágók

Festő és modellje

Gyermekek ponnykon

Artner T.: Mügyüjtők kincsei a Galériában. Népszabadság 1963. jul. 21. 8.l.

M.D.K.

Ferenczy Károly festő

Ferenczy Károlyról a korai szentendrei festőiről nevezték el az ottani múzeumot.

Miklós Pál: Szentendrei festők tárlata
Élet és Irodalom, 1963. október 26-8 lap

m dk

Ferenczy Károly

az 1909-ben alakult „Művészlak" vezetőségébe került. A századelői legkiválóbb művészeket egyesítette a Művészlak, az első világháború elején feloszlott.

Dévényi Iván. Dokumentumok Medgyessy Ferencről.
Alföld 1963. 10 sz 78. l

MDK

Ferenczy Károly

D.Rózsaffy: Une promenade rapide au Musée des Beaux-Arts. A Mügyüjtő 1928. 8-9. sz.

telen tárgyak ábrázolása itt is épp úgy elárulja a művésznek a csendéletfestéshez való hajlamát, mint a milánói magántulajdonban lévő »Krisztus születése« c. képén. — Megemlékezik Hadeln még két másik Tintoretto-festményről is, amelyek 1920-ban kerültek az olasz műkereskedelemből a morvaországi Jaispitz kastélyba. Tárgyuk kissé szokatlan Tintorettonál: az évszakokat allegorizálják. A szőke nő, mely a tavaszt ábrázolja, erősen emlékeztet Veronesera, míg a másik kép, a vihartól és esőzuhatagtól megpaskolt fagyos tél, egy pompásan modellirozott akt kopár fák között, minden vonalával és színével Tintorettót árulja el.

MEGKERÜLT AZ INNSBRUCKI VAN DYCK-FESTMÉNY. Az innsbrucki Ferdinandeum egyik büszkeségét, Van Dycknak egy gyönyörű női portréját 1920 őszén ellopták. A festmény a tolvajjal együtt most Aachenben a rendőrség kezére került, még pedig az ottani Anton Creutzer műkereskedő cég közreműködésével. Január 11-én, délfelé beállított a nevezett üzletbe egy osztrák dialektusban beszélő ismeretlen és fölajánlott egy Van Dyck-festményt megvételre. Az idegen még azt is megemlítette, hogy ennek a festménynek egy változata megvan az innsbrucki múzeumban is, csak méretben tér el egy kissé ettől. Az ajánlattevőnek ez a megjegyzése rögtön gyanut keltett. A cég délután 3 órára igért választ. Kérték, hogy addig a képet alaposabb megvizsgálás és a valódiság megállapitása céljából hagyja ott. Ezen idő alatt a »Tiroler Landesmuseum Ferdinandeum in Innsbruck« a lopásról szóló körlevele és a hozzá mellékelt fotográfia alapján a cégtulajdonos megállapitotta, hogy tényleg az ellopott Van Dyck-festmény került a kezei közé. Délután 3-kor beállított az eladó, akit az előre értesitett rendőrség elfogott, a festményt pedig lefoglalta. Amint azóta kitünt, a képet megelőzőleg több helyen is fölajánlották megvételre, igy Münchenben, Frankfurtban, Wiesbadenben és Kölnben is.

KONRAD LANGE UTÓDA. A nemrégiben elhúnyt kiváló esztétikusnak és művészettörténésznek utódjául a tübingeni egyetem katedrájára az ottani magántanárt, Prof. Weiset hivták meg.

MŰVÉSZAKADÉMIA ZÁGRÁBBAN. A zágrábi művészeti és iparművészeti akadémia épitkezése, melynek kezdetei még 1895-be nyúlnak vissza, most befejeződött. Az akadémián van festészeti, szobrászati, épitészeti, iparművészeti és művészetpedagógiai osztály. Első rektorává Iván Meštrović-ot, a kitünő délszláv szobrászt nevezték ki.

OSZTRÁK MŰKINCSEK VÁNDORÚTJA AMERIKÁBA (?) Az »American Art News« szerint az osztrák kormány Velazqueznek Mária Terézia infánsnőt, XIV. Lajos későbbi feleségét ábrázoló festményét eladta a bostoni múzeumnak. Ez a festmény, a művészettörténet egyik legcsodálatosabb gyermekportréja, a habsburgi műkincsek között is egyike a legértékesebbeknek. Valószinű azonban, hogy ez a hir épp oly alaptalan, mint a »Cicerone«-nak az az Amerikából származó jelentése, hogy a bécsi kormány az egész Albertinát eladta néhány millió dollárért.

SINDING MEGHALT. Az északiak hires szobrásza, Stefan *Sinding*, január 23-án Párisban, ahol élete utolsó 10 évét töltötte, 76 éves korában meghalt. Sinding márványszobrai: a »Barbár anya«, »Két ember«, »Az imádás« stb. az utolsó évtizedek legnépszerűbb művészi alkotásai közé tartoznak és másolatokban rendkivüli módon elterjedtek. Sinding élete végén a schleswigiek hősi halottainak nagy emlékművén dolgozott.

FOTOGRÁFIAI NAGYÍTÁS ÉS KÉPMEGHATÁROZÁS. A. S. Laurie, az edinburghi Royal Academy tanára, nagyitó fotografálással vizsgált meg Rembrandt-festményeket, hogy ellenőrizze Wilhelm Martinnak, a hágai múzeumi igazgatónak a véleményét, aki néhány hires Rembrandt-festmény eredetiségét kétségbe vonta. Minthogy az inkriminált festmények közül a »Malom« Amerikában van, a »Pancras polgármester és felesége« pedig a Buckingham-Palaceban ilyen célból nem állhatott rendelkezésre, Laurie egy harmadik kétségbevont hitelességü Rembrandt-képpel dolgozott, a londoni Wallace-Collectionban lévő »Irgalmas szamaritánus«-sal. Egy külön e célra készült kamerával a kép egyes részeiről 16-szoros nagyitású fényképeket készitett és ugyanezt tette egy kétségtelenül hiteles Rembrandt-képpel, a National Galleryban lévő »Krisztus és a házasságtörő nő« cimüvel. A nagyitások lehetővé tették az ecsetvonások legminuciózusabb összehasonlitását. Laurie arra az eredményre jutott, hogy az ecsetvonások a ló sörényén és a lovon ülő alak ruháján teljesen megegyeznek a házasságtörő nő mellfűzőjén látható ecsetvonásokkal. Laurie véleménye szerint tehát kétségtelen, hogy a két festmény egyazon művésztől származik.

A BERLINI »GÖRÖG ISTENNŐ«. A berlini »Altes Museum« gyönyörű archaikus márványfigurája, amely hat év óta valósággal büszkesége a múzeumnak és amelyről romantikus körülmények között való megszerzése miatt annyi szó esett a háború idején, Anatole *France*-t, aki Berlinen való átutaztában megtekintette, gyönyörű himnuszra ihlette. Ez alkalomból a Manchester Guardian a következőket mondja el a szobor történetéről. Először 1914 tavaszán lehetett említést hallani a szoborról, amely akkor egy Hirsch nevü párisi német kereskedő tulajdonában volt. A szobrot állitólag Eugénia császárnő »fedezte fel«, aki azután e Demeter-figura kedvéért sürübben is ellátogatott Hirschhez és minden alkalommal egy-egy ibolyacsokorral hódolt a szobor szépségének. A háború kitörésekor Hirsch elhagyta Párist és a francia hatóságtól lefoglalt szobrot eladta egy olasz kereskedőnek, akinek sikerült azt Svájcon keresztül Németországba juttatnia. Itt a berlini múzeum azután megvette 1 millió márkáért. A párisi múzeum-igazgató, Estournelles de Constant, kijelentette, hogy a háború kitörése előtt a Louvre is meg akarta venni a szobrot, de akkor sokallotta a másfél millió frankot, amit a tulajdonos érte kért.

EGY HAMISÍTÁSI TÖRTÉNET. George Dongherby, a newyorki titkos rendőrség főnöke meséli el egy párisi lapban a következő mulatságos történetet. Egy ismert newyorki műkereskedő meglátott egyszer egy hollandus magángyüjteményben egy gyönyörű Rembrandtot, amely azonban nem volt eladó. Engedelmet kért tehát, hogy a képről magának másolatot készittethessen. A feladatot egy ismert nevü másolóra bizta, aki tökéletes művet végzett és Rembrandt szignatúráját is pompásan lemásolta. A műkereskedő azután a szignatúrát átfesttette és a kép másik sarkába oda festtette a kopistának a nevét. Ezzel a képet útnak indította New-Yorkba, a saját cimére. Nemsokára névtelen feljelentés érkezett a newyorki rendőrségre, amely közölte, hogy egy valódi Rembrandt-kép érkezik nemsokára X. Y. műkereskedő cimére, de a valódi szignatúra át van festve és hamis jelzéssel van pótolva. Amerikába ugyanis a kópiák adómentesen bevihetők, míg az eredeti festményekért igen magas illetéket kell fizetni, egy Rembrandtért 60.000 dollárt is. Megérkezik a kép, a cimzett 1000 dollár értékűnek vallja be. A rendőrség azonban lecsap,

megvizsgáltatja a képet, felfedezik az »eredeti« Rembrandt-szignatúrát és kiróják a kereskedőre a 60.000 dollárt. Az esetet persze a lapok is per longum et latum tárgyalják. Végül is akad egy mecénás, aki azután 300.000 dollárral kárpótolja a Rembrandtért és a meghurcoltatásért a kereskedőt.

SCHADOW 60 ÉVES. Prof. Hans Schadow, az ismert portré- és tájképfestő, egy előkelő művészcsalád tagja és Reinhold Begas unokaöccse, január 8-án töltötte be életének 60. évét. Schadow sok német és külföldi kiváló egyéniséget festett meg, a többi között Bismarckot, Gladstonet, Wittet, Virchowot, Mommsent, Joachimot, Begast, Bergmannt és Bunsent. Schadow, aki az általa megfestett egyéniségekkel bensőbb kapcsolatban állott, emlékirataiban érdekes nyilatkozatokat tesz róluk. Emlékiratait most készül nyilvánosság elé bocsátani.

EGY ÚJ MAHLER-PLAKETT. Benno *Elkan*, frankfurti szobrász, Mahler Gusztáv emlékére plakettet készített. Az egyik oldalon szigorú vonalvezetéssel ábrázolja a tiszta idealitásra törekvő zenei gondolkodót, a plakett reverz-oldala pedig egy lángoktól körülövezett férfialakot mutat, szimbolumául az önmagát emésztő, életét a munkásságban feláldozó művésznek. Felirata a következő: Ido Igni Consumptus MDCCCLX—MCMXI.

ÉRTÉKES KÉZIRATOK ELLOPÁSA. A bécsi *Schottenstift* könyvtárából a mult hetekben négy igen értékes kéziratot loptak el: 1. Johannes von Hutten egy emlékkönyvét a XVI. sz.-ból; 2. Helferich fürstenbergi herceg egy emlékkönyvét szintén a XVI. sz.-ból; 3. egy XIII. sz.-beli kéziratot, mely a Pater nostert és a Credot tartalmazza több más latin imádsággal, és 4. egy XV. sz.-beli »Libre d'heures«-t francia nyelven. Valamennyi kéziraton rajta van a könyvtár pecsétje.

17 MILLIÓ KORONA EGY ILLUMINÁLT KÉZIRATÉRT. Egy toursi aukción a XIII. századbeli *Enor*nak egy illuminált kéziratáért 314.003 frankot fizettek, a mi pénzünkön többet, mint 17 millió koronát. A 36 folió lapból álló kéziratban 76 ábrázolás van az Apokalypsisből, arannyal, ezüsttel és egyéb színekkel gazdagon színezve. A borítéklapon van egy 1469-ből való feljegyzés, amely szerint Robert Petham angol nemes a kötetet abban az évben ajándékozta Thomas Daroll theológiai doktornak. A restaurált borjúbőr-kötés a XVI. század közepéről való.

KIÁLLÍTÁSOK

FERENCZY KÁROLY EMLÉKKIÁLLÍTÁSA. Január 15-én nyílt meg a Műcsarnokban Ferenczy Károly élete művének kiállítása, melynek anyagát nagy fáradsággal és még nagyobb lelkesedéssel Petrovics Elek dr., a Szépművészeti Múzeum főigazgatója gyüjtötte össze és rendezte el. Nagyszabású munkája folytatása és kiegészítése annak a nem kisebb értékű munkájának, melyet a Szépművészeti Múzeum modern festményeinek újrarendezésekor végzett. Ferenczy Károly művészete azóta foglalta el a jelentőségét megillető helyet a köztudatban. Úttörő érdeme, művészettörténeti nagysága ott lett először megfoghatóvá. A műcsarnoki nagy emlékkiállítás nem teljes ugyan, mert néhány olyan fontos műve hiányzik róla Ferenczynek, amely megszállott területen ez idő szerint hozzáférhetetlen, de művészetének kiterjedéséről végre minden irányban megadja a helyes mértéket. Együtt látjuk rajta a mester három korszakának döntő jelentőségű műveit, azonfelül számos olyan festményét, mely a nagy művek közben keletkezett s azok megértéséhez fontos útbaigazitással szolgál. Mindenekelőtt Ferenczy fejlődésének útjáról kapunk hiánytalan fogalmat. Megismerkedünk egészen korai műveivel, párisi, szentendrei, müncheni tartózkodásának félénk eredményeivel. Azután Nagybánya következik s vele a leghatalmasabb lendület korszaka. Ott bontakozott ki Ferenczyből a művész, ott lett láthatóvá minden lelki képessége: ellágyulása, majd megkeménykedése a természet előtt. A mesterség minden csinján-binján is ott lett úr. Majd a fővárosban telepszik le, a Képzőművészeti Főiskola tanára lesz. És itt a térkitöltés problémáival foglalkozó koráramlat őt is elkapja. Ekkor keletkezik női aktjainak sorozata s ekkor egyéb kompozicióí. Közben-közben egy-egy arcképet fest, férfi-, női fejet egyforma jellemző erővel és egyben festői felfogással. Arcképfestőinknek is legnagyobbjai közé tartozik Ferenczy, mint ez a kiállítása nem egy fényes példán jól megmutatja. Egész teremre való rajzát a mesternek is összegyüjtötte Petrovics, s mint rajzoló is először jelenik meg képességeinek ekkora teljessége szerint a nyilvánosság előtt Ferenczy. Ez a néhány sor csak magáról a kiállításról kiván rövid beszámoló lenni, Ferenczy művészetének méltatására még visszatér a *Műbarát*. Addig is sehol meg nem jelent rajzaiból közlünk egy sorozatra valót. A kiállításhoz művészettörténeti értékü katalógust szerkesztett Petrovics dr., ki nem kis utánajárással minden festmény és rajz keletkezésének esztendejét megállapította. Ugyanő Ferenczynek mesteri életrajzát is megirta a katalógusba. Az időjárás, sajnos, nem igen kedvezett a kiállításnak. A szokatlanul zord tél a Műcsarnok fütetlen helyiségeiben nagyon megnehezitette az elidőzést. Másrészt a gyakori hóesés mindent gyászos szürke félhomályba borító hóréteggel födte be a Műcsarnok üvegtetejét. A kiállításnak azonban igy is mélyrehato sikere volt. Emléke mindig visszatérő dátuma lesz újabb művészetünk történetének.

BALATONI KIÁLLÍTÁS. A Balatoni Társaság, mely azért alakult, hogy Balatonunknak a kultúra minden eszközével propagandát csináljon, érdekes kiállítást rendezett a Nemzeti Szalonban (megnyitása január 19-én) olyan festményekből és szobrokból, melyek valamelyes vonatkozásban vannak a Balatonnal és környékével. Anyag bőven kinálkozott, kivált az utóbbi esztendők terméséből. Amióta az ország legfestőibb tájait elvették tőlünk, művészeink évről-évre növekvő rajokban lepik el a Balaton partjait. A kiállítás azonban a Balaton-ábrázolás őseinek műveiből is ad tartalmas mutatót. Aggházy Gyula finom ecsethúzású kis képeken örökítette meg a magyar tenger festői szépségeit, Mészöly Géza pedig mesterré éppen a Balatonon fejlődött. Brodszky Sándor, Greguss Imre, Szinyei Merse Pál, Telepy Károly, Tölgyessy Arthur, Valentiny János még a Balaton-ábrázolás ősei. Mindenikük művészetének szép próbái voltak lát-

A Műbarát 1922. II. 2.

A „Nagybányai Hírlap" 1914 május 12. számának 4.-ik oldalán a következőket olvashatjuk.

„A festőiskola. A fővárosi lapok művészet rovatából a következőket vettük: A nagybányai festőiskola. A Nagybányai Festők Társasága az érdeklődők tudomására hozza, hogy ez évben is kérelmezi a kedvezményes vasuti jegyeket az odakézülő művészek és a festőiskola látogatói részére tartózkodási helyüktől Nagybányáig és vissza, ha ez iránt az iskola vezetőségénél jelentkeznek.- Az állam által szubvencionált festőiskolába bárki beléphet minden előzetes vizsga, vagy bizonyítvány nélkül. Tandíj nincsen, csupán modellpénzt fizet a belépő, havonkint 5 koronát.- Az iskola egész éven át nyitva van; szünet nincs. Aki modell áll naponta reggel 7-12-ig, délután 2-5-ig. Télen 9-2-ig és 5-8-ig. Az iskola vezetői és tulajdonosai: Ferenczy Károly, Réti István, és Thorma János. Lakások bérdhetők különösen a veresvizi bányatelepen a liget mellett.- A város közepén pedig, öt percnyire a ligettől, két nagy szálló áll az érkezők rendelkezésére. A mult évben 104 művész és iskolalátogató volt Nagybányán.-

Ehhez a közleményhez két megjegyzést fűzünk. Egyik az igen sokat - s olykor oly büszkén emlegetett „szabad" jelző - a „festőiskola" mellől egyszerre elmaradt.- Helyes. Régen nem fedi már „a szabad iskola" „szabad szellemét" ez intézmény. A másik dolog - bár jelentéktelennek látszik - mégis fontos körülmény. Most lett a szilvánosság előtt-exenderen - publikálva, hogy „az iskola vezetői és tulajdonosai" Ferenczy, Thorma, Réti. Tehát az állam és a város által szubvencionált, illetve megépített; eddig „Nagybányai szabad festőiskola" - Ferenczy, Thorma és Réti magántulajdonába ment át. Jó - egy s némely dolgokat az emlékezés okáért leszögezni."

Ferenczy Károly

A „Nagybányai Hirlap" a nagybányai festőiskoláról. – (1914.)

MDK

Ferenczy Karoly (1862-1917)

Fekvő női akt.
Fekvő női akt.
Álló akt.

Tamás Galéria 116. sz. kiall. Harom magyar mesetr rajzai.

MDK

Ferenczy Karoly (1862-1917)

Tanulmany a Pietahoz. Ceruzarajz.
Tanulmany a Pietahoz. Fekete-feher ecsetrajz.
Tanulmany a Pietahoz. Aquarell - rajz.

Tamás Galéria 116. sz.kiall. Három magyar mester rajzai.

MDK

Ferenczy Károly (1862-1917)

Két akt-tanulmány a Backer-gyűjt.-ben lévő nagy aktfestményhez 1912-13.

Tamás Galéria 116. sz. kiáll. Három magyar mester rajzai.

MNK

Ferenczy Karoly (1862-1917)

Kereveten ülő aktok. Két tanulmany egy aktfestményhez.
Fekvő női akt.

Tamás Galéria 116.sz.kiall. Három magyar mester rajzai.

MDK

Ferenczy Károly (1862-1917)

Krisztus ostorozása. Két változat.

Tamás Galéria 116.sz.kiáll. Három magyar mester rajzai.

MDK

Ferenczy Károly (1862-1917)

Ferenczy Béni arcképe.
Szinyei Merse Pál arcképe. Tanulmany a Marosvásarhelyi Múzeumban levő festményhez. 1910.

Tamás Galéria 116.sz.kiáll. Három magyar mester rajzai.

Ferenczy Károly

műszeit bemutatták a Külföldi Kapcsolatok Intézetének tárlatán Manchesterben.

Herskovits Pál: Successful Hungarian Weekends; Daily News, Budapest 1973. x. 14.

Ferenczy Károly

Neve említve.

Bernáth Aurél: Kisebb világok — Bp. 1974. 29p.

Ferenczy Károly

A Képzőművészeti Főiskola tanára volt

Népszava, 1974. febr. 26. 102 erf. 47 sz. 3 p.

Ferenczy Károly

Felesége Fialka Olga.

Népszava, 1974. febr. 26. 102 eif. 47 sz. 3 p.

Ferencz Károly

Neve említve

Bernáth Aurél: Kisebb világok – Bp. 1974. 102 p.

Ferenczy Károly

Thorma Jánossal kapcsolatban neve említve

Bernáth Aurél: Kisebb világok — Bp. 1974. 216 p.

Fenczy Károly

neve említve

Fülep Lajos:A művészet forradalamától a nagy forradalomig
Bp.1974 Magvető

105.old.

Ferenczy Károly

Dekadenciát és modernséget mutat
a Műcsarnok 1906-os Tavaszi Kiállítása

Fülep Lajos: A művészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp. Magvető 1974

178. old.

Ferenczy Károly

„sem tájképfestő, sem figuralista –
egy ember, aki számára létezik a látható
világ." „Őszi fürdés" c. képe említve, szerepel
az 1904-es Téli tárlaton

Pulop Lajos: A művészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp. Magvető 1974

25. old.

Ferenczy Károly
és Innocent Ferenc

a velencei nemzetközi Kiállításon
a művészeti Kiállítás zsűrije aranyéremmel
kitüntetésre jelölte őket a magyar
osztályon

Fülep Lajos: A művészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp. 1974 Magvető

71. old.

Ferenczy Károly

az 1904-es téli tárlaton szerepelt

képei beállnak a legnagyobb művészi

fejlődések mai életébe, egyéniségének forrásai,

el nem dönő ereje a legnagyobb modern művészek

sorába állítja őt.

Fülep Lajos: A művészet forradalmától a nagy forradalomig
30. old
Bp. Magvető 1974

Ferenczy Károly

Müvei szerepeltek a Nemzeti Szalon önálló épületének megnyitó kiállitásán/19o7/

Fülep Lajos:A müvészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp.1974 Magvető 189.old.

Ferenczy Károly

Róla való írás a 226 - 230. old.

/Ébredő 1917 április/

Fülep Lajos:A müvészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp.1974 Magvető

Ferenczy Károly

Csók István képmása repr.

Plein-air festészet a magyar művészetben kiállítás M.N.G. 1973. Szolnok.

Ferenczy Károly

1. Hazatérő farágók o.v. 60×95
2. Csók István képmása o.v. 102,5×79,5

Plein-air festészet a magyar művészetben
Kiállítás M.N.G. 1973. Szolnok.

FERENCZY KÁROLY, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
113./.-FERENCZY KÁROLY,-n Búcsúzó fiú,-ceruza, papir,-11+11.8 cm.-Ltsz.68.503.-307.old.

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, XIII. 1968. Pécs, 1971.

Ferenczy Károly

A Képzőművészeti Főiskola tanára a század elején. A nagybányai plein-air festészet pedagógiai tanulságait vitte át a főiskolára.

Dr. Maksay Károly: Száz éves a magyar rajztanárképzés

Rajztanítás 1971/4 2. old

Ferenczy Károly:

Nagybányai festőtábor nagy alkotóművésze

D. I. Képzőművészet

Vigília 1972/11 783. old

Ferenczy Károly

Képe szerepel a Kiscelli

Múzeum gyűjteményében - emlékoe

Népszava 1972 augusztus 10

Zsold

Ferenczy Károly

neve emlitve

Kritika 1972 február
28. old.

Ferenczy Károly

Neve emlére

Magyar Nemzet 1972 december 16
4. old.

Ferenczy Károly festő.

Ferenczy Károly Pictor című rajzára készített Tóth Árpád különböző variációkat.

Aszalós Endre: Tóth Árpád festőművész grafikái....
MŰVÉSZET, 1972.augusztus - 41.oldal

Ferenczy Karól

vrod

Baát-Ebér-Takács

A művelet története. II. k. Europa művelete. Bp. 1934.

333. l.

334. l. (Keppel.)

342. Ismeretlen mester.
A XVII. századból.

342. Thurzó Szaniszló siremléke.

I

Lei

Mellette

~~A sirkő~~ Tetején dombormüb
Szaniszló oroszlánon áll, jobbkezéb
pedig kissé görbe kardjának kosár n
~~Fejétől~~ jobbra ~~a~~ kis~~ab~~ táblán pánc
rojtos szőnyeg mintázott. Köriratán
Stanislavs Thvrso De Betlenfalva Re
Terrae Scepvsiensis Ac Comitatvs Ei
Ferdinandi II. Romanor. Imperatoris
zc. Intimvs Consiliarivs. Et Per Hv
1625. Aetat: 49. Svae. 4.

Gypszöntvény, méretei 281
A régiségtártól.
Átvétetett 303/88.C). 35. s

Képez

Ferenczy Károly

irod

Bálint Aladár: Ferenczy Károly emlékkiállítása.
Magyar Grafika
1922. 4. l.

~~Úrtestéről nevezett társulat, pozsonyi V. 104.~~

Ferenczy Károly

Bálint A. F. K.

Nyugat. 1922.
febr. 1. 210–212.
l.

Ferenczy Károly

Lod

Bálint Aladár. Ferenczy Károly hagyatékának és gyermekei munkáinak kiállítása. Nyugat 1918. II. 604. l.

SOMLÓ DROGÉRIA
BUDAPEST, ÜLLŐI ÚT 36
TELEFON: 1-353-72.

Ferenczy Károly

írod

Bálint Aladár =

Ferenczy Károly -

Nyugat 1913. márc. 1)

16.-

U.a.: Az Ernst Mu-

zeum csoportos kiál-

lítása. U.o. 1913

dec. 16.-

Ferenczy Károly

cród
2

~~Balás ung. Malerei~~
~~17, 25. l. 63–68. l.~~

Balás Piry L.:
Die ung. Malerei
des XIX. u. XX. Jahrhunderts. Berlin,
1940. 17, 25, 63–68. l.

Ferenczy Károly

Jestő

vied

Ferenczy Valér:

Ferenczy Károly
alakja és alkotása.
Budapesti Szemle
1934. Kny is. —

Réti István, Dachauban Hegedűnél Can.
1915 Képzőművésznőt E. réllesfőv. díjat nyert
Naturalista

8 l

Ferenczy Károly

vod
2

Elek Artur:
F. K. emlékе.
Ujság 1940. okt. 13

1903 III. 24. Budapest

Számvevőségtől. Wosinsky Mór budapesti utiszámlája érvényesítés végett áttétetik. (149/903)

Ferencz Károly

Irod
2

Elek Artur = F. K.
Halála huszonötödik
évfordulóján.
Ujság 1942
márc. 18.

Érkezett 1904. március 7.

178/1904. R. (Temesvár, 1904. március 4.-én 10. R.a.)

A délmagyarországi tört. és régész. múzeum-társulat elnöksége beküldi Milleker Bódog és Orosz Endre számadásait az 1903-iki ásatásokról (Leirat az elnökséghez, 1904. IV. 14.)

Ferencry Károly

róla

Ferencry Valér:
Ferencry Károly művészetéről. Napkelet. 1929 szept 15.

Ferenczy Károly

Ambrózy Á.: Nagybánya. Élet és Literatura. 1912. 9. 12.

Ferenczy Károly

Alkotmány. 1912
aug. 4. (K.E.: Orsz.
képkiállítás Nagy-
bányán.)

Ferenczy Károly

~~Krisztus siratása,~~
~~rajz, repr.~~

Alkotás
1947. 5-6 sz.
B. l.

megma

Ferenczy Károly

irodalma

A Ház. 1909. 54, 60, 61, 63. l. (A MIÉNK második kiállitása, képekkel.) —

Ferencry Károly

Arlyság

1917. márc. 20.

(F. K. meghalt.)

szokást, hogy a rektor tanulmányai köréből vett [illegible]
val nyitja meg a tanévet. A szaktudomány kinek-kinek meghatározza gondolkodását és magatartását; bizonyos mértékben rektori működésének is határozott színezetet ad; a székfoglaló ezt még öntudatlanul is előre elárulja. Tisztában vagyok azzal, hogy ez a szakszerű meghatározottság bennem erős; erről kívánok nyiltan vallomást tenni. Annál szükségesebbnek érzem ezt, mert helyzetem mind személyi, mind tárgyi szempontból eltér Egyetemünk eddigi rektorainak helyzetétől.

A sorban a nyolcadik vagyok, de velem első ízben került a rektori székbe olyan tanár, aki csak a József Nádor Műegyetem megalkotása után lépett ez intézmény kötelékébe. Hét elődöm közül négy a régi József Műegyetem kormányzásának bevált, tisztes hagyományait alkalmazta az új viszonyok között; egy az Állatorvosi Főiskola szellemével és vezetésében szerzett tapasztalataival gazdagított bennünket; kettő a volt Közgazdaságtudományi Karnak volt erős meggyőződésű, hűséges képviselője. Mindegyikről tudta itt mindenki: melyikük mit hoz a lelkében, hiszen hosszú időről ismertük működésüket. Engem azonban erről a nézőpontról könnyen lehetne itt jöve-

MNK

Ferenczy Károly

A műcsarnok 1893 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta Az allatkertben, c.olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm. társ.kiáll.-ból.

Szm KT 59- 133. l.

MDK

Ferenczy Károly

A 600 koronás Ráth-dijat "Esti tajkép lovakkal" cimű műve nyerte.

Cikk: A műcsarnok téli kiall.

Vas.Ujs.1900. 44.l.

Ferenczy Károly
festő

M.D.Y

Réth Alfréd tanára volt.

Dénes Zsófia: Réth Alfréd - nyolcvanéves
Művészet, 1964. julius - 29 lap

Ferenczy Károly, festöm. MDK

A telep 1927 nyarán Glatz Oszkár kezdeményezésére jött létre. Azonban már régebben "fedeztek" fel. Itt töltötte minden nyarát F.K.

Weller István: Tiz éves a szentendrei müvésztelep
Nemzeti Ujság. 1937. aug. 29.

MDK

Ferenczy Károly

Lehoczky Gy.: A stílusok és a politika a XX. században. Vasárnapi Ujság. Az Uj Magyarság melléklete. 1938. febr. 27. 7.l.

Ferenczy Károly

tagja volt a „Muskátli" elnevezésű mű-
vészekből álló asztaltársaságnak

Bersa László, Bernát György, Erdei Fe-
renc stb.: Budapest Lexikon, Budapest
1973. 1335 P

8031

Ferenczy Károly

a VI. Népköztársaság u. 45. p. a. Japán kávéház műveptársaságnak tagja

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Sexikon, Budapest 1973. 13351

8511

Ferenczy Károly

a Magyar Impresszionisták és Naturalisták
körének tagja.

Berza László, Bernát György, Erdei Fe-
renc stb.: Budapest Sexikon, Budapest
1973. 13351

7591

Ferenczy Károly

műcsit állandó jelleggel a Nemzeti Galéria mutatja be.

Mezza László, Mernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13351

6821

Ferenczy Károly

a magyar plein-air századforduló korabeli nagymestereinek, a nagybányai festészet főalakjának valamint feleségének Fialka Olgának és három gyermekének: a festő Valérnak, a szobrász Beinnek és a falíszönyegtervező Nóminek alkotásait mutatja be a Ferenczy-Múzeum ily épülete.

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/254 6 old.

Ferenczy Károly festőművész

A nagybányai festőművészek Somogyi Képtárban megnyilt kiállításán az első nemzedék között szereplő művei láthatók. „Lovas" – „Tyúketetés" – „Fatörzsön ülő férfi" – „Cigánylány" – „Archeológia" – „Bohóc" c. (emlétve)

Horányi Barna: Nagybánya nemzedékei. Somogyi Néplap, 1974. ápr. 4.

Ferenczy Károly Cestőművész

Júl. 12.-én megnyílt a lucerni Kunstmuseumban „Magyar művészet 1900-1950"c. kiállítás, melyen szerepel a művész alkotása.

Élet és Irodalom, 1975. júl. 19.

Ferenczy Károly ; festőművész

Júl. 12.-én megnyílt a luzerni Kunstmuseumban a „Magyar művészet 1900-1950" c. kiállítás, szerepel a gyűjteményben a művész műve.

Élet és Irodalom, 1975. júl. 19.

Ferenczy Károly

Képei nannak Pusztay Ödön magángyűjtemé-
nyében.

B. Varga G.: Szeged. – Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 12. l.

Ferencsy Károly

„Bimbi" és „Art" c. műve (emb.)

Szerepel a BÁV XXI. képaukciójáu

Esti Krónika

Kossuth Rádió 1969 XII. 6

Ferenczy Károly

„A parkban" című műve a debreceni Déri múzeum gyűjteményében szerepel.

-bozóky-: Die Gemäldegalerie im Déri Múzeum Debrecen. Neueste Nachrichten, Budapest, 1969. jun. 27. 61.

Ferenczy Károly

wód

Berztájkép

193. l

Berzeviczy A.: A tájkép festés a XVII. Században. Bp. 1910.

193. l.

Miksa császár:

Térdig, állva, szem közt.
s hosszú bajuszt s körszakált v
ágyúra támaszkodik, látcsőt
tart. Nyakravalója felett az a
hordja s mellét négy rendjel d
derekát szolgálati jelvény övez
dalt kettős paszomántcsíkú.

„Ferdinand
Erzherzog von
K. K. vice
Inhaber des k. k.

balra az ágyu alatt: „V. Katzler
alól balra: „Portrait nach ein
jobbra: „Ged. bei Jos Stou

Könyomat, chinai papiroson,

Ltsza 7533

Ferenczy Károly

Bertalan V.: A m. grafika 150 éve. A Fővárosi Képtár kiállítása.

Szépmüvészet

1943.232.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Ferenczy Károly

Irod

u.a.:

~~Bernáth Aurél~~

Trások a művészetről.

Bp. 1947. 54 – 57. l.

Képekkel

60, 66, 80, 81. l.

Ferenczy Károly

cód
2

u.a.:

Bernáth Aurél:

Ferenczy Károly
emlékkiállításához
Magyar Nemzet
1940. okt. 25.

KRASZNA (Szilágy)

Ref. templom

Szőnyi Otto: Régi magyar templomok. Bp. é. n. (1933), 224 l. (képe 137, 155 l)

Ferenczy Károly

róla

u. a.:

Bernáth Aurél

A kompozíció sorsa az újabb festészetben.

MAGYAR MŰVESZET

1937. 166–168. l.

képekkel.

Ferenczy Károly

lásd

Bernáth Aurél: Ferenczy Károly: „Három királyok." Magyar Művészet. 1935. 368-369. l. (Képpel.)

Ferenczy Károly

Bényi L.: A Duna a festészetben.

Szabad Művészet

1952. 7. 231-l.

Knackfuss, H.

A. v. Menzel.
Künstler-Monographien. 7. Achte Auflage.
Bielefeld u. Leipzig, 1912. Velhagen u. Klasing.
8-r. 6, 140 l, 150 képpel.
Eredeti egész vászonk.

I. 2. p. e.

3.- P

Ferenczy Károly I

l

~~Bedőlitogr~~

~~17. l.~~

~~36. l.~~

Bedő R.: A litografia feltalálásának 150 éves jubileuma alkalmából rendezett kiállítás katalogusa (Szépm. Muzeum). Bp. 1949. 12, 36. l.

7/ Varju: A kaposi muzeum. Fekete.

8/ Fábián : A jáki gerencsérek. Zöld.

9/ Bezerédy István : A kámi nep. Szt. J

0/ Fábián : Dorfmeister István. Fekete.

1/ Hell : A csempeszkopácsi templom. EK

2/ Végh Gy.: Soproni könyvkötők. Fekete

3/ Tóth : A Dunántuli magyar népies épi

4/ Barcza : A kőszegi Szent Jakab-templo

5/ Pável : Őrségi képek. Fekete.

6/ Géfin : Szombathely látképe. Zöld.

7/ Vecsey : A szombathelyi királyi lice

8/ Gidófalvy: A dombori egyházközség. K

9/ Nyáry : A pécsi ref. egyház. Zöld.

0/ Dornyay : A veszprémi Károly-templo

1/ Bartek : Esztergom és vidéke. Piros.

2/ Chobot : A romhányi plébánia. Lila.

3/ Ghillányi : Az esztergomi főgimnáziu

4/ Emlékkönyv az esztergomi főtemplom f

MARCONI

COMMEMORATO DAL DUCE AL SENATO DEL REGNO

Sia concesso a me, che ebbi l'eccezionale ventura, il privilegio unico di avere con Guglielmo Marconi una decennale consuetudine di collaborazione, di portare il mio personale e reverente tributo alla Sua memoria.

Guglielmo Marconi ha dato con la sua scoperta il sigillo ad un'epoca della storia umana. Questo sigillo è di tre lettere: il magico «S. O. S.» lanciato dai naufraghi sugli oceani sconvolti. La sua gloria

tere militare, ai quali assistei, Egli mi teneva periodicamente informato dei risultati di queste esperienze.

Siamo al principio di una strada che sarà percorsa. Tutto ciò che Guglielmo Marconi ha lasciato d'incompiuto sarà ripreso.

Ecco, oltre i monumenti e gli istituti dedicati a Lui, il modo più tipicamente fascista per onorarne la memoria. La meta che egli vagheggiava sarà raggiunta, poichè come la gloria di Marconi, così la forza creatrice dell'Italia è immortale.

Ferenczy Károly

wód
i

~~Bund Gra~~
~~59. l.~~

Bundschuch – Grabowieczky: A m. művészi alkotások szemléltető ismertetése. Bp. 1942. 59. l.

Ferenczy Károly

Börtök - Réti

18, 19, 27, 32, 34,
37 – 39, 55, 68.
75 – 90, 124. l. –

Ferenczy Károly

wód

Bölöni György:

Nagybánya. Világ

1911. jul. 27.

U. 374

1905. január 23.

A budapesti könyvtáregyesület elnökségének. a „Magyar Pályázatok" czimű építészeti havi folyóirat figyelmébe ajánltatik (1019/1904.)

Ferenczy Károly

irodalmához

Bort Kétezer

78, 87, 289, 311, 362. l.

Repr.

Ábrahám áldozata 20 sz.

Fürdő fiúk 642. sz.

Kettős akt 698 sz.

Önarckép 891. sz.

Bortnyik – Hevessy – Rabinovszky: Kétezer év festészete. Bp. 1943.

78, 87, 289, 311, 362. l.

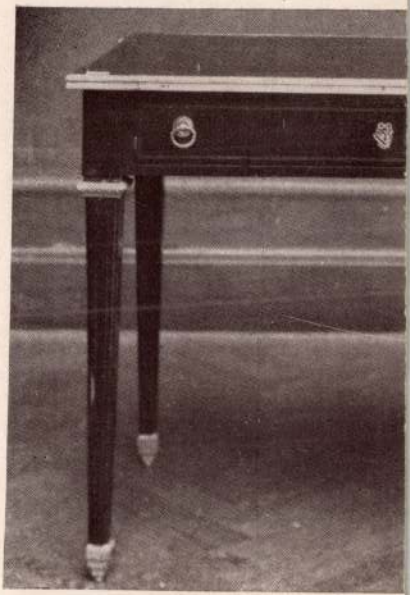

Ferenczy Károly

vrąd

Biró József

Európa festészete.
Bp. é.n. 100, 101. l.
89. n. kép

3321. Meindert Hobbema:
Sz. Amsterdamban 1638-ba

Útszéli kunyhók.

Balról [illegible] kissé
ról, a hátra halado út mer
hó van, melyek innensőjé
a feléje fordult férfival
sé hátrább még egy férfi
öltözete: nemez kalap, kü
rag, harisnya és czipő; a
hér kötény és szoknya. A
takozik ki. A háttért erd
két oldalon, két-két madár
alól balra: »M. Hobbema«.

Fa, méretei 53:65
Vétetett az 1906.
alapján a Königswarter au

Vét. 103458-906

Sz. n. 343-90

Ferenczy Károly

Boromisza T.:

A nagybányai festői kolónia jelenje — jövője. Irta Boromisza Tibor. Nagybányai Hirlap, márc. 19.

1911.

370. Ismeretlen mester.
A XVIII. századból.

~~[illegible]~~ Férfi ~~képe~~szobra.

(banés van ábza

Egész alak, állva Jobbkezén
ujjai letörtek. Haja, bajusza és kör
térden alól ig ér, begombolta, derekát
tott gallérja prém, ~~és~~ rajta a gombok
bő.

Alabastrom, magassága 33.3
A régiségtárból.
Átvétetett 303/88.B).21.sz.

904:v.5.

12

—48

Ferenczy Károly

Levetek a Ernestrol

(Magyarország 1923)

Szinyei Merse Pál arcképe

1913

Biró József =

A marosvásárhelyi

képtár –

MAGYAR MUVESZET

1937. 172 l. 177. l.

178, 181. l.

Szinyei 1937

Ferenczy Károly

~~Divald 1927~~

~~180. l.~~

Divald K.: M.
művészettörténet.
Bp. 1927. 180. l. —

808. *Esterházy Pál hg.*

Derékon alólig látható
Jobb kezének fején, melyet e
latára tett, balját nyugtatja. I
bajusza és álla leberetvált. N
zsinóros, hermelingallérú me

Vászon, méretei 37 : 29 cm
20 K. — Vétetett a gr. Kreit
A megszerzésére vonatkozó ada
lelt. sznál. — Átvétetett 1895 ápr
jegyzék 219. — Az átvételt tud
8-iki 14895 sz. leirat (159–96).

Ferenczy Károly

Cród
z

Dési Huber István:

Visszatekintés Ferenczy Károly művészetére -

Népszava 1942.
ápr. 19.

KRÁSZNA (Szilágy)

Gotikus templom, hajdan erődtemplom

Sz: Könyvismertetés. AÉ, VIII – 1888, 267 l

Ferenczy Károly

1

Déry 1927

60, 94. l.

Déry B.: Művészeti kiállítások külföldön az 1927. évben. Bp. 1928.

60, 94. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Ferenczy Károly.

De Hofstad (Amsterdam), 1921. ápr. 30.

Ferenczy Károly

lásd

~~Csókemi~~

~~a 28. l. -tól~~

Csók J.: Emlékezéseim. Bp 1946. 28. és köv. ll.

Chantavér

Ferenczy Károly

Loch Miklós: A nagybányai festészet kialakulásának néhány sajátossága. SZ.M. 1953. 163–167. l.

(Képekkel.)

Ferencry Károly

Lásd

Csánky Győr

22, 23. l.

Csánky D.: Szár
ív m. festészete
Győr, 1943. 22,
23. l.

Művészi technikák nem születnek véletlenül
em bizonyos törvényszerűség szerint. Minden
ıs küzd a lehető legteljesebb kifejezésért és
ɜteremti magának a kifejezés megfelelő esz-
eit. Így, ha történelmi sorrendben nézzük a
ınikák keletkezésének egymásutánját, nagy vo-
ɔkban előttünk áll a grafika egész stílus-
énete.

*

Sokszorosítás és reprodukció különböző két
ılom. A sok példányban készülő fametszet
mindaddig a művész eredeti fametszetének
nít, amíg a rajza egyenesen ebben a techniká-
való sokszorosításra készül. Tekintet nélkül
, hogy a metszés munkáját ő maga végzi-e el
y nem. Reprodukcióvá akkor válik, mikor a
ső egy művésznek eredetileg más techniká-
elkészített munkáját (olajfestmény, krétarajz,
ɜtell) átviszi a saját technikájába (mezzotinto,
ımodor). Így Menzel és Daumier fametszetei
ıesterek eredeti munkáinak számítanak, noha
ıesterségbeli rész nem tőlük származik, ellen-
Demarteau lapjai Boucher rajzainak művészi
ɔdukciói.

Ferenczy Károly

irod

Csánky Dénes:

Erdély az ujabbkori magyar festészetben. Művészeti Lesek. — Kolozsvár 1942.

29. ~~[illegible]~~. l.

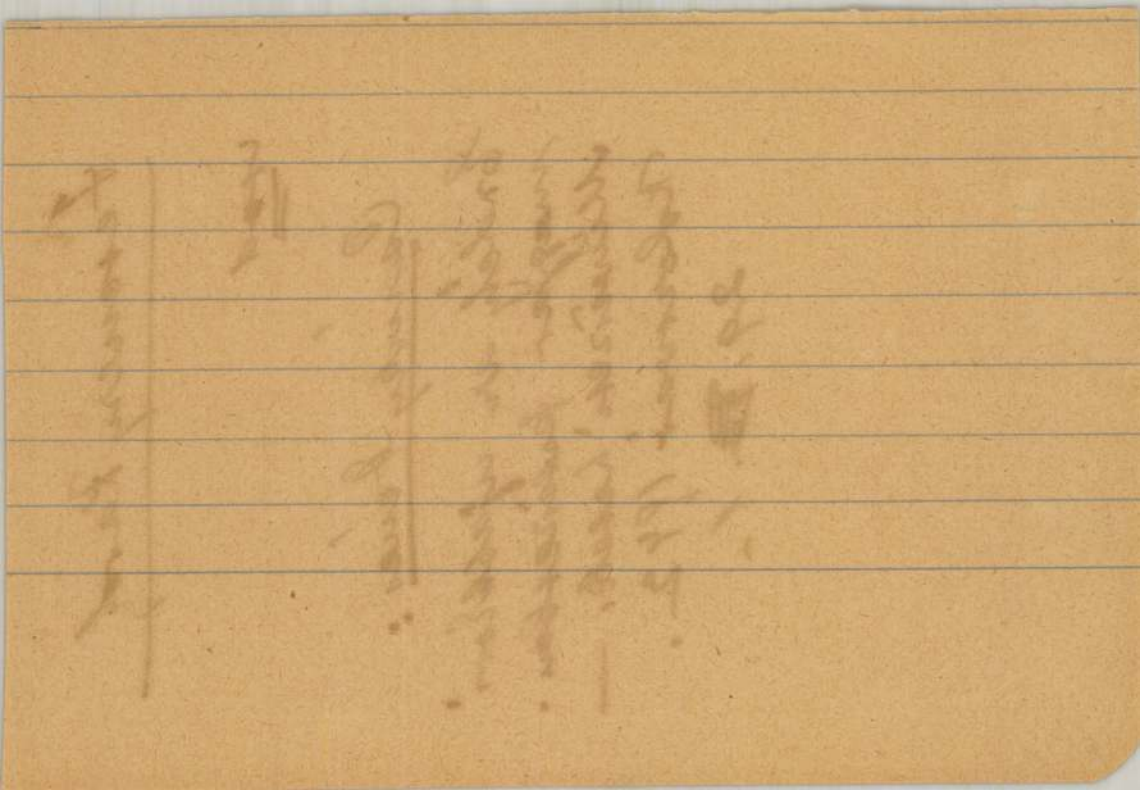

Ferenczy Károly

Irod

3

Csabai K~~átmán~~:

Ferenczy Károly -

F Kézirat. 4 r. - Képzőm. -

Főisk. Könyvtára.

Ferképzőmfőiskévk 1937/39

184. l.

F Rajztanári érsekezés.

Ferenczy Károly

róla

Csabai István

Az impresszionizmus kora. Ars Mundi.
Bp. 1942. 99, 100. l.
és 92, 93. sz. kép

Ferenczy Károly

Elek A.: A m.
aktábrázolás
száz esztendeje.
Nyugat. 1925.
616. l.

Ferenczy Károly

Elek A.: A Szépmű-
vészeti Múzeum új
szerzeményei. MKL
1926. 548. l.

Ferencry Károly

l.

Elek Három

l. 34. l.

Elek A.: Három
művészemlékezés.
Az újabb m. művé-
szet egyéniségei. Bp.
1923. 34. l. Gondolat
és Trás V.

. — METALLGEGENSTÄNDE.

1252—1370.

anyozott vörösréz foglalatban, gerezdes, vázaidomu szárral, váza virágcsokorral. Erdély, XVI. sz. v. — Kokuspokal assung, der vasenförmige Schaft ist gerippt, am Lippenrand nvase. Siebenbürgen, E. XVII. Jh. Illusztr. XXXIX. tábl.

éz, fatörzsidomu szárral, körteidomu kelyhén arabeszk disz k. Födelén római harcos. Német, XVI. sz. — Birnenpokal, Dekor: Masken und Medaillone. Am Deckel römischer Krie- Illusztr. XXXIX. tábl.

z aranyozva, nyolckarélyos trébelt disszel, középdudorján muckschale, Kupfer, vergoldet, achtpassig, mit getriebenem XVII. Jh.

csigás renaissance diszitéssel, peremén felirat. Német, 1590. sancedekor und Inschrift. Deutsch, 1590.

anyozott bronz, fekete fatalapzaton, négyzetes idomu, sar- al. Augsburg, XVII. sz. e. f. — Turmförmige Stutzuhr, rmen, die Kuppel durchbrochen. Augsburg, e. H. XVII. Jh. Illusztr. XLIII. tábl.

nz, baljával kardját fogja, a földön sisak. Bronztalapzattal

Ferenczy Károly

Elek A.: F. K.
Nyugat. 1922.
ápr. 16. 508–516. l.

Ferenczy Károly

MAROSVÁSÁRHELY

Kéntár: Ferenczy Károly: ~~[illegible]~~ Keresztkvétel (itt?)

Elektrotár: Ferenczy Károly. Nyugat, XV-1922, 512 l.-513 l.

Ferenczy Károly

irod

Elek Artur:

F. K. és művészete.
Az Ujság. 1922
jan. 15.

~~egy kicsit is~~

Sas Dezső I. II.

a) *Rendes hallgatók:*

Bányászok.

Áringer József I. II.
Auer Vilmos I. II.
Avar Imre I. II.
Balás Bertalan I. II.
Balla László I. II.
Barcsák András I. II.
Bayer József I. II.
Benedek Pál I. II.
Beringer John I. II.
Berthold Henrik I. II.
Bocsánczy János I. II.
Bokor Pál I. II.
Bolyky Zoltán I. II.
Buda Ernő I. II.
Csanády László I. II.
Csiszér Pál I. II.
Czike Albert I. II.
Dávid Miklós II.
Dávid Tibor II.
Dzsida Ottó I. II.
Endrődi József I. II.
Erdélyi János II.
Esztó Zoltán I. II.
Faix László I.
Fekete Károly I. II.
Fényes Gyula I. II.
Földes Ferenc I. II.
Gál András I. II.
Gémesi Gyula I. II.
Gerő Ervin I. II.
Halász Miklós I. II.
Herrfurth Ernő I. II.
Hénel Béla I. II.
Hibbey Barna I. II.
Horváth Andor I. II.
Horváth László I. II.
Hoványi Lehel I. II.
Kassai Ferenc I. II.
Kassai Lajos I. II.
Kassay László I. II.
Kiss András I. II.
Kiss László II.
Kolarszki Bogdán II.
Komornoki László I. II.
Koncsag Károly I. II.
Kovács Béla I. II.
Krátky Jenő I.
Krefly Gábor I. II.
Krupár Géza I. II.
Kun Béla I. II.
dr. Láng László I. II.

Ferenczy Károly

vód
z

Elek Artur:

Tavaszi tárlat.

Az Ujság. 1915.
márc. 13.

Igen részletesen
foglalkozik fenti
Pietájával.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

~~Ferencry Károly~~

Elek Artur: írod

A Műcsarnok tavaszi kiállítása. I. [Ferencry Vénusza].

Az Ujság. 1914. ápr. 4

Formen, aus Holz geschnitzt, mit musizierenden Putten und mit Ganymed auf dem Adler als Bekrönung. Vergoldet. 18. Jh. 47.

Ferenczy Károly

wód
z

Elek Artur:
A Műcsarnok jubileumi kiállítása.
Az Ujság. 1911. dec. 24.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Ferenczy Károly

festő

l.

É. Gy. I 312–313. l.

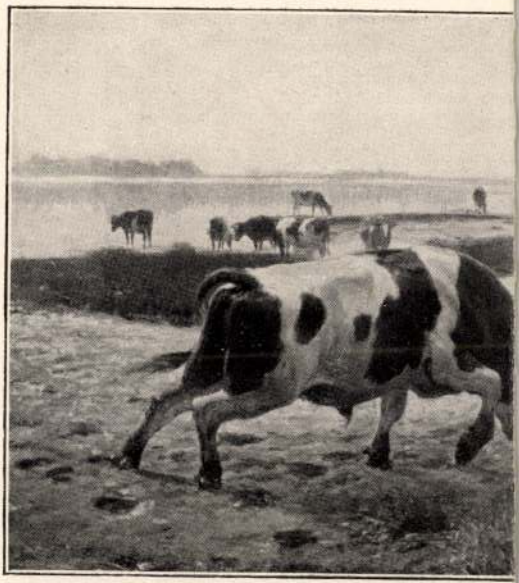

FRENZEL.

Ferenczy Karoly

u. a.:

~~Dömötör J.~~

Nyolc évtized
m. művészete:
MM, 1932. 65,
66, 71, 74, 76,
80. l. (Keppel)

Ferenczy Károly

U. a.:

~~Dömötör 7.~~

Magyar művészképmások. MM
1931. 314, 320, 322, 327, 328. l.
(Képekkel.)

Ferenczy Károly

Dömötör J.: A
műpártoló Budai
kert. MM. 1925.
204. l.

Ferenczy Károly

irod
2

Elek Artur: Petrovics
Elek. Magyar Csillag
1943. II. 269. l. 27 sor.

Ferenczy Károly I.

Erdélyi Élet (Arad).

1926. máj. 22.

A cikk címét nem lehet közölni.

Ferenczy Károly

cród

Ferenczy Valér:

A régi Nagybánya-
ról. Nyugat. 1931
márc. 1.

MAGYAR KÖNYVSZEMLE
REVUE BIBLIOGRAPHIQUE HONGROISE.
BUDAPEST VIII, MAGYAR NEMZETI MÚZEUM.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Múzeumérer Orsz.
Bizottsága

Ferenczy Károly

vod

Felvinczi Takáts Z.:
Thorma János
MM. 1928. 281,
283, 292, 298, 301. l.

Ferenczy Károly.

Feleki G.: A
mureinsi tárla-
tok. Nyugat
1910. 482. l.

Ferenczy Károly

Cród

Farkaspeinthongr.

26, 27, 28. l – 30. l

és 27, 28. tábla

Farkas Z.: La peinture hongroise moderne. Bp. 1944. 26–30. l. 27, 28. t.

Ferenczy Károly

iród
z

~~Farkas Painting~~
~~463. l.~~

Farkas Z.: Painting. A companion to Hungarian Studies. Bp. 1943. 463. l

Kunola

Ferenczy Károly

és

Farkas Zoltán:

The magyar Barbizon: Nagybánya.

The Hungarian Quarterly.

1941. VI. k.

(képek)

1942 JAN. -9-9

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Ferenczy Károly

Irod
2

Farkas Zoltán:

Magyar festők -
Bp. 1941 -
56 - 62. l. -

Tarzak

Ferenczy Károly

Vrod

Farkas Zoltán:

Budapesti levél

Tor B. (~~Magyar rév~~)

1937. 11. l.

Ritterling III. 47.

<Ferenczy Károly>

ired

Lyka Károly

< > Uj Idők

~~1917. I. 104. l.~~

1917: XXIII. 13. sz. 299. l.

< Ferenczy Károly >

wód

z

Lyka Károly:

< > 1913)

Uj Idők I. 272. l.

Budapest, V., Visegrádi-u. 36.
Telefon: 493-947.

T.

Pákács Józsefné

úr
úrnő

hirlapbizományos

Gyékényes

Ferencry Károly

Irod

Lyka Károly: Nagybánya jubileuma. Műv. 1. 1912. 254. l.

<Ferenczy Károly>

ród.

Lyka Károly: < >

Uj Idők. 1903. II. 507. l.

Ferenczy Károly

Lyka K.: A nagy-
bányaiak. VI. 1912
aug. 11.–

Ferenczy Károly

Gesztenyefák c. Képe
és Lovások c. Képe
repr.

Farkas Zoltán

Magyar mesterművek
kiállítása.
Magyar Művészet

1936. 227. l.
236, 237. l.
(Képekkel.)

BUDAPEST
1937 NOV. 30 22
LEH
4
LEH

Ferenczy Károly

Irod
2

Farkas Zoltán =
Budapesti levél.
ForBo. 1935. 302. l.

~~Római kanál VIII. 188.~~

Ferenczy Károly

Farkas Zoltán:
Ferenczy Károly kiállítása az Ernst-Múzeumban.
Vas. Ujs. 1913. 170. l.
171. l. képpel.

.....szám.

.....melléklettel.

A m. kir. vallás- és köz

17.054/1940.III.
.....szám.

Ferenczy Károly

Wód

Genthon István:

Uj magyar rajzok -

Magyar Művészet

1934. 17. l.

16.

tiert 3
Dr. Franz Medgyessy: Die Kunst 4
Dr. Franz Medgyessy: Die Wissenschaft 5
Dr. Franz Medgyessy: Archeologie und Volkskunde 6, 7
Dr. Franz Medgyessy: Reiterfigur 9
Dr. Franz Medgyessy: Ungarische Krieger aus der Zeit der Landnahme..... 10
Dr. Franz Medgyessy: Ruhendes Mädchen 15
Karl Ferenczy: Andenken an Neapel.... 16
Zeichnungen von Joseph Nemes Lampérth, Stefan Szőnyi, Wilhelm Aba-Novák, Joseph Egry, Elisabeth Korb, Johann Kmetty, Aurel Bernáth und Eugen Medveczky 18, 19
Helene von Végh: Kopfstudie des Prinzen Caetani 31
Johann Jankó: Der ungarische Dichter Csokonai in Debrecen (XVIII. Jahrhundert) 32

TABLE DES MATIÈRES:

Charles Lyka: Notes sur l'art du docteur François Medgyessy 1
Prof. Antoine Hekler: Tradition et révolution dans l'art 11
Etienne Genthon: Dessins hongrois modernes 17
Nécrologie 21
Vie artistique et litteraire 24

Felelős szerkesztő: Dr.
Főmunkatárs: Dr. L
Segédszerkesztő: Dr.
Kiadó: Ormos G
Magyar Művészet. 19
Szerkesztőség: VII., Erzs

Ferencry Károly

Irod

Fülep Lajos: Magyar művészet. Bpest. 1923. 144–149 l.

Sepsiärkos h. n. III. 24.

Ferenczy Károly
festő

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 6., ~~1091 old.~~
(Művészetek.)

Kalmár

Ferenczy Károly

vród
r

~~Fiebermodmüv~~
~~46. l. - 113. l. -~~
~~115. l.~~

Fieber H.: Modern
müvészet. Bp. é. n.
46, 113, 115. l.

CSOBÁNC

Várrom

Rómer Flóris: Archaeologiai levél Zalamegyéből. VV 1863, 346 l.

Ferencry Károly

Fiebert H.: A modern művészetek és a papság. Kat. Szemle. 1908.

752.l.

Ferenczy Károly

wód
z
Ferenczy Valér:
Ferenczy Károly
képei -
Magyar Nemzet
1940 nov. 13.

KRASZNAHORKA

Vár

Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek a legrégibb időktől, 1850-ig. Századok, VIII – 1874, 941.

Ferenczy Károly

Cród

Ferenczy Valér:

Nagybánya -

Magyar Nemzet

1940. szept. 24.

KRASZNAHORKA

Vár

Thaly Kálmán: A gr. Andrássy-család levéltára. Századok, VIII — 1874, 249, 267 — 270 l.

Ferenczy Károly

erőd

Ferenczy Valér:
Ferenczy Károly
karikaturái.
Magyar Művészet
1935. 169—174. l.
(Képekkel.)

Ferenczy Károly

Gerő Ö.: Modern
m. festők.
Műv. Krónika
1904. marc. 15.

Ferenczy Károly

Gerő Ö.: Művé-
szetről, művészek-
ről. Bp. 1939.
75, 93, 99, 100, 208,
241–255. l.

Ferenczy Károly

Gogolák L.: Három
képkiállítás: MN.
1940. okt. 12.

Ferency Károly

1068
2

Gódor Kálmán:

Ferency Károly festmé-
nyei. 4-r.

(Rajztanári értekez. —
1937.

Képrovat. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

Ferenczy Károly

Gerő Ö~~dön~~, Londen E~~lek~~:
Modern magyar festőművé-
szek. Budapest. ~~[illegible]~~ 1905
21, ~~[illegible]~~, 24, ~~[illegible]~~ 93, 127 o. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 853.

Ferenczy Károly

wod

~~Gombujrajzin~~

~~122. l.~~

Gombosi Gy.: Uj m. rajzmüvészet. Bp. 1945. Ism. Kárpáti A.: Budapest. 1946. 122-123. l.

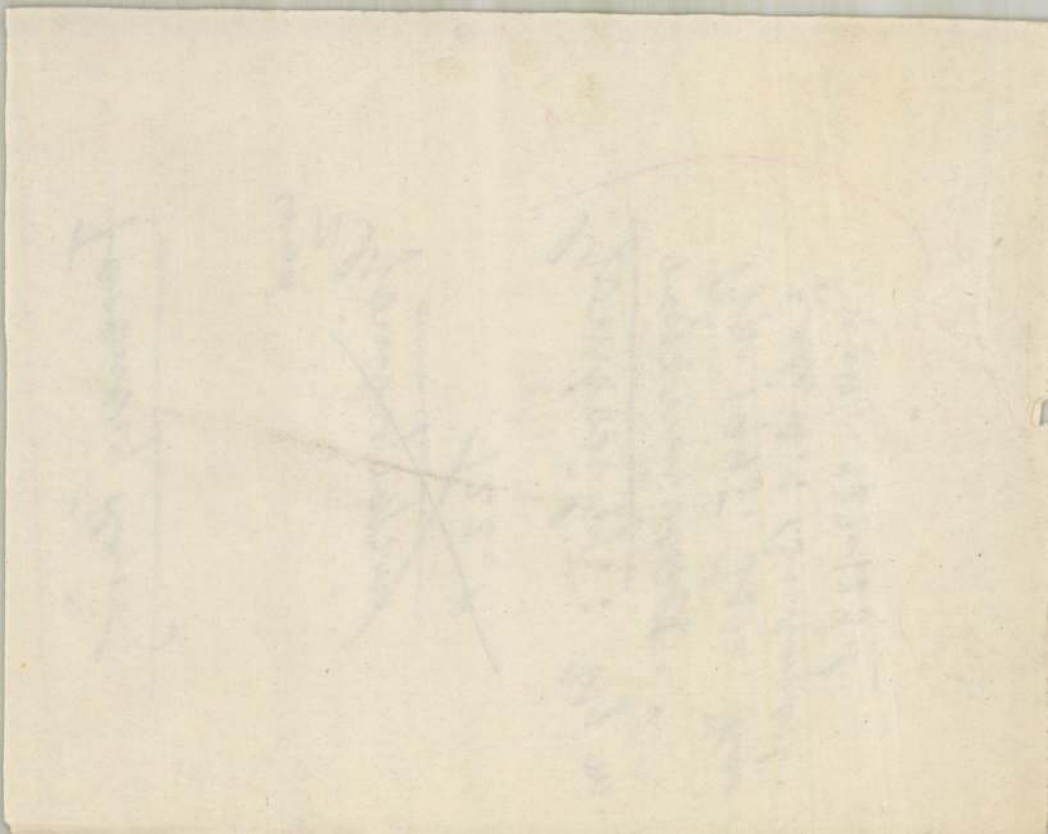

Ferenczy Károly

(Haagsche Courant,
1921 ápr. 30.—

Ferenczy Karoly

vród
2

Grandpierre Edit:

A mai modern festészet. Előzmények.
Nagybánya.

Pásztortűz.
1941. 259–265 l.
(kepekkel)

Fenessy Károly
levele.

Fővárosi Lapok 1896. ápr. 5., 5. old.
(dr Gopcsa László: Bécsi levél.)

Gopcsa L.: Bécsi
levél. Fővárosi
Lapok. 1896.
ápr. 5.

Kalmár

Ferenczy Károly

cród

Hekler Antal

227. l.

228. l. (képek)

Hekler A.: A m. művészet tört. Bp. 1934. 227, 228. l. (Képek.)

13-as csoport

Arad város látke
névsorá körül, ~~a mely~~
fölfelé haladva: („Dessen
„Schweidl József" – „Nagysa
„Damjanich János" – „
„Knezich Károly" – „Pöl
nyert ~~van~~ körben elhelyez~~ve~~est.

„ARAD 1849 OKT
s alól balra: „AZ 1848/49 –
KORÚT 3"
jobbra: „MINDEN JO

Könyomat

L

Ferenczy Károly

vrod
z

Herman Lipót i A művészasztal fénykora a „Japán"-ban.
Pesti Napló 1933. jun. 4.

~~Ro. 3603~~

Ferenczy Károly

vagy

Herman Lipót:

Művészhumor.

Magyar Művészek

1948. 2. k. 92. l.

871. **Vállkendő,**

fekete gépcsipke, gazdag virágmustrával. — UMHÄNGTUCH, schwarze Maschinspitze mit reichem Blumenmuster.

872. **Pluviale,**

ezüstbrokát, sárga alapon nagy virágos mustra. XVIII. sz. — PLUVIALE, Silberbrokat mit von grossen Blumen gebildeten Muster. XVIII. Jahrh.

873. **Madonna della Sedia,**

petit point-himzésü kép felirattal: VOM INSTITUT DES KOE IOSEPHS II. Egykoru brokátkeretben. XVIII. sz.v.Kilényi-aukció 688. sz. — MADONNA DELLA SEDIA, Petit-Point-Stickerei mit Inschrift: VOM INSTITUT DES KOE IOSEPHS II. In gleichzeitigem Brokatrahmen. Ende XVIII. Jahrh.

874. **Abrosz,**

selyemdamaszt, borvörös alapon fehér, virágindás keret, tükrében virágindák közt talapzatos diszedény. XIX. sz. e. f. — TISCHTUCH, Seidendamast, weinroter Fond Bordüre mit Blumenranken in Weiss, im Mittelfeld eine Sockelwase. Erste H. XIX. J

875. **Szegély,**

sárgás alapon géphimzéssel. — STREIFEN mit Maschinstickerei auf gelblichem Fond.

876. **Pluviale,**

ezüstbrokát, kék alapon csúcsíves mezőkben vázából kinövő virágcsokor. — PLUVIALE, Silberbrokat, in Spitzbogenfeldern Blumenvasen.

Ferenczy Károly

Hoffmann E.:
A Szépművészeti Múzeum új szerzeményei. II. Grafikai művek. MM 416.
1931. 403, 406. 416, 417. l. (Képekkel.

Ferenczy Károly

Hid. 1940. okt.
11. (3. sz.) Ferenczy
Károly emlékkiállí-
tási képeiről.

Ferenczy Károly

Hoffmann E.:
A m. festészet a
19. században.
vetitettképes Isme-
retterjesztő Előadá-
sok. I. 6. sz. 13. l.

Ferenczy Károly

l.

~~Hevesy impressz~~

~~49,57.l.~~

Hevesy I.: Az impresszionizmus művészete. Gyoma, 1922.
49,57.l.

lo energiát és akaratot,az erő lel
háborgó drámaisággal fejezi ki,még
mint Michelangelo teszi.Igy Michela
találta meg.Tulajdonképen azt mondh
Michelangeloból a szunnyadó,igazi t
közvetlen folytatója volna,NohaNoha
iskolából indult ki és ahhoz számit
iskoláknak,XXXXXXXX s leghatalmasab
hanem Bolognában készitette.Alakjai
gigantikus embereket farag,A drapér
inkább rajzos ruharedőket látunk,me
szinte matematikai pontossággal van
azonban mégis inkább elvontan érzéke
plasztikusabb.Hegyek és mély völgyek
erős kontrasztokkal,amelyek müvészil
alattuk lévő testrészt kifejezésre j
életet éljenek,önálló tényezői legye
A mozdulatok tele vannak vehemenciáv
erőteljes mozdulatára,gesztusára rá

Ferencry Károly

Horváth Megjegy.

53. l. 57. l.

Horváth M.: Megjegyzések a képzőművészeti vitához. Bp. 1952. 53, 57. l.

llás- és közokt. Miniszteriumnak

Budapest.

Nagyméltóságod 1929. évi
május hó 27-én $\frac{340-4}{32-1929}$ szám
endeletével az egri várbeli ása-
ások költségeinek részbeni fedezé-
re 2600 pengőt méltóztatott
utalványozni dr. Szmrecsányi Mik-
ós ny. miniszteri tanácsos úr
zeihez.

A nevezettnek ez ügyben Nagy-
méltóságodhoz intézett beadvá-
nyát eredetben az ahhoz csa-
lt 600 P-ös nyugtával azzal a
-elemmel terjesztem fel, hogy
elszámolást felülvizsgálni,
felmentvényt megadni

Ferenczy Károly

Erőd –

Jeszenszky Sándor

A magyar festőművészet és közönsége.

MAGYAR MUVESZET

1937. 193. l.

Simor rette

Maszlaghy: Az eszt. érseki képtár. Uj Magyar Sion, VII – 1876, 112 l.

Grevich: PA, 230 l.

Grevich: A primási képtár külföldi mesterei. Vas. Ujs. 1916, 825 l. (repr. 827 l)

134. u az, ifj (1775 – 1837): Ottoboni bíboros. Vászon, olaj; 72 × 66 cm.

Maszlaghy II. 276 szám.

Ismeretlen. Ottoboni bíboros

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. U. M. Sion VII – 1876, 112 l.

Ferenczy Károly

vrod
z

Kállai Ernő:

Mednyánszky László

Bp. 1943. 49. 50. l.

KELEMEN

6

Ferenczy Károly

Kadocsa E.:
Képzőművészet.
Élet. 1912. dec.
15. 826. l.

Ferenczy Károly

wód

Gombosi György

Andrássy Gyula gróf

Büyteménye.

MAGYAR MŰVESZET

1927. 452 l.

A MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁTÓL
BUDAPEST, VI., ARÉNA ÚT 41. SZÁM.

.....szám.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly.

8°, 24 K, 191 L, Budapest, ~~ér nélkül (1934)~~ 1934.

Ism.: B. Gy.: PN. 1935. márc. 17. —

Oltványi Artinger J.: MM. 1935. 190. l. —

~~Ferenczy Kár~~

Ferenczy Károly

Ferenczy Valér

Nagybányai

szecesszió.

Magyarság

1933. okt. 22.

Ferenczy Károly

és

Gerlótei

Gerlótei E.: A la découverte de l'art hongrois.
Les Beaux-Arts.
(Bruxelles) 1948. jún. 25.

Kolozsvármegye

SZ:160/914 kb.

V:1030/913

T:„Magyarország müemlékei "cz.m

III.kötetének megküldése.

A müemlékek országos b

A t.Bizottság megh

Társulat"által megküldött „Magy

munka III.kötetét köszönettel á

Miután azonban az

feltalálnom,kérem a t.Bizottság

Ferenczy Károly

Gerevich T.:
A m. művészet kérdése. Szekfű Gy.: Mi a magyar? Bp. 1939. 450. 453, 456. l.

Ferenczy Károly

MEGHÍVÓ

A MAGYAR RÉGÉSZETI MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS ÉREMTANI TÁRSULAT RENDEZÉSÉBEN
1953. DECEMBER 10-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR
A MŰCSARNOK ELŐADÓTERMÉBEN (HŐSÖK TERE)

GENTHON ISTVÁN:

FERENCZY KÁROLY ARCKÉPEI Előadás

~~CÍMŰ~~
~~VETÍTETTKÉPES ELŐADÁSÁRA~~ a M. Régé-
szeti, Művészettört. és Éremé-
szeti Társulatban. 1953.
dec. 10.

MAGYAR RÉGÉSZETI MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS ÉREMTANI TÁRSULAT
BUDAPEST, ÚLLŐI-ÚT 33—37.

NYOMTATVÁNY

Szentiványi Gyula dr.
Bp. Lágymányosi u.10.

Felelős kiadó: Redő Ferenc
MNOSZ 4604 — Akadémiai nyomda, Gerlóczy-u. 2. — 28471/53
Felelős vezető: ifj. Puskás Ferenc

Ferenczy Károly

Genthon I.: A nagybányai iskola. Szépmüvészet

1944. 1. sz.

Ferenczy Károly

Genthon I.: A m. festőművészet tört. A szépművészetek könyve. Bp. 1940. 952–960. l.

Ferenczy Károly

~~89).~~ l.

Genthonyi magfest

183–194. l.

Képmell. 44–47.

n.

MPLOMBÓL.

Genthon I.: Az ily m. festészet tört. Bp. 1935. 183–194. l. 44–47. sz. kép. Ism.: Oltványi Artinger I.: MM 1935. 91–94. l. —

elzés lent jobbra: Ranftl 1839.

özépen: J. N. Rauch 1843.

Rudnay Gyula, 19. század.

224. EGY PARASZTPÁR. Jelzés
Vászon. 67×57 cm.

Ruisdael Jacob (1628?—1682).

225. TÁJ FOLYÓVAL.
Vászon. 42×55 cm. Tavarnol

Rumbold, 19. század.

226. FÉRFI KÉPMÁS. Jelzés lent
Miniatür. 6.5×5.3 cm.

Rungaldier Ignaz (1799—1876).

227. NŐI KÉPMÁS.
Vizfestmény. 16×13.3 cm.

Rungaldier Ignaz (1799—1876).

228. A MŰVÉSZ ÖNARCKÉPE.
Vizfestmény. 25×21 cm.

Rupprecht Johann, 19. század.

229. EGY TISZT KÉPMÁSA. Jel
Miniatür. 10.5×8.5 cm.

Saar Carl (1771—1853).

230. NŐI KÉPMÁS. Jelzés lent

Ferenczy Károly

~~Ferenczy Béni arcképe,~~
~~repr.~~

Genthon István:

Hatvany Ferenc ~~báró~~ modern képgyűjteménye. Magyar Művészet. 1935. 22, 24.1.

jelenben. Külső formában és belső anyagában megújítva lapunkat, olyan reményeket táplálunk, hogy az Erdélyi Tudósító hasábjain sikerül majd megvalósítanunk a lapfejlesztési terveket, melyeket az együttes kiadás idejére kidolgoztunk. Ennek ellenében nem kérünk több áldozatot, maradunk a legolcsóbb erdélyi folyóiratnak. Csak kérjük olvasóinkat, hogy tartsanak ki mellettünk ezután is olyan szeretettel, amilyen odaadással mi kívánjuk érdekeiket szolgálni és igényeiket kielégíteni.

ERDÉLYI TUDÓSITÓ
SZERKESZTŐSÉGE.

Ferencey Károly

Kállai Ernő:
Ferencey Károly.
Tükör. 1940. [illegible].
[illegible]. 594–600. l.
[illegible] (Képekkel.)

Ferenczy Károly

wód

Kállai Ernő:

Magyarság és eu-
rópaiság.

Forb. ~~(Magyar~~
~~vén~~) 1936. 5. l.

Élt Velencében a XV. sz. második felében.

ma.

~~gyönyörű~~ keleti szőnyeggel ~~betakart~~ pár-
fejjel balra ~~teljesen~~ meztelenül fekszik a gyer-
us, ki bal kezével anyja felé nyul. Mellette
ria, ki gyermekére nézve összetett kezekkel
nik. Kék palástja alól hiszett szélű fehér
átszik ki s piros ruhája szűk újú. A gyer-
ie alatt fehér vánkos van bojttal. A háttér he-
ék kanyargó vizzel, melyen három csolnak ha-
égbolt felhős.

a, méretei 84:60 c/m.
t Nemzeti Museumból.

Al. Kép. 215

Kamarsch 1848

Ferenczy Károly

wód

~~Kállai neue~~

~~21. l.~~

Kállai E.: Neue Malerei in Ungarn. (G. Biermann: Die junge Kunst in Europa. II. Leipzig. 1925.) 21. l.

Ferenczy Károly

ívód

~~Kopp Szépm~~

~~73-l.~~

Kopp J.: A Szépmű-
vészeti Muzeum új
szerzeményei.
Budapest. 1946.
73, 74. l.

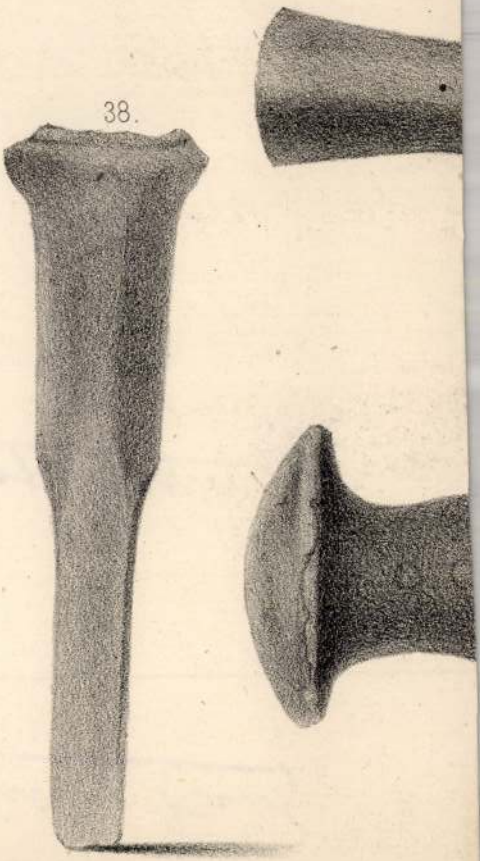
38.

Ferenczy Károly

vród

Kopp Jenő =

Uj magyar festészet
[Bp. 1948.]
(7. l. - 11. t.

110.087-1914. szám.

III.

A t. Orsz. Bizottsá
kiadásainak fedezésére, az 19
1913. évi január hó 1-től kez
ra előirányzott egész javadal
lezettsége mellett kiutalvány

A Rigler József Ede
a t. Orsz. Bizottság részére
kek után járó 152 korona 65 f

Ferenczy Károly

Ferenczy Ferenc arcképe

Kopp J.: Brest fővá-
ros új szerzeményei-
nek kiállítása.

MAGYAR MUVESZET
1937. 19. 26. l. —

Veszprémvármegyei Múzeum és Könyvtár.

.....szám.

Tek.

emlékek Országos Bizottsága

Elnökségének

BUDAPEST.

IX.Högyes Endre u.10.

Ferenczy Károly

Kévé könyve. 1928. 60. l.
(B. K. ill. A művész-
telepek jelentőségéről.)

~~A Kévé könyve~~
~~1928. 60. l.~~

Ferenczy Károly

Levétel a keresztfáról c. képének repr.

KiP XLVI. tábla

147 l.

Kiss P.: Marosvásárhely tört. Marosvásárhely. 1942. 147. l. 46. t. –

Ferenczy Károly

cvód

M. Kiss Pál - Erdélyi festők és a nagybányaiak. Rádió előadások. Bp. 1946-47. 48-56. l.
Gépelt kézirat a szerző tulajdonában.

~~492~~

2059

2059

t harcolók az első vonalban. Egyedül ekkor tarta-
: meg

„Ami
inkbe v
bennsz
lelkün
lebb ju
tartatá

Isten
étáljan
anak
tének
sztus

A sz
gyarság
ének se
elég m
koló f
.

A ki
ki segu

Legy
yörgés
Lélek
rt azt,
; de m
fohás

Jövel

Ferenczy Károly

~~Natúrhus rajza~~
~~2 db~~

Kortárs
1948. márc. 1.
333 l
(Képekkel)

Barcza József.

közben eszünkbe jutott.

Több forgács : jobb prédikáció.

*

Textust keresek pünkösdi prédikációmhoz. gatom a bibliát, milyen jó volna, ha lenne konkordanciám is. Olyan textust szeretnék, am ben a Szentlélekről van szó ugyan, de ritkaság fogva valami meglepő is lesz benne.

Azután elszégyelem magam: Milyen csú modorosság volna ez. Hát nem a Cselekedetek kön második részének első fele — a kettős tüzes nye megjelenése — kívánkozik textusul e napra? M akarok más textus alapján *erről* prédikálni. Ez ol féle lenne, mintha a jobboldalomon lévő zse mindenáron a balkezemmel próbálnék kivenni v mit.

Igen, de erről már jó egynéhányszor prédi tam — fűzöm a gondolatokat tovább.

Ismét lehull egy forgács. Arra gondolok ugya hogy több protestáns liturgiában *minden* istentis leten hozzáméri a gyülekezet magát *ugyanahh* textushoz, nevezetesen a Tízparancsolathoz; hát nem tudnók megtenni, hogy minden pünkösd ün pén (tehát évenként egyszer) *ehhez* mérjük magunk Egy hosszú gondolatsor végén ugyanis felkö előttem, hogy a prédikációnak egy hamis felfog kísért engem ebben a pillanatban : Azért idegenke az azonos témáról való prédikálástól, mert valami régen magam is úgy gondoltam, hogy a mi mácsolnivalónk, azaz *kérügmánk* lényegében nem n

Ferenczy Károly

az alábbi festmény
mivel repr.

Művészetszemlélet
1949. 1. sz.
(Ferenczy Károly:
Napos délelőtt.)

Sz. Léffel

KITÜNTETVE: BUDAPEST 1906. TORDA 1906. KESZTHELY 1906.
BALASSAGYARMAT, 1908. SZÉKESFEHÉRVÁR 1908.
1907. SEPSISZENTGYÖRGYI SZÉKELYKIÁLLITÁS KIÁLLITÁSI ARANYÉREM.

Művek

...k Lajos

...I., Andrássy-út 33.

...ifalu, Esztergom m.

Bécs IX/I.
Maria Theresienstrasse 15.

Budapest, 1912. március 4.

... építész urnak,

Budapest.

...al mai telefoni beszélgetésünkre, bát -
... felállitással szolgálni, mely szerint
...-féle épületen végzett tetőfelé...

Ferency Károly

l.

Műv. Krónika

1905. 2. 17. 5. l.

(Művészi reprodukciók eredeti kőrajzokban.)

1905. 2. 17. 5. l.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula urnak,

B u d a p e s t .

I. Lenke tér 7 sz.V.emelet 5

Tisztelettel igazoljuk, hogy f.évi május hó 4-én póstabefizetési-lap utján átutalt 110 ar.P. 84 fillér ből:

100.- azaz egyszáz ar.pengőt IV.emelet 4. ajtó alatt bérben birt háromszobás-hallos lakása 1933 évi február 1-április 30-ig terjedő negyedévi házbérhátralékának teljes kiegyenlitésére, mig

10 ar.P. 84 fillért V. emelet 5, ajtó alatti lakása 1933 május havi 113 ar.pengő 34 fillérben fenálló egyhavi házbére részletörlesztésére forditottunk.

Ilyképen 1933 május havi lakbérére még 102 P 50 f. azaz egyszázkettő ar.pengő és 50 fillér házbérhátralék áll fenn, melyösszegnek szives kiegyenlitését kérjük

Ferenczy Károly

festő

wód

z

Lyka Károly:

Ferenczy bücsuja.

Uj Idők. 1918.

II. 304. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ferenczy Károly
festő

wód

Lengyel József:
F. K. (Nekrolog.)
Ma 1917. 6. sz
94 l.

tsága

t ü

ÖKSÉGÉNEK

Budapesten

rán Magyarország északnyugati felében
ozom tenni, amelynek czélja elsősor-
orok és lakásberendezési tárgyak, va-
a Magyar Nemzeti Muzeum részére leen-

tte megkönnyitené, ha a Nagytekintetű
re álló adatokat mellem közölni kegyes
kéréssel fordulok a Nagytekintetű
ék a Divald Kornél által az ingó müem-
rom két legujabb /ha nem tévedek Tú-

Ferenczy Károly

Lehel F.: Nagybá-
nya. (Nemzeti
Művészet. 1934.
11-12. sz. 154, 157 — 161.
l. (Kéziratl.)

Talán ne is csináli rajta m
utánra ha majd újra be
magadnak létrát a Szluk
hogy megdőzöleg húzasd e
Gy meglátható egész
Szívből üdvöz
köszönöm. —

Azért félek a létrától, mert
és a létra a padlásbejárat
sőrheti a cserépszobrokat a

Ferenczy Károly

Lehel F.: Aukciók.
Vénzeti Müvészet
1934. 1. sz. 16. l.
~~(Aukciók)~~

Ferenczy Károly

~~Leff Ung~~

~~58 — 60 l.~~

~~arcképpel és~~

~~(képpel~~

Leffler B.: Ungersk konst. Stockholm. 1928. 58-60. l. (arcképpel és képpel)

Fries, E. VIII. 225

Ferencz Károly

l.

Lázár: Kisiratok

78, 79. l.

Lázár B.: Kis írások nagy művészekről. Bp. 1942. 78, 79. l.

T A T Á S

lyezett egyszeri rendkivüli segélyről

gos Bizottsága/

	Családi pótlékra jogosult család tagok száma	A rendkivüli segély összege	
	-	120.-	
	1 1 ~~2~~	1.182-34=1.148 ~~360.-~~	
	1	1.244-36=1208 240.-	
-	1	1.244-36=1208 240.-	
	3	48 ~~360.-~~ 830-23=807-	

Ferenczy Károly

wód.

Lázár Művészet 1938

341. l.

Lázár B.: Mű-
vészet. Bp. 1938.
341. l.

1691-909-7
Tollnok szobája.

264. Szőnyeg.

Egy darab stilizált virágmintázatú és széles szegélyű secessiós csomózott szőnyeg, Méretei: 4.55:3.08 m.

Becsértéke..... 353 K.

a melyet Lakatos Artur Tervezett

~~[illegible]~~ Az Iparművészeti Muzeumtól ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ 1906: VI. 8-án az 1906: V. 8-iki 21694 sz. levrat alapján (740/906).

Ferenczy Károly

l. Lá Biró Hgyjyt

41. 66. C.

BUDAPEST
937 FEB 10 23
LK LK

Repr.

Szicsta

Lázár B.: A Beczkói Biró Henrik gyüjtemény. Bp. 1937. 41. 66. l.

Ferenczy Károly

cród
z

~~Lázár írók~~

~~19, 63, l.~~

~~152, 153. l.~~

Lázár B.: Írók és
művészek között.
Bp. 1918. 19, 63, 152,
153. l. –

Ferenczy Károly

Cród
z

~~Lázár mm jövője~~
~~20 l. 79. l.~~

Lázár B.: A m. mű-
vészet jövője. Bp.
1916. 20. 79. l. —

U. a: A F. emlád.
Bever. tan. ogyt. kiáll. kat.
Ernst Lenz. 1916

TÁS

ás lakóiról:

Ferenczy Károly

festő

Szinyei Merse Pál

archépe

repr.

Lázár Béla =

Paul Merse von

Szinyei. Leipzig.

1911.

12. l. után

(Keppel.)

u.a.: Bevez. tan. ogyszt kiáll. kal-

hoz. Eruséperz. 1913

Kassa, 1940. XI. 19.

egyzér

mátyás Campa

lcszerdéséről

kísérával P. 10.—

szinettel felvetten Kelet

„FOTOPLAN"
MODERN FOTO-JÓTÉ ÉN
KASSA, Fő ucca 2[illegible] Tel. 32-24.

Ferenczy Károly

Lázár B. A francia impresszionista festészet.
Művészház 1910
márc. – ápr. kiáll. katalógusa. 16. l.

Ferenczy Károly

Lázár B.: Művészeti kérdések. I.
II. művészet a Nemzeti Szalonban.
Nyp. 1907. 9–11. l.

Ferenczy Károly

wód

~~Lázár 1899~~

~~52. l.~~

Lázár B. Művészeti tanulmányok. I. Bp. 1899. 52. l. —

Ferenczy Károly

Knücken – Parlagi

I. 323. l.

Ferenczy Károly

Vall

Kőszegi László

Revizió a művészet körül. Bpest 1934.

63. l.

Ferenczy Károly

Irod

Kőszegi László:

Esztétikai meg-
tisztulásunk.
Bpest, 1924.

Ferenczy Károly

l.

Kőszegi László
A műelvezés
művészete. Bp.
1919. 203, 205 l.

~~Kassa vasból VII. 242~~

Ferenczy Károly

vrd.

Körmendi András

Kernstok Károly –

Ars Hungarica 16.

Ap. 1936. 9. l.

11. l.

BUDAPEST
1938 OKT. 19 13
V
LFh

Ferenczy Károly

cvid

Kováts Béla

A 70 éves Réti István,
a nagybányai
művésziskola egyik
megalapítója beszél
emlékeiről.

Esti Kurír

1943. jan. 8.

a lomha személyvonat.

Ekkor egymást kezdték biztatni : Nos, mondjon már ön is valamit ! Ên már sokat beszéltem ! Berekedt a gégém !

A szomszédos harmadosztályu kupéból vig nóta hangjai hallatszottak át. Amerikánusok vigadtak odaát, a kiket az Eldorádót megrázó gazdasági földrengés megfosztott odaát megélhetési forrásuktól s most igyekeznek hazafelé. Az édes hazai föld elfelejtette velük a szenvedett sok nyomoruságot s oly vigan voltak, mintha egész életükben csak az áldott földi javak okozta gyönyöruségben lett volna részük.

Az amerikánusok dala valamit eszébe juttatott az ügyvédjelöltnek, a ki eddig hallgatott s igy kezdte érdekes elbeszélését.

*

Ezelőtt négy évvel Eperjesen voltam egy ottani ügyvédi irodában alkalmazva. Egy alkalommal Z. faluban végrehajtást kellett foganatositanom.

Hegyek közé ékelt kis, piszkos tót fészek ez a falu, teljesen elzárva a világtól, nagyon természetes, hogy vasuti összeköttetése nincs. Kocsin mentünk a végrehajtóval és a becsüssel a jó öt óra hosszat tartó utra, s mondhatom, egy hálaimát rebegtem az Egek urának, mikor az út végén a legalaposabban összetörve, a falu szélére értünk, a hol siettünk leszállni a különben kényelmes kocsiról, hogy a végnélkülinek tetsző rádlizás fáradalmait egy kis sétával pihenhessük ki. A kocsi lépésben haladt utánunk.

Sem a végrehajtó, sem a becsüs nem lehettek még a faluban (ugyan ki is hitelezne ily nyomoruságos fészekben valakinek), mert ők sem tudták, hol van a biró háza, a hol megtudhatnák, hol is lakhatik Petri Juon, a ki évek óta adós 46 koronával egy gabonakereskedőnek kölcsönért s nem hajlandó szépszerével megfizetni. Mit tehettünk mást, eltökéltük, hogy az első embert, a kivel találkozunk, megkérdezzük, hol is van hát utunk végcélja.

Ferenczy Károly

irod
2

Lyka – Muther

II. 258. l.

Lyka K.: M. képirás.
Muther R.: A festő-
művészet tört. függe-
léke. II. 3 p. 1920. 258. l.

tört peremmel és zöld levéldisszel. Bécs, 1806. — Sechhenem, grünen blättergezierten Rand. Wien, 1806.

kráteralaku, kávébarna alap; aranydisszel. Testén szépia-26. — Prunkgefäss auf Untersatz, Porzellan, kraterförmig, und Blumen in Sepiafarbe. Wien, 1824—26.

barna ovális medaillonban férfifej. Bécs, 1793. — Schale ales Medaillon mit Männerkopf. Wien, 1793.

, porcellán, karcolt arany diszitéssel, testén szines virág-ss, auf viereckigem Sockel, Porzellan, mit Goldradierung.

AL, porcellán, áttört peremmel és zöld levéldisszel. Bécs, ntersatz, Porzellan, der Rand ist durchbrochen und zeigt

, porcellán, arany diszitéssel. Két kanna, egy cukortartó- Kaffeeservice für eine Person, Porzellan mit Golddekor. e Schale mit Untertasse. Wien, 1807.

ARTÓTÁLKA, porcellán, kobaltkék peremdisszel. Bécs, und Zuckerschälchen, Porzellan, mit kobaltblauem Rand.

örös, arany virágos ágakkal. Japán, XVIII. sz. — Zwei Japan, XVIII. Jh.

Ferenczy Károly

Művv. 2. 1939. 67. l. (Kép) – 1940. 103, 104. l. (b.l.: F. K. gyűjt. kiállítása Almásy-Tc-leki É. művv. intézetében, képekkel.)

Kassa IX. 61.

Ferenczy Károly

Művész. L. 1914 169. l
(Kép.) — 1915. 151. l. (Kép)
187. l. — 195. l. (Kép)
1916. 63. l. (Kép) —
1917. 17-20 (Nekrolog) — 23-24. l.
(A Ferenczy-család kiállításáról) — 1918.
75. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Ferenczy Károly

Irod
Z

Morvay Győző – ~~ózv.~~

Schönherr A~~ntalné~~:

Schönherr Gyula dr emlékezete. Bpest, 1910
61. l. ~~E~~ 68, 69. l.) (képpel)

Schönherr Antal és fia (Kettős arckép) fenti-tól repr.
u. o. 69. l.

II/12

MARASTONI JÓZSEF arcképfestő és kőrajzoló. Atyja Marastoni Jakab az első magyar művészeti akadémia megalapítója. Velencében született 1834. április 4-én, Bécsben halt meg 1895-ben. Az alábi felsorolásba nagyrészt csak azokat a kőrajzokat vettük be, amelyek önállóan jelentek meg. Mellőztük azokat, melyek az Ország Tükrében jelentek meg, mert könnyen hozzáférhető helyen együtt vannak.

1849. Asbóth Lajos tábornok. — M. T. Kcs. Kat. 601. — Fetter Antal altábornagy. M T, Kes. Kat. 602.

1855. Mátyás király. Nyomt, Walzel. A. F. Pestn, 1855. Pensz György olajf. után. M. T, Kcs. Gyüjt. — Zrinyi Miklós gróf, a költő. 26. 5×38,5 cm — Kun S. 32—726. — Frangepán György, 24×29 cm.

1858. Marastoni Jakab. Nyomt. Walzel. — Gilh-Ranschb. Kat. 76—1366.

1860. Kemény Zsigmond. Ny. Pollák Testv. — Főv. Muz. Lt. 3998.

Ferenczy Károly

ind

Modern Müvészet

1905. I. 30, l.
(Müvészképzés.)

Ferenczy Károly

Modern Művészet. 1905.

I. 1. 12.

(Jánossy Béla dr. gyűjteménye.) Ú. old.

Budapest
XI., Budafoki-

Ferency Károly

rod

Michel

1014-15. l.

képpel

Michel A.: Histoire de l'art. VIII-3. k. Paris, 1929. 1014-15. l. (Képpel.) —

Ismeretlen festő.
AXIX. századból.

665. Hajnik Pál.

(látható és kissé fordultan)
Derékig, jobbra néz, ül. J
hezedik, térdén pihenteti. Jobbfelől elv
és szakálla vörös; szeme ~~szürke~~. Nyakker
gott, ~~és~~ köpönyege szürke.

kékes

Vászon, méretei 30.6: 25.8
Az 1848/9-iki szabadsághar
Átvétetett az 1869 :IV. 8-

904: v. 5.

Ferenczy Károly

rod

Martinszky János

Ferenczy Károly. ~~[illegible]~~

Kézirat, 1933. 4-r.

(Rajztanári értekezés

~~1932/33 tanév~~

~~Perképzőmfolskevk~~ 58. l.

Ferenczy Károly

Márkus L.: A nagybányaiak. Alkotmány. 1903. nov. 8.

tovább

~~Ferenczy Kár~~

Glatz Oszkár
képpel

Hollósy Simon

Horthy Béla
képpel

Iványi Grünwald B.
több képpel

Nyulasy Sándor
több képpel

Réti István

vród

Maksziányi Dezső dr.

A nagybányaiak.

Magyar Géniusz

1899. márc. 12.

3924. Bogdány Jakab.
Sz. Eperjesen a XVI
1723/4 február

Kacsák.

A hegyes vidék előteré
lyet partjával együtt különf
élénkitenek. Közülök tizenhá
ton helyezkedtek el. A vizbe
nyolcz uszkál, egy szárnyaiv
parton állókból kettő balról
~~[illegible]~~
~~egy~~ hattyú, ~~egy~~ halat nyelő gém és ~~egy~~ g
~~[illegible]~~ hápog. Feléjök két nag
egyikének galyán két vadgala
domb tetején város épületei
ronynyal. A háttér sik vidék
a mely felett két csoportban
balra: J. Bogdani.
Vászon, méretei 94.7

Nemes Marczell ajánd
Leltároztatott 1910

Aj 1910 Nemes

Ferenczy Károly

Lyka K.: A nagybányaiak működése.
MM. 1925. 5, 8, 17. l.
(Képekkel.)

Ferenczy Károly

Lyka K.: A művészet tört. II. kiad. Bp. 1939. 309, 310, 591. l. (Képpel.)

Vincenzo La Bella: *Vicolo della vecchia Napoli.*

Ferenczy Károly

Pátzay P. F. K.

(Bp. 1943 (?)

Officina Képeskönyvek.)

Ferenczy Károly

~~Olvasó ember 9-1~~
~~kéjel repr.~~

Pásztortűz 1930
jul. 27.
(Kép)

Réclamat

Messieurs,

J'ai reçu les livre
votre lettre du 20 courau
que je ne suis pas content d
le colis que je ne peux pas
la reliure et du contenu,
de prix. Je vous prie donc d
de la somme de la factu
à votre disposition. Dans

Ferenczy Károly

Perállag III.

1412. l.

Per Sz. M. III.

1412.

		Kikiáltási ár pengőben
1528.	GÖRÖG-KELETI EGYHÁZI ASZTALTERÍTŐ. Bársony, aranyozott fémszálakkal hímezve, négy sarkában festett angyalfejek, szélein cirill felírás. (Kopott)	50.—
1529.	DOHÁNYZACSKÓ. Gyöngykötés. 1840—1850 körül	25.—
1530.	KIS TERÍTŐ. Görög csipke . . .	20.—
1531.	BETÉT. Vászon, richelieu hímzéssel, 2 darab	30.—
1532.	KATRINCA	6.—
1533.	TERÍTŐ. Selyem, aranyozott fémszálakkal hímezve. (Hibás.) . . .	20.—
1534.	KIS KEREK TERÍTŐ. Vászon, kézimunkával. 12 darab	50.—
1535.	PÁRNAHUZAT. Bársony, hímezve, csillámokkal díszítve	8.—
1536.	TERÍTŐ. Fekete selyem, hímezve . .	20.—
1537.	DÍSZMAGYARRUHA. Mente, atilla, nadrág, sapka és egy pár csizma . .	200.—
1538.	KEHELYTERÍTŐ. Bordó brokát . .	10.—
1539.	KEREK ASZTALTERÍTŐ. Vászon, szálhúzással és vert csipke szegélyel. 3 darab	60.—
1540.	KIS TERÍTŐ. Zöld bársonybrokát. (Két darabból összevarrva.) . . .	8.—
1541.	ASZTALTERÍTŐ. Fémszálas brokát	400.—
1542.	KIS TERÍTŐ. Piros fémszálas brokát	6.—
1543.	KIS TERÍTŐ. Fémszálas brokát . .	10.—
1544.	MENYASSZONYI ZSEBKENDŐ. Batiszt, brüsszeli csipkeszegéllyel . .	25.—
1545.	KIS TERÍTŐ. Selyembrokát . . .	8.—

Ferenczy Károly

Orvoslan Z.: A Művészeti Múzeumok Barátai Egyesületének 25 esztendője.

Szépművészet

1943. 192. l.

(képpel.)

ADOLFO VENTURI: Paolo Veronese. Milano, 1928. 8°. 213 l. 145 kép.

Az olasz művészettörténetírás néhány éve elhúny mesterének, Adolfo Venturinak, sok kötetes, alapvető ból, a Storia dell'arte Italiánából különnyomat em meg Paolo Veroneser ől, a művész születésének százados évfordulója alkalmából. A gazdagon illusztrál a Venturitól megszokott tudományos alapossággal és n hozzáértéssel tárgyalja Veronese életét és működését. okiratokból, korabeli leírásokból részletes felsorolásbar a mester gazdag pályafutásának eseményeit, évről-évre k a reá vonatkozó történeti adatokat. A történeti résznek s vázát Veronese műveinek és művészetének méltatása egés Paolo Caliari, másképp Paolo Veronese a velencei cinque mesterek fényes sorát zárja le, élete és működése Velence korának utolsó évtizedeibe tartozik (1528—1588). Giorgi Tiziano művészi örököse, alkotásaiban egy nagy stílusá beteljesülését láthatjuk, de egyszersmind kiinduló pc kezdet is. A XVIII. században új virágzásnak induló ve festészet végső fokon Veronesehez s az ő dekoratív és vonalú, pompás és világos művészetéhez nyúlik vissza. számban fennmaradt művei, táblaképek és freskók Vele környékének templomait, palotáit, villáit díszítették. Va képei közt sokszor találkozunk Velence kedves képtípu a Santa conversazione-val, ahol a Madonna pompás körny ben, gazdag ruhákban szelíden trónol szentjei közt. Ver pompakedvelése, mesteri készsége az anyagok, selyme damasztok s a rajtuk suhanó fények visszaadásában külö ünnepélyes rendeltetésű, díszítő célzatú művein érvény mint a Doge-palota allegorikus képein. Venturi avatott k vezet végig mind e műveken, tárgyalva keletkezésüket, mé művészi értéküket. A kötetet Veronese műveinek rés felsorolása és a mesterről megjelent, kiterjedt irodalom sorolása zárja be.

Ferenczy Károly

Ojetti, Ugo:

Corriere della Sera.

1909. maj. 15.

~~Veneziai kiállítás~~

Ferenczy Károly

l.

Oelmacher Déri

12. l.

Oelmacher A.: A Déri Múzeum képtára. 1949. 12. l.

on Zeit /Mk 40.--/

46.--
47.--

24522. — K. M. E. Ny.

Nagy Aglája: Ferenczy
Károly. Kézirat. 4-r.
Rajzlanár értekezés.

~~SB 2/93 lancó~~

Ferkèpzomtoiskevk 58. l.

Ferenczy Károly

Nagy Z.: Az alföldi tájkép.
Puszták Népe.
(Hódmező vásárhely)
1947. 95. l.

Ferenczy Károly

A festőnő, olajf. magánt.

Repr.

Nagyvigmagy 57. l.

Nagy Z.: Uj m. művészet. Bp. 1941. 56–58. l. 10, 21, 22. t.

43. 2206

Ferenczy Károly

Nagy Z.: A Fővárosi Képtár új szerzeményeinek kiállítása. Képmüvészet.

1941. 115. l.

Ferenctől .. ..
Harminc év előtt, *Visontai Somától* .. ..
Amikor a »Budapest« született, *Bajza Józseftől* .. ..
A Mollináry-bakák Kossuth-kegyelete, *Seffer Lászlótól* .. ..
A mi halottaink .. ..
Uj korszak .. ..
A »Budapest« és a nemzeti küzdelem, *Szatmári Mórtól* .. ..
Hogyan készül az ujság, *Salusinszky Imrétől* .. ..
Illusztrátoraink, *Kopár Ferenctől* .. ..
Ahol a politika készül, *Benedek Árpádtól és Füzessséry Istvántól* .. ..
Kiegyezési reminiszcencia, *Szterényi Józseftől* .. ..
A vármegyékről, *Mezőssy Bélától* .. ..
A török szultán magyar barátsága, *Thaly Kálmántól* .. ..
Keletre magyar, *Zempléni Árpádtól* ..
A régi sajtóosztályról, *Ábrányi Kornéltól* .. ..
Hazafias alapon való szervezkedésekről, *gr. Batthyány Tivadartól* .. .. ..

26 Költemények, *Ilyés Bálinttól* 145
27 A doktor és a beteg, *Murai Károlytól* .. 147
A csavargó, *Gara Józseftől* 150
30 A három Isten, *Füzessséry Istvántól* .. 157
Költőtárshoz, *Palágyi Lajostól* 161
32 Őnagysága, a sellő, *Sas Edétől* 162
34 A szabadság háza Philadelphiában, 35 *Vértesi Károlytól* 168
Magyar posta. Magyar sajtó, *Peterdi Sándortól* 39 171
Hősök, *Koroda Páltól* 175
46 Volt egyszer egy leány, *Sz. Szigethy* 56 *Vilmostól* 177
Az első kliens, *Ribiánszky Józseftől* 182
58 Éjjeli nász, *Nógrádi Lászlótól* 185
A drámai szende, *Prém Józseftől* 193
81 Togrul, a versszopó, *Veres Sándortól* .. 197
83 A régi jó időkről, *Duka Imrétől* 203
A magyar apákhoz, *Zsoldos Lászlótól* .. 206
85 A szerencse, *Kazár Emiltől* 209
89 Élni vagy meghalni, *Ábrai Károlytól* .. 212
Sárga rózsa, *Tenus Tivadartól* 219
91 Dorka néni, *Cholnoky Lászlótól* 222
A Gellérthegye alatt, *Madách Aladártól* 225
94 Találkozás, *Kovács Hermintől* .. ..

Ferenczy Károly

Szóá
2

Magyar Irás.
1922. marc (Kiállítások margójára –
Egy kis vinsatchintés.

Buda-Pest.

Buda ostroma 16

A várat, me
szövetséges csapatok
mászszák meg. A
Gellérthegyről is ágyu
két láncra vert töröl
tisz tesz jelentést; jo
föl. Felirata fölül
kezdete: „1-Statt Pe

Reimethet, méret

Ltha 13

Ferenczy Károly

l.

~~Lyka aktkiáll~~

~~57–60, 156 l.~~

Lyka – Majovszky – Petrovics: A m. akt-kiállitás albuma. Bp. é. n. 57–60, 156. l.

I V Ó

gyar Barátai Egyesületének a Müemlékek
utca 10./ tanácstermében
6 órakor tartandó
g y ü l é s r e.

ág jelentése.
sztmány megválasztása.

Az előkészitő bizottság nevében

Gerevich Tibor

Ferenczy Károly

wód

Magyar-Geniusz

1901. 254. l.

(F. K. karikatúrája

Mark Lajostól.)

h Eduard.

ктóber 12-én. † München-
9-én.

—

éles patak szeli. Vizében
szürke lovon ülő, pász-
felé megy, hogy a dom-
fák közt haladó úton
egy pedig iszik. Kissé

vett épület bontakozik
kéménynyel. Az égbolt
ikkel:

Schleich

— Lelt. sz. 4337. —
álffy János hagyománya
— Az átvételre és az át-
okat lásd a 4330 lelt.
is 16-án (453–913).
a Szépművészeti Múzeum-
'ájkép tehenekkel.
zó egyéb adatok és pedig:
. 9. Nº 79). *E. Schleich*:
mény, aranyozott keretben

9. pag. 2. Nº III: 1). *E.*
el. Aranyozott keretben

–909. pag. 11. Nº 71)
912. Nº II: 8.). *Eduard*

912. Nº III: 8). *Schleich*
·2 : 122·3 cm.

III.

935 (4337)
982 (142).

8 (1007)

Ferenczy Károly

l

~~Lyka fest 1896–1914~~

~~45. l.~~ ~~87. l.~~

~~46. l.~~ ~~88. l.~~

~~47. l.~~ ~~95. l.~~

~~48. l.~~

~~70. l.~~

Lyka K.: Festészeti életünk a millenniumtól az első világháboruig. 1896–1914. Bp 1953. 45–48, 70, 87, 88, 95. l.

~~[illegible]~~

~~Ferenczy Károly~~

tovább

Hollósy Simon

Iványi Grünwald

Béla

Réti István

Thorma János

vod

Lyka Károly: Ötven év előtt. A nagybányai festők első kiállítása.

Uj Idők. 1947 máj. 17.

Radisics Jenő VIII. 11.

Ferenczy Karól

wód
z
Lyka Karól:
Magyar mesterek.
[Bp. 1941] 169 l.

Ferenczy Károly

Lyka München

48, 59, 60, 61, 66,

70, 79-81. l.

Lyka K.: M. művészélet Münchenben. 1867-1896. Bp. 1957. 48, 59-61, 66, 70, 79-81. l.

Ferency Károly

A Délután,
Fővárosi Képtár
Repr.
Magyar Művészet
1925. 221. l.
(Kép)

Elefántcsont mellképecske, 10 drb.

Ferenczy Károly

festő

Árod

Magyar Szó.

1943. jún. 12. (T. P.: Látogatás a szentendrei művészek paradicsomában.)

jón 106

105
72

Ferenczy Károly

Lásd

Magyar művészképem

48, 70. 22.

Magyar művészképmások. A Művészeti Múzeumok Barátai Egyesületének kiállítása a Szépm. Múzeumban. Bp. 1931. 48,

56, 70. 22.

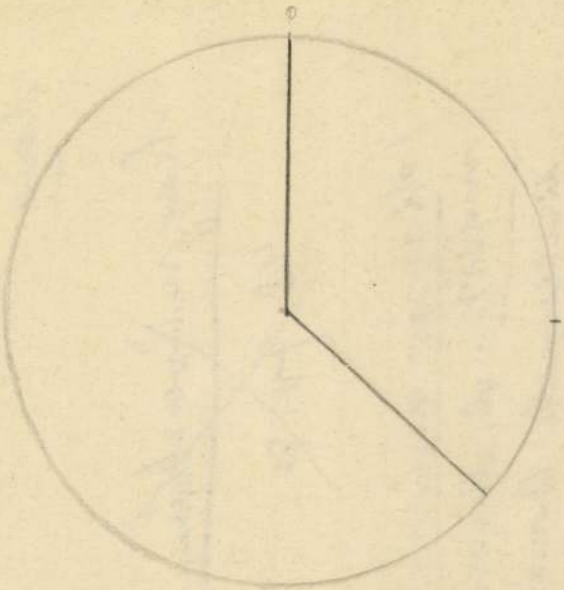

EGYÉB

HORVÁTH 0.5 0.9

Ferenczy Károly

Vod

MAGYAR MUVESZET

1937. 198, 199 l.

(Petrovics E. Élet és
müvészet c. Könyvének
ism.)

Ferenczy Karolyi

wód

Magyar Művészet

1948. ~~[illegible]~~. 76. l.

(Művészhumor.)

Ampostatakarekpenztartó

BUDAPEST 48 I. -3.11 51 c

16.136

MÜEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest

IX. Hőgyes Endre u. 10.

Hivatalból
Díjátalányozva

28x4

Vineve 30 Ft.

+15.50

Ferencsy Károly

l.

Magy. Művészet

1948. 35. l.

(Ferenczy Károly)

Petrovics Elek: Charles Ferenczy. Kny Revue de Hongrie. 8-r, 4 kép, 35. l. Bp 1930.

A vallás és közokt. miniszte
kelt, s a pénzügyminiszter ú

Nagyméltóság
5-én 10721 sz. a. kelt átirat
zólyomi dohányraktári ellen
mi vár körül elterülő kert e
kér.

A zólyomi várkert
felügyelő van jogositva s ez

Minthogy azonban
Ferenc hajlandó a kert egy r
ellenőrnek ingyen átengedni,

Ferenczy Károly

Petrovics E.:
Br. Kohner Adolf gyűjteménye.
MM. 1929. 303, 304, 321. l. (Képekkel.)

Ferenczy Károly

Petrovics E.:
Az új m. képtár.
M M. 1928. 605. l.
(Képek)

Ferenczy Károly

Péter II

142, 143. l. képek
144, l. 145. képek
146 l. 166. l.

Péter A.: A m. művészet tört. Művészeti Könyvtár. II. k. Bp. 1930. 142–146, 166. l. (Képekkel.) —

Ferenczy Karoly

Pesti Napló
1918. okt. 6. (f. g.)
Az Ernst-Muzeum
Ferenczy-kiállítása.

...t legtöbbször pusz-
...k, hisz ha a könyv-
...égezni, ez a föladat
...vetel. Nálunk nagy
...lkozása a könyvtár.
...násik részletes tudo-
...yagának katalogusát
...k? Hol vagyunk a
...ként állunk ma még
...pítésében? Miként
...ásra szoktatás nagy
...gatás ki nem térhet.

iskolából magával viszi a jó könyv szeretetét és megbecsülését. A gyermeket megtanítani arra, hogy hogyan olvasson, megtanítani arra, hogy önképzés útján is miként jut tudáshoz, műveltséghez, oly általános érdek, mely érdek mögött minden eltörpül. A tanító munkája félbenmaradt munka, ha ezt a *könyvtáros lelkiismeretes segítsége ki nem egészíti.* Megtanítani valakit olvasásra, de meg nem tanítani arra, hogy az olvasással mily módon emelheti saját értelmi és erkölcsi értékét, akaraterejét, belső önfegyelmét, haszontalan munka. Csaknem olyan haszontalan, mintha analfabéta marad. Amely társadalom az önnevelésre megtudja tanítani az új nemzedéket és az *önnevelés eleven ösztönét biztosítja minden életkorra,* az a legnagyobb erőt és hatalmat adja nemzetének, mert akkor nem pusztítja el a lelkeket a pornográf irodalom és nem teszi nemzedékeken át satnyává a testet, akaratgyöngévé a jellemet az alkohol romboló mérge.

Csodálatraméltó gyakorlati érzékkel halad a czivilizáczió élén ebben a kérdésben

Ferenczy Károly

ired

Petujrégi

Petrovics E.: Ujakról és régiekről. Bp. 1923. 13–19, 57. l. 101–106. l. (Kepchhel)

Ferenczy Károly

Petrovics E: Ferenczy Károlyról. A Művészet. 1922 25-37.o. (Képekkel.) Kny is.

Ferenczy Károly

Petrovics E.:

F. K. Bevezető tanulmány F. K. emlékkiállításának katalógusához. OMKT. 1922. jan.–febr.

Ferenczy Karóly

Wiod

Petrovics Elek: Magyar festők a berlini Secessióban. Müvészet 1910. 218–222

l.

A cikk Lingyi Mese Pál csomagjában

Ferenczy Károly

vrod

~~Péter magyarm.~~
~~Verecke V. 95. l.~~
~~(Képpel)~~
~~105, 106 l.~~

Péter A.: M. képzőmüvészet. M. ország tört. Vereckétől napjainkig. V. k. Bp. é. n. 95, 105, 106. l. (Képpel.)

Ф.

„Europa

Könyvkiadó

Nyomt.!

Budapest V

Rothermere u. 12

III/2

Ferenczy Károly

vrod

~~Petr Egy kimult~~

~~168, 170, 171,~~

~~172. l.~~

Petrovics E.: Egy kimult képtár emlékezete. M. Csillag. 1942. 168, 170–172. l.

Ferencey Károly

Petrovics Elek:
Ferencey Károly.
1862–1917. Új Idők
1940. XLVI. évf. 44. sz.
607–8. l. 3 kép.

Eperjes,

Wick Bél

18 K, 10

Wick, Béla

Kosik Kosi

Wick Béla:

0 K, 13 L,

Wick, Béla

8 o, 0 K,

Wick Béla:

0 K, 76 L,

Wick Béla:

rony. 16 o

Wick Béla:

te. 8 o, 1

Wick Béla:

lom. 8 o,

Wick Béla:

siremlékei

Ferenczy Károly

l.

Petrélet

60. kv. ll
144. k. ll.
171, 206, 208. l.

Petrovics E.: Élet és
művészet. Bp. 1937.
60, 144, 171, 206, 208. l.

U. a.: Bevez. tan. F. le. [illegible]
[illegible] alem. Tel. 1940.

Vaca

Angelus

(4)

46, 48, 82,

LXXXVIII

Ferenczy Károly

Petrovics E.
M. mestermüvek.
Bp. 1936. X., 110.
111. l. 60, 61, 63. t.
és önarckép 1 üres
melléklet.

Ferenczy Károly

Petrovics E.: Sam-
tida konst i Un-
gern. Malmö, 1934.
19, 20; 88-91. l.
(Képekkel.)

Ferenczy Károly

Petrovics E.:
F. K. halálának
tizedik évfordu-
lóján. MM.
1927. 162. l.

Ferenczy Károly

Petrovics E.: F. K.
Művészeti Pantheon.
8-r. 16 kép, 39. l.
Bp. 1923. —
Irm.: Bálint: M.
Grafika. 1923. 134.
l.

Ferenczy Károly

vrod

~~Petr Müvelod~~

~~V. 519, 520, l.~~
~~526, 527. l.~~

Petrovics E.: A modern festészet kialakulása. M. Müvelődéstört. V. k. Bp. é. n. 519, 520, 526, 527. l. —

5655

40.214. — K. M. E. Ny.

Ferenczy Károly

Erod

Petrovics Elek emlék-

könyv. Bpest, 1934-

240. l. (A Szépmüv. Muz-

neháng szerzeménye az

utolsó húsz év alatt.)

Mária! Ezt a cikket

nem Petrovics irta,

de az ő Emlékkönyvében

névtelenül jelent meg.

<Ferenczy>

Petrovics Elek: < >
4-r. 121 kép, 42 l.
Bp. 1943.
Ism. Farkas Z. U. Csillag. 1944 I. 199. l. — Elek A.: Tér F. 1944 51, 52. l. — Hétfő. 1944. jan. 17. (K. A. Petrovics E. könyve F. K-ról.)

A vallásés közoktatásügyi m.kir
7-én 43736 sz.a. kelt s a m.ki
intézett átiratának mása.

Folyó évi február
átiratára tisztelettelj esen
liptóujvári várromok megviz
sága részéről Forster Gyula
és Schulek Frigyes egyetemi
végezni a mi azonban, Schul

Ferenczy Károly

wód

Petrovics Elek = Ferenczy Károly ról.
Nyugat. 1942. jun. 1.

Ferenczy Károly

önarckepei 8 és 9. 7.

l.

Petrill művészarcképek

3. l.

22. l. képpel

Petrovics E.: Az Ernst Muzeum leíró lajstroma. VII. M. művészek arcképei. Bp. 1931. 3, 22. l. –

1200 –		
150 –		3
60000	~~60000~~ –	58500 –
168·6 –		
2		
~~1~~75 40		
259·60		
	60000	
1 114595	114595	12
~~3 313595~~ –	4595	120987 –

Ferenczy Károly képei

Annak, hogy gróf *Almássy-Teleki Éva* művészeti intézete éppen most rendezett kiállítást *Ferenczy Károly* alkotásaiból, a nagy mesterek és remekművelk örök időszerűségén túl, megvan az a napi időszerűsége is, hogy *Nagybánya*, Ferenczy Károly festői géniuszának ez a nagyszerű talaja és elválaszthatatlan háttere, újra az, ami évtizedeken át volt, a „magyar Barbizon". Ez a kiállítás sincs „reviziós" szándékok híjján, — *Petrovics Elek*, a kiállítás kiváló rendezője, Ferenczy Károly művészetének hivő apostola, tizenkilenc év után **újra megkísérli, hogy a magyar festészetnek ezt a huszonhárom éve halott nagy mesterét a közönség értékelésének arra a fokára emelje, amely méltó a művészhez és alkotásaihoz. Mert Ferenczy az ujabbkori magyar festészetnek az az egyénisége, aki legkevésbé engedett a népszerűség csábításainak, akinek műve a meg**

nem alkuvó művészlélek legtöretlenebb kifejeződését mutatja. Nem könnyű képei iránt „felmelegednie" annak, aki a festőiség csillogó és hatásos külsőségeit keresi. Az ő tájai, bibliai kompozicíói, végletekig egyszerüsített forma és kifejezésnyelvükkel, csak azt a szemet és lelket bájolhatják el igazán, amely megérzi, hogy ennek a festészetnek lényege ugyanaz az egyszerüség, amely a természeté és hogy ez a nagy festő csak annyiban „naturalista", amennyiben a természet festő. Kevés művészt ismerünk, akinek alkotásai előtt azt a komoly áhítatot érezné az ember, mint amellyel Ferenczy legtöbb képe előtt állunk. Ez a nagy festői egyéniség csodálatos szerénységgel háttérbe tud vonulni művein és maga helyett képeit beszéltetni, valóban a természeti jelenségek tiszta és mély hangján. Kiemeljük a Marosvásárhelyről kölcsönzött, nálunk eddig ismeretlen remekművet: a *Levétel a keresztről* forró és világító színpompája, szenvedélyes emelkedettsége lenyügöző. Ritka élmény és gazdagodás ez a kiállítás, amelyért közönség és kritika részéről csak köszönet illetheti gróf Almássy-Teleki Évát és Petrovics Eleket. **(f. j.)**

lata.Ford.Horváth Balázs.
WAGNER RICHARD: Művészet és forrad
és Radványi Ernő.Bp.,1914.
WALTER JÁNOS: Gaudeamus. 3 kötet,Bp
WALLASZKY,P.: Conspectus reipublic
ab initiis regni ad nostr
Budae,1808.
WARGA JÁNOS: Bibliai történetek mi
népiskolák számára. Első
Pest, 1863.
WARSCHAUER OTTO: Zur Entwicklungsge
Berlin,1909.
WEGNER RICHARD: Die Angriffswaffen
i.Pr.1899.
WEISZ BÉLA: A nemzetgazdaságtani es
1874.
WEISS BERTOLD: A jegybankügy reform
magyarbankviszonyokra. Pes
WILDNER ÖDÖN: Goethe-breviárium. A
Bp.,é.n.
WILLIAMS ,FRANK: Neues Taschen-Wört
deutschen Sprache, 2 Theil
WOHL JANKA: költeményei. Kiadja Jók
va./ Pest, 1861.
XENOPHON: Expeditio Cyry,Rec.Dindor
-: Expeditio Cyri.Rec.Dindorfius.Ed.
-: Szemelvény nagyobb elbeszélő müv
rázatokkal kisérte Keczer
YOUATT,WILLIAM: The horse: its histo
London,1853, /Kis sérülésse

Ferenczy Karoly

Wód

Schönherr Gyula dr.
emlékezete. Brest, 1910
197. l.

R. Accademia Ungherese
di Roma

t

ılt,
táj-
,
észt
t",
en
táj-
aki
vol-
rül-
ıló-
51.
,
tól
-kő-
ztáv,

Ferenczy Károly

Csirkeket etető leány.
c. képe repr.

Gerő Ödön. A magyar
népéletkép. Magyar
Művészet. 1927. 24. l.

MAGY
SZE
MILO

Kernstok Károly

~~Ferenczy Károly~~

f. j.

Mús. cél.

8 Pesti Hirlap 1941 jan. 9, csütörtök

— **Három nagy magyar mester rajzai.** (Kiállitás a Tamás Galériában.) A modern magyar festészet három nagymesterének, *Rippl Rónai Józsefnek*, *Ferenczy Károlynak* és *Kernstok Károlynak* rajzaiból olyan finom és ritka tárlat nyilt meg a *Tamás Galériában*, amely valósággal kiemelkedő reménye a művészeti szezonnak. Ez a három nagy magyar mester tulajdonképpen mindig a vérbeli festő fogalmát testesitette meg, tehát azt a festőtipust, amelynek a rajz nem jelent többet, a szin és forma együttjárójánál, — mindhárom inkább szinekben gondolkodott, mint vonalakban. Rajzaik mégis pontos kifejezői festői egyéniségüknek, szinte művészetük kézjegyét adják, de ez a művészet annyira gazdag és erőteljes volt, hogy „kézjegyeiknek" legnagyobb része is kész és önálló remekműnek hat. *Rippl Rónai Józsefnél* annak az érdekes tüneménynek vagyunk tanui, hogy a művész robusztus, vérbő egyénisége, amely festményein franciás finomságokban párolódott le, rajzain valóságos robbanó erővel tör ki. Néha elég volt egy kitépett, kockázott irkalap, hogy Rippl Rónai művészetének széljegyzeteit, pillanatnyi megfigyeléseit, állandó kisérletezését a formákkal, halhatatlan grafikai aperszükben rögzitse le; *Ferenczy Károly*, ezzel szemben, nagy alkotásainak előkészületeit, szárnypróbálgatásait teszi meg rajzaiban, amig *Kernstok Károly* mintegy a vonalszépség önmagáért való kedvtelésének hódol, ragyogó rögtönzésként ható rajzain. Dr. *Gombosi György* rendezte az elragadóan szép kiállitást. *(f. j.)*

DR. SZENDREI JÁNOS
BUDAPEST

Ferenczy Károly

Petrovics Elek: Ferenczy Károlyról. Kis adatok egy nagy festő jellemrajzához.
Magyar Csillag
1942. I. 339–346. l.

1289

1290

ki a készülődés minden fázisáról értesülve volt. Az ő adományából csináltattuk meg a kifüggesztendő kereszteket is. A kifüggesztést megelőző éjjelt imazsámolyán töltötte, nem akart ő sem aludni azon az éjszakán, melyen tudta, hogy 102 feleskűdt keresztény ifjú virraszt, hogy reggel egyszerre menjen az egyetemre kitűzni a kereszteket. Kívánságára háromszor voltam nála azon éjszakán: 11, 1 és 3 órakor. Mindannyiszor felöltözve, ébren találtam. Imádkozott ügyünk sikeréért! Kilenc óra után jelentettem neki: „Megtörtént, 11 tanteremben ki van függesztve a kereszt!" Zokogva borult imazsámolyára s én mellé, a földre térdelve, elmondtuk a *„Te Deum"*-ot.

Amily gyönyörű, Istennek tetsző volt élete, oly szép volt halála is. Heteken át készült reá, a legnagyobb megnyugvással intézkedett mindenről s mint a jó sáfár, ki derekasan sáfárkodott az Úr szőllőjében, túlvilági örömtől telve adta át lelkét teremtőjének.

Az örök világosság fényeskedjék neki! B. J.

GUNYHÓBÓL VÁR. A szászvárosi református kollégium október 31-én avatta fel díszes, a kor minden igényének megfelelő házát és leplezte le gróf *Kun Kocsárd és* gróf *Kuun Géza* szobrait. Az ünnepen ott volt gróf *Zichy János* vallás- és közoktatásügyi miniszter és *Molnár Viktor* államtitkár és sok más notabilitás. Az épület 1530-ban még alig volt több, mint egy gunyhó, valamivé Apafy Mihály erdélyi fejedelem tette 1663-ban. *Báró Nalácsi József, a testör és író* és gróf *Kun Zsigmond* kezdésére, Hunyad megye rendeit arra kérték 1816-ban, hogy adóztassák meg magukat a roskadozó épület javára. Az összeg, 8 ezer forint, 1847-ben befolyt és megtörtént a javítás. A szászvárosi gimnázium azonban igazán naggyá csak gróf *Kun Kocsárd* alapítványai és adományaiból lehetett, *az önzetlen protestáns hazaszeretetből*, — mint Zichy János miniszter kiemelte — s látnoki szemekkel jósolta meg, hogy a gunyhóból lett várnak hivatása a nemzetiségekkel való jó viszony ápolása is. A miniszter minden szava azt tanusította, hogy a magyar protestanság érdemeit nemcsak elismeri, de ismeri is. Az ilyen szavak biztosíthatják a haza érdekében a keresztény felekezetek között való békét. Ki-ki haladjon egymást becsülve, egymás jogait tisztelve a maga útján, így erősítik a hazát. Nem sokra megyünk és csak ellenségeinket erősítjük, ha egymással viszálykodunk. Jegyezzük meg tehát a miniszter szavait és tiszteljük a puritán protestáns érdemeket és óhajtsuk azt, hogy a puritán protentantizmus vallásosság és hazafiság legyen, ne pedig politika.

A mai világban, midőn mindent az államtól várnak, példa lehet gróf Kun Kocsárd, ki 63 évig ápolta szeretettel és alkotta anyagi áldozataival a szászvárosi kollégiumot. Több, mint 200,000 pengő forintot adott a nemes gróf a magáéból, követve gróf Széchenyi István sok hazafias áldozatot hozó atyjának, gróf Széchenyi Ferencnek mondását, hogy a vagyonnak csak gondviselői vagyunk és az nem a miénk, de a közcéloké... Milyen magasztos találkozása a jó fajnak, milyen szép megnyilatkozása az ősi teremtő szellemnek, hogy míg gróf Kun Kocsárd anyagi úton biztosította a szászvárosi kollégium jövőjét, addig rokona, *gróf Kuun Géza*, az európai hírű tudós, szellemi erejével adózott a magyar kultúrának, s mint a rokonától alapított intézet odaadó és áldozatkész gondnoka, élete utolsó lehelletéig munkálkodott az ifjúság hazafias nevelésén.

A szászvárosi kollégium a nemzetiségi gócponton van és így sokat használhat a nemzetiségi kérdés helyes megoldásának, mert mint gróf *Zichy János* pohárköszöntőjében mondotta: *a kultúra az, mely Magyarországon a nemzetiségi kérdést meg fogja oldani.*

Ennek a pohárköszöntőnek minden szava plasztikus és dicséretére válik gróf Zichy Jánosnak, aki nemcsak hivatásában és a politika mezején óhajt működni, de aki belevegyül a társadalomba, részt vesz annak minden mozgalmában és bölcs szavaival maradandó és mély barázdákat szánt a magyar kulturális élet szántóföldjébe. Magyar kultúrát nem tudunk elképzelni igaz vallásosság nélkül. Ha erőssekké tesszük az egyházakat, ha fellenditjük a vallásosságot, ha buzgó, erkölcsös és lelkesedni tudó hithű nemzedéket nevelünk, a haza felvirágzásának és boldogulásának alapjait tesszük le. Gróf *Zichy János* szavait, amelyeket Szászvároson mondott, ércbe kellene vésni és minden főiskola homlokzatára odailleszteni, hogy folyton lássa, hogy szívébe zárhassa az ifjúság.

Idézzük ezeket az örökbecsű szavakat:

„Minden modern iskolának a főfeladata és célja: mindenekelőtt nevelni az individualitást, kifejteni az egyediséget és kiválasztani belőle az értékeset. Ez a modern nevelésnek a feladata. Ebben az irányban kell haladnunk nekünk is, ebben az országban *moderneknek kell lennünk a szó teljes értelmében.* Azt tartom, hogy a nevelést úgy kell irányitanunk, hogy egy olyan generáció jöjjön létre, amely energikus és határozott tud lenni, lelki életének leggyengédebb megnyilatkozásaiban, de egyúttal gyengéd és előkelő energiájának leghatalmasabb megnyilvánulásaiban is. Egy olyan generáció, amelynek nemcsak nézetei és véleményei vannak, hanem *meggyőződése;* egy olyan generáció, amely meggyőződését *nemcsak hirdetni tudja, hanem van ereje azt követni is;* egy olyan generáció, amely kellő bátorsággal bir arra, hogy végiggondolja a gondolatot és elkisérje azt a legvégső konzekvenciáig, de egyúttal *az előitéleteket visszaüzze oda, ahova valók: elrejtett búvóhelyeikre.* Ha ily generációk kerülnek ki az iskolából, akkor *bátor gondolkozókat és önérzetes alattvalókat* fognak nevelni az iskolák a hazának."

Igen, olyan generációra van szükség, mely meggyőződését nemcsak hirdetni tudja, hanem van ereje azt követni bátran és önérzetesen, híven és rendületlenül. Mert hiszen csak önérzetes alattvalók biztositják az ország erejét, a korona fényét. Nagy igazságot hirdet a klasszikus költő, mikor mondja:

Szép lenni királynak, hát magyar királynak?
Kit királynak született jobbágyok szolgálnak. BOTOND.

A TÉLI MŰTÁRLAT. A képzőművészeti társulat téli kiállítása e hó 16-án nyilt meg, és pedig ezúttal némely újításokkal kapcsolatosan.

Az első újítás, amely mindjárt a belépésnél szembeötlik, hogy az intézőség levétette az idők porától piszkos velumokat. Egy idejétmult éra szerelte fel a műcsarnok termeit ezekkel a fényszűrő fátyolmennyezetekkel, sikeresen teremtve meg velük a *„Ma"* ordító pikturáját. Az évek folyamán egyre sötétülő fátyol ugyanis mindig kevesebb világosságot bocsátva az alant lógó képekre, azokat évről évre szurkosabbá árnyékolta, az érvényesülés vágya viszont leleményessé tette a törekvőket, kik állandóan fokozott tónus- és színkontraszt révén iparkodtak kipaclizni az újítás átkát.

Most a fátyolszövet eltünt s helyette a külföldön is használatos sötét mennyezetet aplikálták, mely négy oldalán teljes fényt bocsát a falakra, míg a szemlélő kellemes homályban marad. Ezáltal elérték, hogy a különben elhibázott műcsarnoknok minden zúga elég elfogadható helyet ád.

A másik esemény, hogy néhány tékozló fiú visszatért a szelíd-szivű édes anya kebelére. A büszke dac ugyan még ott ül a homlokokon, még nem ültek teljesen az asztalhoz, de már huzogatják a mellényüket.

Elvégre hozsanna nékik, mert velük jött Strobentz Frigyes is, kit a szecesszió idején siettek maguknak, teljesen érthetetlenül, lefoglalni, habár művészi hitelvek dolgában egész világ áll közöttük.

Strobentz Frigyes t. i. a tisztességes naturalista irány egyik legerősebb képviselője széles Európában. Látása, kifejezésmódja szintiszta őszinteség, esztétikája az igazi jóízlés, tudása pediglen abszolut. Szükségtelen mélyebb analizisbe bocsátkozni, mert esztétikusaink szokásos, terjengő belemagyarázásaival csak labirintbe vezetnők az intelligens szemlélőt.

A kiváló művészek munkáinak semmi szükségük arra, hogy bárki a saját lelkivilágán vagy pártállásán átszűrt kommentárt fűzzön hozzájuk. Beszélnek azok magukért s a közönség szuggeszció nélkül is meg fogja érteni őket.

Különösen nálunk, ahol ezidőben még se az igazi műérzék, sem az igazi műszeretet nincsen kifejlődve, hihetetlen zavarokat kelt a leibzsurnálok szakavatatlan, személyeskedő, objektivitástól ment kritikája. Ez a furcsán alkalmazott sajtószabadság már tíz éve tartó anarkiát teremtett a művészi életben, megakasztotta a szabad fejlődést, mert szüntelen önvédelmi harcban tartja a művészeket ezzel vagy azzal a felülkerekedő áramlattal szemben. Az önállóság nélküli, agyonszuggerált műtárlatlátogató előtt rendesen már a megnyitás reggelén eldőlt a kiállított művek sorsa a leibzsurnál felekezeti vagy társadalmi pártállása szerint. Így aztán hangzatos frázisok nyomán gyakran szimpla képességűek országos hírű mesterekké lesznek s igazi kvalitások a semmibe tűnnek.

Csak egy példát a kritika képtelenségeiből:

Hiszed-e kedves olvasó, hogy egy lepingált *„Citrom a tányéron"* magasabb művészeti esemény, mint akár egy gonddal, tanulmánnyal és lelki viharokkal készült történelmi vagy bibliai kompozíció? Pedig egyik magyar (?) kritikusunk valósággal ezt írta, igaz, hogy abban az időben, midőn leginkább dühöngött a nemzeti mult kultuszának gyűlölete.

Érted ezt magyar keresztény társadalom?

Modern haladás alatt a szent hagyományok nevetségessé tételét kell érteni, mert a hagyományok kultusza — megkülönböztet; a jelentéktelenben egyek vagyunk, ergo, ez nivellál. A művészet tehát szociálpolitikai eszköz, nem pedig a szép művelésére létesült kultur-tényező. Ilyenformán mihelyt idealizmushoz, nemzeti multunk fénypontjaihoz, avagy pláne az Írás adta eszmékhez nyúlunk, rögtön reakcionárusok vagyunk, mert tátongó űrt nyitunk meg a *fajok* között — rendesen nem a nemzet hátrányára.

Hogy a manőver sikeres, azt látjuk. Egyre gyérül az eszmékért lelkesülő festők száma. Kivesznek maholnap, mint a bölények, csak itt-ott dohog magában egy-egy közülük s dugdosva, szégyenkezve próbálgatja régi álmait valóra váltani. Ebben a keresztény társadalom is hibás, mert felülit a nem történelmi elem érdeket szolgáló hangzatos jelszavainak s nem istápolja a történelmi elem érdekeit szolgáló törekvéseket.

Ezért oly sivár a mai tárlatok képe. Dermesztő egyformaság, új, de ürességtől kongó akadémia, külföldi recipék színfoltjai ezer kéztől, de valamennyinek ugyanegy a lüktető ere. Csupa technikai zsonglőrködés, festék-árúház és fellendült rámaipar. Semmi, de semmi eszmei tartalom, vagy lelki emoció.

Elhisszük azt is, hogy valamely impresszióra odamázolt csendélet óriási lelki forrongás eredménye, — igazándiban pedig agybéli impotencia, legjobb esetben egy unalmas félóra kitöltése.

Szinte hálás szívvel állunk meg az olyan vásznak előtt, melyek végre, menten minden eredetiség-hajhászattól, nem hasonlítanak sem Leo Putzra, sem Max Libermannra, de még Goginra sem, ellenben, ha teknikai bravurok nélkül is, mondjuk gögicsélve, de a saját istenadta nyelvükön szólalnak meg, azzal sem törődve, hogy rájuk ütötték-e a központi szabadalmi céh pátensét... Ily vászon például az idei téli tárlaton a *Körösfői* K. Aladáré, mely egyszerű eszközökkel a középkor sólyom- és medvevadászatát ábrázolja, úgy ahogy azt álmodó lelkével a mester visszalátja a maga korába. Mindkét dekorativ vászon a bécsi vadászati kiállítás magyar pavillonja számára készült.

Különösen a sólyomvadászat levegőjében van sok a misztikus idők meseszerűségéből.

Penteley Molnár J. kedvenc témájához, a bibliához nyúlt. Az egész lendületes koncepció érzésre és szívre vall, színakkordja mesteri, kár azonban, hogy Krisztus alakja nem tökéletes. Ennek dacára ő érdemli meg az arany-érmet.

A fiatal *Pap* Emil tavaly tűnt fel s az idén már beváltotta a hozzá fűzött várakozást. Szeretettel figyelte meg a természet utánozhatatlan szépségeit s becsülettel iparkodott azok visszaadására. Egyelőre még csak a tekníka izgatja és ezt sínli az eszmei rész, de nem félek attól, hogy a *híresek* nyomára lép.

Udvary Géza elkedvetlenedése két év óta erősen érezhető. Az ő világa is a legendás időkbe esik, amelyre ma ki van mondva a bojkott, azért elmaradtak harcos csoportjai, biblikus kompozicióí, helyettük kisebb méretű, de ezúttal is más korból vett szűzsékkel foglalkozik. Tavalyi hangulatos Heineja után most a daliás gárdista-poétát, Himfyt ábrázolja, amint a szigligeti romok között Szegedy Rozált megpillantja. Szép, poétikus dolog, remélhetőleg akad magyar ember, akit megkap a „kesergő szerelem" poétája. Io-ja finom, ezüstös-szürke tónusával kelt figyelmet. *Mendlik* O. jó, mint mindig. Kevesen ismerik úgy a tenger játékát, mint ő, de mindig egyforma.

Ezúttal a zsűri jó vagy tán rossz indulatából módjában van mindenkinek a híresek produktumait tömegesen áttekinteni. *Ferenczy*, ami atelier-hulladéka akadt, azt mind beküldte s műcsarnokék galáns módon rosta nélkül valamennyit kirakták. Tessék megnézni! Ha ez sem ingatja meg a bálvány hitelét, akkor a józan ész csődje teljes.

Kosztolányi (Kann) miért hiszi kultúr-eseménynek, ha tíz darab teljesen egyforma mozaik tájképét egy sorban látja, azt igazán örök problémának tekinthetjük.

Helyes! Ha nincs önkritikájuk, — így kell pellengére állítani őket! Aretinóék zenghetik a himnuszt.

Mérő István a józan naturalizmus katonája. Interiőrjei mesés igazsággal és kiváló tudással vannak megcsinálva, kenesei mosónői pedig nagy szeretetet árulnak el a magyar napsütés iránt. Magyar napot mondok azért, mert eltérően a többi francia kék és citrom napsütési receptektől, valami speciálisan a mi földünkön sajátos párán átszűrődött napot ád, mely különösen a Balaton környékén érezhető. Kár, hogy Mérő annyi tudással nem vágja nagyobb fába a fejszéjét. Könnyen úgynevezett clou-t is alkothatna.

Knopp Imre hívséges szeretettel merül el a hollandi interiőrök kultuszába. Hej, ha egyszer nemzetibb irányt próbálna! Kár nekünk idegenbe menni ilyesmiért, lelkünkhöz is, de meg értelmünkhöz is közelebb fekszik a hazai. Meglátná Knopp az itteni interiőrökben is a szépséget, a festőit, ha egyszer Erdélybe rándulna.

Krajna János is szépen bontogatja szárnyait. A „*Falu rossza*" volt első sikere, ma már tovább lép egyet. Gondolkodni és festeni is tud. Szép Ilonka nehéz problémáját sok poézissel és egyszersmind erővel oldotta meg.

Zemplényi festett egy kis fejet, és ezért a fejért irígylem őt is, meg a biztos vevőjét. Hogyan van festve? Ezt csak a tavaly még rendőri riportot írt mai esztétikus tudná megmondani! Én, aki húsz éve pingálok, sejtelemmel sem bírok róla. Ezt meg kell nézni. Eljárása mikéntjét ismerem, de titkát kifürkészni még sem vagyok képes. Gyönyörű, és pont. Népéleti két vászna a falu hű tükre.

Kézdi-Kovács az erdő álmodozó poétája, de jobb szeretném, ha egyszer mesteri studiumait rakná ki, hadd álmélkodjék a keresők, de sohasem találók öntudatos gárdája.

Strobentz nem szorul bővebb ismertetésre. Végighódította a világot gyönyörű dolgaival, meg kell őket nézni és ez elég.

Rottmann Mozart kis merkantilista. Ügyes „Gartenlaube"-képeket árul, valami következes nemzetközi típussal és zsszal.

Bosznay legjobb tájfestőink egyike. Kék fák nélkül is mesés művészetet ád, pláne vízparti részletei szépek.

Komáromi Endréért kár, hogy figurális tudását ezúttal szegre akasztotta s helyébe kis igényű tájrészletekre pazarolta a nyarat. Őtőle is várunk valami nem köznapit.

Csóknak gyönyörű volt tíz évvel ezelőtt az „*Úrvacsorája*". Egyéb mondani valóm, sajnos, nincs. A többi vászonról minek beszéljünk? Kit érdekel komolyan az a sok egyforma erővelsok és szerencsével való eltévelyedés az igénytelenségbe? Ha csak akkora is, mint a tenyerem, de legalább szellemi munka legyen és elmerülés sugározzon belőle. Ha ez nem, hát mi különbözteti meg a művészt a mesterembertől?

KRAPP.

A TANÁROK KONGRESSZUSA. A közel napokban szokatlan látványnak volt tanuja a főváros lakossága. Oly nagyszámú tanár gyűlt össze tanácskozásra, aminő eddig még egyetlen tanügyi kongresszuson sem. Nem csoda. Főbenjáró dologról, a megélhetésről volt szó, amely utóvégre is közelebbről érdekli az embert, mint pl. a középiskolai oktatás reformjának sokat vajudó kérdése. Mi elhisszük, hogy a mai drágaság miatt az állami alkalmazottak, és így a tanárok is, joggal jajdulnak fel az állam mostoha elbánása ellen. Tudjuk, hogy ez az osztály sokkal rosszabbul van ellátva, mint pl. odaát Ausztriában. Sajgó szívvel észleljük, hogy az atyáskodó kormányok jóakarata egyelőre a katonai osztály anyagi helyzetének javításában merül ki. Megszomorodva tapasztaljuk, hogy a státusrendezés sok reménnyel kecsegtető mézesmadzagát eddig csak a legszűkebb családi körben, a pénzügyminiszterium tisztviselőinek ajkai érinthették. De nem hisszük, hogy a tanárságnak több jogos panasza lehetne a drágaság miatt, mint a többi állami alkalmazottaknak. Tudjuk, hogy ők aránylag nincsenek rosszabbul ellátva, mint a többiek, s hogy a státusrendezés náluk nem sürgősebb, mint a milyen sürgős a többieknél. Nem hisszük, hogy a tanároknak több joguk lenne követelni, hogy az ő harminc esztendei szolgálatuk ne emeltessék fel harmincötre, mint ahogy a többi alkalmazottak követelik, hogy az ő negyven esztendejük szállíttassék le harmincötre. És végre azt sem hisszük, hogy a heti tizennyolc óra húszra való felemelése nagy sérelem legyen akkor, amikor a többi alkalmazottak a fogalmazói szakban heti 30 órát, a számvevőségi és egyéb szakokban heti 42 órát, a bírák körülbelül heti 36—46 órát tartoznak hivatalos teendőkkel eltölteni.

Ha az ember bármely dologban tisztán akarja látni az igazságot, legcélszerűbb iránt fogni és számítgatni. Íme:

A *tanároknak* van két havi szünidejük	62	nap
A vasárnapokon nincs előadás . . .	52	„
Ünnepnapokon nincs előadás	10	„
Karácsonyi szünet	10	„
Húsvéti szünet	10	„
Állami iskolaünnep	3	„
Szüret s egyéb címeken kb.	3	„ ez tészen

összesen 150 napot; vagyis a szorgalmi idő áll 205 napból. Következőleg (heti 20 órát véve és gyakorlat javításra még 5 órát, tehát heti 25 órát számítva) a hét hat napján, napi 4·166 órával, vagyis évenkint 854 órával áldoz a tanár az államnak. Mivel pedig egy IX. fiz. oszt. tanárnak évi illetménye (a pótlékot nem számítva) 4200 korona, a tanár egy órai elfoglaltságért kap 4·918 koronát.

A hasonló rangú *tisztviselőknek* van évenkint 6 heti szabadságuk . . .	42	nap
Vasárnapok	52	„
Karácsony	2	„
Új év	1	„
Húsvét	2	„
Más ünnep (Pünkösd, Szent-István) .	2	„

tehát összesen 101 nap; vagyis a tisztviselő évi szorgalmi ideje 264 nap. Következőleg, csak napi 5 órát véve alapul, az állami alkalmazott 1320 órát áldoz évente az államnak. Ezért jár neki évente 4200 korona (korpótlék pedig egyáltalában nincs). A többi állami alkalmazott tehát egy órai elfoglaltságért kap 3·181 koronát.

Tehát heti 25 óra elfoglaltsággal és 4·910 kor. díjazással szemben áll heti 30 óra és 3·181 korona díjazás. És mégis amott csak 30 évi, emitt 40 évi szolgálat kötelező. Azonkívül a tanár legfőlebb 4—5 szolgálati év után belejut már a IX. díjosztályba, ahová pedig pld. a miniszteri tisztviselő, rendes körülmények között, csak 9—10 év után emelkedhetik.

Vajjon jogos-e tehát az a túlnagy felháborodás és a szociáldemokrácia harcászatából ellesett hadimozdulatok emlegetése. Igazán szintén azt hajlandó gondolni az ember, hogy ez a scenirozás bizonyos privát ambíciók jegyében indult meg. DARÁZS.

EGY ELMARADT JUBILEUM. 1850 június 10-én tartotta a *Magyar Tudományos Akadémia* a szabadságharc után az első összes „kis gyűlését". A mostani akadémikus urak nem emlékeztek meg erről a félszázados évfordulóról. Nem csoda, hiszen nem él azok közül senki, kik e nevezetes napon az Akadémia gyűlésén jelen voltak, de olyan is kevés van, ki a szabadságharcban résztvett. S azután ma nem is „időszerű" az ilyen jubileum. Mi azonban, mint a részrehajlatlan igazság bajnokai, részt kérünk ebből a „történelmi" emlékű ünnepből, s azt hisszük, szolgálatot teszünk t. olvasóinknak, ha ezen alkalomból közöljük azt a beszédet, amellyel gróf *Andrássy György* ezt a nevezetes ülést megnyitotta. A beszéd így hangzott:

Tekintetes Akadémia! Midőn ezen magyar tudós társaság kisebb gyűlését egy zivatarteljes boldogtalan időszak és közel egy évi önkénytelen szünidő után, mint felsőbb helyről megerősített ideiglenes másodelnöke én nyitom meg, ki e parancsnak egyedül trón és haza iránti hűségből hódoltam, lehetetlen a tek. Akadémiához néhány szót nem intéznem.

A császári teljhatalmú biztos, b. Geringer úr ő exellenciája az akadémia körében annyi szellemi erőnek gyümölcstelen pangását sajnálva tapasztalván, működésének újabbi megindítását ennek tagjaiból összeállított egy bizottmányra bízta,

•FEHÉR•FEKETE•

NUMINA, NON NOMINA. ♡ Ne méltóztassanak megijedni, nem vagyok hajlandó szóról-szóra ismételni az Uj Idők hasonló cimü elmélkedését. Egyedül egyes inkriminált passzusait fogom idézni. ♡

Iródott ama cikk a fiatal gárda számára útmutatásúl, ami egészen helyes is. De volt benne pár megjegyzés, ami már nem helyes. Egyáltalán nem helyes. Mert tagadnom kell, hogy a közönség bőségesen szórja a babért oly festők képei elé, a kiket fél emberöltővel ezelőtt a legszivesebben a »Lipótmezőre sétáltatott volna«. A közönség és a kritika két különböző dolog. A közönségben a »sétáltatási hajlandóság« még ma is megvan és képet még ma se igen vásárol az állitólag babérral fedett piktoroktól, bár a kritika azoknál, akiknek nincs meg a saját egyéni szépérzékük, izlésük, nem tagadom – a kissé erőszakos fellépésével – némi eredményt ért el. Csak az a kérdés, kiknél és milyen módon? ♡

Említés tévődött Szinyei-Merse Pálról és Ferenczy Károlyról is. Tisztelettel csupán annyit jegyzek meg, hogy Szinyei-Merse megelőzte a korát s teljes tudással, finom lélekkel, előkelő izléssel hóditotta meg a közönséget. Ferenczy ellenben egyáltalán nem előzött meg senkit a »valakik« közül. Mert imponálhat sokaknak a polgári életben felvett modorával, helyesebben modortalanságával, de valójában harminc százalék tudással és hetven százalék nagyképűséggel futotta be fényesnek nem mondható életpályáját. ♡

Jól mulattam az »akadémikus körök« ellen tartott részlet szónoklaton is. Mert kénytelen voltam mulatni rajta. Disztingválni azonban mindenesetre üdvös dolog lesz, mert más az igazán akadémikus felfogás és más megint az a felfogás, amelyet ma divatos akadémikusnak nevezni. Az utóbbihoz tartozik a jelen sorok irója is, akinek emellett elég merészsége van arra, hogy magát mindezek dacára modern embernek minősitse. Semmi körülmények között sem áll meg a művészi életben a Lyka Károly elmélete. Csupa egyéniség sohasem volt. S a gyengébb tehetség mindig meghúzódott az erősebb árnyékában. Bizonyitásúl csak annyit mondok, hogy amint nem volt soha csupa Michael Angelo, épúgy vannak ma apró Ferenczyek. Ez a punctum saliens s nem az, hogy mi volna, ha ... Mi van? ♡

Az elismerésről, meg a lenézett garasról is volt szó. Ez ellen senkinek sem lehet kifogása egészen addig, a mig tendencia nincs benne. Hát könyörgöm, van ebben a kis »kitanitásban« tendencia bőven. ♡

... Elismerés és garasok ... A klikkmodernség képviselőinek nagy ritkán van meg az igazi és nem mondvacsinált elismerése, hogy az obulusokról, a melyek nincsenek, ne is történjék említés ... Magyarnak kell lenni, tehetségesnek – és kell még tudás is, hogy hulljanak azok az átkozott garasok. Ha mindez megvan, akkor felesleges a maraszatalás és megjön mind a kettő. ♡

Merem állitani, hogy az egyedül üdvözitő klikken kivül is akad egyéniség bőven, akik nem azért egyéniségek, mert mások úgy találják, de mert maguk érzik. Ám ezek nem gazsuliroznak s nem lehet őket »felfedezni«, egyszerűen azért, mert nincs szükségük nagydobra. ♡

Végezetül csak annyit, hogy Lyka Károly csupa szeretetből vérig sértegeti a kedvenceit. Hogy miért? Mindjárt következik. »Amikor valaki elég bátor, hogy ... önmagát adja«. A Fényes Adolf nevében tiltakoznom kell a feltevés ellen. Mert mit adott Fényes eddig? Hatalmas technikai tudást, de semmi egyebet. Mert egyik képén sem látok mást, mint egy csomó szinben koldus, lélekben üres, hülye ábrázatú idiótát – bravúros rajzban.

TEHETSÉGES KEZDŐK. ♡ Van – kérem szeretettel – valami székesfővárosi Ferencz József jubileumi pályadij és többféle, ha jól emlékezem. Célja pedig az volna ezeknek a dijaknak, hogy fiatal művészek jövőjén lendítsen nagyot, hogy a nélkülözésektől megóvja őket, s hogy útrakelvén, vele teleszivhassa magát a lelkük az igazi szépnek, a tudásnak a malasztjával ... Pályázott rájuk igazán sok érdemes, tehetséges fiatal művész, akiknek a sorsát döntené el a dijak valamelyike, de úgy látom – hiába. Mert megint akadtak emberek, akik ezért a dijért kinevezték önmagukat »tehetséges kezdőknek«, mint például, hogy szobrászokat emlitsek: Radnai, Füredi, Vastagh és Istók ... ♡

... A saját maguk ilyetén leminősitése ellen semmi kifogásom sincs, de az már csakugyan bosszantó, hogy olyan esetekben, amikor megrendelések, pályamunkák vannak kilátásban, ugyanezek az urak hirtelen megint visszaöregednek és lesz belőlük »fényes múlttál biró művészi nagyság«. Úgy érzem a két eljárás valamelyike nem illendő dolog, mert evvel a rendszerrel monopolizálni lehet minden teret olyanoknak, akiknek nagy protekciót adott a gondviselés .. ♡

A festődij egyik pályázójának az esete már egészen más. Szikszay Ferencről van szó, akiről kedvem volna idézni az évek előtti és legutóbb megjelent kritikákat – egyedül a művész igazolása szempontjából. Mert ő tényleg tehetséges kezdő, bár évek hosszú sora óta hiába kezdő. Ám ez nem

az ő bűne. Bűne Hock Jánosnak és a kritikusoknak, akik előbb lángésznek nyilvánították, elkapatták, s azután — lejáratták. Amint tudom, Hock zsüritag. Ha az, tartsa kötelességének a Szikszay támogatását, aki főleg neki tehet szemrehányást azért, hogy joggal pályázik a kezdők között, törött szárnyakkal vergődve és kétkedő lélekkel. ♡

MUNKÁCSY-SZOBROK. ♡ A Munkácsy-pályázat meddő maradt. . . Ez magában véve nem csoda. Világraszóló zsenikkel sokszor megtörténik az ilyes dolog. És rendszerint olyanokkal, akiknek egy-egy alkotása maradandóbb az epigonok bronztömegénél. Ez tehát egyáltalán nem döbbentene meg. . . ♡

. . . Sokan afelett siránkoznak, hogy a pályázók egyike sem tudta Munkácsyt, az igazi Munkácsyt visszaadni. Ez szerintem nem lehet vita tárgya. Mert hiányzik az összekötő kapcsolat élők és halott között. Hiányzik a lélek a szobrokból, a megértésnek valahány jele. Ép úgy mint mindig, ha olyanokat rekvirálunk magunknak, akik legfeljebb a halálukban jöttek haza, a magyar anyaföldbe. Munkácsy is ilyen. Meg Isten tudja, hogy hányan vannak — mások ilyenek. . . . ♡

Lelketlenség azonban a Képzőművészeti Társulat eljárása. Ha óriás vagyonnal biró egyesület vagyok és pályadíjat nem tűzök ki, igyekszem legalább a művészek kiválóbbjainak nyers kiadását megtéríteni. Ez esetben bizonyos mértékben méltányos volna az eljárásom. Mert beszéljünk okosan. Melyik művésznek van elég anyagi ereje ahoz, hogy az ilyen bizonytalan eredményu vállalkozásba százakat beleöljön? Alig egynéhánynak. . . . Épen azért nem szabad mindenáron smucignak lenni. . . . ♡

NYILVÁNOS FESTŐISKOLÁK. ♡ Ilyenek felállitásával akar segiteni a művészeken és a művészeten Szentkláray Jenő, a temesvári Arany János-Társaság érdemes elnöke. A társaság március 4-iki nagygyülésén tartott megnyitó beszédében, melyet nyomtatásban is megkaptunk, propagálja ezt az eszmét, melylyel egyrészt a közönség művészi nevelését véli általánositani, másrészt pedig a művészeknek akar »biztos állást és jövedelmet« szerezni, alkalmazván őket »középiskolai tanári fizetéssel és ranggal« e festőiskolák vezetésére. A cél szép és nemes! Csakhogy Szentkláray megfeledkezett arról, hogy botnak két vége van. Állást és biztos jövedelmet akar szerezni egy csomó művész-proletárnak és megfeledkezik arról, hogy eszméjének megvalósitásával valóságos művész-proletár legiót termelne. Mert nézzük csak mit akar Szentkláray. »A megyék központján, a sz. kir. városok kebelében és minden nagyobb s müveltebb vidéki városban egy-egy nyilvános, szabad festészeti iskola állitandó fel. Itt a rátermett művészlelkek s a vállalkozó működkedvelők alkalmat találnának ingyenes oktatás mellett müizlésük fejlesztésére, a képzőművészeti munka elemi ismereteinek, sőt a tökéletesebb működésségnek is elsajátitására.« Ezeknek a festőiskoláknak élére kerülnének aztán az »állami képesitéssel biró művészek«. E festőiskolákban természetesen ingyenes lenne az oktatás. És mi lenne ebből? Erre nem is gondolt Szentkláray! Pedig bizonyos, hogy egy általános művész-hóbort, melyet államilag plántálnának országszerte, mert a divat sehol sem hódit jobban mint a kisvárosban. Sok-sok ember, különösen fiatalember, művész zsenit fedezne fel magában, holott most békében él és törekszik rendes munkája után. A borbélyok tönkremennének, mert sok százezer ember megnövesztené fürtjeit »művésziesen« . . . Oh kedves uram, hagyja békében a művészi iskolákat és ne sürgesse »haladéktalan« felállitásukat! Mert ezzel nemcsak, hogy nem segitene »a nemzeti műkulturán és művészeink helyzetén«. Sőt megrontaná mind a kettőt, különösen az utóbbit. Mert nem tudja ön, hogy egy bolond százat csinál!? ♡

URÁNIA. ♡ Budapest újra gazdagabb lett egy művészi szenzációval. A műkereskedés szerény jelzője alatt előkelő, nagyon artisztikus, finom dolgokkal telisteli művészi szalónja támadt, az Uránia, amelyben kiváló izléssel elrendezve, magyar piktorok képei, magyar bronzok, ötvösmunkák, mozaikok, diszedények és sok-sok művészkéz alól kikerült használati tárgy adott egymásnak találkozót. ♡

Csodálkoznom kell azonban e helyen azon a nem közönséges mértékű megbizhatatlanságon, hogy a magyar kritikusok egyrésze e minden tekintetben kiváló intézmény előzetes ismerete, sőt egyszerű megtekintése nélkül, a valósággal teljesen ellenkező beszámolót adott, amelyekben szó esett a drágaságról, a tárlatokból visszamaradt képekről és mindenről, ami alkalmas a közönség elriasztására, — s ami fő, a cikk irója önimádásának mentől fényesebb bebizonyitására. Mindezek eredménye pedig az lett, hogy a közönség megsejtette, hogy itt már megint nem irtak igazat, s egyik látogató a másiknak adja a kilincset, gyönyörködvén a lelke szerint abban a kis művészi világban, amelyet zseniális ötletességgel, tudással és formaérzékkel varázsoltak a város centrumába Tolnay Ákos és Giergl Kálmán, ez a két kiváló művész. ♡

Helytelennek tartom azt a vállveregető és fensőbbséges hangot, amely az Uránia kérdésénél a napisajtó hasábjain megnyilatkozott, mert ez elárult két dolgot. Először a tudatlanságot, amely valóságos orgiákat rendez a művészeti rovatokban, másodszor a kenyéririgységet, amely még a tudatlanságnál is nagyobb tényező manap. De ne csodálkozzunk rajta. Az Urániánál elmaradt a kritikusok megszokott polgári haszna, a percent, amely egy-egy kép vagy szobor alakjában beh' sokszor szeliditett meg dühös oroszlánokat engedelmesen szolgáló uszkárkutyákká. Példa erre a kritikusok ingyen múzeuma, — tisztelet a ritka kivételeknek.

. . . Az Uránia mindezek dacára nagyon szép és amellett kultura szempontjából hatalmas lépés előre; nemcsak bevásárló forrása a szépnek, de

JABB

vezetése alatt álló
ek egyesültek

megegyezést. Green és Lewis, aki *nyolc esztendeje nem beszélt egymással*, a legutóbbi napokban összeült és az utolsó pillanatokig titokban tartott megbeszéléseinek eredményeként jött létre a megegyezés. Amint ismeretes, John Lewis a vezetése alatt álló bányászokkal *1935-ben vált ki a Green vezetése alatt álló AFL szakszervezetből* és létrehozta a CIO szervezetet. 1940 végén ezt a szervezetet is otthagyta, minthogy a választási harcban bejelentette, hogyha Roosevelt 1940 novemberében újra megválasztják, lemond tisztségéről.

tés a keleti frontról

Az offenzíva célja természetesen *a német front áttörése*, ami eddig sem a déli, sem a középső szakaszon *nem sikerült*. Most a szovjet hadvezetőség északon próbálkozik, ami azért bír különösebb jelentőséggel, mert

egy szovjet áttörés nemcsak a balti államokhoz, hanem a Németbirodalom határaihoz is közelebb juttatná a szovjet hadsereget.

Az új helyzetben *a német hadsereg közelebb jutott ellátási támaszpontjaihoz*, ahol a legsűrűbb úthálózat áll rendelkezésére. A német hadvezetőség a leningrádi térségben megindult orosz offenzívára éppen úgy, mint a már azt megelőző támadásoknál is,

egyelőre arcvonalkiegyenesítéssel és kitéréssel válaszol.

Illetékes német körök közlése szerint azonban *egyéb ellenintézkedések* is folyamatban vannak.

Tűz a parlamentben

Tasnádi Nagy Andrásnak, a képviselőház elnökének dolgozószobájában kedden délelőtt 10 órakor kisebb tűz keletkezett. A teremszerű, hatalmas dolgozószoba perzsaszőnyege égett nagy füsttel. A tüzet a kép-

~~A oldal~~

Sz. S.

Népszava, 1944. jan. 26.

Ferenczy Károly

A hétköznapok gyors feledésbe szállnak el fölöttünk, de néha akad bennük egy-egy nagy pillanat, amikor megérezzük, hogy most kaptunk valamit, ami egész életünkre szól. Különösen a művészet ajándékai ilyenek, hiszen az igazi művész általános eszméket szólaltat meg, tehát belső felszabadításunk legszélesebb térségeire vezet el, oda, ahol már a képzelet világában szárnyal a kötött valóság s eszménnyé magasztosul a legkisebb rög is. Amikor, nem is olyan régen, a jó Petrovics Elek összegyüjtötte újra Ferenczy Károly képeit, hogy ezt a nagy művészt és művészetét megint a lelkünkre kösse, a fenkölt szépségnek ebben az áradatában az egyik kép megállított. Erdélyi táj. A hegyek mélységes zöldben. A kéklő égen néhány fehér felhőgomoly. Verőfényben csillog a levegő. Borúsan, csöndben maga a végtelen, a megfoghatatlan Természet hív magához. A Mindenbe olvadó nagy Magány... Mellem kitágult, hogy teleszívjam magamat hűvös levegőjével és éreztem, érdemes embernek lenni, aki valóság és képzelet, rög és szárnyalás, valaki és minden, rész és egész. Lelkemben hódolat szólalt meg a nagy Pán

sharp

AZ ESTI KURIR HIREI

Az Esti Kurir előfizetőihez

A kiadóhivatal kéri az Esti Kurir olvasóit, hogy aki beküldte az előfizetési árat és a lapot rendetlenül vagy egyáltalában nem kapja, telefonon vagy levelezőlapon azonnal értesitse az Esti Kurir kiadóhivatalát, amely a reklamáció költségeit megtéríti és a lap pontos kézbesitése iránt azonnal intézkedik. A kiadóhivatal cime: V., Ferenc József-tér 5. (Gresham-palota), telefonszáma 128-57.

— **Elintézték a szerb-olasz határincidenst.** Belgrádból táviratozzák: Solo olasz ügyvivő tegnap kifejezte Nincsics külügyminiszter előtt az olasz kormány sajnálkozását a julius 2.-i podberdoi határincidens miatt. Az olasz ügyvivő közölte az olasz részről megejtett nyomozás eredményét, amely szerint az incidens olasz területen, hétszáz méterrel a demarkációs vonalon belül történt. Az egyik SHS. állambeli vámőr a szinhelyen megsebesült, de még vissza tudott vonulni jugoszláv területre, ahol valószinüleg meghalt. Az olasz ügyvivő biztositotta a külügyminisztert, hogy Mussolini a legerélyesebb intézkedéseket léptette életbe a hasonló incidensek elkerülése végett és azt az óhajtását fejezte ki, hogy Nincsis hasonló intézkedéseket foganatositson, hogy ezáltal meggátolják a két ország közötti barátságos viszony bármilyen megzavarását.

— **Fenyő Miksa balesete.** Fenyő Miksát, a GyOSz igazgatóját, tegnap délelőtt sétalovaglás közben sajnálatos baleset érte. Cinkota környékén a lova elbukott, Fenyő leesett a lóról és a jobboldalán megsérült. A baleset nem sulyos, valószinü, hogy nem csonttörés csak csontrepedés történt, de azért Fenyő most néhány napig nem járhat be hivvatalába és nem vehet részt a szanálási kölcsön magyar részének elhelyezésére vonatkozó tárgyalásokon. Ezeken a tanácskozásokon Knob Sándor dr., a GyOSz titkára, fogja helyettesiteni.

— **Megnyitották a kecskeméti városi muzeumot.** Kecskemét városa vasárnap délelőtt nyitotta meg városi muzeumát és ugyancsak délelőtt helyezte el Koháry-szentlőrinc pusztán épülő uj katolikus templom alapkövét. Ez alkalomból a fővárosból leutazott *Klebelsberg* Kuno gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Vass* József dr. népjóléti miniszter és *Scitovszky* Béla, a nemzetgyülés elnöke. Klebelsberg Kuno megnyitó-beszédében rámutatott arra, hogy a muzeumoknak kettős hivatásuk van. Műhelyei a tudománynak és a tudományos kutatásnak, továbbá a modern muzeum a szemléltető oktatás szintere és igy népmüvelő jelentősége van. Nemcsak laboratoriuma a kutatásnak, de demokratikus kulturintézmény is, mely javára válik a társadalomnak. A muzeum megtekintése után a társaság Koháry-szentlőrinc pusztára ment, ahol a templom alapkőletételének ünnepe volt. Délután egy órakor a puszta erdejében társasebéd, majd népünnepély volt a tanyai és városi lakosság részvételével.

— **Elveszett az olasz követség titkárának a pénztárcája.** Az olasz követség titkára, Luici *Orasio-Vinci* grófi, vasárnap este az alagi lóversenypályáról az első vonattal jött be Budapestre a nyugati pályaudvarra A pályaudvarról kétfogatu kocsin a Ritz-szállóba hajtatott. Ideérkezve vette észre, hogy szines selyemből készült háromrekeszes tárcája, melyben két vagy három egymilliókoronás bankjegy, egy fénykép, a Kodak-cégtől egy elismervény és két darab „Comandante Eligio Giacopini" feliratu névjegy volt, elveszett. A titkár a tárcában lévő pénzt a megtalálónak adja, csak kéri, hogy az iratokat küldje vissza a Dunapalotában lévő lakására.

— **Amerikai vendég az „Ingyentej" helyiségeiben.** Kaufmann J. S. amerikai lapszerkesztő, hazánk lelkes barátja, Barna Bertalan igazgatóval tegnap meglátogatta az „Ingyentej" Izabella-utca 42. sz. alatti helyiségeit, ahol Deutsch Ernő dr. igazgató-főorvos bemutatta a vendégeknek az intézet tudományos és szociális berendezéseit.

Zoro és Huru

Gáspár rajza.

— Menjünk innen, mert itt minket fotografálnak le . . .

— **Kánikula.** A kellemes dolgok váratnak magukra, a kellemetlenek pontosan, sőt időnek előtte beállitanak. A harmincnégy foku meleg elég kellemetlen, tehát természetes, hogy nem váratott magára annyit, mint a külföldi kölcsön, amely egyébként még abban is különbözik a kánikulától, hogy nem vetkőzteti meztelenre az embereket, mint azt sokan hiszik. Mert a kánikula már vetkőztet. Komoly férfiak ingre vetkőzve mászkáltak vasárnap a főváros utcáin és a figyelmes szemlélő szomoruan állapitotta meg, hogy mily kevés már Pesten a makulátlan ing. Nagy, igen nagy lehet már a hőség, ha komoly férfiak foltozott ingüket mutatják s nem törődnek azzal sem, hogy igy lerontják a saját hitelüket. Az emberek különben hajlandók voltak tovább menni a vetkőzésben: ezrivel álltak az uszodák és strandfürdők előtt és várták, sor kerül-e még rájuk, hogy egészen levetkőzhessenek. És nem került sor. Pokoli állapot lehet igy várakozni és kivülről nézni a fürdőzőket. Mert ha a fürdőzők legtöbbje nem is hüsöl mindig a vizben, de megvan az a tudata, hogy akkor merülhet a viz alá, amikor jólesik neki. Az ember a meleg takaró alól azért dugja ki a lábát, mert élvezni akarja, hogy milyen jó, ha a hidegről visszarántja a melegre. De mit tegyen, akinek nincs takarója? Ilyesfélét érezhet, aki kivülről kénytelen nézni, hogy mások hogyan bujnak vissza a meleg homokból a hideg vizbe. De vannak, akiknek még ez a szomoruság sem adatott meg gyönyörüségül. Vannak, akiknek még annyi pénzük sincs, hogy kivülről nézve bevágyakozzanak a fürdőbe. Ezek poros, sivár utcákon át hurcolják magukat valamelyik liget vagy erdőcske felé, ahol letelepednek a fübe és arról álmodoznak, hogy milyen jó lesz estére megmozsdani otthon És hazaérve, már zárva találják a vizvezetéket, mert a városi bölcsek szigoruan megparancsolták, hogy tizenegykor el kell zárni a csapokat télen is, meg nyáron is. El kell itt pusztulni, mondja elkeseredetten a szegény pesti polgár. És igaza van.

— **Javult a Király-utcai rablótámadás áldozatának állapota.** Gellért Károly ékszerész, akit szombaton délelőtt Kövesi Árpád és Dömötör József folyamőrök életveszélyesen megsebesitettek, még mindig a Rókuskórházban fekszik. Ugy értesülünk, hogy állapota ma reggelre javult.

— **Amnesztia a bajor kommunistáknak.** Münchenből táviratozzék: A lapok jelentése szerint az 1919-ben a müncheni tanácskormány megalakitása miatt elitéltek közül *Nadler* dr. kapott a bajor kormány részéről először kegyelmet. Nadler már el is hagyta Bajorországot és Kölnben állást vállal.

— **Egy sikkasztó román csendőrmestert fogva tartott a vizsgálóbiró.** E hó 4-én egy elcsigázott külsejü ember állitott be a 67. számu rendőrőrszobába és követelte, hogy tartóztassák le. Elmondotta, hogy Diaczine Vazulnak hivják, a Bukarest melletti slobosai csendőrsnek volt a parancsnoka és áprilisban a legénység 76.000 leit kitevő zsoldját elsikkasztotta és elmulatta. Amikor a csendőrök nem kapták meg fizetésüket és panaszt emeltek, akkor letartóztatták őt, de a fogházból sikerült megszöknie és gyalogszerrel átjött a határon. Utközben koldulásból tartotta fenn magát, igy ért fel Budapestre, ahol azonban hiába állt ki koldulni az utcára, nem kapott még annyit se, hogy egy darab kenyeret vehetett volna ebből magának. Miután két napon át nem evett, kérte, tartóztatassák le. A rendőrőrszoba vezetője telefonon jelentette az esetet az ügyészségnek, ahonnan azt az utasitást kapta, hogy tartóztassa le az önként jelentkezőt, egyben pedig a román konzulátus utján állapittassék meg, hogy Diaczine Vazul ellen van-e följelentés. A letartóztatott csendőrmestert vasárnap átkisérték az ügyészség fogházába, ahol részletes beismerő vallomást tett a sikkasztásról. Elmondotta, hogy a 76.000 leit barátnőjével együtt két hét alatt mulatta el, de van egy vagyonos bátyja, aki tudomása szerint a kárt meg fogja téríteni. A soros vizsgálóbiró Diaczine Vazult sikkasztás bűntette cimé nelőzetes letartóztatásba helyezte, egyben intézkedés történt, hogy diplomáciai uton állapittassék meg, hogy az önfeljelentés megfelel-e a valóságnak és hogy Románia kéri-e Diaczine Vazul kiadatását.

— **Összeszurkált holttestet fogtak ki a Dunából.** Ma délelőtt az Eskü-téri átkelő-propeller utasai észrevették, hogy a Duna egy férfi hullát sodor magával. A hullát kifogták és a hely szinére kiszállt rendőri bizottság megállapitotta, hogy a hulla mellkasán több szurástól eredő seb tátong. A holttest személyazonosságát nem lehetett megállapitani. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **A Pacific-vasut vetélytársa.** Jules Verne hosszu fejezeteket szentel a földkörüli ut leirásában annak a néhány ezer mérföldnek, amely Északamerika legszélső nyugati és keleti pontjai, San Franciscót és Newyork között huzódik végig. Napokon át tartott eddig az a páratlanul álló hosszu utazás, jóllehet Amerika legkitünőbb teljesitményü mozdonyai robogtak végig a Pacific-pályán s csak nagyritkán állottak meg a legfontosabb állomásokon. Most befellegzett a nagyhirü vasut dicsőségének is, mert Newyork és San Francisco között megnyilt a rendszeres légi összeköttetés. Az első járatok főként a postát szállitották, azonban most már a személyforgalom is kiépül. A San Francisco—Newyork távolságát a repülőgépek 36 óra alatt teszik meg.

— **Börtönre itélt csaló.** A rendőrség hónapokkal ezelőtt letartóztatta Sofró János kertészsegédet, aki ellen tömeges feljelentések érkeztek. Sofrót először testvére Sofró Béla törvényszéki biró jelentette fel azért, mert egész lakását kifosztotta. Rajta kivül 55 budapesti kereskedő is panaszt emelt ellene azért, mert báró Inkey Pál megbizottjának adva ki magát, nagyértékü árukat csalt ki tőlük. A biróság Sofró Jánost ma két évi börtönbüntetésre itélte.

Felhős, meleg idő várható

A Meteorologiai Intézet jelenti: Középeurópa felett zárt, magas nyomás terül el. Északon a nyomás alacsony két maggal, amelyek egyike az Északi tengeren, Izland tájékán, másika magasan északkeleten van. Délkeleten egy depresszió nyoma látszik.

Hazánkban az idő tegnap igen meleg volt. A napi legmagasabb hőmérséklet sok helyen a 35 Celsius fokot elérte, sőt azt tul is haladta.

Jóslat: általában változó felhőzettel meleg és nagyobbára száraz idő várható.

— **Utcai harc horogkeresztesek és munkások között Klosterneuburgban.** Bécsből táviratozzák: A lapok jelentése szerint Klosterneuburgban *tegnap délután utcai harc folyt horogkeresztesek és munkások között, amelynek során tizenegy ember megsebesült,* közülük kettő sulyosan. Az összeütközésre az adott okot, hogy a klesterneuburgi munkásvédőrség tornaünnepélyt rendezett, *amelyet 120 fegyveres horogkeresztes megzavart.* A kéziutsa során a rendőrség megállapitása szerint *50—60 lövés esett.* Több ember *bajonettszurástól* sebesült meg. A sebesültek között két asszony is van.

Hivatalosan közlik: A közeli Klosterneuburgban tegnap délután horogkeresztesek és szociáldemokraták között összeütközés történt. A horogkeresztesek a közelben katonai gyakorlatot tartottak. Ezután megjelentek a klosterneuburgi fürdőben és visszatérve, a munkássporttelep mellett haladtak el, ahol a klosterneuburgi munkásegyesület tornaünnepélyt tartott. A horogkeresztesek két zászlót bontottak ki, amelyet az ellenféllel való hosszas alkudozás után bevontak és elindultak. A munkások azonban a nyomukban haladva, követték őket. Végül verekedés és lövöldözés támadt, eddig azonban nem lehetett megállapitani, hogy a lövéseket ki tette. A horogkeresztesek és hátvédjük több lövést adtak le üldözőikre. A horogkeresztesek nagy része végül az utászkaszárnyában talált menedéket. *Itt 54 horogkeresztest vettek előzetes őrizetbe. Megmotozásuk alkalmával több embernél pisztolyt, revolvert, szuró és ütő fegyvert találtak.* A sebesültek száma 11, ezek közül két munkás sebesülése sulyos.

— **Letartóztatott bestiális fiéj.** A főkapitányságon letartóztatták Miskovics Ferenc 42 éves placi árust, aki a családját ki akarta irtani. Miskovics régibb idő óta foglalkozás nélkül él s feleségének, aki szorgalmas munkával keresi kenyerét, szénatéri árusitóbódéjában el szokta szedni a pénzét és azt elissza. Tegnap este részegen hazatérve, rátámadt feleségére, ütlegelte, sőt a gyermekeit is állandóan ütötte-verte. Egy izben oly sulyosan megverte feleségét, hogy annak orra és homloka betörött. A Csapláros-utca 17. számu ház lakói megbotránkozva a brutális ember viselkedésén és félve attól, hogy fenyegetéseit, — hogy kiirtja a családját —, beváltja, a hatóságokhoz fordultak segitségért, melynek eredménye lett Miskovics letartóztatása.

— **Megalakult a kistőkések egyesülete.** A Részvényesek Értékpapir és Bitositási Kötvénytulajdonosok Egyesülete (RÉBE) vasárnap d. e. tartotta alakuló közgyülését a Kereskedelmi és Iparkamara disztermében Siegescu József egyetemi tanár udvari tanácsos elnöklésével. A közgyülésen a hadikölcsönérdekeltek sérelmeit *Görög* Frigyes bankigazgató ismertette s hangsulyozta azt, hogy ugy az állami hitelképesség, mint pedig szociális szempontból *szükséges a hadikölcsönök mérsékelt valorizálása.*

Turek Antal tábornok-hadbiztos a fix kamatozásu értékpapirokba fektetett tiszti kauciók elértéktelenedésére mutatott rá, s a tisztikar jogos érdekeinek védelme céljából bejelentette a NyUKOSz csatlakozását.

Dénes Pál gyárigazgató a biztositási kötvénytulajdonosok valorizációs kivánságait tolmácsolta, *Fenyő* Béla dr. ügyvéd pedig a záloglevelek valorizálásának kérdésével foglalkozott. *Halász* Lajos dr. min. tan. a kisebbségi részvényesek tömörülésének szükségességét hangoztatta.

— **Egy német herceg autóját kettévágta a vonat.** Kapellenből táviratozzák: *Salm-Reiffersscheid-Dyck* herceg automobilját, amelyben a herceg, három nő és egy soffőr ült, mint a *Düsseldorfer Nachrichten* jelenti, *egy vonat elkapta és kettévágta*, amikor éppen áthaladóban volt a Düren felé vezető vonalon. *A herceg és a soffőr a helyszinen meghalt. A három nőt sulyos sebesüléssel beszéllitották a düreni kórházba.*

— **Salamon Béla gyásza.** Salamon Bélát, a Terézkörüti Szinpad igazgatóját sulyos csapás érte. Édesapja, Salamon Mór Berettyoujfalun elhunyt. Nagy részvét mellett temették el.

— **Leugrott az emeletről, mert azt hitte, hogy megölte a feleségét.** Vasárnap reggel a Nefelejts-utca 27. számu házban levő lakásán Telezsák Jenő mázolósegéd fojtogatni kezdte feleségét. Az asszony elvesztette eszméletét és amikor Telezsák ezt meglátta, — abban a hitben, hogy felesége megölte — rémületében levetette magát a második emeletről. Az asszonynak semmi baja sem történt, Telezsákot viszont sulyos belső sérülésekkel a Rókuskórházba szállitották, ahol felesége ápolja.

— **Vasárnap nem lesz ujság Belgiumban.** Brüsszelből jelentik: A kamarában törvényjavaslatot nyujtottak be, amelynek értelmében vasárnap nem jelenhetnek meg ujságok. Hogy a külföldi konkurrenciát mégis ellensulyozzák, a javaslat intézkedni fog arról is, hogy külföldi lapokat vasárnap ne lehessen árusitani.

— **A hannoveri kéjgyilkos tizenhat áldozata.** Haarmannak, a Németországszerte ismert nevü kéjgyilkosnak áldozatai közül eddig tizenhatot rekognoszkáltak az eltüntek szülői és hozzátartozói. A bünjelek az áldozatok ruháiból telnek ki és igy állapitották meg a tizenhat fiatal áldoza megnyilkolását. Egy Granz nevü 23 éves kereskedőre is rábizonyult, hogy az áldozatokat ő szállitotta Haarmannhoz, akivel együtt élt. Granz többször eladta az áldozatok ruhadarabjait s igy feltétlenül tudnia kellett barátja gaztetteiről.

— **A m. kir. osztálysorsjáték** 3.-ik osztályának huzása julius 15. és 16.-án lesz. Ebben csak azok vehetnek részt, kik az esedékes betétet és járuléket legkésőbb egy nappal a huzás előtt megfizetik. Uj rendeléseket a még rendelkezésre álló kevés sorsjegyre az összes elárusitók elfogadnak és kezeskednek, hogy — ameddig a csekély sorsjegykészlet tart — azokat azonnal és leggondosabban elintézik. A legnagyobb nyeremény szerencsés esetben — mint ismeretes — egy milliárd korona.

---

x Arany-ezüst beváltás Vármegye-utca 7. Pénzt. órák 9—5.

x Poloskairtást cianos és kénessavas gázokkal vállal Standard, Kossuth Lajos-u. 14. Telefon: 82—79.

x Fürdőruhák és sapkák nagy választékban Röslernél, Harmincad-utca, József-tér sarok.

STOEGER az irógépek királya

Kérjen ajánlatot a vezérképviselőtől: V., Vilmos császár-ut 60. Telefon 48-65.

Meinl Maltin-kakaója tápláló, olcsó és ízletes.

Részletfizetésre adunk gyermekkocsit, átalakitható gyermekszéket, gyermekágyat, kertibutorokat, vesszőből és gyékényből fonva, fából és vasból elegánsan festve és fényezve, nyugágyat, kerti ernyőt és az összes kosárárukat **Hermann Gyula, Magyar Kosárfonó Rt.** Főüzlet: V. kerület, Lipót-körut 15. (Vigszinházzal szemben). Telefon 92—96. Fióküzlet: I. ker., Horthy Miklós-ut 10—12. Telefon: József 86—77.

MŰVÉSZET

Akt-kiállitás Budapesten

Javában folynak a tervezgetések és tárgyalások egy nagyszabásu akt-kiállitásról, amely hivatva volna a mult és jelen magyar müvészeinek legszebb akt-müveit a Mücsarnokban bemutatni. Egy mecénás, Barta Károly, sok milliós összeg adományozásával teszi ezt lehetövé, a gondolat maga is töle ered.

A terv megvalósitása nem lesz könnyü, de megéri a fáradságot, mert sok érték kerül ujra a közönség elé és sok tanulság lesz belöle levonható. Egyben bizonyos szempontból próbája is lesz annak, hogy ezen a téren milyen a magyar müvészet teljesitőképessége. Mert hisz a tájfestökön kivül az egy Munkácsy kivételével csaknem minden nagy festönket erösen foglalkoztatta az emberi test, még az eminenter históriafestő Székely Bertalan is a legbehatóbban tanulmányozta és használta fel az aktot, sőt közismert Láda-sorozata sem egyébb, mint akt-problémák felvetése és megoldása. Szobrászaink már technikai okokból is minden szobruknál az aktból indultak ki. Anyag tehát böven fog kinálkozni.

Mindezen felül azonban soha idöszerübb nem lett volna nálunk egy ily akt-kiállitás, mint napjainkban. Festöink, szobrászaink ma inkább veszik motivum gyanánt az aktot, mint valaha. Tulajdonképen Ferenczy Károly volt az, aki errefelé irányitotta az ifjabb festönemzedék figyelmét, nála szinte rendszerré vált, hogy nyarankint Nagybányán tájképeket festett, telenkint Budapesten aktot. Azóta más okok is közrejátszottak, hogy az akt kultusza föllendüljön. Elsösorban ide vitte a fiatalabb nemzedéket a nagy murális kompozicióra való vágyakozás, amire csodálatos sokalakuságánál, ruganyos mozdulatképességeinél fogva az akt a legalkalmasabb. Azután ösztönzést adott az akt lehetöségeinek kiaknázására ama legujabb müvészeti törekvés, hogy a tér és a beléje helyezett test optikai viszonyai huzassanak alá. Csupa oly vágy, amely arra késztette a festök egész sorát, hogy ne künn a szabadban, ne a vásár, az utca forgatagában tekintsenek körül, hanem bezárkózzanak mühelyük falai közé s az emlitett problémák megoldásának szenteljék erélyüket.

Talán az is közrejátszott, hogy manap az elvonult szemlélödés több müvészi és emberi érdekességet látszik nyujtani, mint a lerongyolódott, hitvánnyá vált külsö élet. Ily sokféle ok alapján jutott az akt ismét oly fontos szerephez a müvészetben, mint amilyen szerepü a renaissanceban volt. S ha akkor szélében elfogadott jelszó volt, hogy „a legnagyobb müvészet jól megrajzolni a meztelen férfit, vagy nöt", ugy ez a régi jelszó ismét élö hajtó-eröre tett szert. A laikusok közül sokan bizonyára nem tudják, hogy Rafael kortársai még madonnáik alakját is min denekelött aktban rajzolták meg, azután tették rá a drapériát. Az a kor valóban a kép fundamentumának tekintette az emberi testet s épp oly szenvedéllyel vetette magát annak tanulmányozására, mint a klasszikus görög müvészet. Söt az utóbbit éppen az emeli mérhetetlen magasságba a szomszéd keleti müvészet fölé, hogy az első volt, amely megértette az emberekben az istent, amely minden felfogható s elképzelhető szépség egyetlen bányája gyanánt az embert tekintette. Egy görög mester egyetlen aktal ki tudta fejezni egy földöntuli hatalmasság fönségét és erejét, holott keleti szomszédai a nagyságot, erőt csak dus ruhák rátételével, ál lati attributumokkal vélték tolmácsolhatónak. A görög volt az első, aki emberül vette az embert. Az igazi aktkultuszra ö adta meg az egész európai müvészetnek az alapot.

Látnivaló, minö más végső okok, minö mély érzés-motivumok hajtották a nagy müvészetet éppen az akt felé. Nem valami léha külsöség az ok s nem a divat szeszélye teszi fontossá megjelenését a müvészek mühelyeiben. Aki csupán kép- vagy szobor-tárgynak tekinti az aktot, az valóban sekély vizeken evez. Mi is többnek tekintjük tehát a készülö akt-kiállitást a puszta ötletnél vagy képek és szobroknak egy meghatározott téma kapcsán való összerendezésénél. S várunk töle nevezetes tanulságokat és hatásokat ifju müvészenemzedékünk szempontjából. Amit *ök* kapnak e kiállitástól, bizonyára nem nyom nélkül fog elmulni s hatása várható jövendö müvészetünkben. Mindezek oly sulyos okok, amelyeknél fogva nem tétovázunk ennek a kiállitásnak különleges jelentöséget tulajdonitani. Persze, nagy gond lesz s nagy fáradság az anyag összeállitása, de bizonyára fölér azzal az eredménnyel, amelyet jogunk van töle várni.

Lyka Károly.

Magyarország Benzin-Olaj PHÖBUS olajkereskedelmi r.-t. legolcsóbb legjobb legtakarékosabb

Kötésre ciszternában, hordóban vagy kannában dijmentesen tárolva házhoz szállitva vagy kocsiba töltve.

Budapest, V., Balaton-utca 10.
Telefonszám 164—45.
Sürgönycim Főbolaj.

Hamisfogat 12.000 K-ig, aranyat, ezüstöt, brilliánst, ékszert legdrágábban vesz **Ivánesics ékszerész, VIII., Baross-u 75**

Üzletátszervezés miatt

kész férfiruha-osztályomat feloszlatom

Az összes raktáron levő legkiválóbb minőségü **öltönyöket, sportruhákat, burberry és átmeneti kabátokat, bőrkabátokat, bundákat, stb**

minden elfogadható áron árusitom

Fehér M. Miksa férfiruhaáruháza, csak Károly-körut 16.

FILM

Corvin Szinház Tó-mozi

nagysikerü müsora:

AZ ELSŐ „SKÓT" (Buster Keaton) burleszk:

Az álmok lovagja.

Három felvonásban.

A két obsitos.

Filmjáték 6 felvonásban.

A költő és a sorsharag.

Amerikai slágerburleszk 2 felvonásban. Főszereplő: HAROLD LLOYD „Ő".

Hiradók

Előadások kezdete:

CORVIN SZINHÁZ fél 7 és 9 órakor. || TO MOZI 8 és 10 órakor.

FILM-RADIO

Páris—Washington—Berlin

— A párisi Musée Galliera filmkiállitása megnyilt. Egyik legérdekesebb része a retrospectiv kiállitás, mely a jelenlegi vetitő és fölvevő gépek öseit mutatja be. A fölötte érdekes gyüjteményt annak idején a létesitendő Musée Cinemában helyezték el, mely muzeumot a Parc de Princes-ben a chronofotographia szülöhelyén akarják felállitani. A kevéssé ismert találmányok mellett ott látjuk Marey dr. hires fotographikus revolverét, Demeny gépeit és Lunier testvérek első vetitő gépét. Nagy szerep jutott a kiállitáson a reklámplakátoknak, de ugy ezek, mint a különböző diszletek és filmhez tervezett interiörök tulnyomó részben teljesen a szimbolizmus és expressionizmus befolyása alatt állanak. A sok ultramodern rajz és diszlet, épitési tervezeten kivül lassitott mozgásu filmek után készült rajzok is látnatók, melyek az élet és a mozgás megfigyelésének bámulatos eredményeit mutatják. Ez a rajzgyüjtemény mindennél világosabban bizonyitja, hogy a régi elteten minta után való rajzolás ideje lejárt és a jövő a filmmel való oktatásé. A filmszinészek érdekes arcképsorozata — valamennyi kiváló rajzolók müve — teszi még igen vonzóvá a kiállitást.

*

— Washingtonban a szenátus hosszas vita után elfogadta a vigalmiadó csökkentésére vonatkozó javaslatot, amely adómentessé teszi az 50 cent és az azon aluli helyárakat. Az uj törvényjavaslat julius hó folyamán lépett életbe.

*

— Angliában a munkapárti kormány eltörölte a filmekre eddig kivetett behozatali vámot, továbbá az amerikaiak példájára az olcsó helyárakat felszabaditotta a vigalmi adó alól.

*

— Lussie Dorein ismert magyar származásu filmszinésznő monumentális filmnek a főszerepét játssza. Partnerei a filmen Konrá Veith Lia Eibenschütz és a magyar származásu Hilder Radnai. A film cime: Ut a boldogság felé. A film felvételei Olaszországban és Párisban készülnek.

*

— Fern Andra, ismert német filmművésznő, amerikai tanulmánutjáról visszatért és első nagy cirkuszi drámájának felvételeit napokban kezdte meg. A film cime: Emberek szerelme ... és végzete.

KERT MOZI Fasor T. 26-04

Francia hiradó. Párisi divatrevü. A Párisi Olympiász legujabb felvételei. Fatty az életmentő. Burleszk 1 felv. Charlie Chaplin: Az akasztófavirág. Burleszk 2 felv. **A cárevics.** 6 felv. Előadások 8 és 10 órakor.

MOZGÓFÉNYKÉPSZINHÁZAK mai (hétfői) müsora:

CORVIN-SZINHÁZ (Telefon: J. 89—88., J. 95—84.). Az álmok lovagja 3 felv. A két obsitos 6 felv. A költő és a sorsharag. Kezdete ½7 és 9 órakor.

TÓMOZI (Telefon: 20—32, 153—83.) Az álmok lovagja 3 felv. A két obsitos 6 felv. A költő és a sorsharag. Előadások 8 és 10 órakor.

KERTMOZI (Telefon: 26—04.) Aréna-ut sarok. A Cárevics 6 felv. A párisi olimpiász legujabb felvételei. Fatty az életmentő. Előadások 8 és 10 órakor.

CARMEN-MOZGÓ (Telefon: J. 129—54.): Olimpiász III. rész. Uruguay Svájc döntő. A csábító vállak, 6 felv. Előadások 5, 7 és 9 órakor.

NYUGAT-MOZGÓ (Telefon: 71—62.): Arany kalitka, amerikai dráma 5 felv. Isten itélet, társadalmi dráma 6 felv. Előadások ½6, ½8 és ½10 órakor.

ORIENT-MOZGÓ (Telefon: 150—87.): Mia May és Conrad Veidt a főszerepben. Egy magányos sir, dráma. Feketeruhás hölgy, kalandor történet. Előadások ½6 órától.

CSIKÁGÓ-MOZGÓ (Telefon: J. 81—75.): Pearl White-film Titokzatos erő, kalandor regény és a kitünő kisérő müsor. Előadások ½6 órától.

ELDORADÓ-MOZGÓ (Népszinház-utca 31.): Az emberiség átka dráma 2 rész, 12 felv. Tánccsnő az erköles utján. Olimpiá z filmen. Előadások ½6 órától.

NÉPSZINHÁZ-MOZGÓ (Telefon: J. 60—57.): Lélekkufár, dráma 6 felv. Versenyfutás egy asszonyért, amerikai történet. Megduplázott Romeó burleszk. Előadások ½6 órától.